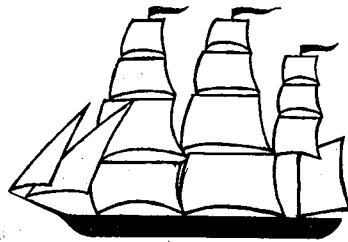

DRIEMASTER

OPINIEBLAD VAN DE J.O.V.D. - VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR - JAARGANG 34, NR. 1, JAN. 1982

JAN KAMMINGA EN HET 'RADICALE' ANDERS...

Jan Kamminga is de relatief jonge voorzitter van een partij, waarvan een groot deel van het Nederlandse volk volgens mij nog denkt dat zij uitsluitend bestaat uit 'driedelige' heren van middelbare leeftijd: de VVD. Kamminga komt uit Groningen en dat is een stad die als broedplaats voor partijvoorzitters dienst lijkt te doen. Want ook Piet Bukman (CDA), Max van den Berg (PvdA) en Herman Verbeek (PPR) komen er vandaan. Zo'n reisje Groningen gaat je trouwens niet in de koude kleren zitten, want ik had er bijna een elfstedentocht-per-trein voor nodig om voet op Groningse wal te kunnen zetten. Bovendien goot het van de lucht, zodat mijn kletsnatte verschijning op zijn minst wat verwaterd moet zijn overgekomen. Niettemin dit vraaggesprek.

EMOTIONELE ZAAK

Qua postuur lijkt Jan Kamminga een lichtgewicht. Niet echt klein, maar wel tenger. Onberispelijke kleding (gelukkig niet die blauwgrijze VVD-combinatie) en dito optreden. Hij is kalm en hij blijft kalm. Iets typisch Gronings, vermoed ik.

Een belangrijk optreden was dat in de VVD-uitzending op de woensdag voor de grote Kernwapendemonstratie in Amsterdam. Jan Kamminga op de bank tegenover Lous Haasdijs, die hem vraagt of hij ook gaat demonstreren, waarop de voorzitter enige malen uitroept: "Ik kan het niet, ik kan het niet". Wel, we weten waar die demonstratie op is uitgedraaid. Heeft U nou nooit spijt gehad van dat haast dramatisch optreden...? Kamminga verbaasd: Ik heb erg veel positieve reacties gehad. Vaak wordt gezegd dat de VVD

een wat zakelijk optredende partij is, die niet zo snel emotionele of menselijke achtergronden laat zien. Wel, dit is een uitermate belangrijke zaak waar wij het in de VVD erg moeilijk mee hebben, omdat je voor je gevoel zegt: die dingen willen we helemaal niet. We willen ze ook niet, ze hadden ze nooit uit moeten vinden. Maar als je dan weer met je beide benen op de grond staat, dan moet je tot de conclusie komen dat je niet met een demonstratie kunt meedoen zoals die in Amsterdam was aangekondigd. En verder: ik had erg goed nagedacht over wat de opstelling van de VVD moest zijn en ik heb gezegd, eh, ja wat mij op dat moment bewoog, zo van: Waarom loop niet mee? Ben je dan voor Kernwapen? Nee, natuurlijk niet! Maar er zit iets tussen tegen kernwapens zijn en voor eenzijdige ontwapening. Tegenover het IKV wordt anders altijd het verwijt gemaakt, dat men teveel zou inspelen op de angstgevoelens van de mensen.

Mijn stelling is dat de VVD net zo bang is, al geldt het dan in de eerste plaats de angst voor de Russen....

Kamminga: Dat zijn verwijten over en weer die wellicht juist zijn omdat het best een emotionele zaak is. Een uiterst moeilijke ook, omdat je niet je gelijk kunt bewijzen. Het is een kwestie van emoties. Ook in de politiek mag je dan best je emoties een rol laten spelen. Nou, wat treuzelen we dan? Dan kun je toch best zeggen: kom, het helpt waarschijnlijk niet zoveel, maar er moet een begin worden gemaakt; we moeten die emoties uiten.

Resoluut nu: De kwestie was, dat de VVD als organisatie die drie leuzen moest onderschrijven. Dat hield feitelijk in: eenzijdige ontwapening. Dat onderschrijven wij niet, want wij denken dat eenzijdige ontwapening de kans op een kernoorlog vergroot. Achteraf is het natuurlijk makkelijk praten, maar de verwachting was wel degelijk dat het een demonstratie voor de IKV-leuzen zou worden.

Dus als er volgende week eenzelfde demonstratie wordt georganiseerd, met dezelfde leuzen maar ook met de verwachting dat er qua karakter geen verschil zal zijn met 21 november, dan toch.... Ja, dan doen we niet mee want wij kunnen niet voldoen aan de eis om de leuzen te onderschrijven. Waarmee de opvatting van de VVD duidelijk is."

VOOR DIEPERE STUDIE

Binnen de VVD heet het (zoge-

Wiljan Loomans

naamde) Liberaal Manifest (LM) een belangrijk stuk te zijn. Veel woorden, een lijvig werk. (Verre van 'manifest', zou je zeggen.)

Wat gaat de voorzitter daarmee doen?

Kamminga gaat er eens goed voor zitten. Op gewichtige toon: "Het LM is een belangrijk stuk voor de VVD. Wij zijn de enige partij die in deze snel veranderende samenleving onze uitgangspunten hebben bijgesteld. Het is niet meer een samenleving van groei, groei, meer, meer en hoe verdelen we dat weer" maar een van "hoe vangen we het langzamerhand minder op?". Het LM is een instrument, nou nee, geen instrument, het dient als basis voor een verder denken in de politiek. En niet zonder pretenties. Want waar het om gaat is dat wij een concreet antwoord vinden op de geweldige problemen die nu en in de komende jaren

op ons afkomen. Dat heeft de politiek te weinig en daarom is er te weinig vertrouwen in de politiek."

Ja, prima, maar gaat U mee op de barricade om te zeggen: dit is de VVD en niets anders!

"Nou, ik denk dat een zo lijvig werk zich niet leent voor baricwerk. (Weten we dat ook) Daar hebben we een geactualiseerde standpuntenfolder voor. Maar het LM is dus iets voor, eh, ja, nou niet voor het gemakkelijke lezen, maar voor diepere studie."

ETIKETTEN

Als ik nu zeg: de PvdA zit links, het CDA zit in het midden. Wat zit de VVD dan? Kamminga lijkt om de hete brij heen te willen: "Ik denk dat het uitgangspunt verkeerd is. Want de PvdA zit misschien he-

Lees door op blz. 5

JOVD steunt Amnesty-actie

Op 1 december 1981 startte Amnesty International haar actie "Verdwijnen! maar niet vergeten", een actie tegen 'verdwijningen' en politieke moorden geïnitieerd door overheden. Het novembercongres van de JOVD nam een motie aan, waarin deze campagne wordt ondersteund en alle leden worden opgeroepen er aan mee te doen. Dit artikel gaat iets dieper in op het verschijnsel 'verdwijningen' en de campagne van Amnesty.

'Verdwijningen', zoals die in vele streken in de wereld plaatsvinden, behoren wel tot de meest gruwelijke schendingen van mensenrechten die mogelijk zijn. Vroeger dacht men, als de term 'verdwijning' werd gebruikt op een ministerie, een politiebureau of een huiskamer, eenvoudig aan een persoon die niet kon worden teruggevonden, omdat hij bij voorbeeld bij het schaatsen onder het ijs terecht was gekomen of was gemigreerd zonder bericht achter te laten. Sinds de jaren zeventig echter wordt de term meer en meer gebruikt voor het doelbewust laten 'verdwijnen' van een persoon om politieke redenen, door een hem of haar onwettelijke overheid. Chili en Argentinië waren in die tijd wel de meest sprekende voorbeelden van landen waar mensen verdwenen. Groepen in dienst van het leger, bijvoorbeeld de beruchte doodseskaders ontvoeren een persoon, waarvan vervolgens niets meer vernomen wordt. De overheid zegt van niets te weten en geeft 'terroristen' de schuld, navraag leidt tot niets. Maar toch wijzen getuigenissen van die gelukkigen die (bijvoorbeeld

door voldoende druk vanuit het buitenland of na een ontvluchting) konden getuigen na het herwinnen van hun vrijheid er op dat de concentratiekampen waar de martelingen en executies van 'verdwijnen' personen plaatsvinden direct onder overheidsbestuur staan. Kampen waar de overheid bij navraag niets van weet, politiecellen waarvan regeringen het bestaan ontkennen.

DUITSLAND

Toch zijn 'verdwijningen' geen nieuw verschijnsel. Hitler vond al in 1941 dat ongewenste elementen maar zonder rechtzitting moesten verdwijnen (in 'Nacht und Nebel' was de terminologie), en Stalin had er ook een handje van mensen die hem niet zinden in het niets te laten opgaan. 'Verdwijningen' hebben grote 'voordelen' voor regeringen: ze zaaien verwarring (de regering kan, anders dan bij een gerechtelijk proces, de handen wassen in onschuld, en beweren dat de persoon is ondergedoken, gevlucht, of eenvoudig het bestaan van de persoon ontkennen); ze intimideren (familie en

geestverwanten worden bedreigd door hetzelfde lot, de 'verdwijnen' persoon fungeert veel meer als gijzelaar dan als martelaar); en, ten slotte, 'verdwijningen' elimineren (weer een tegenstander minder, zonder opzien barend proces).

CAMPAGNE

De nu door Amnesty International gestartte campagne, die het JOVD congres in november unaniem ondersteunde, is een vervolg op haar eerdere campagnes (tegen de doodstraf en tegen martelingen), en een verlengstuk van haar gebruikelijke activiteiten voor politieke gevangenen. Maar 'Verdwijnen, maar niet vergeten' is meer. Over de jaren zeventig nam Amnesty, naast bijvoorbeeld 7500 gerechtelijke doodstraffen, naar schatting een half tot één miljoen gevallen van 'verdwijning' en (vaak erop volgende) buitengerechtelijke moord door de overheid waar. Het is een kans voor liberalen, daarnaast, om het werk van deze weergaloze mensenrechtenorganisatie actief te ondersteunen (waar het JOVD congres de leden ook toe oproep, zie de motie in de vorige Driemaster). Je kunt meedoen aan de maandelijkse actie van Amnesty, hetgeen je overigens helemaal niets kost, of actie ondernemen met de afdeling, door contact te zoe-

Jules Maaten

ken met Amnesty International via de z.g. 'verdwin'-lijn: 020-865991, of een briefkaar-

tje te sturen aan A.I. (Postbus 61501, 1005 HM Amsterdam).

DRIEMASTER

VOOR JOU!

- ☐ Ik word lid (mijn geboortjaar is 19...)
- ☐ Ik wil donateur worden.
- ☐ Ik wil abonnee van DRIEMASTER worden en zal het abonnementsgeld (f27,50) met de toegezonden acceptgirokaart voldoen.
- ☐ Ik wil graag meer informatie over de JOVD.

NAAM

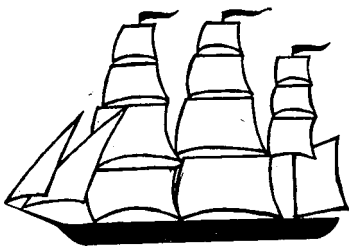
ADRES

POSTCODE PLAATS

Opsturen aan JOVD, Nieuwezijds Voorburgwal 288, 1012 RT AMSTERDAM

HANDTEKENING:

COLOFON

REDACTIEADRES
Mr. D.U. Stikkerhuis
Nieuwe Zijds Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
(020) 242000

REDACTIE
Hoofdredeacteur
Wiljan Loomans
Noorderstraat 20
1621 HW Hoorn
(02290) 14604

Finredacteur
Wim Fels
Van der Goesstraat 4
3521 TL Utrecht
(030) 939981

Internationaal redacteur
vacature

politiek redacteur
vacature

Redacteur verenigingsnieuws
Caroline Loen
Sijmen Grootstraat 22
1135 HN Edam
(02993) 62515

Redacteur 'Prikbord'
Rob van de Pas
P.H. Spaaknes 21
1862 AV Bergen
(02208) 5839

Opmaakredacteur
Annet Schopman
Grachtje 1
3631 AH Nieuwersluis
(02943) 4695

Hoofdbestuurssauditor
Joost van Gilse

DRUKWERK
Drukkerij Ebel Noorman B.V.
Groningen

ADVERTENTIES
Voor plaatsing van advertenties in DRIEMASTER kan men contact opnemen met de voorzitter.

HOOFDBESTUUR
Voorzitter
Roelof Houwing
Spilsluizen 24 zz
9712 NT Groningen
(050) 131255

Vice Voorzitter Politiek
Eric Brinckmann
Struisenburgdwarstraat 194
3063 AW ROTTERDAM
(010) 116068

Vice Voorzitter Organisatie
Jan van Zanen
Lingerzijde 47
1135 AN Edam
802993) 72910

Algemeen Secretaris
Joost van Gilse
Jac. van Beierenlaan 65
2613 JB Delft
(015) 135978

Penningmeester
Hans Veltkamp
Kerkplein 1
8051 GH Hattum
(05206) 41812

Internationaal Secretaris
Jules Maaten
Herengracht 358
1016 CH Amsterdam
(020) 277618

Tweede Secretaris
Nasta Vulik
Gentiaanstraat 444
7322 CE Apeldoorn
(055) 667052

MEDEWERKSTER VORMING
Karin Blaauw
Weldringstraat 58
9035 EA Dronrijp
(05172) 2099

Realiteit onder ogen zien...

Eric Brinckmann

De ontwikkeling van de hedendaagse verzorgingsstaat is niet de exponent van bewuste ideologische keuzen. Nauwelijks heeft de politieke wilsvorming de werkelijke sociale verbeteringen tot stand kunnen brengen. De sociale rechtstaat is vooral een produkt van de industriële revolutie en de hoge economische groei in de afgelopen decennia. Viteenlopende ideologieën zijn tot gelijkwaardige sociale systemen gekomen.

Het breken met de klassieke analyse van de economie in de jaren dertig heeft de ontwikkeling naar de verzorgingsstaat versneld.

Verantwoordelijkheid voor conjunctuurbeheersing en bestaanszekerheid werden de grondslagen voor de moderne verzorgingsstaat. Tegelijkertijd werd dit het begin van een continu proces van toename van taken en verantwoordelijkheden van de overheid. Een scala van staatsrechtelijke bezigheden dus, met de nodige privaatrechterlijke gevolgen, die mensen zelf zouden moeten uitvoeren of waarop ze zelf het toezicht zouden moeten houden.

De keuzemogelijkheden voor het individu worden nog steeds verder beperkt, zodat een grote maatschappelijke en culturele verscheidenheid onmogelijk wordt; de vraag moet van de burger uitgaan! Behartigen van het eigenbelang, gelegitimeerd door te doen alsof het eigenbelang voorop staat, zowel de overheid als vele maatschappelijke groeperingen maken zich hieraan schuldig, mag niet de burger bellemmeren in het zelfstandig denken en handelen. Juist dit eigenbelang moet op de achtergrond gedrongen worden en het werkelijke belang, een gezonde en dus levensvatbare economie,

offers te getroosten, is een inzet die van ieder mag en moet worden verlangd.

Noodzaak bij het vinden van een economisch nieuwe weg is het stellen van prioriteiten. Krachtig streven naar vernieuwing, ruimte aan het bedrijfsleven, hogere winsten in de onderneming, winstherstel dus, en duurzame verhoging van de rendementen. Daarnaast zal toch ook de steeds verder gaande nivellering van de lonen geremd moeten worden.

Met name hoge loonkosten nopen de ondernemer te investeren in arbeidsbesparende technologieën; denk aan computers, chips en robots. Doch ook de moorderende, b.v. Japanse, concurrentie, dwingt het bedrijfsleven voor de technologie te kiezen. M.a.w. willen we de werkgelegenheid op pijl houden dient centraal te worden gesteld. Indien de nadruk blijft liggen op korte termijn verbeteringen, dan zal in de nabije toekomst het nu mogelijke, uitkomst biedende ingrijpen niet meer toepasbaar zijn en verdere teruggang van de economische activiteit onvermijdelijk blijken. De tijd is rijp, de politieke wil nog niet genoeg, om de problemen op grote schaal aan te pakken; de bereidheid hiervoor

zonder economische vernieuwing, dan moeten de consequenties op de lange termijn door vele zwakke schouders gedragen worden.

Innovatie van het bedrijfsleven is derhalve pure noodzaak. Hoe moeilijk het ook is, we moeten beseffen dat een nieuw tijdperk een aanvang heeft genomen. De door de vooruitgang te verwachten blijvende werkloosheid is niet de werkloosheid die in eerdere decennia bestond. De 'traditionele' werkloosheid is vervangen door een soort van 'functionele' werkloosheid, niet ontstaan door geldgebrek. De na-oorlogse arbeidsethiek zal plaats moeten maken voor een geheel nieuwe opvatting m.b.t. het te verrichten werk. Volledige werkgelegenheid is alleen dan mogelijk indien alle arbeid gelijkmatig over de 'werkwilligen' verdeeld wordt. Optimale werkgelegenheid nieuwe-stijl vergt verdeling over alle kandidaten. Educatief of creatief verlof schept de mogelijkheid voor anderen zonder werk, weer deel te nemen aan het arbeidsproces.

Om deze rechtvaardige verdeling te kunnen bekostigen zal het proces worden opgestart. Dan pas draait de economische motor weer op het juiste toerental en kan gezonde winst geïnvesteerd worden in nieuwe projecten. De eerste aanzet moet echter van de zijde der overheid komen. Binnen het bedrijf is het belangrijk dat de nadruk komt te

liggen op het kunnen dragen van verantwoordelijkheid door alle betrokkenen binnen de onderneming. Verantwoordelijkheid, niet alleen m.b.t. de werkgelegenheid, maar ook op het gebied van de technologie, investeringsbeleid, inkomensvorming en inkomensverhoudingen, alsmede arbeidsomstandigheden. In het kader van het geschetste verlof kan de werknemer zich gaan toeleggen op deze specifieke problematiek. We kunnen hier spreken van een 'wederkerende educatie', het maakt de mensen weerbaarder en de samenleving flexibeler.

De te spreiden verantwoordelijkheid kan niet overal gelijk zijn. Spreiding afwegen door middel van bedrijfstakoverleg tussen werkgevers en werknemers op basis van gemaakte afspraken, die bij de vormgeving van het overleg gerelateerd worden aan de verschillen in structuur en omstandigheden binnen de diverse bedrijfstakken, met speciale aandacht voor internationale aspecten.

Drs. Den Uyl zet zich af tegen wat hij noemt 'het innovatiedenken van Nieuw-Rechts'. 'Het terugtrekken op de beperkte stellingen van de industrieën die nog levensvatbaar zijn, is niet zozeer nihilistisch als wel pessimistisch'. Alsof we anno 1982 reden hebben tot optimisme! Den Uyl's angst voor een grootschalige, economie vernieuwende aanpak is begrijpelijk, geredeneerd vanuit een korte-termijn denken

LIBERAAL REVEIL

Gaarne dank ik de redactie van "Driemaster" voor het feit, dat zij mij ruimte heeft willen bieden voor een oproep aan haar lezers een abonnement te nemen op Liberaal Reveil.

Het tijdschrift Liberaal Reveil bestaat nu ruim 25 jaar. Het werd opgericht door een aantal prominente liberalen, die ten dele - zoals Huub Jacobse en Hein Roethof - uit de kringen van de JOVD afkomstig waren. Liberaal Reveil is niet afhankelijk van enige politieke partij. Terecht niet, want staat er niet in het Liberaal Manifest dat liberalen niet alleen in de VVD maar ook in andere partijen gevonden kunnen worden? Het doel van Liberaal Reveil is een forum te bieden waar dieper op actuele problemen kan worden ingegaan dan bijvoorbeeld in "Vrijheid en Democratie" of "Driemaster" mogelijk is. Juist nu sinds een aantal jaren de discussie in de VVD over politieke vraagstukken goed op gang is gekomen kan Liberaal Reveil een uiterst nuttige functie vervullen. Het Liberalisme maakt het zijn aanhangers immers niet gemakkelijk; het schrijft hun niet voor hoe ze moeten denken of handelen. Dat moeten zij ieder voor zich uitmaken. Liberaal Reveil wil daarbij een hulpmiddel zijn. Het wil de meningsvorming stimuleren over liberale beginselen en hun toepassing in de praktische politiek. Het stelt daartoe zijn kolommen open voor deskundige auteurs uit verschillende politieke stromingen, die elk voor zich een vraagstuk vanuit een andere liberale gezichtshoek benaderen. Als het niet zo onliberaal klonk zou ik willen zeggen: Liberaal Reveil is "verplichte" literatuur voor een ieder die wezenlijk is geïnteresseerd in de liberale beginselen en hun toepassing! Moge deze opwekking er toe leiden dat velen - voor zover zij dat al niet in het verleden deden - onderstaande bon invullen en verzenden. (De prijs voor jongeren onder de 27 jaar bedraagt f 25,-.) Het bestuur van de Stichting Liberaal Reveil zal U er dankbaar voor zijn.

W.J. GEERTSEMA,
voorzitter.

Naam _____

Adres _____

Postcode _____ Woonplaats _____

wordt abonnee op Liberaal Reveil à f 35,-
per jaar ☐

wil een proefnummer ☐

wordt donateur à f _____ per jaar ☐
(minimum bijdrage f 25,-)

s.v.p. in ongefrankeerde envelop zenden aan:
Antwoordno. 2077, 2500 WL 's-Gravenhage

D.H.M. Dental Depot

Leverancier van
tandheelkundige benodigdheden

- * Wij verzorgen de totale inrichting van Uw praktijk
- * Ruim assortiment handinstrumentarium verbruiksmaterialen
- * Bel eens: 05910-13915 te Emmen

Documentatiemap met uitgebreide informatie ligt voor U klaar

Haagjesweg 263
Postbus 138
7800 AC Emmen

KORT & KRACHTIG

Vertwijfeling

Jan van Zanen

Een niet bestaande minister heeft bij een in de Bondsrepubliek gehouden opiniepeiling hoog gescoord op de lijst van populaire bewindslieden. Het bleek dat de niet bestaande minister 'Meyers' zoveel stemmen kreeg dat hij op de zesde plaats eindigde. Nog voor de ministers Baum en Apel van Binnenlandse Zaken en Defensie. In opdracht van de NOS is onderzoek gedaan naar televisiekijkgedrag van kinderen. De kinderen werd o.a. gevraagd de naam van een aantal bekende persoonlijkheden van wie een foto getoond werd. Terlouw werd herkend door 53% (een enkel kind

zag hem voor Reagan aan), Breznev werd betiteld als Ome Joop, 'eentje van Duitsland' en de president van Israël (42% goed) mevrouw Gardeniers werd verward met Anne Frank en 'een mevrouw van de PTT' (14% goed) en Ed van Thijn bleek herinneringen op te roepen aan André Hazes (10% goed). Het antwoord van een kind dat bij de foto van Wiegel 'iets van de Tros' had geantwoord werd fout gerekend (67% goed). Bezie je deze resultaten en ben je een beetje actief in de politiek, bekruipt je dan niet licht een lachwekkend gevoel van vertwijfeling?

denken in termen van sancties over de hoofden van de getroffen Polen. Hij valt (terecht) de bij Polen gelegen supermacht en big brother USSR aan, maar of dat impliceert dat hij zelf daarmee in de toekomst verhalen over de 'backyard of the United States' achterwege zal laten mag betwijfeld worden. Beter is het om een duidelijk teken te geven naar onze oosterse broeders door te laten zien hoezeer dit hun betrouwbaarheid doet slinken. Het zou schelen, als de Nederlandse vredesbeweging, per slot van rekening een leidende in Europa, nu ook van zich zou laten horen. Laten we intussen de Polen zelf helpen. Het JOVD-hoofdbestuur ondersteunt een actie van Amnesty International voor vrijlating van politiek gevangengenomenen tijdens de machtsomwenteling, de JOVD-Noord-Veluwe participeert in de voedselhulp aan Polen. Laten we retoriek staken en iets doen!

Put Wim Fels

Of er nu een hele brede maatschappelijke discussie komt, of een halve zonder eigenlijke discussie, of helemaal geen, -wat dan altijd nog ongeveer 8 miljoen gulden kost-, de vraag blijft hoe tevreden we moeten zijn over dit soort parallel-parlementaire beslissingspraatgroepen. Zeker bij dit vraagstuk, wat

Slechte zaak

Wim Fels

Het is noodzakelijk om even terug te komen op de notitie "Slechte zaak" in de rubriek "Kort en Krachtig" van de oktoberdriemaster. Helaas was de passage: "In de liberale hoek was het de heer Geertsema die de beschuldiging uitte dat de kraakbeweging en de anti-kernenergie lobby worden gefinancierd met geld afkomstig van bankovervallen" minder gelukkig. Welnu, de heer Geertsema maakte mij er gelukkig op attent een dergelijke uitspraak nooit gedaan te hebben. Ik wil hem dan ook graag mijn excuses aanbieden voor mijn onzorgvuldige formulering.

Mijn betoog ging verder met een opsomming van politici die beschuldigingen hadden geuit, zoals de opmerking dat anti NAVO/kernwapenactivisten gefinancierd zouden worden vanuit Moskou. Deze stelling is natuurlijk moeilijk te bewijzen. Tot slot stelde ik dat dergelijke erg boutte aanvallen zonder bewijs een noodzakelijk onderzoek alleen maar in de weg staan. Alhoewel de verdere strekking van het artikelje overreind blijft staan, hoort de heer Geertsema niet in het rijtje thuis. De bedoelde passage was slecht onder woorden gebracht, en dat, geachte lezers, is een slechte zaak.

Verbetering?

Jules Maaten

Om de verwarring maar weer eens groter te maken heeft onlangs nog een vice-premier van Polen meegedeeld dat de noodtoestand er best eens met ingang van 1 februari zou kunnen worden opgeheven, als de omstandigheden er dan naar zijn. Deze mededeling weerspiegelde de lijn van de laatste weken die duidde op een, zij het geringe, verbetering van de toestand in dit zo geplaagde land. Liberalen en andere vrijheidsgezinden moeten de vuisten in onmacht gebald hebben toen de

berichten over de machtsvername bekend werden, zo goed als het hen klam om het hart werd bij het vooruitzicht van een (al dan niet verholde) Sovjet-Russische invasie. Dat er nu weer enig zicht lijkt te zijn op positievere ontwikkelingen in de nabije toekomst is een pleister op de wonde, maar we zullen moeten afwachten of er inderdaad zo veel van zal komen. Desalniettemin kunnen we geen goed woord over hebben voor reacties van figuren als Ronald Reagan, die onmiddellijk

Padruma b.v.

4e Industrieweg 5,
Postbus 73, 8050 AB - Hattem
Telefoon 05206 - 42837

voor uw:

HANDELSDRUKWERK,
STICKERS,
ETIKETTEN OP ROLLEN,
ETIKETTEERAPPARATUUR,

steeds weer neerkomt op de vraag: "Ja kernenergie, Nee kernenergie" is een tussenoplossing nauwelijks voorhanden. Met de BMD wordt alleen een schijn van inspraak gewekt; een directere methode is dan het referendum. Een methode die ik echter ook krachtig van de hand wijs, omdat in Nederland de meningen - zeker op het gebied van kernenergie - mijlen-

ver uit elkaar liggen, en tevens de vraag opkomt wie bij een eventueel referendum de uiteindelijke vorm bepaalt. Het is tevens duidelijk dat in het parlement de kaarten reeds geschud zijn. Wij hebben een volksvertegenwoordiging gekozen om beslissingen te nemen, informatieclubs als van De Brauw zijn bodemloze putten die belastinggeld opslokken.

Reactie gevraagd!

Een nieuwe rubriek waarin de lezers van DRIEMASTER gevraagd worden te reageren op prikkelende artikelen. Stuur je reactie naar het redactieadres. Houd hem kort, te lange reacties moeten we inkorten.

"De Oude Stoeper"

discotheek
restaurant — bowling — biljart
speeltuin — terras — video-film — pizzeria — bruin-café
israëlsch restaurant

VLIELAND Tel. 05621 - 678

Polen

Nog té weinig realiseren de meesten van ons zich, dat de Poolse zaak een zeer ernstige is. De nationalistisch gelovige en vriendelijke bevolking van Polen heeft zich dramatisch vergist in de grote russische beer. Een vakbond eigen, heeft Solidariteit gemeend dat na het aanreiken van één vinger de hele hand maar genomen moest worden. Teveel stromingen binnen Solidariteit legden de werkelijke doelstellingen van deze vakbond lam en de radicale elementen haalden zich op uiterst ondiplomatieke en uitdagende wijze de woede van de hoge poolse militairen en de Moskou-gezinde partijtop in Warschau op de hals. Er is dom en naïef gehandeld binnen Solidariteit, maar eigenlijk kun je hat ze niet euvel duiden, want na zoveel jaar raak je de echte politieke en diplomatieke feeling natuurlijk kwijt, als je ze niet mag uitdragen. De gematigde voorstellen van de zeker diplomatiek te noemen Walesa werden door heethoofden als verraad beschouwd. Telkenmale moest hij derhalve met zijn eigen organisatie onderhandelen om de rust te scheppen, welke nu juist zo noodzakelijk was, na zoveel succes in zo'n korte tijd. Het heeft niet mogen baten, eer trieste maar nuchtere constatering.

De druk vanuit de Sowjet-Unie is gigantisch geweest en is

dat nog immer. We kunnen ons niet wijs laten maken, dat hier sprake is van een interne poolse aangelegenheid, nietwaar? De vervloekte, het zij gezegd, communistische intrige heeft haar taak nagenoeg feilloos volbracht. Als zoutzuur is de Sowjet-Unie samen met de haar zo "beviende" onderdrukkers uit het Oostblok tussen de politieke stromingen binnen de partijtop van Polen ingevreten met het resultaat, dat spoedig het socialisme van de "kameras" zekergesteld zal kunnen blijven. Wanneer er niets tegengebracht wordt, zal dat zeker het geval zijn. Europa en in feite de gehele NAVO zijn al weer veel te lang decent gebleven ten opzichte van de om zich heen schrapende beer. Er dient ogenblikkelijk actie te komen, bikkelharte actie, want de voortuin van Moskou wordt bemest om uit te breken. Het wereldcommunisme dient een feit te worden, als het aan de Sowjets ligt, want dat is de doelstelling van hun leer. De V.S. zijn niet bevreesd die acties door te voeren om de Sowjet-Unie en haar invloedssfeer een halt toe te roepen in haar verderfelijke expansionisme. De geschiedenis heeft ons geteerd, dat er hier in Europa veel te veel en te lang gediscussieerd wordt, omdat men angstig is, angstig om de rust, welke er helemaal niet is, te verstoren. Angstig om de zoge-

Peter Schotanus

naarde "winstgevende" handel met de russen en andere Oostbloklanden te verliezen. Als men van gene zijde handel wil drijven, komt men maar hierheen, want uiteindelijk hebben ze ons keihard nodig om hun verziekte systeem kunstmatig in leven te houden, waardoor ze kunnen zeggen, dat hun ideaal te verwezenlijke zou zijn. Het wordt de hoogste tijd dat de Europese "partners" de oogkleppen in de open haard gooien, om de communistische intriganten niet de gelegenheid te bieden, de kracht van de NAVO te ondermijnen. Laten we in Europa tesamen met onze trouwe bondgenoten uit de V.S. voor eens en altijd tonen, waar de NAVO werkelijk toe dient. Laat de NAVO tonen dat het communisme hier niet welkom is, en dat wij ons geluk ook anderen willen laten proberen, die nu onderdrukt moeten leven, of liever gezegd: existieren, want van werkelijk leven kan daar toch geen sprake zijn.

De NAVO dient en bloc harde economische sancties voor de voeten van Moskou te gooien, wanneer niet onmiddellijk alle onderdrukking opgeheven wordt. Het moet afgelopen zijn en naar mijn stellige overtuiging dienen de jonge liberalen van de JOVD zich daar unaniem sterk voor te maken !!

RESOLUTIE HOGER ONDERWIJS

Hieronder vindt U het concept van de resolutie Hoger Onderwijs, zoals die behandeld zal worden op de algemene vergadering van de JOVD op 27 en 28 maart 1982 in Hoozevee.

Afdelingen en districten kunnen amendementen indienen op deze resolutie tot 17 februari 1982, en dan uiterlijk om 16.00 uur op het algemeen secretariaat te zijn. Zo nodig zal op 20 februari (voor de verenigingsraad) een amendementenbeurs plaatsvinden, volgens dezelfde regels als bij voorgaande gelegenheden (zie bijv. HB-info nr. 8 van september 1981). Alleen de stellingen kunnen worden gemendeerd. Redactionele suggesties zijn natuurlijk altijd welkom.

Het behoorde tot de taakstelling van de commissie, die de resolutie heeft voorbereid, om een resolutie op te stellen over democratisering en studiefinanciering, in het kader van een integratie van hoger beroeps onderwijs en wetenschappelijk onderwijs. Toch meent de commissie, dat ook enkele onderwerpen buiten deze taakstelling van belang zijn voor de discussie rond en binnen het hoger onderwijs, zoals met name de invulling van de 2-fasenstructuur, het principe van onderzoeksvrijheid en de internationale diplomaharmonisatie. Over in elk geval deze onderwerpen zal de commissie moties indienen, die gelijk met de amendering worden gepubliceerd.

De samenstelling van de commissie is als volgt: Anne Lize van der Stoep (voorzitter), Kor Bralten, Derk Kappelle, Geert Wassink, Jules Maaten, Dorienke Verkerk en Waldemar Wilken.

De resolutie bestaat uit twee hoofdstukken, een eerste over democratisering en een tweede over studiefinanciering. De hoofdstukken moeten bij amendering vermeld worden.

HOOFDSTUK 1 DEMOCRATISERING

Stelling 1.
Er dient met kracht gestreefd te worden naar een stelsel voor hoger onderwijs.

Toelichting:
Stelling 1 onderstreept andermaal de toekomstgerichtheid van liberalen. Het huidige w.o. en h.b.o. kent veel drempels die wederzijdse doorstroming belemmeren. Naar de mening van liberalen dient op korte termijn de integratie van w.o. en h.b.o. gerealiseerd te worden (zie ook wetsontwerp Kaderwet Hoger Onderwijs van dr. A. Pais). Vanuit deze achterliggende gedachte is de resolutie opgesteld.

Stelling 2.
De bestuursbevoegdheid met betrekking tot de verdeling van de middelen over de afdelingen van een instelling voor hoger onderwijs en studentenvoorzieningen ligt bij een College (Centrale Raad, C.R.), waarin vertegenwoordigd zijn studenten en personeel; beide geledingen bezetten ieder de helft van het aantal zetels.

In het volgende nummer van DRIEMASTER zal er nog uitgebreid teruggekomen worden op de resolutie Hoger Onderwijs met een artikel van de commissie, dat nu tot onze spijt niet geplaatst kon worden wegens ruimtegebrek.

DE REDAKTIE.

Toelichting:

De Centrale Raad vervangt de huidige Universiteits-, Hogeschool- en Instituutsraad. Het onderscheid tussen wetenschappelijke en niet-wetenschappelijk personeel acht de commissie op dit niveau niet wenselijk. De personeelskiesverenigingen dienen beide groepen personeel verkiesbaar te stellen.

Stelling 3.

De voorbereiding en de uitvoering van de besluiten van de Centrale Raad ligt bij een College van Bestuur. Vier leden van het College van Bestuur worden gekozen door de Centrale Raad en een lid, de rector magnificus, wordt op voordracht van de afdelingshoofden gekozen door de Centrale Raad. De benoemingen behoeven goedkeuring van de Kroon. Tenminste één lid van het College van Bestuur dient van buiten de instelling voor hoger onderwijs afkomstig te zijn.

Toelichting:

De commissie streeft een scheiding van machten na (trias politica). Thans worden door de Kroon buiten-universitaire leden (bullen) benoemd. Een zekere invloed van de samenleving op het hoger onderwijs acht de commissie gerechtvaardigd, doch wie vormt de achterban van de bullen? De commissie meent dat de leden van het CvB dicht bij de instelling dienen te staan (kennis van zaken, niet droppen van mensen die een baantje zoeken) maar om een zekere invloed van de samenleving te garanderen (naast de wettelijke bevoegdheden van parlement en minister) stelt de commissie voor tenminste één lid van het CvB van buiten de instelling te laten voordragen.

Stelling 4.

Tot de uitsluitende bevoegdheid van het College van Bestuur behoort het rechtspositionele personeelsbeleid. Het College van Bestuur laat zich hiertoe bindend, maar onder voorwaarden, adviseren door een commissie samengesteld uit de personeelsleden uit de Centrale Raad.

Toelichting:

De bureaucratisering grijpt om zich heen en wordt bevorderd doordat alle geledingen zich uitspreken omtrent zaken die hen niet rechtstreeks aangaan. De commissie hoopt deze gang van zaken terug te dringen middels stelling vier en volgende.

Stelling 5.

Op het middenniveau wordt het beleid voorbereid en uitgevoerd door een bestuur waarin de drie geledingen, t.w. studenten, niet-wetenschappelijk en wetenschappelijk personeel vertegenwoordigd zijn.
- Over het te voeren onderwijsbeleid laat het bestuur zich bindend, doch onder voorwaarden, adviseren door een onderwijscommissie. Deze commissie bestaat voor de helft uit wetenschappelijk personeel en voor de andere helft uit studenten.
- Over het te voeren onderzoeksbeleid laat het bestuur zich bindend, doch onder voorwaarden, adviseren door een commissie. Deze commissie bestaat voor een deel uit wetenschappelijk personeel en voor het andere deel uit studenten en niet-wetenschappelijk personeel.
- Over het te voeren personeelsbeleid laat het bestuur zich bindend, doch onder voorwaarden adviseren door een commissie uitsluitend bestaande uit personeelsleden.

Toelichting:

Het middenniveau staat voor het huidige faculteitsniveau. Er komt een overkoepeld bestuur bestaande uit de drie geledingen. De adviezen worden verstrekt door de meest betrokkenen.

Stelling 6.

Bij benoemingen van onderwijzend personeel hebben onderwijzend personeel en studenten inspraak.

Van de studenten wordt enige mate van deskundigheid verondersteld.

Toelichting:

Ter voorkoming van discutabele benoemingen vindt de commissie dat de studenten betrokken bij de inspraak op de hoogte dienen te zijn van het reilen en zeilen van de instelling en de propedeuse met goed gevolg hebben doorlopen.

HOOFDSTUK 2 STUDIEFINANCIERING

Stelling 1

Er komt een stelsel van studiefinanciering waar iedereen vanaf 18 jaar aanspraak op kan maken, ongeacht het inkomen van ouder(s), voogd(en), verzorger(s) of partner.

Toelichting:

Het huidige stelsel van studiefinanciering geldt slechts voor dat deel van de studerende bevolking, wiens ouders, verzorgers etc. niet in staat worden geacht de studie- en levensonderhoudskosten van de student te dragen. Dit brengt als nadeel met zich mee, dat kinderen van ouders met hogere inkomens financieel veel afhankelijker zijn dan die van ouders met een lager inkomen: de betalende ouders vragen vaak om een zekere inspraak bij de besteding van het geld, de staat doet dat niet bij hen die een beurs (schenking) en mogelijk renteloze lening ontvangen. Deze ongelijkheid, die buiten de verantwoordelijkheid van de studenten valt, dient te worden weggevoerd.

Stelling 2

De financiering is gekoppeld aan de cursusduur en bestaat voor een deel uit een beurs en voor een deel uit een renteloze lening. De beurs krijgt iedereen en dekt de kosten die direct toerekenbaar zijn aan de studie. De renteloze lening is een facultatieve faciliteit.

Toelichting:

Het stelsel zoals dat hier wordt voorgesteld bestaat uit twee delen: een beurs (schenking) en een renteloze lening. De beurs moet gezien worden als de investering die de maatschappij doet in 'human capital'. De lening wordt niet, zoals de beurs, onmiddellijk aan een ieder uitgekeerd, maar is vrijwillig: o.w.z. het moet mogelijk zijn de leiding te vermijden, bijvoorbeeld als de student liever naast de studie werkt, of een inkomen krijgt van zijn ouders, voogden, verzorgers of partner, waardoor het geleende geld niet behoeft te worden terugbetaald omdat het niet geleend is.

Stelling 3

De lening wordt terugbetaald vanaf een bepaalde periode na het afstuderen, indien men ten minste niet werkloos is, gedurende een bepaalde periode. Het jaarlijks aflossingsbedrag is direct gerelateerd aan het in-

komen. Afkoop van de gehele aflossing mag niet mogelijk zijn.

Toelichting:

Het best is de voorgestelde regeling te vergelijken met een omgekeerde AOW: eerst ontvang je het bedrag, daarna wordt de premie betaald. Reden hiervoor is dat in het algemeen de één meer financieel profijt van de studie zal hebben dan de ander.

Het verdient aanbeveling om in ieder geval een minimumbedrag per jaar te laten aflossen, bij voorbeeld voor alle minimuminkomens tot modaal, daarna een oplopend bedrag. Afkoop van het gehele bedrag van de aflossing mag niet mogelijk zijn, daar de individuele inkomensontwikkeling onvoorspelbaar is.

Stelling 4

De hoogte van de lening is aan een maximum gebonden. Maximale lening plus beurs tesamen dienen de kosten van levensonderhoud en de studiekosten te dekken, en ook kosten voor recreatieve bezigheden dienen hieruit gefinancierd te kunnen worden. Uiteindelijk dienen de speciale sport- en andere voorzieningen voor studenten opgeheven te worden.

Toelichting:

Iet zou onredelijk zijn om de studerende de mogelijkheid te geven een onbeperkt groot bedrag te laten lenen, dit zowel ter bescherming van de staatskas als ter bescherming van de lener zelf. In elk geval dient de som van beurs (schenking) en lening hoog genoeg te zijn om niet slechts in levensonderhoud en studiemateriaal te kunnen voorzien, maar ook voor recreatieve bezigheden.

Momenteel bestaan er voor studenten velerlei aparte voorzieningen op het gebied van o.a. sportcomplexen, huisvesting en gezondheidszorg. Studenten moeten echter, in plaats van deze (extra goedkope of gratis) faciliteiten te moeten gebruiken, in staat worden gesteld deel te nemen aan de 'burgermaatschappij', in plaats van alles in eigen kring ter beschikking te hebben. De speciale voorzieningen kunnen dan worden afgeschaft.

Stelling 5

Studiestakers dienen voor wat betreft de terugbetaling van de lening gelijk behandeld te worden als afgestudeerden.

Toelichting:

Hoewel zij de studie niet voltooiden, hebben studiestakers wel gebruik gemaakt van de financiële faciliteiten van dit systeem van studiefinanciering en dienen dus toch de lening af te lossen op dezelfde wijze als zij die wel afstuderen. Bovendien hebben ook niet-afgestudeerden altijd profijt van in de studietijd opgedane kennis en ervaring.

Stelling 6

Voor hen die opnieuw onderwijs gaan volgen na in een beroep werkzaam te zijn geweest, verschuift de termijn van terugbetaling.

Toelichting:

Deze regel, die bijvoorbeeld her- en omscholing moet vergemakkelijken, beoogt de financiële druk op hen die later opnieuw gaan studeren niet onrechtvaardig hoog te doen zijn.

Alles over de nieuwe ziektekostenverzekering voor studenten (universiteit, hogeschool, HBO) tot 30 jaar:

Informatie bij:

Makelaars en assurantiekantoor Veltkamp, Kerkplein 1, Hattem. (Gld.) voor midden Nederland. telefoon 05206-1812

Makelaars en assurantiekantoor Houwing, Heerestraat 21, Roden. (Dr.) voor noord Nederland. telefoon 05908-19748

Vervolg van pag. 1

lemaal niet links. En vervolgens de voor mij ongegrijpelijke uitleg: "Als je kijkt naar Engeland, waar de socialistische radicaal zijn geworden, waar Labour gespleten is, en naar de SPD in Duitsland waar Schmidt gezegd heeft de partij kan me gestolen worden, dan vind je in Nederland eenzelfde beeld, de PvdA ondergaat hetzelfde lot en merkwaardig genoeg zie je nu dat D'66 lijkt te lukken wat DS'70 niet gelukt is, namelijk het wegzuigen van sociaal-democraten uit de PvdA. Wel in Nederland, links en rechts, progressief en conservatief? Er is in Nederland geen conservatieve partij. Conservatieven zitten zowel in het CDA als in de PvdA en de VVD. Wat er in D'66 zit, dat weet ik niet dat is wel heel heterogeen gezelschap." (Dan zitten er vast ook een paar conservatieven, denk ik dan.)

SGP, GPV noemt U geen conservatieve partijen?

"Ach, dat noem ik folklore."

Gooi ik het toch over een andere boeg. De VVD heeft de naam om rechts en conservatief te zijn. Zie bijvoorbeeld de gang van zaken op een VVD-congres ('Mijnheer die en die heeft nu het woord') of een PvdA-congres ('Jaap, jouw beurt!') Dat is het imago van de VVD. Ikke, ikke en de rest kan stikken... Kamminga: "Er is een tijd geweest dat de VVD werd verweten 'halen, hebben, houden'. Nu de groei uit de jaren '70 er niet meer is, zeggen wij: je moet in je beleid niet uitgaan van die groei. En uitgerekend nu komt de PvdA met het groei-scenario. Wordt er nu van de PvdA ook gezegd 'ikke, ikke en de rest kan stikken'?" Dat 'ikke, ikke en de rest kan stikken' zie ik totaal niet zitten.

De VVD heeft in haar beginselprogramma staan het punt sociale rechtvaardigheid. Ik denk dat ook in de praktijk nimmer kan worden aangetoond dat de VVD een a-sociaal beleid voert. Alléén (aha, nu komt de aap uit de mouw, zou je denken), in de loop van de tijd worden etiketten geplakt. Het is een uiterst moeilijke zaak om daar vanaf te komen. O.k., ook wij zeggen: de PvdA dramt, telkens weer. Het plakken van een etiket. De PvdA zegt: de VVD is conservatief en rechts. Vinden wij ook niet leuk. Ik denk dat we daar mee op moeten houden. Dat-gaat-niet-aan. (Naar ik aanneem Gronings voor 'dat heeft geen zin'). De, eh, in de politieke praktijk valt niet aan te tonen dat de VVD een club is van eh, aj egoïsten, hoe moet ik het zeggen....?

ACHTERNAMIDDAG

Goed, dat vindt U. Maar waar het om gaat is: wat denken de mensen ervan. Een voorbeeldje: de kinderbijslag. De VVD riep heel hard, dat de regering daar vanaf moest blijven. Weer dat image bevestigd. Het is toch heel redelijk dat mensen met een hoog inkomen geen kinderbijslag meer krijgen, omdat ze al genoeg hebben....?

Kamminga: "Waarom wij nu vinden dat de KB niet zo afgetopt moest worden, zoals het kabinet wilde? Niet omdat dat ter bescherming van hoge inkomens is, zoals gesuggereerd wordt, maar omdat er sprake is van een zeer onevenwichtige aanpak, een visie op lange termijn." En weer dat Groningse: "het-gaat-niet-aan om voor het probleem van vandaag maatregel A en voor dat van morgen maatregel B te nemen. Verouderde structuren moet je radicaal aanpakken. Het systeem van de KB mag wat mij betreft überhaupt ter discussie worden gesteld. Maar je moet niet op een achternamiddag zeggen: Kom, waar halen we nog een paar honderd miljoen vandaag; wellicht dat we daar nog wat verder kunnen nivelleren."

Nivelleren is anders een term die bij uitstek op lange termijn beleid slaat

"Ja, als dat je politiek is, dan zou dat in een lange termijn beleid behoren te passen. Maar dat was dit niet. Als je vindt, dat de hoge inkomens moeten worden aangepakt, dan moet dat met een breëde visie."

Mogen de hoge inkomens worden aangepakt?

"De VVD vindt dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen. Dat gebeurt ook in ons land, maar daar is een keer een 'HO!' Je moet je afvragen of de nivellering nog voort kan gaan. In hoeverre je de prikkel, die er volgens liberalen toch moet zijn, verder kunt wegnemen. Wel, wij denken dat de grens bereikt is. Bij deze tijd past niet een verdergaande nivellering. Er moet weer geknokt worden."

Da's een wat zwaardere versie van Wiegel's 'er moet weer gewerkt worden'. Ik vind dat een wel heel vreem verwijt aan bijvoorbeeld iemand, die echt heel hard moet werken voor zijn minimumloon, terwijl hij ziet dat zijn buurman zijn goede salaris behoudt, omdat hij in de voorgaande jaren de kans heeft gehad om dat salaris te verdienen. Zo'n term kan dan heel irritant overkomen.

De Groningse makelaar lijkt deze opmerking te willen pareren. Zijn antwoord: "De vraag blijft: waar ligt de grens. Die moet ergens getrokken worden, dat accepteert iedereen. Ook in de PvdA wil niemand een precies gelijk inkomen."

POLITIEKE GRAPPEN

Pratend over nivellering, over een breë visie e.d. komen we op de problemen rond het huidige kabinet. Als ik Jan Kamminga om zijn mening vraag ('breek maar los') meent hij allereerst aan te moeten geven hoe teleurgesteld de kiezers van CDA, PvdA en D'66 wel moeten zijn. "Want het kabinet is niet snel gekomen; het is niet sterk (want het was al gevallen voor het er was) en het heeft geen brede steun in de samenleving, want zelden zijn

werkgevers, werknemers en welke maatschappelijke organisatie dan ook zo te hoop gelopen tegen een kabinet. De geweldig favoriete Den Uyl wordt verketterd met zijn zogenaamd banenplan, dat ik zou willen noemen: het fata morgana van de Nederlandse politiek. Wel, dit kabinet? Ik denk dat het een uiterst triest aangelegenheid is...."

Dat is gemakkelijk gezegd, maar wat moeten we anders? Kamminga nonchalant: "Zo is het. Er is gezegd dat er voor dit kabinet nauwelijks een werkbaar alternatief was. Een minderheidskabinet van CDA en VVD zou te zwak zijn, omdat het zou moeten steunen op wisselende meerderheden en..."

Afgezien daarvan, U gelooft toch niet dat zo'n kabinet voldoende steun van de maatschappelijke organisaties zou krijgen?

"Nee, daarom dat is ook de reden dat het CDA dat afwees en wij er ook geweldige bedenkingen tegen hadden. (Dat heb ik Wiegel nog nooit zo horen zeggen.)

Zo'n kabinet was een noodoplossing geweest. Maar is het nu dan allemaal zo geweldig? Ja, wat is wijsheid? Ik denk dat de enige echte oplossing zou zijn dat D'66 zich nog eens beraadt over de samenwerking. Men zit in een spanningsveld: de electorale noodzaak om loyaal te zijn aan de PvdA, maar inhoudelijk zit men veel meer op de lijn van CDA en VVD. In dat spanningsveld zal gekozen moeten worden. In deze tijd kunnen we ons geen politieke grappen veroorloven. Het gaat om de kwaliteit van het beleid en er ligt een grote verantwoordelijkheid bij D'66 om bij een volgende gelegenheid te kiezen voor samenwerking met zich meer redelijk opstellende groeperingen als CDA en VVD."

Het bekende VVD-stokpaardje: D'66 dus als de redder in de nood?

Kamminga: "Ik weet het niet. De kiezer heeft dat nogal uitgesproken. Verlies voor de PvdA, winst voor D'66 en CDA en VVD nauwelijks verlies. Conclusie lag dus voor de hand: men wilde de coalitie van CDA en VVD uitgebreid zien met D'66."

Met dezelfde uitslag kun je zeggen: PPR, PSP en D'66 hebben gewonnen, het kabinet heeft zijn meerderheid verloren, dus de kiezer wil een links meerderheidskabinet.

Kamminga: "Daar geloof ik niets van. 'Links' heeft helemaal niet gewonnen. De RPF heeft twee zetels, de boerenpartij en DS'70 liggen eruit, er is dus weinig verschoven."

Vanwaar dan toch dat gekak op D'66? De VVD zit voortdurend op de tak om tegen D'66 te zeggen: jullie presteren niets. Maar de winst van D'66 komt toch bij de PvdA vandaag? Dat zou de VVD toch alleen maar leuk moeten vinden?

Kamminga zonder echt antwoord te geven: "We hebben ons in de campagne terughoudend opgesteld, totdat D'66 praktisch koos voor de PvdA. Daarmee sloot zij samenwerking met de VVD uit. Toen hebben we een harde campagne gevoerd om aan te tonen dat D'66 eigenlijk vlees noch vis is. Dat is één. Maar in de praktijk blijkt dat D'66 qua politieke standpunten niet zover afligt van de VVD. Al met al denk ik dat de standpunten van D'66, met name op sociaal-economisch terrein veel dichter bij die van VVD en CDA liggen dan bij die van PvdA."

NIET WROKKIG OMZIEN

Zoals met ieder kabinet: het kan niet van de ene op de andere dag het roer omgooien. Of je nu door hond of door de kat gebeten wordt... Bovendien: als men tegen VVD'ers zei: waar was nou de VVD-inbreng in dat kabinet Van Agt/Wiegel, dan

antwoorde men steevast: 'Ja, maar we waren de kleinste coalitiepartner'. Voor D'66 geldt nu hetzelfde...

Kamminga: "Ja, maar ik, eh, verwijt D'66 op dat punt ook niets. Ik verwijt bijvoorbeeld naar de troonrede, -die we nou met een enkele wijziging hadden kunnen ondertekenen- en naar de regeringsverklaring waarin we met moeite 3 of 4 punten vonden die we belist niet wilden." Een typisch CDA-stuk, die regeringsverklaring?

Kamminga: "Nou ja, maar dat is natuurlijk een gevolg van het feit dat de PvdA alles heeft ingeleverd."

Maar als de PvdA alles heeft ingeleverd en CDA en D'66 zitten op dezelfde lijn als de VVD, dan zie ik niet in waarom de VVD zo nodig in het kabinet moet. Dan maakt het toch niets uit?

Kamminga: "Natuurlijk maakt dat veel uit, want we hebben het hier alleen over de aanzetten. Voor het overige is het beleid van de individuele bewindslieden dat bepaald niet in het straatje zit van de VVD. Maar we realiseren ons daarbij dat het moeilijk is om te regeren en we zullen dus een constructieve oppositie voeren. Geen ongenueerd wrokkig omzien, maar steun waar het maar enigszins mogelijk is."

Nogmaals: wat maakt het dan uit of de VVD in de regering zit of niet? Hoe lossen we dan bijvoorbeeld de werkloosheid op?

Kamminga, zonder de vraag te beantwoorden: "Heel moeilijk, zie je zelfs in de PvdA het besef doordringen dat toch dat bedrijfsleven meer lucht moet krijgen. Dat is iets dat door ons al enige tijd wordt gezegd omdat de creativiteit en het initiatief van het bedrijfsleven het meeste oplevert voor de samenleving. Vaak wordt dan gezegd: ha, daar heb je die VVI weer met haar pleidooi voor de rendementen, voor de winsten, de zakkenvullers. Nou, die tijd is voorbij; wij pleiten in het LM voor een sociale markteconomie, wel degelijk een belangrijke (namelijk stimulerende en coördinerende) taak voor de overheid. Een andere belangrijke voorwaarde is daauwelijke betrokkenheid van de werknemers. Dat alles is vanzelfsprekend voor liberalen anno 1981. Maar dat neemt niet weg dat, willen wij onze economie weer gezond maken, het toch moet komen van de vernieuwing van de industrie, van een toch wel radicaal andere aan-

...".

SPECULATIE

Anders dan wat? Ik neem aan, dat U doelt op een aanpak met de VVD. Maar we hebben nota bene net 4 jaar VVD achter de rug!

Kamminga: "Nou, er zijn toch aanzetten gegeven. Ik denk dat het er heel anders had voorgestaan wanneer dat kabinet er niet zou zijn geweest."

Dat is speculatie... "Neeeee, dat is geen speculatie maar een zekerheid. Bestek '81 is een eerste aanzet geweest van 10 miljard. Nu wordt al over heel andere bedragen gesproken. Bovendien is het kabinet Van Agt I erin geslaagd de mensen rijp te maken voor harde maatregelen. Den Uyl zei in '75 dat het nooit meer zou worden zoals vroeger. Wel, daar heeft hij gelijk mee gehad, maar hij heeft verzuimd zijn politiek daarbij aan te passen."

Maar geef nu eens aan wat U dan "radicaal" anders wilt... "Wij willen een zorgvuldige afweging van verschillende maatregelen die ons weer op een gezond spoor brengt. Jaarvoor valt nu geen pasklare oplossing te geven, door geen enkele politieke partij of econoom, maar we moeten wel werken aan een lange termijn-visie, waarbij de aanpassing aan de veranderde omstandigheden het uitgangspunt is. Nou, daar is men in de politiek nog te weinig aan toe."

Radicaal verandering, vernieuwing van industrie, het zijn termen die je ook in D'66-kringen vaak hoort...

"Nou, niet alleen Terlouw hoor, het was..."

Heeft U eigenlijk vertrouwen in Terlouw? onderbreek ik Kamminga.

De VVD-voorzitter aarzelen:

"Ik weet het niet, ik..."

U weet toch wel of U vertrouwen heeft in iemand of niet?

"Nou nee, ik twijfel aan de kracht van dit kabinet om echt te veranderen. Nee, die vernieuwing, die andere politiek zie ik in niet in dit kabinet!" U gelooft, dat dat in een CDA-D'66-VVD-kabinet wel zou gaan? Kamminga hardnekkig: "Ja, ik denk dat er dan een hechtere band zou zijn voor een ander beleid"

Maar gelooft U dan werkelijk dat bijvoorbeeld de maatschappelijke organisaties dat zouden accepteren?

Ontwijkend: "Ach, als ik zie welke problemen dit kabinet heeft en ik zie die van het vorige kabinet, dan zie ik weinig verschil..."

Dus wat dat betreft maakt het allemaal niet veel uit...

"Nou nee, maar ook niet in negatieve zin. Het argument van het CDA vóór dit kabinet, namelijk dat het meer steun zou hebben, dat is dus vervallen."

WAANIDEE

Een links meerderheidskabinet zou wel een heel andere politiek voeren. Licht zo'n regering desastreus?

"Ja, ik weet het niet, het is natuurlijk een volstrekt waanidee, want D'66..."

Er zou dan anders wel een groot deel van de vakkbeweging achter het kabinet staan. Dat is iets, dat die kabinet of de variatie op het vorige niet zou kunnen zeggen...

Kamminga: "Ik weet het niet hoor... Ik denk dat ook zo'n kabinet had moeten bezuinigen. Dat is nu eenmaal niet anders mogelijk." En met iets van leedvermaak: "Als je bijvoorbeeld kijkt naar minister Den Uyl. Had die het anders kunnen doen in zo'n kabinet? Je ziet het met het ziekengeld..."

ZELFVERBRANDING

Overtuigend vind ik het eerlijk gezegd allemaal niet wat de VVD-voorzitter hier te berde brengt. Aan de ene kant wil hij een "radicale aanpak" en zoekt hij "concrete oplossingen", aan de andere kant weet hij niet echt duidelijk te maken wat de winst zou zijn wanneer de VVD (weer) mee zou doen. De wens lijkt de vader van de gedachte, maar meer ook niet. Bovendien lijkt de VVD niet consequent te zijn wanneer het gaat om het afwijzen van ad hoc-beleid. Want waarom ageerde men wel tegen het voorstel tot korting van de Kinderbijslag (dat is ad hoc-beleid), maar zoiets past alleen in het kader van een lange termijn-visie), maar protesteerde men niet tegen Den Uyl's plan om in het ziekengeld te snoeien.

Een operatie, die een toch minstens zo "ad hoc"-karakter lijkt te hebben... Toegegeven, ik heb het Kamminga niet gevraagd, maar toch...

Zaat U nu keihard tegen de kiezers zeggen: zie je wel, die Den Uyl kan ook niet anders, dus laat je niets meer wijs maken. Zou je misschien meteen iets aan dat VVD-etiket doen...

Stilte. Dan: "Kijk, vanzelfsprekend zullen we dat zeggen; maar de mensen zien zelf ook wel dat de PvdA dingen doet die niet in haar program staan. Ik vind dat een vorm van zelfverbranding..."

Ach, als dat vier jaar duurt.. Jan Kamminga, min of meer berustend: "Ach, vier jaar, da's nog zover weg..."

Laat hij dan alsjeblieft niet vergeten, dat wat nu lange termijnbeleid heet te zijn, over vier jaar best 'ad hoc' genoemd kan worden...

motel hoogeveen

in alle rust vergaderen, met alle comfort, in een modern motel.

Motel Hoogeveen in het kort:
■ 40 comfortabele kamers met eigen bad, douche en toilet
■ Plate service, specialiteiten, hollandsse dagschotel en de oude wettelijke open tafel in restaurant A la Table d'Hôte
■ Zalen voor vergaderingen, recepties, diners en andere bijeenkomsten.
■ Hulpmiddelen als flipovers, overheadprojector aanwezig

seminars, vergaderingen
- dagvergaderarr. v.a. f 22.50 p.p.
incl. koffie, thee en lunch, geen zaalhuur
- meerdaags vergaderarr. f 80 p.p.
incl. overnachting, lunch, diner, ontbijt, koffie en thee.

IDEAAL GELEGEN VOOR
MIDDEN EN NOORD NEDERLAND
aan de A.28 amersfoort-groningen
ter hoogte van het klaverblad
hoogeveen.

EEN OASE VAN
VRIENDELIJKHEID!

Bowlingcentrum met 10 banen (AMF),
bar, eetcounter en dartschoot.

RESERVERINGEN: MATHUSENSTRAAAT 1, 7907 AP HOOGEVEEN, TELEFOON 05280-63303, TELEX 42639 MOHGVNL

DEMO'S TEGEN V.S. EN S.U.

Anne Lize van der Stoel

Van 7 tot 17 december bracht een NPIJ-delegatie een bezoek aan Polen. Een heel bijzondere delegatie, daar het bezoek was uitgesteld wegens de gebeurtenissen in augustus '80. Voorlopig zal het wel de laatste blijken te zijn. Het bezoek vond plaats op uitnodiging van de zusterorganisatie van het NPIJ, het CIC (Committee for International Contacts) in de hoop tot een jeugduitwisseling te komen. Zoals vaker gebeurt bij dergelijke bezoeken was het programma overvol. Als gesprekspartners traden op het CIC, de socialistische jongerenorganisatie ZSMP, de plattelandsjongeren ZMW en padvindsters ZHP, allen aangesloten bij het CIC.

SOLIDARITEIT

De gebeurtenissen van 1980 hadden geen enkele organisatie onberoerd gelaten: democratisering alom. Toch hebben wij nauwelijks indruk gekregen van hetgeen men voor jongeren (7-35 jaar) doet. Niet verwonderlijk: soms kon de betreffende organisatie geen antwoord geven op onze vragen, en bovendien ging onze belangstelling meer uit naar de actuele situatie. Volgens het CIC verlammen de stakingen de economie van het land, en bevorderen de inflatie (20%). De stabiliteit van Polen loopt gevaar door 'extremisten' en 'krachten' die geen concreet programma hebben maar pluriformiteit, uitreden uit het Warschaupact, particulier initiatief en teruggave van Poolse gebieden door de Russen nastreven. Deze 'ondermijnende krachten' vind je hoofdzakelijk bij Solidariteit. De regering toont haar bereidheid tot het sluiten van compromissen maar de vakbond weigert hieraan medewerking te verlenen. De bevolking was het falen van de regering beu, hetgeen moge blijken uit de gebeurtenissen van augustus '80. De democratiseringstendens mag niet worden stopgezet, maar de invloed van Solidariteit dient tot ware proporties te worden teruggebracht.

De vice voorzitter van de ZSMP levert ons het 'bewijs' van de radicalisering binnen Solidariteit. De partijkrant Tribuna Ludu komt op tafel en passages uit een rede van Walesa worden ons voorgelezen. Tijdens het laatste congres te Gdansk (5 en 6 december j.l.) zou hij gezegd hebben: "Confrontatie is onvermijdelijk, dat moeten de mensen weten. De confrontatie komt, met of zonder de maatschappij". Later zou blijken zoals zo vaak - dat Walesa onjuist werd geciteerd. Nederland mythe logiseert Walesa en KOR; de laatste heeft het helemaal verbruid: in de jaren '50 was hij Stalinist, in '60 Trotskist en nu Liberaal democraat (waarmee door de Polen mijn positie werd vastgesteld.) Zo'n man kun je toch niet enig vertrouwen schenken? Politieke, economische en sociale fouten uit het verleden dienen hersteld te worden, maar niet via bloedvergieten meent de ZSMP. Het hervormingsplan, dat per 1 januari j.l. zou worden ingevoerd hetgeen nu sluipenderwijs geschiedt, zal ongetwijfeld de werkloosheid onder vrouwen en jongeren vergroten door industrialisatie, mechanisatie en de overlevingskans van de sterkste industrie. Om die werkloosheid op te vangen streeft de ZSMP naar werkgelegenheidsprojecten in Oost-Duitsland en Joegoslavië.

Export van werkloosheid maw. Daarnaast probeert men her-scholing te bevorderen. Ook de begeleiders van het CIC komen voortdurend aandrijven met bewijzen van de onbetrouwbaarheid van Solidariteit. Zaterdag 12 december j.l. volgt het klapstuk. Terwijl we evalueren in het CIC-gebouw, arriveren 2 overvalwagens. De vakbond zou het gebouw bezet hebben. Niets van dit alles, maar ja, die eigenwijze Nederlanders willen ook maar niet geloven dat Solidariteit de Poolse samenleving verziekt. Zij zoeken de politieke crisis terwijl Polen te maken heeft met een economische crisis. Het is opvallend hoe iedereen ons daarvan tracht te overtuigen.

Pas zondag 13 december wordt het kader van het gekat op de vakbond duidelijk voor ons. Tot dat moment zagen wij er geen verklaring voor. Natuurlijk kent zoals iedere beweging en partij, ook Solidariteit behoudzuchtigen, gematigden en radicalen. Steeds wanneer de regering een toezegging deed, pakte ze met de andere hand iets terug en draaide de duimschroeven aan. Naarmate de regering deze politiek voortzette (niet zonder reden, gezien de machts-overname) voerden leden van de bond hun eisen op. Tegelijkertijd geeft de regerings-taktiek en de verwijten die wij te horen kregen aan hoe bedreigd de partij de bond vindt en welke machtspositie Solidariteit bekleedde.

Voedselvoorziening

In een onbewaakt (?) ogenblik vertelde de gastvrouw van het CIC dat de bonnen waarop men voedsel en kleding kreeg slechts voor 70% waren gedekt. Wie het eerst komt... De tekorten vinden hun oorzaak in: de hamsterwoede van de bevolking, een deels mislukte oogst en de uitvoer naar Rusland. De plattelandsjongeren voegden aan dit lijstje toe de verouderde structuur, de poging van regeringszijde collectieve bedrijven van de grond te tillen en het geldgebrek voor nieuwe machines. Daardoor weigeren de boeren 'stadslui' van voedsel te voorzien, zeker daar zij op de zwarte markt meer geld ontvangen voor hun producten. De voedselacties komen volgens de Polen voort uit het verlangen van het Westen, Polen los te weken uit het Warschau-Pact, maar officieel beschouwen zij het als 'charitas', 'Derde Wereldhulp' (vanuit hun standpunt niet onlogisch gedacht). Als het Westen werkelijk wilde helpen dan zouden ze technische kennis, machines en economische hulp moeten verlenen.

Ontwapeningen

Professor Tomala, directeur van het Poolse ministerie van Buitenlandse Zaken vertelde dat Polen met een aantal landen geen diplomatieke, doch politieke betrekkingen onderhoudt. Mijn brandende (!) vraag luidde met wie zijn instituut contacten heeft in Nederland. Van verbazing rolde ik bijna van mijn stoel na het antwoord. Een ware lofzang op de heren... Neuman (instituut Vredes- en Veiligheidsvraagstukken) en vooral professor Alting von Geusau! (Kennedy-instituut). Toch niet bepaald vertegenwoordigers van vooruitstrevend Nederland en bestrijders van het NAVO-besluit! (Terzijde: Wim Fels' artikel in de vo-

rige Driemaster sprak me aan) De demonstraties in West-Europa (Roemenië sloeg Tomala gemakshalve over) geven voor Polen een niet mis te verstaaan signaal aan zowel VS als SU, dat zij werkelijk ernst dienen te maken met de ontwapening. Kritiek spuide de directeur op de Poolse jeugd, die bemoeide zich uitsluitend met binnenlandse politiek en besteedde geen aandacht aan bijvoorbeeld ontwapening.

Inval

Ondanks de crisis willen de Polen geen afstand doen van hun materiële verworvenheden. Het land wordt niet alleen geteisterd door economische, maar vooral door een morele crisis. De hamsterwoede kan alleen getemperd worden door prijsstijgingen. De socialistische landen weten niet wat zij aan hun Poolse kameraden hebben (ook in Tsjecho-Slovakië en Hongarije is het bonnensysteem ingevoerd, volgens de gids die ons naar Auschwitz begeleidde. Alle landen vrezen het overwaaien van de roep op democratisering, vooral Oost-Duitsland voelt zich bedreigd. De Russen zullen niet ingrijpen in Polen zolang dit land voldoet aan de Warschau-Pact verplichtingen. De Poolse natie zal op eigen gelegenheid uit de problemen moeten komen. (Gezien de economische problemen in de socialistische landen is dit ook de goedkoopste oplossing!)

Gezinsdenken

De rol van de kerk in politiek Polen acht ik genoegzaam bekend. Het Poolse volk denkt zeer traditonieel, in twee opzichten. De geschiedenis van het land kent men van haver tot gort. Maar ik doel eveneens op het denken met betrekking tot vrouwen, het gezin en sexualiteit.

Oost-West Overleg AEYSC

Na jaren van onderhandelingen kwam in 1980 eindelijk een structuur tot stand, waarin jongeren uit Oost en West met elkaar op politiek niveau van gedachten konden wisselen: de *All European Youth and Student Cooperation AEYSC*, oftewel pan-Europese jeugd- en studenten-samenwerking. De oprichting was al een verdienste op zich, omdat zij plaatsvond in een periode van nieuwe verslechteringen van de Oost-Westrelaties, en sindsdien is er ook niet meer veel uitgekomen. Eind november 1981 vond de z.g. *2nd Consultative Meeting of the AEYSC* plaats in Bern, met de bedoeling een evaluerende bijeenkomst te zijn voor wat betreft het eerste jaar van AEYSC-activiteiten. Bepaalde bijeenkomsten konden een succes genoemd worden, zoals de conferentie over milieu-aangelegenheden in Bommersvik en activiteiten m.b.t. de NIEO (nieuwe internationale economische orde), maar een van de politiek interessantere projecten, de *working group on the youth contribution to the implementation to the final act of CSCE*, die zich met het Helsinki-proces

bezig houdt en dus ook met de (zich nog immer voortslappende) vervolconferentie in Madrid, was een fiasco. De Moskou-georiënteerde *World Federation of Democratic Youth (WFDY)* gaf de schuld daarvoor, niet onterecht, aan de conservatieve *European Democrat Students (EDS)*, en vonden dat de werkgroep maar moest worden opgeven. Dat leverde weer problemen op, aangezien besluitvorming in de AEYSC plaatsvindt bij eenstemmigheid en WFDY dus al uit de boot leek te vallen. Met name de internationale federatie van liberale en radicale jeugd IFLRY - waarbij ook de JOVD is aangesloten - had van deze werkgroep een prioriteit gemaakt, en dus waren complete nachten van onderhandelen nodig met WFDY en de (andere) conservatieve club DEMYC (*Democrat Youth Community of Europe*) nodig om de werkgroep van een snelle dood te redden, hetgeen uiteindelijk lukte. Naast deze activiteit zal in 1982 een 'main event' georganiseerd worden op het gebied van vrede en ontwapening in Europa. Het *Nederlands Platform voor internationaal Jon-*

gerenwerk (NPIJ), waarbij de JOVD indirect (via het PJK) is aangesloten, werd met de organisatie hiervan belast. De hoop mag worden uitgesproken, dat deze activiteiten nuttiger zullen zijn dan de consultatieve meeting, die bolstond van would-be diplomatisch gedrag, en allerminst een verbroederend karakter droeg. Misschien ook niet onlogisch, gezien de toestand in landen als Afghanistan en Polen. De IFLRY rede tijdens de politieke 'discussie' (de discussie beperkt zich tot zo'n veertig opgedreunde standpunten) sprak van "...steun voor de strijd van het Poolse volk voor democratisering van structuren in hun land, als deel van hun zelfbeschikking..." en veroordeelde het verplaatsen van het Oost-West-conflict door de supermachten naar gebieden in de Derde Wereld: "...dit is onacceptabel en zal in de nabije toekomst serieuze gevolgen hebben voor de ontspanning in Europa zelf, waarbij het er niet toe doet of het Afghanistan, het Midden Oosten of Latijns Amerika betreft!"

WYDANIE NADZWYCAJNE

Proklamacje wszystkich krajów, łaczenie się!

Trybuna Ludu

ORGAN KOMITETU CENTRALNEGO POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

WOJCIECH JARUZELSKI: Zwracam się do wszystkich obywateli - nadeszła godzina ciężkiej próby. Próbie tej musimy sprostać, dowiedzieć, że „Polski jesteśmy warci”!

Ukonstytuowała się Wojskowa Rada Ocalenia Narodowego Rada Państwa wprowadziła stan wojenny na obszarze całego kraju

Przemówienie gen. armii W. Jaruzelskiego

Proklamacja
Wojskowej Rady
Ocalenia Narodowego

Obwieszczenie
Rady Państwa

PJK heeft tijd nodig

Annette Schijvenaars
& Ada den Ottelander

Drie keer is scheepsrecht! Het leek wel of het zo moet zijn, dat eerdere afspraken in het water vielen. Wij troffen Bart Lijsman, sinds maart 1981 voorzitter van het Politiek Jongeren Kontakt, aan 'op zijn zondags'. Niet verwonderlijk, daar hij enige uren later bij het ministerie van CRM moest zijn voor een cruciaal gesprek. Een bespreking waar het voortbestaan van het PJK vanaf kon hangen.

Het Politiek Jongeren Kontakt (PJK): een voor velen onbekende en daarnaast vaak ook miskende schakel in het politieke vormingswerk voor jongeren. In ieder geval een aanleiding om eens een kijkje in 'de keuken' te gaan nemen. Daar zwaait momenteel een ex-JOVD hoofdstuurslid (Bart is vice-voorzitter politiek geweest) de scepter. Tel daarbij nog het feit dat het PJK zich nu op een splitsing van wegen bevindt, en de lezen begrijpt dat dit interview plaats moest vinden.

Wij stelden Bart eerst wat informatieve vragen, die hij even snel zou kunnen beantwoorden. Dat dachten wij tenminste. Maar wie bij Bart het laatste PJK opentrekt, krijgt 't niet meer dicht. Eerst een stukje historie (het ontstaan) en theorie (wat het PJK is, wat zij wil), want wat een organisatie zegt te doen, is vaak meer dan ze doet.

"Oorspronkelijk werd er aan de individuele politieke jongeren organisaties (pjo's) door CRM geen subsidie verleend. Men was bang, dat afzonderlijke politieke stromingen bevoorrecht zouden worden. Wel was het zo, dat de jongeren binnen de KVP het initiatief hadden genomen tot de oprichting van een stichting met als achterliggende gedachte 'we moeten iets aan bewustwording doen'. Het praten tussen de diverse jongeren uit de politieke partijen was vrijblijvend, in 1967 werd er structuur ingebracht. Toen werd ook een experimentele subsidie toegekend. De naam van de stichting, u raadt het al, Politiek Jongeren Kontakt. Toverwoord was in die tijd 'democratisering'. Dit leidde tot het opstarten van een jeugdparlement, jeugdgemeenteraden, zodat jongeren via dergelijke rollenspel meer inzicht in bestuursstructuren zouden krijgen. Vanaf 1970 werd het allemaal professioneler, CRM zegde een blijvende subsidie toe. Doelstellingen van het beleid werden geformuleerd.

N.a.v. de doelstellingen gaan wij verder, aannemende dat je die uit je hoofd kent (een volmondig 'ja' van Bart). Toch even een citaat: "het PJK is een samenwerkingsorgaan van de jongerengroepen uit de politieke partijen, met een driedelige doelstelling:

1. het bevorderen van politieke vorming onder jongeren
2. de ontwikkeling en begeleiding van het politiek jongerenwerk
3. het verlenen van diensten aan en behartiging van de belangen van de aangesloten organisatie.

Een mond vol, waarbij we eerst ingaan op de eerste doelstelling.

Hoe was het? "Aan de hand van plannen/ideeën werd er door een consulent (een medewerker) een opzet gemaakt voor een project, met het oog op een bepaalde doelgroep. Zo'n project werd voorgelegd aan het bestuur. (In het bestuur zitten vertegenwoordigers van de JS, PPR-jongeren, PSP-jongeren, CDJA en JOVD). Formeel moet het bestuur goedkeuring geven. Voordat dat gebeurt, wordt het plan eerst uitgebreid in een werkgroep van het bestuur besproken en, indien nodig, aangepast."

Wat zijn de doelgroepen? "Het PJK maakt een onderscheid in drie werkvelden: het onderwijs, het jeugd- en jongerenwerk en het vormingswerk." Bart geeft toe dat het opzicht een heel abstracte onderscheiding is. "Er zijn allerlei variaties. Maar wel probeerde het PJK ook ondersteunend te zijn voor de mensen die in het veld werken, b.v. in de vorm van cursussen voor mensen, die werkzaam zijn

in de vormingscentra. Voor wat betreft het onderwijs, men richtte zich op de hoogste klassen van het voortgezet onderwijs, althans veel. Maar op verzoek van CRM moesten er ook 'meer kansarme groepen' bij betrokken worden, zoals de lagere klassen en lagere scholen."

In hoeverre kun je die actief maken? Bart: "Dat is een hele kunst. Ik heb grote waardering voor de consulenten van het PJK op dat terrein."

Hangt die aanvankelijke gerichtheid op de hogere klassen samen met het nadere van de kiesgerechtigde leeftijd? Zich bijne verslikkend in zijn koffie: "Maar dat heb ik niet gezegd! Sommige projecten verlangen een zodanig abstractieniveau, dat je daar bij leerlingen van b.v. het lager beroepsonderwijs gewoon niet mee aan moet komen."

Pratend over de tweede doelstelling van het PJK ... *de vraag is wat politiek jongerenwerk is.* Dat is in eerste instantie het werk van de PJO's. Er is natuurlijk ook sprake van politiek jongerenwerk van groepen in de samenleving, bv 'de autonomen'. Het PJK heeft zich geconcentreerd op het werk van de pjo's. Praktisch werd er weinig gedaan aan die doelstelling. Je kunt moeilijk als PJK zeggen: het zou wenselijk zijn als de JS of de JOVD dit of dat zou doen. Daar zijn zij in feite te autonoom voor. In de discussie van afgelopen maanden is dan ook besloten, dat deze doelstelling geschrapt gaat worden."

Wat houdt het verlenen van diensten en de behartiging van belangen in? "Belangen behartiging komt er op neer dat er gezamenlijk overleg wordt gepleegd over de subsidiëring van pjo's met CRM. Samen sta je sterk. Enkele maanden geleden kondigde CRM een nieuwe subsidieregeling af. Daarin kwam o.a. naar voren dat de maximumleeftijd om lid te zijn van een pjo 25 jaar moest worden en dat iedere pjo minstens 1000 leden moet hebben om subsidie te krijgen. Deze zaken zouden voor diverse pjo's problemen op gaan leveren. Door gezamenlijk optreden, stappen naar CRM is nu voorzien in een overgangsregeling. Het zijn voorbeelden."

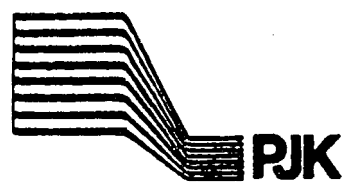
Dienstenverlening, een vage term, wat is dat? "Verlening van diensten komt er op neer, nou eh, binnen het PJK een enorme know-how ligt opgeslagen. Ik denk dat b.v. de JOVD er best wel haar voordeel mee had kunnen doen, als zij met name op het gebied van het aanpakken van politieke vorming eens te rade was gegaan bij het PJK. De JOVD heeft wat nota's laten drukken, maar daar bleef het bij." Wat feller van toon: "Kijk, het PJK zal niet na een verzoek om advies meteen een blauwdruk tevoorschijn toveren van 'zo moet het'. Maar je kunt wel met mensen praten over een eventuele aanpak, dat is nooit gebeurd. Ook van de uitgebreide documentatie op jeugdterrein is nooit gebruik gemaakt. Het is jammer, maar binnen de pjo's overheerst de tendens om steeds weer opnieuw het wiel uit te vinden."

Maar dat heeft waarschijnlijk ook te maken met het feit dat mensen vrij snel rouleren en zelf een gezicht aan een bepaalde functie geven? Aarzelend, "nou, het rouleren is geen probleem, als de informatie maar wordt doorgegeven. En dat gebeurt onvoldoende." Resoluut van toon: "ik heb er wel een verklaring voor: kennis is macht en als je die hebt, dan kun je daar het één en ander mee doen. Vertel je een ander niets dan heb je mooi een voor-sprong. Helaas vind je die mentaliteit toch nogal eens bij pjo's."

Wat waren je ideeën, plannen, toen je aantrad als voorzitter?

"Op dat moment was er reeds anderhalf jaar discussie gevoerd over het te voeren beleid. De toenmalige voorzitter en de secretaris/penningmeester waren afgetreden i.v.m. de problemen met de staf die daaruit voortkwamen. M.n. de JS vond de betrokkenheid van de bestuurders (en dus van de pjo's) eigenlijk te klein. Dat was dan ook zo. Mijn eigen doel was: de discussie afronden en de uitkomsten daarvan verwezenlijken." Bedachtzamer nu: "ik ben daar niet zomaar ingesprongen. Ik heb altijd duidelijk beseft dat het een moeilijke discussie zou zijn. De JS dreigde in die periode ook om uit het PJK-bestuur te stappen, omdat zij vond dat ze "er te weinig aan hadden". Voordat ik voorzitter werd, heb ik met de JS gesproken en hen duidelijk gemaakt dat als zij weg zouden gaan, de politieke hoofdstromingen binnen het PJK niet meer vertegenwoordigd waren. Dit komt neer op een opheffing van het PJK. En daar heb je helemaal niets aan."

De JS heeft dat toen ingezien, en zegde toe, voorshands die dreiging weg te nemen. Heel enthousiast, terugkomend op zijn verwachtingen: "Kijk, ik heb mij altijd voor ogen gehouden, dat er een PJK komen moest waarin de pjo's daadwerkelijk wat in te brengen hadden."

Dus de invloed van de staf terugbrengen? (Zich duidelijk bewust zijnd van zijn moeilijke positie als voorzitter, die het sop en de kool moet sparen): "Jaaa, maar dat komt altijd. Een beetje over alsof je zegt: haha, nou schieten we jullie terug. Het is niet een verwijt aan de staf in de zin van: Jullie hebben misbruik gemaakt van je positie", maar eerder zelfkritiek van het bestuur. Overigens moet ik nog kwijt dat pas in augustus sprake was van een enigszins normale gang van zaken, omdat zich pas in juni een bestuurslid bereid verklaarde de functie van secretaris/penningmeester op zich te nemen."

Wat zijn nu precies de visies van de pjo's en de staf? (Blij dat hij noog eens generale repetitie mag houden) "Ja, dat is dus een gecompliceerd verhaal. De staf stelde, dat de pjo's wel meetelden bij de totstandkoming van de politieke vorming, maar zij vond daarnaast dat mensen uit het veld aan de discussie en de besluitvorming over het beleid van de politieke vorming moesten kunnen deelnemen. De standpunten van de pjo's waren niet duidelijk. Ik heb daarvoor een nota opgesteld: "De bel voor de laatste ronde" waarin geïnventariseerd werd wat de uitgangspunten moesten worden voor de concretisering van de van de discussie. Over

deze nota heerste grote eenstemmigheid. Vervolgens heeft Rob van Gijzel een rapport opgesteld (hij deed dat onder een persoonlijk titel, niet als voorzitter van de JS) waarin een en ander geconcretiseerd werd, en op dat moment bleken de tegenstellingen tussen de pjo's: het breekpunt zat hem in de manier waarop de invloed kon worden uitgeoefend."

Voor zichzelf alles nog eens op een rijtje zettend: "De visie van de JS was, dat uitgangspunt moest zijn, dat de diverse ideologieën die in het PJK vertegenwoordigd zijn, naar buiten komen. Dit betekent, dat er consulenten moeten worden aangesteld, waarvan duidelijk moet zijn, vanuit welke invalshoek zij werken."

Dus een soort verkokering binnen het PJK?

Ja, die conclusie worat ook door het CDJA getrokken. Visueel gezien: de JS zegt: we hebben allemaal pootjes in het PJK; en het CDJA zegt: nee, er is een grote familie en deze bestaat op zichzelf uit verschillende leden, die allemaal eigen karaktereigenschappen hebben. Daar houden we rekening mee, maar duidelijk is de samenwerkingsidee die er boven zit."

Maar wat vond de JOVD aan?

Op het moment dat de tegenstellingen zo groot waren, was er geen visie van de JOVD. Uiteindelijk heb ik opgebeeld en om een inbreng van de JOVD gevraagd. Ik vond, dat ze zich daar in het HB ook over moesten beraden. De JOVD heeft toen gezegd, dat zij zich primair wilden richten op wat de wensen uit het veld waren.

Terugkomend op wat hij zich nu precies voorstelt: Ieder pjo moet vrij zijn te bepalen hoe zij vindt, dat politiek vormingswerk moet geschieden. (een liberaal standpunt dus). Er moet een opzet komen waarin aan alle verschillende wensen zou kunnen worden voldaan. In mijn visie hangt de inrichting van politiek vormingswerk af van de initiatiefnemer c.q. drager van het project. Die is ideologisch bepaalt. Dat betekent dat deze ook de kleur en de wijze (vorm) van het project bepaalt. De beslissing over het uitbrengen ervan, neemt het bestuur. Dit toetst in hoeverre het voldoet aan de vormingscriteria. (geen indoctrinatie b.v.) Stel dat toevallig CDJA en JS een project willen uitbrengen over hetzelfde onderwerp, dan zullen er praktische zoveel verschillen zijn tussen het CDJA en de JS dat er moeilijk een samenwerkingsverband tot stand komt op dat punt." Fel: "Ja", zegt het CDJA, de consequentie daarvan is, dat er een links en rechts PJK gaat bestaan en daar hebben we niets aan."

Dat strookt toch niet met de 'grote familiegedachte'?

vormingscriteria. Bovendien moet je zo eerlijk zijn om te erkennen dat je iets schrijft vanuit een bepaalde visie: wat in het PJK gebeurde, is dat vanuit een socialistische achtergrond projecten tot stand kwamen. En dat is dus niet de bedoeling."

Inmiddels zitten jullie nu in een impasse. Dat moet je ook aan CRM gaan vertellen.

Precies. Het gevoel blijft bij de PJO's bestaan, dat het een ramp is, als het PJK wordt opgeheven. Er wordt nu gezocht naar een oplossing, maar die hangt van een heleboel factoren af."

Wat gaat er gebeuren als het PJK werkelijk wordt opgeheven? Betekent dat, dat het PJK naar een concurrerende instelling als het SBK (Stichting Burgerschapskunde) gaat? (een zelfde organisatie als het PJK, maar dan voor de "echte" politieke partijen)

Dat is niet zeker, maar mocht het zo zijn, dan zouden in het SBK dezelfde problemen gaan spelen. Als er tenminste besturen zitten die willen besturen. In ieder geval zullen de jongerenorganisaties er hun grip op verliezen. Ze hebben er dan niets bij gewonnen. Er bestaat een algemeen gevoel dat het politieke vormingswerk onder jongeren een eigen karakter moet blijven houden, maar hoe structureer je dat dan? Er zijn wel wat opties te ontwikkelen om toch nog tot oplossingen te komen. Hopelijk gunt CRM ons die tijd..."

Dan moet Bart 'absoluut' weg. Hetzelfde gaat hij dan vertellen aan de CRM-delegatie. Nog dezelfde avond krijgen we een telefoontje van hem. Hij is dan duidelijk verlicht van een last.

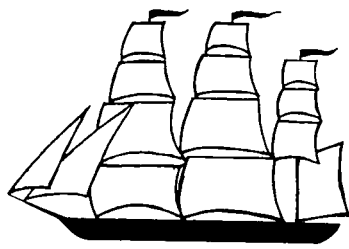
"Het Ministerie heeft toegezegd, tijd uit te trekken voor de discussie. Van opheffing van het PJK is dus geen sprake. Een en ander betekent dat in overleg met het Ministerie gezocht wordt naar een weg waardoor de politieke vorming onder jongeren kan worden voortgezet, met handhaving van het speciale karakter dat het nu heeft. Het PJK is daarbij een belangrijke optie maar het kan ook een andere vorm krijgen. Het PJK is nl. een essentieel onderdeel van jeugdbeleid, en als het PJK zou verdwijnen, betekent dat een gevoelige slag voor het jeugdbeleid."

Voor alsnog denkt Bart, dat mensen van buiten zich er nu mee gaan bemoeien, waarbij hij met name aan de politieke partijen denkt.

Je bent nu opgelucht, dat het PJK niet verdwijnt, maar op de lange termijn zou het toch wel zo moeten zijn?

Een 'jaaa', met lange uithaal. "maar dat ligt anders. Natuurlijk maar: op de lange termijn zouden de pjo's zich dus danig gestructureerd moeten hebben, dat wij niet meer nodig zijn. Aan een aantal voor

DRIEMASTER

OPINIEBLAD VAN DE J.O.V.D. - VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR - JAARGANG 34, NR. 2, FEB. 1982

Verandering noodzakelijk !

Anne Lize van der Stoel

In de vorige editie van Driemaster was de ontwerper van de Hoger-Onderwijs, opgesteld door de parlementaire commissie van de JOVD, opgenomen. Deze resolutie zal op het voorstel van de JOVD, opgenomen. Deze resolutie zal op het voorstel van de JOVD, opgenomen.

Al jaren houdt de herinrichting van het onderwijs de gemeenschappen bezig. Talloze voorstellen van JOVD, studentenorganisaties, universiteiten, adviesorganen en andere belangstellenden. Maar het is niet op de agenda van de regering. Het belangrijkste herstructureringsvoorstel voor het hoger onderwijs, de Twee-Fasenstructuur van oud-minister Lais, werd vorig jaar door het parlement aangenomen. De Twee-Fasenstructuur van oud-minister Lais, werd vorig jaar door het parlement aangenomen. De Twee-Fasenstructuur van oud-minister Lais, werd vorig jaar door het parlement aangenomen.

deskundigheid op de onderscheidenlijke terreinen te erkennen en op grond daarvan te bezuinigen. Dat er meer bezuinigd kan worden weet menig JOVD-lid uit eigen ervaring. Door onderling overleg versterken universiteiten en hogescholen hun onderhandelingspositie ten opzichte van de minister. Dan bestaat er geen rechtvaardigingsgrond meer voor centralisatie.

STUDIEFINANCIERING

Vanaf 1973 wordt de roep om te komen tot een nieuw stelsel van studiefinanciering gehoord. Studie- en onderhoudskosten stijgen voortdurend (verhoging collegegelden!) en het huidige stelsel komt niet tegemoet aan veranderende inzichten. Ik denk hierbij bijvoorbeeld aan het liberale standpunt inzake individualisering. Door de bezuinigingswoede en het verbod voor Pais voor invoering van het nieuwe stelsel geld te lenen op de kapitaalmarkt, kwam het vorige kabinet de belofte een nieuw stelsel in te voeren niet na. En dat terwijl Nederland een verdrag ondertekend heeft dat de (geleidelijke) invoering van gratis onderwijs oplegt.

UITGANGSPUNTEN

De resolutie gaat ervan uit dat iedereen van 18 jaar en ouder aanspraak moet kunnen maken op studiefinanciering, ongeacht het inkomen van ouders en/of partner. Dit ter bevordering van de eigen verantwoordelijkheid en zelfstandigheid van iedere student(e). Zowel de samenleving als het individu vaart wel bij een goed opgeleide bevolking. Vandaar de schenking in het door ons voorgestelde stelsel. Afhankelijk

van het inkomen wordt de renteloze lening nader terugbetaald.

AFSCHAFFING FACILITEITEN

Studenten mogen gebruik maken van studentenhuysvesting, -gezondheidszorg en -sportfaciliteiten. De commissie meent dat deze faciliteiten, betaald door de samenleving, discriminerend zijn t.o.v. anderen jongeren. (Voor sommige h.b.o.-ers zijn de faci-

liteiten al niet eens toegankelijk!).

Enkele zeer specifiek op studenten gerichte instituten (zoals studentendecanen en -psychologen zullen gehandhaafd moeten blijven. Gekoppeld aan de invoering van het nieuwe studiefinancieringsstelsel en de bouw van jongerenhuysvesting, dient de JOVD te pleiten voor afschaffing van deze elitaire voorzieningen!

DEMOCRATISERING

Voor het openbreken van de veelal buiten de samenleving staande instellingen voor hoger onderwijs, het slechten van wederzijdse doorstromingsdrempels (waardoor beter tegemoet kan worden gekomen aan de wensen van de individuele student) en het bereiken van een grotere doelmatigheid is de integratie van het wetenschappelijk onderwijs (w.o.) en hoger beroepsonderwijs (h.b.o.) noodzakelijk. (Zie de eerste stelling.) Het klinkt als weinig originele uitspraak dat het terrein van dedemocratisering veelomvattend is, hetgeen echter niets afdoet aan de waarde van de uitspraak. De commissie hoger onderwijs heeft zich mede door het brede terrein moeten beperken in de onderwerpkruze. De commissie koos derhalve voor democratisering op basisniveau, de vervanging van de universiteitsraad. Toch wil de commissie een indruk geven van hetgeen zich zoal afspeelt op het terrein van de democratisering. Tevens wil zij het hoofdbestuur oproepen deze resolutie te beschouwen als een eerste stap op weg naar een totaalvisie.

HET PLANNINGCIRCUIT

Pais wordt wel verweten het liberale uitgangspunt decentralisatie van beleid geweld te hebben aangedaan. Het volgende mag als verklaring hiervoor gelden. O & W onderscheidt zich niet van andere departementen in een netwerk van adviesorganen en -raden. Misschien wel juist dankzij de algemeen erkende economische en onderwijskundige kennis van de oud-bewindsman bleef het departement niet gespaard in de bezuiningsoperatie. De wereld van het hoger onderwijs reageerde daar niet met een passend antwoord op. De rede uitgesproken door de Groningse rector magnificus ter gelegenheid van de opening van het academisch jaar gaf daarvan treffende voorbeelden. Door de verstrengeling van de adviesorganen en de bezuinigingen vechten de universiteiten uitsluitend voor hun eigen straatje. Hierin dient verandering te komen: een grondige doorlichting van het adviserend netwerk is dringend gewenst. De universiteiten moeten een einde maken aan het bezuinigen zonder duidelijke prioriteitsstelling. Men dient elkaars ervaring en

Onvrede...

Roelof Houwing

De stad Groningen als bakermat van nieuwe initiatieven in de Nederlandse politiek. Dat lijkt op dit moment een nieuw element aan de vorige te gaan toevoegen. Naar aanleiding van de rellen rond het munitietransport vanuit de Eemshaven, leek er een 'spontane' tegenactie te gaan ontstaan, voortspuitend uit de onvrede van de burger in verband met het lankmoedige optreden van de politie en het zich manifesteren van actiegroepen buiten de rechtsorde. Duizenden mensen gingen de straat op, opgeroepen middels een advertentie waarin iedere actievoerder gelijk werd gesteld aan rappalje en rooie fscisten en Hitler nog eens in herinnering werd gebracht. Smadelijke opmerkingen jegens

iedere rechtgeaarde actievoerder en demonstrant. Het spontane karakter lijkt een facade voor de organisatie van het gebeuren, het Ovd Strijders Legioen (OSL) lijkt wortel te gaan schieten bij de doorsnee burger. Het initiatief zal nu landelijk worden georganiseerd, de zwijgende meerderheid moet een klein clubje 'beroepsdemonstranten' eens even duidelijk maken dat dit niet langer kan worden getolereerd. Ik ben het volmondig met diegenen eens, die zeggen dat demonstraties binnen de rechtsorde dienen plaats te vinden. We moeten ons echter afzetten tegen mensen, die de demonstratie -als verworvenheid en aantrekkelijk onderdeel van onze democratie- als een niet te tolereren vorm van leegloperij diskwalificeren.

Het initiatief zal de aandacht krijgen en de organisatoren hebben het 'slim' gepland. De maatschappelijk onvrede is manifest en we hebben twee verkiezingen voor de boeg. Alles is op gericht politiek effect. Als liberale jongerenorganisatie, zullen we er nauwlettend op toe moeten zien, dat de politieke partijen omwille van politiek gewin, niet hun oren laten hangen naar de geluiden voortkomend uit de extreme actiegroepen in onze samenleving. Een dergelijk politiek gewin zou de cirkel van de vaak ten voor gestelde politieke onmacht sluiten. Deze 'beloning' mag in onze democratie niet worden uitgereikt.

DRIEMASTER

VOOR JOU !

- ☐ Ik word lid (mijn geboortjaar is 19...)
- ☐ Ik wil donateur worden.
- ☐ Ik wil abonnee van DRIEMASTER worden en zal het abonnementsgeld (f27,50) met de toegezonden acceptgirokaart voldoen.
- ☐ Ik wil graag meer informatie over de JOVD.

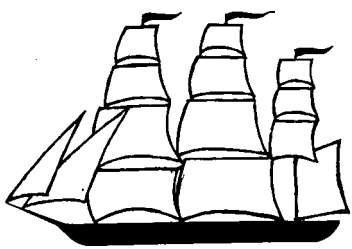
NAAM _____

ADRES _____

POSTCODE _____ PLAATS _____

Opsturen aan JOVD, Nieuwezijds Voorburgwal 288, 1012 RT AMSTERDAM

HANDTEKENING: _____

COLOFON

REDACTIEADRES

Mr. D.U. Stikkerhuis
Nieuwe Zijds voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam.
(020) 242000

REDACTIE

Hoofdredacteur
Wiljan Loomans
Noorderstraat 20
1621 HW Hoorn
(02290) 14604

Eindredacteur

Wim Fels
Van der Goesstraat 4
3521 TL Utrecht
(030) 939981

redacteur internationale
politiek
vacature

redacteur algemene politiek
vacature

Redacteur verenigingsnieuws

Caroline Loen
Sijmen Grootstraat 22
1135 HN Edam
(02993) 62515

Redacteur 'Prikbord'

Rob van de Pas
P.H. Spaaknes 21
1862 AV Bergen
(02208) 5839

Opmaakmedewerkster

Annet Schopman
Grachtje 1
3631 AH Nieuwersluis
(02943) 4695

Hoofdbestuursauditor
Joost van Gilse

DRUKWERK

Drukkerij Ebel Noorman b.v.
Groningen

ADVERTENTIES

Voor plaatsing van advertenties in DRIEMASTER kan men contact opnemen met de voorzitter.

HOOFDBESTUUR

Voorzitter
Roelof Houwing
Spilsluizen 24 zz
9712 NT Groningen
(050) 131255

Vice-Voorzitter Politiek

Eric Brinckmann
Struisenburgdwarsstraat 194
3036 AW Rotterdam
(010) 116068

Vice-Voorzitter Organisatie

Jan van Zanen
Lingerzijde 47
1135 AN Edam
(02993) 72910

Algemeen Secretaris

Joost van Gilse
Jac. van Beierenstraat 65
2613 JB Delft
(015) 135978

Penningmeester

Hans Veltkamp
Kerkplein 1
8051 GH Hattum
(05206) 41812

Internationaal Secretaris

Jules Maaten
Herengracht 358
1016 CH Amsterdam
(020) 277618)

Tweede Secretaris

Nasta Vulik
Gentiaanstraat 444
7322 CE Apeldoorn
(055) 667052

Medewerkster Vorming

Karin Blaauw
Weldringstraat 58
9035 EA Dronrijp
(05172) 2099

HOREN VAN MINDERJARIGEN

In juni 1979 diende minister de Ruiter een wetsontwerp in, waarin onder meer de omgang tussen ouder en kind na een echtscheiding ingrijpend werd gewijzigd. Kinderen vanaf 12 jaar zouden door de rechter gehoord kunnen worden voor wat betreft burgerrechtelijke zaken. Het kind kan zich volgens dat wetsontwerp tegenover de rechter uitspreken over de betreffende situatie.

Pijkel van der Merwe, voorzitter van de Raad voor het Jeugd-beleid, maakte hierover de opmerking: "Kinderen zelf laten kiezen bij wie ze willen blijven vind ik misdadig. Ik heb kinderen zien worstelen met schuldgevoelens. Met wie je kiest, doe je de ander wat aan!" Wij togen naar Jacob Kohnstamm (D'66) en Ed Nijpels (VVD), beiden lid van de vaste Kamercommissie voor justitie, om eens op dit probleem in te gaan.

NATTE VINGER

Eerste vraag is waar bepaalde grenzen getrokken worden. Hoe kom je aan een leeftijdsgrens van 12 jaar?

Kohnstamm: "Dat gebeurt met de natte vinger. Moet het 16, 14 of 12 jaar zijn, of moeten we naar 10 jaar toe? Natuurlijk wordt er ook wel geluisterd naar deskundigen op dat terrein".

Nijpels drukt zich iets genua-cerder uit. "Er wordt gesproken met verschillende experts en allerlei instanties die ermee te maken hebben. Op die adviezen ga je af als de uiteindelijke beslissing genomen moet worden." Is de wereld van een 12-jarige niet te beperkt om met zo'n probleem opgezadeld te worden? Het kind zit meestal nog op de lagere school en de band met "thuis" is vaak nog erg hecht. Beide Kamerleden gaan dezelfde kant uit met hun antwoord: "Kinderen worden toch met de scheiding geconfronteerd. Het is dan eerlijker om ze een kans te geven zich uit te spreken. Als een kind zijn vader geregeld zijn moeder ziet slaan zal hij een duidelijk keuze kunnen maken".

INFORMEEL

Wij vinden beiden dat je het dan wel erg extreem stelt. Het zal ook vaak zo zijn dat een kind niet op deze manier met de problemen te maken krijgt en hierdoor geen uitspraak kan doen ten gunste van vader of moeder. Je gaat het kind dan confronteren met iets waar het niet klaar voor is. Nijpels: "Een fout, die mensen vaak maken als het over deze wet gaat, is dat het kind zou bepalen bij welke ouder het wenst te verblijven. Dat is niet zo. De rechter hoort het kind en neemt vervolgens, mede aan de hand van gesprekken met ouders en eventuele deskundigen, een beslissing. Overigens gebeurt dat horen niet op de manier die veel mensen veronderstellen. De betrokken kinderrechter doet dat in zijn

werkkamer op een informele manier."

Hierbij kan men zich dan natuurlijk afvragen of de ouders door deze wet niet de mogelijkheid krijgen druk op het kind uit te gaan oefenen om zich positief of negatief over een van beiden uit te spreken. Men gaat er bij deze wet van uit dat een kind van 12 jaar, oud genoeg is om een oordeel te vellen. Het krijgt hierdoor een zekere zelfstandigheid. Het kind gaat studeren en omdat zijn ouders een hoger inkomen hebben krijgt hij geen studie-beurs. Je maakt hem hierdoor afhankelijk van de ouders en neemt dus weer een stukje zelfstandigheid af.

Kohnstamm: "Dit is een ongenueanceerde stelling. Je kunt deze twee dingen niet vergelijken. Mensen die meer verdienen moeten ook een deel van de studie van de kinderen bekostigen. Heeft iemand het recht meer te verdienen? Iedereen ligt in een wieg als hij geboren wordt!" Nijpels ziet het probleem hiervan wel: "Het is inderdaad zo dat je weer een stukje zelfstandigheid weg neemt. De VVD staat dan ook op het standpunt dat iedereen in principe een beurs moet krijgen, maar dat ligt financieel erg moeilijk".

LICHTZINNIG

Denken Kohnstamm en Nijpels dat er een verband bestaat tussen het emancipatieproces en echtscheiding? Beide heren gaan hier dezelfde kant uit: "Het is inderdaad zo dat de vrouw tegenwoordig meer mogelijkheden krijgt om zich te ontplooien. Ze zal hierdoor meer zelfstandigheid krijgen en haar man niet meer als "de baas" zien. Hierdoor kunnen moeilijkheden ontstaan". Nijpels voegt hieraan toe: "Het probleem is niet dat er lichtzinnig gescheiden wordt, er wordt lichtzinnig getrouwd. Als iedereen zich voor zijn huwelijk eens wat meer bezig zou houden met eigen capaciteiten en mogelijkheden, dan zouden er binnen het huwelijk en na echtscheiding waar-

Marianne Eberson & Els van Zijl

schijnlijk minder problemen ontstaan. De financiële last van de golf van echtscheidingen in de jaren '70 zal overigens een molensteen om de nek van de overheid in de jaren '80 vormen. Om een indruk te geven: dit jaar zal er rond het miljard aan bijstandsuitkeringen aan gescheiden vrouwen worden uitbetaald."

BOMMELDING

En dan nog een vraag buiten ons eigenlijke onderwerp om. In verschillende kranten en tijdschriften heeft gestaan dat een aantal baldadige jeugdigen uit Den Haag op wintersport gestuurd zijn, om uitspattingen met de jaarwisseling te voorkomen. Onze vraag: "Hoeveel ruiten van het Binnenhof moeten we ingooien om volgend jaar ook op wintersport te mogen?" Kohnstamm reageert verbaasd: "Hoezo, wat bedoel je daarmee?" We leggen uit wat we bedoelen, maar hij weet nog niet waar het over gaat. De Tijd, de Tele-

graaf en Elseviers Magazine zijn zeker onbekend terrein voor de heer Kohnstamm? Nijpels kan ons iets meer vertellen. Hij heeft inmiddels vragen gesteld aan de desbetreffende minister. "De kranten hebben het een beetje verdraaid. De jongelui zijn niet zomaar op wintersport gestuurd maar het is een bepaald project waar men in Den Haag mee bezig is. Als ze inderdaad zomaar op vakantie gestuurd waren zou het volstrekt ontoelaatbaar geweest zijn. Maar toch waren er genoeg redenen om wat vraagtekens te plaatsen. Vandaar mijn vragen." Aangekomen bij het station, onderweg naar huis, staan er drommen mensen voor de ingang te wachten. Wat blijkt? Er is een bommelding binnengekomen. Na drie kwartier in de kou komen we op een idee. Als de figuur, die van dit soort grappen houdt, zich nu eens meldt bij de gemeente Den Haag, dan kan hij misschien ook opgenomen worden in het project!!

« » Vacature * Vacature « »

Om een voordracht te kunnen maken aan het hoofdbestuur zoekt de redactie van DRIEMASTER kandidaten voor de functie van:

Redacteur Internationale Politiek

Zijn/haar taak zal bestaan uit het zorgdragen voor de invulling van de "internationale" pagina van DRIEMASTER, alsmede uit het deelnemen aan de maandelijkse werkvergaderingen

Vereisten voor deze functie zijn:

- ervaring in het redactiewerk;
- belangstelling voor en kennis van internationaal politieke kwesties;
- een meer dan normale beheersing van het nederlands;
- flexibiliteit wat betreft de inzetbaarheid;
- een uitgesproken 'vlotte' pen;
- een royaal gevoel voor humor.

De werkzaamheden brengen met zich mee dat men regelmatig in Amsterdam moet zijn. Er bestaat een onkostenregeling.

Voor nadere informatie kan men zich telefonisch wenden tot de hoofdredacteur (02290-14604). Men wordt verzocht de (schriftelijke) reactie te zenden aan: Hoofdredacteur DRIEMASTER, Wiljan Loomans, Noorderstraat 20, 1621 HW Hoorn.

Alles over de nieuwe ziektekostenverzekering voor studenten (universiteit, hogeschool, HBO) tot 30 jaar:

Informatie bij:

Makelaars en assurantie kantoor Veltkamp,
Kerkplein 1,
voor midden Nederland. Hattum. (Gld.)
telefoon 05206-1812

Makelaars en assurantie kantoor Houwing,
Heerestraat 21,
voor noord Nederland. Roden. (Dr.)
telefoon 05908-19748

Eric Brinckmann

KALE KIP

Alle weerstand die gerezen is tegen de voorgestelde wijziging van de ziekwet komt met name van de werkgevers en de vakbeweging. Het VNO verzet zich tegen de nietigverklaring van de aanvullende ziekwetuitkeringen. Vijf wachtgelddagen komen zodoende voor rekening van de werkgevers. Dit betekent een onaantvaardbare lastenverzwaring voor het bedrijfsleven. Het protest van de vakbeweging spitst zich toe op rigorieuze ingreep in de CAO-rechten. Op deze manier wordt er wel erg vrijblijvend gedacht over de contractvrijheid van werkgevers en werknemers, aldus de vakbeweging. De vraag die hierbij rijst is in hoeverre hier sprake is van die collectieve contractvrijheid. Voor Den Uyl echter is het ingrijpen niet alleen financieel maar ook politiek voordelig.

Hij kan zo de aandacht van de ontkenning van lonen en uitkeringen afhouden en hij creëert tevens een comfortabele positie bij verdere bezuinigingsonderhandelingen. Tegelijkertijd zal de (nieuw-realistische) houding van de PvdA de coalitie versterken ten koste van de goede verhouding met de FNV. De Vakbeweging heeft reeds nieuwe acties aangekondigd om, zoals Wim Kok zegt, "de sociale verworvenheden te behouden". De werkgevers zullen proberen op kosten van enkele wachtgeld dagen af te wentelen op de werknemers. De SER tenslotte stelt voor dat werkgevers en werknemers moeten afspreken dat elke aanvulling op de Ziekwetuitkering ten laste komt van de beschikbare loonruimte. Een logische gedachte, want van een kale kip blijft het moeilijk veren blukken.

VRIJHEID

Wiljan Loomans

Wie de discussie rond het voorontwerp (want meer is het nog niet) van een (!) Wet Gelijke Behandeling volgt, kan een aantal aardige opmerkingen maken. Bijvoorbeeld: door de manier waarop de "wet" aandacht heeft gekregen in de pers, zou je haast gaan denken, dat ze uitsluitend geschreven is ter bescherming van homofiele en/of ongehuwd samenwonende onderwijzers. En dat terwijl dat antidiscriminatie-ontwerp juist gezien moet worden als een stuk "overall"-wetgeving. Geen al te best stuk waarschuwing, want - en dat is een ander opvallend punt - men kan grote vraagtekens plaatsen bij haar effectiviteit. Vervolgens de discussie zelf: Meindert Leerling en Leerling-mindend-groeperingen trekken fel van leer tegen de wet, omdat zij haar een grote inbreuk achten op wat nog zo mooi "de soevereiniteit in eigen kring" kan heten. Daarbij vinden ze vooral het Humanistisch Verbond, allerlei Homo-groeperingen en de kleine radicaal-linkse partij - tegenover zich, die zich

daarmee blijken te manifesteren als de toegewijde verdedigers van dit verlate CDA/VVD-brouwsel (want dat is het nog altijd). "Waar blijven CDA en VVD zelf?" zou je je kunnen afvragen. Welnu, ik denk dat de verklaring daarvoor gevonden moet worden in het spanningsveld rond de vraag: Wat bedoelen we eigenlijk met VRIJHEID? Want het zou best eens kunnen dat het CDA ook weer aan de "eigen kring" moet denken. En de VVD dan, met z'n homo-groep? Wel, misschien dat de VVD (achteraf toch nog) vindt dat de bemoeienissen van de overheid hier toch wel erg ver strekken. Immers, als liberalen (die leven naar hun liberale beginselen) hebben ze zo'n wet natuurlijk helemaal niet nodig! Zo zien we onder de oppervlakte van de actuele politiek een opvallende parallel met ... de schoolstrijd: hoewel ze starten vanuit verschillende ideologische uitgangspunten, worden confessionelen en liberalen - tegen wil en dank? - in elkaars armen gedreven...

BANEN

Eric Brinckmann

Aan het eind van de tachtiger jaren zal de Nederlandse samenleving aankijken tegen 700.000 werklozen op een werkende bevolking van 5 miljoen. Een niet o-aanzienlijk deel daarvan zal uit jongeren bestaan. Momenteel zijn er ongeveer 220.000 jongeren werkloos. Zo'n 40.000 van hen zijn langdurig werkloos. Het VVD jeugdwerkgelegenheidsplan (lees: opleidingsdeeltijdbanenplan) van dr. de Korte c.s. zal 30.000 deeltijdbanen onthullen. De VVD garandeert met dit plan niet een baan voor iedereen, maar wel een reële (concurrerende) maatschappelijke positie. "Kansarmen" worden zo in de gelegenheid gesteld zich waar te maken door opleidingen in bedrijven. Een prima initiatief omdat de deeltijdbanen in het werkgelegenheidsplan van Den Uyl de werklozen niet zullen stimuleren om halve dagen te gaan werken. Immers, dat vraagt van hen aanzienlijke offers. Met het VVD-plan daarentegen wordt effectief ingespeeld op een levende behoefte onder jeugdige werklozen. Bovendien zullen zij er financieel niet op achteruitgaan, omdat hun loon aangevuld zal worden tot het niveau van hun uitkering. De JOVD zal binnenkort aan een aantal waardevolle arbeidsprojecten aandacht besteden. Geen slechte zaak, want het ziet er naar uit dat het werkloosheidsprobleem ook in onze geleiden zal toeslaan.

TE LAAT

Annet Schopman

De drang bij de PvdA om weer mee te kunnen regeren was zo groot dat een verkiezingsprogramma werd gepresenteerd met het economisch optimistische beeld van de jaren '60. Nu aan deze eerste levensbehoefte van de PvdA is voldaan blijkt het verlies toch nog gigantisch. Er wordt hen een

verlies van 15 tot 20 zetels voorspeld. De kiezers pikken het huichelachtige gedrag van de PvdA-top niet meer die ondanks de onheilspellende feiten blijven vasthouden aan niet te realiseren zoethoudertjes. Het langzaam doorbreken de 'nieuwe realisme' komt zo'n 10 jaar te laat.

VVD EN ZIEKENGELD

In "Vrijheid en Democratie" van 2 februari j.l. reageerde Albert Jan Hoeve op de ziekwetvoorstellen van het socialistische duo Den Uyl/Dales. Hoeve noemde de essentie van de wet weliswaar "zeer juist", maar hij vond toch een dergelijke ingreep op grond van liberale motieven niet te tolereren. "Waar blijft dan het vrije overleg van de sociale partners?", zo vroeg hij zich af.

Tijdens de behandeling van de begroting van Sociale Zaken in de Tweede Kamer presenteerde VVD-woordvoerder dr. Rudolf de Korte een alternatief ziekengeldplan. De strekking van dat alternatief werd door VVD-fractievoorzitter Henk Kroel beschreven in dezelfde Vrijheid en Democratie als die waarin de brief van Albert Jan was opgenomen. De VVD kon de kern van de voorstellen van Den Uyl en Dales onderschrijven, maar men had toch enkele op- en aanmerkingen waarin men tegemoet wilde komen aan de voornaamste punten van kritiek, zoals die uit de samenleving naar voren kwamen. Volgens het liberale plan zouden aanvullende verzekeringen

mogelijk moeten blijven. (Met name de vakbeweging drong hier sterk op aan.) Wel zou iedereen (met uitzondering dan van chronisch zieken) te maken moeten krijgen met een eerste onbetaalde ziekte dag. De VVD zou daarmee willen bereiken dat onnodige ziekmeldingen niet meer, althans veel minder, voor komen. Een ander punt van de VVD-plannen is dat langdurig zieken niet 85% van hun netto loon zouden krijgen doorbetaald zoals het kabinet wilde, maar 92%.

Albert Jan Hoeve schrijft ons nu het volgende: "Tijdens het schrijven van mijn brief wist ik nog niets van de voorstellen van de VVD. Deze komen mij echter redelijker en menselijker over als de voorstellen van het kabinet. Maar voor mij blijft de ingreep niet juist. Als liberalen zeggen we voor de vrijheid te zijn, tegen een te grote invloed van de staat. Is het dan wel correct om een wet uit te vaardigen die een beslissing, die door de sociale partners in vrijheid genomen is, te niet doet? Volgens mij kan dat niet. Waar blijft dan de vrijheid van o-

verleg van de sociale partners? Ze mogen met elkaar praten en voorstellen doen voor een CAO, maar als de voorstellen de regering niet uitkomen, dan worden ze teniet gedaan. Zijn deze mensen dan geen verantwoordelijke mensen? Zouden zij niet weten wat voor beslissingen zij nemen? In de landen om ons heen onderhandelt men wel in vrijheid en is men ook zelf verantwoordelijk voor het accoord dat men sluit. Daarom zeg ik vanuit liberaal oogpunt: pak niet de beslissingen van de sociale partners om te bezuinigen en geld voor het bedrijfsleven vrij te maken! Mag de regering alleen uitmaken wat goed voor de werkgevers en de werknemers is? Nee! "

AANSLUITEND op het schrijven van Albert Jan Hoeve zou ik nog even terug willen komen op het interview met VVD-voorzitter Jan Kamminga, dat we in de vorige DRIEMASTER publiceerden. Daarin signaleerde ik het inconsequente optreden van de VVD wanneer het gaat om verschillende (politiek zeer gevoelig liggende) bezuinigingsvoorstellen. Immers, toen het kabinet in de Troonrede aandroegde de Kinderbijslag te willen aanpakken sprong onmiddellijk de gehele VVD op "TILT". Argument: het kabinet snoeit zo maar hier en daar wat weg, het opereert niet vanuit een lange termijn-visie maar is bezig met (verwerpelijke) ad hoc-beleid. Tijdens de discussies over de geplande korting op het ziekengeld - een korting, die op z'n minst even "ad hoccerig" overkomt - werd van liberale zijde evenwel niet een dergelijk commentaar geleverd. Ra, ra, hoe kan dat? Misschien dat een van onze lezers daar een (afdoend) antwoord op zou kunnen geven... (Wiljan Loomans)

D.H.M. Dental Depot

Leverancier van tandheelkundige benodigdheden

- * Wij verzorgen de totale inrichting van Uw praktijk
- * Ruim assortiment handinstrumentarium verbruiksmaterialen
- * Bel eens: 05910-13915 te Emmen

Documentatiemap met uitgebreide informatie ligt voor U klaar

Haagjesweg 263
Postbus 138
7800 AC Emmen

Padruma b.v.

4e Industrieweg 5,
Postbus 73, 8050 AB - Hattem
Telefoon 05206 - 42837

voor uw:

HANDELSDRUKWERK,
STICKERS,
ETIKETTEN OP ROLLEN,
ETIKETTEERAPPARATUUR,

Hoe is jouw studie in Twee Fasen?

Per 1 september 1982 gaat voor alle studierichtingen aan universiteiten en hogescholen in Nederland de Wet Tweefasen-structuur gelden. Hierdoor zal een aantal zaken in het bestaande onderwijs ingrijpend veranderen. Hoewel de resolutie Hoger Onderwijs, die op het aanstaande JOVD-congres in maart door de JOVD behandeld zal worden, niet zozeer in gaat op de perikelen rond de tweefasen-structuur, maar handelt over de democratische en financiële aspecten van het hoger onderwijs, leek het ons een goede gedachte om eens helder en duidelijk uiteen te zetten hoe dat hoger onderwijs na het in werking treden van de wet er uit wil komen te zien. Daarbij maakten we overigens dankbaar gebruik van een door het ministerie van Onderwijs en Wetenschappen soepel geschreven brochure, getiteld: "Het wetenschappelijk onderwijs in twee fasen".

STUDEREN: DE EERTE FASE

De eerste fase van alle academische studies zal vier jaar duren. In die vier jaar krijgt de studerende een volwaardige academische opleiding. Deze wordt afgesloten met het doctoraalexamen. Je bent dan doctorandus, meester in de rechten of ingenieur. De toegang tot de universiteit staat open voor ieder die over de vereiste diploma's beschikt (voorbereidend wetenschappelijk onderwijs, of een gelijkwaardige opleiding) en een inschrijvingsbewijs van het Centraal bureau Aanmelding en Plaatsing in Groningen heeft. Voor een aantal studierichtingen is een maximum aantal studieplaatsen voor eerstejaars vastgesteld. Er bestaat dus de kans dat je daar niet kunt beginnen.

De minister beslist voor het begin van elk studiejaar (vóór 1 juni) voor welke studierichtingen een beperking in de toelating zal gelden. Tot nu toe is dit steeds het geval geweest voor geneeskunde, tandheelkunde en diergeneeskunde. De studie in de eerste fase bestaat uit twee delen: na het eerste cursusjaar volgt het propaedeutisch examen; de volgende drie cursusjaren vormen de doctorale fase die je afsluit met het doctoraalexamen. De hele studie kan dus in vier jaar worden afgerond. Je krijgt zes jaar inschrijvingsduur voor de eerste fase.

De propaedeuse

De propaedeutische fase bestaat uit één cursusjaar. In het algemeen heeft deze fase een oriënterend, verwijzend en selecterend karakter. Selecterend omdat je een examen aflegt, verwijzend omdat je na het eerste cursusjaar een schriftelijk advies krijg over voortzetting van de studie. Dat advies is overigens niet bindend. Waar het om gaat is dat je, samen met de studie-adviseur, nagaat of je verder moet gaan op de ingeslagen weg, en wat er eventueel voor andere mogelijkheden zijn. De propaedeuse heeft ook een oriënterend karakter, omdat je je een beeld kunt vormen van de verdere studie en de andere mogelijkheden die de universiteit te bieden heeft.

Je mag voor de propaedeutische fase maximaal twee jaar als student ingeschreven staan, tenzij je in die eerste twee jaar een andere studie gaat doen. Hierbij doet niet ter zake of je inmiddels voor een propaedeuse-examen bent geslaagd. Ben je twee jaren met een propaedeuse bezig geweest, dan heb je je inschrijvingsduur verbruikt. Er is echter nog een mogelijkheid verder te gaan; dat heeft te maken met de zogenaamde "omzwaai-bepaling". Kom je bijvoorbeeld in je propaedeutische fase natuurkunde,

na anderhalf jaar studeren, tot de ontdekking dat je liever een andere studie zou doen, dan zou je nog maar een half jaar over hebben. In zo' geval kun je een beroep doen op de omzwaai-bepaling. Het college van bestuur beslist in alle gevallen over verlenging van inschrijvingsduur. Bij dat college dien je een verzoek in om in totaal langer over de propaedeutische fase te mogen doen dan twee jaar. Dat college kan je nog hoogstens één jaar verlenging toestaan. Het betekent dat je voor de propaedeutische fase in die gevallen maximaal drie jaar ter beschikking hebt. Twee opmerkingen hierbij: hoe meer de studierichtingen waar tussen je omzwaait met elkaar verwant zijn, hoe minder vanzelfsprekend de verlenging van inschrijvingsduur. Studeer je natuurkunde en wil je omzwaaien naar bijvoorbeeld biologie, dan zal het college van bestuur constateren dat voor beide studierichtingen vooreen deel dezelfde exameneisen bestaan. Daaraan wordt de termijn aangepast die je voor verlenging van inschrijvingsduur kunt krijgen.

Van belang is verder te weten dat, wie de propaedeuse in één jaar afrondt, het extra jaar dat voor de propaedeuse staat, 'mee mag nemen' naar zijn doctoraalstudie. Het blijft immers zo dat je zes jaar inschrijvingsduur voor de gehele eerste fase ter beschikking hebt. Wie dus in één jaar zijn propaedeuse haalt, kan dus nog maximaal vijf jaar ingeschreven staan voor de drie jaren van de doctoraal-fase. Tenslotte nog dit: het is mogelijk dat je uitgeloot wordt voor de studie van je keuze. Je kunt dan een andere studie (een parkeerstudie) beginnen en toch een jaar later weer meeloten. Word je ingeloot, dan heb je normaal nog één jaar om de propaedeutische fase af te sluiten van de studie waarvoor je het jaar daarvoor was uitgeloot. Je kunt dan een beroep doen op de omzwaai-bepaling, zodat je er nog maximaal één jaar bij kunt krijgen. Zo'n parkeerstudie beginnen en nog eens extra meeloten kun je dus maar één keer doen.

De doctoraalstudie

Wie zijn doctoraalexamen met goed gevolg heeft afgelegd, heeft een volwaardige academische studie afgerond die haar of hem in staat stelt een functie op academisch niveau in de maatschappij te aanvaarden. De cursusduur van de doctoraalstudie is drie jaar. Iedereen die een propaedeutisch examen met goed gevolg heeft afgelegd in dezelfde of een daartoe aangewezen andere studierichting heeft toegang tot het doctoraal-examen. Je mag over je doctoraal in elk geval vier jaar doen; heb je je propaedeuse in één jaar afgerond, dan heb je vijf jaar beschikbaar. Je moe-

het zo zien dat je dus nog wat tijd over hebt om, als je dat wilt, iets extra te doen; binnen of buiten de universiteit. Het studie-programma duurt immers officieel vier jaar.

TWEDE FASE

Algemeen

Mensen die de eerste fase hebben afgerond en die zich als wetenschappelijk onderzoeker of technologisch ontwerper nader willen specialiseren, of een beroepsopleiding willen volgen, kunnen zich opgeven voor een opleiding in de tweede fase.

Over de inrichting van de tweede fase vindt in de komende jaren verdere besluitvorming plaats. Daarin hebben de universiteiten, het parlement en de regering elk hun stem. Omdat die besluitvorming nog niet is afgerond kunnen we niet veel meer bieden dan een schets van de hoofdlijnen. Vóór 1984 zal in elk geval duidelijkheid moeten bestaan over de grote groep opleidingen die in 1986 moet beginnen.

Soorten opleidingen

Bij de eerste fase is wettelijk sprake van studierichting en, bij de tweede fase is sprake van postdoctorale opleidingen. Deze opleidingen hoeven niet gebonden te zijn aan de voorafgaande studierichting: mogelijk is dit echter in sommige gevallen wel.

Er zijn 4 soorten:

- 1) Medische opleidingen (inclusief opleiding tot apotheker);
- 2) Onderzoeksopleidingen;
- 3) Lerarenopleidingen;
- 4) Overige beroepsopleidingen (verder te noemen beroepsopleidingen)

Duur van de opleidingen

De cursusduur van de opleidingen is verschillend; de medische opleidingen zullen twee jaar vergen, behalve tandheelkunde (één jaar). De onderzoekopleidingen zijn als regel één jaar, maar kunnen maximaal twee jaar worden. De lerarenopleidingen zullen een half jaar duren; over de overige beroepsopleidingen valt op dit moment nog niet veel te zeggen; dit moet nog worden ingevuld. Langer dan twee jaar zullen zij geen van alle duren.

Is een opleiding korter dan een jaar, dan heb je drie maanden meer inschrijvingsduur dan de cursus duurt. Bij één jaar of langer: zes maanden. Bij de beroepsopleidingen en de onderzoekopleidingen biedt de wet een basis voor deeltijd studie. In hoeverre de universiteiten daarvan gebruik zullen maken moet nog blijken. Het is nu al duidelijk dat voor de opleiding tot accountant (als mogelijk vervolg op de studie economie) hiervan sprake zal zijn.

Studentenaantallen

De omvang van de tweede fase zal beperkt zijn. Dit betekent dat je kunt meedingen naar een studieplaats in de tweede fase, als je aan bepaalde voorwaarden hebt voldaan. Daarbij spelen onder meer de volgende overwegingen mee: de eerste fase is een afgeronde studie die iemand opleidt tot academicus. Een langere onderwijsweg moet niet alleen vanuit de studerenden zelf kunnen worden gemotiveerd, maar ook door een maatschappelijk belang. Het laatste woord is

over deze zaken nog niet gesproken, maar vermeldenswaard is dat de verantwoordelijke ministers aan de universiteiten hebben voorgesteld (in april 1981) ervan uit te gaan dat over het geheel gemiddeld 30 procent van de afgestudeerden uit de eerste fase zal kunnen instromen in de tweede fase. Dit betekent dat het percentage voor bepaalde opleidingen hoger zal zijn, voor andere lager. Ook op dit punt zal er in 1984 meer duidelijkheid moeten zijn. Wel is nu reeds duidelijk dat in de eerste jaren na 1986 (als de meeste opleidingen in de tweede fase beginnen) in de medische sector nog hoge instroompercentages zullen gelden.

Migratie tussen universiteiten

De tweede fase zal beperkt van omvang zijn. Dit brengt met zich mee dat het bepaald niet vanzelfsprekend zal zijn dat je een opleiding in de tweede fase kunt volgen aan dezelfde universiteit als waar je je doctoraalexamen hebt gedaan. Evenmin is het noodzakelijkerwijze zo dat je ervoor kiest om je direct na je doctoraal-examen aan te melden voor de tweede fase.

Het is de bedoeling dat zich tussen de universiteiten in de komende jaren, vooral ook bij de tweede fase, een taakverdeling zal ontwikkelen. De procedure voor toelating tot de tweede fase geeft dan ook waarborgen voor gelijke behandeling voor studerenden, ongeacht van welke universiteit ze afkomstig zijn.

De toelating

Wanneer je je aanmeldt voor een bepaalde opleiding in de tweede fase, dan wordt die aanmelding beoordeeld door een facultaire toelatingscommissie. Zegt die commissie ja tegen de aanmelding, dan krijg je daarvoor een bewijs dat weer nodig is voor de inschrijving aan de universiteit. Zegt die commissie nee dan ontvang je daarvan een gemotiveerd bericht. Het ja van zo'n commissie heeft alleen betekenis voor de toelating tot de opleiding aan de universiteit waar je je hebt aangemeld. Om die reden kan het wenselijk zijn om je op meerdere plaatsen aan te melden.

De toelatingscommissie heeft de taak een oordeel te vormen over de geschiktheid van degenen die zich aanmelden. Deze commissie moet er ook voor zorgen, als er meer kandidaten dan plaatsen zijn in die opleiding voor de tweede fase, dat het aantal positieve toelatingsbeslissingen jaarlijks blijft binnen de aantallen plaatsen die van tevoren voor dat jaar zijn vastgesteld. Daarbij zal de commissie er

vermoedelijk rekening mee houden dat studerenden hun opleiding niet alleen in september, maar ook ergens in de loop van het jaar kunnen beëindigen.

De toelatingsbeoordeling

De wet en de uitvoeringsregelingen die op de toelating betrekking hebben, worden omschreven in de facultaire toelatingsregeling. Wie zich voor een opleiding aan een bepaalde faculteit aanmeldt, zal er goed aan doen, een exemplaar van de daar geldende toelatingsregeling op te vragen.

In het algemeen baseert de commissie haar oordeel op de volgende punten:

- 1) De samenstelling van het vakkenpakket van het doctoraalexamen. Studerenden kunnen dus in de eerste fase rekening houden met het feit dat ze eventueel een opleiding in de tweede fase willen volgen. Om die reden is de reeds vaker genoemde duidelijkheid voor de tweede fase in 1984 van belang. De studieadviseur zal je kunnen helpen om te komen tot het voor jou beste vakkenpakket. Het is mogelijk dat een opleiding studerenden opneemt afkomstig uit verschillende studierichtingen. Er is dus niet noodzakelijk een rechtstreeks verband tussen de studierichtingen in de eerste fase en de tweede fase.
- 2) Studieresultaten, in het bijzonder voor vakken die in de tweede fase van belang zijn.
- 3) De commissie kan tevens rekening houden met ervaring, opgedaan tijdens of na de studie. Ook kan het studietempo in de eerste fase een mee te wegen factor vormen.

De facultaire toelatingsregeling omvat de uitwerking van de algemene, in de wet vastgelegde, uitgangspunten die hier zijn genoemd.

De commissie moet een ieder die vraagt in de gelegenheid stellen om de aanmelding schriftelijk of mondeling toe te lichten.

Beroepsmogelijkheid

Evenals bij de examens kan de studerende die zich bij een toelatingsbeslissing incorrect behandeld voelt, of het niet met die beslissing eens is, het hogerop zoeken bij het college van beroep van de universiteit. Daarbij speelt uiteraard de vraag of de faculteit zich heeft gehouden aan de op de wet gebaseerde toelatingsregeling. Mocht het voorkomen dat je in beroep wilt gaan, dan is het verstandig om je, bij een studie-adviseur of bij het bureau van de studentendecanen, nader te oriënteren over de beroepsprocedure.

Robert de Haze Winkelman en Sjoerd Swane : „JOVD moet zich richten op VVD”

Wiljan Loomans

In het januari-nummer van DRIEMASTER publiceerden wij onder de kop "Swart lucht zijn hart" een interview met ex-vice-voorzitter politiek Marco Swart, die op het kort daarvoor afgewerkte JOVD-congres aan de dijk was gezet. Swart haalde in dat vraaggesprek behoorlijk uit naar oud-JOVD voorzitter Robert de Haze Winkelman en naar Sjoerd Swane, die zich erop kan beroemen voor een blauwe maandag (namelijk: ad interim) nu als Swart vry te zijn geweest. Beiden zouden een sleutelrol hebben vervuld in de anti-Swart-campagne. Marco noemde hen "bonzen", beschuldigde hen van "manipulaties" en keurde af hoe zij hun optreden. Voor de goede orde laten we in dit nummer Sjoerd en Robert aan het woord. Daarbij wordt echter wel onmiddellijk aangegevend dat het geenszins de bedoeling van de redactie is om een en ander te laten ontvallen in een onvervalste feitelijke. Er zijn tegenwoordig al genoeg vervelende series op de markt...

ARROGANT

We treffen elkaar in een amsterdams restaurantje. Het schemerig donker van de invallende duisternis geeft de ontmoeting een merkwaardig rustig cachet. Op zo'n moment valt op dat Swane en De Haze Winkelman op de een of andere manier veel van elkaar weg hebben: strak gekamd zwart haar, gepolijste gezichten, uiterlijk rustig. Alleen: De Haze draagt een bril en Swane toont zich een enthousiast Gladstone-roker.

"Swart lucht zijn hart" citeert Swane, terwijl hij het artikel nog eens vluchtig bekijkt. "Hij had beter zijn verstand kunnen luchten."

"Dat klinkt tamelijk arrogant", constateer ik hardop.

"Ach, ik ben toch spreekwoordelijk arrogant", reageert Swane quasi-serieus.

Beiden wil-en in ieder geval kwijt dat ze het uiterst kwalijk vinden om voor "bonzen" te worden uitgemaakt. De Haze: "Ik ontken dat ik een bons ben. Bij alles wat wij doen moeten we wel degelijk reëel overleggen, anders pikt de achterban het simpelweg niet!" Bovendien ergert hij zich eraan dat Marco hem verwijt dat hij zich als ex-voorzitter nog zo met de JOVD bemoeit. "Ik snap dat niet, want waarom zou ik als oud-voorzitter in de nadagen van mijn JOVD-tijd niet nog iets mogen doen, terwijl Marco nota bene zelf zegt dat hij (als oud-JVD) zich niet alleen met de JOVD wil bemoeien, maar, sterker nog, dat hij aan een nieuw begin staat!"

Verder vinden ze het hele verhaal toch wat rancuneus overkomen. Maar...wat wil je?

"Want jullie hebben Swart eruit gegooid" luidt mijn recht-voorz'n-raap-opening.

Swane onmiddellijk: "Dat is onjuist." En misschien met een tikkeltje ironie: "De vereniging heeft hem eruit gegooid, democratisch als wij zijn...Iedereen was het over eens dat hij slecht functioneerde. Alleen: niet iedereen wilde daaraan dezelfde consequentie verbinden." En De Haze vult aan: "Dat was het cardinale punt; niet iedereen had namelijk de informatie die een aantal mensen wel had. Die mensen moesten wel zeggen, dat het zo niet langer ging."

SAMENWERKING

Wil je daarmee zeggen dat degenen die Marco nog een kans wilden geven, bijvoorbeeld de mensen van district Noord, niet voldoende op de hoogte waren? De Haze: "Inderdaad. De oud-voorzitter van dat district bijvoorbeeld was het wel met ons eens. En ook landelijk-voorzitter Roelof Houwing heeft gezegd dat er intern (d.w.z. binnen het HB) geen hoop op verbetering bestond." Vervolgens vertelt Robert dat hij zelfs een jaar voordat Marco in het HB belandde nog samen met Rob Vermeer geprobeerd heeft hem in dat bestuur te halen. Marco weigerde toen, omdat hij sinds kort in de DRIEMASTER-redactie functioneerde. "Daar bleek toen echter

al waar bij Marco de problemen kwamen. En Roelof Houwing heeft dan ook, toen Marco een jaar later opnieuw gekandideerd werd, heel eerlijk gezegd dat hij de samenwerking eigenlijk niet zag zitten." Swane: "Kijk, voor iedereen staat het vast dat Marco een vent is met grote politieke kwaliteiten. Maar als HB-lid moet je ook in de organisatorische samenwerking uit de voeten kunnen. Swart's grote nadeel is gewoon dat er niet met hem valt samen te werken." En De Haze weer: "De JOVD is niet alleen een politieke organisatie, maar ook een vereniging. Daarin is de algemene vergadering het hoogste orgaan en die moet een goed HB neerzetten. Als die vergadering constant roept dat er eindelijk eens aan politiek gedaan moet worden, dan moet er wat gebeuren. Tijdens de periode Swart kon er niet aan politiek gedaan worden, omdat de organisatorische fouten, met name rond de resoluties, alle vergaderingstijd opslokten."

Hoe zouden jullie dat resolutiebeleid van Swart dan typeren? Swane heeft niet lang na te denken. "Inhoudelijk niet realistisch" zegt hij, "en dusdanig afwijkend van de JOVD-lijn van globaal de meerderheid van de vereniging, dat het niet te doen is om ze zelfs maar te behandelen. Zie die resolutie Jeugdbeleid. Ook district Noord heeft daarover trouwens een motie van afkeuring ingediend, hoor, hoewel ze nu doen alsof ze nergens meer van afweten!"

GIGANTISCH

Hier belanden we op een gevoelig punt. Want steeds beweert men dat Marco Swart gewipt is om reden van zijn organisatorisch falen, maar nu komt toch weer de politieke lijn ter sprake. Dus: "Swart is er uitgezet omdat zijn politieke lijn jullie niet aanstond. Dat hij organisatorisch niet lekker uit de verf kwam was daarbij alleen maar mooi meegenomen..." Swane bijna fel: "Da's niet waar. Het is zo gelopen omdat een aantal mensen niet bij het politieke spel betrokken werd. Er moet gediscussieerd kunnen worden. Op het moment dat je zo laat je rotzooi voor elkaar hebt, frustrer je de politieke discussie op een gigantische manier!"

Dus dat je van Swart af wilde kwam voort uit je eigen frustratie met betrekking tot de besluitvorming...?

Swane: "Nee, dat is onzin. Ik beweer zelfs dat wij zeer goed hebben deelgenomen. Onze afdeling (Vechtstreek) heeft zelfs een heel goed rendement behaald op de door haar ingediende moties en amendementen. Maar de manier waarop het allemaal gaat, zo moeizaam, ja, dat werkt wel wat frustrerend."

Als ik daarop wil vragen waarom hij zich dan zo druk maakt - zijn moties werden toch wel aangenomen - laat De Haze merken dat de oorzaak naar zijn smaak elders gezocht moet worden.

"Het HB heeft niet de portefeuillekwestie willen stellen. Juist omdat deze zaak dus in het HB ook zo werd gevoeld, is het zo gelopen. Dat is volkomen duidelijk." Waarmee de Zwarte Piet richting hoofdbestuur geschoven wordt...

MAATEN

Interessant is nu natuurlijk of Swane en De Haze tevreden zijn met het huidige HB. De Haze mijmerend: "Ach, tevreden ben je nooit. Ik vind wel dat dit HB een redelijke afspiegeling is. Ik realiseer me daarbij dat het moeilijke tijden zijn, zeker voor een HB-lid."

Dat betekent dat iedereen opgelucht kan ademhalen...?

Robert lacht. Sjoerd: "De daden van een HB worden beoordeeld naar de daden van de personen die in dat HB zitting hebben. Als zich geen gekke dingen voordoen, dan zie ik voorlopig geen problemen. Maar ja, op het moment is het eigenlijk eer beetje moeilijk om je een oordeel te vormen, omdat er geen gericht beleid is." Als voorbeeld van een HB-lid dat goed functioneert noemt Swane vervolgens Jules Maaten. "Hij is steeds op tijd met zijn stukken, hij geeft ruimte voor discussie en dan maakt het niet veel uit dat hij, ja, politiek op een toch wat andere lijn zit."

Maar jullie hebben dus geen overwegende bezwaren tegen de huidige JOVD-lijn...?

Swane: "Ho, ho, ten aanzien van de binnenlandse politiek is het afgelopen jaar bitter weinig vastgesteld door de JOVD. Dus de vraag is: wat is dan de koers?" En De Haze als tweede stem: "Inderdaad, op dit moment is er geen koers. Tenzij het HB in haar wijsheid inmiddels toch iets gevonden heeft."

Niet om het een of ander, maar is dat ontbreken van een politieke koers niet de reden bij uitstek om de samenstelling van het HB te veranderen...?

Robert zakt eens lekker onderuit, terwijl hij zich wat geforceerd lachend afvraagt wat ik in godsnaam allemaal van hem wil horen. Sjoerd lijkt het wel te begrijpen: "De grote frustratie van het HB was Marco Swart. Uiteraard moeten we zijn opvolger Eric Brinckmann de kans geven zich waar te maken. Hij krijgt van ons het voordeel van de twijfel." Als ik tussen neus en lippen door informeer, of dat wellicht als een gunst moet worden beschouwd, reageert Swane duidelijk grappend: "Eindelijk heb je eens iets goed gezien..."

LACHER

Goed, Swart ligt eruit, want hij deed het slecht, en Brinckmann krijgt (voorlopig?) het voordeel van de twijfel. Waar het om draait is echter: wat willen de heren eigenlijk? Want het is natuurlijk erg makkelijk om van alles en nog wat af te keuren en om overal "teuge" te zijn, maar je moet dan wel met een alternatief komen. En het liefs met een werkbaar alternatief, niet met loze kreten. Dus: "Wat willen we dan? Welk beleid hebben jullie dan voor ogen?"

Sjoerd prompt: "Een duidelijk realistisch beleid."

Dat vind ik een loze kreet. Maak het eens wat concreter.

Swane: "Van de JOVD wordt wel gezegd dat ze een signaalfunctie heeft. Nou, dan moet je wel met bruikbare signalen komen, die inderdaad opgevangen kunnen

worden. Aan irrelevante of onbelangrijke dingen hebben we niets." En tussen twee haaltjes Gladstone door: "Probleem op dit moment is dat we niet meer serieus overkomen. Echt hoor, in het afgelopen jaar was de JOVD een lacher!" En De Haze, in alle duidelijkheid: "Punt is: hoe bedrijft je politiek? Wil je invloed op de VVD, dan moet je strategisch gezien niet te ver van die partij afzitten. Extreme en onbenullige uitspraken leveren niets op."

Kortom: de JOVD moet zich onomwonden richten op de VVD?

De Haze: "Jazeker, en daar hoef je ook helemaal niet hypocriet over te doen. Je moet er in beginsel voor zorgen dat de VVD

Volkshuisvesting, mediabeleid, jeugdbeleid, noem jij dat maar geen werkelijke problemen. Maar nogmaals: dat houdt toch in dat het standpunt van de JOVD uiteindelijk bepaald wordt binnen de marges die het VVD-standpunt ons laat?

Swane zegt eerst "Nee" en komt vervolgens met een formulering die volgens hem die stelling van mij weerlegt, maar naar mijn mening daar niet in slaagt. "Het standpunt van de JOVD moet bepaald worden binnen de marges van het haalbare en als je om je heen kijkt, dan weet je waar je je op moet richten, want je bent liberaal." Als ik hem daarop duidelijk probeer te maken dat

Robert de Haze Winkelman

je serieus neemt. Dat kan alleen maar door er op toe te zien dat je op ongeveer dezelfde lijn zit. Dan heeft het veel meer zin om op een voor ons belangrijk punt dwars te gaan liggen, want dan zeggen ze in de VVD: hē, die jongeren zitten normaal gesproken op onze lijn; nu gaan ze moeilijk doen, dus dan moet er wel iets aan de hand zijn."

ZAALTJE

Dus jullie pleidooi is dit: eerst kijken naar de VVD zit, dan je eigen JOVD-standpunt daaraan aanpassen en alleen een enkele keer effectief gaan dwars liggen. Maar waar blijft de onafhankelijkheid dan?

Swane lichtelijk geïrriteerd: "Jij leidt de discussie af, jij wilt alles veel te eenvoudig zien. De eerste vraag blijft: wil je invloed of niet? Kijk, in de VVD wordt ook heel veel gediscussieerd. We worden dus helemaal niet veroordeeld tot hēt VVD-standpunt."

Ik kan het toch niet anders zien dan dat die discussie zich afspeelt binnen het VVD-kader, niet binnen de JOVD. Wat is dan nog het verschil tussen VVD en JOVD? Je vaart dan toch op hetzelfde compas?

De Haze gaat op de formele toer: "Nou, in de JOVD heb je alleen te maken met jongeren, die gezamenlijk vanuit hun eigen denktrant een standpunt bepalen."

Dus het verschil is dat de jongeren in de VVD niet en in de JOVD wel gebundeld zijn?

De Haze: "Ja, maar in totale vrijheid." Swane: "De JOVD moet zich gaan bezighouden met werkelijke problemen. Neem dat jeugdbeleid. Het is toch gewoon niet haalbaar, dat ergens in een zaaltje in Nederland de JOVD zit te beslissen dat de regering een paar miljard voor jeugdbeleid moet gaan uitgeven? Waar ben je dan mee bezig, vraag ik me op zo'n moment af..."

NYPELS

Robert heeft inmiddels zijn zee-tongetje verorberd en mengt zich dus ook nog even in deze discussie. "In beginsel moeten we ons richten op de VVD, maar neem nou eens D'66-kamerlid Erwin Nypels. Die verkondigt in het parlement het volkshuisvestingsstandpunt van de JOVD en dat is prima."

Dus als de JOVD op zou gaan in de VVD, dan zou de enige consequentie zijn dat Erwin Nypels dan voor de JOVD uit de boot zou vallen?

De Haze: "Ach, ik zou over dat punt nog zoveel kunnen zeggen, maar dat doe ik maar niet. Het gaat erom dat we in vrijheid ons standpunt kunnen bepalen en dat we zelf kunnen zeggen of we invloed willen of niet."

Duidelijk lijkt me dat Robert de Haze Winkelman en Sjoerd Swane wél willen dat de JOVD invloed heeft. Ook is duidelijk waar ze die invloed zoeken: in de VVD. Dan kom ik toch nog even terug op de opmerking, dat het de JOVD momenteel onbreekt aan een gericht beleid, aan een koers. Want wat moeten we, wanneer ook de VVD zonder koers maar wat hulpeloos ronddobbert in het (vervuilde) water van de Nederlandse politiek? Rustig wachten tot het gaat waaien? Of zelf beginnen te blazen...?

DOENDENKEN VOOR MORGEN

Eric Brinckmann

De samenleving wordt nu geconfronteerd met ernstige sociaal-economische problemen. De regering is van plan alle zeilen bij te zetten en met een krachtadige aanpak te komen. Een vage regeringsverklaring laat ruimte voor een veelzijdige invulling van deze aanpak. Een ding staat echter als een paal boven water: de structuur van de economie zal versterkt moeten worden. Het is duidelijk dat de productie-structuur gericht zal moeten worden op kennis-intensieve produkten. Wil men overgaan tot innovatie van het bedrijfsleven, dan moet de vernieuwing tevens de nadruk leggen op productiviteitsverhoging en kostenverlaging. Daarnaast is het productiepakkett ook aan vernieuwing toe, en oude produkten zullen goedkoper gemaakt moeten worden.

De wegen die leiden naar de bovengenoemde ingrepen zijn legio. Bezuinigd moet er worden, dat staat buiten kijf, maar: er moet zó bezuinigd worden, dat het weinig banen kost. Voor een politieke jongerenorganisatie als de JOVD is het van belang hieromtrent afwegingen te maken, politieke opvattingen te leren kennen, de maatschappelijke consequenties te doorzien en zonodig onder de aandacht te brengen.

Technologische ontwikkelingen zullen de nodige invloed uitoefenen op de arbeidsmarkt. Micro-electronica, informatietechnologie, biotechnologie gaan veel arbeidsuren voor zich opeisen. De leefsituatie in de toekomst is de exponent van vandaag. Daarom is het noodzakelijk reeds nu ons te bezinnen over de nieuwe economische orde van morgen.

Morgen betekent niet direct een bestaan zonder arbeid, zodat het leven ingericht kan worden zoals een ieder dat voor zichzelf wil, mogelijk door een gegarandeerd basisinkomen. M.a.w. de plicht tot werken afgehaakt van het recht op inkomen. De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) heeft in het rapport 'Vernieuwingen in het arbeidsbestel', een algemeen basisinkomen (5000,-) voorlopig nog niet mogelijk geacht.

Het betoog over een basisinkomen kwam neer op een mogelijke heroverweging van het begrip in de 'verre toekomst'. Als het rapport bedoeld is om concrete voorstellen aan te dragen lijkt het noemen van 'overwegen in de verre toekomst' een vreemde slag in de lucht!

Voor de nabije toekomst staat vreemd genoeg 'volledige werkgelegenheid' als doel centraal. Vreemd, omdat nu juist vele economen het er over eens zijn, dat dit zelfs ook in de verre toekomst nauwelijks te verwzenlijken valt.

Het rapport is dus afgestemd op het functioneren van de arbeidsmarkt 'oude stijl'.

De WRR probeert nieuwe ideeën als oplossingen aan te dragen, terwijl deze Raad de consequenties die de nieuwe technologieën met zich meebrengen, schijnbaar niet wil accepteren. De geopperde aanpassingen aan het arbeidsbestel, verdere arbeidstijdverkorting, deeltijdarbeid, educatief verlof, gedifferentieerde loonvorming etc., worden zo als het ware in een verouderd raamwerk geplaatst.

Met deeltijdarbeid denkt de WRR met een effectief voorstel te komen, gericht op rechtvaardige verdeling van werk en bestrijding van werkloosheid. Het is echter ge (grote)vraag of met deeltijdarbeid de loonkosten wel gelijk zullen blijven. Daarnaast zal een werkloos individu er wel voor passen zich door een deeltijd baan een plak kaas van de boterham te laten snoepen. Anderen dan de veronderstelde groep zullen daarentegen gebruik maken van de deeltijdarbeid, men denke bijvoorbeeld aan studenten en, niet in de laatste plaats, huisvrouwen.

De WRR behandelt in haar rapport uiteraard ook arbeidstijdverkorting. Een algemene arbeidstijdverkorting is volgens de Raad niet wenselijk. Wel wordt gepleit voor een gedifferentieerde arbeidstijdverkorting. De verkorting wordt

dan gerelateerd aan de voortvarendheid van de te onderscheiden bedrijfstakken. Door arbeidstijdverkorting van vijf uur in de kwartaire sector (de niet-commerciële dienstverlening), zouden volgens het CPB 115.000 arbeidsplaatsen gecreëerd kunnen worden.

De ontstane inkomensvermindering in deze sector zou dan het werken in de industrie stimuleren. Toch zal arbeidstijdverkorting op korte termijn moeilijk te verwezenlijken zijn. Dit omdat in de eerste plaats de belangen van de overheid, werkgevers en werknemers grotendeels tegengesteld zijn. Daarnaast is het in de praktijk brengen van zo gecompliceerde ingreep niet iets wat van vandaag op morgen gerealiseerd kan worden. Tevens moeten we niet vergeten, dat bij loonof-

fers, zoals arbeidstijdverkorting, mensen die korter gaan werken beneden het minimum-inkomen kunnen komen. Dit kan twee gevolgen hebben: of de overheid is verplicht aanvulling op het loon te geven of de grens van het minimum-inkomen moet verlaagd worden. Voor het eerste is geen geld en het tweede alternatief zal de PvdA nooit pikken. Het is trouwens nog het enige issue waar deze partij zich met haar (volle?) gewicht op kan gooien. Vandaar dat in het werkgelegenheidsplan van Drs. Den Uyl (de korte-termijndenker bij uitstek) slechts twee miljoen gulden voor arbeidstijdverkorting is uitgetrokken.

Differentiatie die voor arbeidstijdverkorting van belang zou zijn, is minstens even belangrijk bij de loonvorming. De WRR noemt in het onderhavige rapport dan ook loondifferentiatie, per sector of per onderneming. Ook de herstructurering van de belasting- en premiedruk (waar de Cie. Soc. Zekerheid zich o.a. mee bezig houdt) en een betere beloning van on-aangenaam werk houden hiermee nauw verband. Bij herstructurering kan gedacht worden aan koppeling van premieheffing aan arbeidskwaliteit en ziekte-erzuim: Zijn beide gunstig, dan wordt de premie verlaagd.

Een grote invloed van de overheid op het nationale economische gebeuren, met het doel de werkgelegenheid te stimuleren, zal de nodige gevolgen hebben voor de particuliere consumptie. Vooral volkshuisvesting is een van de beleidsterreinen, die de volle aandacht krijgt. Het betreft hier een terrein dat in de komende jaren bijna onoverkomelijke problematische vormen gaat aannemen. Met dit laatste in het achterhoofd zal de overheid moeten trachten door middel van een consumptiebeleid de dreigende storm te keren. Jarenlang heeft de Nederlander te weinig voor het woongenot betaald. De overheid financieerde meer dan feitelijk bekostigd kon worden. Het kunstmatig laaghouden van de huurprijzen

van oudere woningen had een kromgroeien van de verhouding huur-kostprijs tot gevolg. Door een verhoging van de woonlasten (koop en huursector) kan de situatie veranderen. Verhoging is niet onredelijk, al kijken we alleen maar naar de ons omringende landen, waar men veel meer van het inkomen uitgeeft aan 'wonen'.

Er zijn verschillende mogelijkheden tot consumptief ingrijpen. Zo zijn er bijvoorbeeld de huurbelasting en de huurharmoonisatie in combinatie met individuele huursubsidies. De opbrengsten van dit alternatieve beleid zullen worden aangewend om de werkgelegenheid in de bouwsector te verhogen door meer woningbouw initiatieven te ontplooiën.

Door op een dergelijke manier te passen en te meten kunnen ook op andere beleidsterreinen gelden vrij gemaakt worden. Maar of zulk een (marginaal) ingrijpen werkelijk zoden aan de dijk zal zetten is de vraag. Gestreefd zal moeten worden naar een gemeenschappelijke politieke aanpak. Op gemeentelijk niveau is dit sporadisch verwezenlijkt door de zgn. programcolleges. Denken aan een politieke samenwerking op korte en midden-lange termijn kan nu reeds een aansporing voor het handelen van morgen zijn.

Politieke denkbeelden zijn namelijk door de slechte economische vooruitzichten minder scherp omlijnd geworden; ze hebben meer raakvlakken met elkaar gekregen. De Amerikaanse socioloog Daniel Bell (genoemd op pag. 7 NRC 30-2-82) had het einde van de ideologieën in het westen al voorspeld: 'overbodig wegens gebrek aan tegengestelde belangen'. Een perspectiefvol uitgangspunt voor diegenen die bereid zijn te denken aan een specifieke probleem-benadering. Het op te lossen probleem wordt a.n.w. 'losgeweekt' uit de politieke context en autonoom gemaakt. De kortste weg naar de oplossing van het probleem wordt geanalyseerd. Getoetst aan redelijkheid en billijkheid en aan de gangbare normen en waarden, moet men komen tot het formuleren van maatstaven. Het politieke 'zelfbeleid', waarin eigenlijk de werkelijke 'feiten' ontstaan, wordt zodoende afgezwakt. Dit heeft tot gevolg dat er vanaf een bredere basis rationeel politiek overleg kan worden ge-oleegd. Een gedachte voor morgen... dat is waar. Maar wie met de dag leeft is de spelel van de volgende dag.

HEDY'S NIEUW REALISME !?

Anne Lize van der Stoep

8 februari j.l. besprak de Vaste Kamercommissie voor Emancipatie de plannen van het kabinet.

Vrijwel iedere partij constateerde een dreigende stilstand op het terrein van emancipatie. Een aantal factoren spelen daarbij (een elkaar versterken de) rol.

Allereerst het weinig inspirerende beleid van de vorige staatssecretaris. Een duidelijke visie ontbrak, evenals de politieke macht m.b.t. het beleid van de overige bewindslieden.

De terruggang van de economische groei legde de manco's van de verzorgingsstaat eerder bloot dan bij voortgaande groei het geval zou zijn geweest. De voorzitter van de Emancipatieraad toonde in een artikel aan dat emancipatie onverenigbaar is met een starre verzorgingsstaat. In den blinde verdedigen en handhaven van bestaande voorzieningen oordeelt mevrouw Schoo onjuist. Daarentegen dienen voorzieningen systematisch op hun (anti-)emancipatorische werking beoordeeld te worden. De starre verzorgingsstaat vat mensen op als statisch

i.p.v. veranderlijk, waardoor hen niet de kans wordt gegeven als individuen met een persoonlijke verantwoordelijkheid tot hun recht te komen (NRC Handelsblad, d.d. 4.8.'81).

Visie d'Ancona

Ondanks haar 15-jarige betrouwenheid bij het emancipatiegebeuren ontvouwde mevrouw D'Ancona weinig plannen. Haar aandacht richt zij voornamelijk op een studieconferentie over seksueel geweld. Heel zinnig, maar - zoals Ed Nijpels terrecht opmerkte - eigenlijk een poging ter verhulling van het ontbreken van concrete plannen ten aanzien van deeltijdarbeid, arbeidstijdverkorting en individualisering. Door middel van een 'lesje sociologie', zoals de staatssecretaris het zelf omschreef, gaf zij haar visie op vrouwenproblemen en vond daartoe negatieve inspiratie in "The second stage" van Betty Friedan (zie V.N. 13.2.'82). Friedan meent dat vrouwen vanaf eind jaren '60 teveel besteedden aan zelfbeschouwing en acht dit verloren tijd. d'Ancona deelde die mening niet. In die eerste

fase (stage) ontstonden veel initiatieven en projecten die overigens weinig politieke erkenning ondervonden. De in eerste instantie nastrevenswaardige mannelijke norm onderging een kritische herbezinning. Nederland is rijp voor de derde fase, te weten het samensmelten van de eisen en verlangens (eerste fase) en bewustwording (tweede fase). Machtverhoudingen in de privé-sfeer uit zich door de mogelijkheid gedragsalternatieven van anderen te beperken. Daar wil de staatssecretaris een eind aan maken, niet door iemand iets op te leggen, maar door het vergroten van keuzevrijheid met instandhouding van verantwoordelijkheden jegens anderen.

Heroriëntatie

Hier komt de heroriëntatie op de verzorgingsstaat om de hoek kijken.

De eisen en verlangens moeten afgewogen worden tegen die van andere probleemgroepen. Bovendien is de vrouwenbeweging breed samengesteld: van het katholiek vrouwen-gilde tot radicaal feministas, hetgeen volgens Hedy d'Ancona een nieuwe analyse van het vrouwenprobleem rechtvaardigt. Helemaal ongelijk heeft zij daarin niet, maar die analyse had er al moeten zijn, nu het kabinet reeds een half jaar zit.

Vooruitschuiven

Dit parlementaire jaar kan als verloren worden beschouwd waar het ontwikkelen van nieuw beleid betreft. De projectgroep, die "Bouwen" zal moeten aandragen voor het nieuwe beleid, zal vooralsnog niet ingesteld kunnen worden. Reden: waar haalt d'Ancona de deskundigen vandaan? Gesteld al dat de projectgroep in april gaat draaien, dan kan het advies niet voor oktober op tafel liggen. Daarna

zal het plan politiek vertaald moeten worden, waarna het pas januari '83 besproken kan worden.

Het had allemaal veel sneller gekund indien de PvdA-bewindsvrouw in september j.l. de ER zou hebben ingeschakeld voor beleidsontwikkeling.

Nu verdwijnt er veel geld naar de projectgroep, terwijl het zinniger besteed kan worden aan kwalitatieve uitbreiding van de ER. Ed Nijpels diende een motie van gelijke strekking in.

In september '81 aantreden en in januari '83 beleid presenteren, als het kabinet nog zit tenminste, je moet maar durven!

Belangstellenden kunnen bij CRM gratis aanvragen het informatieblad: Op gelijke voet. Binnenkort zal ook het informatiebulletin van de ER gaan verschijnen. Er zijn geen kosten aan verbonden en kan worden aangevraagd bij de ER, Sir Winston Churchill-laan 366 - 368, 2285 SJ Rijswijk. Adres CRM: Steenvoordelaan, Rijswijk.

PLAN VAN ZANEN

Caroline Loen

De laatste tijd gaan er in de vereniging steeds meer stemmen op voor reorganisatie van de JOVD. Dé aangewezen persoon om daarover aan te spreken is uiteraard de Vice Voorzitter Organisatie van de JOVD, Jan van Zanen.....

"Reorganisatie van de JOVD is hard nodig", wat vind je van deze stelling? Daar kan ik me helemaal in vinden. Je ziet gewoon de laatste tijd dat de JOVD uit haar jasje is gegroeid. Zo heeft Jules Maaten het plan gepopperd om een andere congresopzet in te voeren i.v.m. het verhoogde congresopzet (iets waar ik toevallig mijn twijfels over heb), Eric Brinckmann wil een meer publiciteitsgerichte aanpak, Frits Westerkamp pleit voor het aanstellen van een assistent voor ieder HB-lid; een bekwame man die zich niet met de politiek bezighoudt. We hebben nu ruim 3000 leden, zo groot zijn we nog nooit geweest. Er is een goed team bezig in de JOVD, in het HB, op het Algemeen Secretariaat, in de commissies; allemaal goede mensen die verschrikkelijk hun best doen. Maar....een HB van 7 man kan dat gewoon niet allemaal meer. Het is zo'n immense organisatie, en...we blijven natuurlijk amateurs. De vereniging is gewoon te groot voor een HB van 7 man, de mensen raken overbelast en dat komt noch hen, noch de vereniging ten goede. Ik pleit daarom ook voor een Commissie "herstructurering

van de JOVD". Natuurlijk heb ik daar wel zo mijn ideeën over maar een groep bekwame mensen zou zich daar eens heel diep over moeten buigen en alle mogelijkheden tegen elkaar afwegen. Er zijn nl een heleboel wegen die je in kunt slaan. "De JOVD is uit haar jasje gegroeid"; een antwoord daarop is uitbreiding van het HB, volgens de statuten mag dat tot 11 man. Je moet natuurlijk wel oppassen dat het HB niet te log wordt. Hoe had je je dat voorgesteld? Inderdaad moet het HB worden uitgebreid. Je zou kunnen denken aan een HB van 11 of misschien wel 15 man, waarin de vereniging naar evenredigheid vertegenwoordigd is. Dat HB zou dan moeten bestaan uit een dagelijksbestuur en een algemeen bestuur. Dat dagelijks bestuur, bestaande uit een voorzitter, vice voorzitter, penningmeester, algemeen secretaris en een internationaal secretaris, zou dan de eerste verantwoordelijkheid hebben en zich meer bezig moeten houden met de grote lijnen, er zou dan ook veel meer tijd zijn voor de politiek. (je kunt dit vergelijken met de situatie in de VVD). Voorzitter, vice voorzitter, penningmeester, algemeen en

internationaal secretaris; ik hoor maar één vice voorzitter! Zijn twee vice voorzitters te veel van het goede? Nou, je zou mijn functie kunnen opheffen. (lachend, omdat hij beseft dat dat vreemd klinkt uit zijn eigen mond) Daar bedoel ik het volgende mee: VVO is eigenlijk een vrij vage functie; je zou die kunnen opsplitsen en ieder HB lid zijn eigen organisatie in handen geven. Bv de algemeen secretaris de ledenadministratie, de internationaal secretaris het zomercongres (waar de internationale onderwerpen aan de orde komen). Naast het dagelijks bestuur heb je nl ook nog het algemeen bestuur, ook daar moet een goede taakverdeling zijn. Je zou je voor kunnen stellen dat de algemeen secretaris samen met 2 algemeen bestuursleden zijn taak vervult. De algemeen secretaris blijft dan eerste verantwoordelijke, maar naast hem helpen nog 2 HBleden met het vervullen van zijn taak (je zou je kunnen denken aan de situatie die er nu is met Meint Waterlander). Ook de Verenigings Raad functioneert niet zoals het zou moeten. Er heerst alom ontevredenheid op dat punt. Of men zegt "opheffen die VR, ze hebben toch niets te vertellen" anderen zeggen "we hebben nu een VR, laat ze dan ook iets te vertellen krijgen". Je zou van de VR een voorzitterscollege kunnen maken en

dat idee combineren met het al eerder geopperde plan om zoveel mogelijk huishoudelijke zaken naar de VR over te hevelen. Daardoor zouden we (misschien) op congressen wat meer aan politiek kunnen doen. Ja, dat is inderdaad een idee waar veel voor te zeggen is. Vooral omdat met een HB van 15 man de vereniging al veel beter in het HB vertegenwoordigd is en de adviserende taak van de VR dus grotendeels naar het algemeen bestuur kan worden overgeheveld. De huishoudelijke zaken zouden dan in een voorzitterscollege worden behandeld, waaraan via de voorzitters de zelfde stemverhouding zou moeten gelden als op congressen. Een voordeel hiervan is met name dat het overhevelen van de huishoudelijke zaken naar het voorzitterscollege inderdaad de politieke output op congressen ten goede zou komen.

Zijn er nog andere alternatieven voor de Verenigings Raad? Je zou de VR kunnen verkleinen tot een Raad van Elf, waarbij het HB bij belangrijke zaken advies kan inwinnen. Voordeel hiervan is dat dat frepunter zou kunnen gebeuren. Een groot nadeel is echter dat bij een groot HB de noodzaak van advies minder is en je bovendien dan blijft zitten met huishoudelijke zaken, die dan ofwel op aparte BAV's, of (erger nog) op congressen behandeld moeten worden en dat zou een voorzitterscollege dus voorkomen.

Van Zanen geeft aan dat zijn plan grote lijnen weergeeft. Daarom pleit hij voor die commissie "herstructurering JOVD". "De JOVD is uit haar jasje gegroeid, die commissie moet zich daar eens goed in verdiepen..."

De jovd in 1982

De JOVD is een dynamische en groeiende jongeren-organisatie. Nieuwe afdelingen verrijzen, districten en overlegorganen worden gevormd, afdelingen fuseren, splitsen zich, kortom: de JOVD beweegt!! Waar zitten ze nu eigenlijk, die afdelingen, districten etc? Wie is er vliegendbrigadelid in welke provincie? Een overzicht van de JOVD in 1982.....

NOORD-HOLLAND

afdelingen:
Alkmaar/Bergen/Castricum/Den Helder
Almere
Amsteland
Amsterdam
't Gooi e.o.
Hilversum
Hoorn
Kennemerland
Laren/Blaricum/Huizen
Naarden/Bussum
Waterland
Vliegendbrigadelid:
Frits Westerkamp, Alkmaar
Provinciale samenwerking:
Provinciaal Overleg Noord-Holland (P.O.N-H.)

ZUID-HOLLAND

afdelingen:
Delfland
Dordrecht
Gouda
's Gravenhage
Leiden
Oost IJsselmonde
Rijnmond
Vijfherenlanden
Zuid-Hollandse Eilanden
Zoetermeer
Vliegendbrigadelid:
Luc Pruyn, Voorburg
Provinciale samenwerking:
District West

UTRECHT

afdelingen:
Amersfoort
Baarn
't Sticht De Bilt/Bilthoven
Utrecht
Vechtstreek
Soest
Leusden

Vliegendbrigadelid:
Wim Fels, Utrecht
Voor de gooise afdelingen:
Hans Posthumus, Breukelen
Provinciale samenwerking:
Regionaal Overleg Orgaan Provincie Utrecht (R.O.O.P.U.)

ZEELAND

afdelingen:
Zeeland
Vliegendbrigadelid:
Peter Meijers, Middelburg

BRABANT

afdelingen:
Bergen op Zoom
Land van Cuyk
Eindhoven
's Hertogenbosch
De Langstraat
Roosendaal
Hart van Brabant
Vliegendbrigadelid:
Frans Backhuys, Eindhoven
Provinciale samenwerking:
Provinciaal Overleg Orgaan Brabant (P.O.O.B.)

LIMBURG

afdelingen:
Maastricht
Oostelijke Mijnstreek
Venlo
Vliegendbrigadelid:
Guy Kerpen, Tegelen
Provinciale samenwerking:
nog in oprichting

GELDERLAND

afdelingen:
Apeldoorn
Arnhem
Barneveld
Doetinchem
Noord Veluwe

Noord West Veluwe
Nijmegen
Oost Gelderland
Vliegendbrigadelid:
Herman Vermeer, Swifterbant
Provinciale samenwerking:
District Gelderland

OVERIJSSSEL

afdelingen:
Steenwijk
Twente
Zwolle
Hardenberg
Vliegendbrigadelid:
Joep Meyer, Enschede
Provinciale samenwerking:
District Overijssel

DRENTÉ

afdelingen:
Assen
Hoogeveen/Zuidwolde
Meppel
Midden Drenthe
Zuid-Oost Drenthe
Zuidlaren
Vliegendbrigadelid:
Bert Hofsteenge, Rolde
Provinciale samenwerking:
District Noord

GRONINGEN

afdelingen:
Fivelingo
Groningen
Noord-Groningen
Winschoten
Vliegendbrigadelid:
Bruno Bruins, Groningen
Provinciale samenwerking:
District Noord

FRIESLAND

afdelingen:
Drachten
Heerenveen
Leeuwarden
Sneek
Vliegendbrigadelid:
Janneke Brouwer, Sneek
Provinciale samenwerking:
Friese Liberale Raad (onderdeel district NOORD)

Anti-tintje

Annet Schopman

In het januari-nummer van Drie master stond een artikel van Anne-Lize van der Stoep over haar verblijf in Polen tijdens de afkondiging van de staat van beleg. Het is natuurlijk erg aardig dat zij de Drie-master-lezer deelgenoot wil maken van haar ervaringen in Polen, maar haar relaas is zo warrig dat amper te begrijpen is, wat zij nu allemaal wil vertellen. Het lijkt net of ze na iedere zin, één zin heeft weggelaten. Alsof het oorspronkelijke verhaal 2x zo lang was. Er is weinig bouw meer aan vast te knopen. Ondanks dat Anne-Lize eerst meldt dat haar belangstelling meer uitgaat naar de actuele situatie in Polen wordt de lezer opeens aan het eind van haar artikel vergast op het peil der vrouwenemancipatie aldaar. Volgens Van Dale betekent actueel 'van ogenblikkelijk belang'. Nu kan ik me zo voorstellen dat de Poolse dames wel iets belangrijkers hebben om zich druk over te maken dan emancipatie. Volgende voedsel en medicamenten bijvoorbeeld, het ontlopen van vrijheidsstraffen of de hen boven het hoofd hangende Russische inval. Denk je niet, Anne-Lize, dat de dreiging van een Russische inval wat actueler is dan het 'gezinsdenken' in Polen? Verwonderlijk is het natuur-

lijk niet dat Anne-Lize zo'n eind heeft gebreed aan haar verhaal omdat een artikel geen artikel meer schijnt te zijn als er niet iets emancipatoirs in staat. Als lid van de emancipatie-commissie was ze natuurlijk moreel verplicht om te trachten ook aan Driemaster een geëmancipeerd tintje te geven. Eén van de meest discutabele 'zinsnudes' was wel: "Nu Solidariteit zich met de politiek bemoeit, zullen zij zich gaan buigen over de emancipatie, (voorspelt weinig goeds)". Vindt Anne-Lize het nu weinig goeds voorspellen dat Solidariteit zich gaat buigen over de emancipatie of ze het weinig goeds voorspellen dat Solidariteit zich bemoeit met de politiek? Wil ze hiermee zeggen dat zij achter de militaire mannelijke machthebbers staat? Om mijn reactie niet net zo onnavolgbaar te maken als het origineel, zal ik alleen nog even ingaan op de allerlaatste alinea. Hierin suggereert ze dat de afdeling Vechtstreek tegen emancipatie zou zijn. Als (vrouwelijke) voorzitter kan ik zeggen dat emancipatie in Vechtstreek zo iets vanzelfsprekends is, dat het voor ons niet nodig is frustraties op dit gebied ten toon te spreiden in Driemaster.

Congres

Agenda JOVD-congres te
Hoogeveen op 27 en 28 maart

Zaterdag 27 maart 1982

13.30 rede van de voorzitter
15.00 pauze
15.20 discussie
16.00 aanvang van de huishou-
delijke vergadering
17.30 borrel
18.00 diner
20.00 voortzetting van de
huishoudelijke vergade-
ring
23.00 schorsing van de huishou-
delijke vergadering

Zondag 28 maart 1982

08.30 - 09.30 ontbijt
09.30 voortzetting huishoude-
lijke vergadering
12.30 schorsing; lunch
13.30 voortzetting huishoude-
lijke vergadering
17.00 sluiting.

*

DISCUSSIE- EN VERGADERTECHNIEK

Op 6 maart a.s. organiseert de
landelijke emancipatiecommissie
in samenwerking met het HB een
dag discussie- en vergadertechnie-
ken. Deze dag zal plaats-
vinden in het Stikkerhuis te
Amsterdam en staat onder lei-
ding van Pam Evenhuis. De kost-
en bedragen f 20,- per persoon,
wat nog iets minder kan worden.
Je kunt je opgeven bij:
JOVD, N.Z. Voorburgwal 288,
1012 RT AMSTERDAM. Ook telefo-
nisch: 020 - 242000.

De sluitingstermijn is 2 maart.
Nader bericht over aanvangstijd
en verdere inhoud van de dag
volgt nog.

*

REDACTIONEEL

Als U onze 'personeelsad-
vertenties' elders in dit
nummer hebt gezien, dan
weet U dat we momenteel met
'gaten' in de redactie zit-
ten.
Onlangs hebben wij afscheid
moeten nemen van een twee-
tal redacteuren.
Frank van der Vorm (Dor-
drecht) draaide al jaren
mee in de DRIEMASTER-redac-
tie. (Hij 'diende' onder
maar liefst vijf hoofdredac-
teuren!) Voor Driemas-
ter-nieuwe stijl, zoals
die sinds eind 1980 wordt
gemaakt, was hij redacteur
internationale politiek.
Frank geeft er nu echter de
voorkeur aan om zich voor-
taan vooral met de VVD be-
zig te houden. Vandaar zijn
vertrek.

Kees Ensingh (afdeling Zee-
land) werd in januari aan-
gesteld als opmaakmedewer-
ker. Zodoende heeft hij een
jaar lang mede zorg gedra-
gen voor de uiteindelijke
vormgeving van DRIEMASTER.
Omdat hij inmiddels naar
Groningen is verhuisd ziet
hij geen mogelijkheden om
dat werk te blijven doen.
Wij prijzen ons overigens
gelukkig dat we in de per-
soon van Annet Schopman op
korte termijn een opvolg-
ster hebben kunnen vinden.
Dat neemt echter niet weg,
dat de functies van redac-
teur algemene politiek en
redacteur internationale
politiek nog vacant zijn.
Zie daarvoor de eerder ge-
noemde advertenties.

*

OPROEP REDACTIEDAG

Datum: Zaterdag 27 februari '82
Plaats: Stikkerhuis, A'dam.

Op de redactiedag zullen de
VVO en de redactie van dit blad
van 11.00 uur tot 16.00 uur
een programma verzorgen waar-
bij de leden van alle afde-
lings- c.q. districtsbladenredac-
ties (of mensen die overwe-
gen een uitgave te starten)
hierbij van harte worden uit-
genodigd.

*

RIKBORD

Bijzondere mededelingen kunt
u zenden aan:
Rob van de Pas
N.Z. Voorburgwal 288
1012 RT AMSTERDAM

*

"HET komt er aan!"
"Ik begrijp je niet, wat komt
er aan?"
"Het kaderblad komt er aan,
nadere informatie volgt."

*

Het is twee uur. De AVRO maakt
nu plaats voor de VARA maar we
wensen u toch nog een prettige
zondag.

*

Wat voor rol kan Rob van de
Pas nu nog in het P.O.N. spe-
len? Jan van Zanen (sugges-
tie): "WC-rol?"

Was die rijsttafel nu wel of
niet een grapje van Joekes?

*

Joop den Uyl verricht BAAN-
BREKEND werk.

*

Gelezen in een wervingsblaadje
voor de commissie Sociale
Zekerheid:
"Kritieken en suggesties zijn
van harte welkom. Bovendien is
er nog plaats voor twee of
drie cie-leden, LIEFST MET
ENIGE ERVARING".
Hoezo, ERVARING? Moet je per
sé werkloos geweest zijn?

*

Minister Van Dijk: 'Het ver-
stand komt met de jaren....'

Een aantal oud-jovd'ers die op
de groslijst van de VVD voor
de G.R.-verkiezingen in Amster-
dam staan hebben de volgende
lijfspreuk:
"Kernwapens eruit, Heroïne
erin."

*

Na het laatste congres wordt
de heer van de Pas door en-
kele dames 'rollebol' ge-
noemd.

*

Inpraak zonder inzicht is
uitspraak zonder uitzicht.

*

Als de centrales zijn overge-
schakeld op kolen wordt ont-
dekt dat turf nog beter is.

*

Waar domheid welig groeit,
geldt wijsheid voor onkruid.

*

Via herbezinning naar Nieuw
Realisme: rechtse dingen voor
linkse mensen.

*

Brinkhorst (D'66): 'Brilly the
Kid'.

*

Vanaf volgende maand plaatsen
wij ook contactadvertenties.

*

*Jonge, niet onknappe, man (55)
zoekt meisje met tractor.
Brieven met foto's van tractor
hebben voorrang.*

Margot tegen Joost: "Weet je
wat jouw grootste fout in de
JOVD is geweest?
Dat je lid geworden bent!"

*

Gaat u protesteren tegen kern-
energie?
Doet u dan wel thuis de kachel
uit!

*

Vrouwen die in het Nijmeegse
Radboudziekenhuis willen be-
vallen moeten kunnen bewij-
zen dat het kind van een
man is.

*

De PIT gaat ook in verzekering-
en doen.
Nu is het wachten nog op een
verzekering tegen tariefsver-
hogingen.

*

Bomans over Van Mierlo: "Zijn
gezicht getuigt van een te
elfder ure bedwongen losban-
digheid, die men vroeger bij
afgestudeerde kroegtijgers
wel aantrof."

Naar aanleiding van de opmer-
king: "Goede wijn heeft geen
krans, alleen reclame." ont-
ving de redactie een brief
van J.H.C. van der Weide. Hij
verkoopt een speciaal voor de
JOVD gebottelde wijn, met een
blauw-wit JOVD-etiket. Voor
nadere informatie kunt U te-
recht bij:

Allianca d'Amitié
Parkweg 80
9725 EL Groningen
050-255759

Deze JOVD-wijn wordt als volgt
beschreven: "Haar voortreffe-
lijke kwaliteit doet zeker
niet onder voor de Grand Crus.
Het betreft hier een dieprode
Vendémior." Zijn karakter wordt
verder beschreven als: "Soepel,
karaktervol, fruitig bouquet,
zachte afdrank."

*

Aangezien het plaatsje Vendémi-
or in geen wijnatlas te vinden
is, werd navraag gedaan bij de
leverancier. Zijn moeder ver-
klapte ons, dat haar zoon de
wijn daadwerkelijk geproefd
heeft, en er verder geen na-
delige gevolgen van heeft on-
dervonden.

*

Houden AL die R.O.O.P.U.-leden
zich soms bezig met genealogie?

U behoeft niet te zeggen wat U
meent, als U maar meent wat U
zegt.

*

Polarisatie is de valkuil van
de twintigste eeuw.

*

NOORD-ZUID RESOLUTIE.

De noord-zuidresolutie, die
wordt opgesteld door de com-
missie onder voorzitterschap
van Wilfried Derksen, nadert
zijn voltooiing. De resolutie
zal behandeld worden op het
zomercongres van de JOVD, op
19 en 20 juni in Alkmaar. De
ontwerp-resolutie zal worden
gepubliceerd in de maart-
Driemaster. Vervolgens vindt
op 17 en 18 april de kader-
cursus noord-zuid plaats. In
de laatste week van april
moeten de amendementen zijn
ingediend (vrijdag 30 april),
waarna mogelijk nog een amen-
dementenbeurs plaatsvindt op
8 mei. Resolutie en amende-
ring zullen dan verschijnen
in de Driemaster voor het
zomercongres.

« » Vacature * Vacature « »

Om een voordracht te kunnen maken aan het hoofdbestuur zoekt
de redactie van DRIEMASTER kandidaten voor de functie van:

Redacteur Algemene Politiek

Zijn/haar taak zal bestaan uit het schrijven (of aandragen)
en redigeren van artikelen over actuele (landelijk) politieke
kwesties, alsmede uit het deelnemen aan de maandelijkse werk-
vergaderingen.

Vereisten voor deze functie zijn:

- ervaring in het redactie-
werk;
- een meer dan normale be-
heersing van het neder-
lands;
- een uitgesproken "vlotte"
pen;
- belangstelling voor en ken-
nis van het landelijk poli-
tieke gebeuren;
- flexibiliteit wat betreft
de inzetbaarheid;
- een royaal gevoel voor hu-
mor.

De werkzaamheden brengen met zich dat men regelmatig in Am-
sterdam moet zijn. Er bestaat een onkostenregeling.

Voor nadere informatie kan men zich telefonisch wenden tot
de hoofdredacteur (02290 - 14604).
Men wordt verzocht de (schriftelijke) reactie te zenden aan:
Hoofdredacteur DRIEMASTER, Wiljan Loomans, Noorderstraat 20,
1621 HW HOORN.

MEDEDELINGEN

Sluitingsdatum amendering resolutie hoger onderwijs: 24 februari

Sluitingsdatum indiening moties voor het congres: 26 februari

Amendementenbeurs resolutie hoger onderwijs: 27 februari om 13.30 uur
in Kobus aan de Poort te Amersfoort (onder voorbehoud)

HOTEL

„IN DE GROENE JAGER”
BONDSHOTEL A.N.W.B.

FAM. HOGEVONDER

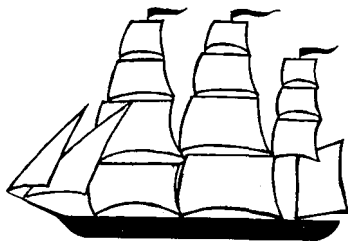
Ruurloseweg 2
Telefoon 05734 - 201
7244 AV BARCHEM

Gerenommeerde keuken

ZALEN VOOR VERGADERINGEN, BRUILOFTEN EN PARTIJEN

DRIEMASTER

OPINIEBLAD VAN DE J.O.V.D. - VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR - JAARGANG 34, NR. 3, MAART 1982

N LIBERALE VISIE OP DE NOORD-ZUID-PROBLEMATIEK

Voorwoord

Hieronder vindt U het concept van de resolutie noord-zuid, zoals die behandeld zal worden op de buitengewone algemene vergadering van de JOVD op 19 en 20 juni 1982 in Alkmaar. Afdelingen en districten kunnen amendementen indienen op deze resolutie tot 30 april 1982, en deze moeten dan uiterlijk om 16.00 uur op het algemeen secretariaat zijn. Zo nodig zal op 8 mei een amendementenbeurs plaatsvinden, volgens dezelfde regels als bij voorgaande gelegenheden (zie bijv. HB-info nr. 8 uit september 1981). Alleen de stellingen kunnen worden geamendeerd. U kunt delen uit de toelichting amenderen door ze in de stelling te amenderen. Redactionele suggesties zijn natuurlijk van harte welkom.

Op 17 en 18 april a.s. zal er een Kaderweek-end over Noord-Zuiddialoog worden gehouden in vakantiehuis 'IJsselstein' te Hattem. De kosten bedragen f 20,-. Opgeven voor 1 april bij:

Hugo Weidema
Maarten Lutherweg 195
1185 AM Amstelveen
tel. 020/454018
Over de resolutie kunt U informatie inwinnen bij Wilfried Derksen (080/551249) of Luc Pruijn (070/866623), of bij de internationaal secretaris. De samenstelling van de commissie is als volgt: Wilfried Derksen (voorzitter), Luc Pruijn (secretaris), Bine van der Eik en Ralph Bakker. Deze commissie werd benoemd door het hoofdbestuur, en handelde onder haar verantwoordelijkheid. Namens het hoofdbestuur onderhoudt de internationaal secretaris de contacten met de commissie. De amendering wordt gepubliceerd in DRIEMASTER. U dient er rekening mee te houden, dat de resolutie in eerste instantie op het congres in werkgroepen behandeld zal worden.

Jules Maaten,
internationaal
secretaris,

Amsterdam, 10/3/82

INHOUD:

Inhoud:
1. Preambule
Hoofdstuk I, inleiding
2. Cultuur
3. Economisch model
4. Inleiding economie
Hoofdstuk II Economie
5. Landbouw
6. Industrie
7. Decentralisatie
8. Grondstoffen
9. Zeebodemexploitatie
10. Energie
Hoofdstuk III Educatie en Gezondheidszorg
11. Onderwijs

12. Analfabetisme
13. Gezondheidszorg
Hoofdstuk IV Financiële ondersteuning
14. Ontwikkelingsgelden
15. Kwaliteitsverbetering ontwikkelingshulp
16. Privéinstellingen
17. Financiële afwikkeling
18. Lomé-verdragen
Hoofdstuk V Randaspecten
19. Persbureaux
20. Wapenhandel
21. Transnationale ondernemingen
22. Positie van de vrouw

De Resolutie:

Stelling 1. Preambule
De JOVD ziet de Noord-Zuid problematiek als een van de grootste problemen van deze tijd. Oplossing van deze problematiek hoe moeilijk dan ook, moet ons inziens dan ook absolute prioriteit krijgen. Wij zijn van mening dat het Noorden de plicht heeft tot het oplossen van deze problematiek. Dit niet alleen om historische redenen maar ook om liberaal-ideologische redenen. Een mens kan alleen werkelijk vrij zijn als hij in een bepaalde welvaart kan leven. Een groot deel van de mensheid heeft deze welvaart niet kunnen bereiken. Dit heeft verschillende oorzaken. Wij noemen kolonialisme en cultuurimperialisme als voorbeelden van externe factoren en als interne factoren klimaatologische, geografische en cultuur-antropologische aspecten. Liberalen kunnen o.i. nooit

goedkeuren dat een economische crisis een vrijbrief wordt voor vermindering van stabilisering van de ontwikkelingssamenwerking. De JOVD beseft dat er geen sprake is van het Noorden of het Zuiden maar dat dit relatieve begrippen zijn. Desondanks moeten wij gebruik maken van deze termen. Wij onderscheiden drie vormen van ontwikkelingssamenwerking, nl. 1) structurele veranderingen in Noord en Zuid; 2) structurele ontwikkelingssamenwerking; 3) conjuncturele ontwikkelingssamenwerking. Deze resolutie gaat vnl. over de tweede vorm en in mindere mate ook over de eerste vorm. De JOVD erkent het zelfbeschikingsrecht der volkeren. Dit betekent dat bevoogding door het Noorden door ons fel wordt afgewezen, daar dit met dit recht en liberalisme in strijd

is. Wel vindt de JOVD dat er waarborgen dienen te zijn voor het beschermen van de klassieke en sociale grondrechten.

Stelling:
LIBERALISME HEEFT ALS STREVEN "EEN VRIJE MENS IN EEN VRIJE SAMENLEVING". OM DIT OOK MONDIAAL TE VERWEZENLIJKEN ACHTEN WIJ EEN NIEUWE INTERNATIONALE ECONOMISCHE ORDE NOODZAKELIJK. BIJ HET BEREIKEN HIERVAN MOET DE WESTERSE WERELD EEN ACTIEVE ROL SPELEN EN MOET HET INITIATIEF VAN HAAR UITGAAN. BEVOOGDING DOOR HET NOORDEN WIJZEN WIJ OM PRINCIEPELE REDENEN AF. DE MENSENRECHTEN MOGEN ECHTER NIET UIT HET OOG WORDEN VERLOREN.

*

Hoofdstuk I, stelling 2.
Uit de preambule volgt dat wij bevoogding afwijzen. Dit heeft meerdere consequenties, onder andere ook op cultureel gebied. Ieder volk kent het bij dat volk horende cultuurpatroon. Wij kennen bv. het Noord-West Europees cultuurpatroon, gevormd o.i.v. Christendom en Humanisme. In het verleden is door diverse koloniale machten getracht Europese cultuurpatronen op te dringen aan de onder het kolonialisme levende landen. Dit noemen wij cultuurimperialisme. Wij zijn van mening dat ieder volk recht heeft op zijn eigen cultuurpatroon, en dat ontwikkelingssamenwerking niet mag leiden tot cultuurimperialisme, maar de ontwikkelingslanden moet helpen zich te ontplooiën en te ontwikkelen naar eigen inzicht, en niet naar ons inzicht. Hoewel de klassieke en sociale grondrechten zijn voortgekomen uit de in Europa levende gedachten, achten liberalen deze rechten dermate essentieel, en bij de menselijke waardigheid horende, dat zij voor alle mensen gelden, en daardoor randvoorwaarden zijn voor ons ontwikkelingssamenwerkingsbeleid (denk hierbij aan de door vrijwel alle landen onderschreven Verklaring van de Rechten van de Mens van de Verenigde Naties).

Stelling:
LIBERALISME WIJST CULTUURIMPERIALISME AF. ONTWIKKELINGSSAMENWERKING MOET EROP GERICHT ZIJN DAT ONTWIKKELINGSLANDEN ZICH NAAR EIGEN INZICHT KUNNEN ONTPLOOIEN. RANDVOORWAARDEN BIJ ONTWIKKELINGSSAMENWERKING ZIJN DE KLASSEKE EN SOCIALE GRONDRECHTEN.

*

Hoofdstuk I, stelling 3.
Behalve een eigen cultuur kent ieder land ook het bij deze cultuur horende economische systeem. Vrije-markt economie en centraal geleide economie zijn noordelijke systemen en dus niet integraal toepasbaar op de ontwikkelingslanden. Wij hebben niet uit te maken welk economisch systeem wordt ingevoerd in zuidelijke landen, dat dienen deze volkeren zelf te beslissen.

Duidelijk is dat deze systemen niet autarkisch kunnen zijn. Dit eist een goed functioneren de wereldeconomie. Hiervoor is het noodzakelijk dat de systemen niet star en afgesloten zijn maar flexibel t.o.v. elkaar functioneren.

Stelling:
IEDER VOLK MOET ZIJN EIGEN ECONOMISCH MODEL KUNNEN KIEZEN. ONS MODEL MAG NIET WORDEN OPGELEGD AAN DE DERDE WERELD. TUSSEN DE DIVERSE ECONOMISCHE MODELLEN DIEN FLEXIBILITEIT TE BESTAAN.

*

Hoofdstuk I, stelling 4.
Technische vaardigheden en economische groei dienen geen doel op zich te zijn, maar een hulpmiddel bij de opbouw van een menswaardige samenleving. Om een economische groei beter te waarborgen is het wenselijk dat de ontwikkelingslanden een proces van diversificatie opstarten. Te vaak zijn deze landen afhankelijk van één of weinig producten, waarbij een lage prijs op de wereldmarkt desastreus is. Ontwikkelingslanden dienen gezamenlijk, en met hulp van de ontwikkelde landen, te trachten in toenemende mate wetenschap en techniek in hun ontwikkelingsproces toe te passen mede om de technologische kloof te verminderen, en zullen daarom ook zelf aan research moeten doen. Zij dienen bij de bevolking begrip te kweken voor het belang van deze wetenschap, terwijl deze erop gericht moet zijn technieken te ontwikkelen, die passen bij de omstandigheden en behoeften van elk van deze landen en regio's. Doeltreffende uitbreiding van de eerstnoodzakelijke infrastructuur door vergroting van transport- en communicatiemogelijkheden alsmede energie-

voorziening is een prioriteit. Juist de ontwikkelingslanden hebben de kans de in de ontwikkelde landen gemaakte fouten te voorkomen, zoals milieuvervuiling, energievervalsing en het verspillen van grondstoffen en financiële reserves aan overdreven bewapening en overbodige goederenproductie.

Stelling:
DE ONTWIKKELINGSLANDEN MOETEN STREVEN NAAR EEN VERBETERING VAN DE ECONOMIE D.M.V. VERBETERING VAN TECHNIEK EN INFRASTRUCTUUR WAARBIJ HERHALING VAN IN ONTWIKKELDE LANDEN GEMAAKTE FOUTEN MOET KUNNEN WORDEN VOORKOMEN.

*

Hoofdstuk II, stelling 5.
Het ontwikkelingsbeleid moet de gehele bevolking omvatten. Verhinderd moet worden dat het grootste deel van de ontwikkelingshulp terecht komt bij de moderne sector waar slechts 15% van de bevolking onder valt. Om de trek naar de steden tegen te gaan en de werkloosheid te bestrijden moeten vooral de kleinschalige landbouw, nijverheid en handel worden bevorderd. Door een goede scholing van de boeren zou de produktie verbeterd kunnen worden. Deze scholing moet wel aangepast zijn aan de economische structuur van het land, de plaatselijke mogelijkheden en de cultuur.

In de landbouwprogramma's moet nadruk worden gelegd op verbetering van de irrigatie en het gebruik van mest. De regionale landbouwprogramma's moeten in samenwerking met de boeren uit de betreffende regio's worden opgesteld. Om veel arbeidsplaatsen te creëren in samenlevingen die

202

EL SALVADOR

Onderstaande motie is aangevaard door de BAV van 7 maart jongstleden. De internationaal secretaris en de vicevoorzitter politiek starten in samenwerking met het politiek campagnebureau van de JOVD een actie, teneinde deze mening duidelijk uit te dragen en in het kader van de pressie-functie van de JOVD. Afdelingen, districten en commissies zullen hierover nog nader worden ingelicht rond de verschijningsdatum van deze DRIEMASTER.

De JOVD, in buitengewone algemene vergadering bijeen op 7 maart 1982 in Tilburg,

VEROORDEELT iedere inmenging van buiten af in El Salvador die niet gericht is op een vreedzame oplossing van de problemen in dat land,

IS VAN MENING dat het volk van El Salvador zelf op democratische wijze over haar toekomst moet kunnen beslissen,

SPREEKT HAAR WEERZIN UIT tegen iedere schending van de Rechten van de Mens, ook in El Salvador,

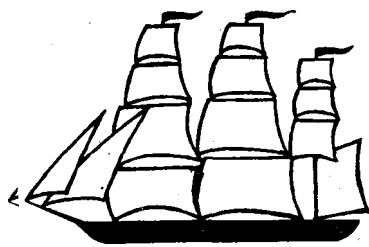
CONSTATEERT dat het El Salvadoriaanse volksverzet bereid is tot overleg met de regering -Duarte, teneinde een vreedzame oplossing te bewerkstelligen, en tevens de bereidheid toont daarbij vergaande concessies te doen,

VERZOEKT MET KLEM de Verenigde Staten van Amerika hun invloed aan te wenden opdat dit overleg er komt, in het belang van het volk van El Salvador,

VRAAGT ook de regering van El Salvador dit overleg met open vizier in te gaan,

VRAAGT HET HOOFDBESTUUR VAN DE JOVD deze mening actief uit te dragen, opdat over dit standpunt geen twijfel kan bestaan,

en gaat over tot de orde van

COLOFON

REDACTIEADRES

Mr. D.U. Stikkerhuis
Nieuwe Zijdsvoorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
(020) 242000

REDACTIE

Hoofdredeacteur
Wiljan Loomans
Noorderstraat 20
1621 HW Hoorn
(02290) 14604

Eindredacteur

Wim Fels
Van der Goesstraat 4
3521 TL Utrecht
(030) 939981

*redacteur internationale
politiek
vacature*

*redacteur algemene politiek
vacature*

Redacteur verenigingsnieuws

Caroline Loen
Sijmen Grootstraat 22
1135 HN Edam
(02993) 62515

Redacteur 'Prikbord'

Rob van de Pas
P.H. Spaaknes 21
1862 AV Bergen
(02208) 5839

Opmaakredacteur

Annet Schopman
Grachtje 1
3631 AH Nieuwersluis
(02943) 4695

Hoofdbestuurss auditor

Joost van Gilse

DRUKWERK

Drukkerij Ebel Noorman b.v.
Groningen

ADVERTENTIES

Voor plaatsing van advertenties in DRIEMASTER kan men contact opnemen met de voorzitter.

HOOFDBESTUUR

Voorzitter
Roelof Houwing
Spilsluizen 24 zz
9712 NT Groningen
(050) 131255

Vice-Voorzitter Politiek

Eric Brinckmann
Struisenburgdwaarsstraat 194
3036 AW Rotterdam
(010) 116068

Vice-Voorzitter Organisatie

Jan van Zanen
Lingerzijde 47
1135 AN Edam
(02993) 72910

Algemeen Secretaris

Joost van Gilse
Jac. van Beijerenstraat 65
2613 JB Delft
(015) 135978

Penningmeester

Hans Veltkamp
Kerkplein 1
8051 GH Hattum
(05206) 41812

Internationaal Secretaris

Jules Maaten
Herengracht 358
1016 CH Amsterdam
(020) 277618

Tweede Secretaris

Nasta Vulik
Gentiaanstraat 444
7322 CE Apeldoorn
(055) 667052

Medewerkster Vorming

Karin Blaauw
Weldringstraat 58
9035 EA Dronrijp
(05172) 2099

arm zijn aan kapitaal maar rijk aan arbeid, worden de volgende taken gedeponerd.
1) Het creëren van arbeidsplaatsen moet gemiddeld genomen zo goedkoop zijn dat zij in grote aantallen kunnen worden gevestigd, zonder dat hiervoor een onhaalbaar niveau van kapitaalvorming en importen nodig is.

2) De arbeidsplaatsen moeten worden gecreëerd in gebieden waar de mensen nu wonen en niet allereerst in de grote steden waarheen zij misschien zullen trekken.

3) De gebruikte produktiemethoden moeten betrekkelijk eenvoudig zijn, niet alleen bij het produktieproces zelf maar ook op organisatorisch terrein, bij de bevoorrading met grondstoffen, de financiering, de marketing etc.

4) De produktie moet voornamelijk werken met plaatselijke materialen en in de eerste plaats voor lokaal gebruik zijn.

Een groot deel van het landbouwareaal gaat verloren door erosie en ontbossing. Verder verlies van landbouwareaal moet worden tegengegaan.

Stelling:
EEN GROTER DEEL VAN DE ONTWIKKELINGSHULP MOET OP DE KLEINSCHALIGE LANDBOUW WORDEN GERICHT IN DE "CONCENTRATIE-LANDEN" WAARBIJ VEEL ARBEIDSPLAATSEN MOETEN WORDEN GESCHAPEN. AANDACHT MOET WORDEN GESCHONKEN AAN ZOWEL VERHOOGING VAN DE PRODUCTIE ALS VERBETERING VAN DE DISTRIBUTIE VAN VOEDSEL.

*** Hoofdstuk II, stelling 6.**
Het uiteindelijke doel van het verlenen van assistentie bij ontwikkeling van de Derde Wereld en van de ontwikkeling zelf moet zijn dat er in deze landen een op de mogelijkheden gebaseerde evenwichtig samengestelde economische structuur tot stand komt. Ten behoeve van de uitbreiding van de economische mogelijkheden van ontwikkelingslanden, het voortgaan van de economische groei, het stijgen van het Nationaal Inkomen en het vergroten van de werkgelegenheid zal een industrie moeten ontstaan, allereerst gebaseerd op landbouwoverschotten, die arbeidsintensief zal kunnen en moeten zijn. De ontwikkeling van andere takken van industrie (zware en geavanceerde) is in eerste instantie veel te kostbaar en de levenskansen en voordelen zullen door de internationale arbeidsverdeling beperkt zijn. De industrie in ontwikkelingslanden zal aan moeten sluiten bij de kleinschaligheid der bedrijven en bij de specifieke kenmerken en producten van de regio.

De opbouw van een industrie zal noodzakelijkerwijs een uitbreiding van de technologische kennis met zich mee moeten brengen. Deze technologie zal dusdanig aan de situatie ter plaatse aangepast moeten zijn, dat ze geen vergaande sociaal-economische aanpassingen van de maatschappij-structuur vergt. De verbeteringen moeten de efficiëntie en produktiviteit sterk verhogen en een minimum aan onderhoud vergen. Het propageren van deze aangepaste technologische verbeteringen zowel in de industrie als in de landbouw, en het voorlichten over bijbehorende organisatievormen is een factor waar het hele proces mee staat of valt. In het assisteren bij de ontwikkeling van aangepaste technologie en het opstellen van voorlichtingscampagnes, alsmede het afnemen van de industrieproducten ligt een taak voor de ontwikkelde landen.

Stelling:
IN DE ONTWIKKELINGSLANDEN MOET EEN INDUSTRIALISATIEPROCES OP GANG KOMEN, IN EERSTE INSTANTIE GEBASEERD OP EIGEN LANDBOUWVERSCHOTTEN. ALS

DEEL VAN DIT PROCES MOET EEN UITGESREIDE VOORLICHTINGSCAMPAGNE HET GEBRUIK VAN AANGEPASTE TECHNOLOGIE EN OP HET GEBIED AFGESTEMDE METHODIEKEN (B.V. ORGANISATIE) KRACHTIG STIMULEREN.

*** Hoofdstuk II, stelling 7.**
De armoede in de wereld is in de eerste plaats een probleem van 2 miljoen dorpen en zo-doende van 2 miljard mensen. Wil je hulp verlenen aan hen die de hulp het meest behoeven dan vraagt iedere regio in een land zijn eigen ontwikkeling. Zie b.v. de tegenstelling tussen Noord- en Zuid-Italiaanse regio's. Zo'n regio moet tenminste een stad bezitten, die zou kunnen functioneren als distributiecentrum. Er is een culturele structuur nodig, net zoals een sociaal-economische structuur noodzakelijk is. Terwijl ieder dorp een eigen basisschool zou moeten hebben, zouden er enige plaatsen moeten zijn met middelbaar onderwijs, en het distributiecentrum zou groot genoeg moeten zijn om een instituut voor hoger onderwijs op de been te houden. Hoe groter het land is, des te groter is de behoefte aan

een interne structuur, en aan een gedecentraliseerde aanpak van de ontwikkeling. Bij de uitvoering van economische projecten dient er behalve met het economisch nut ook rekening te worden gehouden met het sociale effect. De uitvoering van de projecten dient samen te gaan met onderwijs, gezondheidszorg, voorlichting en begeleiding. Deze gedecentraliseerde aanpak mag niet leiden tot node-loze versnippering.

Stelling:
HET ONTWIKKELINGSPROGRAMMA MOET GEDECENTRALISEERD WORDEN UITGEVOERD, REKENING HOUDEND MET DE BEHOEFEN EN MOGELIJKHEDEN VAN DE REGIO'S.

*** Hoofdstuk II, stelling 8.**
Een groot nadeel voor evenwichtige ontwikkeling van de arme landen wordt gevormd door hun fluctuerend inkomen, voortkomend uit bruuske discontinuïteiten in de prijzen van door hen uitgevoerde grondstoffen. Het aanbod van grondstoffen is betrekkelijk inelastisch omdat produktievergroting of -verkleining als reactie op fluctuerende prijzen nogal wat moeite kost of alleen op lange termijn mogelijk is. Extreme fluctuaties zijn des te gevaarlijker omdat vele ontwikkelingslanden voor hun inkomen vaak van een zeer beperkt aantal grondstoffen afhankelijk zijn.

Om een regelmatig en zo mogelijk hoog inkomen te verkrijgen uit hun grondstoffen zijn de laatste jaren een aantal kartels ontstaan van landen die hetzelfde produceren. Deze kartelvorming is lang niet altijd mogelijk en sterk afhankelijk van de aard van de grondstof; het is onmogelijk om met bederfelijke waren het volume van het

aanbod op korte termijn te regelen zodat de gewenste prijs bereikt wordt, en voorts is een zekere homogeniteit van de grondstof vereist (b.v. geen hoog- en laagwaardige ertsen).

Het duidelijkste en meest succesvolle kartel is de OPEC. Tegelijkertijd kunnen we hier de nadelen van kartelvorming zien. Aangezien niet alle grondstoffen geschikt zijn voor kartels valt een groot aantal ontwikkelingslanden uit de boot. Bovendien werkt het oliekartel ook ten nadele van de andere ontwikkelingslanden, die hun olierekening niet of nauwelijks op kunnen brengen.

Als alternatief voor dergelijke kartelvorming moet gestreefd worden naar een stelsel van prijsovereenkomsten en buffervoorraden. Deze buffervoorraden zouden op nationaal niveau door ontwikkelingslanden en ontwikkelde landen moeten worden gevormd, zodat van beide zijden bij extreme onbedoelde conjuncturele prijsontwikkelingen kan worden ingegrepen. De ontwikkelingslanden zijn hierbij licht in het voordeel omdat zij de grondstoffen produceren waar de

technisch mogelijk zullen worden. Voorkomen moet worden dat de baten van deze winning slechts ten goede komen aan landen, organisaties, die rijk genoeg zijn om de winning ter hand te nemen, en dat landen die totaal niet over stukken zee beschikken geen toegang tot de baten zouden hebben, twee factoren waardoor de bestaande ongelijkheid in ontwikkelingsniveau alleen maar zou worden vergroot.

De winning van deze grondstoffen moet o.i. geschieden door een nader op te richten instelling binnen het kader van de Verenigde Naties, een samenwerkingsverband tussen ondernemingen en overheden. De winsten dienen na aftrek van een redelijk percentage via bepaalde verdeelsleutels ook en speciaal aan ontwikkelingslanden ten goede te komen. Het volume van de geproduceerde grondstoffen moet ingepast worden in het na te streven stelsel van prijsovereenkomsten en buffervoorraden, zodat toevoer op de markt in ieder geval geen inkomensdaling voor grondstofproducerende landen in zal houden.

STELLING:
DE GRONDSTOFFEN DIE VAN DE ZEEBODEM GEWONNEN KUNNEN WORDEN, DIENEN BESCHOUWD TE WORDEN ALS EEN GEMEENSCHAPPELIJK ERFDEEL DER MENSHEID EN DE BATEN ERVAN DIENEN ALS ZODANIG OOK AAN ONTWIKKELINGSLANDEN TEN GOEDE TE KOMEN.

*** Hoofdstuk II, stelling 10**

Voor het ontsluiten en exploiteren van grondstoffenvorraden en het vervoer ervan naar zeehavens, luchthavens en voor het opbouwen en in stand houden van op deze grondstoffen gebaseerde en andere industrie is veel energie noodzakelijk. De op conventionele wijze opgewekte energie is door de prijsoprijving van de OPEC duur geworden, zodat deze manier van energieopwekking de ontwikkeling eerder belemmert door de hoge bedragen die aan te besteden gelden worden onttrokken. Kernenergie is ook duur, en vergt geavanceerde technologische vaardigheden.

Om toch over grote hoeveelheden energie te kunnen beschikken in de ontwikkelingslanden dienen andere energiebronnen te worden aangeboord. Veel landen in de Derde Wereld lijken ideaal voor de toepassing van zonnecellen, terwijl windmolens ook toepasbaar zijn. Vooral ook stuwdammen lijken erg voordelig wegens neveneffecten als regulator voor de waterhuishouding en beïnvloeding van het klimaat.

De energie verkregen uit deze bronnen is 'schone' elektriciteit en de toepassingsmogelijkheden dienen daaraan te worden aangepast, bij voorbeeld ontwikkeling van de infrastructuur als een spoorwegennet. Ontwikkeling van een alternatieve brandstof als alcohol voor verbrandingsmotoren is minder wenselijk vanwege de hoge productiekosten en omdat het kostbaar landbouwareaal vergt.

Stelling:
DE ONTWIKKELING VAN RENDEBELE ALTERNATIEVE ENERGIEBRONNEN IN ONTWIKKELINGSLANDEN IS ESSENTIEEL OM DE AFHANKELIJKHEID VAN ENERGIEIMPORT TE VERMINDEREN, EN OM DE EXPLOITATIE VAN GRONDSTOFFEVOORRADEN EN HET OPZETTEN VAN INDUSTRIE MOGELIJK TE MAKEN EN TE BEVORDEREN.

*** vervolg op blz.**

RESOLUTIE HOGER ONDERWIJS

HOOFDSTUK I DEMOCRATISERING

Stelling 1
Er dient met kracht gestreefd te worden naar één stelsel voor hoger onderwijs.

Stelling 2
De beslissingsbevoegdheid met betrekking tot de verdeling van de middelen over de afdelingen van een instelling voor hoger onderwijs en studentenvoorzieningen ligt bij een College (Centrale Raad, C.R.), waarin vertegenwoordigd zijn studenten en personeel; beide geledingen bezetten ieder de helft van het aantal zetels.

Stelling 3
De voorbereiding en de uitvoering van de besluiten van de Centrale Raad liggen bij een College van Bestuur. Vier leden van het College van Bestuur worden gekozen door de Centrale Raad en één lid, de rector magnificus, wordt op voordracht van de

afdelingshoofden gekozen door de Centrale Raad. De benoemingen behoeven goedkeuring van de Kroon. Tenminste één lid van het College van Bestuur dient van buiten de instelling voor hoger onderwijs afkomstig te zijn.

Stelling 4
Tot de uitsluitende bevoegdheid van het College van Bestuur behoort het rechtspostionele personeelsbeleid. Het College van Bestuur laat zich hiertoe bindend, maar onder voorwaarden, adviseren door een commissie samengesteld uit de personeelsleden uit de Centrale Raad.

Stelling 5
Op het middenniveau wordt het beleid voorbereid en uitgevoerd door een bestuur waarin de drie geledingen, te weten studenten, niet-wetenschappelijk en wetenschappelijk personeel vertegenwoordigd zijn. - Over het te voeren onderwijsbeleid laat het bestuur

zich bindend, doch onder voorwaarden, adviseren door een onderwijscommissie. Deze commissie bestaat voor de helft uit wetenschappelijk personeel en voor de andere helft uit studenten.
- Over het te voeren onderzoeksbeleid laat het bestuur zich bindend, doch onder voorwaarden, adviseren door een commissie. Deze commissie bestaat voor een deel uit wetenschappelijk personeel en voor het andere deel uit studenten en niet-wetenschappelijk personeel.
- Over het te voeren personeelsbeleid laat het bestuur zich bindend, doch onder voorwaarden, adviseren door een commissie uitsluitend bestaande uit personeelsleden.

Stelling 6
Bij benoemingen van onderwijsend personeel hebben onderwijsend personeel en studenten inspraak. Van de studenten wordt enige mate van deskundigheid verondersteld.

HOOFDSTUK II STUDIEFINANCIERING

Stelling 1
Er komt een stelsel van studiefinanciering waar iedereen vanaf 18 jaar aanspraak op kan maken, ongeacht het inkomen van ouder(s), voogd(en), verzorger(s) of partner(s).

Stelling 2
De financiering is gekoppeld aan de cursusduur en bestaat voor een deel uit een beurs en voor een deel uit een renteloze lening. De beurs krijgt iedereen en dekt de kosten die direct toerekenbaar zijn aan de studie. De renteloze lening is een facultatieve faciliteit.

Stelling 3
De lening wordt terugbetaald vanaf een bepaalde periode na het afstuderen, indien men tenminste niet werkloos is, gedurende een bepaalde periode. Het jaarlijks aflossingsbedrag is direct gerelateerd aan het

inkomen. Afkoop van de gehele aflossing mag niet mogelijk zijn.

Stelling 4
De hoogte van de lening is aan een maximum gebonden. Maximale lening plus beurs tesamen dienen de kosten van levensonderhoud en de studiekosten te dekken, en ook de kosten van recreatieve bezigheden dienen hieruit gefinancierd te kunnen worden. Uiteindelijk dienen de speciale sport- en andere voorzieningen voor studenten opgeheven te worden.

Stelling 5
Studiestakers dienen voor wat betreft de terugbetaling van de lening gelijk behandeld te worden als afgestudeerden.

Stelling 6
Voor hen die opnieuw hoger onderwijs gaan volgen na in een beroep werkzaam te zijn geweest, verschuift de termijn van terugbetaling.

Amendementen

Hieronder vindt u de amendementen op de resolutie Hoger Onderwijs, die behandeld zullen worden op de algemene vergadering van de JOVD op 27 en 28 maart 1982 in Hoogeveen. De congrescommissie Hoger Onderwijs heeft de amendementen genummerd in de volgorde, waarin de congresbehandeling zou moeten plaatsvinden. Voorzover de afdelingen een toelichting bij hun amendementen hebben gegeven is deze hierbij (verkort) weergegeven. Ook de advisering door de congrescommissie treft u hieronder aan.

1. Motie afd. langstraat
De JOVD in verg. bijeen etc. constaterende :
-dat de JOVD is gehandicapt vanwege een ad-interim vvp
-dat de resolutie in zijn geheel hier niet onder mag lijden
overwegende :
-dat de resolutie maar een klein deel van het onderwerp bestrijkt
-dat de JOVD voor studerende jongeren een bepaalde verantwoordelijkheid bezit, die in een resolutie zoals hoger onderwijs duidelijk naar voren moet komen
-dat de punten die wel behandeld zijn (bijv. hoofdstuk 2) niet voldoende zijn uitgediept m.b.t. de financiële gevolgen
constaterende :
-dat de resolutie in zijn geheel een voorbeeld van het niet voldoende functioneren van de JOVD op landelijk niveau is
spreekt als haar mening uit :
-dat de concept resolutie geen aanzet kan geven voor een gewenst liberaal onderwijsbeleid
-dat de voorliggende concept resolutie niet in behandeling moet worden genomen
-verzoekt het hoofdbestuur de commissie H.O. een resolutie te laten samenstellen, die het hele onderwerp omvat en gaat over tot de orde van de dag.

Cie : De afd. langstraat constateert o.m. dat de resolutie geen 'totaal plaatje' biedt. Het maken van een totaal plaatje zou kunnen leiden tot verstarring van de visie van de JOVD, immers eenmaal vastgelegd zal de JOVD naar hoger onderwijs weinig omkijken. Dat dient voorkomen te worden, ook het hoger onderwijs is voort-

durend in beweging. De commissie stelde zelf vast dat de tijd te kort bleek voor meer onderdelen en dat een totaalvisie in kort tijdsbestek niet geleverd kon worden, waarbij overigens het gevaar van een te specialistische discussie opdoemt.
Advies : Ontraden.

Hoofdstuk 1

Hoofdstuk I DEMOCRATISERING

Stelling 1

2. Am. Rijnmond
Schrappen stelling 1.
Toel.: Het geeft te weinig waarborgen voor het behoud van het karakter van de verschillende onderwijsvormen en integratie is alleen dan verantwoord als de karakterverschillen blijven bestaan.
Cie : Ontraden.
Uit de HÖT-nota en HÖvV-nota lijkt duidelijk dat het doel van het streven naar één geïntegreerd stelsel van H.O. is om een zo gedifferentieerd mogelijk onderwijsstelsel te creëren om daarmee tegemoet te komen aan de veelvormigheid van persoonlijke en maatschappelijke wensen. De integratie verbetert de doorstromingsmogelijkheden voor studerenden. Het laat de karakterverschillen intact.

3. Am. Venlo
Wijzigingen in : Er bestaat een stelsel van W.O. en H.B.O.
Toel.: Integratie leidt tot vervlakking.
Cie : Ontraden. Zie Am. 2
4. Am. Langstraat
Wijzigingen in : Er dient met kracht gestreefd te worden naar een gesepareerd stelsel van HBO en WO, waarbij een goede mogelijkheid tot doorstroming bestaat.
Toel.: Aan het niveau van de

studie wordt afbreuk gedaan indien de grens tussen HBO en WO vervaagt.
Cie : Ontraden. Onjuiste toelichting van Langstraat. Zie ook Am. 2.

5. Am. Gelderland en Twente
Toevoegen tussen 'een' en 'stelsel' : 'uniform'.
Toel.: Het versterkt de stelling.
Cie : De gedachte neemt de commissie over. In de stelling staat echter 'één' stelsel ('waren weggevallen in vorige Driemaster'), hetgeen het meest duidelijk is.

6. Am. Twente
Toevoegen : '...', waarbij de uniformiteit nimmer als doel mag gaan fungeren, maar als middel gezien dient te worden.
Cie : Ontraden. Het doel is een gedifferentieerd stelsel, het middel om dat te bereiken heet integratie.

7. Am. Gelderland
Toevoegen : '...', met betrekking tot democratisering.
Toel.: Verduidelijkt de stelling.
Cie : Ontraden, want democratisering is slechts één onderdeel van de integratie, naast betere doorstromings- en overstapmogelijkheden, studiefinanciering en samenwerking op bestuurlijk niveau.

Stelling 2

8. Am. Venlo
Schrappen stelling 2.
Toel.: Huidig stelsel handhaven.
Cie : Ontraden. Studenten en personeel hebben een gelijk belang bij de verdeling van middelen. De commissie acht op centraal niveau het onderscheid tussen niet-wetenschappelijk en wetenschappelijk personeel niet relevant.

9. Am. Rijnmond
Schrappen stelling 2.
Toel.: De argumentatie voor de 50-50 verdeling ontbreekt en is daarom verwerpelijk.
Voorkomen dient te worden dat grote groepen mede-beslissingsrecht krijgen zonder medeverantwoordelijkheid voor de gevolgen van de beslissingen te zijn.
Cie : Ontraden. Doel van de CR is de verdeling van de middelen. De kiesverenigingen dragen zelf verantwoordelijkheid voor een evenwichtige samenstelling van de lijst.
Zie ook Am. 8

10. Am. 's Gravenhage
Wijzigingen na '(Centrale Raad, C.R.)' in 'waarin vertegenwoordigd zijn 1 studenten, 1 niet-wetenschappelijk personeel, 1 wetenschappelijk personeel en 1 buiten-universitair personeel, zoals omschreven in WUB en WWO'81'.
Cie : Ontraden. Zie Am. 8 en 9. Waar staat de omschrijving in de WUB en WWO'81 ? Buiten-universitair personeel hoort niet in de CR. De enige controle van de 'samenleving' kan geschieden via Parlement en Kroon.

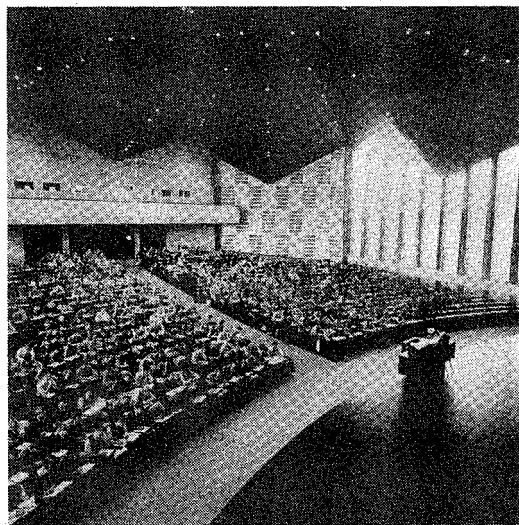
11. Am. Amsterdam

Wijzigingen na '(Centrale Raad, C.R.)' in 'waarin vertegenwoordigd zijn studenten, personeel en samenleving, alle drie de geledingen bezetten één derde van het aantal zetels'.
Toel.: Omdat studenten na hun studiekeerperiode deel uit dienen te maken van de samenleving is het niet meer dan reëel dat een zekere mate van integratie van de samenleving in het H.O. plaatsvindt.
Cie : Ontraden, zie Am. 10.

12. Am. District Noord
Toevoegen aan de stelling : 'Bij de samenstelling van de CR zal een ieder gelijke kansen tot verkiezing moeten hebben'.
Toel.: Ter voorkoming van bevoordeling van georganiseerde medewerkers t.o.v. niet georganiseerde.
Cie : Ontraden. De gelijke kansen vormen juist de kern van het democratisch handelen.

13. Am. Gelderland
Toevoegen aan de stelling : 'en zijn volgens het systeem van evenredige vertegenwoordiging samengesteld, waarbij iedere betrokkene het recht heeft kieslijsten in te dienen'.
Toel.: concept stelling vermeldt niet de methode van verkiezing.
Cie : Aanraden. Wel 'betrokkene' vervangen door 'kiesgerechtigde'.

vervolg op blz. 4

vervolg blz. 3

14. Am. Amsterdam
Toevoegen aan de stelling :
'De geleding samenleving, vertegenwoordigd in de CR, wordt benoemd door de Kroon op voordracht van maatschappelijke groeperingen.'
Toel.: Om te komen tot een evenredige vertegenwoordiging van de samenleving in het HO dient een onpartijdige instantie de geleding samenleving te benoemen uit een zo gevarieerd mogelijke voordracht van groeperingen wiens wortels diep in samenleving verankerd liggen.
Cie : Ontraden. Er wordt niet aangegeven wat maatschappelijke groeperingen zijn. Zie ook Am. 10 en 11.

15. Am. Amsterdam
Toevoegen aan de stelling :
'Voor de geleding studenten en personeel blijft het huidige districtenverkiezingsstelsel gehandhaafd.'
Cie : Ontraden. Op centraal niveau dient het instellingsbelang te prevaleren boven het deelbelang van de districten.

Stelling 3

16. Am. Rijnmond
Schrappen stelling 3.
Toel. : Welke besluiten bedoelt men en wat verstaat men onder "buiten de instelling" ?
Cie : Ontraden. De besluiten staan genoemd in stelling 2. Met 'buiten de instelling' wordt uiteraard bedoeld op hen, die noch studeren aan, noch werkzaam zijn bij een instelling.

17. Am. 's-Gravenhage
Wijziging : 'vier' wordt 'twee' en 'wordt' wordt 'en twee Kroonleden worden'.
Cie : Ontraden. De ambivalentie van het huidige systeem, nl. dat een deel van het College van Bestuur door de CR wordt gekozen en dat een ander deel door de Kroon wordt benoemd, dient opgeheven te worden. In de praktijk blijkt dat vele bestuurlijke problemen aanleiding te geven. Het commissievoorstel voorkomt bovendien dat de Kroon personen bij wijze van beloning in het CvB benoemt.

18. Am. Venlo
Wijzigen : 'Centrale Raad' in 'Universiteitsraad of Medezeggenschapsraad'.
Toel.: huidige systeem handhaven.
Cie : Ontraden. Het amendement is o.m. strijdig met stelling 1.

19. Am. Gelderland
Toevoeging : na '...de Kroon' 'De rector magnificus is van rechtswege voorzitter van de Centrale Raad. Hij heeft daarin alleen stemrecht, als hij daarin verkozen is.'
Cie : Ontraden. De rector magnificus dient in ieder geval geen voorzitter van de CR te zijn om te vermijden dat de schijn van partijdigheid zou kunnen worden opgewekt. De cie suggereert om aan de stelling toe te voegen : 'Op voordracht van de CR benoemt de Kroon een voorzitter.'

20. Am. Delfland
Toevoegen na derde keer 'Centrale Raad' : '...en bekleedt in beide structuren het voorzitterschap.'
Toel.: Het voorzitterschap moet in de resolutie geregeld worden. De rector magnificus is daarvoor de meest aangewezen persoon.
Cie : Ontraden. Het voorzitterschap dient inderdaad geregeld te worden. De cie heeft bij het vorig am. een voorstel

daartoe gedaan. Delfland geeft geen argumentatie waarom juist de r.m. voorzitter zou moeten zijn.

Stelling 4

21. Am. Rijnmond
Schrappen stelling 4.
Toel. : Wat wordt bedoeld met 'rechtspositioneel personeelsbeleid' en wat is de rol van de overheid ?
Cie : Ontraden. De cie adviseert tevens om het woord rechtspositioneel te schrappen, en te vervangen door 'individueel'. Het personeelsbeleid valt namelijk in twee categorieën uiteen. Het individueel beleid, zoals de beslissingen over bevordering, wat tot de uitsluitende bevoegdheid van het CvB moeten behoren. Het algemeen personeelsbeleid bijv. personeelstructuur, behoort tot de competentie van de CR.

22. Am. District Noord, Amsterdam, Utrecht, en Twente.
Schrappen '...bindend, maar onder voorwaarden.'
Toel. : Als bij het CvB de verantwoordelijkheid ligt moet zijn invloed ook groter zijn.
Cie : Aanraden. De cie was bevreesd voor uitholling van de adviesbevoegdheid.

23. Am. District Noord
Schrappen na 'samengesteld' + toevoegen : 'uit de leden van de CR waarin een minderheidsvertegenwoordiging van de studenten zitting zal hebben.'
Toel.: Een wezenlijke inspraak van studenten bevordert de samenwerkingsgedachte.
Cie : Aanraden.
Am. District Gelderland
Schrappen na 'samengesteld' + toevoegen : 'uit de leden van de CR met een minderheidsvertegenwoordiging van de studenten.'
Toel. : Ook studenten moeten invloed kunnen hebben op het personeelsbeleid.
Cie : Ontraden ten gunste van Noord, want de laatste is taalkundig beter.
Am. Twente
Invoegen tussen 'personeelsleden' en 'uit' : 'en studenten'.
Cie : Ontraden. Bij personeelsbeleid telt het belang van het personeel zwaarder zodat zij ook een meerderheid in de commissie zou moeten hebben.

24. Am. 's-Gravenhage
Schrappen : 'uitsluitende'.
Toevoegen tussen 'behoort' en 'het' : 'onder andere'.
Wijzigen : 'laat' wordt 'kan'.
Wijzigen : 'bindend, maar onder voorwaarden' wordt 'laten'.
Cie : Ontraden.
De cie stelt voor om na de eerste zin een nieuwe zin in te voegen : 'Het algemeen personeelsbeleid wordt vastgesteld door de CR; het College van Bestuur bereidt het beleid voor en voert het uit.'

Stelling 5

25. Am. Rijnmond
Schrappen stelling 5.
Toel. : Onduidelijk wat bedoeld wordt met middenniveau.
Cie : Ontraden. Middenniveau staat voor het niveau waarop onderwijs- en onderzoeksprogramma's worden vastgesteld.

26. Am. Gelderland en Noord.
Invoegen in inleiding na 'personeel' : 'paritair'.
Cie : Ontraden. Paritair is moeilijk realiseerbaar, m.n. bij het niet-wetenschappelijk personeel.
Voorstel cie : Toevoegen: Geen der geledingen beschikt over een meerderheid. De gedachte streepjes vervallen, daarvoor in de plaats a,b,c.

27. Am. 's-Gravenhage, Amsterdam, Utrecht, Twente.
Schrappen 3x 'bindend, doch onder voorwaarden'.
Toel. : Op het middenniveau lijken voldoende garanties voor inspraak te worden geboden, wanneer de commissies een adviserende taak hebben. In de praktijk worden dergelijke niet bindende adviezen meestal overgenomen.

Am. Noord en Gelderland.
Schrappen bij personeelsbeleid 'bindend, doch onder voorwaarden'.
Toel. : Het bestuur moet in staat zijn ongebonden haar oordeel over het personeelsbeleid te geven en daarna te handelen.
Cie : Aanraden. Zie argumentatie amendement 22.

28. Am. 's-Gravenhage
Wijzigen 3x 'laat' wordt 'kan'.
Cie : Ontraden.

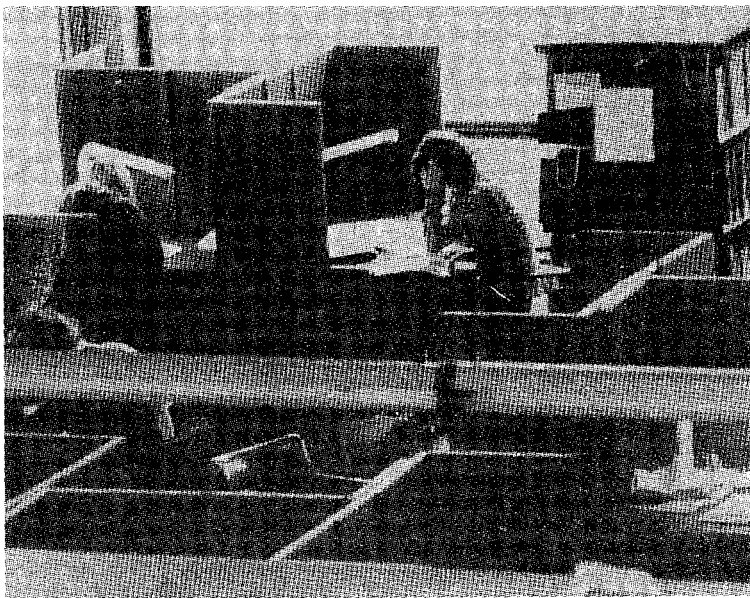
29. Am. 's-Gravenhage
Schrappen bij onderzoeksbeleid 'en niet-wetenschappelijk personeel'.
Cie : Ontraden. De mogelijkheid dient open gelaten te worden.

30. Am. Noord, Gelderland en Delfland.
Bij onderzoeksbeleid: schrappen na 'wetenschappelijk personeel' en toevoegen 'aangevuld met bij het onderzoek

betrokken niet-wetenschappelijke medewerkers en studenten. Geen van de drie groepen mag hierin over een meerderheid beschikken.'
Toel.: Het gaat om de betrokkenheid bij het onderzoek.
Cie : Ontraden. Onderwijs en onderzoek raken elkaar. Het criterium voor betrokkenheid ontbreekt.

31. Am. Utrecht.
Wijzigen alinea over onderzoeksbeleid in :
'Deze commissie bestaat voor de helft uit wetenschappelijk personeel en voor de andere helft uit studenten en het direct bij het wetenschappelijk onderzoek niet-wetenschappelijk personeel'.
Toel. : "een deel" is voor velerlei uitleg vatbaar. Een 50/50 verdeling lijkt redelijk. Voorts dient voorkomen te worden dat de cie.'s topzwaar worden en dat niet-gekwalificeerde personen deel uitmaken van deze cie.'s.
Cie : Geen advies. In de opdracht van het wetenschappelijk personeel staat ook het onderzoek.

32. Am. Twente.
Schrappen alinea personeelsbeleid. Nieuw: Over het te voeren personeelsbeleid laat het bestuur zich bindend, doch onder voorwaarden adviseren door een commissie bestaande uit zowel personeelsleden als studenten.

Hoofdstuk 2

Hoofdstuk II STUDIEFINANCIERING

Stelling 1

38. Am. Langstraat
Schrappen stelling 1.
Nieuw : 'Er zal gezorgd moeten worden dat elke student van 18 jaar of ouder waarvan ouder(s), verzorger of partner niet in staat is/zijn om de gehele studie te bekostigen, aanspraak kan maken op een financiering als aanvulling op het tekort komende bedrag.'
Toel. : In deze tijd van bezuinigingen is het niet te pas komend dat iedereen zonder meer een toelage ontvangt. Het bekostigen van de studie van elke student benadeeld de student, waarvan de ouders verzorger of partner uit een lagere inkomensklasse komen. Er blijft namelijk minder geld over voor hem over en de student waarvan ouder(s), enz. uit een hogere inkomensklasse koem wordt door dit extra geld in een bevoorrechte positie gesteld.

Cie : Ontraden. In het amendement van Langstraat wordt de

financiële middenklasse van Nederland net als in het huidige systeem de dupe. Ook wordt de zelfstandigheid en de eigen verantwoordelijkheid van de student (liberale beginselen !) ondergraven. Tenslotte speelt het bezuinigingsaspect nauwelijks een rol vanwege de voorgestelde afschaffing van de kinderbijslag.

39. Am. District Noord, Gelderland, Utrecht, Twente, POH en Delfland.
Wijzigen 'vanaf 18 jaar' in 'die deelneemt aan het hoger onedrijs'.
Toel. : Niet het leeftijds-criterium maar het deelname criterium moet van toepassing zijn.

Cie : Aanraden. Het is een juister en duidelijker formulering.

40. Am. Utrecht en District Noord
Schrappen 'ongeacht ... partner.'

Am. Noord-Veluwe.
Schrappen alinea personeelsbeleid. Nieuw: Over het te voeren personeelsbeleid laat het bestuur zich bindend, doch onder voorwaarden adviseren door een commissie bestaande uit zowel personeelsleden als studenten.
Cie : Ontraden. Zie amendement 26, analoog aan stelling 4.

Stelling 6

33. Am. Twente
Schrappen stelling 6.
Cie : Ontraden. Motivering ontbreekt.

34. Am. Venlo.
Schrappen stelling 6.
Toel. : Handhaving huidige systeem.
Cie : Ontraden.

35. Am. Noord en Utrecht.
Schrappen 'onderwijzend personeel en'.

Toel. : Dit is al geregeld in de laatste alinea van st. 5.
Cie : Ontraden. Personeel is de meest betrokkene.

36. Am. Noord en Gelderland.
Wijzigen 'nspraak' in 'adviesrecht'.
Toel. : Samen met st. 5 geeft deze wijziging zowel studenten als personeel adviesrecht t.a.v. benoemingen van onderwijzend personeel.
Cie : Geen advies.

37. Am. Gelderland en Noord.
Schrappen laatste zin.
Toel. : Hetzelfde geldt voor de personeelsleden; het alleen noemen van studenten komt nogal provocerend over.
Cie : Opnemen in de stelling de eis van het doorlopen hebben van de propedeuse in het vak van het te benoemen personeelslid. Deskundigheid geldt voor iedereen. De toelichting wordt veranderd.

Toel. : Deze toevoeging is overbodig en verzwakt de stelling.

Cie : Ontraden. Het amendement zou de essentie, datgene wat dit nieuwe stelsel onderscheidt van het huidige, uit de stelling schrappen.

41. Am. Gelderland en Delfland
Toevoeging : 'op voorwaarde van regelmatig college- of lesbezoek en/of voldoende studieresultaten'.
Toel. : Het verschijnsel 'eeuwige student' moet tegen gaan worden.
Am. Twente
Toevoegen na 'partner' : 'op voorwaarde van het regelmatig behalen van studieresultaten'.

Cie : Ontraden. Deze toevoeging is overbodig omdat onder het regime van de tweefasestructuur de inschrijvingsduur reeds beperkt is.

vervolg op blz.

Actie 'Breek de kabel open!' - Deel 1

Breek de kabel open, ban de overheidscensuur!!

Nieuwe technologische ontwikkelingen dienen zich aan. Twee belangrijke media, de televisie en de radio, worden er direct door beïnvloed. De mogelijkheden die door de technologische vooruitgang geboden worden geven de ondernemende burger de kans **mede** een gezicht te geven aan een nieuw omroepstelsel. De overheid probeert echter de greep op de informatie en communicatie ten koste van zelfs één der meest fundamentele mensenrechten, recht op vrijheid van informatie, te handhaven.

De nieuwe informatie- en communicatie-technieken werpen hun licht ver vooruit, en zijn het punt ter discussie in het binnenkort uitkomende rapport van de WRR over deze materie. In dit rapport zal de positie van de overheid t.o.v. de massamedia de rode draad vormen.

Kabeltelevisie

De kabeltelevisie was de eerste stap naar de bredere informatie-voorziening, die halverwege de zeventiger jaren vorm begon te krijgen. Velen konden na het leggen van de kabel verschillende (buitenlandse) zenders méér ontvangen. De andere kant van deze 'informatieve' medaille was echter, dat de PTT tegelijkertijd verbodde antennes te gebruiken, daar waar een kabelvoorziening was. M.a.w. door particuliere antennes te verbieden, kan een overheidscontrole bestaan op doorgifte van welhaast alle soorten programma's, die anders zonder dit verbod vrijelijk ontvangen zouden kunnen worden. Buitenlandse programma-uitzendingen vallen derhalve onder onze omroepwet. En dan te bedenken dat een ruime 60% van de Nederlandse bevolking via de kabel hun kijken en luisterprogramma's ontvangen!

Omroepwet

Het gebruik van antenne-richtingen dient in overeenstemming te zijn met de krachtens de art. 47 en 48 van de Omroepwet gestelde regelingen. Een beschikking van de ministers van CRM en Verkeer en Waterstaat krachtens dat art. 48 van de Omroepwet, bepaalt dat het doen overbrengen van plaatselijke radio- en televisieprogramma's via een antenne-richting, is voorbehouden aan instellingen die daartoe door de minister zijn aangewezen. Daar komt dan nog bij dat zo'n instelling, in dit betoog een kabelomroep, niet, en ook niet gedeeltelijk, door reclame-opbrengsten gefinancierd mag worden. In

de Verenigde Staten mag dat wel; het resultaat is 'zichtbaar': er zijn daar meer dan 7500 particuliere radio-stations en 900 particuliere televisiestations, die brengen wat de mensen graag willen zien en horen. De regionale stations brengen de mensen dicht bij de gebeurtenissen uit de **eigen** omgeving en geven ruimschoots de kans aan menigeen hun (on)genoegens te uiten.

In Nederland daarentegen wordt de vrije informatie-overdracht belemmerd!!!

De Amerikaanse stations kunnen ook ruimschoots programma's via een satelliet ontvangen en op het beeldscherm brengen.

Een Russisch televisie-(propaganda)programma kon niet lang geleden in het oosten des lands via een satelliet ontvangen worden. De minister van CRM stond in een mum van tijd op zijn achterste benen en wilde dit direct een halt toeroepen of zelfs geheel verbieden, maar in ieder geval maatregelen nemen die het onmogelijk maken dit soort uitzendingen te ontvangen.

Waar zijn we nu mee bezig! Wat heeft onze westerse samenleving te vrezen van een enkel communistisch propaganda-filmpje? Zijn we soms zélf niet meer in staat over **wat voor informatie dan ook** te oordelen?

Het is juist als u zegt dat er grenzen zijn. Propagandafilms met discriminatoire trekken zijn volstrekt verwerpelijk en strafbaar. Deze mogen en móeten geweerd worden. Doch binnen de grenzen van het redelijke, ver binnen de grenzen van de wetgeving, moet de vrijheid van informatievoorziening zonder belemmering mogelijk zijn. En het is juist die vrijheid, die met een kortje zout genomen wordt.

Onbenutte mogelijkheden

De mogelijkheden met de kabel worden nauwelijks benut. Viditel, 24 uur per dag informatie op het beeldscherm en Vidibus, een systeem om berichten via het beeldscherm te kunnen overbrengen, hebben lang op zich laten wachten. De PTT houdt angstvallig stringent deze informatie-touwjes in handen, bang de voorziening te verspelen aan particuliere, wellicht véél goedkopere, initiatiefnemers. Naast deze systemen weinig of geen voorzieningen via de kabel. Zuiver rendementsverlies dus. Er is voor 2 miljard gulden in de grond gestoken zonder dat het rendabel wordt gemaakt. Alleen 's avonds kunnen programma's ontvangen worden; overdag liggen de kabels nutteloos te liggen.

Experimenteren

Tegenover de overheid staat het bedrijfsleven. Deze staat te trappelen om met hoogwaardige technologie uit de kabel te halen, wat er uit te halen valt. Maar 'vadertje' CRM scheidt de stekker van de stekkerdoos; de dure ka-

babel beschimmelt verder. Economische Zaken daarentegen, ziet grote toekomst in de informatie-industrieën. Ook in het buitenland is de interesse in deze industrietaak groeiende. Frankrijk bijvoorbeeld beschouwt het terrein der 'telematique' als één der belangrijkste voor de toekomst. De elektronische industrie wordt gezien als prioriteitsgebied. Voor Nederland zou dat ook moeten gelden. Hier ligt eindelijk weer eens de mogelijkheid om nationale kwaliteitsprodukten te fabriceren. Ondanks Siemens-Nederland, Deltakabel en niet te vergeten ons aller Philips, bedrijven die reeds belangrijke apparatuur voor de kabel hebben ontwikkeld, moet de buitenlandse concurrentie zeker niet worden onderschat. Om de technologie in kwestie 'up to date' te houden, moet er geëxperimenteerd kunnen worden. Het initiatief om in de provincie Limburg een 'mediale proeftuin' te maken, d.i. een technisch centrum waar de nieuwste informatie-snuffjes beproefd worden, benevens aanvullende technische (media)-apparatuur, is daarom toe te juichen. Het wérkelijk in de praktijk brengen zodat een ieder er zijn voordeel mee kan doen, wordt echter (nog) niet mogelijk gemaakt.

Werkgelegenheid

Volgens berekeningen zou in de informatie-industrie een enorme werkgelegenheid verborgen liggen. Reden te meer voor Economische Za-

ken te slagen in de opzet genoemde bedrijven een goede kans te geven zich beter op deze technologie te gaan toeleggen. Edoch, CRM zal dan moeten meewerken. Niets wijst er op dat dit Ministerie de bestaande monopoliepositie wil prijsgeven. Sterker nog, om het huidige omroepbestel te handhaven ('conserveren'), maakt deze tak van de overheid gebruik van censuur; de gesignaleerde controle op de doorgifte van (buitenlandse) programma's.

Spanning

Er is duidelijk sprake van (hoog)spanning tussen politiek en technologische ontwikkeling. De mate van beleidsvrijheid die de overheid zich toe denkt te kunnen meten, overschrijdt hier grove limieten. Van 'free flow of information' schijnen ze op het Ministerie nog niet al te vaak gehoord te hebben. Eerder in dit betoog kwam het 'weren' van satellietuitzendingen aan de orde. Gezien de internationale afspraken kan de handelswijze van CRM gezien worden als 'omgekeerd redeneren'. Komende internationale afspraken impliceren het gericht geven van restricties voor het **uitzenden** via satellieten. Er wordt niet gesproken over het **verhinderen van ontvangen**, iets wat CRM er wél in schijnt te lezen. M.a.w. de restricties worden gebruikt als legitimatie voor het **niet** toelaten van (commerciële) satelliet-programma's op onze beeldbuis.

Vernieuwing

Het omroepbestel is aan vernieuwing toe, dat staat buiten kijf. Het zal niet lang meer duren of CRM zal 90% van de Nederlandse bevolking middels de kabel aan zich gebonden hebben. Om

vernieuwingen te realiseren moeten kluisters worden afgeworpen. Dit betekent zonder meer dat de kabel moet worden opengebroken opdat burger en bedrijfsleven de vruchten kunnen plukken van 's werelds dichtste kabelnet. Economische exploitatie en huishoudelijk gebruik, informatie en ontspanning, het betrokken worden bij het regionale en lokale gebeuren, vele aspecten die een optimaal gebruikt kabelnet kan inhouden.

Zo zijn er voorstanders van een vrije kabel met regionale en lokale **omroepbestellen**. Iedere grote stad en iedere streek kan eigen omroepverenigingen krijgen, een stedelijke NOS en STER. Anderen zouden ook aan bod komen; denk aan gemeentelijke voorlichtingsdienst, actiegroepen en buurtorganisaties. Daarnaast kunnen overheidsdiensten als politie en brandweer eveneens hun stem laten horen.

JOVD

We mogen als jonge liberalen de vrijheid van informatiestroom niet verloochenen. We moeten er voor staan dat iedereen op een zo breed mogelijke basis van informatie zijn mening kan vormen. Het belemmeren hiervan is niet alleen schadelijk voor ons vrijheidsbegrip en voor onze feitelijke vrijheid, het is ook immoreel! Geijverd moet er worden voor een vrije kabel, dús vrijheid van informatie! Daarnaast moet een (gunstige) technologische ontwikkeling niet vertraagd worden. Goede industrieën zijn broodnodig.

Werk mee aan de JOVD-actie 'Breek de kabel open', neem zitting in de (campagne)werkgroep mediabeleid.

Het alternatief van D'66

Contouren van een vernieuwd bestel voor de landelijke omroep

Met onderstaande punten wordt een poging gedaan een remedie te bieden tegen de gebreken van het huidige omroepbestel, nu en in de nabije toekomst, met behoud van toch ook de positieve elementen van dit bestel. Zo gaan deze punten uit van een open en pluriform omroepbestel.

Het plan wil de huidige concurrentieslag om de hoogte van de kijkcijfers en de daaruit resulterende verregaande vervlakking van het programma-aanbod bestrijden met de introductie van één minimum-aantal leden van een omroepvereniging voor de verkrijging van een volledige zendmachtiging en daarboven afschaffing van de bestaande A-, B- en C-status voor deze verenigingen. Aan de huidige voortdurende ambitie van de omroeporganisaties om van C-status omhoog te stoten, respectievelijk aan de angst om een eenmaal verkregen A-status te verliezen, kan zo een einde komen. De rust voor de eigenlijke programmamakers is dan teruggekeerd. Vervolgens voorzien de punten in een alternatief voor al diegenen, die bezwaren hebben tegen de programma's van geprofileerde omroeporganisaties op de netten I en II: een nieuw derde net. Dit derde net wordt niet door commerciële zendgemachtigden gevuld zoals in de V.S. en, zij het onder toezicht, in Engeland. De voor „ons” derde net voorgestelde constructie is die van een Nationale Omroep Organisatie, die echter bij het programmeren wel de kijkcijfers in het oog houdt, aangezien het haar taak is reclametijd - in blokken - te verkopen rond haar programma's. Dit derde net zal er ook toe moeten dienen de eerste twee netten „op te schonen” van de invloed van de commercie op de programmering en de vervlakking, die daar nu zo zeer zijn ingeslopen, zonder dat dit overigens tot een kwalitatief pover programma-aanbod op het derde net hoeft te leiden. Alleen al de mogelijkheid van programma's die het bedrijfsleven met het oog op de verhoging van het eigen prestige zal „aanbieden”, opent mede perspectieven voor „ook nog kwaliteit” op het derde net. Tenslotte is een functie van het derde net, het „reclamenet”, de concurrentie aan te gaan met buitenlandse commerciële zenders, die reeds nu met de kabel-tv en in de nabije toekomst ook met de satelliet-tv op ons land gericht kunnen worden en daarmee het gevaar opleveren dat grote bedragen aan reclamegelden naar het buitenland gezogen zullen worden. Het hier voorgestelde derde net moet er mede voor zorgen dat deze

Het Redelijk Alternatief

via één gezamenlijke omroepop ons gehele landelijke omroepbestel ten goede kan komen.

1. Radio en televisie worden in de toekomst niet meer per definitie op identieke wijze beheerd. Ten aanzien van de radio lijken zich momenteel nog niet dermate grote moeilijkheden voor te doen dat een **geheel** nieuw bestel zich als noodzaak opdringt. De herstructurering van het tv-bestel zal echter ook voor de radio onvermijdelijke gevolgen hebben.
2. Ten aanzien van de televisie komt er een einde aan het alleenvertoningsrecht van de bestaande omroeporganisaties.
3. Naast de netten I en II wordt een net III in gebruik genomen. De zendmachtiging hiervoor wordt verleend aan een publiekrechtelijke stichting, een Nationale Omroep Organisatie (NOO), die programma's brengt waaromheen blokken reclame kunnen worden gebouwd. Daarnaast kan de NOO „underwritten” programma's brengen, d.w.z. programma's die door b.v. het bedrijfsleven worden **aangeboden**, maar niet door dit bedrijfsleven gemaakt of beïnvloed zijn: Olympische Spelen, Amerikaanse verkiezingen, een opera uit de Scala van Milaan e.d. Het enige reclameelement - en hierop zal streng toezicht nodig zijn - mag schuilen in de vermelding vóór en na het programma: „dit wordt (werd) U aangeboden door.....”.
4. De NOO ressorteert evenals de traditionele omroeporganisaties onder de NOS als samenwerkingsorgaan. Dit heeft consequenties voor b.v. omroepfaciliteiten, internationale contacten, arbeidsvoorwaarden en ook voor de gelijke maatstaven voor gemiddelde kosten van een uur programma.
5. De televisienetten I en II blijven behouden voor de acht bestaande omroeporganisaties, de eventuele aspirant-omroeporganisaties, de NOS als zendgemachtigde, en de z.g. mini-omroepen.
6. Alle acht grotere omroeporganisaties moeten verenigingen worden, met nader in de wet voor te schrijven democratische structuur. Het lidmaatschap wordt losge-

koppeld van het abonnement op een programmablad. De NOS als samenwerkingsorgaan zal een blad uitgeven dat de programmeergegevens bevat van alle zendgemachtigden. De omroepverenigingen kunnen uiteraard aanvullend verenigingsnieuws, commentaren op programma's e.d. aan hun leden doen toekomen. Het (pseudo)-auteursrecht op niet-persoonlijke geschriften, als met name omroepprogrammeergegevens, wordt afgeschaft.

7. Om voor een volledige zendmachtiging in aanmerking te komen zal een omroepvereniging allereerst een minimum aantal leden moeten tellen, die een bepaald lidmaatschapsbedrag betalen. Dit minimum ledental moet na een overgangstermijn nader vastgesteld worden, nadat enige ervaring is opgedaan met de ont koppeling van lidmaatschap en abonnement op een programmablad en de gevolgen die dit voor het werkelijke ledental zal hebben. Door deze overgangstermijn wordt vermeden dat de wetswijziging op zichzelf al één of enkele van de huidige omroeporganisaties de zendmachtiging ontnemt. Een stringente eis voor verkrijging en behoud van de zendmachtiging is, dat de omroepvereniging zich in een volledig programma profileert, zoals de Omroepwet ook nu voorschrijft.

8. De NOS zal als zendgemachtigde niet aan enige eis van ledentallen hoeven te voldoen. Wel zal de NOS ook in een veranderde constellatie ten aanzien van haar programma's haar huidige wettelijke taak behouden.

9. Een bepaald percentage van de programma's van alle zendgemachtigden zal Nederlands moeten zijn.

10. De programma's van de zendgemachtigden worden regelmatig - in hun geheel - op de wettelijke criteria getoetst. Het resultaat kan tot een waarschuwing leiden en, bij herhaling, tot intrekking van de zendmachtiging.

11. Nieuwe omroepverenigingen die tenminste de helft van het aantal leden hebben bereikt dat als minimum is voorgeschreven voor de verkrijging van een volledige zendmachtiging, kunnen gedurende een over-

gangstermijn een zendmachtiging voor beperkte tijd verkrijgen. Voor een dergelijke zendmachtiging komen ook in aanmerking de omroepverenigingen wier ledental onder het wettelijk minimum daalt.

12. Alle omroepverenigingen krijgen het recht, ieder even veel zendtijd te verzorgen. Dit geldt zowel voor de televisienetten I en II als voor alle radio-uitzendingen.

13. Anders dan nu zal een omroeporganisatie, die een zendmachtiging voor radio verwerft er niet automatisch ook één voor televisie verkrijgen, en omgekeerd. Ook zal een omroeporganisatie niet meer verplicht zijn van haar recht op zendtijd volledig gebruik te maken.

14. De kosten van het bestel in zijn geheel worden bestreden uit de omroepbijdragen, de opbrengsten van reclamespots en „aangeboden” programma's van alle zendgemachtigden, waarmee uitsluitend de NOS als samenwerkingsorgaan zich belast. Uit de omroepmiddelen worden gedurende de eerder genoemde overgangstermijn zonnig ook de omroepverenigingen als dragers van een belangrijk deel van het bestel, gesubsidieerd voor hun eigenlijke verenigingswerk.

15. Een nader te bepalen percentage van het totaal van de omroepmiddelen wordt overgedragen aan een productiefonds voor cultureel waardevolle en kostbare programma's, waarop alle omroeporganisaties een beroep kunnen doen.

Regionale Omroep

Regionale radio

De eerder genoemde zorg voor vrijheid van meningsuiting en voor verscheidenheid van informatievoorziening en opinievorming kan in belangrijke mate betrokken worden op de dagelijkse leefsituatie van de luisteraars. Daarom dienen initiatieven tot schaalverkleining in de omroep, zoals de totstandkoming van regionale radio-omroepen naast de grootschalige landelijke omroep, bevorderd en gesteund worden.

Naast de landelijke omroep moet dus een landelijke dekking met regionale radio-omroep gerealiseerd worden, uiteraard binnen de technische mogelijkheden met een evenredige verdeling van de etherfrequenties. D'66 kiest voor een niet-commerciële regionale omroep (hetgeen reclame niet uitsluit), die in haar organisatievorm zoveel mogelijk het eigen luisterpubliek representeert (zie art. 47 B van de huidige omroepwet). Gezien de betrokkeneheid van de centrale overheid bij de omroep door het alleenrecht van het verstrekken

van zendmachtigingen en anderzijds de noodzakelijke, volledige onafhankelijkheid van de regionale omroep op programmatisch en ander gebied, is een open en duidelijk beleid vereist. Een rechtstreekse financiering uit de begrotingen van lagere overheden (provincie-gemeente), zoals voorgesteld in de Beleidsnota-Regionale Radio-omroep van de Minister van CRM, wijst D'66 af op grond van de hieruit voortvloeiende gevaren voor de journalistieke en informatieve onafhankelijkheid van de regionale omroep. Ook met betrekking tot de financiering is het uitgangspunt dat regionale omroep omroep is en geen welzijnsvoorziening.

Voor de landelijke omroep is thans een eenvormig, duidelijk omschreven financieringssysteem van kracht en daarvan dient de financiering van regionale radio-omroep een onderdeel te zijn. Dit betekent dat de bronnen zullen zijn de opbrengsten van de omroepbijdragen en van de STER-reclame.

Regionale reclame zal aan een aantal voorwaarden moeten voldoen, zoals prioriteit voor regionale en plaatselijke adverteerders/ondernemingen en bepaling van een maximaal aantal reclame-minuten per zenduur. 1) Regionale reclame zal strikt gescheiden worden van de programmering, hetgeen overigens de mogelijkheid van zgn. „underwritten” programma's niet uitsluit. De landelijke STER dient de regionale reclame-exploitatie in handen te krijgen; de opbrengsten daarvan worden aan de centrale omroepmiddelen toegevoegd. Op deze basis kan een verdeling van het totale omroepbudget plaatsvinden, uitgaande van een efficiënt en pluriform functionerende landelijke omroep en regionale omroep met landelijke bedekking. De programma's van deze regionale omroep zullen, in tegenstelling tot het volledig programmavoorschrift voor de omroeporganisaties, een informatief en journalistiek karakter hebben. Het is noodzakelijk om een redactiestatuut te eisen.

Regionale televisie

Binnen het kader van technische mogelijkheden en financiële prioriteiten staat D'66 positief tegenover het idee van regionale en plaatselijke televisie-omroep, overigens evenmin als in de landelijke situatie in een automatische koppeling met regionale radio-omroep.

1) Op deze wijze wordt voorkomen dat de landelijk werkzame bedrijven zonder meer ook op het regionale niveau de eerste plaatsen kunnen opeisen.

DE MEDIA IN DE TOEKOMST

Uit nota van Wim Keja

Het meest tot onze verbeelding spreken de nieuwe media Teletekst en Viewdata, waarvoor hieronder in het kort wordt weergegeven wat we onder deze begrippen moeten verstaan.

Teletekst

Het teletekstsysteem is een systeem van dienstverlening door de zender (b.v. een omroep), waarvan de kern is dat geschreven informatie wordt omgezet in een vorm, waarin zij kan worden toegevoegd aan het normale televisiesignaal. Beide signalen worden vervolgens via het televisienet uitgezonden. In de huiskamer zullen de bezitters van normale tv-toestellen het gewone tv-programma op hun scherm krijgen, maar de bezitters van een daartoe aan hun tv-toestel speciaal toegevoegde decoder kunnen daarbij ook het teletekst-programma ontvangen.

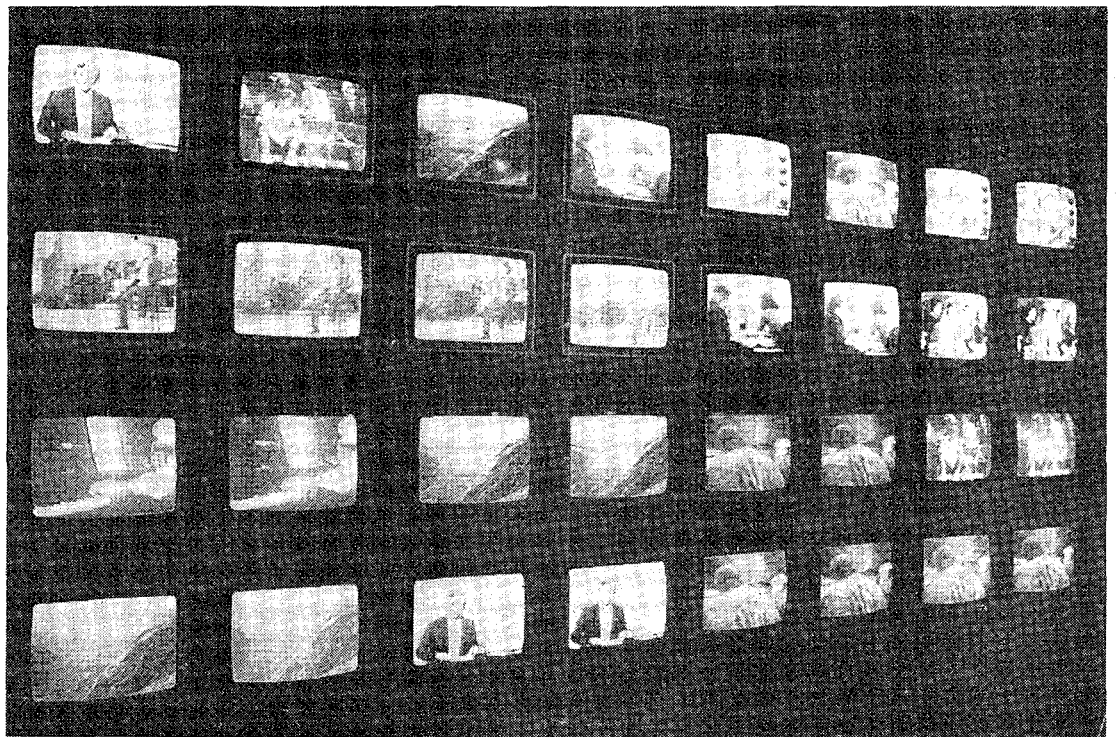
Dit teletekst-programma bestaat uit een groot aantal "pagina's" geschreven informatie over de meest uiteenlopende onderwerpen, waarbij gebruik gemaakt wordt van gewone grafische symbolen zoals letters en cijfers en verder van lijnen en andere eenvoudige grafische voorstellingen

éénrichtingsverkeer van teletekst. Via een telefoonlijn en een aangepast televisietoestel geeft dit systeem toegang tot informatie die in een computer opgeslagen is of via een computer te verkrijgen is.

De verschijningsvorm van de informatie op het televisiescherm is dezelfde als die van teletekst. Voor beide systemen geldt dat geen enkele bijzondere kennis, opleiding of zelfs maar aanleg van de gebruikers vereist wordt om de apparatuur te kunnen bedienen. Daarbij komt dat de te verwachten kosten voor de gebruiker zeer laag zullen zijn. Viewdata vraagt wel, naast de apparatuur zoals bij teletekst, ook nog een verbinding tussen het telefoonnet en het tv-toestel

Specifieke overeenkomsten tussen beide systemen zijn dat ze beide een aangepast televisietoestel of een televisietoestel met extra apparatuur nodig hebben. Tevens geven beide systemen de informatie in grafische vorm op het tv-scherm.

De verschillen hangen nauw samen met het gebruikte transportmiddel. Bij viewdata is dat de telefoonlijn, bij

werken.

Wie mag welk systeem aanwenden

Hoe irrelevant het ook behoorde te zijn, de technische wijze van informatie-overdracht zal bepalend zijn wie tot welk medium in de toekomst toegang zal verkrijgen. De wet maakt nu eenmaal een duidelijk onderscheid tussen Omroep en Pers, waarbij de persondernemingen uitgesloten worden van de exploitatie van de omroep.

In beginsel ziet de Pers beide systemen als een grafische telecommunicatie en vanuit dat standpunt bekeken zouden beide systemen als een dagbladzaak beschouwd moeten worden.

De NOS daarentegen stelt dat teletekst, door het gebruik van de ether als communicatiemiddel, in ieder geval naar haar oordeel eigenlijk ook "omroep" is, toch de gebruiksmogelijkheden sterk afwijken van datgene wat momenteel onder omroep wordt gerekend.

Daar de Omroepwet het gebruik van de ether als communicatiemiddel voor het overbrengen van algemene informatie uitsluitend heeft toebedacht aan omroeporganisaties is het duidelijk dat teletekst in ons land een omroepzaak zal moeten worden. Teletekst zonder ethergeleiding, b.v. op beeldplaat en videoband, is hiervan natuurlijk uitgezonderd. Omdat viewdata én de ether niet als transportmiddel gebruikt én van elke "abonnee" voor het gebruik een betaling kan vragen, behoort dit systeem als niet-omroepzaak te worden gezien en zal met name de pers, die op dit gebied de meeste deskundigheid heeft hiervan graag gebruik maken. Zowel pers als omroep hebben, uit de aard van hun maatschappelijke functie, recht op een snelle, maar ook duidelijke besluitvorming. En dit dringt nog meer als we beseffen welke voordelen beide systemen aan de maatschappij zullen bieden, vooral wat het onderwijs betreft. Daarbij komt nu dat een snelle besluitvorming ook kan waarborgen dat de productie van de nieuwe apparatuur in ons eigen land zal kunnen plaats-

vinden; van belang voor de werkgelegenheid.

De naaste toekomst

Op dit moment treft de PTT voorbereidingen om het volgende jaar een grote praktijkproef te doen met viewdata. Deze proef wordt ook door de reclamewereld met belangstelling gevolgd, want ook voor de adverteerders zal viewdata een rationeel, tekstueel zakelijk medium zijn. (zie Coos Geurtsen/I. Walter Thompson in het viewdatanummer van Inermidiar.) De PTT plaatst nu al in een aantal management-tijdschriften diverse advertenties om bij ondernemers belangstelling te wekken voor de komende proeven die in augustus 1980 zullen beginnen voor ca. 2000 aansluitingen. In deze proef zal het volgende worden opgenomen:

- algemene informatie, die snel verandert en dus van tijd tot tijd moet worden aangepast;
- informatie, die in de bestaande vorm niet altijd per onderwerp is voorgesor-teerd (consumentengids, huizenmarkt, enz.);
- informatie die in de huidige vorm niet voor iedereen gemakkelijk hanteerbaar blijkt (spoorboekje en andere dienstregelingen b.v.);
- informatie, waarvan in het algemeen maar een klein deel nodig is (telefoon-gidsen, adreslijsten e.d.);
- betrekkelijk weinig gebruikte informatiebronnen, waarvoor grote investeringen nodig zijn (encyclopedieën b.v.);
- informatie, die dikwijls niet beschikbaar is op het moment dat ze nodig is (onderhoudsaanwijzingen, instructieboekje e.d.).

Met name de ANWB, dagbladen, het ANP, grote uitgeverijen en touroperators hebben zich al aangemeld voor deze proef.

Adverteren kan via Viewdata op twee manieren gebeuren. Als vraag en antwoordspel. Zo kan de ontvanger commerciële gegevens en produktinformatie opvragen, maar viewdata kan ook een brievenbusfunctie hebben. Men kan een lampje laten branden, waardoor de abonnees of een deel daarvan weten dat er een bericht of

een commerciële boodschap is die men dan kan opvragen.

De NOS heeft al een proef met teletekst achter de rug. Nog dit jaar zal deze proef worden voortgezet via alle normale tv-zenders. Het nieuwsge-deelte zal daarbij worden verzorgd door een werkgroep van het NOS-journaal (aldus de NOS-persdienst). Inmiddels zijn ook de kosten bekend voor het ombouwen van een normaal tv-toestel, zodat ook "teletekst" ontvangen kan worden. Tijdens de proefperiode zal dit op zo'n f500,-- komen. Wanneer er eenmaal sprake is van een massaproject, hoeven die kosten niet boven de f75,-- te liggen (bron NNP).

De beeldplaat

De beeldplaat of videoplaat is nu nog technisch in volle ontwikkeling, maar het laat zich toch aanzien dat binnen enige jaren deze plaat op de Nederlandse markt verkrijgbaar zal zijn.

Op dit moment is de ontwikkeling zo ver gevorderd dat een beeldplaat op één kant een film van een uur kan bevatten. Het aftasten van de plaat geschiedt met een lichtbundel zodat er geen slijtage aan de plaat optreedt. Ook is tussentijds stilzetten mogelijk waardoor beelden één voor één bekeken kunnen worden. De beeldplaat is dus niet alleen geschikt voor de film, doch ook voor het opslaan van tienduizende instructieve beelden per plaat. Codenummers per "pagina" zijn dan aangebracht om het gewenste beeld snel te kunnen vinden.

Ondanks al deze voordelen mag echter toch verwacht worden dat gewone televisie-uitzendingen het zullen blijven winnen van beeldplaatuitzendingen in de huiskamer door haar directheid ten opzichte van reeds eerder opgenomen beelden. Wel lijkt het waarschijnlijk dat ook de beeldplaat weer verliezen zal toe-

Door middel van een eenvoudige kiesapparatuur kan de kijker bepalen welke van een groot aantal aangeboden "pagina's" hij op zijn televisiescherm wil laten verschijnen. Een vorm van teletekst kan ook worden gebruikt bij het ondertitelen van televisiebeelden. Wij zijn gewend om b.v. Engelse films in het Nederlands te ondertitelen. Kijkers naar de Belgische televisie weten dat dezelfde film daar vaak in twee talen wordt ondertiteld, zodat de helft van het beeld wordt verstoord door lettertekens. Zou men in Zwitserland een Engelse film willen ondertitelen, dan zouden er vier talen nodig zijn en zou de kijker meer letters dan film te zien krijgen. Door gebruikmaking van teletekst zou de kijker zelf kunnen beslissen of hij wel of niet een ondertiteling wenst, en zo ja, in welke taal. Straks bij het gebruik van commerciële satellietzenders zal dit systeem natuurlijk helemaal onmisbaar zijn en vele voordelen bieden.

Viewdata

Viewdata vertoont op het eerste gezicht veel overeenkomsten met teletekst, maar biedt toch wel een zeer belangrijk verschil. Het viewdatasysteem kent n.l. een tweerichtingsverkeer, wat bij gebruik van wezenlijke betekenis zal blijken te zijn in tegenstelling tot het

teletekst de ether. Dit laatste is er dan ook de oorzaak van dat teletekst een éénrichtingsverkeer aanbiedt, d.w.z. dat de gebruiker wel informatie kan ontvangen, maar geen boodschap kan terugzenden. Bij het teletekstsysteem moet de gebruiker dan ook op zijn toestel de gewenste informatie selecteren uit het totale aanbod.

Bij viewdata daarentegen wordt elke, individueel uitgezonden vraag ook weer individueel beantwoord. Dit wordt mogelijk gemaakt omdat er een direct contact is tussen ontvanger en computer. Viewdata maakt zelfs contact mogelijk van de ene ontvanger direct met de andere ontvanger (event. via de computer). Bij dit laatste systeem zal het duidelijk zijn dat het doorberekenen van de kosten van de dienstverlening zeer eenvoudig kan geschieden door een simpele registratie. Bij teletekst is doorberekening uitgesloten. En ook daardoor zal de dienstverlening via teletekst anders van aard zijn dan de dienstverlening via viewdata. Bij teletekst zal het belang van de omroep of zender voor- gaan. Bij het voorbeeld van de meertalige ondertiteling b.v. is het duidelijk dat men hierdoor de kijkdichtheid aanzienlijk kan vergroten, waardoor reclamezendtijd waardevoller wordt. Vermoedelijk zullen beide systemen aanvullend op elkaar gaan

vervolg op blz.

vervolg blz. 7

brengen aan het bioscoopbezoek.

De satellietomroep

Hoewel de steeds verder opdringende "bekabeling" van ons land als gevolg zal hebben dat binnen enkele jaren in nagenoeg elke huiskamer naast de Nederlandse programma's ook het programma-aanbod van onze buitenlandse te ontvangen zal zijn, veel ruimer nog zal het aanbod worden na de te verwachten invoering van wat wel Satellietomroep wordt genoemd. In de nabije toekomst zal namelijk ieder land desgewenst kunnen beschikken over een zgn. geostationaire satelliet.

Een dergelijke satelliet wordt op een hoogte van 36.000 km in een cirkelvormige baan rond de evenaar gebracht. Het beste is dit te vergelijken met een kunstmaantje dat op een vaste plaats ten opzichte van de aarde met ons meedraait. Radio- en televisieprogramma's kunnen dan eerst naar deze satelliet worden gezonden, die de programma's vervolgens weer over een groot gebied uitstraalt. Dergelijke kunstmannen zijn al lang geen uitzonderingen meer. Alleen rond de evenaar draaien er momenteel al zeventig in die baan (voor communicatie-doelinden en in enkele gevallen voor wetenschappelijk onderzoek).

Op een aantal internationale conferenties is tussen een groot aantal landen afgesproken dat alle landen de moge-

lijkheid krijgen om met één satelliet minimaal vier tv-programma's uit te zenden. Een satelliet met slechts een paar zenders aan boord in plaats van een land, bezuid met radio- en tv-zenders, die nooit voor een volledig gelijkmatige bedekking van het land kunnen zorgen. In West-Duitsland bij voorbeeld staan 3000 radio- en tv-zenders, terwijl heel Indonesië bestreken wordt door één satelliet. De voordelen hiervan zijn duidelijk. Landen met bergachtige gebieden kunnen via de zgn. schotelantenne toch voor een goede ontvangst in moeilijk bereikbare streken zorgen. Maar zelfs in ons kleine, vlakke land, waar ook nu nog bepaalde gebieden zorgen baren met betrekking tot de matige radio- en tv-ontvangst, zal de omroepsatelliet een belangrijke verbetering betekenen. Een betere service dus voor alle kijkers en luisteraars en in veel gevallen nog goedkoper ook dan al die zenders op de grond.

Maar ondanks de voordelen van deze nieuwe mogelijkheid maakt men zich in het Nederlandse omroepbestel toch zorgen over deze ontwikkeling. Het hiervoor genoemde internationale overleg heeft namelijk geresulteerd in een satelliet-omroepplan waarin afspraken zijn gemaakt over de positionering van de satellieten en de kanaalindeling. Bovendien werd voldaan aan twee belangrijke eisen:

1. De eis van nationale bedekking. Hiermee wordt bedoeld dat de door een satelliet uitgezonden signaalbundel zodanig in omvang beperkt wordt, dat hij in hoofdzaak het grondgebied van het desbetreffende land bestrijkt. Hiermee wil men

voorkomen dat een land wordt overspoeld door satelliet-omroepprogramma's van andere landen.

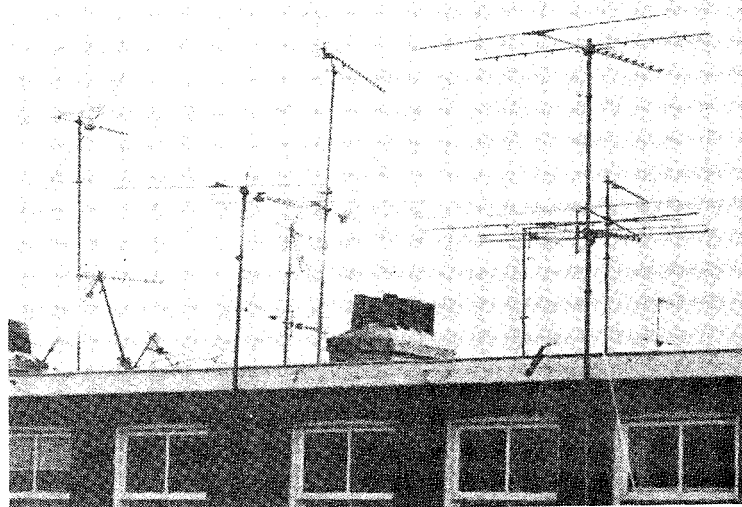
2. De eis dat individuele ontvangst mogelijk moet blijven. De bedoeling is hiervan dat het satelliet-signaal van het nationale programma een zodanige sterkte moet hebben, dat elke inwoner dit met behulp van aanvullende apparatuur storingvrij op een gewoon tv-toestel kan ontvangen.

Nu ontstaan er problemen doordat een satellietzender op de aarde een signaalbundel werpt die door de scheve inval een signaalveld produceert met een ellipsvormige begrenzing. Bovendien houdt de uitstraling van zo'n satelliet niet precies op bij de grens van het land dat wil uitzenden. Er is dan ook sprake van een flinke "overspill", hetgeen inhoudt dat bijv. elke kabelexploitant in ons land die dat wil, met behulp van een parabolische antenne het satellietprogramma van andere landen uit de omgeving door kan geven aan zijn abonnees. En doet hij dit niet, dan kan een ieder individueel, via het zelf plaatsen van een dergelijke antenne, deze programma's toch ontvangen. In de praktijk betekent dit dat de kijker in ons land over enige jaren, als alle satellietkanalen worden gebruikt, zal kunnen kiezen uit meer dan zesendertig programma's, n.l. vier uit elk van de volgende landen: Nederland, België (Ned. en Frans), Luxemburg, Frankrijk, Duitsland, Denemarken, Engeland en Ierland en mogelijk ook nog uit andere landen.

Ziet nu het Nederlandse omroepbestel door de rechtstreekse import van omroepprogram

ma's haar identiteit reeds bedreigd, werkelijk bevreesd is men voor Vlaanderen en Nederland een Nederlandstalig commercieel programma zou kunnen gaan doorgeven. Men ziet bij de Nederlandse omroepen aankomen dat enerzijds Luxemburg door de beperkte reclame-mogelijkheden in ons

wikkelingen van teletekst, die meerdere ondertitels mogelijk zal maken en die we in de toekomst tegemoet mogen zien. Bovendien verwacht men dat deze zender de alleenrechten voor Europa wil op een aantal Amerikaanse series en ander licht amusement.

land zeer aantrekkelijk zal blijken te zijn voor het bedrijfsleven in ons land, maar anderzijds ook dat Luxemburg door het uitzenden van topamusementsprogramma's uit vooral de Verenigde Staten, zeer veel Nederlandse kijkers naar zich toe zal halen, zeker als we hierbij dan ook nog rekening houden met de reeds eerder beschreven ont-

De Nederlandse omroepen zouden deze programma's dan niet meer kunnen aankopen en zo nog meer kijkers aan Luxemburg verliezen.

Dit alles ligt niet meer in het verre verschiet. Dit jaar nog beginnen Duitsland en Frankrijk al met satellietzenders. Een spoedige stellingname is daarom geboden.

NIEUWE CONGRESOPZET

Ter behandeling op het maartcongres.

1. Nota congresopzet
2. Concept- congresbesluit

1. NOTA CONGRESOPZET

Naar aanleiding van een aantal veel gehoorde klachten omtrent het verloop van de congressen van de JOVD heeft het hoofdbestuur gemeend te moeten overgaan tot het noteren van enige knelpunten in de huidige congresopzet en het aanreiken van mogelijke oplossingen van de knelpunten.

a. knelpunten

De congressen van de laatste jaren kenmerkten zich met name door grootscheepse organisatorische discussies, waarvoor de politiek geïnteresseerde leden en nieuwkomers nauwelijks iets interessants aan te ontdekken viel. De congressen waren intern gericht, en ontbeerden ieder vormingsaspect. Het scholingsaspect kwam wel naar voren bij de behandeling van de resolutie in de afdelingen (als de resolutie daar - uitputtend - behandeld werd), maar de discussies en inleidingen op het congres zelf hadden nauwelijks invloed op het stemgedrag. In het algemeen was onderling contact slechts vluchtig mogelijk. Huishoudelijk leidde de congresopzet voor vergaderwanorde en tijdgebrek, mede doordat de gedachtewisseling en belangenafweging plaatsvond tussen enkelingen. Minder ervaren leden hebben een begrijpelijke angst zich achter een microfoon op te stellen, omdat de indruk overneerst dat fouten bij het spreken niet gemaakt mogen worden en de uitslag van de stemmingen van beslissende invloed zijn op het landsbelang. Nogmaals, het vormingsaspect was volstrekt verwaarloosd, niemand

werd politiek iets wijzer van de congressen, waardoor de congressen als doelloos werden ervaren.

b. nieuwe congresopzet

Niet altijd kan de oplossing voor problemen gevonden worden in structuurwijzigingen, maar in dit specifieke geval is het duidelijk dat het mede structuren zijn die het goed functioneren van congressen in de weg staan. Eerst een korte samenvatting van de knelpunten:

- minder ervaren leden komen niet aan de bak.
- tijdgebrek.
- huishoudelijke stokpaardjes overheersen.
- hoofdbestuur bekleed twee incompatibele functies: die van hoofdbestuur en die van congrespresidium.

Om deze en andere knelpunten uit de wereld te helpen ziet het hoofdbestuur de onderstaande congresopzet voor zich.

c. voorstel

Een congrescommissie onder verantwoordelijkheid van de VVO houdt zich bezig met de organisatie van het congres (huishoudelijk), een politieke commissie onder verantwoordelijkheid van de VVP of Internationaal Secretaris, verzamelt overzichtelijke informatie die beknopt aan congresgangers kan worden toegezonden. Deze politieke commissie stelt een resolutie samen, die niet poogt volledigheid na te streven, maar actualiteit en daadwerkelijke oplossingen vermeldt, alsmede meer algemene principes. Resolutie en toelichting alsmede de amendementen worden beide in de Driemaster gepubliceerd. Opstelling vooraf van een duidelijk tijdschema, bekend-

making en naleving hiervan zijn noodzakelijk om een goede voorbereiding mogelijk te maken. Verder wordt als voorbereiding op het congres een Kadercursus georganiseerd over het congres Thema. Dit wijkt niet veel af van de huidige werkwijze, maar is meer toegespitst op het vormingsaspect.

ZATERDAG

Voor de lunchpauze informatief gedeelte, met eventueel sprekers/film/dia's/video e.d. Dan opsplitsing in werkgroepen onder leiding van gekwalificeerde JOVD'ers. Deze leiding moet bestaan uit een gespreksleider en een notulist, die zowel qua vergadertechniek als qua kennis van het onderwerp door hetzij ervaring of speciale cursussen op die taak berekend zijn. De werkgroepen houden zich bezig met de volgende onderwerpen: Resolutie (meerder werkgroepen per onderdeel van de resolutie afhankelijk van de opzet van de resolutie, waarin ook de leden van de betreffende politieke commissie zitting hebben), moties (een of twee, b.v. een binnenlandse waarin ook de vice-voorzitter politiek zitting heeft en een internationaal waarin de internationaal secretaris zitting heeft) en huishoudelijk (een of meer, waarin ook hb-leden). Aantal werkgroepen en hun onderwerp wordt vooraf vastgesteld. Congresgangers kunnen zich opgeven voor de werkgroep (en) met volgorde van voorkeur. Daarmee wordt zo veel mogelijk rekening gehouden bij de indeling van de werkgroepen. In principe moet iedereen in de werkgroep van eerste voorkeur komen, alleen als een werkgroep te groot wordt zal hiervan moeten worden afgeweken,

maar dan moet in ieder geval gewaarborgd blijven dat elke afdeling een vertegenwoordiger in een werkgroep moet kunnen hebben. De werkgroepen hebben een voorbereidende taak: zij structureren de discussie in de voltallige vergadering op zondag. Het is de bedoeling dat in de werkgroepen de informatieve fase van de discussie plaatsvindt. Verder kunnen bij de discussie in de werkgroep amendementen worden ingetrokken (alleen door de indieners), gecombineerd of gesplitst, sub-amendementen en nieuwe compromis-voorstellen worden ingediend en redactionele correcties worden aangebracht. Op die manier blijven voor zondag alleen de werkelijke politieke punten over. Verder is het de bedoeling dat uit de discussie in de werkgroepen ook de woordvoerders in de voltallige vergadering op zondag naar voren komen, zodat daar een overzichtelijk debat mogelijk is. Het congres wordt geleid door een congrespresidium, dat bestaat uit ervaren HOVD'ers.

ZONDAG

Besluitvorming over achtereenvolgens resolutie, huishoudelijke zaken en moties. De sprekerslijst wordt als volgt samengesteld: Voor de behandeling van een hoofdonderdeel (motie, onderdeel resolutie, de huishoudelijke kwesties) een algemene inbreng door de werkgroep, en van iedere afdeling (district) die daar prijs op stelt. Daarna amendements- en stellingsgewijze behandeling met telkens als volgorde van spreken: indiener van het item (motie, amendement, resolutiestelling), woordvoerder namens de tegenstanders hiervan en ten slotte (zo nodig) het hoofdbestuur. Afhankelijk van de beschikbare tijd stelt de congresvoorzitter meerdere rondes of een spreektijd vast. Bij het experimenteren met deze nieuwe opzet zal het reglement van orde op een aantal punten tijdelijk moeten worden bijgesteld. De hier beschreven opzet wordt internationaal (IFLRY, DJD) ook gebruikt en heeft daar haar succes bewezen.

Conceptbesluit

2. CONCEPT CONGRESBESLUIT

De JOVD, in vergadering bijeen op 27 en 28 maart te Hogeveen.

Gehoord hebbende de beraadslaging,

Kennis genomen hebbende van de Nota Congresopzet.

Besluit de voorstellen uit de nota op het zomercongres 1982 en het wintercongres 1982 als proef in de praktijk te brengen.

vervolg van blz. 4

Stelling 2

A priori wil de commissie deze stelling verduidelijken omdat daar blijkens de amendering behoefte aan bestaat. De cie stelt voor 2 x renteloos te schrappen. Het woord wekt te veel verwarring. De cie doelt op een stelsel waarin geleend kan worden en waarin de lening later wordt terugbetaald zonder rentevergoeding, maar wel gecorrigeerd voor inflatie zodat de actuele waarde van het geleende bedrag wordt terugbetaald.

42. Am. PON
Schrappen stelling 2.
Nieuw : 'De financiering is gekoppeld aan 1,5 maal de hoogte van de nominale cursusduur en moet via een betalingsregeling worden terugbetaald. De studiefinanciering moet bestaan uit het totale studiepakket plus primaire levensbehoeften, waaronder mede dient te worden verstaan recreatie en vakantie.'

Cie : Ontraden. Onderscheid tussen beurs en lening vervalt in dit am. en daarmee het idee van het maatschappelijk rendement van de investering in 'human capital'. Studenten met een relatief dure studie zullen per saldo slechter af zijn dan studenten met een goedkopere studie.

43. Am. Utrecht
Wijzigen 2 x 'renteloos' in 'rentedragend'.
Toel. : De student dient als volwaardig burger beschouwd te worden. Implicatie : ook verplichtingen jegens de maatschappij, waaraan echter ook op later tijdstip aan kan worden voldaan. Aangezien het slechts een deel van de financiering betreft, kan dit geen grote belemmering vormen.

Cie : Ontraden. Zie stellingname a priori van de cie.

44. Am. Rijnmond
Wijzigen 'renteloze' in 'gunsige'.
Toel. : Met gunstige wordt bedoeld bijv. 1% onder het schatkistpapier.

Cie : Ontraden. Zie stellingname a priori van de cie.

45. Am. Amsterdam
Wijzigen gehele stelling in : 'De financiering is gekoppeld aan de cursusduur en bestaat voor een deel uit een beurs en voor een deel uit een lening. De beurs krijgt iedereen en dekt de kosten die direct toerekenbaar zijn aan de studie. De lening is een facultatieve faciliteit waarbij de rente gelijk is aan het inflatiepercentage. Bij de aflossing van de lening wordt uitgegaan van een maximum percentage van het inkomen, totdat de lening is fagelost.'
Toel. : Het is niet meer dan reëel dat de student ook investeert in zijn toekomst. Een lening met een rente gelijk aan het inflatiepercentage dekt de leningverstrekker tegen inflatoire invloeden, terwijl de student niet meer dan het reële bedrag terugbetaalt.

Cie : Aanraden. Zie ook a priori stellingname van de cie. De cie stelt voor de laatste zin van het amendement te behandelen bij stelling 3.

46. Am. Venlo
Schrappen 2x 'renteloos'.
Laatste zin wijzigen in : 'De lening is een facultatieve faciliteit, waarvan de reële waarde terugbetaald moet worden.'

Cie : Ontraden. Gedachte is de cie zeer sympathiek, echter de kreet 'reëel' is te vaag. De cie spreekt daarom voorkeur uit voor de A'damse formulering.

47. Am. Gelderland en District Noord.
Wijzigen 'cursusduur' in 'inschrijvingsduur'.
Toel. : duidelijker begrip.
Cie : Ontraden. 'Studieduur' is een begrip dat in geen wet of reglement omschreven staat, terwijl 'cursusduur' gedefinieerd is in de Wet Tweefasenstructuur. De cie is van mening dat de studiefinanciering in de tijd begrensd dient te worden.

48. Am. Delfland
Toevoeging : 'Er dient een limiet gesteld te worden aan het aantal malen dat een beroep op de studiefinanciering gedaan kan worden'.
Toel. : Voorkomen moet worden dat studenten onbeperkt cursussen kunnen starten en staken en daarbij telkens opnieuw op een beurs (en plaats) aanspraak kunnen maken.

Cie : Ontraden. Tijdsbegrenzing staat reeds in de stelling. Bovendien moet een ieder, ongeacht zijn/haar verleden, die binnen het kader van de tweefasenstructuur (opnieuw) gaat studeren, een beroep kunnen doen op studiefinanciering.

Stelling 3

A priori wil de cie enige opmerkingen maken over deze stelling. Over de tweede zin blijkt enig misverstand te zijn ontstaan. De cie heeft bedoeld te zeggen, dat de terugbetaling het inkomen niet onverantwoord hard mag treffen. De terugbetalingstermijn dient derhalve daarmee rekening te houden. De cie adviseert de vergadering om de zin bijv. aldus duidelijker te formuleren : 'Het jaarlijks aflossingsbedrag wordt bepaald, rekening houdende met het inkomen.' Ook de laatste zin van Am. 45 (A'dam) is een goede suggestie.

49. Am. Amsterdam en Rijnmond
Schrappen stelling 3.
Toel. Rijnmond : Door de koppeling aan het inkomen wordt de opgelegde belasting progressiever. Dit zou een oneigenlijk gebruik van deze wetgeving kunnen zijn. Ineens afbetalen zou de staat alleen maar tot voordeel zijn, daar m.b.v. dit bedrag nieuwe beurzen zouden kunnen worden verstrekt.
Toel. Amsterdam : zie toelichting bij stelling 2.

Cie : Ontraden. Het leningsbedrag en het aflossingsbedrag worden namelijk niet losgekoppeld.

50. Am. PON
Schrappen stelling 3.
Nieuw : 'De studiefinanciering moet worden terugbetaald met rente welke gekoppeld is aan de rentevoet der staatsobligaties uitgegeven bij de aanvang van het studiejaar, voorzover het inkomen boven modaal ligt (minimaal 5% per

jaar aflossing). Afkoop der betalingsregeling moet op elk moment in de regeling mogelijk kunnen zijn.

Cie : Ontraden. Geen rentevergoeding, maar inflatievergoeding.

51. Am. Venlo, Noord-Veluwe, District Noord, Gelderland en Utrecht
Schrappen laatste zin.
Toel. : Vervroegde aflossing schept rentewinst.

Cie : Aanraden. Vervroegde aflossing bevordert de financiering van het stelsel.

52. Am. 's Gravenhage
Wijzigen in laatste zin : 'mag niet' in 'moet'.

Cie : Ontraden. Het is beter de gehele zin te schrappen.

53. Am. 's Gravenhage
Schrappen 'indien men tenminste niet werkloos is'.

Cie : Aanraden. In principe is het juist om een ieder die studiefinanciering heeft genomen deze te laten terugbetalen.

54. Am. District Noord en Gelderland
Invoegen tussen 'wordt' en 'terugbetaald' : 'inflatie gecorrigeerd'.

Cie : Aanraden. Logisch gevolg van de advisering t.a.v. stelling 2.

55. Am. Utrecht
Toevoegen nieuwe zin : 'Afhankelijk van het inkomen wordt een plafond in de premie-periode gelegd.'

Cie : Ontraden. Het staat al in de stelling.

Stelling 4

56. Am. PON
Toevoegen aan 1e zin : '...dat jaarlijks wordt vastgesteld.'
Schrappen rest van de stelling.

Cie : Ontraden. De stelling geeft essentiële informatie over de hoogte van de studiefinanciering.

57. Am. Venlo, District Noord, Gelderland en Utrecht.
Schrappen laatste zin.
Toel. Venlo : handhaving van de faciliteiten voor studenten ter compensatie van de lening waarvan de reële waarde terugbetaald dient te worden.
Toel. Utrecht : moeite met verdwijnen van sportvoorzieningen, omdat die vaak recreatieve beoefening mogelijk maakt i.t.t. de competitiebeoefening elders.

Cie : Aanraden. Een motie hierover is de vergadering voorgelegd.

58. Am. 's Gravenhage
Toevoegen nieuwe zin : 'De afbouw van de studievoorzieningen moet wel synchron zijn met het opstarten van een nieuw studiefinancieringsstelsel.'

Cie : Ontraden. Zie motie.

59. Am. Gelderland
Toevoegen nieuwe zin : 'Sportvoorzieningen moeten instand gehouden worden, maar tegen maatschappelijk gangbare prijzen.'

Cie : Ontraden. Zie motie.

60. Am. Gelderland
Toevoegen nieuwe zin : 'Andere voorzieningen dienen in de huidige vorm in stand te worden gehouden.'

Cie : Ontraden. Zie motie.

Stelling 5

61. Am. PON
Invoegen na 'Studiestakers' 'en -onderbrekers'.

Cie : Ontraden. 'Studie-onderbreker' impliceert dat hij/zij later weer doorgaat met studeren en afstudeert, anders studiestaker. Ergo : de stelling dekt de lading.

Stelling 6

62. Am. Amsterdam
Invoegen voor 'onderwijs' 'hoger'.
Toel. : Ter voorkoming van misverstanden.

Cie : Overgenomen als redactionele verbetering. In de le versie van de resolutie had dit ook moeten staan, maar was weggefallen.

63. Am. PON
Schrappen stelling 6.
Nieuw : 'Iedereen heeft tot op 47-jarige leeftijd een optie op gebruikmaking van de studiefinancieringsregeling voor H.O. gedurende 12 jaren. Vanaf 47-jarige leeftijd kan gebruikmaking van deze regeling alleen geschieden onder verschaffing van financiële zekerheid van de afbetaling door de gebruikmaker. Ontheffing van het voorgaande is in bijzondere gevallen mogelijk.'

Cie : Ontraden. Discriminatie van 47+ - ers.

Democratisering

Bij stelling 1.
Twee afdelingen hebben gesuggereerd om een nieuwe stelling op te nemen :

Utrecht :
Het instellen van één stelsel voor Hoger Onderwijs en het streven naar democratisering hiervan mag niet ten koste gaan van de kwaliteit van het Wetenschappelijk Onderwijs.
Toel. : Duidelijkheid m.b.t. de wensen van de JOVD aangaande het wetenschappelijk niveau van het onderwijs in het nieuwe stelsel.
Cie : Ontraden. Zie advisering bij stelling 1.

Twente :
Het streven naar democratisering en het instellen van één stelsel voor het Hoger Onderwijs mag nimmer ten koste gaan van de kwaliteit van het onderwijs en het onderzoek.
Cie : Ontraden. Zie advisering bij stelling 1.

gezocht

Leden voor de werkgroep 'Klassiek Liberale Werken'. De werkgroep zal twee klassiekers gaan bewerken. Het betreft 'On Liberty' van John Stuart Mill en Thorbecke's 'Historische Schetsen'. Het liefst zien we studenten geschiedenis of politicologie die vanwege hun studie met deze werken en het liberalisme zelf in aanraking komen. Mocht je dit aan staan, dan kan je voor meer informatie terecht bij de ondergetekende.

André Koppers
Voorvang 17
4817 DE BREDA

Minister van Onderwijs en Wetenschappen, dr. J. A. van Kemenade

Moties

maartcongres Spanje

28 maart 1982 te Hoogeveen, zullen onderstaande moties besproken worden. Daarnaast kunnen van de kant van het hoofdbestuur nog moties tegemoet gezien worden over onderwijs, mediabeleid ("Breek de kabel open"), energie, decentralisatie en

Wet Gelijke Behandeling. De moties van de afdeling Langstraat en het district Gelderland, die betrekking hebben op de resolutie Hoger Onderwijs (die op het congres behandeld zal worden) worden tezamen met de resolutie beschouwd.

Motie ingediend door het hb.

De JOVD, etc.
VERHEUGD dat de democratie in Spanje steeds vastere voet aan de grond krijgt,
CONSTATERENDE dat de spanning tussen Oost en West nog altijd toeneemt,
OVERWEGENDE dat de Spaanse democratie ondersteuning verdient,
VRAAGT de Europese regeringsleiders zo snel mogelijk accoord te gaan met een volwaardige toetreding van Spanje tot de EG,
SPREEKT ALS MENING UIT dat uitbreiding van de NAVO met Spanje niet dan na een duidelijke democratische besluitvorming aldaar mag geschieden, zodat brede steun van het Spaanse volk gewaarborgd is, waarbij zo groot mogelijke zorgvuldigheid in acht dient te worden genomen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Europarlement

STANDPLAATS EUROPARLEMENT
Motie ingediend door de afdeling Delfland (in meerdere talen).

De onafhankelijke liberale Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie, in vergadering bijeen op 27 en 28 maart 1982 in Hoogeveen,

OVERWEGENDE

- dat het Europees Parlement als gekozen volksvertegenwoordiging een voor het democratisch functioneren Europese Gemeenschappen wenselijke en noodzakelijke instelling is,
- dat de effectieve werking van het Europees Parlement verkleind wordt door de uiteenliggende vergaderplaatsen met alle consequenties van dien, zoals hoge kosten,
- dat bovendien deze laatste

factor samen met de besluiteloosheid van het Europees Parlement omtrent het kiezen van een vaste vergaderplaats het vertrouwen in de instelling bij de Europese bevolking ernstig schaadt en daarmee het proces van Europese eenwording kan vertragen,

SPREEKT ALS HAAR MENING UIT dat het Europees Parlement in het belang van de Europese eenwording zo snel mogelijk een vaste vergaderplaats moet kiezen zonder dat nationale belangen daarbij een rol spelen; zij wil de stad Brussel suggereren vanwege de reeds aanwezige concentratie van gemeenschapsorganen aldaar en de goede bereikbaarheid,

en gaat over tot de orde van de dag.

AEYSC

ALL EUROPEAN YOUTH AND STUDENT COOPERATION

Motie ingediend door het hb.
De JOVD, etc.
CONSTATERENDE dat de CVSE-onderhandelingen in Madrid amper uitzicht op succes bieden,
OVERWEGENDE dat op jongeren-niveau van een nuttige en open dialoog sprake is in de All

European Youth and Student Cooperation AEYSC, waarbij ook concrete resultaten worden geboekt,

SPREEKT ALS HAAR MENING UIT dat de regeringen, in Madrid bijeen, de AEYSC dienen te ondersteunen,
VRAAGT de Nederlandse regering zich hiervoor in te zetten,

en gaat over tot de orde van de dag.

Turkije

Motie ingediend door het hb.

De JOVD, etc.
OVERWEGENDE dat de NAVO het bondgenootschap is van vrije Westerse democratieën,
CONSTATERENDE dat in Turkije nu al meer dan een jaar de democratie buiten werking is gesteld, zonder dat in die situatie enige verbetering optreedt,
SPREEKT ALS MENING UIT dat de NAVO-lidstaten zo veel druk als nodig is op het Turkse regime moeten uitoefenen om de democratie daar te lande te herstellen en de schendingen van mensenrechten tegen te gaan,
WIJST ER OP dat het op langere termijn ondenkbaar en onwenselijk zou zijn een ondemocratisch bestuurd land als lid van de NAVO te behouden,

en gaat over tot de orde van de dag.

Onderwijs

MOTIE BIJZONDER BASIS ONDERWIJS

van district Gelderland :

De JOVD in verg. bijeen etc. overwegende
-dat liberalisme vrijheid van onderwijs impliceert
-dat er daarom in Nederland ruimte moet zijn voor bijzonder basisonderwijs
-dat vrijheid van onderwijs niet betekent dat je gedwongen mag worden om een bepaalde vorm van onderwijs te volgen
-dat daarom openbaar onderwijs de basis dient te zijn van het Nederlandse onderwijssysteem

spreekt als haar mening uit
-dat het bijzonder basisonderwijs een hoge waarde heeft voor de Nederlandse samenleving
-dat het openbaar basisonderwijs in elke gemeenschap, waarvan de grootte nader te bepalen is, en wel zo dat iedereen redelijkerwijs, bij afweging van diverse belangen mogelijkheden heeft om openbaar onderwijs te volgen, aanwezig moet zijn
-dat er alleen een bijzondere basisschool mag zijn, als er voldoende ruimte is voor bijzonder en openbaar onderwijs naast elkaar
-dat indien dit niet het geval is, er alleen openbaar onderwijs dient te zijn, waarbij er voldoende faciliteiten worden geboden voor het volgen van bijzonder godsdiensonderwijs bij voldoende behoefte
en gaat over tot de orde van de dag.

loegezegde moties van de commissie Hoger Onderwijs.

MOTIE DIPLOMA-HARMONISATIE

De JOVD, in vergadering bijeen op 27 en 28 maart 1982 in Hoogeveen,
overwegende, dat internationale doorstroming van studenten en scholieren dient te worden gestructureerd,
constaterende, dat de Raad van Europa initiatieven op dit terrein ontwikkeld heeft,
constaterende, dat ondanks bestaande overeenkomsten deze mogelijkheden onvoldoende benut worden,

spreekt als haar mening uit:

dat Nederland binnen de Raad van Europa een actief beleid dient te voeren voor verdere internationale harmonisering van diploma's en dat dit voor 1985 (het internationaal jaar van de jeugd) moet zijn geëffectueerd.

MOTIE ONDERZOEKSVRIJHEID

De JOVD, etc.,
overwegende, dat het wetenschappelijk onderzoek in Nederland op een internationaal peil dient te staan,
overwegende, dat in schaarse gevallen onderzoeksresultaten misbruikt kunnen worden,

spreekt als mening uit:

dat kwaliteit het eerste criterium is bij toedeling van onderzoeksgelden en dat daarnaast onderzoek dat bijdraagt aan verhoging van de kwaliteit van het bestaan dient te worden gestimuleerd.

MOTIE 2^e FASE

De JOVD, etc.,
constaterende, dat de 2-fasestructuur wordt ingevoerd, hetgeen als een gegeven beschouwd dient te worden,
overwegende, dat er strijd gevoerd wordt tussen studenten, de instellingen van Hoger Onderwijs en de minister over doorstromingspercentages naar de 2-faseopleidingen,

spreekt als mening uit:

-dat in principe elke student die de eerste fase heeft afgerond moet kunnen doorstromen naar een tweede fase-opleiding;
-dat aan deze doorstroming slechts één voorwaarde kan worden verbonden, welke inhoudt, dat hiervoor aantoonbaar noodzakelijke vakken gedurende de eerste fase met goed gevolg doorlopen zijn.

MOTIE EERSTE FASE AFGESTUDEERDEN

De JOVD, etc.,
overwegende, dat de positie van de eerste fase afgestudeerden op de arbeidsmarkt in discussie is,
overwegende, dat studenten hierdoor in onzekerheid verkeren over hun toekomstmogelijkheden, hetgeen ongunstige gevolgen kan hebben voor hun pakketkeuze, hun studieresultaten en hun houding ten opzichte van de tweede faseopleidingen,

spreekt als mening uit:

dat de Overheid een voorttrekkersrol moet vervullen in het slechten van vooroordelen jegens deze groep afgestudeerden door het voeren van een actief wervingsbeleid.

E.E.G.

EIGEN MIDDELEN EEG
Motie ingediend door de Europacommissie.

De onafhankelijke liberale Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie, op 27 en 28 maart in vergadering bijeen te Hoogeveen,

OVERWEGENDE

- dat het in strijd is met een fundamentele eis van democratie, als er voldoende geldelijke middelen aanwezig worden gesteld voor het voeren van een evenwichtig Europees beleid in EEG-verband,
- dat er een sterke behoefte bestaat aan een vervangend Europees beleid, met name op het gebied van sociaal beleid, en industrie- en innovatiebeleid,

CONSTATERENDE

- dat het leeuwendeel van de eigen middelen van de EEG gevormd wordt door de BTW-afrachten (max. 1%),
- dat het mandaat van 30 mei ten onrechte geen voorstel geeft tot doorbraak van het plafond van de 1% BTW-afrachten,

IS VAN MENING

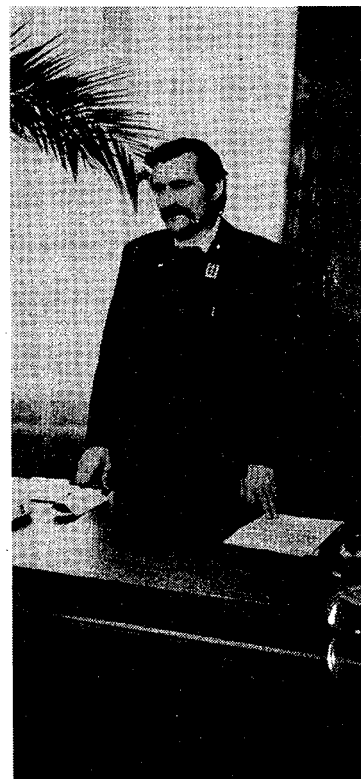
- dat een tijdelijke compensatieregeling voor het Britse bijdragenprobleem geen structurele oplossing vormt,
- dat het Britse probleem

structureel weggevoerd moet worden in het kader van een algemeen herstructureren, waarbij het Verenigd Koninkrijk toestemd in een verhoging van het 1% plafond,
- dat op langere termijn de mogelijkheden onderzocht moeten worden om voor de Europese wetgevende instanties de bevoegdheid te om zelf indirecte belastingen te heffen voor een van te voren vastge-

legde bstemming, waarmee een systeem van rechtstreekse financiering van vervangend beleid kan worden opgebouwd;
en dat hierbij met name gedacht kan worden aan een vorm van energieverbruiksbelasting, waaruit het Europees energie-onderzoek en individuele energie-subsidies gefinancierd kunnen worden,

VERLANGT

- van de liberale leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal de bereidheid en inzet om te bewerkstelligen dat het EEG-beleid en de financiering daarvan met eigen middelen uitgebouwd zal kunnen worden, waarbij een verhoging van het 1%-maximum van de BTW-afrachten als onvermijdelijk geldt,
- van de politieke partijen een visie te ontwikkelen op de ontwikkeling van het EEG-beleid en op de besteding van de door voornoemde verhoging vrijgekomen gelden,
en gaat over tot de orde van de dag.

Polen

Motie ingediend door het hb.

De JOVD, etc.
CONSTATERENDE dat Polen sinds 13 december 1981 een militair regime heeft, dat op essentiële punten de rechten van het Poolse volk heeft ingeperkt,
OVERWEGENDE dat het Poolse volk alle ondersteuning verdient op haar weg naar zelfbeschikking,
VEROORDEELT ten stelligste de inperking van politieke en sociale rechten in Polen,
VRAAGT de Nederlandse regering in EPS-verband diplomatieke stappen te ondernemen tegen iedere mogendheid die daadwerkelijk ingrijpt in Polen's interne aangelegenheden,
ONDERSTEUNT de EG-boycot op de import van bepaalde goederen uit de Sovjet-Unie als duidelijke stellingname,
ROEPT HAAR LEDEN EN AFDELINGEN OP actief mee te werken aan hulpacties voor Polen,

Hoofdstuk III, stelling 11

Om het onderwijs meer bij de maatschappij te betrekken, dient het aan het land aangepast te worden. Het is beter dat onderwijs een eigen gezicht heeft, en wat betreft methoden en didactiek geen kopie is van het Westerse onderwijs, zoals in het verleden is gebeurd en ook nu nog wel gebeurt. Er dient mogelijkheid geboden te worden om de mensen maatschappijbewust te maken, en om zichzelf te kunnen ontplooiën. Er moet een regeling komen waardoor iedereen onderwijs kan volgen. Tevens dient met behulp van onderwijs mogelijkheden geboden te worden om de levensomstandigheden van de mensen te verbeteren, oftewel: "Leren om te leven" (hygiëne, voedingsgewoonten, kennis etcetera). Voor de structuur van onderwijssystemen verwijzen wij naar de toelichting bij stelling 7.

Stelling: HET ONDERWIJS DIEN IN DE ONTWIKKELINGSLANDEN ZOWEL KWANTITATIEF ALS KWALITATIEF VERBETERD TE WORDEN.

*

Hoofdstuk III, stelling 12

In veel ontwikkelingslanden treedt een hoog percentage analfabetisme op. Dit is een belemmering voor de mogelijkheden tot zelfontplooiing en het verkrijgen van essentiële kennis en bevordert de invloed van emagogen.

Door analfabeten het lezen en schrijven bij te brengen werkt men aan het mondiger maken van de Derde Wereld-burger. Alfabetiseringscampagnes dienen dan ook door het Noorden ondersteund te worden. Het Noorden dient financiële bijdragen te leveren, en aangepaste lectuur beschikbaar te stellen.

STELLING: ALFABETISERINGSCAMPAGNES DIENEN VANUIT HET NOORDEN MET GELD EN AANGEPASTE LECTUUR ONDERSTEUND TE WORDEN.

*

Hoofdstuk III, stelling 13

De gemiddelde levensverwachtingen in ontwikkelingslanden zijn niet erg hoog. Door ondervoeding en verkeerde voedingsgewoonten, infecties en besmet drinkwater sterven er veel kinderen voordat zij 5 jaar geworden zijn. Veel voorkomende ziekten zijn malaria, tuberculose, lepra etcetera.

In het algemeen moet gelden dat ieder individu recht heeft op voldoende medische bijstand, ongeacht leeftijd, positie of ras. Zeer belangrijk in de gezondheidszorg is preventie. Daarom dient aan de volgende aspecten prioriteit gegeven te worden: hygiëne, vaccinatie, en voorlichting waaronder valt: voedingsleer, gezinsplanning en beheersing van besmettelijke ziekten.

In veel ontwikkelingslanden ligt tegenwoordig het zwaartepunt van de gezondheidszorg in de grote steden. Ons lijkt het beter, gezien bovenstaande overwegingen, om te kiezen voor een systeem waarin de lokale gezondheidsposten primair staan. Deze dienen de meest voorkomende, eerdergenoemde, ziektes te behandelen en verstrekken daartoe zelf de medicijnen. Ons inziens dient bij deze posten het financiële zwaartepunt te liggen, in verband met van deze posten uitgaande preventie.

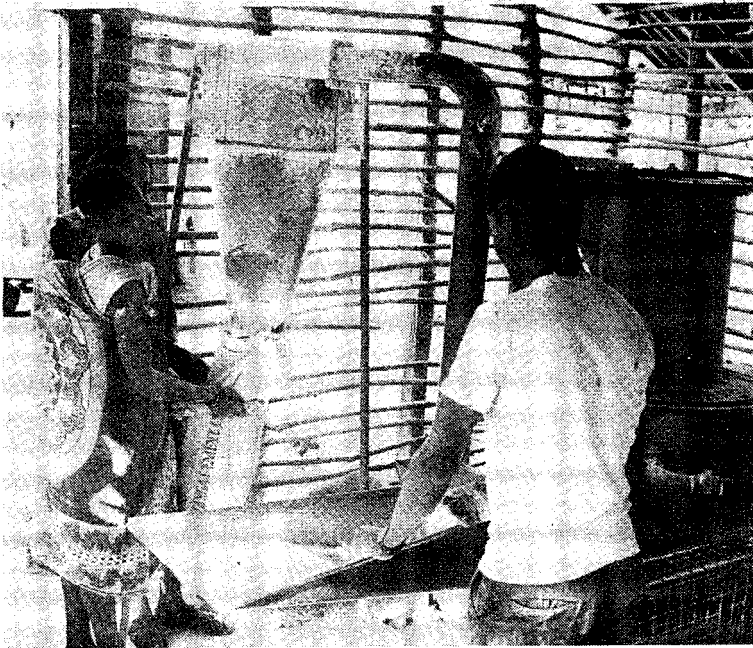
Deze posten zouden tevens een nuttige rol kunnen spelen bij voorlichting over ziektepreventie. Bij ernstigere gevallen verwijst men de patiënten door naar de regionale ziekenhuizen. Hoogstaande medische hulp dient te geschieden in centraal gelegen ziekenhuizen, die de beschikking krijgen over geavanceerde technologische mogelijkheden.

Voor een dergelijke ontwikkeling van de gezondheidszorg dient een hoge prioriteit ge-

geven te worden aan de opleiding van gezondheidswerkers. Ter voorkoming dat afgestudeerde artsen, die nog niet gespecialiseerd zijn, in de steden blijven werken, lijkt het wenselijk, dat zij na de studie enige tijd in gezondheidsposten moeten werken.

STELLING: DE GEZONDHEIDSZORG IN DE ONTWIKKELINGSLANDEN DIEN EEN ANDERE INDELING TE KRIJGEN. HIERBIJ MOET DE NADruk KOMEN TE LIGGEN OP EEN SYSTEEM MET GEZONDHEIDSPOSTEN OP LOCAAL NIVEAU, REGIONALE ZIEKENHUIZEN EN CENTRALE ZIEKENHUIZEN. MEDISCH PERSONEEL MOET OOK GE-DURENDE ENIGE TIJD IN GEZONDHEIDSPOSTEN WERKEN.

*

Hoofdstuk IV, stelling 14 Gezien de toelichting van voorgaande stellingen, en de liberale ideologie, is ontwikkelingssamenwerking een belang van de hoogste orde, mede doordat uit recente rapporten blijkt dat de economische structuren in het rijke Noorden, met zijn toenemende inflatie en werkloosheid hun ondergang tegemoet gaan als er niet een evenwichtige relatie ontstaat met een gezondere economie in de Derde Wereld. Ontwikkeling van het arme Zuiden is een vereiste voor een gezondere wereld-economie.

Aan bestrijding van honger, onderdrukking en ellende moet een hoge prioriteit worden gegeven. Het is gewoon onaanvaardbaar dat elke dag 100.000 mensen door honger en ondervoeding sterven, en dat er van de kinderen die niet door honger zijn omgekomen er 100 miljoen levenslang geestelijk, of lichamelijk gehandicapt blijven door ondervoeding, terwijl volgens de Food and Agricultural Organization (een VN-organisatie) de aarde genoeg voedsel kan voortbrengen om aan 32 miljard mensen voedsel te verschaffen: acht maal zo veel mensen als er nu leven. Honger is de oorzaak van absolute mogelijkheid voor de betreffende volken en individuen om zich niet te kunnen ontplooiën. Economische, politieke, sociale en culturele ontwikkeling is uitgesloten voordat de honger de wereld uitgebannen is.

Voor 1981 is 1% van het Bruto Nationaal Product beschikbaar voor ontwikkelings samenwerking. De nominale toename van het budget ten opzichte van 1980 bedraagt nog geen 2%. De totale ODA-hulpstroom (Official Development Assistance) van de DAC-staten (Development Assistance Committee van de OESO) name ten opzichte van 1978 met circa \$ 2 miljard toe. Gemeten in een percentage van het BNP betekent dit dat de gemiddelde hulpomvang hiermee op hetzelfde niveau staat als de peil van 1970 is, nog niet

de helft van van de 0,7%-doelstelling, zoals die is vastgesteld door de VN. Daarom dient Nederland de inspanningen voor ontwikkelingsjaarlijks te verhogen en erbij andere landen op aan te dringen hetzelfde te doen. Ons inziens moet een percentage van 2,5% van het BNP, te behalen in 1990, haalbaar zijn, als je het vergelijkt met het drankgebruik, of het feit dat een half procent van de jaarlijkse mondiale militaire uitgaven voldoende zou zijn voor de aanschaf van alle uitrusting die het boerenbedrijf nodig heeft voor het verhogen van de voedselproductie en om te zorgen dat tegen 1990 landen met een laag inkomen, waar voedseltekorten heersen, in de eigen behoeften kunnen voorzien.

Duidelijk mag zijn, dat de JOVD een uitgesproken tegenstander is van bezuinigingen op het gebied van ontwikkelingssamenwerking.

Stelling: NEDERLAND DIEN OOK BIJ EEN ECONOMISCH TERUGLOPENDE ONTWIKKELING HET REELE BEDRAG, TE BESTEDEN AAN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING, GELEIDELIJK AAN TE BLIJVEN VERHOGEN, EN ER BIJ ANDERE LANDEN OP AAN TE DRINGEN HET NEDERLANDS VOORBEELD TE VOLGEN. WIJ STREVEN NAAR 2,5% VAN HET B.N.P. IN 1990. WIJ ZIJN TEGEN ELKE VORM VAN BEZUINIGEN OP HET GEBIED VAN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING.

*

Hoofdstuk IV, stelling 15

De gelden besteed aan ontwikkelings samenwerking moeten worden gezuiverd. Oneigenlijke uitgaven die ontstaan als gevolg van kapitaalmarkt middelen en bepaalde non-ODA-posten zoals rentesubsidies, opvang buitenlandse werknemers en voormalige rijksgenoten etcetera, mogen niet worden gefinancierd vanuit het ontwikkelings samenwerkingsbudget. De besteding van ontwikkelings gelden hoeft door het ontvangende land niet per se in Nederland te gebeuren, hoewel dat wel onze voorkeur heeft.

Ontwikkelings samenwerking dient niet per se plaats te vinden in landen waar ernstige en voortdurende schending van mensenrechten plaats vindt, tenzij om ze steun rechtstreeks en controleerbaar ten goede komt aan de bevolking en haar ontplooiingskansen vergroot. Er moet worden geschrapt in de exportsubsidies uit het ontwikkelingsbudget aan het Nederlands bedrijfsleven, als deze op de Derde Wereld gerichte investeringen in strijd zijn met de belangen van de Derde Wereld, of plaats vinden in landen waar de mensenrechten ernstig worden geschonden. Er moet worden gestreefd naar het voornamelijk geven van onder-

steuning aan die landen, die onze hulp het hardst nodig hebben, en die wezenlijk proberen om zelf de armoede in eigen land op te lossen.

De Nederlandse regering behoort (en doet dat reeds) een tweesporen-beleid te voeren: het bestaan van inwoners in de armste landen moet tot snelle verbetering worden gebracht, door financiële en technische hulp, en tegelijkertijd zal moeten worden gewerkt aan het verbeteren van de structurele positie van de ontwikkelingslanden. Aan deze structurele ontwikkelings samenwerking moet sterk de voorkeur worden gegeven.

Stelling: ER MOET NAAR WORDEN GESTREEFD DE KWALITEIT VAN DE HULP TE VERBETEREN, DE HULP DOELTREFFENDER TE MAKEN EN ER NAUWKEURIG OP TOE TE ZIEN DAT DE STRUCTURELE ONTWIKKELINGSSAMENWERKING WORDT BESTEED VOLGENS DE GESTELDE DOELEINDEN DIE TOT STAND ZIJN GEKOMEN NA OVERLEG TUSSEN NOORD EN ZUID, HET HULP-VERSTREKKENDE EN HET HULPONT-VANGENDE LAND.

*

Hoofdstuk IV, stelling 16

Naast ontwikkelingssamenwerking van staatswege vindt er ook ontwikkelingssamenwerking door private instellingen plaats. Voorbeelden hiervan zijn kerke-

lijke instellingen en het Rode Kruis.

Liberalen juichen het particulier initiatief toe, dus ook deze vorm. Wij zijn ook van mening dat deze vorm van ontwikkelingssamenwerking bevordert moet worden, en dat er fiscale faciliteiten geschapen moeten worden. Via voorlichtingscampagnes dient het werk van privéinstellingen met betrekking tot ontwikkelings samenwerking bekend gemaakt en gepropageerd te worden. Ook hier geldt dat ontwikkelings samenwerking niet mag leiden tot bevoogding.

Stelling: VIA FISCALE FACILITEITEN EN VOORLICHTINGSCAMPAGNES DIEN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING DOOR PRIVE-INSTELLINGEN BEVORDERD TE WORDEN.

*

Hoofdstuk IV, stelling 17

Een van de grotere problemen van ontwikkelingslanden is de financiering van projecten ten behoeve van hun ontwikkeling. Door oorzaken als het mislukken van projecten om diverse redenen en de teruglopende economische bedrijvigheid is de schuldenlast van ontwikkelingslanden hoog opgelopen. Zware voorwaarden verslechteren de positie voortdurend.

De JOVD vindt dat het IMF meer dan voorheen de ontwikkelingslanden zou moeten helpen uit de problemen te komen, door het verstrekken van leningen op zachte voorwaarden. De terugbetalingsregeling dient soepeler te zijn naarmate de betalingsbalans van het ontvangende land slechter is, waarbij de soepelheid aangepast moet kunnen worden als blijkt dat ondanks de verstrekte lening betalingsbalansverslechtering optreedt door oorzaken buiten de schuld van het land zelf. Prioriteit van de IMF-ondersteuning dient niet alleen inflatiebestrijding, maar ook het scheppen van grote hoeveelheden arbeidsplaatsen te zijn, dit alles te richten op structurele verbeteringen van de economie en de betalingsbalans. Ten behoeve daarvan moeten bovendien alle mogelijke maatregelen overwogen worden om het stelsel van wisselkoersen te stabiliseren, zodataanpassingen voornamelijk structureel zijn.

Wij stellen voor een betalingsbalanscorrectiesysteem (BCS) voor ontwikkelingslanden in te voeren. De 34 landen met een BNP, meer dan \$4000 per hoofd

van de bevolking (in \$ van 1979) dienen daartoe elk jaar 0,5% van hun BNP in een fonds te storten, dat als betalingsbalansondersteuning ieder jaar evenredig met de betalingsbalansproblemen moet worden verdeeld zonder voorwaarden, en met geen enkel ontwikkelingsland uitgezonderd. In deze situatie dient een ontwikkelingsland gedefinieerd te worden als een land met een BNP van \$1500 per hoofd van de bevolking of minder. (1979) Bij de bepaling van de grootte van het betalingsbalanstekort mogen militaire uitgaven slechts tot een bepaald percentage dat voor defensie redelijk is worden meegeteld. Dit is een waarborg om ervoor te zorgen dat overmatige bewapening, met eventuele agressieve bedoelingen, niet door het BCS in de hand worden gewerkt, of zelfs gefinancierd worden. Controle hierop zal voornamelijk aan de produktiekant plaats moeten vinden.

Stelling: DE HULP AAN ONTWIKKELINGSLANDEN DIEN RUIMER, SOEPELER EN AANGEPAST AAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE SITUATIE VAN HET ONTVANGENDE LAND TE WORDEN VERLEEND. IN HET BELANG VAN EEN EVENWICHTIGE ECONOMISCHE ONTWIKKELING DIENEN WISSELKOERSEN TE WORDEN GESTABILISERD EN DEINT ER EEN NIEUWE VORM VAN BETALINGSBALANS ONDERSTEUNING, HET BCS, DOOR DE RIJKSTE LANDEN TE WORDEN INGEVOERD. HIERBIJ DIEN REKENING TE WORDEN GEHOUDEN MET MILITAIRE UITGAVEN.

*

Hoofdstuk IV, stelling 18

De overeenkomst van Lomé is een vijfjaarlijks verdrag op het gebied van ontwikkelings samenwerking tussen de EG en 60 staten in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan, de zgn. ACS-staten. Binnen deze overeenkomst mogen producten uit de ACS-staten zonder invoerrechten en zonder kwantiteitsbeperking worden ingevoerd, m.u.v. producten die onder het landbouwbeleid van de EG vallen en als dit te grote problemen op de EG-markt gaat geven. ACS-staten mogen voor EG-producten wel invoerrechten heffen.

Het stabilisatiestelsel voor exportopbrengsten, STABEX, voorziet er in dat de EG de inkomensverliezen uit 44 grondstoffen ten opzichte van de gemiddelde opbrengst uit voorgaande jaren aanvult: deze hulp moet bij stijgende opbrengsten weer worden terugbetaald, behalve door de 35 minst ontwikkelde landen. Vooral bij voortdurende recessie zal dit systeem onder druk komen te staan en dient de EG de schuldenlast van de ACS-landen landen niet nog verder op te laten lopen.

Delfstoffen vallen onder het SYSMIN-systeem, dat gericht is op behoud of vergroting van de productiecapaciteit in ACS-staten. Een groot nadeel is hier dat de grondstofprijzen en dus de absolute inkomsten niet bekeken worden: stabiliteit van exportopbrengsten is niet hetzelfde als behoud van de productiecapaciteit in deze tijd van fluctuerende en dalende grondstofprijzen.

Voor suiker geldt een protocol waarbij de EG een bepaalde prijs voor een bepaalde hoeveelheid suiker garandeert, en bij de door vraag en aanbod veroorzaakte afwijkingen dus geld aanvult tot de gegarandeerde opbrengst. De gegarandeerde prijs wordt per jaar bepaald. Dit dient, om grote fluctuaties tegen te gaan, gebonden te worden aan het gemiddelde van de afgelopen bijvoorbeeld vijf jaar. Ook zijn wij van mening dat dit protocol op meer producten moet worden toegepast.

Een onafhankelijke instantie moet analyseren wat de voordelen van Lomé I en II zijn

geweest voor de ACS-staten en of deze opwegen tegen eventuele nadelen. Dit onderzoek moet zich ook uitstrekken tot de kritieken die de overeenkomsten zien als een creatie van een grote politieke invloedssfeer (want ten slotte is de EG de grootste markt vande wereld en economisch machtig). Op het eerste gezicht lijkt Lomé een goede aanzet tot ontwikkeling vande Derde Wereld in samenwerking, hetgeen meer is dan andere grote markten in het Noorden tot nu toe hebben laten zien.

Stelling:
DE OVEREENKOMST LOME III (1985-1990) TUSSEN DE EG EN DE ACS-STATEN DIENT MEER DAN LOME GE-RIJCH TE ZIJN OP HET STABILISEREN VAN DE ONDER DE OVEREENKOMST VALLENDE GROND STOFFEN DOOR INTRODUCTIE VAN DIT ELEMENT IN STABEX EN SYSMIN EN UITBREIDING VAN HET ZGN. SUIKERPROTOCOL. BOVENDIEN MOETEN ECONOMISCHE EN POLITIEKE VOORENADELEN VAN LOME I en II GEANALYSEERD WORDEN EN DE NADELEN ZO VEEL MOGELIJK WEGGENOMEN WORDEN.

*

Hoofdstuk V, stelling 19
De berichtgeving over de ontwikkelingslanden geschiedt tegenwoordig nog steeds voornamelijk door bevooroordeelde westerse commerciële persbureaux. Wij beschouwen het consequent negeren van de Derde Wereld persbureaux als discriminatie en zijn dan ook van mening dat de Europese pers meer gebruik moet maken van deze Derde Wereld persbureaux, zoals bijvoorbeeld Inter Press Service IPS, om zodoende een betere voorlichting te verzorgen. Daar echter vele Derde Wereld persbureaux staatsinstellingen zijn, dient er gewaakt te worden voor objectiviteit.

Stelling:
IN DE TOEKOMST DIENT DE EUROPESE PERS MEER GEBRUIK TE MAKEN VAN DE ZGN. DERDE WERELD PERSBUREAUX. ZIJ DIENT DAARBIJ ECHTER NIET DE OBJECTIVITEIT UIT HET OOG TE VERLIEZEN.

*

Hoofdstuk V, stelling 20
Een groot deel van het BNP van de ontwikkelingslanden wordt besteed aan militaire uitgaven. Dit levert een zware belasting op voor de economische toestand van deze landen. De militaire uitgaven van 14 van de 15 concentratielanden overtreffen de Nederlandse bijdragen aan ontwikkelings samenwerking vele malen. Een belangrijk deel van deze uitgaven wordt besteed aan wapenhandel met westerse en/of oosterse staten. Wij zijn dan ook van mening er maatregelen moeten worden genomen om de wapenhandel terug te dringen, zodat dit geld kan worden besteed aan de ontwikkeling van het desbetreffende land. Veel van de ontwikkelingslanden kennen een autoritair of totalitair regime. Vaak worden ontwikkelingsgelden misbruikt voor het in stand houden van deze regimes of voor persoonlijke verrijking van de toplaag. Enige regimes, zoals Cuba en Vietnam, plegen agressieve militaire politiek. Met deze omstandigheden dient rekening gehouden te worden bij de verstreking van ontwikkelingsgelden.

Stelling:
DE ROL VAN DE WAPENHANDEL MOET TERUGGEDRONGEN WORDEN, ONTWIKKELINGSSAMENWERKING MAG NOOIT GEBRUIKT WORDEN VOOR HET IN STAND HOUDEN VAN DICTATORIALE REGIMES EN AGGRESSIEVE POLITIEK.

*

Hoofdstuk V, stelling 21
Transnationale ondernemingen (TNO's), multinationals en statthandelsbedrijven beïnvloeden in sterke mate de gestalte van de economie in de ontwikkelingslanden. TNO's hebben een belangrijke rol gespeeld bij de invoering van moderne methoden op het gebied van de techniek en op dat van de bedrijfsleiding. Het gevaar schuilt hierin, dat regeringen op deze machtige concerns te weinig controle kunnen uitoefenen en dat zij al te vaak in een te zwakke onderhandelingspositie verkeren om hun wil op te leggen. De schaal waarop TNO's werken en nog belangrijker, hun invloed op die markten, overtreft die van menige nationale economie. Het gevaar is daarom geenszins denkbeeldig dat het patroon van de industriële ontwikkeling, voor zover dit door TNO's wordt bepaald, in grote mate afhankelijk wordt van besluiten die buiten het rechtsgebied van de betrokken landen worden genomen. Wij zijn van mening dat er een gedragscode in werking moet worden gesteld, die wereldwijd bindend is, om de verhouding TNO-Derde Wereldstaat te regelen. Hierin zal o.a. moeten worden geregeld dat TNO's zich moeten onthouden van reclamecampagnes, die inbreuk maken op het cultuurpatroon van het betreffende land, en van misdadige activiteiten, zoals het illegaal dumpen van in het Westen verboden geneesmiddelen.

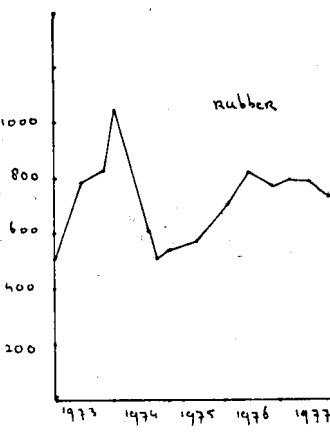
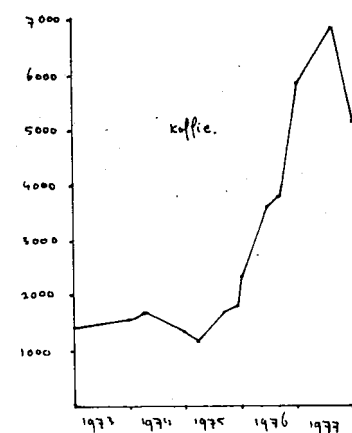
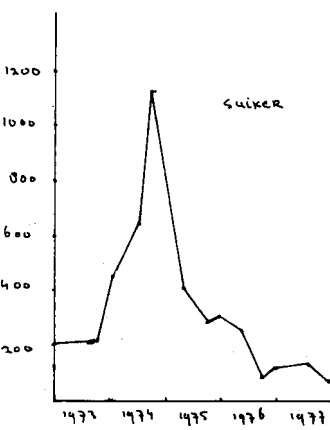
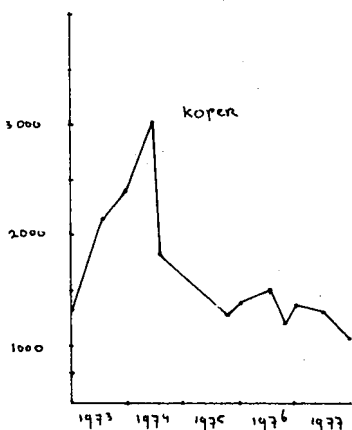
Stelling:
ER MOET EEN MONDIAAL GELDEND EN BINDENDE GEDRAGSCODE IN WERKING WORDEN GESTELD, WAARIN DE VERHOUDING TUSSEN TNO'S EN DERDE WERELD-OVERHEDEN WORDT GEREGLD.

Hoofdstuk V, stelling 22
De vrouwen dienen de kans te krijgen mee te werken aan de ontwikkeling en de opbouw van hun land. Zij moeten daarbij worden gestimuleerd om meer deel te nemen aan het arbeidsproces, waaronder leidinggevende activiteiten. De ontwikkelingslanden zullen meer vooruitgang boeken naarmate ze in staat zijn om ook de morele, menselijke en intellectuele kwaliteiten van de vrouw te ontwikkelen en te gebruiken. Dit kan via scholing en vorming als evolutionair proces plaatsvinden. Zo moet het onderwijs via voorlichting gelijke ontwikkelingsmogelijkheden voor zowel man als vrouw propageren en stimuleren.

Stelling:
ER MOET GESTREEFD WORDEN NAAR EEN VERBETERING VAN DE POSITIE VAN DE VROUW IN DE ONTWIKKELINGSLANDEN, EN NAAR GELIJKWAARDIGHEID MET DE MAN, VIA VORMING EN SCHOLING.

Tabellen

Tabel 1. Ontwikkeling van de prijzen van koper, suiker, koffie en rubber in dollar per metrieke ton.

Enige voorbeelden van kartels van grondstoffenproducerende landen:

OPEC: Organisation of Petroleum Exporting Countries: Saoedi-Arabië, Koeweit, Irak, Iran, Venezuela, Indonesië, Algerije, Libië, Ver. Arab. Emiraten, Qatar, Nigeria en Ecuador.

AIEC: Association of Iron Ore Exporting Countries: Algerije, Australië, Chili, India, Mauritanië, Peru, Sierra Leone, Zweden, Venezuela, Brazilië en Tunesië.

ANRPC: Association of Natural Rubber Producing Countries: Indonesië, Maleisië, Thailand, Sri Lanka en Singapore (doorvoer).

CIPEC: Conseil Intergouvernemental des Pays Exportateurs de Cuivre: Chili, Peru, Zambia, Zaire, Australië, Papoea-Nieuw-Guinea, Mauritanië en Indonesië.

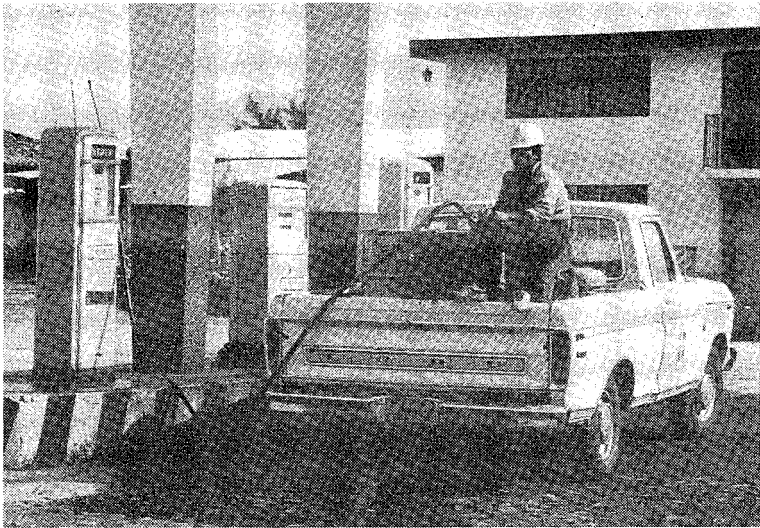
World Phosphate Rock Institute: Marokko, Algerije, Tunesië, Senegal, Togo en Jordanië.

Tabel 2. Ontwikkelingshulp van staatswege der Westerse wereld in 1980 in miljarden \$ en %BNP.

Nederland	1977 milj.\$	0.99%
Noorwegen	473 milj.\$	0.82%
Zweden	923 milj.\$	0.76%
Denemarken	464 milj.\$	0.72%
Frankrijk	4041 milj.\$	0.62%
Australië	657 milj.\$	0.48%
België	575 milj.\$	0.48%
West-Duitsland	3518 milj.\$	0.43%
Canada	1036 milj.\$	0.42%
Groot-Britannië	1758 milj.\$	0.34%
Japan	3304 milj.\$	0.32%
Verenigde Staten	7091 milj.\$	0.27%
Oostenrijk	174 milj.\$	0.23%

Tabel 3. Aandeel van de ontwikkelingslanden in de werelduitvoer van twaalf grondstoffen.

Cacao	99%	Tin	83%
Koffie	97%	Bauxiet	79%
Rubber	97%	Koper	59%
Sisal	96%	Mangaan	56%
Bananen	89%	Fosfaat	56%
Thee	81%	IJzer	42%

Tabel 4. Hoogte van ontwikkelingshulp en militaire uitgaven in diverse ontwikkelingslanden.

Land	Ontwikkelingshulp in miljoenen gulden, niveau '81	Militaire uitgaven in miljoenen gulden, niveau '78	Mil.uitg. in % BNP
Bangla Desh	94	218	1.3%
Opper-Volta	42	64	3.2%
Colombia	14	476	6.9%
Egypte	28	1437	3.7%
India	234	7567	2.8%
Indonesië	158	2927	3.0%
Kenya	58	476	4.0%
Noord-Jemen	31	216	4.1%
Pakistan	58	2224	5.3%
Sri Lanka	46	473	3.5%
Tanzania	105	379	4.0%
Zambia	15	800	12.8%

ACS-staten:
Bahama's - Barbados - Benin - Burundi - Opper-Volta - Centraal Afrikaanse Republiek - Comoren - Djibouti - Equatoriaal Guinee - Ethiopië - Fidji - Gabon - Gambia - Ghana - Guinee - Guinee-Bissau - Guyana - Ivoorkust - Jamaica - Kaap Verdische Eilanden - Kameroen - Kenya - Kongo - Lesotho - Liberia - Madagaskar - Malawi - Mali - Mauritanië - Mauritius - Niger - Nigeria - Oeganda - Papoea Nieuwguinea - Rwanda - Sao Tomé et Principe - Senegal - Seychellen - Sierra Leone - Soedan - Somalië - Suriname - Swazi-land - Tanzania - Togo - Tonga - Trinidad en Tobago - Tsjaad - West-Samoa - Zaire - Zambia.

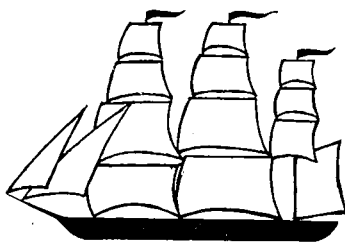
Summercamp

IFLRY-SUMMERCAMP!!!

Het is zo ver! De data van het zomerkamp 1982 van de internationale federatie van liberale en radicale jeugd (IFLRY), waarbij ook de JOVD is aangesloten, zijn vastgesteld. Het SUMMERCAMP 1982 zal plaatsvinden van 25 juli tot 5 augustus in Schotland. In vorige jaren werd het gehouden in Beieren, Italië, Spanje en Finland. Het is een uitstekende gelegenheid om een aantal weken door te brengen met liberalen van heel de wereld, uit de USA en

Zweden, uit Griekenland en IJsland. En uit Nederland, dat spreekt vanzelf. Ook dit jaar kan er een flinke groep JOVD-ers naar het summercamp. Als je belangstelling hebt, kun je dat nu al melden bij de internationaal secretaris. Stuur hem gewoon even een kaartje, p/a algemeen secretariaat. Ook dit jaar zullen we weer vroeg beginnen met de voorbereidingen van het kamp. Wees niet bang: ook al heeft het een politiek tintje, de gezelligheid en vakantie staan voorop.

DRIEMASTER

OPINIEBLAD VAN DE J.O.V.D. - VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR - JAARGANG 34, NR. 4, APRIL 1982

Oh, wat zijn we blij...

VVD: STUCK IN THE MUD?

De laatste statenverkiezingen hebben de VVD een gunstig resultaat opgeleverd. Nimmer trok de partij zoveel (1521382) kiezers, nimmer ook scoorde zij zo'n hoog percentage (22,2%), voor het eerst in de geschiedenis werd zij de tweede partij van het land en zelfs eerste in één provincie (Noord-Holland). Kortom: de triomf lijkt compleet, het succes ligt voor het opscheppen (!). En dat willen de liberalen blijkbaar weten ook: de t.v.-beelden van de verkiezingsavond in Bussum lieten wat dat betreft al direct niets aan duidelijkheid te wensen over. Zelden zullen zoveel VVD'ers zo hun best hebben gedaan om zo uitbundig in beeld - en wellicht op de thuis draaiende video-band - te komen. Menige liberale stropdas zal in ieder geval aan het eind van de avond aanzienlijk nonchalanter om de bijbehorende liberale nek hebben gehangen dan in het begin. Oh, wat zijn we blij...

BETREURENSWAARDIG

In het partijblad VRIJHEID en DEMOCRATIE, dat (pas) anderhalve week later verschijnt, wordt het hele feest nog eens dunnetjes over gedaan: op de cover een glunderende politieke voorman (zie foto hiernaast), binnenin al even glunderende "commentaren" en een juichend foto-stripverhaal over die bijeenkomst in Bussum. Natuurlijk, er is reden tot vreugde, maar opmerkelijk en naar mijn mening betreurenswaardig is dat bij dat alles werkelijk geen enkele relativiserende, laat staan kritische opmerking wordt gemaakt. Niet één woord dat het triomfantelijk trompet-geschetter zelfs maar een beetje probeert te dempen. Niet één. En dat is wel wat erg weinig voor een volwassen politieke partij, zeker na anderhalve week...

FENOMEEN

Eerste vraag die na zo'n uitslag rijst is: hoe komen we eraan? Waar is die overwinning aan te danken? Vrijheid en Democratie blijkt daarover zeer, zeer duidelijk. Want waar andere bladen zich in alle bochten moeten wringen om met behulp van ingewikkeld verkiezingsonderzoek een geloofwaardige analyse in elkaar te draaien, komt het officiële liberale partijblad in een redactioneel commentaar onder de veelzeggende kop "Het fenomeen Wiegel" met een even korte als simpele verklaring: "Het feit dat de VVD nu de tweede partij in Nederland is, dankt zij in de eerste plaats aan deze man; dit natuurtalent in de vaderlandse politiek." En een paar regels verder: "Hij is een fenomeen!" Zo, die zit, moet men daar gedacht hebben. Maar...met echt alle respect voor de grote kwaliteiten van Hans Wiegel, een dergelijke stellingname lijkt toch heel veel contact met de werkelijkheid te hebben verloren. Zo zou ik bijvoorbeeld menen dat je Wiegel pas dan de hemel in moet prijzen als hij er in slaagt om met de vaderlandse economie en politiek te doen, wat ene Cruyff dezer dagen presteert met het nederlandse voetbal. En zelfs daar is enige scepsis alweer op haar plaats, omdat we moeten aannemen dat ook mijnheer Cruyff niet met het eeuwige leven gezegend is. Ik bedoel maar...

WINST?

Dus toch eerst maar even die cijfertjes. Want hoe moeten we

die dan verstaan? Zonder nu de pretentie te hebben dat je dat cijfermateriaal voor de volle honderd procent kunt verantwoorden, lijken een aantal opmerkingen voor de hand te liggen. Zo gaven 1.521.382 Nederlanders hun stem aan de VVD. Da's inderdaad meer dan ooit, maar...er waren ook meer kiesgerechtigden dan ooit: ruim 100.000 meer dan bij de laatste kamerverkiezingen en ruim 510.000 meer dan bij de vorige statenverkiezingen. Dat scheelt dus een slok op de feestborrel. Als we vervolgens de VVD-winst gaan analyseren, dan blijkt bijna de helft afkomstig van het CDA. Ziedaar de welhaast traditionele CDA-pendel die, zodra de partij weer met links in zee gaat, de VVD aan doet om het CDA erop te wijzen dat ook daar een coalitiemogelijkheid ligt. En wat de kiezers betreft die dit keer in tegenstelling tot bij eerdere gelegenheden de VVD verkozen boven D'66: het zou best eens kunnen dat het daarbij gaat om hordes verloren zonen en dochters, die - evenmin als de rest van Nederland - bij D'66 het alternatief vonden dat ze er zochten.

HONKFASTHEID

Wat betreft het formidabele percentage van 22,2 % (van de uitgebrachte stemmen) lijkt het mij duidelijk dat dat echt niet alleen of in de eerste plaats te danken is aan Hans Wiegel. Aan de ene kant bleek de grote "honkfastheid" van de liberale kiezer (93% t.o.v. de laatste kamerverkiezingen!) een belangrijke factor, die aan de andere kant door de lage opkomst pas echt gewicht kreeg. De VVD beschikt klaarblijkelijk over een omvangrijke "hardekern", die naarmate de opkomst in het algemeen daalt de VVD percentage-gewijs omhoog tilt. Juist die honkfastheid van de VVD-kiezers duidt er overigens op dat de VVD niet te lijden heeft gehad van die lage opkomst. De opkomst was zo laag omdat vooral PvdA- en D'66-kiezers het lieten afweten. Het lijkt er alleszins op dat dat thuisblijven een bewuste keuze is geweest. Want wat moeten bijvoorbeeld de mannen (en vrouwen) van Wim Kok met een Den Uyl die op voortvarende wijze het mes zet in "hun" ziekengeld? Vandaar dus. En reken maar dat men zich rot geschrokken is bij PvdA en D'66 - en dat is nou ook net de bedoeling!

(Bij kamerverkiezingen zou het signaal bij lange na niet zo sterk zijn geweest.) De enige echte winst haalt de VVD naar mijn mening bij de jongeren. Dat is trouwens weer iets, dat voor de JOVD een teken aan de wand zou moeten zijn...Hoe het ook zij, dit soort relativeringen brengen u VVD-victorie al weer aardig in de buurt van het zeepbelstadium. Maar er is meer...

"BELANGRIJK"

Want de grote vraag nu is natuurlijk: wat moeten we met die uitslag? Juist de slechte opkomst en het effect dat die heeft gehad op de procentuele stemmenverdeling hebben deze

door
Wiljan Loomans

verkiezingen plotsklaps "belangrijk" gemaakt. Tijdens een verkiezingsbabbel in Hoo-geveen hield de nu kersverse commissaris van de Koningin zijn gehoor het volgende beeld voor: in 1958 zat de PvdA in het kabinet; de uitslag van de Staten-verkiezingen was slecht voor de PvdA; het kabinet viel. In 1966 van hetzelfde laken een pak. Nu zit de PvdA weer in het kabinet en weer...Driemaal is scheepsrecht? Het zal duidelijk zijn wat Wiegel suggereert. En ook Vrijheid en Democratie laat er weer geen twijfel over bestaan welke kant ze uit wil. Onder een foto van o.a. een borrelende Ed Nijpels (Wiegel's opvolger als fractievoorzitter?) lezen we: "Ed Nijpels is de eerste die het die avond zegt: 'Dit kabinet moet zijn biezen pakken!'"

NATIONAAL KABINET

Tja, maar wat dan, vraag ik me af. Wat schieten we er mee op? En (om eens in wiegelaanse terminologieën te vervallen): wat schiet het land er mee op? De Liberalen willen natuurlijk 'iets' met de VVD. Want hoewel de partij tot dusver niet duidelijk heeft kunnen wat de winst (voor Nederland) zou zijn indien de liberalen (weer) aan de regering zouden deelnemen, dat de partij wil meeregeren lijdt geen twijfel. Maar hoe? Een nationaal kabinet? Ziezen de opvatting van D'66 en PvdA daarover kun je bijna alleen nog maar zeggen dat de halstarigheid waarmee de VVD die optie blijft propageren zo langzamerhand veel weg begint te krijgen van de houding van het IKV, waar dat meent dat je alle kernwapens de wereld uit kunt krijgen. Een coalitie dan misschien met CDA en D'66? Ach, de vakbeweging schreeuwt nu al voortdurend moord en brand, dus laat staan wat het dan wordt.

Waarachtig, ik zou het niet weten. Ik zou eerder denken dat deze uitslag SLECHT is voor het land - en dat is toch iets dat de VVD zeer na aan het hart zou moeten liggen. Nederland lijkt min of meer onregeerbaar te zijn geworden. Op de avond van de verkiezingsuitslag liet Van Agt al direct onomwonden merken hoe hij de uitslag zou uitleggen: er moet maar naar één geluisterd wrden. En hoewel de PvdA waarschijnlijk alterminst behoefte voelt aan nieuwe kamerverkiezingen is het zeer de vraag hoever Van Agt in de ogen van de socialist mag gaan. Ik geef hem in ieder geval voorlopig niet meer dan nog een week of zes...

MORELE PLICHT

Om er maar eens een eind aan te breien: de winst van de VVD is bij nadere beschouwing zo groot nog niet en de winst voor het land lijkt helemaal nul komma nul. Juist nu heeft de VVD de morele plicht met echte alternatieven te komen en verder te kijken dan haar neus lang is. Tot nu toe echter heeft zij slechts juichkreten laten horen en wentelt zij in haar succes, gelijk een jong varken dat onder de prille lentezon heerlijk ligt te rollebollen in de verse modder. Een leuk gezicht, dat wel, maar het blijft modder. VVD: STUCK IN THE MUD??

DRIEMASTER

VOOR JOU!

- ☐ Ik word lid (mijn geboortjaar is 19...)
- ☐ Ik wil donateur worden.
- ☐ Ik wil abonnee van DRIEMASTER worden en zal het abonnementsgeld (f27,50) met de toegezonden acceptgirokaart voldoen.
- ☐ Ik wil graag meer informatie over de JOVD.

NAAM _____

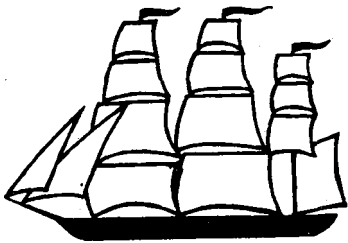
ADRES _____

POSTCODE _____

PLAATS _____

Opsturen aan JOVD,
Nieuwezijds Voorburgwal 288,
1012 RT AMSTERDAM

HANDTEKENING: _____

COLOFON

REDACTIEADRES

Mr. D.U. Stikkerhuis
Nieuwe Zijdsvoorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
(020) 242000

REDACTIE

Hoofdredacteur
Wiljan Loomans
Noorderstraat 20
1621 HW Hoorn
(02290) 14604

Eindredacteur

Wim Fels
Van der Goesstraat 4
3521 TL Utrecht
(030) 939981

redacteur internationale
politiek
vacature

redacteur algemene politiek
vacature

Redacteur verenigingsnieuws
Caroline Loen
Sijmen Grootstraat 22
1135 HN Edam
(02993) 62515

Redacteur 'Prikbord'
Rob van de Pas
P.H. Spaaknes 21
1862 AV Bergen
(02208) 5839

Opmaakredacteur

Annet Schopman
Grachtje 1
3631 AH Nieuwersluis
(02943) 4695

Hoofdbestuursauditor
Joost van Gilse

DRUKWERK

Drukkerij Ebel Noorman b.v.
Groningen

ADVERTENTIES

Voor plaatsing van advertenties in DRIEMASTER kan men contact opnemen met de voorzitter.

HOOFDBESTUUR

Voorzitter
Roelof Houwing
Spilsuizen 24 zz
9712 NT Groningen
(050) 131255

Vice-Voorzitter Politiek
Eric Brinckmann
Struisenburgdwaarsstraat 194
3036 AW Rotterdam
(010) 116068

Vice-Voorzitter Organisatie
Frank Rohof
Hengelsestraat 225a
7521 AC Enschede
053-358954

Algemeen Secretaris
Joost van Gilse
Jac. van Beierenstraat 65
2613 JB Delft
(015) 135978

Penningmeester
Hans Velkamp
Kerkplein 1
8051 GH Hattem
(05206) 41812

Internationaal Secretaris
Jules Maaten
Herengracht 358
1016 CH Amsterdam
(020) 277618

Tweede Secretaris
Nasta Vulik
Gentiaanstraat 444
7322 CE Apeldoorn
(055) 667052

Medewerkster Vorming
Karin Blaauw
Weldringstraat 58
9035 EA Dronrijp
(05172) 2099

Medewerking werd tevens verleend door Albert Berens en Bas van der Esch.

UITSLAG IS NIET HEILIG

Hoe ongelooflijk, hoe mooi. Voor de eerste keer de tweede partij van Nederland. De eerste reacties waren ingetogen (dat kan), ingetogenheid is inderdaad op zijn plaats. Na het tot rust komen van de verhitte gevoelens is het nu tijd om te bezinnen. Geen (christen-democratische) geestelijke bezinning, maar een rationele, want juich niet te vroeg in de politiek! Laat enthousiasme de realiteit niet verdoezelen. Het resultaat van de verkiezingen spreekt een duidelijke afwijzing van dit kabinet uit. Het schetst zorgvuldig het politieke gevoel in Nederland. Ik geloof dat de uitslag voor D'66 meer een teken aan de wand is dan voor de PvdA. De kiezers die zich hebben uitgesproken voor een redelijk alternatief, zijn in het verleden uitgegaan van hun 'politieke gevoel'. Het nette gevoel dat met een defatistisch positivisme (hoe paradoxaal!) een behoudend progressief alternatief koos. D'66 is de partij met een aangenaam wereldverbeterend (wie niet) karakter, maar tegelijkertijd met een herkenbaar net uiterlijk. De VVD was voor de D'66 kiezer net iets te gestigmatiseerd. De PvdA bestond uit een aantal progressieve grootschreeuwers.

Altijd dat collectieve gedoe. Nee voor hem was er maar één partij, die van dat redelijk alternatief.

Maar ach, de regeringsperiode brak aan (mèt D'66) en alras verbleekte de eens zo frisse kleur van de redelijk alternatieve partij. De 'econoom Terlouw' op het departement van Economische Zaken. Innovatie, hêt woord waar zijn partij de verkiezingen mee inging klomk hol na. Weinig vernieuwing en weinig stimulansen kenmerken het beleid. En zelfs minister Zeevalking moest door de knieën. Het stokpaardje van D'66, milieubeleid, kreeg een ernstige knauw. Om een ellenlang verhaal in te korten; van een herkenbaar beleid bleef weinig over. Het zal nu juist

die herkenbaarheid, (stigma) geweest zijn die van de VVD een 'houvastbaar alternatief' heeft gemaakt. Het onvermurwbare morgenrood van de PvdA heeft ook kleur moeten bekennen. Als we in dit kabinet spreken over water bij de wijn, dan wordt het voor de grootste socialistische partij een waterig drankje zonder veel kleur. Neem allereerst het verplicht te werkstellen van jongeren. Haastig is die verplichting weer ingeslikt, maar toch, ooit zo iets uit een socialistische mond (in het o-

penbaar) gehoord? Dan komt daar nog bij het draaien van den Uyl rond het ziektegeleed. Om aan ont-koppeling te kunnen ontkomen wrong hij zich in alle bochten om dan maar op deze post te bezuinigen. Zijn opstelling heeft in ieder geval vertrouwen gewekt bij het CDA. Zij zag hoe graag de PvdA

door Eric Brinckmann

wilde regeren. Vanuit een zo evidente politieke positie als het CDA heeft moet dit aange-naam filosoferen zijn. Allesbehalve aangenaam vond de vakbeweging (en haar leden) het. Teleurstelling in de gelederen alom. Het tegenstrijdige was echter dat de vakbonden het ongenoegen niet op de PvdA maar op de werkgevers richtten. Dit onverwachte draaien van de socialistische beweging had tot gevolg dat vele volgelingen uit voorgaande jaren bij de Staten verkiezingen niet meer wisten waar ze aan toe waren. Hun eigen partij die meer lasten ging leggen op zwakke schouders. Andere partijen vonden ze 't helemaal niet waard om hun stem aan te verspillen. Dan maar niet stemmen bij wijze van afkeuring.

In tegenstelling tot D'66 behoudt de PvdA wel een eigen karakter, ondanks het tornen aan de socialistische beginselen. Een eigen karakter is belangrijk voor de overlevingskansen van een partij. De verkiezingsuitslag betekent daarom geenszins een definitieve nederlaag voor de PvdA. Deze partij zal met nieuwe inspirerende initiatieven moeten komen om het vertrouwen wederom te wekken. Maar, vertrouwen van wie? Als de PvdA namelijk een nieuw jasje aan gaat trekken; zij is al aan het passen (!), kan een geheel nieuw (of oud, als het D'66 kiezers waren) kiezersvolk zich tot deze partij aangetrokken voelen. Vooral wanneer den Uyl het veld ruimt en daar voor in de plaats een jong talent komt.

Een nieuw realistisch jong energiek talent!!! Voor de liberalen kan dit grote concurrentie betekenen! De VVD, en de JOVD in het bijzonder, zal zich in moeten zetten om een wezenlijk alternatief te bieden voor de jaren '80. Frisse ideeën, een actief liberalisme. Op 'liberalisme in de praktijk; een alternatief voor de '80er jaren' hoop ik in de volgende driemaster terug te komen.

NATIONAAL KABINET ?

Tijdens het congres in Hoogeveen pleitte onze landelijk voorzitter, Roelof Houwing, voor meer samenwerking tussen de VVD en de P.v.d.A. Dit in het kader om te komen tot een nationaal kabinet. Het voornaamste argument voor het streven naar zo'n kabinet is dat de problemen in ons land een nationale aanpak vereisen, door een kabinet waarin alle grote partijen vertegenwoordigd zijn.

Ik vraag me af of dit streven wel verstandig is. In het verleden hebben de P.v.d.A. en D'66 zeer duidelijk laten weten niet met de VVD te willen praten; en dat willen ze nu nog niet. Hieruit concludeer ik dat de VVD alleen staat als zij een nationale aanpak wil, want het CDA wil weliswaar wel met de VVD in zee, maar ziet een nationaal kabinet niet als reële mogelijkheid. Wanneer de zaken er zo voor staan denk ik dat de VVD er goed aan doet even dit streven te laten vallen en te wachten op betere tijden. Het volhouden van een verlangen dat door de onwil van andere partijen om mee te werken tot een utopie wordt, doet onrealistisch aan.

Maar ook om andere redenen ben ik geen voorstander van een nationaal kabinet. Zolang de polarisatie nog toeneemt en het wantrouwen tussen de verschillende partijen nog aanwezig is, geloof ik niet dat zo'n kabinet werkzaam is. De interne verdeeldheid zou groot zijn, wat de besluitvorming vertraagt en het vertrouwen in de politiek schaadt. Op zakelijke gebieden zou een nationale aanpak wellicht kunnen, maar dan denk ik eerder aan een zakenkabinet dan aan een nationaal kabinet.

Ik ben dus geen voorstander van een nationaal kabinet. Maar wat dan wel? Een samenwerking tussen VVD en P.v.d.A. wordt wel geopperd. Maar ik denk dat deze partijen

daarvoor op zakelijk gebied te ver uit elkaar liggen. Bovendien vindt dit voorstel z'n oorsprong in het idee om het CDA eindelijk eens een keer buiten spel te zetten. Dit vind ik destructief politiek bezig zijn en ontsiert in mijn ogen een liberaal. Een coalitie met VVD, CDA en D'66 zou mogelijkerwijs kunnen, ware het niet dat die deur door D'66 stevig wordt dicht gehouden. Hoe redelijk! Kom ik op de in mijn ogen toch beste coalitie, die met de VVD en CDA. Hoe groot op levensbe-

door Hans de Haan

schouwelijk gebied de verschillen tussen deze partijen ook mogen zijn, het onderlinge vertrouwen en de wil om samen te werken maakt zo'n coalitie tot een strijdbaar geheel. Het vorige kabinet is daar een goed voorbeeld van. Toch sta ik niet onverdeeld sympatiek tegen het CDA. Het feit dat deze partij is opgebouwd uit 3 partijen die in levensbeschouwelijk opzicht nogal verschillen, staat garant voor een grote interne verdeeldheid. En dat komt de betrouwbaarheid van die partij niet ten goede. Bovendien kan geen partij om het CDA heen, gezien de grootte van deze partij. Dit geeft de partij een stuk macht waarmee zij voorzichtig moet om-springen, en die in mijn ogen duidelijk misbruikt wanneer zij stelt dat het niet veel uitmaakt met wie zij in de regering zit, zolang zij maar in de regering zit.

Toch denk ik dat de VVD er verstandig aan doet om, wanneer zij na volgende 2e kamerverkiezingen weer op een paar grote weerbarstige partijen stuit, zich rechtstreeks naar het CDA te keren. Ik denk namelijk dat, afgezien van de inhoudelijke invulling, onderling vertrouwen en wil tot samenwerking tot de belangrijkste eisen horen die aan een kabinet gesteld kunnen worden.

Wanneer we de verkiezingen voor de Provinciale Staten als 'n graadmeter nemen voor de verhoudingen op landelijk niveau, dan denk ik dat 'n coalitie VVD en CDA op voldoende steun in de volksvertegenwoordiging mag rekenen. Weliswaar is de uitslag geflatteerd omdat veel mensen zijn thuisgebleven, mensen waar volgens verwachting veel P.v.d.A. stemmers bij zullen zijn. Bovendien moet maar afgewacht worden of de VVD er in zal slaan haar populariteit te handhaven. Maar de partijen hebben 10 zetels meer dan de minimum meerderheid in de 2e kamer en die marge is vrij groot.

Alles over de nieuwe ziektekostenverzekering voor studenten (universiteit, hogeschool, HBO) tot 30 jaar:

Informatie bij:

Makelaars en assurantie kantoor Velkamp,
Kerkplein 1,
Hattem. (Gld.)
voor midden Nederland.
telefoon 05206-1812
Makelaars en assurantie kantoor Houwing,
Heerestraat 21,
Roden. (Dr.)
voor noord Nederland.
telefoon 05908-19748

KIES VOOR JEZELF!

= J.O.V.D.-KRANT VOOR DE GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN OP 2 JUNI 1982 =

VERANTWOORDE KEUZE MAKEN

De gemeenteraadsverkiezingen staan voor de deur. Een geringe opkomst bij de statenverkiezingen duidt op weinig interesse of fiducia in de politiek. Misschien speelt er wel een gevoel van onvrede of onmacht mee. Maar laten negatieve gevoelens niet het maken van een politieke keuze beïnvloeden! Iedereen moet inzien dat stemmen geen grapje is, maar een zeer belangrijk democratisch recht. Belangrijk omdat kiezen voor een politieke partij in feite de enige concrete manier is om binnen de rechtsnormen je uit te spreken over een politiek beleid (staken, kraken en demonstreren daargelaten). Maak je geen gebruik van je stemrecht, dan zullen andere partijen, die jouw ideeën niet verwoorden, daarvan profiteren.

Maar naast het uitbrengen van onze stem zijn er nog meer mogelijkheden om je mening kenbaar te maken. Er kunnen in de directe omgeving veel politieke activiteiten ontplooid worden. *Politiek is niet weggelegd voor enkelen, politiek gaat iedereen aan!!!* In de politiek wordt beslist over wat men wel en wat men niet mag doen, de wetgeving. Op gemeentelijk niveau bestaat eveneens een grote beslissingsbevoegdheid. Het gaat om je eigen dagelijkse leven, dat door anderen wordt ingeschat. Daarom is het zo belangrijk dat je in de politiek, waar mogelijk meebeslist en meewerkt aan politieke ideeënvorming over elementaire zaken als het sti-

muleren van burger-eigen initiatief.

Het is nu juist de gemeente waarin je actief politiek bezig kunt zijn. Je bent namelijk in de gemeentepolitiek dicht betrokken bij zaken die direct in je eigen leef- en woonomgeving ingrijpen. Het voordeel is ook dat mensen in B&W en gemeenteraad dicht bij de inwoners van de gemeente staan. De mogelijkheid bestaat om personen makkelijk te benaderen en zo doende problemen vlug en duidelijk kenbaar te maken. Actief wil zeggen meespreken. Denk alleen al aan de commissies en werkgroepen van politieke partijen in je gemeente. Vraag naar het adres van je politieke partij en informeer naar de mogelijkheden om politiek actief te worden. Het zal je verbazen wat er te doen valt!

In deze krant krijg je ongeveer een indruk wat een gemeente doet en wat je er zelf in kunt doen. De gemeenschap moet er zorg voor dragen dat aan zoveel mogelijk mensen tegemoet gekomen kan worden. Er zijn gemeentebesturen die een vorm van inspraak kennen. Dat betekent dat burgers mee kunnen spreken over plannen van de gemeente die hen direct aangaan. Zo zijn er bijvoorbeeld mogelijkheden om te praten over de inrichting van woonomgeving. Van deze inspraakmogelijkheden wordt echter weinig gebruik gemaakt. Waarom? Waarschijnlijk omdat veel mensen het vertrouwen in de politiek verloren

hebben, ze vinden het te ondoorzichtig, te onduidelijk. Dit komt omdat de opvatting bestaat dat politiek hen niet aangaat. Als dat gedacht wordt is natuurlijk het einde zoek. Daarom, volg de politieke ontwikkelingen en vooral die in je eigen gemeente, en werk mee aan het verduidelijken van politiek. Zorg dat jouw toekomst mede bepaald wordt door jezelf. De komende verkiezingen zijn belangrijk. Als je al mag stemmen, doe dat dan ook!!! Overweeg om actief te worden bij een politieke partij of bij een politieke jongerenorganisatie, of laat op z'n minst je stem horen. Durf voor je mening uit te komen, laat anderen niet zonder meer over jouw doen en laten beslissen!

Kies voor jezelf: welke kant wil je op?

EEN BRUISENDE CLUB!

Politieke thermometers schieten weer in wervelende vaart omhoog. Dat is niet vreemd, want op 2 juni kan er een hokje worden rood gekleurd: stemmen! Op die dag worden de leden van de gemeenteraad gekozen. Deze JOVD-krant gaat over de zaken waar die gemeenteraad mee te maken heeft. Maar eerst... wat is de JOVD? De Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie is een onafhankelijke, liberale jongerenorganisatie. Dan komen er direct een aantal vragen op. Wat wil liberaal en onafhankelijk zeggen? Waarom een politieke jongerenorganisatie? Hoe zit de JOVD in elkaar en wat doet ze? Op al deze vragen krijg je in dit artikel een antwoord.

POLITIEK EN INVLOED

Je hebt het vast wel eens gehoord: "Al bemoei jij je niet met de politiek, de politiek bemoeit zich wel met jou". Op deze uitspraak speelt één doelstelling van de JOVD in, namelijk: *Jongeren interesseren voor politiek, met name liberale politiek*. Politiek heeft te maken met alle beslissingen over wat er in de samenleving gebeurt. En er gebeuren een heleboel dingen in onze samenleving waar jij mee te maken hebt: de hoogte van je inkomen, de kosten van je voeding, hoeveel huizen er worden gebouwd, op wat voor manier de vrede bewaard moet worden. Het zijn allemaal stukjes politiek waar jijzelf iets aan kunt doen. Via politieke jongerenorganisaties en politieke partijen, maar ook via actiegroepen, kun je invloed uitoefenen. Het is daarom van belang dat je niet alleen in de politieke keuken kijkt, maar ook het keukengerei leert te gebruiken.

JONGERENORGANISATIE

Waarom een jongerenorganisatie? Jongeren hebben vaak speciale interesses en belangen. Je wilt een volwaardige plaats in de samenleving. Zomaar in de samenleving stappen lukt niet. Kennis, vaardigheden en ervaring zijn nodig. Vaak moet je over vele drempels stappen. Een organisatie als de JOVD helpt je daarbij.

LIBERALISME

De JOVD gaat uit van het liberalisme. Het liberalisme is de politieke stroming die vindt dat mensen zich in *vrijheid* moeten kunnen ontplooiën. Dus zonder dwang of belemmeringen. Maar dit betekent niet: "Vrijheid, blijheid". Een tweede liberaal beginsel is de *verantwoordelijkheid*: je moet weten wat je doet, rekening houden met anderen. Andere mensen moet je in hun waarde laten. "Leven en laten leven" ofwel *verdraagzaamheid* is een derde beginsel. Verder zijn wij tegen discriminatie, van ieder soort. Het vierde beginsel is dan ook de *gelijkwaardigheid* van alle mensen. Dat betekent dat ieder mens kans moet krijgen om zich te kunnen ontplooiën. Het laatste beginsel, de *civiele rechtvaardigheid*, verwijst naar eerlijk delen, zodat ieder mens echt vrij is om keuzes te maken.

ONAFHANKELIJKHEID

De JOVD legt sterk de nadruk op haar onafhankelijkheid. Wij willen plaats bieden aan jongeren die zich willen oriënteren en vormen op basis van de liberale beginselen. De leden komen van allerlei kanten, de VVD, maar ook D'66. Er zijn heel veel leden die (nog) niet gekozen hebben voor een politieke partij. Het is wel zo dat vele leden vroeg of laat lid worden van de VVD of D'66.

Soms van een andere partij. Ook zijn er leden die geen partij kunnen vinden en "dakloos" blijven.

Omdat wij organisatorisch en politiek onafhankelijk zijn van welke politieke partij dan ook, hoeven we geen rekening te houden met partijlijnen en partijtactieken. De nadruk kan liggen op principiële kanten van de politiek. Aan stemmentrekkerij hoeven wij niet te doen. De JOVD heeft goeden contacten met verschillende politieke partijen. In de eerste plaats richt de JOVD zich op de VVD, omdat dat de grootste liberale partij is. Maar contacten met D'66 en andere partijen worden beslist niet vergeten.

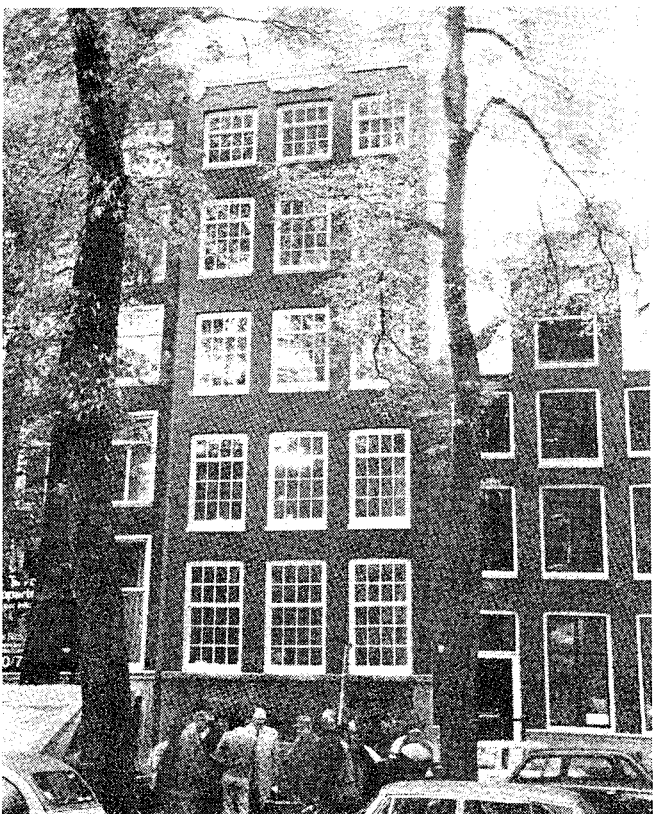
VORMING

Onze contacten zijn belangrijk voor de tweede doelstelling van de JOVD, namelijk: *het politieke gebeuren zo kritisch mogelijk volgen en zo mogelijk met alternatieven of nieuwe ideeën komen*. Om deze doelstelling waar te maken is vorming heel belangrijk. Vormingsactiviteiten zetten je aan het denken, zodat sluierende ideeën en wensen uitkristalliseren. Hierdoor kun je de samenleving zelfstandig en kritisch beoordelen. Vorming kun je opdoen door het bijwonen van debatten, themadagen, kadeweekends en congressen. Het uitwisselen en verdiepen van informatie, training in vergader- en discussietechnieken, daar gaat het om.

ORGANISATIESTRUCTUUR

Hoe zit de JOVD nu in elkaar? Na een snelle groei in de laatste jaren hebben we nu tegen de 4000 leden. Hiermee is

lees verder op bladzijde VIII

Het algemeen secretariaat van de JOVD zit in het Mr. D.U. Stikkerhuis te Amsterdam.

JONGEREN ORGANISATIE
VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Nieuwezijds Voorburgwal 288
1012 RT AMSTERDAM
tel. (020) 242 000

KIES VOOR JEZELF! *verschijnt
speciaal voor de gemeenteraads-
verkiezingen op 2 juni 1982
onder onmiddellijke verantwoor-
ding van het hoofdbestuur.*

*De afdelingen van de JOVD zijn
zelfstandig bij hun stelling-
name in de gemeentepolitiek, de
in de artikelen weergegeven me-
ningen zijn - tenzij anders
aangegeven - niet noodzakelij-
kerwijs algemene standpunten
van de vereniging.*

*De bijdragen aan deze krant
werden geleverd door:*

Verantwoorde keuze maken
Eric Brinckmann

Een bruisende club
Ada den Ottelander

Maak Hinderwet niet minder wet
Marco Swart

Onderwijs voor vrije mensen
Anne Lize van der Stoel

Jongerenhuisvesting
Dion Bartels

Buurthuizen
Hugo Weidema

JOVD en gemeente
Ruud Boerman

Werkloos
Hugo Weidema

Het is de burger waar het om
Bruno Bruins /draait

Milieu
Wim Fels*

Welzijn
Wim Fels

Gemeente en buitenland
Jules Maaten

Vervoer
Wim Fels*

Woningnood
Wim Hoving

De gemeente - nu en straks
Wilfried Derksen

Achterstanden? Weg ermee!
Annette Schijvenaars
Anne Lize van der Stoel

Word actief, wie let je?
Ada den Ottelander

**met dank aan de commissie ge-
meentepolitiek van de afdeling
Utrecht.*

De eindredactie is gevoerd door
Wim Fels
Marco Swart

KIES VOOR JEZELF! *verschijnt
ook als bijlage bij de Driemas-
ter van april 1982, jaargang 34
nummer 4.*

*Druk: Drukkerij Ebel Noorman BV
Groningen.*

Totale oplage: 9000 exemplaren.

Maak Hinderwet niet minder wet

Krakers en betogers tegen kerncentrales zijn niet de enigen die hun eigen doelstellingen belangrijker vinden dan de rechtsorde en daarbij zelfs vinden dat ze anderen overlast mogen bezorgen. Er is een grote, maar weinig bekende actiegroep die er ook wel raad meer weet. Wist je dat driekwart van de bedrijven die een hinderwetvergunning moeten hebben, vrolijk doorgaat zonder zo'n vergunning! En dat zijn dan beslist niet allemaal kleine bedrijfjes, maar bijvoorbeeld ook complete fabrieken. Hoe is dat nou mogelijk?

"DAT ZIEN WE DAN WEL WEER"

De Hinderwet is geen gevolg van het milieubewustzijn dat eind jaren '60 opkwam, want hij is al meer dan 100 jaar oud. Deze wet is bedoeld om gevaar, schade of hinder van "inrichtingen" tegen te gaan. Onder "inrichtingen" kan van alles vallen: een complete raffinaderij, een visboer, een scheepswerf of een tuinbouwbedrijf. Bedrijven die onder de Hinderwet vallen, mogen pas gaan draaien als ze een hinderwetvergunning hebben. Ook voor het veranderen van zo'n bedrijf is zo'n vergunning nodig. In die vergunning kunnen voorwaarden worden gesteld om gevaar, schade en hinder voor de omgeving tegen te gaan. Het bedrijf moet zich dan verder aan die voorwaarden houden. Het probleem is nu, dat het verkrijgen van zo'n vergunning nogal lang duurt. Een termijn van zes maanden tot meer dan een jaar na de aanvraag is niets bijzonders. Dat komt omdat de vergunning moet worden gegeven door de gemeente en die heeft meestal te weinig mankracht om de aanvragen snel te kunnen behandelen. Bovendien missen kleine gemeenten ook vaak de deskundigheid om de wat meer ingewikkelde aanvragen snel en goed te kunnen afhandelen. Het is in die situatie wel te begrijpen dat veel ondernemers de bedrijfseconomische noodzaak het zwaarst laten wegen en het risico van beginnen

zonder vergunning maar voor lief nemen. "Het bedrijf moet draaien en die vergunning, dat zien we dan wel weer".

RISICO'S ?

Zo groot zijn die risico's trouwens niet. Om te beginnen kan een hinderwetvergunning bijna nooit worden geweigerd. Alleen als het technisch echt onmogelijk is om een bedrijf zonder ernstige hinder, schade of gevaar te laten functioneren, kan de gemeente de vergunning weigeren. Maar er zijn bijna altijd wel maatregelen te bedenken om de hinder tot een aanvaardbaar niveau terug te dringen. Daar komt bij dat in de vergunning alleen de maatregelen als voorwaarden worden genoemd. De gemeente mag niet eenvoudig zeggen: "Dit is het aanvaardbare niveau, en je ziet maar hoe je er komt". Dat wil zeggen dat de gemeente bijvoorbeeld wel kan eisen dat er 12 cm dik geluidsisolatie wordt aangebracht, maar niet dat de geluidsoverlast minder dan 80 decibel moet zijn. Als het geluidwerend materiaal dus minder goed werkt, dan de gemeente dacht, kun je het bedrijf niets meer maken.

Bij elkaar betekent dit, dat als je zonder hinderwetvergunning begint, je waarschijnlijk wel door mag gaan, als je maar wat voorzieningen aanbrengt. En die had je toch moeten aanbrengen, ook als je had ge-

wacht. Het komt vrijwel nooit voor dat een bedrijf dat zonder vergunning is begonnen, weer moet sluiten omdat er geen hinderwetvergunning wordt verleend. Het is logisch dat gemeenten bij de huidige werkloosheid niet gemakkelijk een bedrijf laten sluiten. Tenslotte kan een bedrijf dat zonder vergunning begint, een boete krijgen van een paar duizend gulden. Maar het moet wel een heel klein bedrijf zijn, wil het van die dreiging wakker liggen. In de praktijk maakt de politie er ook bijna nooit werk van.

MINDER WET ?

Al met al betekent dit wel, dat de Hinderwet op grote schaal wordt overtreden. In sommige opzichten is dat gelukkig: anders zou de bedrijvigheid in Nederland helemaal teruglopen. Maar uiteindelijk is het toch een kwalijke zaak. Om te beginnen voor de omwonenden, want die worden nu vaak de dupe van de slappe aanpak van de gemeente. De Hinderwet is immers de voornaamste bescherming van omwonenden tegen overlast. Als particulier in je eentje begin je niet veel. Verder wordt het milieubeleid een soepzooitje als er niet consequent wordt gelet op de gevolgen die een bedrijfsvestiging voor het milieu heeft. Tenslotte doet de huidige situatie afbreuk aan de rechtsorde. De Hinderwet is niet minder wet dan welke andere wet ook, en als een wet op grote schaal wordt overtreden zonder dat er iets aan gedaan wordt dan daalt het gezag van de wetgever en neemt het vertrouwen in de overheid af. Daar kun je als liberaal niet in berusten.

EEN SCHIJNOPLOSSING

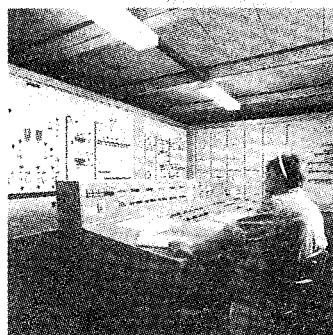
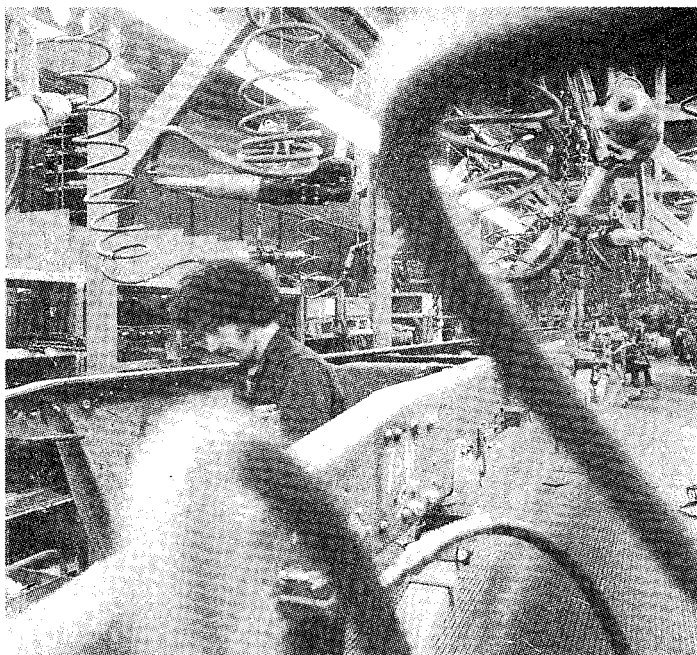
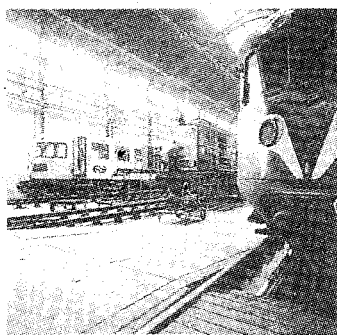
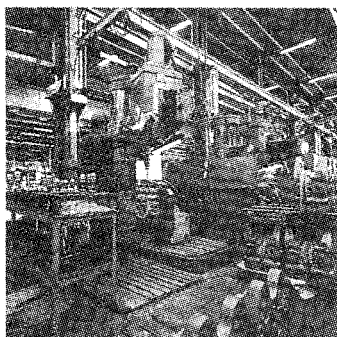
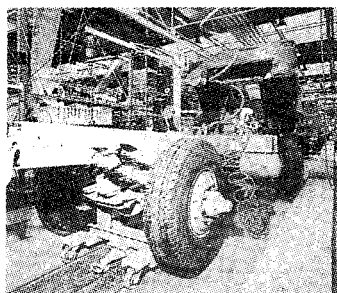
Sommigen vinden dat het probleem maar moet worden opgelost door de Hinderwet zo te veranderen dat er minder bedrijven onder vallen. Maar dat betekent eigenlijk dat de huidige toestand blijft bestaan en erger nog, dat je helemaal geen poot meer hebt om op te staan als je de overlast wil aanpakken. Bovendien wordt er dan te weinig rekening gehouden met het milieu en de ervaring leert dat je daarvoor later de rekening gepresenteerd krijgt. Alleen een nuchtere afweging tussen de bedrijfseconomische belangen en het milieu is een verantwoorde aanpak. Daar hebben we de Hinderwet voor nodig.

PARTICULIER INITIATIEF

Wat is dan wel een goede oplossing? Het grote knelpunt ligt bij de mankracht en deskundigheid bij de gemeenten. Daar zou meer geld voor moeten worden uitgetrokken, zodat er meer milieu-ambtenaren zijn om aanvragen snel en terzakekundig af te handelen. Maar laten we eerlijk zijn, op de korte termijn ziet het er niet naar uit dat er daarvoor genoeg geld is. Dat betekent dat het nuttig is om na te denken over eenvoudiger oplossingen die sneller kunnen worden toegepast voor de korte termijn.

Een mogelijkheid is het koppelen van de bouwvergunning en de hinderwetvergunning. Op dit moment zijn dit twee gescheiden vergunningen, die in principe apart worden bekeken. Zo kan het voorkomen dat er een heel fabriekscomplex met bouwvergunning wordt gebouwd, terwijl de hinderwetvergunning nog maar afgewacht moet worden. Formeel kan dat (zolang de fabriek maar niet gaat draaien) maar in feite weet je dan bij voorbaat al dat de hinderwetvergunning er niet meer toe doet. Als beide vergunningen ineens zouden worden verleend, is dat prettiger (en sneller) voor het bedrijf. Maar als een aanvraag meteen op al z'n aspecten wordt bekeken, kan dat ook voor de gemeente efficiënter zijn.

Een tweede mogelijkheid ligt in de talrijke verenigingen en actiegroepen die in Nederland bezig zijn met het milieu. Een groot aantal mensen wil daar tijd in steken en de deskundigheid is vaak groot. Waarom zou de overheid niet met hen samenwerken? Je zou dit vorm kunnen geven in een gemeentelijke milieucommissie met vervaagende adviesbevoegdheden. Voor kleine gemeenten zou een intergemeentelijk samenwerkingsverband een mogelijkheid zijn om toch voldoende basis te vinden. Op die wijze zou met betrekkelijk weinig geld veel goed werk mogelijk worden. Voor milieu-activisten betekent het een serieuze inbreng in het beleid, met vermoedelijk meer resultaat dan allerlei buitenparlementaire acties. Natuurlijk, het milieu is vooral een overheidstaak. Maar waarom zou het particulier initiatief niet een handje kunnen helpen?

Onder "inrichting" kan van alles vallen.

Onderwijs voor vrije mensen

De gemeente speelt een belangrijke rol bij het vaststellen van het onderwijsbeleid. De Nederlandse grondwet geeft verschillen de mogelijkheden bij het stichten van scholen:

- bijzondere scholen (rooms-katholiek, protestant of een combinatie daarvan)
- bijzonder neutrale scholen (gebaseerd op een levensovertuiging)
- openbare scholen (scholen van de gemeente of het rijk).

De eerste twee categorieën scholen hebben een eigen bestuur dat het beleid vaststelt, het bestuur van gemeentelijke scholen is de gemeenteraad en van rijksscholen het ministerie van onderwijs. De scholen in een gemeente krijgen een bedrag dat door het rijk wordt vastgesteld en daarnaast een beurt dat door de gemeenteraad wordt vastgesteld. Hoe kijken liberale jongeren nu tegen het onderwijsbeleid aan? Hieronder een aantal kernpunten.

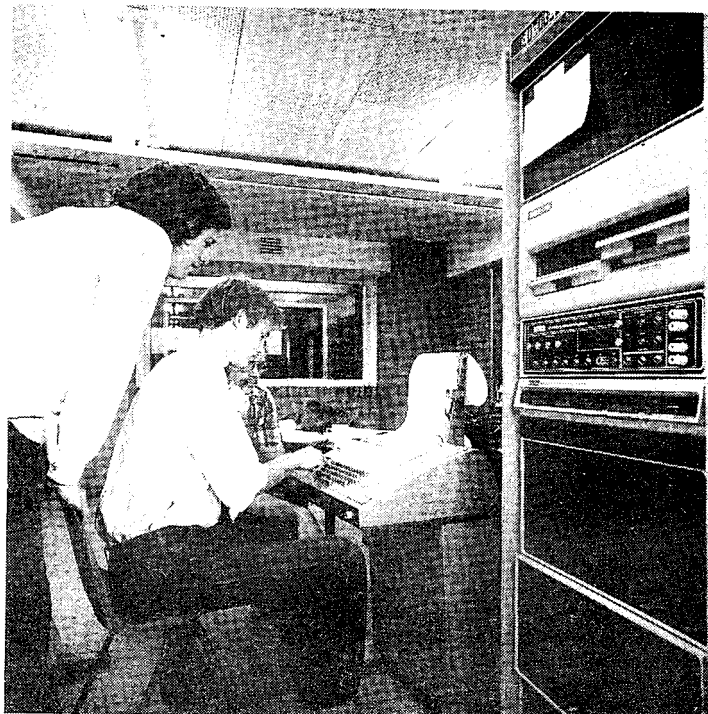
BASISONDERWIJS

Met het wegwerken van achterstand op wat voor gebied dan ook, moet zo vroeg mogelijk worden begonnen. Daarom vinden wij het basisonderwijs de belangrijkste fase van het onderwijs. In de nieuwe opzet voor de basisschool worden wij erg aangesproken door de aandacht die wordt gegeven aan achtergrond, ontwikkelingstempo, belangstelling en vaardigheden van de leerlingen. Ook peuterspeelzalen kunnen een belangrijke rol spelen bij het wegwerken van achterstanden. Daar moeten het onderwijsveld, de ouders en de volksvertegenwoordiging plannen voor maken. Als er behoefte is aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, moet de gemeente samen met de ouders of verzorgers wat de financiële mogelijkheden zijn.

VOORTGEZET ONDERWIJS

Het voortgezet onderwijs moet

helemaal aansluiten op het basisonderwijs. Het huidige onderwijs kent een scheiding tussen technisch en algemeen vormend onderwijs; de keuze voor een bepaald schooltype wordt te vroeg gemaakt. Hierdoor ligt het latere beroepsleven al min of meer vast en raakt het onderwijs ingesteld op de middelmatige leerlingen. Onze voorkeur gaat daarom uit naar een vorm van geïntegreerd onderwijs, waarin ruimte bestaat voor keuze van het onderwijskundig type van de school (Montessori, vrije school, Jenaplan, vrije-tempo-werkwijze) en geloofs- of levensovertuiging. Er moet veel aandacht worden besteed aan ontwikkelingstempo, belangstelling en vaardigheden van de leerling. Dit kan tot uitdrukking komen door niet langer gebruik te maken van het vakkenstelsel, maar van leerstofgebieden (vakkenintegratie). Een driejarige brugperiode heeft onze voorkeur boven een tweejarige. Bovendien zou deze brugperiode heterogeen moeten zijn, met alle leerlingen nog bij elkaar.

Het onderwijs moet gedemocratiseerd worden door vanaf het eerste jaar leerlingen en ouders te betrekken bij de gang van zaken in de school. Door het instellen van medezeggenschapsraden moeten ouders en leerlingen meer over de school te zeggen krijgen. Begeleiding van leerlingen en ouders door een schooldecaan in volledige dienstbetrekking is naar ons idee onmisbaar.

WEDERKEREND ONDERWIJS

Onze samenleving verandert

voortdurend. Van al datgene dat op school aan vaardigheden is opgedaan veroudert veel en in een snel tempo. Daarom pleit de JOVD voor het stelsel van wederkerend onderwijs: je hele leven lang kunnen blijven leren, als je daar behoefte aan hebt. Wanneer je een baan hebt, zal er educatief verlof (vrij van het werk om te leren) moeten bestaan.

Door welke oorzaken dan ook blijken er mensen te zijn die vroeger geen kans kregen de lagere school af te maken, of die niet meer scholing hebben

dan lagere school. Daarvoor bestaan cursussen als: ouders op herhaling, VOS (Vrouwen Oriënteren zich op de Samenleving) en de Open School. Deze vormen van onderwijs moeten zondermeer blijven bestaan en waar mogelijk in overleg met de betrokkenen verbeterd te worden. Hetzelfde geldt voor scholen voor technisch dag-onderwijs en dagmavo's en daghavo's.

EMANCIPATIE

Schoolboeken laten meestal het gezin een voorname rol spelen in de leerstof. Een liberaal is het daarmee niet eens, want het gezin vormt allang niet meer de enige vorm van samenleven. Denk maar aan gescheiden ouders, alleenwonenden, woongroepen of hetero- en homoseksuele leefeenheden. De gemeenteraad moet bij een verzoek tot aanschaf van leermiddelen ondermeer daarop letten, evenals op rolpatronen "vader wast de auto en moeder kookt". Zo kan in het onderwijs een begin worden gemaakt met de emancipatie bij alle mensen. Bij de benoeming van onderwijzend personeel behoort de gemeenteraad bij gelijkwaardigheid van de sollicitanten, vrouwen positief te discrimineren, zolang vrouwen in een achterstandspositie verkeren. Kijk maar eens hoeveel vrouwelijke schoolhoofden er zijn.

IEDEREEN MOET ONDERWIJS KUNNEN VOLGEN

Zowel in het basisonderwijs als in het voortgezet onderwijs zijn er kinderen die moeite hebben met het volgen van onderwijs en het maken van huiswerk. In overleg met de scholen, ouders en leerlingen moet er dan -orden gezorgd voor huiswerkklassen, waarbij werkloze onderwijskrachten, ouders of verzorgers kunnen helpen. Voor kinderen op het platteland moet er worden gezorgd voor goed busvervoer van en naar de scholen.

Jongerenhuisvesting

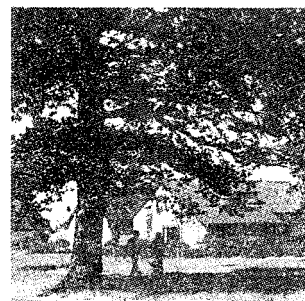
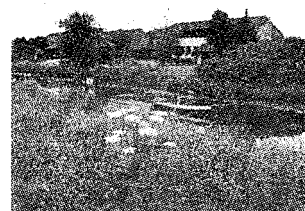
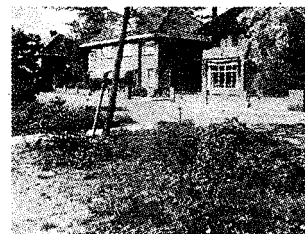
De woningnood onder jongeren vormt een probleem dat in bijna alle iets grotere gemeenten aan de orde is. Het is ook een probleem dat aanleiding geeft voor veel verhitte discussies. Geen wonder want het is een zaak die veel mensen raakt in hun onmiddellijke omgeving. Het is goed de zaken eens nuchter op een rijtje te zetten. Hoe kijk je er als liberale jongere tegenaan?

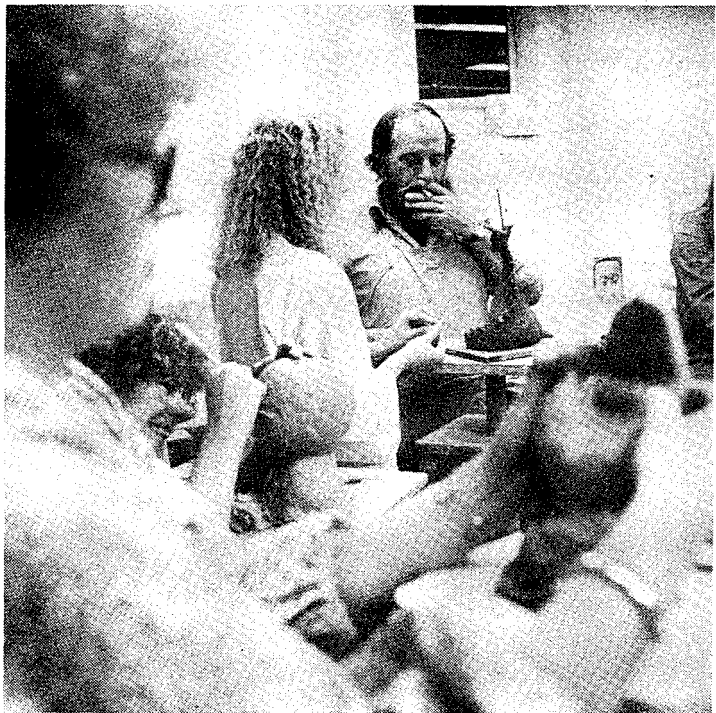
Behoorlijke huisvesting voor ieder mens, al of niet in een samenlevingsvorm, is een sociaal grondrecht. Dat betekent dat de overheid de voorwaarden moet scheppen waardoor iedereen zich van een woonruimte kan voorzien, waarvan de prijs in een redelijke verhouding tot de kwaliteit staat. Veel werkende en studerende jongeren, die zelfstandig willen wonen, beschikken nog niet over adequate huisvesting tegen een betaalbare prijs. Jongeren

en andere één- en tweepersoonshuishoudens moeten evenveel kans krijgen om aan geschikte woonruimte te komen als anderen. Daarom dienen de gemeenten de bouw van woningen geschikt voor één- en tweepersoonshuishoudens te bevorderen. Vanwege de bestaande achterstand op dit gebied pleit de JOVD ervoor om een tijdelijke, meer dan evenredige toename van één- en tweepersoonseenheden te bewerkstelligen. Een andere mogelijkheid om de achterstand in te lopen is het stimuleren van de verhuur van een ongebruikt gedeelte van een woonhuis, van complete woningen, en van bewoonbare gebouwen aan jongeren. Het is ongewenst dat organisaties, vaak stichtingen, zich inzetten voor de huisvesting van een bepaalde categorie jongeren. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de stichtingen voor studentenhuishouding in de universiteitssteden. Instellingen die de woonbelangen van slechts een bepaalde groep jongeren in een gemeente behartigen, dienen te fuseren en de instelling open te stellen voor

alle jongeren uit die gemeente, opdat de krachten gebundeld worden, en een zo efficiënt en eerlijk mogelijke verdeling van de woonruimte geschikt voor jongeren bereikt wordt. De gemeenten moeten, waar nodig, en voor zover dat in hun vermogen ligt, pogingen in het werk stellen om te bereiken dat lokaal of regionaal één stichting, die zich inzet voor de huisvesting van jongeren, tot stand komt.

Sommige jongeren geven er de voorkeur aan om in een groep te wonen. Door een soepele toepassing van de verschillende gemeentelijke verordeningen moeten hiervoor mogelijkheden geschapen worden. Ook kan daardoor ingespeeld worden op andere woonwensen en bijzondere woonprojecten voor jongeren. Tot slot iets over kraken. Zodra de leegstandswet in werking treedt, zal kraken overbodig geworden zijn, hopelijk. Tot die tijd dienen de gemeenten de nodige zorgvuldigheid en terughoudendheid in acht te nemen bij vorderings- en ontruimingsacties, en dienen krakers en hun sympathisanten zich te onthouden van geweldadigheden wanneer toch tot ontruiming wordt besloten. Uitspraken van de rechter dienen immers in een rechtsstaat onder alle omstandigheden gerespecteerd te worden.

Buurthuizen

De gemeenschappelijke doelstelling van buurthuizen is het verzorgen van sociaal-culturele voorzieningen. Maar wat houdt dat in?

Het probleem dat met deze omschrijving direct naar voren komt, is dat deze doelstelling op zeer veel verschillende manieren kan worden uitgelegd. Zodoende lijkt ieder buurthuis zo zijn eigen speciale programma te hebben, naast het algemene programma van ontmoetingsavonden, pottenbakken, voorlichting sociale wetgeving, filmavonden, en ga zo maar door. Die programma's zijn dan exclusief voor woningzoekenden, werkloze jongeren en soortgelijke minderheidsgroeperingen. Natuurlijk is iedereen het er over eens dat een buurthuis in een arbeiderswijk met totaal andere problemen te maken heeft dan een buurthuis in een villa-wijk. Toch moeten we er voor oppassen dat het algemene programma niet teveel verdrukt wordt door speciale programma's. Laten we immers niet vergeten dat een buurthuis echt een ontmoetingspunt moet zijn voor de hele buurt. Men moet zich niet al te veel richten op bepaalde groepen in de buurt, je moet met alle groepen in de buurt rekening houden. De praktijk leert dat je als buurtbewoner zonder problemen minder makkelijk toegang hebt tot je eigen buurthuis, gewoon omdat het programma van je eigen buurthuis teveel gericht is op min-

derheidsgroepen in de buurt. Het bovenstaande is niet negatief bedoeld. Buurthuizen kunnen een zeer goede functie hebben, waarbij vrijwilligers een heleboel goed werk kunnen doen, zonder dat daar allemaal dure beroepskrachten voor nodig zijn: mensen met problemen moeten extra aandacht krijgen, maar daarnaast moet er voor iedereen ruimte zijn. Vrijwilligers moeten dan wel een kans krijgen; je ziet steeds vaker dat het vrijwilligerswerk voor buurthuizen dreigt te verstikken in de bureaucratie, die dan meestal nog door de gemeente zelf in de hand wordt gewerkt.

Als je wat voor je buurt wilt doen en een aantal activiteiten wilt organiseren, krijg je te maken met dingen als het aanvragen van een subsidie en het zoeken naar een geschikte ruimte. Voordat deze problemen opgelost zijn, ben je alweer een behoorlijke tijd verder, want ieder verzoek aan de gemeente verdwijnt maanden, zo niet jaren in de ambtelijke molens, je gaat je dan wel eens afvragen of je echt wel zolang moet wachten voordat je aan de slag kunt. Als de gemeente een beetje wil meewerken, hoeft de moed je niet helemaal in de vrijwilligers-schoenen te zinken; de gemeente kan met een stimulerende opstelling bereiken dat er snel en goed gewerkt wordt aan een programma voor de hele buurt.

Is jeugdwerkloosheid een zaak van de gemeente? Het lijkt van niet. In h-e-l Nederland is de economische groei verdwenen en de werkloosheid enorm geroeid. Die werkloosheid komt vooral hard aan bij jongeren. Je komt zo van school op de arbeidsmarkt en je moet maar zien dat je een plaatsje vindt. Dat gaat natuurlijk slecht als er een heleboel mensen zijn die willen werken, terwijl er aan de andere kant meer banen ver-

dwijnen dan erbij komen. Daar kan de gemeente niet veel aan veranderen. Toch kan de gemeente veel voor werkloze jongeren doen. Om te beginnen kan de gemeente zorgen voor een uitbreiding van de voorlichting over sociale wetgeving. Vooral jongeren die direct werkloos worden weten natuurlijk vaak niet alles over de regelingen op dat terrein, terwijl ze er wel veel belang bij hebben. Verder kan de gemeente

JOVD en gemeente

Opmerkingen die vaak gehoord worden zijn: "De JOVD is toch geen partij in de gemeenteraad.", "We kunnen toch niet op jullie stemmen." Klopt! Niets is minder waar; dat wil echter geenszins zeggen dat we dan met onze liberale vingers maar van gemeentelijke zaken moeten afblijven. Gemeentepolitiek is een zaak van velen en niet alleen van diegenen die in de raad vertegenwoordigd zijn; in dat geval kunnen alle belangenverenigingen en actiegroepen wel op het dak gaan zitten. Ook zij zijn actief op verschillende fronten binnen de gemeente. Actiegroepen, zo noem ik ze maar oneerbiedig generaliserend, zijn wat dat betreft heel populair; paddestoelen in de herfst- en er zijn hele goede onder. Ik zou onze diverse afdelingen niet direct willen vergelijken met actiegroepen- de meeste dan- want al te vaak denk je bij laatstgenoemde aan barricades, verroeste beddespiralen, en klinkers. Het kan ook anders.

Al deze groepen bereiken wel degelijk hun mensen, de publieke opinie, de media. (Vooral demonstraties doen het goed op TV!). Zij kunnen wel zeker invloed uitoefenen op de i.c. gemeentelijke bestuursgang (en maar al te vaak de rechtsgang). Ook de diverse JOVD-afdelingen kunnen een dergelijke invloed uitoefenen, mits zij dit wensen. Het is één van de belangrijkste aspecten die de bestaansvoorwaarde van een vereniging als de onze vormen. Betrokkenheid en invloed; ze kunnen op grofweg twee manieren naar buiten komen: direct en indirect. De directe wijze van invloed op het gemeentelijk reilen en zeilen is wat ons betreft niet erg groot.

Het feit dat we nog altijd een onafhankelijke club zijn, geeft al aan dat we geen directe invloed hebben op gemeentelijke besluiten. Echter, het komt nogal eens voor dat onze leden tevens lid zijn van een echte politieke partij.

Zeer actieve leden kunnen op die manier hun ideeën rechtstreekse inzet laten zijn bij bestuurlijke beslissingen. Door middel van het bijwonen van vergaderingen, zitting nemen in werkgroepen, amenderen van nota's, en noem maar op. Vanuit de betreffende politieke partij kan daadwerkelijk meegewerkt worden aan beleid. Tot zover de directe, nu de directe: die is qua mogelijkheden veel groter. Of dat echter ook inhoud dat de invloed die je uit kunt oefenen veel groter is, is moeilijk te peilen. Als afdeling kun je zorgen dat je bekendheid verwerft, een afdelingsblad is daarbij van groot belang. Naar wie je het stuurt zodanig nog belangrijker: naast de eigen leden naar fracties van politieke partijen in de raad, individuele raadsleden, de pers. Door opinies te verkondigen, acte de présence te geven bij gemeentelijke inspraakavonden, te reageren d.m.v. ingezonden

brieven in de kranten op actuele gebeurtenissen, door de pers op de hoogte te brengen van bijeenkomsten, en ga zo maar door. Er wordt weleens gezegd dat het niet uitmaakt hoe je in het nieuws komt, als je er maar in komt. Tot op zekere hoogte is dat waar. Daarnaast is het goed functioneren van een propagandacommissie, en een commissie die zich expliciet bezig houdt met gemeentelijke zaken, eigenlijk onmisbaar. Zij kan bijvoorbeeld door gebruik te maken van een eigengemaakt gemeentelijk kernprogramma, waarin meningen ten aanzien van specifieke gemeentelijke problemen geventileerd worden, aanzet geven tot discussies rond bepaalde opgeworpen ideeën. Interviews kunnen gehouden worden met raadsleden of burgemeester om de kennis te vergroten, goede contacten met de pers dienen onderhouden te worden. Het moge duidelijk zijn dat bovenstaande slechts gereali-seerd kan worden wanneer er een voldoende aantal actieve mensen zich inzetten. Het lijkt bij vele afdelingen gelukt te zijn- en goed ook. Het advies luidt dan ook: "Aan de weg timmeren." Er zijn mogelijkheden genoeg, waarvan ik er enige geschilderd heb. Benut je mogelijkheden, en timmer ze, mensen!

Werkloos...

helpen bij het organiseren van banenbeurzen en het stimuleren van een goede beroepskeuze en -voorlichting op scholen. Vooral aan dit laatste kan een heleboel worden verbeterd. De aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt is immers niet altijd ideaal, en een betere communicatie tussen leerling, leraar en ouders kan grote te-leurstellingen in de toekomst voorkomen. Het gebeurt nog te vaak dat mensen een slecht beeld hebben van het werk waar

ze voor worden opgeleid, of dat ze niet weten dat er in hun toekomstig beroep nauwelijks werk te vinden is. Maar er is meer. De gemeente hoeft het niet bij goede voorlichting te laten. Een actieve gemeente kan een aantal werkloze jongeren aan de slag helpen. Dit kan door het stimuleren van tijdelijke arbeidsprojecten. Natuurlijk biedt zo'n tijdelijke arbeids-plaats maar tijdelijk soelaas, maar de verkregen ervaring

helpt wel bij het zoeken van een baan naderhand. Een goed voorbeeld hiervan is een plan dat de gemeente Leeuwarden in maart dit jaar heeft gelanceerd. In dit plan worden werklozen aangesteld om het achterstallig onderhoud van huizen te laten verzorgen. Natuurlijk kost zo'n project geld, maar een gedeelte hiervan wordt weer terugverdiend, omdat de werklozen gedurende de periode dat ze werken geen uitkering meer hoeven te krijgen. De gemeente hoeft heus niet altijd op initiatieven van de landelijke overheid te wachten, voordat bepaalde problemen aangepakt kunnen worden. Ook al is het op een bescheiden wijze.

ONKRUIT

Steeds vaker verschijnt de anti-militairische beweging "Onkruid" in het nieuws, met gerichte acties tegen het militair complex. Deze bestuurloze actiegroepering groeit - net als haar plantaardige naamgenoot met een "D" - erg snel.

Haar extreme doelstellingen wijken ver af van onze maatschappelijke normen en de acties die aanvankelijk een komische karakter hadden lijken zich nu meer te gaan verharderen. De vele vormen van "totaalactie" waarmee "Onkruid" -maar ook de rest van actievoerend links Nederland- de jaren '80 is binnengestapt lijkt slechts steeds meer woede op te roepen bij de Nederlandse bevolking. Want dat de maatschappelijke protesttolerantie ook zijn grenzen heeft bleek op 26 jan. j.l. in Groningen, toen er een grote groep mensen in de Groningse hoofdstad de straat op gingen en een zogenaamde tegen-demonstratie hielden tegen de anarchistisch extreem links getinte actiegroeperingen. De mensen lieten op een vreedzame wijze hun ongenoegen blijken jegens de steeds gewelddadiger manier van demonstren. Met name de beweging "Onkruid" en het proletariaat krakers waren daar het doelwit van deze vreedzame gematigde groep demonstranten. Eindelijk dat deze zwijgzame meerderheid ook eens zijn stem liet klinken, en die avond moedig een tegenoffensief inzette. De aanleiding tot deze gebeurtenis was de wijze waarop de

beweging "Onkruid" demonstreerde tegen het munitieervoer vanaf de Eemshaven. Een protest wat vele Groningers in het verkeerde keelgat schoot, aangezien het woord protest of demonstratie eigenlijk totaal niet meer van toepassing was als we intimidatie van machinisten, sabotage en plaatsing van explosieven moeten constateren.

De plaatselijk JOVD-afdeling en het OSL waren de eersten die na de eerste incidenten in de Eemshaven een pro-Amerikaanse tegen-demonstratie hielden. Ze namen daarmee het voortouw in handen om toch eens expliciet te laten blijken, dat er ook anders denkende meningen waren over het munitieervoer. Op zich is deze polariserende tendens niet geheel toe te juichen, omdat het zich verscherpen van tegenstellingen vaak extremere reacties opwekt. Maar niettemin is mijn persoonlijke mening dat een tegenwicht t.o.v. bewegingen zoals "Onkruid" maar ook andere staatsgevaarlijke extreme actiegroepen, wel op z'n plaats is. Een mening die vele Nederlanders met mij zullen delen, aangezien deze vormen van normverlaging totaal niet passen in een parlementaire democratie waarin iedereen ruimte heeft zijn ongenoegen te laten blijken jegens de staatshandelingen.

Peter Elzinga

DE NIEUWE MAN

Niet onverwacht, maar wel op een laat tijdstip kwam het bericht binnen dat Ed Nijpels was verkozen tot fractievoorzitter van de VVD. Na de benoeming van Hans Wiegel tot CdK van Friesland, waar mee wij hem heel hartelijk feliciteren, is nu de gehele top van de VVD vernieuwd. Het duo Kamminga-Nijpels gaat de kar nu trekken. Als de voortekenen niet bedriegden breekt nu een nieuw VVD-image definitief door. Het lijkt niet realistisch te veronderstellen dat er nu een compleet nieuw beleid gevoerd gaat worden, maar accent-verschillen leken in de vele interviews niet van de lucht.

In de volgende 3M gaan we hier verder op in. Vooreerst wens ik Ed namens de vereniging bij ander veel succes

en feliciteer ik de VVD met haar nieuwe politieke leider. Een politiek leider, die middels eerder gedane uitspraken een zware hypotheek heeft gelegd

op zijn toekomstig functioneren als liberale voorman.

Roelof Houwing.

KINDERBIJSLAG

In het weinig welwillende interview dat Wiljan Loomans in het eerste nummer van dit jaar van de 'Driemaster' schreef na zijn gesprek met VVD-voorzitter Kamminga, komt hij enkele malen op de kwestie van de inkomensafhankelijke kinderbijslag met de insinuatie dat de VVD daar tegen zou zijn, omdat dit nadeel zou betekenen voor mensen met hogere inkomens.

Ik wil er de aandacht op vestigen, dat deze zaak bepaald anders en ingewikkelder ligt.

Het Kabinet den Uyl is begonnen met voorstellen tot wijziging van het kinderbijslag-systeem, waarbij de kinderaf-trek in de loon- en inkomstenbelasting zou worden afgeschaft, maar daarentegen de kinderbijslag belastingvrij zou worden en vervolgens in bepaalde opzichten zou worden hervormd. Deze z.g. eerste fase van de hervorming van de kinderbijslag is door het Kabinet Van Agt I overgenomen. Bij de behandeling van het desbetreffende wetsontwerp heb ik dit besluit in een uitvoerig betoog betreurd en bestreden als zijnde principieel ongewenst. Mijn standpunt was en is, dat het op zichzelf absurd is, dat iedereen die kinderen heeft daarvoor geld van de Staat krijgt en ik ga daarbij zo ver, dat ik meen, dat voor ieder die een modaal of hoger inkomen heeft de kinderbijslag zou moeten worden afgeschaft. Slechts voor de submodalen zou kinderbijslag, waarvan de bedragen toenemen naarmate het kind ouder is en het inkomen van de verzorgende ouder lager, moeten worden gehandhaafd. Maar op het moment, dat de

Staat zijn burgers naar draagkracht gaat belasten in de loon- en inkomstenbelasting is het dan ongerijmd de draagkracht van iemand met kinderen gelijk te stellen met iemand die hetzelfde inkomen heeft, maar geen kinderen tot zijn last heeft, m.a.w. de kinderaf-trek voor de loon- en inkomstenbelasting behoort dan te worden hersteld en voorzover kinderbijslag wordt toegekend, behoort deze normaal te worden belast. Dat is principieel en systematisch, naar mijn mening, het enige juiste systeem. Indien men nu om administratieve redenen er de voorkeur aan geeft de kinderaf-trek af te schaffen en de kinderbijslag te defiscaliseren onder het motto dat dit in de praktijk op hetzelfde neerkomt, dan is daar natuurlijk wel mee te leven, maar het is systematisch niet juist en blijft een bron van verwarring, zoals nu weer blijkt.

De Tweede Kamer heeft bij amendement en motie destijds vastgelegd, dat indien alsnog zou worden overgegaan tot een inkomensafhankelijke kinderbijslag, opnieuw de kinderaf-trek in de loon- en inkomstenbelasting zou moeten worden heringevoerd. Nu wij inmiddels ver gevorderd zijn in de reeks hervormingen van het kinderbijslagstelsel langs die andere weg, welke ik zelf overigens, zoals ik gezegd heb, betreurd, lijkt het mij weinig opportuun de zaak nog terug te draaien en zeker zou het onjuist zijn eenzijdig over de redelijkheid van een inkomensafhankelijke kinderbijslag verder te praten, zoals Den Uyl tracht te doen, zonder daarbij de redelijkheid van het

draagkrachtbeginsel in de loon- en inkomstenbelasting mede te betrekken.

Hierop heb ik niet alleen mijnerzijds gewezen, maar ook de heren Wiegel en De Korte hebben dit punt met name genoemd. Niettemin blijft men in de publieciteit praten over inkomensafhankelijke kinderbijslag zonder daarbij deze complicatie met betrekking tot de loon- en inkomstenbelasting te betrekken.

Ik vind het jammer, dat 'Driemaster' dezelfde weg is gegaan en ik hoop, dat de zakelijke argumenten, vervat in deze brief, de verwarring over dit onderwerp, die ook bij uw lezers kan zijn veroorzaakt, zal wegnemen.

G.O.J. van Tets
(lid 1e Kamer VVD)

NASCHRIFT : Ik dank Jhr. mr. Van Tets voor zijn bijdrage, al lijkt mij op de juistheid van zijn interpretatie van het interview het een en ander af te dingen. Wat daar verder ook van zij, ik kan niet nalaten op te merken dat ik vind dat de heer Van Tets zijn brief vooral ook aan de heer Kamminga moet sturen. Want van de voorzitter van de tweede (!) partij van Nederland mag je toch verwachten dat hij (een volgende keer wel) het juiste antwoord op de betreffende vraag kan geven.

Wiljan Loomans

D.H.M. Dental Depot

Leverancier van tandheelkundige benodigdheden

- * Wij verzorgen de totale inrichting van Uw praktijk
- * Ruim assortiment handinstrumentarium verbruiksmaterialen
- * Bel eens: 05910-13915 te Emmen

Documentatiemap met uitgebreide informatie ligt voor U klaar

Haagjesweg 263
Postbus 138
7800 AC Emmen

Argentijnse persattaché: NATIONALE TROTS MEEST VAN BELANG

Mr. Curia, waarom is uw regering overgegaan tot de bezetting van de Falkland-eilanden (Malvinas)?

Wel, de Argentijnse regering maakt al sedert vele jaren aanspraak op de Malvinas. Dit omdat deze eilandengroep reeds sinds de Spaanse koloniale tijd onder één bestuur hebben geressorteed met Argentinië. Toen in 1810 Argentinië onafhankelijk werd, behoorden ook de Malvinas tot het grondgebied. In 1833 echter nam de Britse vloot de eilanden over, om vervolgens de bevolking naar het Argentijnse vasteland te deporteren. In de loop der jaren zijn daarvoor de nieuwe eilandbewoners in de plaats gekomen. Maar vanaf dat tijdstip heeft Argentinië haar best gedaan om de soevereiniteit over dit gebied te herwinnen.

Mede op grond van uitspraken van de Algemene Vergadering van de V.N. zijn we in 1964 met de Britten om de tafel gaan zitten om tot een oplossing te komen. Doch toen wij in 1971 de soevereiniteit van het gebied ter sprake wilden brengen, onderbrak de Britse regering het gesprek. In 1976 werd het hervat, en begin dit jaar, in maart, werd het laatste gesprek gehouden. Hierin stelde Argentinië een wijziging in de procedures voor, hetgeen de Britten in beraad zouden nemen. Intussen waren een aantal werknemers van een Argentijns bedrijf,

volgens een legaal en legitiem contract met een Engels bedrijf in South Georgia (een andere Britse eilandengroep in de Atlantische Oceaan) aan het werk gegaan om een walvisvaarstation te slopen. Dit werd verkeerd begrepen door de Britten, die deze mensen poogden te verdrijven en er militairen op af stuurden. Dit conflict ging naar een climax, die het bereikte, toen wij de eilanden, zonder enig probleem, overnamen.

Uw regering kon toch van te voren vermoeden dat deze zaak een ernstig conflict met de Britten zou opleveren?

Inderdaad, maar op een bepaald moment komt er een ogenblik dat je risico's moet nemen. Hoe staat Argentinië tegenover de uitspraak van de Veiligheidsraad der V.N. dat zij haar troepen van de Falklands moet terugtrekken?

Wij willen graag onze troepen terugtrekken, mits de Britse regering onze soevereiniteit over de eilanden erkent. Hebben ook motieven als de aanwezigheid van olie, de strategische ligging en de noodzaak voor het Argentijnse regime om de aandacht van de binnenlandse toestand af te leiden bij de beslissing om de eilanden te bezetten meegespeeld?

Het is duidelijk, dat deze situatie de eenheid van het volk bevordert en de aandacht van interne problemen afleidt,

maar de oppositie heeft al duidelijk gesteld, dat haar steun aan het regime slechts voor een korte periode, nl. gedurende deze crisis zal gelden. Bovendien zeg je niet van "het gaat slecht deze week, laat ik maar een externe vijand creëren om de problemen de baas te worden", want zo'n bezetting organiseer je niet in een week. Het stond al heel lang te wachten, in de afgelopen jaren is een eventuele aanval meerdere keren gepland, maar vanwege verschillende oorzaken niet doorgeslagen. Wat de olie betreft, dat is zeker een voordeel, maar heeft niet de in beslissende mate bij de besluitvorming meegewogen. De strategische ligging van de eilanden beperkt zich tot de ligging op de olieroute ingeval het Panamakanaal voor de Amerikanen onbruikbaar wordt. Ook in dat geval zullen de Verenigde Staten de enige zijn, die een vloot ter bescherming van deze Zuidelijke Atlantische Oceaan kunnen uitrusten, dus

door
**Albert Berens
en Jaap
Hoogenboezem**

veel zal Argentinië dan met of zonder de Malvinas toch niet kunnen doen.

Nee, ik geloof dat al deze factoren wel hebben meegespeeld, maar dat de belangrijkste reden voor de bezetting 'gewoon' de nationale trots is, het feit dat die eilanden tot Argentinië behoren, en dat we daarom nu onze soevereiniteit over het gebied hebben hersteld.

Geloof u niet, dat uw land nu internationaal op diplomatiek gebied erg geïsoleerd zal komen te staan (gezien ook het feit dat de USSR niet haar veto heeft uitgesproken over de VII resolutie m.b.t. de terugtrekking van uw troepen)? Dat denk ik niet, juist omdat de USSR, gezien hun behoefte aan ons grans, de Britten heeft bedreigd met ingrijpen, indien zij het Argentijnse vasteland zouden aanvallen. Bovendien nemen de Amerikanen in deze zaak geen duidelijke stelling in, en proberen zij te bemiddelen om een vreedzame oplossing mogelijk te maken. Daarnaast steunen vrijwel alle Latijns-Amerikaanse landen ons.

Maar zou uw 'vijand' Chili, in geval van een gewapend conflict tussen uw land en het Verenigd Koninkrijk, zijn kans niet grijpen door eveneens een aanval uit te voeren? Op het moment zijn we met de Chileenen inzake onze (grens-) geschillen in gesprek. Daar deze gesprekken nog zeer goed verlopen verwacht ik niet dat de Chileenen ze zullen afbreken, noch dat ze een aanval op ons zullen uitvoeren.

Indien uw land de soevereiniteit over de eilanden zal krijgen en behouden, wat staat de bevolking dan te wachten? De rechten van de bevolking worden volledig gerespecteerd, hun 'way of life' zal worden gerespecteerd en we zullen rekening houden met hun belangen. Niet met hun wensen, maar met hun belangen. Internationaal juridisch houdt dat in, dat er geen confiscaties en dergelijke plaats zullen vinden. Maar als men wenst bij het Verenigd Koninkrijk te blijven behoren, kunnen we daar niet aan tegemoet komen. Wij hebben al jaren ons best gedaan de Falklanders voor ons te winnen, door het instellen van een transportregeling - het aanleggen van een landingsbaan, het aanvoeren van olie, zodat men niet meer alleen turf hoeft te stoken, het instellen van een ambulancedienst - en het bevorderen van het toerisme. Toch blijven deze tweede klas Britse (in Engeland bestaat het klasstelsel; je bent een eerste klas burger als je in Groot-Brittannië of Noord-Ierland geboren bent en woont, tweede klas als je blank bent maar niet in de genoemde gebieden woont en derde klas als je niet blank bent en niet in de genoemde gebieden woont) ontzettend nationalistisch, maar daar kunnen we niet helemaal rekening mee houden.

GEZONDHEIDSGRUWEL

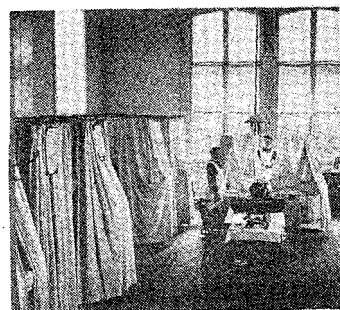
Het is jammer, maar ook ons o zo zorgvuldig opgezette gezondheidszorgsysteem ontkomt niet aan het monster dat bezuiniging heet. Dat is vervelend, dat is jammer; het heeft zelfs hier en daar tot panische reacties geleid bij mensen die te laat accepteerden dat het geld op was, en daardoor in allerijl de moderne Amerikaanse apparatuur moesten afbestellen voor ze naar Nederland verscheept zou worden (of liever zelf met de boot vertrokken). Daarna bleek het toch nog erger te zijn dan het zich eerst liet aanzien: er moest er zelfs geld teruggegeven worden, althans, de begroting voor het volgende jaar moest aangepast worden. Dat dat de nodige problemen met zich meebrengt laat zich raden,

door
Wim Fels

immers, het weghalen van één radertje uit een uurwerk doet het hele geval stoppen. Zo niet volgens de huidige minister van Volksgezondheid, mevr. Gardeniers. Zij zwaait met ijzige zekerheid met de scalpel door ons medische wereldje; ongeveer onder het motto: komt er een vacature, laat hem open; eindig een project, begin geen nieuw; komt een bed leeg, doe het weg. Met deze methode bezuinig je inderdaad, dat wel, maar of de belangen van de patiënten er mee gediend zijn is een andere zaak.

Gruwel nummer één: De minister heeft uitgerekend dat er teveel ziekenhuisbedden zijn, maar liefst 8000. Hoe Til aan dit aantal komt zal ons vooralsnog verborgen blijven, het vervelende is, is dat ze haar snoede plan eventueel nog kan uitvoeren ook, als ze dat wil.

Ze kan gebruik maken van een artikel uit de wet ziekenhuisvoorzieningen, dat haar die mogelijkheid in handen geeft. Dat artikel was overigens heel ergens anders voor bedoeld, maar dat is een ander verhaal. Het zal de lezer niet verbazen dat niet een ieder de opinie

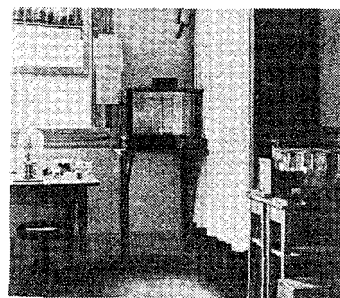

van onze minister deelt. De Nationale Ziekenhuisraad is van mening dat er hooguit 4300 bedden teveel zijn, en dat een inkrimping van de ziekenhuis-capaciteit met 8000 bedden zou leiden tot een onaantvaardbare teruggang in de kwaliteit van de zorg (en de werkgelegenheid) de door de minister voorgestelde sanering past verder niet in het totale werkgelegenheidsbeleid van de regering. Bovendien zouden er weer allerlei noodvoorzieningen getroffen moeten worden, en dat kost weer geld. Ook is er geen rekening gehouden met de constitutie van onze bevolking die langzaam doch zeker aan het vergrijzen is. De behoefte aan ziekenhuisbedden zal in de toekomst alleen toenemen. Elders heb ik gepleit voor het vergroten van het aantal polikli-

nische behandelingen, voor gevallen waarbij zulks mogelijk is. Zoiets moet echter niet overhaast gebeuren, het mag in geen geval ten koste gaan van de behandeling. Langzaam veranderen dus graag.

Gruwel nummer twee: De gezondheidsraad heeft het advies uitgebracht om in proefgebieden een onderzoek te houden op longkanker onder mannen van 40 tot 75 jaar. Zo'n proefonderzoek kan uitwijzen of de know-how op dit gebied ver genoeg is om een bevolkingsonderzoek op grote schaal te rechtvaardigen. "Dat gaat duiten kosten" moet de minister gedacht hebben. Gelukkig voor haar gaf de raad haar een mooi argument om van de hele zaak af te zien. De gezondheidsraad voelde niets voor een massaal onderzoek omdat dit tegen zou kunnen vallen. "Dan kan een proefonderzoek ook tegenvallen, bovendien verontrust je de proefpersonen mogelijk onnodig." Ook hier was niet iedereen het eens met onze minister. De Nederlandse vereniging van longartsen is van mening dat bevolkingsonderzoek op longkanker juist erg veel resultaten kan afwerpen. Wie zou het bij het rechte eind hebben, de minister of de longartsen?

Gruwel nummer drie: Al jarenlang is er een georganiseerd bevolkingsonderzoek naar baarmoederhalskanker. De minister vindt het echter beter dat het hele onderzoek bij de huisarts ondergebracht wordt; er zijn reeds onderhandelingen met het ziekenfonds over deze zaak gevoerd. Wat niet in eerste instantie steekt is, dat de huisartsen verder dit onderzoek zouden moeten doen,

wel is het frappant dat het bevolkingsonderzoek gesubsidieert wordt met een bedrag van maar liefst tien miljoen gulden per jaar. En dat beste lezers, is een bedrag dat de minister op een uiterst simpele manier denkt te kunnen bezuinigen. Té eenvoudig zou je haast denken.

Zo zijn er nog wel meer appeltjes te schillen met de minister. Mogelijk kan eventueel een commissie de 'vinger aan de pols houden'; een kleine groep liberale jongeren zouden vele interessante onderwerpen kunnen aansnijden.

"De Oude Stoep"

discotheek
restaurant — bowling — biljart
speeltuin — terras — video-film — pizzeria — bruin-café
israëlsch restaurant

VLIELAND Tel. 05621 - 678

PvdA Amsterdam
Deel II Actie 'Kabel'

Begin: Uitgangspunt beleid kabel

Bij het formuleren van een mediabeleid ten aanzien van de kabel dient voorop te staan het uitgangspunt dat de kabel in principe niets anders is dan een bundeling van individuele antennes. Met andere woorden: de vrijheid van iedere burger om via de antenne alles te kunnen en mogen ontvangen dat wordt uitgezonden dient ook via de kabel gewaarborgd te zijn. De beoordeling en het vervolgens nemen van maatregelen tegen onwettig ethergedrag kan nooit bij de exploitant van de kabel worden gelegd. Daarmee zouden niet alleen de ontvangstmogelijkheden worden beperkt, maar zou de kabelexploitant een taak krijgen toebedacht die in strijd is met het karakter van de uitgangspunten met betrekking tot de exploitatie van het kabelnet. Wij wijzen dat principieel af.

Uitgangspunten voor een mediabeleid

Het mediabeleid moet o.i. gericht zijn op:

- pluriformiteit en veelkleurigheid;
- het voorkomen dat de media de speelbal worden van commerciële belangen en doelstellingen;
- het tijdig onderkennen van en het gericht reageren op de maatschappelijke gevolgen van technologische veranderingen;
- beperking van de kosten voor de konsument door het zoveel mogelijk voorkomen van een verhoging van de omroepbijdrage.

Het Amsterdamse kabelnet is het grootste van Europa, daarmee heeft het net een bereik, dat de kabel interessant maakt voor vele groepen. Het huidige net beschikt over 18 kanalen, waarvan er thans 11 in gebruik zijn. Verder uitbreiding tot 30 kanalen is mogelijk. Door het grote aantal kanalen is de Kabel Televisie Amsterdam (K.T.A.) in staat om reguliere radio- en televisiestations te distribueren, maar om ook andere signalen door te geven. Daarnaast zijn door perfectie van ontvangsttoestellen de keuzemogelijkheden steeds groter geworden.

T.V.-piraten

Het laatste jaar is Amsterdam gekonfronteerd geworden met de zogenaamde 't.v.-piraten'. De uitzendingen die verzorgd werden door deze t.v.-piraten hebben aangetoond dat:

- een ruimer gebruik van de kabel dan door velen was voorzien mogelijk is,
- zij in een kennelijke behoefte bij de bevolking voorzien,
- er behoefte aan en belangstelling voor lokaal gerichte t.v.-advertenties bestaat.

Hoewel er zeker schaduwkanten zitten aan de t.v.-piraterij is het eindbeeld als zodanig positief. Schaduwkanten zijn:

- commerciële exploitatie waarbij reklameopbrengsten de aard van de programma's en de voorwaarden waaronder uitgezonden kan worden bepalen;
- het schenden van auteursrechten;
- de pluriformiteit van het gebruik van het medium is niet gewaarborgd;
- vermenging van reklameboodschappen en nieuwsgaring.

Positief is echter, dat de zeer grote gebruiksmogelijkheden van de kabel voor een groot publiek aangetoond is en dat de discussie over het gebruik van de kabel daardoor is losgemaakt. Naar onze mening dient de gemeentelijke overheid ten aanzien van de opsporing van t.v.-piraten een passieve rol te vervullen. Het is primair de taak van de P.T.T. om op te treden. De ether-piraten zijn in overtreding van de telefonie-wet. Zij maken - weliswaar illegaal - slechts gebruik van wat de kabel in essentie is: een gemeenschappelijke antenne. Niet passief dient de gemeentelijke overheid echter te blijven waar het gaat om het intensieve en veelvuldige gebruik van de kabel te stimuleren.

Voorstellen voor een intensief gebruik van de kabel

1. De thans opererende t.v.-piraten moeten de mogelijkheid krijgen om legaal gebruik te maken van de kabel voor het verzorgen van uitzendingen. Daarnaast moeten ook andere gegadigden de mogelijkheid krijgen om voor 'zendtijd' in aanmerking te komen. Doelstellingen van de eventuele zendgemachtigden dienen niet in strijd te zijn met de wet, het gevaar voor de veiligheid van de staat, de openbare orde en de goede zeden. Dat betekent dat er geen inhoudelijke toetsingscriteria zijn. Dat zou immers in strijd zijn met de in de Grondwet geregelde vrijheid van meningsuiting. Gegadigden die voor een 'zendmachtiging' in aanmerking willen komen moeten, min of meer analoog aan art. 13 van de Omroepwet:
1. instellingen zijn met volledige rechtsbevoegdheid,
2. zowel wat de statuten als wat de feitelijke werkzaamheden aangaat, uitsluitend, althans hoofdzakelijk, ten doel hebben radio- of televisieuitzendingen te verzorgen,
3. voorzien in een bepaalde maatschappelijke, kulturele of godsdienstige dan wel geestelijke behoefte,
4. kunnen aantonen dat zij niet gericht zijn op het maken van winst, voorzover deze niet voor de vervulling van de omroep taak bestemd is.

In feite komt dat er op neer, dat wij iedereen zoveel mogelijk de kans willen geven gebruik te maken van de kabel.

Nadere voorwaarden zouden bij een verdere uitwerking gesteld kunnen worden. Anders dan in de huidige Omroepwet voor nationale omroepen geldt, lijkt het ons niet zinvol om voorshands een getalskriterium te stellen. Pas na een experimenteerfase van ongeveer 1-2 jaar zou een en ander meer definitief gestalte kunnen krijgen. Het verdient dan ook aanbeveling om in de experimenteerfase met voorlopige vergunningen te werken. Voor de verlening van zendtijd aan de verschillende gegadigden zou de Gemeenteraad een verordening kunnen vaststellen, waarin de hierboven genoemde marginale toetsingscriteria worden opgenomen. Aan de hand van die marginale toetsingscriteria verleent B. en W. een vergunning aan degenen die aan de randvoorwaarden voldoen. Tegen de beslissing van B. en W. staat uiteraard beroep open bij de AROB-rechter. Vooruitlopend op een wijziging van de Omroepwet is het gewenst, dat de Gemeente Amsterdam aan de Minister een zendmachtiging aanvraagt voor het uitzenden of doen uitzenden van televisieprogramma's (zoals geregeld in art. 47 Omroepwet).

2. Naast het openstellen van de kabel voor min of meer algemene zendgemachtigden, is het ook mogelijk om het net open te stellen voor instellingen, personen of groepen, die geen algemene omroepfunctie willen vervullen. Te denken valt aan buurtorganisatie's, clubs, buurthuizen, verenigingen, enz. Deze kunnen incidenteel gebruik maken van de kabel om bepaalde boodschappen te distribueren.
3. Teneinde te komen tot een lokale nieuwsvoorziening is het noodzakelijk dat een lokaal gerichte televisiezender, analoog aan de lokale radiozender, wordt opgericht. Deze lokale zender zal primair gericht dienen te zijn op de nieuwsvoorzorging. Daartoe zou kunnen worden gedacht aan het daarbij inschakelen van de stadsredakties van de Amsterdamse kranten.

4. Een der netten kan gebruikt worden voor educatieve doeleinden, voorlichting van de gemeente, politie, G.G. en G.D., enz.

5. De distributie van speelfilms via het kabelnet moet nader worden onderzocht. Natuurlijk zullen de auteursrechten moeten worden betaald. De landelijke regelingen met de Bioscoopbond zullen daarbij betrokken kunnen worden. De vraag is echter of sommige films niet voor een eerdere uitzending in aanmerking komen. In dit verband wijze wij op de veel betere regelingen in België en Duitsland. Ook de invoering van een systeem van 'pay-t.v.', waarbij de konsument voor een bepaald bedrag een film naar

keuze in zijn huiskamer kan brengen, moet worden onderzocht.

De auteursrechten

De auteursrechten die verschuldigd zijn voor het weergeven van muziek, van opgenomen radio- en t.v.-uitzendingen, van films of videobanden, dienen natuurlijk betaald te worden. Ten aanzien van de muziek-auteursrechten is een afkoopregeling met de BUMA denkbaar. Door een centrale administratie en het beheer van de programmabudgetten kunnen de verschuldigde rechten voor het weergeven van films gemakkelijk bijgehouden en voldaan worden.

Beheer

Ten einde het gebruik van de kabel te coördineren en te controleren zal een centraal beheersinstituut in het leven geroepen moeten worden. Dit instituut zal moeten toezien op het juiste gebruik van de kabel, de aanvragen voor uitzending door niet-zendgemachtigden moeten coördineren. Het beheersinstituut zal ook worden gebruikt voor het voeren van de administratie te ten behoeve van programmamakers. Bovendien is het denkbaar facilitaire voorzieningen bij dit beheersinstituut onder te brengen. Daarvan kunnen zowel de zendgemachtigden, als degenen die incidentele uitzendingen verzorgen gebruik maken.

Fianciering

Ter financiering van het bovenstaande plan kan worden gedacht aan:

- a. gedeeltelijke financiering door de rijksoverheid (t.b.v. de lokale t.v.-omroep),
- b. opbrengsten uit reklameboodschappen,
- c. bijdrage van de zendgemachtigden,
- d. exploitatie van een lokaal programmablad,
- e. als laatste mogelijkheid: een verhoging van de kabelbijdrage. Onderzoek zal moeten uitwijzen of de consument daartoe bereid en in staat is.

Reklame

De Amsterdamse t.v.-piraten hebben aangetoond, dat er onder het Amsterdamse midden- en kleinbedrijf een grote behoefte bestaat aan het uitzenden van reklameboodschappen door de televisie. Het verdient dan ook aanbeveling om een Amsterdamse STER in het leven te roepen. Het uitzenden van reklame is dan voorbehouden aan deze Amsterdamse STER. De opbrengsten van de reklameboodschappen dienen ter financiering van het gebruik van de kabel en ter

eventuele compensatie van gederfd inkomen bij de Amsterdamse kranten. Daartoe wordt een Fonds voor de Amsterdamse Pers ingesteld. De reklameboodschappen dienen zich te beperken tot mededelingen van het Amsterdamse midden- en kleinbedrijf.

Op dit moment stuit het oprichten van een Amsterdamse STER, Stichting Ether Reklame Amsterdam (STERA) op het wettelijk geregelde monopolie van de landelijke STER. Zolang op dat punt de wet nog niet is gewijzigd, zou de landelijke STER ingeschakeld kunnen worden om ten behoeve van de Amsterdamse uitzendingen reklame-tijd te verkopen.

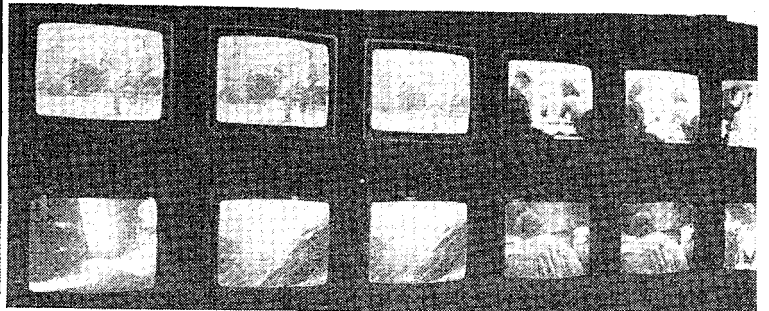
De Radio

Hoewel de directe aanleiding tot het schrijven van deze nota het gebruik van de kabel ten behoeve van legale t.v.-uitzendingen is, kan in deze nota niet voorbij worden gegaan aan de radio. De radio-piraterij veroorzaakt - anders dan de t.v.-piraten - veel hinder en last. De erge- nis bij met name luisteraars naar klassieke zenders hierover is groot. De K.T.A. moet naar onze mening alles wat binnen haar vermogen ligt doen om de distributie van reguliere legale uitzendingen te waarborgen. Naast een beleid wat er op gericht is de hinder weg te nemen, zal ook de mogelijkheid geboden moeten worden om op legale en gereglemte wijze eigen radioprogramma's te maken en uit te zenden. De hierboven voor de t.v. beschreven regelingen kunnen op gelijke wijze voor de radio worden toegepast; inclusief reklame.

Verzoek om preadvies

Op bepaalde onderdelen zal het voorgestelde verandering van de Omroepwet noodzakelijk maken. Dat mag echter geen obstakel zijn om te komen tot een zo goed mogelijk gebruik van de technische mogelijkheden die het kabelnet biedt. Amsterdam zal in dit geheel het voortouw moeten nemen. De ontwikkelingen m.b.t. het gebruik van de kabel zijn toch niet tegen te houden; dat hebben de t.v.-piraten laten zien; de discussie rond sateliet-t.v. eveneens. Het is daarom noodzakelijk, dat we daar waar het gaat om het gebruik van de kabel de ontwikkelingen vóór zijn. Amsterdam kan een nieuw hoofdstuk schrijven op mediagebied.

Jo Horn.

WAPENS NEER IN EL SALVADOR!

Op grond van de motie-Tilburg zal het hoofdbestuur in samenwerking met het Politiek Campagnebureau van de JOVD deze weken een actie starten. 'WAPENS NEER IN EL SALVADOR'. Handtekeningenlijsten zullen worden toegestuurd aan de afdelingen en commissies, om ze in de gelegenheid te stellen op actieve wijze het JOVD-standpunt over dit probleem in midden-Amerika uit te dragen. Ook in een ledenwerfcampagne kan deze handtekeningenactie een rol vervullen. Daarnaast geeft de actie inhoud aan de pressie-functie van de JOVD.

De El Salvador-problematiek hangt nauw samen met de andere ontwikkelingen in midden-Amerika. De toenadering tussen de VS en Cuba, de spanning tussen Nicaragua en de VS, de positie van Costa Rica en Mexico als mogelijke vredestitelers in de regio, dat alles houdt verband met toekomstige ontwikkelingen in El Salvador.

Bij de verkiezingen van 28 maart j.l., die het JOVD-congres al niet als oplossing zag, ontstond een rechte meerderheid.

Als straks een regering van nationale eenheid ontstaat, waarin alle partijen die aan de verkiezingen deelnamen in plaats nemen, rijst de vraag waarom de El Salvadorianen eigenlijk een keuze moesten maken, behalve om accenten te leggen. Bijna de helft van de El Salvadorianen stemde bewust niet. De nieuwe regering, op basis van de verkiezingspartijen die er deel van uitmaken, kan het pad naar een vreedzame oplossing niet vrijmaken.

De Verenigde Staten zouden de mogelijkheid hebben, om vreedzaam overleg tot stand te brengen. Maar in plaats van de partijen nader tot elkaar te brengen, gaat de Reagan-administratie door met het steunen van de regering in El Salvador met wapens en militaire adviseurs. Toch gaan

in het Amerikaanse congres vele stemmen op, onder andere van senator Kennedy, om de koers te herzien. Dat hoeft niet te betekenen dat alle niet-opstandige krachten worden uitgerangeerd. Dat zou evenmin een oplossing brengen. Het buitenland moet niet proberen El Salvador een oplossing op te dringen. Maar wel kan geholpen worden een klimaat te scheppen, dat een vreedzame oplossing mogelijk maakt, waarbij de Salvadorianen zelf hun weg naar democratisering gaan uitstippelen. Absolute voorwaarde hiervoor is, dat de wapens worden neergelegd en overleg tussen regering en opstandelingen tot stand komt. Het plan van de Mexicaanse president biedt hiervoor goede aanzetten. Maar steun van omliggende landen als Nicaragua, Cuba en de Verenigde Staten in hiervoor onontbeerlijk. Die weg wil ook de JOVD ondersteunen. Daarom voert de JOVD actie.

- dat de vaste wil de waarden van de vrije Westerse wereld tegen autocratische en dictatoriale systemen te verdedigen de grond moet zijn waarop verzet tegen mogelijke Sovjet-inmenging gebaseerd is,

VEROORDEELT
- iedere inmenging van buiten af in de interne problemen van El Salvador die niet gericht is op een vreedzame oplossing van het conflict in El Salvador en op het tot zijn recht komen van de zelfbeschikking van het gehele volk van El Salvador door democratisering van de bestaande structuren,

ROEPT DE NEDERLANDSE REGERING OP
- samen met andere EG-partners invloed aan te wenden opdat de mensenrechten in El Salvador worden gerespecteerd en het volk van El Salvador over haar eigen toekomst kan beslissen, alsmede iedere inmenging in het conflict die hier niet op gebaseerd is ten stelligste te veroordelen,

en gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie werd met algemene stemmen aanvaard.

De JOVD, in buitengewone algemene vergadering bijeen op 7 maart 1982 in Tilburg,

VEROORDEELT iedere inmenging van buiten af in El Salvador die niet gericht is op een vreedzame oplossing van de problemen in dat land,

IS VAN MENING dat het volk van El Salvador zelf op democratische wijze over haar toekomst moet kunnen beslissen,

SPREEKT HAAR WEERZIN UIT over iedere schending van de Rechten van de Mens, ook in El Salvador,

CONSTATEERT dat het El Salvadoriaanse volksverzet bereid is tot overleg met de regering-

Duarte, teneinde een vreedzame oplossing te bewerkstelligen, en tevens de bereidheid toont daarbij vergaande concessies te doen,

VERZOEKT MET KLEM de Verenigde Staten van Amerika hun invloed aan te wenden opdat dit overleg er komt, in het belang van het volk van El Salvador,

VRAAGT ook de regering van El Salvador dit overleg met open vizier in te gaan,

VRAAGT HET HOOFDBESTUUR VAN DE JOVD deze mening actief uit te dragen, opdat over dit standpunt geen twijfel kan bestaan,

en gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie werd door een meerderheid van de vergadering aanvaard.

De JOVD, in vergadering bijeen op 27 maart 1982 te Hoozevee,

CONSTATERENDE
- dat de mensenrechten in El Salvador op grove wijze geschonden worden,
- dat het IKON-team zeer waarschijnlijk op laffe wijze is vermoord,

OVERWEGENDE
- dat de morgen te houden 'verkiezingen' nimmer een oplossing zullen kunnen bieden,

ROEPT DE STRIJDENDE PARTIJEN OP de bemiddeling en het vredesplan van president Lopez Portillo van Mexico te aanvaarden en uit te voeren,

en gaat over tot de orde van de dag.

Deze motie werd door het hoofdbestuur als perverklaring uitgezonden.

JOVD-Handtekeningenactie

HET JOVD- CONGRES OVER EL SALVADOR.

In de laatste twee jaar hield het congres van de JOVD zich herhaaldelijk bezig met de El Salvador-problematiek. De eerste twee maal via een door het hoofdbestuur ingediende motie, laatstelijk met een motie van de afdeling Leiden. De tekst van deze moties dient als achtergrondinformatie bij de actie 'Wapens neer in El Salvador'.

De JOVD, in vergadering bijeen op 13 en 14 juni 1981 in Berg en Dal,

OVERWEGENDE

- dat de strijd tussen regeringstroepen en opstandelingen in El Salvador in hevige

heid toeneemt,

- dat dit verzet veroorzaakt wordt door het bestaan van ondemocratische structuren in dit land, alsmede door het gemak waarmee extreme organisaties terreur kunnen uitoefenen op de bevolking van El Salvador,

- dat bij de Verenigde Staten duidelijk de vrees bestaat dat El Salvador in de invloedssfeer van de Sovjet-Unie komt, op grond van berichten van inmenging door met name Cuba,

CONSTATERENDE

- dat de Verenigde Staten militaire steun verlenen aan de El Salvadoriaanse junta,
- dat deze steun slechts leidt tot het voortgaan van

de strijd tussen junta en opstandelingen, maar voorbijgaat aan het werkelijke probleem van El Salvador, namelijk de machtspositie van het grootgrondbezit, welke ook het beleid van de junta beïnvloedt,

- dat deze steun de internationale geloofwaardigheid van de Verenigde Staten als verdediger van het zelfbeschikingsrecht van volkeren ondermijnt en de kritiek op de Russische aanwezigheid in Afghanistan ontkracht,

OVERWEGENDE

- dat de Verenigde Staten een

belangrijke verantwoordelijkheid dragen als leider van het verbond van de vrije Westerse democratieën,

Redactiedag

27 Februari j.l. organiseerde de VVO Jan van Zanen met medewerking van de redactie van DRIEMASTER een landelijke redactiedag. In het Stikkerhuis, waar de redacteurs van de verschillende afdelingsbladen die dag bijeen waren, hield dhr. Hans de Bie uit Amstelveen als eerste een inleiding.

De Bie (werkzaam bij het NOS-journaal als eindredacteur en voorzitter van de amstelveense VVD) kwam met een groot aantal redactionele tips en gaf aan hoe het amstelveense afdelingsblad tot stand kwam. De aanwezige JOVD'ers kregen na zijn in-

leiding gelegenheid tot het stellen van vragen. Deze gingen met name over het NOS-journaal. De hoofdredacteur van Driemaster, Wiljan Loomans, kwam vervolgens met uitgebreide aanwijzingen voor de opmaak van een afdelingsblad. Tenslotte hielden de aanwezige redacteurs een praatje over hun eigen blad en werden onderling ervaringen uitgewisseld. Evaluerend kan men zeggen dat het een leerzame en interessante dag was, met name voor beginnende redacteurs.

JAN VAN ZANEN WEG

Tijdens het afgelopen JOVD-congres in Hoozevee trad Jan van Zanen af als vice-voorzitter organisatie. Jan van Zanen, JOVD'er in hart en nieren!

Jan begon zijn politieke carrière in het stadje dat bekend is om haar kaas en haar klompen en nu ook om "haar" Jan van Zanen: Edam.

In 1979 richtte hij daar een JOVD-afdeling op, die zich onder zijn leiding ontpopte als een actieve en gezellige afdeling. Jan, vastbesloten van de JOVD Edam/Volendam (nu Waterland) iets te maken, zorgde ook voor landelijke bekendheid. Al gauw werd Jan redacteur van DRIEMASTER en "rolde" hij niet

te stuiten, het HB in. We kennen Jan als een echte liberaal iemand die open staat voor andermans ideeën, maar ook iemand die vast houdt aan zijn principes. Jan schroomde niet

door
Caroline Loen

- zowel in afdeling als in de handen flink uit de mouwen

te steken. "Werken aan de basis" was (en is) Jan's devies en de vele mensen die hem daar zijn tegengekomen zullen beamen dat hij ook veel werk verzet heeft.

Nu Jan het HB vaarwel heeft gezegd, wil dat, Jan kennende, zeker niet zeggen dat we hem kwijt zijn. Met name in Noord-Holland, waar mede door zijn steun de samenwerking erg goed van de grond is gekomen, zal hij actief blijven, en gelukkig maar!

NIEUW DISTRICT

Vrijdagavond 7 mei a.s. om 20.00 uur zal in het Stikkerhuis in Amsterdam de plechtige oprichting van het District Noord-Holland plaats vinden. Gasten op deze avond zullen zijn Frank Rohof, landelijk vice-voorzitter organisatie van de JOVD, en dhr. Hopman, lid van de Provinciale Staten van Noord-Holland en lijsttrekker voor de VVD in Amsterdam bij de laatste provinciale staten-verkiezingen. Dit mag voor de JOVD een historische zaak genoemd worden. Nooit eerder in de JOVD-geschiedenis was sprake van een

feitelijk opererend district Noord-Holland. De Kiemen voor dit district werden gelegd door het Provinciaal Overlegorgaan Noord-Holland (PON) onder leiding van Frits Westerkamp, Joyce Niezing en Peter de Baet, dat nu zal worden opgeheven. Het nieuwe bestuur zal bestaan uit een oude rot in het vak als voorzitter, te weten Jan van Zanen (oud landelijk VVO), Hans de Haan (voorzitter afdeling Amsterdam) als VVP, Rob van de Pas (voorzitter ABCD) wordt VVO, iemand uit de afdeling Hoorn als secretaris, Peter de Baet (voorzitter afdeling

Waterland) blijft penningmeester en tenslotte een primeur: Reinier Groos (oud-voorzitter Kennemerland) wordt de eerste regionale internationaal secretaris. Een drietal mensen zal verder speciaal worden belast met het promotie-werk. Als onafhankelijk Vliegend Brigadier is inmiddels Julius Remarque, de voorzitter van de afdeling Kennemerland, benoemd. Het district Noord-Holland bestaat voorlopig uit de afdelingen Amstelland, Amsterdam, ABCD, Kennemerland, Hoorn en Waterland.

Padruma b.v.

4e Industrieweg 5,
Postbus 73, 8050 AB - Hattem
Telefoon 05206 - 42837

VOOR UW:

HANDELSDRUKWERK,
STICKERS,
ETIKETTEN OP ROLLEN,
ETIKETTEERAPPARATUUR,

Het is de burger waar het om draait

Een interview met Mr. J. G. C. Wiebenga, burgemeester van Eelde-Paterswolde, en Eerste Kamerlid voor de VVD.

Ons staatsrecht vormt een vrij statisch geheel. Toch valt het niet altijd mee de regels uit Grond- en Gemeentewet toe te passen. Een gemeenteraadslid heeft dan ook geen gemakkelijke taak: hij is degene die het dichtst bij de burger staat, en de eerste klappen opvangt. We vroegen dhr. Wiebenga om eens wat toe te lichten.

(V) Hoe zijn de taken van een gemeente geregeld?

(A) Daarvoor hebben we een goed systeem; de gemeente kan alles regelen, wat een hogere regeling niet doet. Dat is een open systeem dus, flexibel. Alleen...sinds de jaren '60 heeft de rijksoverheid té veel geregeld. Dat hoort bij de verwikkeling van de verzorgingsstaat. En er zijn veel taken die de gemeente net zo goed kan doen. Denk aan volkshuisvesting en welzijn. Gelukkig komt nu de laatste jaren het besef dat het rijk het allemaal niet aankan. De departementen blijken te log en onhandelbaar voor het parlement, de inter-departementale samenwerking is nihil, en ten derde, het ontbreekt het aan integraal beleid.

(V) Is het mogelijk de landelijke politieke lijn over te brengen en uit te voeren in de gemeente?

(A) Dat verschilt per partij. Kijk, de VVD is een beginselpartij, en liberale bestuurders zullen problemen vaak op gelijksoortige wijze benaderen. We benaderen problemen vanuit dezelfde achtergrond. D'66 is bijvoorbeeld geen beginselpartij. Die heeft voor elk probleem afzonderlijk een andere

benaderingswijze. De kiezer laat je op die manier mooi zwemmen.

(V) Welke taken zouden meer aan de gemeente gedelegeerd moeten worden?

(A) Liberalen denken aan bijvoorbeeld vergroting van het belastinggebied. Taken delegeren kan overigens niet zo maar.

want je moet een goede afweging maken tussen nut en offer. Maar het is natuurlijk belachelijk dat je voor een aanleg van een onrendabele riolering na landelijke goedkeuring, ook nog eens provinciale goedkeuring moet hebben. Bovendien hanteert de inspecteur in de provincie weer andere criteria dan het rijk, en duurt het tijden voordat je die riolering eindelijk eens mag aanleggen. En wat ik U nu vertel is maar een tipje van de sluier hoor...

(V) Hoe is de verhouding gemeente - provincie?

(A) Voor de gemeente worden de Provinciale Staten in toenemende mate belangrijk in het licht bezien van de afstoting van rijkstaken. Het rijk zou vaker beslissingen moeten overlaten aan PS. Die staan namelijk dicht bij de burger, en de burger voelt zich van zijn kant dan dicht bij het bestuur betrokken.

(V) Hoeveel invloed heeft een gemeente op het rijk als ze bijvoorbeeld een militair oefenterrein op haar gebied wil?

(A) Als een gemeente zoiets wil betekent dat dat de burgemeester met zijn wethouders op pad zal moeten. Een gemeente die awt actief is kan meewerken aan het besluit over dat oefenterrein, door op het goede moment bij de goede instantie te zijn. "Een bestuurder moet iemand met karakter zijn, dat

staat helemaal los van zijn opleiding".

(V) Wordt de macht van de gemeente niet wat veel beperkt doordat een groot deel van de middelen van het rijk moet komen?

(A) Zeker. Naast het gemeentefonds zijn er 572 rijksuitkeringen voor gemeenten. Het hele stelsel van al die uitkeringen moet drastisch vereenvoudigd worden. Die uitkeringen zijn voor de gemeenten van essentieel belang, want ze vormen zo'n 90% van de inkomsten. Die uitkeringen zijn de gulden koorden waarmee het rijk de gemeente kan sturen. Dat kan niet, het toezicht door het rijk moet worden verminderd.

Wiegel en Van Thijn zijn daar trouwens mee bezig, en ik neem aan dat er binnen vijf jaar resultaten zullen worden geboekt.

(V) Hoe staat U tegenover de vereniging van functies in één persoon? Dus bijvoorbeeld burgemeester en PS-lid?

(A) Moet niet verboden worden. Het kan een verarming zijn voor bijvoorbeeld PS, maar ook voor bijv. de Eerste Kamer. Mag ik mezelf als voorbeeld noemen? Ik denk dat het nuttig is dat er in de Eerste Kamer ook burgemeesters en wethouders zitten. Dat bevordert de broodnodige pluriformiteit van de Eerste Kamer. Het CDA verbiedt de vereniging van functies in één persoon voor haar leden. Ik vind dat je het niet moet bevoorstellen, maar ook niet moet verbieden. Het hangt ook van de persoon af.

(V) Nu de vereniging van functies in het burgemeesterschap. Heeft een burgemeester veel 'macht' in de gemeente?

(A) Veel mensen denken dat, maar dat is een grote vergissing. De burgemeester is wel voorzitter van de gemeenteraad, maar hij heeft geen stem daarin. Hij is voorzitter van B&W maar de wethouders zijn altijd

in meerderheid. Hij heeft een paar, ik zeg met nadruk een paar, zelfstandige taken, maar hij voert die uit onder controle van de gemeenteraad. De beleidsruimte voor de burgemeester is dus geen centimeter groter dan hem door de raad wordt toegestaan.

Als je de burgers vraagt hoe de burgemeester moet worden aangewezen, dan zegt de meerderheid: rechtstreeks kiezen.

Vraag je het aan gemeenteraadsliden, dan zeggen die dat de raad de burgemeester moet kiezen; vraag je het de burgemeesters zelf, dan zeggen ze dat hij benoemd moet worden. Aan elke vorm kleven nadelen. Het rechtstreeks kiezen heeft als nadeel dat de burgemeester niet afzetbaar is; maakt de gemeenteraad de keus, dan wordt het vaak iemand uit de grootste politieke partij. Benoeming door de kroon heeft als nadeel dat het vaak geen burgemeester uit die plaats is. Voordeel van iemand die niet uit de plaats komt, is dat hij zich wat onafhankelijker kan opstellen. "De burgemeester is primair gemeenteman!"

(V) Onze nationale ombudsman, dr. Rang, heeft gezegd dat de meeste klachten die hij kreeg afkomstig waren van mensen die kritiek hadden op het gemeentebestuur. Hoe verklaart U dat?

(A) Het is begrijpelijk, want de burgers zien die zaken dicht bij huis gebeuren: het zijn veel klachten over plaatselijke of buurtangelegenheden. Onze nationale ombudsman moet ook niet bevoegd gemaakt worden om gemeentelijke zaken te behandelen. We moeten zorgen dat we een provinciale ombudsman krijgen, die de provinciale en gemeentelijke problemen behandelt. Een gemeentelijke ombudsman staat weer te dicht bij de burgers.

(V) Bijna onvermijdelijk. Een vraag over program- en afspiegelingscolleges. Wat vindt U

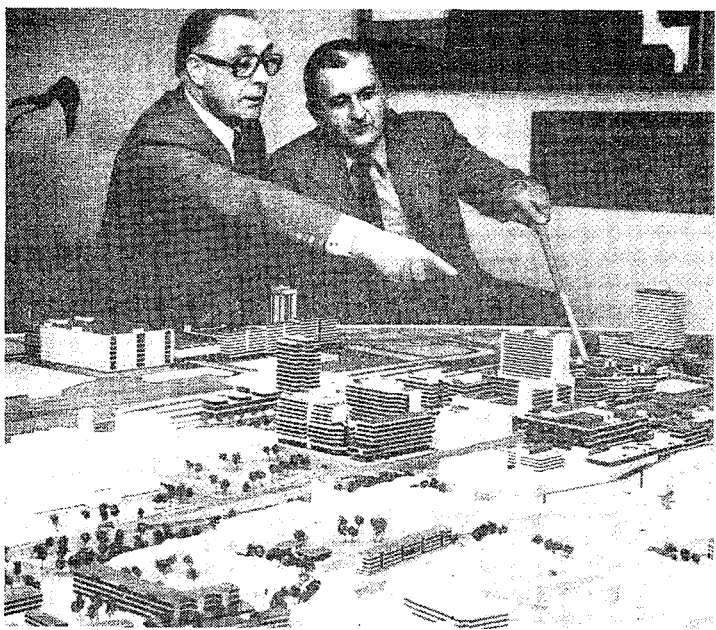
van de tendens naar programcolleges?

(A) Ja, alle grote partijen willen een program-college. Maar de PvdA vond tot voor kort een smalle basis genoeg; de VVD werkt het liefst op brede basis. Program- en afspiegelingscolleges zijn geen tegengestelde begrippen. Je maakt een kwalitatief onderscheid: wel of geen programma en je maakt een kwantitatief onderscheid: brede basis of smalle basis. Smalle basiscolleges laten een grote groep mensen 'niet meedoen'.

Daarom is een brede basis beter. Samenwerken op basis van een programma is het beste, want dat biedt voor de burgers een stuk zekerheid. Als ik moest kiezen voor het laten vallen van het programma, of het laten vallen van de brede basis, dan koos ik voor het laten vallen van samenwerking op brede basis. Zo belangrijk is het samenwerken op basis van een programma. (V) Een uitsmijter?

(A) Eh...Ja...De JOVD doet er goed aan zich ook in de toekomst

bezig te houden met de plaatselijke politiek, die voor de burger van groot belang is. Want het is de burger waar het om draait. Vergeet de gemeentepolitiek niet!

Milieu

Gelukkig krijgt het milieu de laatste jaren steeds meer de aandacht die het verdient. Het besef, dat alles wat direct op het milieu ingrijpt ook direct op onze leefomstandigheden zijn invloed heeft, leeft ook bij de bestuurders op gemeentelijk niveau.

Welzijn moet voorop staan: het milieubeleid moet in de eerste plaats de bewoners en hun stad dienen. In conflict-situaties, bijv. vestiging van een milieuvriendelijk bedrijf in de stad, zullen (zoals altijd) belangen af-

gewogen moeten worden, en goed worden bekeken wat voor gevolgen een dergelijke vestiging voor het milieu heeft. Milieueisen zullen een zeer belangrijke, zo niet beslissende rol moeten spelen in de besluitvorming. Het ten koste van 'het milieu' verwerven van maximale welvaart blijft ten allen tijde verwerpelijk. Streng toezicht op bedrijven, particulieren en niet in de laatste plaats, op de gemeente zelf, is geboden. Wat betreft het schoonmaken van met giftige stoffen besmette grond, is

het natuurlijk in principe wenselijk dat de vervuiler voor de schoonmaakkosten opdraait. Omdat het soms moeilijk is om op te sporen wie dat is, het kan vele jaren geleden gebeurt zijn, moet de gemeente, en indien zij dat niet alleen kan, het Rijk de helpende hand bieden. Snelheid is desondanks geboden, omdat veel bestemmingsplannen, en met name de woonsectoren, in de war worden gebracht en ontoelaatbare achterstanden in uitvoering oplopen. Succesvolle recyclingprojecten, zoals het glascontainerstelsel dat in sommige gemeentes reeds met succes wordt toegepast, vraagt gewoon om uitbreiding. Ook met de recycling van andere 'waardevolle soorten afval' zoals blik, dient begonnen te worden.

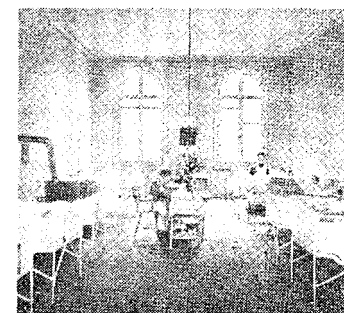

Welzijn

Erg vaak hoor je de politici niet over volksgezondheid. Pas als er ergens gifbelten gevonden worden, ziekenhuizen gaan fuseren, of de drugsproblematiek aan de orde komt, dan wordt er meer aandacht besteed aan dit aspect van de politiek. Dat is vreemd; gezien de enorme sommen geld die er in de gezondheidszorg uitgegeven worden.

Juist nu in een tijd, waarin een einde is gekomen aan de economische groei, en er gekozen moet worden - ook in de gezondheidszorg - voor noodzakelijke bezuinigingen, nu treden er problemen op. Dure researchprojecten worden op de lange baan geschoven, verdwijnend personeel wordt niet meer aangevuld zodat sommige afdelingen met een tekort aan mankracht komen te zitten, enzovoort. Gemeentelijk overheden snoeien ook in het budget, met name waar het gaat om de noodzakelijke voorlichting en preventie valt veel te halen. En de zeis van M. Hein wordt met gretigheid gehanteerd! Gelukkig zijn er verschillende mogelijkheden om de geslagen bres te dichten: met name op het gebied van voorlichting kennen vele gemeenten diensten die een verdere activering dienen te ondergaan. Met name het inzetten van vrijwilligers kan hier uitkomst bieden. Verder passen in dit kader het vergroten van het aantal polikli-

nische behandelingen, in vergelijking met het aantal ziekenhuisopnamen. Dit om de hoge opname- en verplegingskosten te drukken. Uiteraard mogen dit soort maatregelen niet ten koste gaan van de kwaliteit van de behandeling. Ook het houden van 'open poliklinieken' waar patiënten met specifieke klachten terecht kunnen zonder eerst van het kastje naar de muur gestuurd te worden, verdient een aanbeveling. Door het gebruik maken van vele gelijksoortige onderzoeken in serie kan dure apparatuur rendabeler benut worden. Slechts als er sprake is van een grotere bewustwording on-

der de mensen waar het gaat om: het functioneren van het eigen lichaam, het onderkennen van gevaarlijke werkomstandigheden, en het verbeteren van verkeerde voedingsgewoonten; dan pas kan men spreken van een verschuiving naar welzijn. De gemeente dient hierin een baanbrekende rol te vervullen.

Gemeente en buitenland

Kunnen gemeentebesturen een eigen internationaal beleid voeren? Deze vraag houdt staatsrechtgeleerden al geruime tijd bezig. Maar ook in de dagelijkse politiek wordt de vraag hoe langer hoe belangrijker. Gemeenteraden en Provinciale Staten worden overspoeld door lawines van moties die solidariteit of afkeuring betuigen met gebeurtenissen in Chili, Zuid Afrika, Afghanistan, en ga zo maar door. Wat kan een lokaal bestuur eigenlijk écht doen?

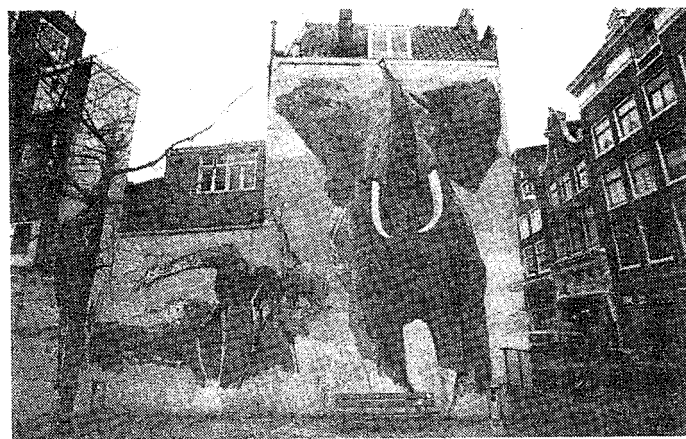
Deze vraag kun je bekijken aan de hand van uitspraken die de regering in de loop van tijd in Zaanstad heeft gedaan over supranationale zaken: Uiteindelijk kan een regering, na een advies van de Raad van State, de beslissing van een gemeente of provincie vernietigen als dit over de schreef gaat. Officieel heet dit dan een uitspraak van de Kroon. Vroeger maakte de Kroon er geen probleem van: buitenlands beleid werd gevoerd door het rijk. Punt. Zo mochten Nederlandse gemeenten geen geldelijke steun geven aan de noodlijdende bevolking van Wenen (1920, 1922), en werd Goirle verboden steun te verlenen aan het Zenden van mensen naar Afrika. Ook vernietigde de Kroon een besluit van 10 oktober 1933 van de gemeenteraad van Zaandam (om van een bepaald land geen goederen te betrekken) wegens strijd met het algemeen belang. Overwegende dat de lagere organen zich ervan dienen te onthouden zich ter zake van bepaalde handelingen een algemene gedragslijn te stellen, stuitend voor een mogelijkheid met

welke de Nederlandse staat vriendschappelijke betrekkingen onderhoudt. Het betrof hier Hitler-Duitsland....

Maar ondertussen is de uitleg van bestaande wetten beïnvloed veranderd. Kernpunt is, dat juridisch gezien, gemeentebesturen zich met alles mogen bezighouden, als het maar met de huishouding der gemeente (het gemeentelijk belang) van doen heeft. In een reeks van koninklijke besluiten sprak de kroon (in 1971 en '72) nog uit dat: "Zowel de zorg voor ontwikkelings samenwerking als die voor de voorlichting terzake tot de rijkszorg behoort, en dat hierom zo'n uitgave niet tot behartiging van enig gemeentelijk belang strekt." Geertsma, toen minister van binnenlandse zaken, heeft grenzen echter belangrijk verlegd. Geertsma hield weliswaar over-eind dat bij ontwikkelingshulp een 'gemeentelijk belang' aanwezig moest zijn, maar hij gaf daarvoor ook mogelijkheden aan. Als er een duurzame band zou zijn of komen tussen een Nederlandse gemeente en een plaats in de derde wereld, of als er sprake was van voorlichting op lokaal niveau over ontwikkelingssamenwerking, "waardoor de geestelijke belangen van de ingezetenen op enigerlei wijze zouden worden gediend." Staatssecretaris Polak en minister Pronk in het volgende kabinet waren nog duidelijker: "Het geven van ontwikkelingshulp moet meer zijn dan het alleen toekennen van een bedrag uit de gemeentekas, en het moet met name gepaard gaan met een wettelijke actie onder de bevol-

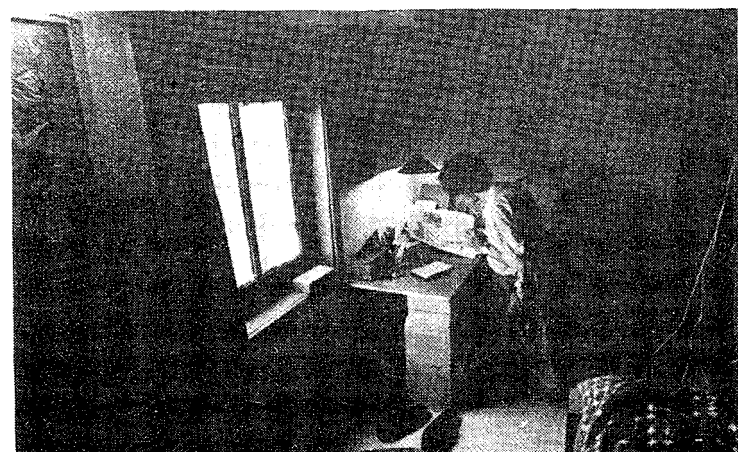
king van de gemeente." Die actie zou dan bijvoorbeeld de vorm moeten krijgen van een geldinzameling, het uitzenden van vrijwilligers, of activiteiten voor bewustwording onder de bevolking. Veel gemeenten hebben nu inderdaad ruimte op de begroting gemaakt voor subsidiëring van plaatselijke initiatieven, en ook provincies (bijvoorbeeld Noord Brabant) zijn er nu mee bezig.

Ontwikkelingssamenwerking is niet de enige internationale problematiek waarmee het gemeentebestuur geconfronteerd wordt. Behalve de solidariteits- en veroordelingsmoties die toch wel een zekere tijdsverspilling inhouden omdat het gemeentelijk belang er meestal weinig mee te maken heeft, worden gemeenten ook op een andere manier met buitenland geconfronteerd. Als buitenlandse representanten de gemeente bezoeken, als de gemeente zelf een delegatie naar het buitenland stuurt (bijvoorbeeld naar een congres), bij de uitwisseling van schoolkinderen, sportlieden en kunstbeoefenaars; wanneer beslist moet worden over aankopen in het buitenland, of de vestiging van bepaalde bedrijven, en ga zo maar door. Gemeenten hebben dan niet alleen het recht, maar ook in zekere zin ook de taak om zich een oordeel te vormen en dat bij de besluitvorming te betrekken. Dan moet er een duidelijk beleid klaarliggen, waarin een aantal problemen wordt opgelost. Selectieve verontwaardiging treedt ook hier gemakkelijk op. Ook kan je je afvragen of een gemeente beleid

zou moeten kunnen voeren dat haaks staat op het regeringsbeleid- in het kader van de decentralisatie? En een andere belangrijke vraag is of de besturen iedere actie die enige steun in de gemeente heeft, moet ondersteunen als het niet al te gek is. Of, dat het bestuur zich ook inhoudelijk met de zaken van committees en stichtingen moet be-

zighouden, en afwegen of een actie de moeite waard is. De inhoudelijke discussie is natuurlijk relevanter dan de juridische discussie over wat een gemeente of provincie nu wel of niet zou kunnen. Maar juist inhoudelijk wordt er nog weinig dieper doordacht. Daar zou meer van gemaakt moeten worden.

Woningnood

Woningnood: iedereen weet ervan. Je leest het in de krant of je hebt er persoonlijk mee te maken. Nederland, een land met een grote welvaart kan niet al zijn inwoners het onderdak bieden waar ze recht op hebben. Om te begrijpen hoe deze situatie kon ontstaan moeten we een flink aantal jaren terug in de geschiedenis. Na de tweede wereldoorlog begon Nederland met grote spoed aan de wederopbouw. Er werden veel woningen gebouwd; iedereen woonde immers in gezinsverband, ging men uit het gezin dan was dat om te trouwen en een gezin te stichten. Rond 1970 leek het erop dat de grootste problemen waren opgelost. Men begon zelfs bang te worden dat het goed draaiende woningbouwprogramma een overschot aan woonruimte zou opleveren. De bouwplannen werden teruggeschroefd om niet te gaan bouwen voor de leegstand, zoals Van Dam toen als staatssecretaris zei. Maar men zag drie nieuwe ontwikkelingen over het hoofd: De jongeren gingen sneller uit huis, ze wilden sneller zelfstandig worden; de gezinnen werden kleiner, men nam minder kinderen dan vroeger. Verder nam het aantal scheidingen enorm toe. Dat betekent bij elkaar dat de vraag naar woningen toenam, vooral naar kleinere woningen. De politiek en de huizenbouwers speelden hier niet of nauwelijks op in. Gevolg: een tekort aan woonruimte, of er is wel woonruimte maar die is te duur. Dit geldt zowel voor huur- als koopwoningen. De problemen worden nog groter door de huidige economische crisis, die vrijwel alle oplossingen belemmert. Oplossingen als: meer kleinere wonin-

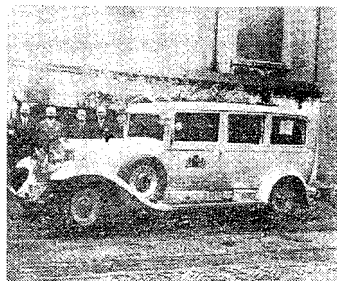
gen bouwen, versobering van de bouwvoorschriften, waardoor goedkoper gebouwd kan worden, of lage belastingtarieven op bouwmaterialen. Zolang dit echter nog niet gerealiseerd is zal de woningnood, en daarmee het kraken

aanhouden. Mensen die op zoek zijn naar geschikte en betaalbare woonruimte, en woonruimte leeg zien staan die voor hen onbetaalbaar is, verliezen op een gegeven moment het vertrouwen in de overheid. Die heeft gezegd dat iedereen vanaf achttien jaar recht heeft op woonruimte, dus nemen ze het recht in eigen hand. Begrijpelijk maar niet terecht. Hoewel veel panden omgebouwd dreigen omgebouwd te worden tot winkelruimte, of leegstaan voor belangen van speculanten. Maar de opzet van kraken mag niet zijn dat men voordringt bij de verdeling van woonruimte. De leegstandswet biedt een oplossing in de goede richting. Als woningen te lang leegstaan kan de gemeente ze voor woningzoekenden opeisen. Maar dat moet dan wel gebeuren. Alleen als de registratie van leegstaande woningen inderdaad op gang komt, en de gemeente ook zorgt dat leegstaande woningen worden gevuld, zal deze wet een leegstandswet zijn en geen anti-krakwet.

Vervoer

Zonder goed vervoer is men nergens. Of je nu bij voorkeur met de bus, fiets of brommer over de wegen suist, de voorzieningen die je daartoe in staat stellen zijn veelal een zaak van de gemeente waar je in woont. Het is dus wenselijk dat de gemeente hier veel aandacht aan schenkt!

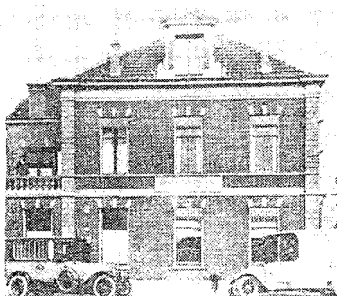

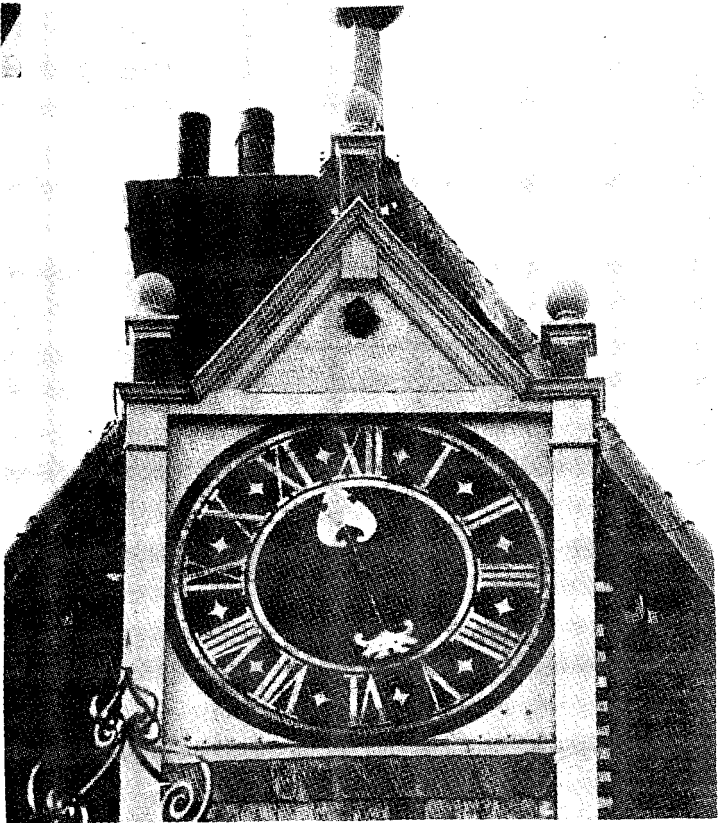
Als belangrijkste doelstelling zal moeten gelden: het scheppen van een zo groot mogelijke mobiliteit voor zoveel mogelijk mensen, zonder dat daarbij de leefbaarheid aangetast wordt. Verkeer en vervoerszaken moeten een integrerend deel uitmaken van het ruimtelijk orderingsbeleid. Burgers zouden vrij hun vervoer moeten kunnen kiezen! In de praktijk echter moet

hier, om vaak praktische redenen, beperkingen worden aangebracht. Op plaatsen met intensief autoverkeer zal helaas ingegrepen moeten worden als de leefbaarheid onaanvaardbaar blijkt te zijn teruggelopen. Het vervoer zal dan op andere wijze dienen te geschieden. Het openbaar vervoer moet een andere, kwalitatief hoge, andere keuzemogelijkheid blijven, ondanks de sterk gestegen kosten. Immers: veel mensen zijn hier op aangewezen; zoals kinderen, bejaarden, gehandicapten en financieel zwakkeren. Het openbaar vervoer kan gestimuleerd worden door het lijnennet goed uit te balanceren. Centra die druk bezocht worden moeten geschoond blijven van druk autoverkeer. Goede parkeerruimte, en vervoer van die parkeerruimte naar die centra dient dan verzekerd te zijn. Een andere mogelijkheid is het relatief duurder maken van parkeermeters in drukke centra, vergeleken met andere minder druk bezochte plaatsen. Opgepast moet worden dat bewoners hier weer niet de dupe van worden. Het verkeersbeleid dient in belangrijke mate ook gericht

te zijn op een grotere verkeersveiligheid voor met name voetganger en fietser. Teneinde voor de laatste categorie hierin tegemoet te komen, moet er met name gezorgd worden voor zoveel mogelijk gescheiden rijwielpaden. Helaas is de taxi geen alternatieve keuzemogelijkheid, wegens het niet geringe kostenaspect. Om een verandering hierin te brengen kan overwogen worden om een proef te nemen met deelprijstaxi's die als bestemming een theater hebben.

Stadhuis van Delft.

DE GEMEENTE NU EN LATER

Iedereen in Nederland woont in een gemeente. Voor veel zaken uit het dagelijks leven is de gemeente van groot belang. De plaats waar je huis staat, het leveren van electriciteit, de naam van de straat waar je woont, het paspoort waarmee je op vakantie gaat, de gemeente heeft ermee te maken. Er zijn grote gemeenten als Amsterdam en er zijn kleine gemeenten als Bemelen. Al deze gemeenten hebben dezelfde vorm van bestuur. Die staat geregeld in de Gemeentewet, die nog uit de vorige eeuw komt. Hoe die bestuursvorm eruit ziet en wat eraan verbeterd zou kunnen worden is het onderwerp van dit artikel.

DE RAAD

Aan het hoofd van iedere gemeente staat de gemeenteraad. Deze wordt op 2 juni gekozen. De gemeenteraad vergaderd meestal maandelijks en beslist dan over allerlei zaken die de gemeente aangaan. Omdat zij niet de hele tijd alles kan regelen, worden uit haar midden twee tot zeven wethouders gekozen, die samen met de door de landelijke overheid (het rijk) benoemde burgemeester het dagelijks bestuur van de gemeente vormen. Dit heet officieel het college van burgemeester en wethouders, meestal kortweg B&W genoemd. De burgemeester is voorzitter van het college van B&W en de gemeenteraad, maar in de gemeenteraad mag hij niet meestemmen omdat hij niet gekozen is. In de raad zitten vertegenwoordigers van verschillende partijen. In veel gemeenten vind je vertegenwoordigers van het CDA (Christen-Democratisch Appèl), de PvdA (Partij van de Arbeid) en de VVD (Volkspartij voor Vrijheid en Democratie). In kleinere gemeenten treft men ook plaatselijke groeperingen aan die aan de verkiezingen meedoen.

AFSPIEGELING OF MEERDERHEID

De keuze van de wethouders levert een belangrijk strijdpunt bij de verkiezingen op: neem je een afspiegelingscollege of een meerderheidscollege. Bij een afspiegelingscollege mogen alle grote fracties meedoen. Bij een meerderheidscollege mogen alleen enkele partijen, die het in grote lijnen eens zijn en samen een meerderheid in de raad hebben meedoen. De PvdA heeft een voorkeur voor een meerderheidscollege, VVD en CDA kiezen liever voor een afspiegelingscollege.

De term "programcollege" kan verschillende betekenissen hebben. Sommigen noemen ieder college van B&W een programcollege, als het maar gaat werken op basis van een programma waarover de partijen die meedoen het eens zijn geworden. Dikwijls bedoelt men er alleen *meerderheidscolleges* op basis van een programma mee. In de nauwste betekenis van het woord slaat het alleen op meerderheidscolleges, waarbij de partijen die meedoen al vóór de verkiezingen hadden afgesproken om samen te werken.

GEKOZEN BURGEMEESTER

In plaats van al deze varianten zou er eigenlijk een andere mogelijkheid moeten zijn. Ik denk dan aan het systeem met een gekozen burgemeester, die tegelijk met de gemeenteraad wordt gekozen. De burgemeester moet dan worden gekozen op basis van een werkprogramma. De bevolking kan zo zelf kiezen welk beleid men wil, en daarmee wat voor college van B&W men wil hebben. Om een duidelijke uitspraak van de kiezers te krijgen, zou het aantal kandidaat-burgemeesters via een verkiezing in twee rondes uiteindelijk tot twee beperkt moeten worden.

De gekozen burgemeester moet proberen een meerderheid in de raad achter zich te krijgen. Bij een onoverkoombaar conflict tussen burgemeester en gemeenteraad, moeten beide opstappen en komen er nieuwe gemeentelijke verkiezingen. In het kader van democratisering lijkt dit een goed alternatief voor het huidige systeem. Nu heeft de burger immers nauwelijks echte invloed op het te voeren beleid: het hangt er maar vanaf wat partijen onder elkaar afspreken.

REFERENDUM

Een andere mogelijkheid om de burger meer bij het bestuur te betrekken is de invoering van het referendum. Over bepaalde onderwerpen kan dan op verzoek van een deel van de gemeenteraad een algemeen bindend referendum worden gehouden. Dit kan dan alleen met beslissingen die door de gemeenteraad zijn genomen. Op dit manier krijgen burgers de mogelijkheid om zich uit te spreken over omstreden besluiten van de gemeenteraad.

BUITENLANDERS

In veel grotere gemeenten wonen behoorlijke aantallen buitenlanders. De gemeente bemoeit zich ook met hen. Alle gemeentelijke regelingen gelden ook voor hen. Zij hebben dezelfde plichten en rechten als de Nederlandse inwoners van de desbetreffende gemeente. Op één na, zij mogen bij de gemeenteraadsverkiezingen geen stem uitbrengen. Het stemrecht is echter een fundamenteel recht en komt dan ook aan iedere inwoner van een gemeente toe, of het nu een Nederlander of een buitenlander is. Ze zijn er allemaal even goed bij betrokken!

WIJKRADEN

In grote gemeenten is de afstand tussen gemeenteraadsleden en bevolking te groot geworden. In kleinere gemeenten bestaat er vaak nauw contact tussen de kiezer en de gekozenen. Om de afstand tussen kiezer en gekozenen in grotere gemeenten te verkleinen, kunnen wijkraden worden ingesteld. Over zaken die maar één wijk aangaan, kan de wijkraad beslissingen nemen of voorbereiden. Over zaken die meer wijken raken, kan een wijkraad advies uitbrengen. Op die manier kun je als burger wat makkelijker in contact met de politiek komen.

JONGEREN

In de gemeenteraad worden beslissingen genomen door overwegend oudere volksvertegenwoordigers. Jongeren komen in de meeste plaatsen moeilijk aan bod. Toch worden er veel beslissingen genomen die jongeren direct aangaan. Er is een manier om ervoor te zorgen dat jongeren toch bij de besluitvorming worden betrokken. De gemeenteraad kan een Jeugdgemeenteraad instellen, waarin (politieke) jongerenorganisaties vertegenwoordigers hebben. Zo'n raad kan worden gekozen door de jongeren in de gemeente, of worden benoemd volgens de krachtsverhoudingen in de echte gemeenteraad. Bij de instelling moet dan meteen worden geregeld wat de taken en bevoegdheden van de jeugdgemeenteraad zijn. Zo kun je bijvoorbeeld vastleggen dat de jeugdgemeenteraad gevraagd of ongevraagd advies mag uitbrengen over alle zaken die jongeren aangaan.

HERINDELING

In vele, vooral kleine gemeenten speelt het probleem van de gemeentelijke herindeling. Dorpen en stadjes worden vaak tegen hun zin ingedeeld bij grotere of nieuwe gemeenten. De wil van de burgers wordt vaak genegeerd. Niet altijd is het nut van een herindeling duidelijk. Daarom zou gemeentelijke herindeling voorafgegaan moeten worden door een zo'n objectief mogelijke voorlichtingscampagne en een consultatief (advieserend) referendum. Van de uitslag van zo'n referendum mag alleen worden afgeweken als daarvoor goede redenen worden opgegeven.

Achterstanden? Weg ermee!

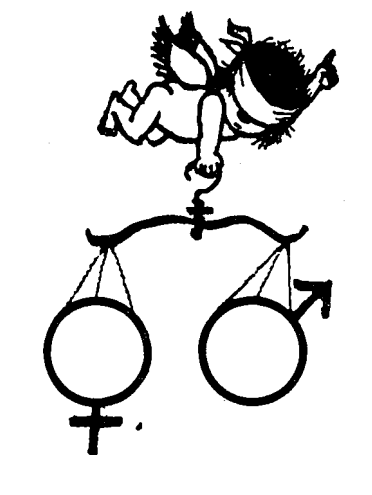
Liberalen willen dat mensen zich zelfstandig, onafhankelijk en actief ontplooiën. Wanneer het mensen echter onmogelijk wordt gemaakt om zelfstandig, onafhankelijk en actief te zijn, dan moeten we hen ondersteunen. Dit kan op allerlei manieren: uitkeringen voor werklozen, aangepaste woonruimte voor gehandicapten enzovoort. Sleutelwoord hierbij is *emancipatie*. Dat betekent voor ons dat een groep mensen die, vergeleken met andere groepen, een achterstand heeft in rechten, invloed en waardering meer invloed krijgt, zodat ze volwaardig kunnen meedoen.

TWEE MANIEREN

De gemeente kan die emancipatie op twee manieren aanpakken. Ten eerste kan ze speciale activiteiten voor emancipatie bevorderen, dat heet *opvoedbeleid*. Ten tweede kan ze bij het beleid op andere terreinen als onderwijs, volkshuisvesting, volksgezondheid en sociale zaken steeds de emancipatie in de gaten houden, dat heet *face-beleid*. In het vervolg van dit artikel willen we aangeven wat de gemeente kan doen voor drie groepen die een achterstand hebben: vrouwen, mensen die niet in een gezin leven en mensen die uit het buitenland hier zijn komen werken (migranten).

VROUWEN

Het komt nog steeds voor dat in officiële regelingen mannen en vrouwen niet gelijk worden behandeld. De gemeente kan daar op haar terrein een eind aan maken. De gemeente kan activiteiten stimuleren om mensen aan het denken te zetten, zodat ze in de gaten krijgen dat mannen en vrouwen gelijkwaardig zijn en dat er op dat punt nog het nodige werk te doen valt. Vrouwen hebben een duidelijke achterstand in opleiding. Daar om moeten er voorzieningen zijn om op latere leeftijd die achterstand met cursussen of onderwijs weer in te halen. Voor werkloze vrouwen moet dit ook mogelijk zijn, zonder dat ze meteen hun uitkering kwijtraken.

Als er meer deeltijdarbeid wordt ingevoerd, kunnen mannen en vrouwen het werk eerlijker verdelen op een wat eenvoudiger manier. De gemeente kan dat in haar eigen personeelsbeleid bevorderen, maar wil je echt eerlijk delen, dan moet het ook op alle niveaus gebeuren! Ook goede voorzieningen om jonge kinderen op te vangen in speelzalen of dagverblijven zijn belangrijk om meer kansen te geven aan vrouwen die willen werken.

LEEFVORMEN

De gemeente moet er in haar beleid niet automatisch van uitgaan dat mensen in gezinsverband leven. Je ziet tegenwoordig steeds meer mensen die alleen wonen, ongehuwd samenwonen of in een woongroep zitten. De gemeente mag niet één leefvorm (het huwelijk) bevoorluden, ze moet die allemaal gelijkwaardig behandelen. Er moeten dus niet alleen of voornamelijk eensgezinswoningen worden gebouwd. Juist aan woningen voor één of twee mensen is een schreeuwend tekort. Woonruimte moet verder ook eerlijk worden verdeeld. Ieder mens heeft op zichzelf recht op huisvesting, ongeacht of je nu getrouwd is, samenwoont of alleen leeft. Daar heeft de gemeente per slot van rekening niets mee te maken. De vraag of je getrouwd bent mag bij de toewijzing van woningen niet meespelen. De heffing voor het water dat je vervuult is nu een vast bedrag per aansluiting, dat wordt berekend door van een gezin met twee kinderen uit te gaan. Dat is niet eerlijk. Er moet gewoon een bedrag per persoon worden betaald, want vier mensen vervuilen natuurlijk meer water dan een alleenstaande.

MIGRANTEN

Migranten moeten geleidelijk worden opgenomen in onze samenleving. Het kan daarbij goed zijn als de gemeente bevordert dat buitenlanders niet in bepaalde wijken geconcentreerd raken, maar over de hele gemeente gespreid wonen. Dit moet wel voorzichtig gebeuren, zodat er geen discriminatie ontstaat. Kinderen van migranten die plotseling overgaan naar Nederlandse scholen, moeten goed worden opgevangen. Hiervoor kunnen speciale opvang- en schakelklassen worden gevormd. Verder moeten migranten in het algemeen mogelijkheden krijgen om Nederlands te leren en het moet ook gestimuleerd worden dat ze dit ook doen. Migranten moeten inspraak hebben bij het migrantenbeleid van de gemeente. Het gaat hun immers zelf aan! Verder moeten migranten die wat langer in Nederland blijven, kiesrecht krijgen voor de gemeenteraad.

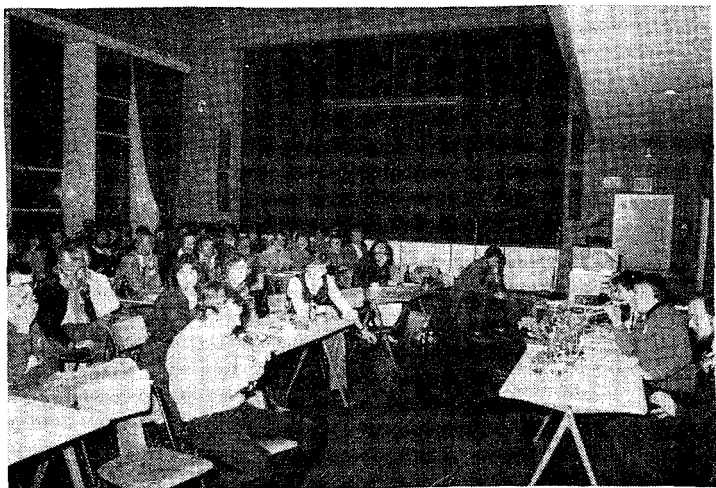
Word actief, wie let je?

Je hoort best wel veel kritiek op de verkiezingen. Gemopper op partijen, die ineens kiezers over de bol proberen te aaien. Maar als de stemmingen zijn geweest, weinig van zich laten horen. "Ze moeten alleen mijn stem hebben, verder ben ik niet nodig", "Mijn stem haalt toch niets uit". Er zit best een kern van waarheid in deze uitspraken. Toch kun je er zelf een heleboel aan doen. Juist op het gebied van de gemeentepolitiek. Het is beslist niet saai! Het is zelfs spannend om te ontdekken hoe allerlei besluiten tot stand komen en wat voor invloed je er zelf op kunt hebben. Politieke beslissingen grijpen tenslotte ook in op de dingen die jij belangrijk vindt. Als JOVD heb je allerlei mogelijkheden om politiek actief te zijn.

WAT KAN EEN JOVD-AFDELING AAN
GEMEENTEPOLITIEK DOEN?

Je kunt een eigen visie op de gemeentelijke politiek ontwikkelen. Bijvoorbeeld door het maken van een eigen gemeentelijk programma. Zo heeft de JOVD-Utrecht al enige keren een eigen "gemeentelijk kernprogramma" gemaakt. Dit om een basis te hebben, vanwaar de Utrechtse gemeentepolitiek constructief en kritisch wordt bekeken. Zo'n programma alleen is natuurlijk onvoldoende.

Standpunten moet je ook uitdragen aan gemeenteraadsfracties en wethouders. Ook moet je proberen je standpunt in de krant te krijgen. In allerlei gesprekken met politici, bestuurders en persmensen kun je uitdragen wat de JOVD doet en wil. Het voordeel van beslissingen op gemeentelijk niveau is dat ze vaak minder ondoorzichtig zijn. De betrokkenheid van de burgers is groter. Degenen die de beslissingen nemen zijn ook veel makkelijker aan het jasje te trekken.

ACTIEF IN EEN PARTIJ

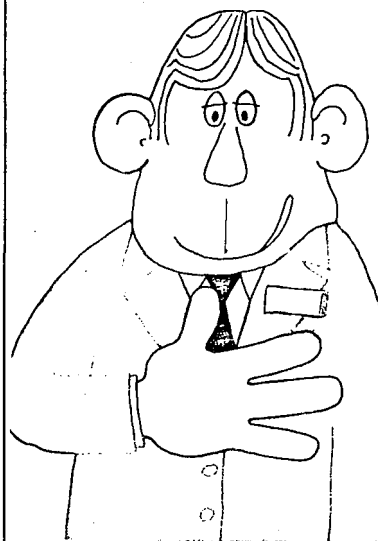
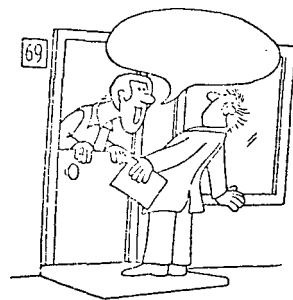
JoyD-ers die lid zijn van een politieke partij, kunnen ook via die partij actief zijn. Zo kun je gaan zitten in een werkgroep die het gemeenteraadsprogramma samenstelt. Als dat minder goed lukte kun je op afdelingsvergaderingen wijzigingsvoorstellen indienen en verdedigen. Verder is het belangrijk om je stem te laten horen als het gaat om de samenstelling van de kandidatenlijst. Je kunt je voorkeur uitspreken en meestemmen. Als je als jongeren samenwerkt, kun je zeker invloed hebben. Ook dit jaar zijn JoyD-ers hoog tot zeer hoog op kandidatenlijsten gekomen. Het "samen sta je sterk" heeft in diverse grote steden als Amsterdam, Groningen en Utrecht geleid tot direct verkiesbare plaatsen voor verschillende JoyD-ers. Een schitterend resultaat!

Los van de activiteiten rond de gemeenteraadsverkiezingen, kun je als JOVD-lid ook op andere manieren actief zijn op gemeentelijk niveau. Uitgaande van een lidmaatschap van een politieke partij, kun je:

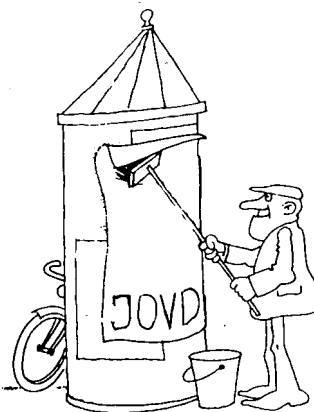
- meewerken in afdelingscommissies, een afdelingsblad, het bestuur;
 - afdelingsvergaderingen bezoeken, waarop je politieke en organisatorische vragen en verzoeken kunt doen.
- Ook de mogelijkheden in maatschappelijke organisaties en actiegroepen mag je niet vergeten. Zij hebben vaak invloed. Soms kun je als vertegenwoordiger van je partij-zitting nemen in een maatschappelijke organisatie.

WAT VOOR ACTIVITEITEN KAN EEN
GOVD-AFDELING ORGANISEREN?

Een greep uit de mogelijkheden:
- Debatten met politici uit de gemeente over onderwerpen die jongeren raken, bijvoorbeeld huisvesting, zeggenschap, subsidiëring van jongerencentra en jongerenorganisaties.

- Politieke café's met een bepaald thema. Naast een inleiding kan ook gebruik gemaakt worden van tentoonstellingsmateriaal, diaserie's, films en dergelijke. Het gaat erom een aanzet te geven voor gesprekken die na een korte inleiding vanzelf verder lopen.
- Politieke markten: standjes met informatie van allerlei groeperingen, zowel politieke jongerenorganisaties, politieke partijen als actiegroepen, vakbonden en werkende jongerenorganisaties. Standwerkers kunnen dan in een korte tijd luikeels standpunten verkondigen.
- Rollenspelen, om meer zicht te krijgen op de verschillende posities en belangen die mensen in de politiek hebben. Rollenspelen zijn ook handig om de vergader- en discussietechniek te verbeteren.

vervolg van bladzijde I

de JOVD de grootste politieke jongerenorganisatie van het land. Zo'n 80 afdelingen organiseren verschillende activiteiten om de doelstellingen van de JOVD in de praktijk te brengen. Wat wordt er georganiseerd? Debatten met politici en deskundigen over uiteenlopende onderwerpen als energie, culturele minderheden, kraken, ontwikkelingssamenwerking, sociale zekerheid en veiligheidsbeleid. Verder zijn er politieke cafés's, themadagen, excursies naar de Tweede Kamer, het Europees Parlement of de Oosterscheldewerken. Ook wordt er vaak hard gewerkt in afdelingscommissies die politieke onderwerpen bestuderen. Veel afdelingen geven een eigen blad uit.

satie. Het zorgt bijvoorbeeld voor de organisatie van congressen en geeft persverklaringen uit over actuele politieke zaken. Ook landelijk zijn er commissies en een blad: DRIEMASTER. Commissie nemen een belangrijke plaats in in de JOVD. Het zijn een soort studiegroepen. Ze bereiden een congres voor, over bijvoorbeeld volkshuisvesting, ondernemingsdemocratisering, Midden Oosten of Noord-Zuidrelaties. Ook zijn er commissie die nota's uitbrengen, zoals bijvoorbeeld over jeugdwerkloosheid of Verenigde Naties en bevrijdingsbewegingen. De JOVD heeft ook een eigen politiek beleidsprogramma: Liberalisme in Beweging.

Kortom, een bruisende club. Kom eens langs bij de JOVD. Je kunt dan zelf meemaken hoe bovenstaande en nog veel meer in de praktijk worden gebracht. Als je meer wilt weten of lid wilt worden: gewoon even de bon in deze krant invullen.

HOOFTBESTUUR

Het hoofdbestuur van de landelijke JOVD regelt allerlei zaken en bestuurt zo de organi-

POSITIEF CONGRES

27 en 28 maart in een lieflijk motel te Hoogeveen hield de JOVD haar voorjaarscongres. Dit maal een congres waar veel aan politiek werd gedaan, zonder grote struikelblokken. Een congres gekenmerkt door een goede sfeer.

Roelof Houwing opende met een uitval naar het huidige rampenkabinet. Hoewel hij persoonlijk niet om een nationaal kabinet stond te springen vond de JOVD voorzitter wel dat er zeker iets moest veranderen in de Nederlandse politiek.

Ingaande op de uitslag van de provinciale statenverkiezingen noemde hij het frustrerend voor de Statenleden dat de verkiezingsuitslag een afgeleide is van hetgeen zich op landelijk niveau afspeelt. De felicitatie van de voorzitter aan Hans Wiegel en de zijnen werd kracht bijgezet met een hartelijk applaus door de aanwezigen.

De PvdA is door de discrepantie tussen de beloften en de voorstellen van beleid geworden tot een ongeloofwaardige partij. De aanhang is onrijp of op het punt te verrotten, wat in beide gevallen leidde tot een uittocht uit de partij, aldus Houwing. De reizende premier, zo vervolgde de JOVD voorman, wordt een lastige man in het kabinet. De met douceurtjes strooiende handelman heeft al laten weten; deze keer vanuit Kuala Lumpur, dat hij weer beschikbaar is voor het lijsttrekkerschap. Roelof Houwing vond dat de politieke betrokkenheid beter moet worden gekanaliseerd.

Jongeren, maar ook ouderen, moeten de weg terug vinden naar democratisch functionerende politieke bewegingen. De realisatie van dit streven is afhankelijk van de evenwichtigheid van de plannen welke de politiek voorstelt. Als goed voorbeeld van hoe het niet moet noemde Houwing de gang van zaken rond de ziektewet.

door
Caroline Loen

Verder deed de JOVD-praeses de reeds omstreden uitspraak omtrent de samenwerking tussen de VVD en de PvdA. Afsluitend zij de voorzitter: "Een groot aantal problemen zijn de revue gepasseerd. Laten we ons niet overgeven aan defeatisme, er is nog erg veel goeds in het leven, en waar dat niet bestaat moeten we als liberalen strijden voor betere omstandigheden voor een ieder."

Vervolgens spraken drs. W. Evenhuis, lid van de onderwijsraad, en kandidaat raadslid in Groningen, en drs. J. Wallage, lid van de Tweede Kamerfractie van de PvdA over hoger Onderwijs.

Nadat de eerste 9 punten van de huishoudelijke agenda vrijwel moeiteloos waren behandeld ontstonden er enige problemen m.b.t. de benoeming van Gijs de Vries in de commissie van beroep M.n. de afdeling Leiden had grote bezwaren tegen de benoeming, welke ze vervatte in een motie.

Gijs werd uiteindelijk toch benoemd tot lid van de commissie van beroep.

Nadat de aanwezige JOVD-ers hadden kunnen genieten van het diner, ging men verder met het vaststellen van de moties. De JOVD dringt er, in een door de vergadering aangenomen motie op aan, te kiezen voor een vaste vergaderplaats voor het Europees Parlement, en spreekt haar voorkeur uit voor de stad Luxemburg, vanwege de reeds aanwezige concentratie van gemeenschapsorganen, en de goede bereikbaarheid.

M.b.t. de beroving van de politieke en sociale rechten van het Poolse volk door het militaire regime aldaar, welke de JOVD ten stelligste veroordeelt, vraagt zij de Nederlandse regering stappen te ondernemen in EPS verband, en ondersteunt de EG boycot op de import van bepaalde goederen uit de Sovjet Unie.

Tevens roept zij haar leden en afdelingen op actief deel te nemen aan hulpacties voor het Poolse volk.

De JOVD vraagt in een volgende motie, overwegende dat de Spaanse democratie ondersteuning verdient, aan de Europese regeringsleiders zo snel mogelijk accoord te gaan met een volwaardige toetreding van Spanje tot de EG en de Navo.

Verder sprak de Algemene vergadering haar mening uit over o.a. de diploma-harmonisatie, en de tweede fase.

Bij het agendapunt benoeming leden van het hoofdbestuur nam voorzitter Roelof Houwing af-

scheid van scheidend VVO Jan van Zanen en VVP Marco Swart. Jan van Zanen gaf in zijn afscheidsrede weer, met welk een plezier hij de post van VVO heeft bekleed. Hij was, zo zei hij, dankbaar dat hij het heeft mogen doen. Woorden van dank aan Jan's adres kwamen van de districten Noord Holland en Limburg.

Marco Swart bood zijn opvolger de traditionele klompen, behorende bij de functie van VVP aan, en gaf hem tevens enige plantjes onder zijn hoede. In de functies van VVP en VVO benoemde de vergadering resp. Eric Brinkmann en Frank Rohof.

De behandeling van de onderwijs-resolutie, de volgende dag, bracht weinig problemen met zich mee. De JOVD sprak zich uit voor één stelsel van Hoger Onderwijs. De beslissingsbevoegdheid met betrekking tot de verdeling van de middelen over de afdelingen van een instelling voor hoger onderwijs moet naar de mening van de JOVD liggen bij een centrale raad. De uitvoering van

de genomen besluiten moet geschieden door een college van bestuur. Op het middenniveau wordt het beleid voorbereid en uitgevoerd door een bestuur

waarin drie geledingen, te weten studenten, niet wetenschappelijk en wetenschappelijk personeel zijn vertegenwoordigd; en welke zich laten adviseren door verschillende commissies. Verder pleit de JOVD voor een stelsel van studiefinanciering waar iedereen die deelneemt aan het hoger onderwijs aanspraak op kan maken. De financiering moet gekoppeld worden aan de inschrijvingsduur, en voor een deel uit een beurs en voor een deel uit een renteloze lening. Onvermoeibaar nam de vergadering na reeds een ongekend aantal moties en de gehele resolutie behandeld te hebben, nog enkele moties aan over respectievelijk de verzelfstandiging van het individu; de wet gelijke behandeling; de kinderbijslag; en het werkgelegenheidsplan. Tevens werd met krappe meerderheid besloten de voorstellen uit de nota 'nieuwe congresopzet', waar de schrijver deze overigens grote bezwaren tegen heeft, bij wijze van proef op het volgende congres en het wintercongres, in de praktijk te brengen.

INTERVIEW MET CONNIE

020-242 000, als u dat nummer draait, hoort u al drieneenhalf jaar: "JOVD Connie Guldemont!" Een vertrouwd geluid voor hen die regelmatig contact hebben met het algemeen secretariaat. Connie, de stuwende kracht achter de vele werkzaamheden die op het secretariaat verricht worden. Wie is ze nu eigenlijk, wat vindt ze van JOVD-ers en hoe is het haar bevalen al die jaren? DRIEMASTER vroeg het haar.

Connie woont haar hele leven al in Amsterdam, na het doorlopen van de MULO behaalde ze haar diploma voor schoonheidsspecialiste. Daar is ze niet in doorgedaan, "het is toch een glamour beroep" zegt ze zelf. Via de reclamewereld, het Sociaal Wetenschappelijk Instituut en de Sociale Academie is ze 3½ jaar geleden de JOVD "binnengerold".

Ze doet aan Jazzballet en gaat erg graag op vakantie, vooral vlak voor congressen. Ze is al 18 jaar getrouwd en heeft aus een man en nog twee katten.

door
Caroline Loen

HB's zien komen en gaan, maakt het veel verschil met wie ik je moet werken?

"Ja zeker, het eerste HB waarmee ik gewerkt heb draaide vaak met het secretariaat mee, latere hoofdbesturen deden dat veel minder. Dat kan wel eens tegenwerken, vooral als het HB niet weet wat er gaande is op het secretariaat."

Maak je veel rare dingen mee?

"Ja, je krijgt wel eens overspannen mensen aan de lijn die denken dat ze met het JAC spreken, of lieden die het niet eer zijn met een VVD standpunt en dan bij ons hele verhalen komen houden."

Heb je wel eens gedacht "hou ik er mee op?"

(Connie lacht) Ja hoor! Maar een andere baan ligt nu niet bepaald voor het oprapen. (serieus nu) Het is me niet tegengevallen hoor, deze baan! Maar ik vind wel dat ik moet oppassen dat het leeftijdsverschil tussen mij en de HB-leden niet te groot wordt. Wat dat betreft zijn er nu geen problemen, maar dat zou in de toekomst

best eens aan de orde kunnen komen."

Wat zit je het meest dwars van JOVD-ers?

JOVD-ers..... eens kijken, het zit me wel dwars dat ze vaak geen kijk hebben op de dingen die gebeuren moeten, dat dingen die vanzelfsprekend zouden moeten zijn voor hen niet altijd vanzelfsprekend zijn."

Op de vraag of JOVD-ers harde werkers zijn antwoordt ze lachend dat dat lang niet altijd het geval is. Er zijn op het algemeen secretariaat ook best wel eens spanningen, er wordt tenslotte door veel mensen gewerkt en dat zijn er onvermijdelijk wel eens wrijvingen. Maar als ze merkt dat er dingen op haar afgeschoven worden terwijl het echt niet kan houdt ze wel de boot af. "Ik ben er echt niet te beroerd voor, maar net kan gewoon niet altijd!" verklaart Connie.

Vind je dat de JOVD goed werk doet?

"Dat verschilt natuurlijk per afdeling. Landelijk gezien vond ik het laatste congres heel wat beter dan de congressen daarvoor. Ik volg natuurlijk niet alles wat er op politiek gebied in de JOVD gebeurt, alleen als het onderwerp me interesseert."

Is er een politiek item waar je je met name voor interesseert?

(Aan haar gezicht zie je meteen dat dat er is) "Ik interesseer me erg voor emancipatie. Binnen de JOVD zijn nog véél te weinig meisjes/vrouwen actief! Met name op congressen zie je ontzettend weinig vrouwelijke leden achter de microfoon staan. Er is voor vrouwen op dat punt nog steeds een drempel. Dat komt ook door de beschermde opvoeding denk ik. Zowel op

• CONNIE GULDEMONT

school als thuis wordt veel voor je geregeld. Als je zoals ik vanaf je 16e hebt moeten werken, leer je beter voor jezelf opkomen."

De emancipatiecommissie heeft veel weerstand opgevoerd, hoe denk je dat dat komt?

(Daar hoeft ze niet lang over na te denken, heel resoluut verklaart ze:) "Ik denk dat de heren een beetje bang zijn! Dat geldt niet voor alle mannelijke JOVD-ers, maar bij een deel leeft toch de angst overdonderd te worden door de dames."

Is die weerstand (die overigens nu al heel naar de mannelijke JOVD-ers komt!) niet een beetje een gevolg van de hele houding van de emancipatiecommissie? Ik neem als voorbeeld het niet toelaten van mannen.

"Gedeeltelijk wel, maar ik kan me voorstellen dat ze in eerste instantie geen mannen in de commissie willen. Als alles eer beetje draait moet het wel een gemengde commissie worden. Ik vind althans dat het toch geen vrouwenclub moet zijn."

Afsluitend nog even aft: zijn er JOVD-ers aan wie je een intensie hebt?

(Bijna op enthousiaste toon:) "O ja, zeer zeker! Maar dat kan ik nu natuurlijk niet gaan verkondigen, al zou ik dat best graag willen. Misschien is dat juist iets voor als ik weg ga!"

motel hoogeveen
in alle rust vergaderen, met alle comfort, in een modern motel.

seminars, vergaderingen
dagvergaderarr. v.a. / 22.50 p.p.
incl. koffie, thee en lunch, geen
zaalhuur
meerdere vergaderarr. / 80 p.p.
incl. overnachting, lunch, diner,
ontbijt, koffie en thee.

IDEAAL GELEGEN VOOR
MIDDELEN EN NOORD NEDERLAND
aan de A-28 amersfoort-groningen
ter hoogte van het klaverblad
hoogeveen.

Motel Hoogeveen in het kort:
■ 40 comfortabele kamers met eigen bad, douche en toilet
■ Patisserie, specialiteiten, hollands dagbrot en de
oudwettelijke open tafel in restaurant A la Table d'Hôte
■ Zalen voor vergaderingen, recepties, diners en andere
bijeenkomsten
■ Hulpmiddelen als lipovers, overheadprojector aanwezig

**EEN OASE VAN
VRIENDELIJKHEID!**

Bowlingcentrum met 10 banen (AMF),
bar, eetcounter en dartshek.

RESERVERINGEN: MATHUSENSTRAAT 1, 7907 AP HOOGEVEEN, TELEFOON 05280-63303, TELEAX 42639 MOHGVNL

CONGRESBON

Het Zomercongres van de J.O.V.D. wordt dit jaar op 19 en 20 juni in Schouwborg 't Gulden Vlies, hoek Ritsevoort-Lindegracht te Alkmaar gehouden. De ontvangst vindt plaats in bovengenoemde Schouwborg.

De opgavebon moet uiterlijk 5 juni 1982 op het Algemeen Secretariaat, N.Z. Voorburgwal 288 te Amsterdam 1012 RT. De betaling moet op 5 juli 1982 bij de penningmeester aanwezig zijn. Voor de mensen van wie de betaling en de opgavebon vóór 5 juni a.s. niet binnen is, kan onherroepelijk geen reservering meer worden gedaan.

In verband met de toewijzing van de pensions, is het vereist dat men zo vroeg mogelijk aanwezig is.

Alle correspondentie en telefonische afhandelingen gaan via het Algemeen Secretariaat, Tel. 020-242000. Dus niet via de leden van het Hoofdbestuur!

Aankruisen wat gewenst wordt, alleen invullen met bloklet-

NAAM:.....;MAN/VROUW.....
ADRES:.....
POSTCODE:.....WOONPLAATS:.....
AFDELING:.....

geeft zich hierbij op als deelnemer aan de volgende onderdelen van het Zomercongres te Alkmaar.

0	DINER ZATERDAG	f 20,-
0	OVERNACHTING MET ONTBIJT	- 32,50
0	LUNCH ZONDAG	- 10,-
0	GEHELE CONGRES	- 57,50

Ik zal er voor zorgen dat het verschuldigde bedrag uiterlijk 5 juni is bijgeschreven op postgironummer 953500 t.n.v. Penningmeester JOVD te Amsterdam.

DATUM:.....HANDTEKENING:.....

ROUTEBSCHRIJVING

Aangekomen in Alkmaar: (verkeersplein "Kooimeer" driekwart nemen) Richting Heiloo, Egmond, Den Helder. Bij eerste stoplichten rechtsaf richting centrum via de Kennemerstraatweg. Kennemerstraatweg helemaal uitrijden tot stadssingel/Molen van Piet. Over de singelbrug de binnenstad binnenrijden. Gulden Vlies ligt op 350 meter aan linkzijde. OPENBAAR VERVOER: Vanaf station lijn 20 of 21, uitstappen bij halte De Laat.

Lopen + 15 minuten vanaf Station Alkmaar.

Mededelingen voor deze rubriek kunt u zenden aan:
Rob van de Pas
N.Z. Voorburgwal 288
1012 RT AMSTERDAM

RIKBORD

*

De Anti Multinational-Radio- en TV- Journalist:

Dat is de man, die s'morgens in z'n "General Motors"-auto-tje stapt, volgetankt met "Shell of BP-benzine", dan naar de studio rijdt, achter de "Siemens" draaitafel gaat zitten om daarop "Philips"-grammofoonplaten te draaien. In de pauzes drinkt hij z'n "Heineken"-pils of "Coca Cola" steekt een "Camel"-filtercigaret op, waar hij diep inhalerend zichtbaar van geniet. Als-ie 's-avonds thuiskomt en hoofdpijn heeft neemt hij een "Bayer" asperientje en omdat het zo gezond is een "United-Fruit" banaan, die z'n vrouw 's-middags bij "Albert Heyn" heeft gekocht. Na wat "Akzo" zout te hebben gestrooid op de gladde stoep, gaat hij naar z'n kantoor, opent de "Bruynzeel"-deur en schrijft in z'n "Ryam"-agenda met z'n fraaie "Parker"-vulpen:

"MORGEN TOCH ES IETS DOEN TEGEN DIE VERREKTE MULTINATIONALS"

LAAT	DE	ROOD
DEMOCRATIE		WIT
NIET	KRAKEN	BLAUW

Bovenstaande afbeelding is verkrijgbaar in stickeruitvoering met de kleuren van de Nederlandse Vlag. Stickers zijn te bestellen (minimaal 50) door het bedrag (aantal stickers x f0,15 incl. verzendkosten) te storten op reknr. 42.25.21.663 AMRO BANK BERGEN nh t.n.v. Rob van de Pas. Onder vermelding van naam, adres, postcode en woonplaats.

10 jarig bestaan van de afdeling HART VAN BRABANT

Vrijdagavond 14 mei viert de afdeling Hart van Brabant haar 10jarig bestaan in de Gallery Club te Tilburg (centrum, vlak bij het station). De festiviteiten beginnen om 20.00 uur. Medewerkers aan deze avond zijn: Eric Brinckmann, VVP van de JOVD en Ed Nijpels, 2e kamerlid VVD-fractie. Komt allen, je bent van harte welkom.

Namens het bestuur,
Reinier Schenk

(advertentie) DE JOVD® DOET U DE DAS OM !!!!

NU REEDS VERKRIJGBAAR IN ONZE VOORJAARSCOLLECTIE:

DE VLOTTE, BESCHIEDEN, ELEGANTE EN ZEER GEDISTINGEERDE J.O.V.D. CLUB-TIE. DEZE STROPDAS, MET EEN INGETOGEN SPORTIEF CACHET EN EEN CORRECTE NONCHALANCE, IS EEN ONMISBAAR PIÈCE DE TENUE VOOR ZOWEL DE MODERNE ALS KLASSIEK GEKLEDE LIBERAAL.

COMPLETEER NU UW GARDEROBE VOOR DE TACHTIGER JAREN IN EEN KLAP !!

UITVOERING:

STOF: TERGAL, EEN FINE FRANSE TREVIRA, WASBAAR EN KREUKVRIJ
KLEUR: FOND-DONKERBLAUW, LEEUW-LICHTBLAUW
STREEP-1MM. L.BLAUW/1MM. WIT
BREEDTE: 7 CM.
PRIJS: FL. 17,50 EXCL. VERZENDKOSTEN
MERK: CRAVAT CLUB
MODEL: ZOWEL LINKS- ALS RECHTSHANDIG TE KNOOPEN
ONTWERP: VAN DE MAN MET DIE KLINKENDE NAAM IN DE MODEWERELD (HET ENIGE WAT HEM OVEREIND HOUDT !)

BESTELADRES: JOVD-FASHIONSOP, NIEUWE ZUIS VOORBURGWAL 289
1012 RT AMSTERDAM (ALLENVERTEGENWOORDIGING VOOR DE BEVELEX).

Gerdwin Lammers tijdens BAV in Tilburg: "Er zijn in Almere te veel leden en het lukt mij echt om er een bij te maken". Voorzitter Houwing daarop reagerend: "Maar meneer Lammers u bent toch pas getrouwd".

Roelof Houwing tijdens BAV in Tilburg: "Meneer Brinckmann waar gaat u naar toe?" Erik Brinckmann: "Ik moet even plassen".

Commissie van Goede Diensten: hebben we geen vrouwen van goede diensten?

Marcel Petri (Gelderland) tijdens BAV in Tilburg: "Meneer de voorzitter ik gebruik een lelijk woord maar er is sprake van MIERENNEUKERIJ".

Roelof Houwing tijdens BAV in Tilburg: "We moeten vergaderen in een rustige sfeer en als dat niet kan in een relatief rustige sfeer".

Jan Jaap Fabriek: "Meneer de voorzitter, loop ik de kans om te worden geroyeerd?" Roelof: "Nee, maar u brengt mij wel op een idee".

Bernard Wastiaux (afdeling Amsterdam) tijdens BAV in Tilburg: "Meneer de voorzitter, ook een EI heurt erbij".

Frits Westerkamp: "Er staan leden op de ledenlijst die er allang af zijn".

Emancipatie-commissie: Keiharde commando's met groene plooirokken.

Jan van Zanen heeft een reorganisatieplan ingediend. Een Zanenplan dus.

Frits Westerkamp, Vliegend Brigadelid voor Noord Holland: Speedy Gonzalis is coming.

Who shot E.P.? (M.S. afd. Nijmegen)

ROOD=Redeloos, Ondoordacht, Opdringerig en Doordrammend.

Dank zij de crisis liggen de boekwinkels tenminste niet vol met boeken als 'Tuinieren tijdens de crisis' of 'Kokkerellen met een uitkering'.

Als die spandoekjongens nou zo verrukt zijn van Cuba, Vietnam, D.D.R., Rusland, Cambodja, Noord Korea etc., waarom gaan ze er dan niet wonen, dan zijn we allemaal immers gelukkig en tevreden.

Korter studeren is spreiding van gebrek aan kennis.

Een man dankt zijn carrière aan zijn eerste vrouw, en zijn tweede vrouw aan zijn carrière.

De makelaar wilde ons niet alleen het huis laten zien, maar ons ook om de tuin leiden.

Met dank aan H.A.L. Belderbos Jr., 's-Gravenhage.

Wies Rotthier, lid van de PvdA afdeling Bergen nh tegen Rob van de Pas: "Weet je waarom de PvdA en VVD in Bergen een coalitie kunnen vormen? Omdat er in Bergen bijna geen arbeiders meer zijn!"

D'66: Een te snel gerezen cake die in elkaar zakt als hij een stootje krijgt.

Suriname: Pisangrepubliek (uit: Vrij Nederland)

Ik zou mezelf graag eens willen ontmoeten om te weten hoe ik me beviel. Maar dan moet ik die dag wel in een bijzonder goed humeur zijn, want ik hou niet van onaangenaamheden.

Sjoerd Swane: R.I.P.

Marlien Blaauw is erg blij met de beer, die zij van de gehele JOVD mocht ontvangen. De beer die de naam Barend heeft gekregen is momenteel 2x zo groot als zij zelf, dus kan zij er nog zeer lang plezier aan beleven. Tevens bedankt zij alle JOVD-ers en alle JOVD-afdelingen die haar een kaart of een cadeautje hebben gestuurd.

Anneliet zag tijdens het lezen in de Bijbel, Prediker 8,9,10 de volgende zin: "De geest van den wijze richt zich naar rechts, maar de geest van den dwaas naar links Waar de dwaas ook gaat, zijn verstand ontbreekt."

Veertig zijn, er uitzien als dertig, doen als twintig, denken als tien en je zelf lekker verwennen met een pak Pampers. (uit: Vrij Nederland)

Jonge liberalen hebben in Bergen nh een mannenpraatgroep opgericht onder de naam 'Quo Vadis'. Clubhuis: Restaurant Vermeulen

Wat zagen die mensen er weer allemaal verschrikkelijk hetzelfde uit op dat congres....

Opvallend is dat tijdens JOVD-congressen zo weinig mensen van de vrouwelijke kunne het woord voeren. Een verklaring daarvoor schijnt te zijn dat vrouwen op zichzelf vaak opvallende verschijningen zijn en blijven. Zo'n jongen, die achter de microfoon zijn best staat te doen verdwijnt na afloop toch weer in die grote blauwe blazer-grijze broek-massa....

Ik zou maar lid worden van D'66. Daar hebben ze tenminste niet zo'n jongerenorganisatie aan hun broek hangen....

Buiten de camera's schijnt Wiegel helemaal niet zo dom te zijn.

Doet uw vrouw ook al aan bodybuilding? Met uw lijf? (uit: Vrij Nederland)

SUMMERCAMP in Scotland

Van 25 juli tot en met 5 augustus 1982 zal in Schotland het IFLRY-summervacation worden gehouden. De kosten bedragen ongeveer f150,-. Geïnteresseerden kunnen zich opgeven bij het Algemeen Secretariaat.

D'66: Het "BRANDEND" Alternatief.

Het Hoofdbestuur-zaalvoetbalteam doet mee aan een toernooi op zaterdag 8 mei in Sporthal "de Blokweer" te Alblasterdam. Aanvang: 18.00 uur. Organisatie is in handen van de JOVD afdeling Z.H.E.

Vrijdag 7 mei spreekt Dirk Dolman, voorzitter van de 2e kamer voor de JOVD afdeling Noord Groningen in café Kayser te Wehe den Hoorn. Aanvang: 20.00 uur.

Donderdag 13 mei spreekt mevr. L. van Raalte-Tuynman in het "Eigen Gebouw", Badhuiswal te Zwolle. Aanvang: 20.00 uur.

Amsterdam, Twee leden van de JOVD, landelijk vice-voorzitter Jan van Zanen en Driemaster redacteur Rob van de Pas, zijn tijdens de El Salvador demonstratie op zaterdag 27 februari in Amsterdam belaagd door lokale punks. Beide JOVD'ers kwamen per ongeluk in een menigte van punks terecht die demonstreerden tegen de aanwezigheid van Amerikanen in El Salvador. Geschrokken van de anti-amerikaanse menigte begonnen Jan en Rob spontaan het Amerikaanse Volkslied te fluiten. De punks waren hiervan niet gediend en de JOVD'ers moesten het op een lopen zetten.

KIES VOOR JEZELF!

= J.O.V.D.-KRANT VOOR DE GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN OP 2 JUNI 1982 =

VERANTWOORDE KEUZE MAKEN

De gemeenteraadsverkiezingen staan voor de deur. Een geringe opkomst bij de statenverkiezingen duidt op weinig interesse of fiducia in de politiek. Misschien speelt er wel een gevoel van onvrede of onmacht mee. Maar laten negatieve gevoelens niet het maken van een politieke keuze beïnvloeden! Iedereen moet inzien dat stemmen geen grapje is, maar een zeer belangrijk democratisch recht. Belangrijk omdat kiezen voor een politieke partij in feite de enige concrete manier is om binnen de rechtsnormen je uit te spreken over een politiek beleid (staken, kraken en demonstreren daargelaten). Maak je geen gebruik van je stemrecht, dan zullen andere partijen, die jouw ideeën niet verwoorden, daarvan profiteren.

Maar naast het uitbrengen van onze stem zijn er nog meer mogelijkheden om je mening kenbaar te maken. Er kunnen in de directe omgeving veel politieke activiteiten ontplooid worden. *Politiek is niet weggelegd voor enkelen, politiek gaat iedereen aan!!!* In de politiek wordt beslist over wat men wel en wat men niet mag doen, de wetgeving. Op gemeentelijk niveau bestaat eveneens een grote beslissingsbevoegdheid. Het gaat om je eigen dagelijkse leven, dat door anderen wordt ingeschat. Daarom is het zo belangrijk dat je in de politiek, waar mogelijk meebeslist en meewerkt aan politieke ideeënvorming over elementaire zaken als het sti-

muleren van burger-eigen initiatief.

Het is nu juist de gemeente waarin je actief politiek bezig kunt zijn. Je bent namelijk in de gemeentepolitiek dicht betrokken bij zaken die direct in je eigen leef- en woonomgeving ingrijpen. Het voordeel is ook dat mensen in B&W en gemeenteraad dicht bij de inwoners van de gemeente staan. De mogelijkheid bestaat om personen makkelijk te benaderen en zo doende problemen vlug en duidelijk kenbaar te maken. Actief wil zeggen meespreken. Denk alleen al aan de commissies en werkgroepen van politieke partijen in je gemeente. Vraag naar het adres van je politieke partij en informeer naar de mogelijkheden om politiek actief te worden. Het zal je verbazen wat er te doen valt!

In deze krant krijg je ongeveer een indruk wat een gemeente doet en wat je er zelf in kunt doen. De gemeenschap moet er zorg voor dragen dat aan zoveel mogelijk wensen tegemoet gekomen kan worden. Er zijn gemeenteorganen die een vorm van inspraak kennen. Dat betekent dat burgers mee kunnen spreken over plannen van de gemeente die hen direct aangaan. Zo zijn er bijvoorbeeld mogelijkheden om te praten over de inrichting van woonomgeving. Van deze inspraakmogelijkheden wordt echter weinig gebruik gemaakt. Waarom? Waarschijnlijk omdat veel mensen het vertrouwen in de politiek verloren

hebben, ze vinden het te ondoorzichtig, te onduidelijk. Dit komt omdat de opvatting bestaat dat politiek hen niet aangaat. Als dat gedacht wordt is natuurlijk het einde zoek. Daarom, volg de politieke ontwikkelingen en vooral die in je eigen gemeente, en werk mee aan het verduidelijken van politiek. Zorg dat jouw toekomst mede bepaald wordt door jezelf. De komende verkiezingen zijn belangrijk. Als je al mag stemmen, doe dat dan ook!!! Overweeg om actief te worden bij een politieke partij of bij een politieke jongerenorganisatie, of laat op z'n minst je stem horen. Durf voor je mening uit te komen, laat anderen niet zonder meer over jouw doen en laten beslissen!

Kies voor jezelf: welke kant wil je op?

EEN BRUISENDE CLUB!

Politieke thermometers schieten weer in wervelende vaart omhoog. Dat is niet vreemd, want op 2 juni kan er een hokje worden rood gekleurd: stemmen! Op die dag worden de leden van de gemeenteraad gekozen. Deze JOVD-krant gaat over de zaken waar die gemeenteraad mee te maken heeft. Maar eerst... wat is de JOVD? De Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie is een onafhankelijke, liberale jongerenorganisatie. Dan komen er direct een aantal vragen op. Wat wil liberaal en onafhankelijk zeggen? Waarom een politieke jongerenorganisatie? Hoe zit de JOVD in elkaar en wat doet ze? Op al deze vragen krijg je in dit artikel een antwoord.

POLITIEK EN INVLOED

Je hebt het vast wel eens gehoord: "Al bemoei jij je niet met de politiek, de politiek bemoeit zich wel met jou". Op deze uitspraak speelt één doelstelling van de JOVD in, namelijk: *Jongeren interesseren voor politiek, met name liberale politiek*. Politiek heeft te maken met alle beslissingen over wat er in de samenleving gebeurt. En er gebeuren een heleboel dingen in onze samenleving waar jij mee te maken hebt: de hoogte van je inkomen, de kosten van je voeding, hoeveel huizen er worden gebouwd, op wat voor manier de vrede bewaard moet worden. Het zijn allemaal stukjes politiek waar jijzelf iets aan kunt doen. Via politieke jongerenorganisaties en politieke partijen, maar ook via actiegroepen, kun je invloed uitoefenen. Het is daarom van belang dat je niet alleen in de politieke keuken kijkt, maar ook het keukengerei leert te gebruiken.

JONGERENORGANISATIE

Waarom een jongerenorganisatie? Jongeren hebben vaak speciale interesses en belangen. Je wilt een volwaardige plaats in de samenleving. Zomaar in de samenleving stappen lukt niet. Kennis, vaardigheden en ervaring zijn nodig. Vaak moet je over vele drempels stappen. Een organisatie als de JOVD helpt je daarbij.

LIBERALISME

De JOVD gaat uit van het liberalisme. Het liberalisme is de politieke stroming die vindt dat mensen zich in *vrijheid* moeten kunnen ontplooiën. Dus zonder dwang of belemmeringen. Maar dit betekent niet: "Vrijheid, blijheid". Een tweede liberaal beginsel is de *verantwoordelijkheid*: je moet weten wat je doet, rekening houden met anderen. Andere mensen moet je in hun waarde laten. "Leven en laten leven" ofwel *verdraagsaamheid* is een derde beginsel. Verder zijn wij tegen discriminatie, van ieder soort. Het vierde beginsel is dan ook de *gelijkwaardigheid* van alle mensen. Dat betekent dat ieder mens kans moet krijgen om zich te kunnen ontplooiën. Het laatste beginsel, de *civiele rechtvaardigheid*, verwijst naar eerlijk delen, zodat ieder mens echt vrij is om keuzes te maken.

ONAFHANKELIJKHEID

De JOVD legt sterk de nadruk op haar onafhankelijkheid. Wij willen plaats bieden aan jongeren die zich willen oriënteren en vormen op basis van de liberale beginselen. De leden komen van allerlei kanten, de VVD, maar ook D'66. Er zijn heel veel leden die (nog) niet gekozen hebben voor een politieke partij. Het is wel zo dat vele leden vroeg of laat lid worden van de VVD of D'66.

Soms van een andere partij. Ook zijn er leden die geen partij kunnen vinden en "dakloos" blijven.

Omdat wij organisatorisch en politiek onafhankelijk zijn van welke politieke partij dan ook, hoeven we geen rekening te houden met partijlijnen en partijtactieken. De nadruk kan liggen op principiële kanten van de politiek. Aan stemmentrekkerij hoeven wij niet te doen. De JOVD heeft goeden contacten met verschillende politieke partijen. In de eerste plaats richt de JOVD zich op de VVD, omdat dat de grootste liberale partij is. Maar contacten met D'66 en andere partijen worden beslist niet vergeten.

VORMING

Onze contacten zijn belangrijk voor de tweede doelstelling van de JOVD, namelijk: *Het politieke gebeuren zo kritisch mogelijk volgen en zo mogelijk met alternatieven of nieuwe ideeën komen*. Om deze doelstelling waar te maken is vorming heel belangrijk. Vormingsactiviteiten zetten je aan het denken, zodat sluimerende ideeën en wensen uitkristalliseren. Hierdoor kun je de samenleving zelfstandig en kritisch beoordelen. Vorming kun je opdoen door het bijwonen van debatten, themadagen, kaderweekends en congressen. Het uitwisselen en verdiepen van informatie, training in vergader- en discussietechnieken, daar gaat het om.

ORGANISATIESTRUCTUUR

Hoe zit de JOVD nu in elkaar? Na een snelle groei in de laatste jaren hebben we nu tegen de 4000 leden. Hiermee is

lees verder op bladzijde VIII

Het algemeen secretariaat van de JOVD zit in het Mr. D.U. Stikkerhuis te Amsterdam.

JONGEREN ORGANISATIE
VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Nieuwezijds Voorburgwal 288
1012 RT AMSTERDAM
tel. (020) 242 000

KIES VOOR JEZELF! verschijnt
speciaal voor de gemeenteraads-
verkiezingen op 2 juni 1982
onder onmiddellijke verantwoor-
ding van het hoofdbestuur.

*De afdelingen van de JOVD zijn
zelfstandig bij hun stelling-
name in de gemeentepolitiek, de
in de artikelen weergegeven me-
ningen zijn - tenzij anders
aangegeven - niet noodzakelij-
kerwijs algemene standpunten
van de vereniging.*

*De bijdragen aan deze krant
werden geleverd door:*

Verantwoorde keuze maken
Eric Brinckmann

Een bruisende club
Ada den Ottelander

Maak Hinderwet niet minder wet
Marco Swart

Onderwijs voor vrije mensen
Anne Lize van der Stoep

Jongerenhuisvesting
Dion Bartels

Buurthuizen
Hugo Weidema

JOVD en gemeente
Ruud Boerman

Werkloos
Hugo Weidema

Het is de burger waar het om
Bruno Bruins /araait

Milieu
Wim Fels*

Welzijn
Wim Fels

Gemeente en buitenland
Jules Maaten

Vervoer
Wim Fels*

Woningnood
Wim Hoving

De gemeente - nu en straks
Wilfried Derksen

Achterstanden? Weg ermee!
Annette Schijvenaars
Anne Lize van der Stoep

Word actief, wie let je?
Ada den Ottelander

*met dank aan de commissie ge-
meentepolitiek van de afdeling
Utrecht.

De eindredactie is gevoerd door
Wim Fels
Marco Swart

KIES VOOR JEZELF! verschijnt
ook als bijlage bij de Driemas-
ter van april 1982, jaargang 34
nummer 4.

*Druk: Drukkerij Ebel Noorman BV
Groningen.*

Totale oplage: 9000 exemplaren.

Maak Hinderwet niet minder wet

Krakers en betogers tegen kerncentrales zijn niet de enigen die hun eigen doelstellingen belangrijker vinden dan de rechtsorde en daarbij zelfs vinden dat ze anderen overlast mogen bezorgen. Er is een grote, maar weinig bekende actiegroep die er ook wel raad meer weet. Wist je dat driekwart van de bedrijven die een hinderwetvergunning moeten hebben, vrolijk doorgaat zonder zo'n vergunning? En dat zijn dan beslist niet allemaal kleine bedrijfjes, maar bijvoorbeeld ook complete fabrieken. Hoe is dat nou mogelijk?

"DAT ZIEN WE DAN WEL WEER"

De Hinderwet is geen gevolg van het milieubewustzijn dat eind jaren '60 opkwam, want hij is al meer dan 100 jaar oud. Deze wet is bedoeld om gevaar, schade of hinder van "inrichtingen" tegen te gaan. Onder "inrichtingen" kan van alles vallen: een complete raffinaderij, een visboer, een scheepswerf of een tuinbouwbedrijf. Bedrijven die onder de Hinderwet vallen, mogen pas gaan draaien als ze een hinderwetvergunning hebben. Ook voor het veranderen van zo'n bedrijf is zo'n vergunning nodig. In die vergunning kunnen voorwaarden worden gesteld om gevaar, schade en hinder voor de omgeving tegen te gaan. Het bedrijf moet zich dan verder aan die voorwaarden houden. Het probleem is nu, dat het verkrijgen van zo'n vergunning nogal lang duurt. Een termijn van zes maanden tot meer dan een jaar na de aanvraag is niets bijzonders. Dat komt omdat de vergunning moet worden gegeven door de gemeente en die heeft meestal te weinig mankracht om de aanvragen snel te kunnen behandelen. Bovendien missen kleine gemeenten ook vaak de deskundigheid om de wat meer ingewikkelde aanvragen snel en goed te kunnen afhandelen. Het is in die situatie wel te begrijpen dat veel ondernemers de bedrijfseconomische noodzaak het zwaarst laten wegen en het risico van beginnen

zonder vergunning maar voor lief nemen. "Het bedrijf moet draaien en die vergunning, dat zien we dan wel weer".

RISICO'S ?

Zo groot zijn die risico's trouwens niet. Om te beginnen kan een hinderwetvergunning bijna nooit worden geweigerd. Alleen als het technisch echt onmogelijk is om een bedrijf zonder ernstige hinder, schade of gevaar te laten functioneren, kan de gemeente de vergunning weigeren. Maar er zijn bijna altijd wel maatregelen te bedenken om de hinder tot een aanvaardbaar niveau terug te dringen. Daar komt bij dat in de vergunning alleen de maatregelen als voorwaarden worden genoemd. De gemeente mag niet eenvoudig zeggen: "Dit is het aanvaardbare niveau, en je ziet maar hoe je er komt". Dat wil zeggen dat de gemeente bijvoorbeeld wel kan eisen dat er 12 cm dik geluidsisolatie wordt aangebracht, maar niet dat de geluidsoverlast minder dan 80 decibel moet zijn. Als het geluidwerend materiaal dus minder goed werkt, dan de gemeente dacht, kun je het bedrijf niets meer maken.

Bij elkaar betekent dit, dat als je zonder hinderwetvergunning begint, je waarschijnlijk wel door mag gaan, als je maar wat voorzieningen aanbrengt. En die had je toch moeten aanbrengen, ook als je had ge-

wacht. Het komt vrijwel nooit voor dat een bedrijf dat zonder vergunning is begonnen, weer moet sluiten omdat er geen hinderwetvergunning wordt verleend. Het is logisch dat gemeenten bij de huidige werkloosheid niet gemakkelijk een bedrijf laten sluiten. Tenslotte kan een bedrijf dat zonder vergunning begint, een boete krijgen van een paar duizend gulden. Maar het moet wel een heel klein bedrijf zijn, wil het van die dreiging wakker liggen. In de praktijk maakt de politie er ook bijna nooit werk van.

MINDER WET ?

Al met al betekent dit wel, dat de Hinderwet op grote schaal wordt overtreden. In sommige opzichten is dat gelukkig: anders zou de bedrijvigheid in Nederland helemaal teruglopen. Maar uiteindelijk is het toch een kwalijke zaak. Om te beginnen voor de omwonenden, want die worden nu vaak de dupe van de slappe aanpak van de gemeente. De Hinderwet is immers de voornaamste bescherming van omwonenden tegen overlast. Als particulier in je eentje begin je niet veel. Verder wordt het milieubeleid een soepzootje als er niet consequent wordt gelet op de gevolgen die een bedrijfsvestiging voor het milieu heeft. Tenslotte doet de huidige situatie afbreuk aan de rechtsorde. De Hinderwet is niet minder wet dan welke andere wet ook, en als een wet op grote schaal wordt overtreden zonder dat er iets aan gedaan wordt dan daalt het gezag van de wetgever en neemt het vertrouwen in de overheid af. Daar kun je als liberaal niet in berusten.

EEN SCHIJNOPLOSSING

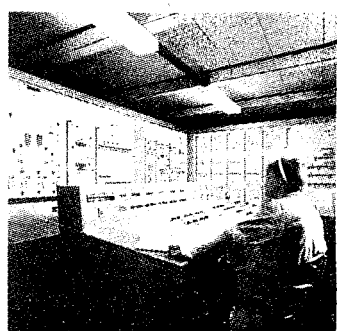
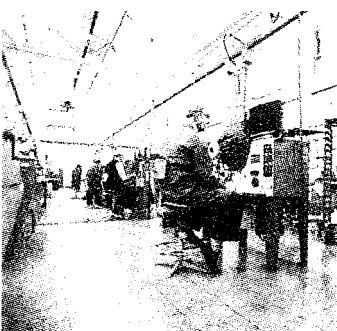
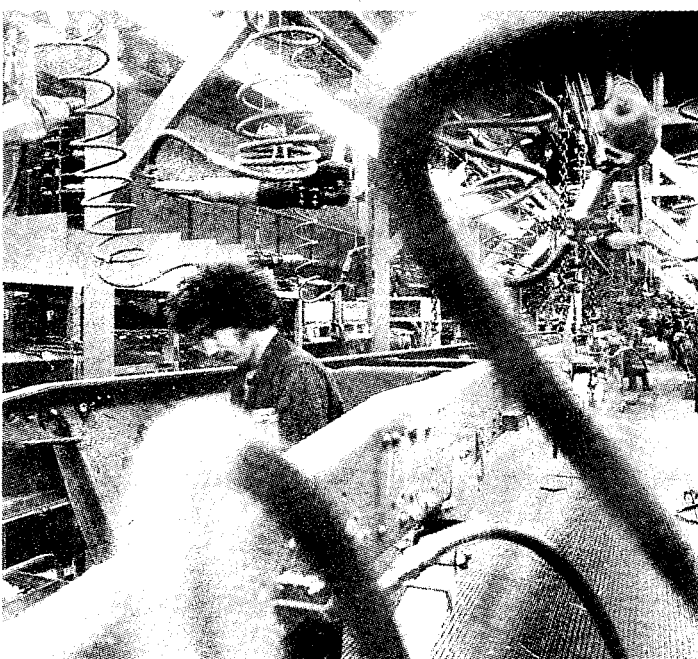
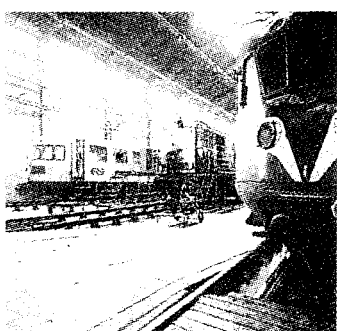
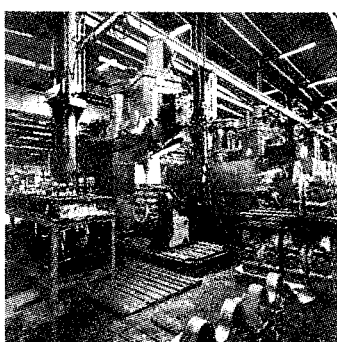
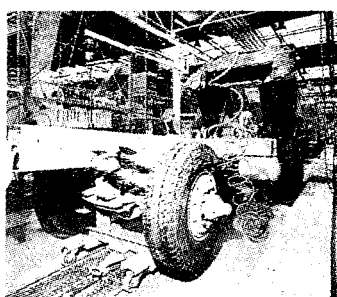
Sommigen vinden dat het probleem maar moet worden opgelost door de Hinderwet zo te veranderen dat er minder bedrijven onder vallen. Maar dat betekent eigenlijk dat de huidige toestand blijft bestaan en erger nog, dat je helemaal geen poot meer hebt om op te staan als je de overlast wil aanpakken. Bovendien wordt er dan te weinig rekening gehouden met het milieu en de ervaring leert dat je daarvoor later de rekening gepresenteerd krijgt. Alleen een nuchtere afweging tussen de bedrijfseconomische belangen en het milieu is een verantwoorde aanpak. Daar hebben we de Hinderwet voor nodig.

PARTICULIER INITIATIEF

Wat is dan wel een goede oplossing? Het grote knelpunt ligt bij de mankracht en deskundigheid bij de gemeenten. Daar zou meer geld voor moeten worden uitgetrokken, zodat er meer milieu-ambtenaren zijn om aanvragen snel en terzakekundig af te handelen. Maar laten we eerlijk zijn, op de korte termijn ziet het er niet naar uit dat er daarvoor genoeg geld is. Dat betekent dat het nuttig is om na te denken over eenvoudiger oplossingen die sneller kunnen worden toegepast voor de korte termijn.

Een mogelijkheid is het koppelen van de bouwvergunning en de hinderwetvergunning. Op dit moment zijn dit twee gescheiden vergunningen, die in principe apart worden bekeken. Zo kan het voorkomen dat er een heel fabriekscomplex met bouwvergunning wordt gebouwd, terwijl de hinderwetvergunning nog maar afgewacht moet worden. Formeel kan dat (zolang de fabriek maar niet gaat draaien) maar in feite weet je dan bij voorbaat al dat de hinderwetvergunning er niet meer toe doet. Als beide vergunningen ineens zouden worden verleend, is dat prettiger (en sneller) voor het bedrijf. Maar als een aanvraag meteen op al z'n aspecten wordt bekeken, kan dat ook voor de gemeente efficiënter zijn.

Een tweede mogelijkheid ligt in de talrijke verenigingen en actiegroepen die in Nederland bezig zijn met het milieu. Een groot aantal mensen wil daar tijd in steken en de deskundigheid is vaak groot. Waarom zou de overheid niet met hen samenwerken? Je zou dit vorm kunnen geven in een gemeentelijke milieucommisatie met vergaande adviesbevoegdheden. Voor kleine gemeenten zou een intergemeentelijk samenwerkingsverband een mogelijkheid zijn om toch voldoende basis te vinden. Op die wijze zou met betrekkelijk weinig geld veel goed werk mogelijk worden. Voor milieu-activisten betekent het een serieuze inbreng in het beleid, met vermoedelijk meer resultaat dan allerlei buitenparlementaire acties. Natuurlijk, het milieu is vooral een overheidstaak. Maar waarom zou het particulier initiatief niet een handje kunnen helpen?

Onder "inrichting" kan van alles vallen.

Onderwijs voor vrije mensen

De gemeente speelt een belangrijke rol bij het vaststellen van het onderwijsbeleid. De Nederlandse grondwet geeft verschillen de mogelijkheden bij het stichten van scholen:

- bijzondere scholen (rooms-katholiek, protestant of een combinatie daarvan)
- bijzonder neutrale scholen (gebaseerd op een levensovertuiging)
- openbare scholen (scholen van de gemeente of het rijk).

De eerste twee categorieën scholen hebben een eigen bestuur dat het beleid vaststelt, het bestuur van gemeentelijke scholen is de gemeenteraad en van rijksscholen het ministerie van onderwijs. De scholen in een gemeente krijgen een bedrag dat door het rijk wordt vastgesteld en daarnaast een bedrag dat door de gemeenteraad wordt vastgesteld. Hoe kijken liberale jongeren nu tegen het onderwijsbeleid aan? Hieronder een aantal kernpunten.

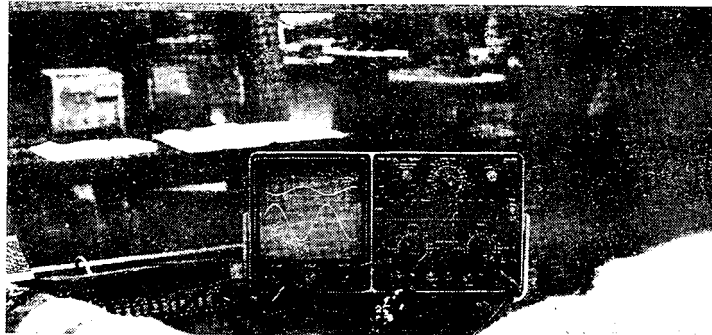
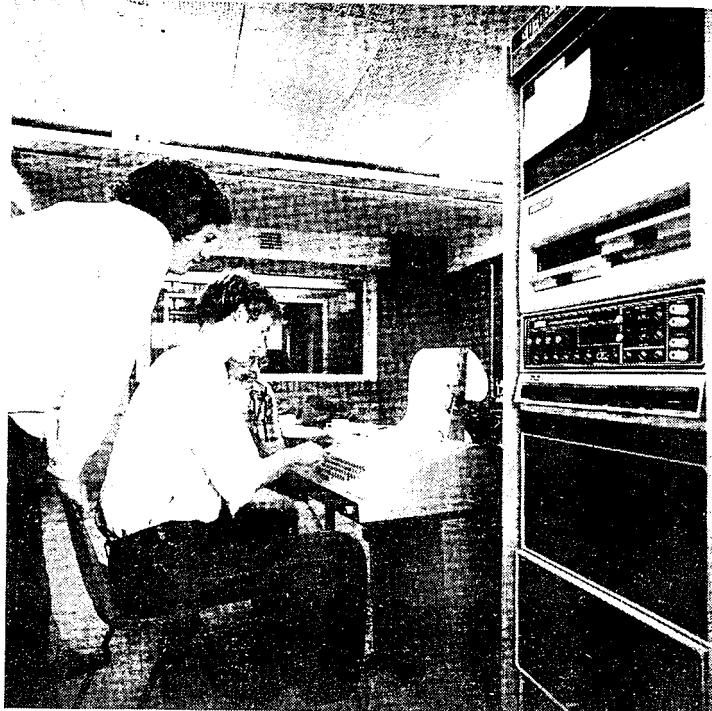
BASISONDERWIJS

Met het wegwerken van achterstand op wat voor gebied dan ook, moet zo vroeg mogelijk worden begonnen. Daarom vinden wij het basisonderwijs de belangrijkste fase van het onderwijs. In de nieuwe opzet voor de basisschool worden wij erg aangesproken door de aandacht die wordt gegeven aan achtergrond, ontwikkelingstempo, belangstelling en vaardigheden van de leerlingen. Ook peuterspeelzalen kunnen een belangrijke rol spelen bij het wegwerken van achterstanden. Daar moeten het onderwijsveld, de ouders en de volksvertegenwoordiging plannen voor maken. Als er behoefte is aan peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, moet de gemeente samen met de ouders of verzorgers wat de financiële mogelijkheden zijn.

VOORTGEZET ONDERWIJS

Het voortgezet onderwijs moet

helemaal aansluiten op het basisonderwijs. Het huidige onderwijs kent een scheiding tussen technisch en algemeen vormend onderwijs; de keuze voor een bepaald schooltype wordt te vroeg gemaakt. Hierdoor ligt het latere beroepsleven al min of meer vast en raakt het onderwijs ingesteld op de middelmatige leerlingen. Onze voorkeur gaat daarom uit naar een vorm van geïntegreerd onderwijs, waarin ruimte bestaat voor keuze van het onderwijskundig type van de school (Montessori, vrije school, Jenaplan, vrije-tempo-werkwijze) en geloofs- of levensovertuiging. Er moet veel aandacht worden besteed aan ontwikkelingstempo, belangstelling en vaardigheden van de leerling. Dit kan tot uitdrukking komen door niet langer gebruik te maken van het vakkenstelsel, maar van leerstofgebieden (vakkenintegratie). Een driejarige brugperiode heeft onze voorkeur boven een tweejarige. Bovendien zou deze brugperiode heterogeen moeten zijn, met alle leerlingen nog bij elkaar.

Het onderwijs moet gedemocratiseerd worden door vanaf het eerste jaar leerlingen en ouders te betrekken bij de gang van zaken in de school. Door het instellen van medezeggenschapsraden moeten ouders en leerlingen meer over de school te zeggen krijgen. Begeleiding van leerlingen en ouders door een schooldecaan in volledige dienstbetrekking is naar ons idee onmisbaar.

WEDERKEREND ONDERWIJS

Onze samenleving verandert

voortdurend. Van al datgene dat op school aan vaardigheden is opgedaan veroudert veel en in een snel tempo. Daarom pleit de JOVD voor het stelsel van wederkerend onderwijs: je hele leven lang kunnen blijven leren, als je daar behoefte aan hebt. Wanneer je een baan hebt, zal er educatief verlof (vrij van het werk om te leren) moeten bestaan.

Door welke oorzaken dan ook blijken er mensen te zijn die vroeger geen kans kregen de lagere school af te maken, of die niet meer scholing hebben

dan lagere school. Daarvoor bestaan cursussen als: ouders op herhaling, VOS (Vrouwen Oriënteren zich op de Samenleving) en de Open School. Deze vormen van onderwijs moeten zondermeer blijven bestaan en waar mogelijk in overleg met de betrokkenen verbeterd te worden. Hetzelfde geldt voor scholen voor technisch dagonderwijs en dagmavo's en daghavo's.

EMANCIPATIE

Schoolboeken laten meestal het gezin een voorname rol spelen in de leerstof. Een liberaal is het daarmee niet eens, want het gezin vormt allang niet meer de enige vorm van samenleven. Denk maar aan gescheiden ouders, alleenwonenden, woongroepen of hetero- en homoseksuele leefeenheden. De gemeenteraad moet bij een verzoek tot aanschaf van leermiddelen ondermeer daarop letten, evenals op rolpatronen "vader wast de auto en moeder kookt". Zo kan in het onderwijs een begin worden gemaakt met de emancipatie bij alle mensen. Bij de benoeming van onderwijzend personeel behoort de gemeenteraad bij gelijkwaardigheid van de sollicitanten, vrouwen positief te discrimineren, zolang vrouwen in een achterstandspositie verkeren. Kijk maar eens hoeveel vrouwelijke schoolhoofden er zijn.

IEDEREEN MOET ONDERWIJS KUNNEN VOLGEN

Zowel in het basisonderwijs als in het voortgezet onderwijs zijn er kinderen die moeite hebben met het volgen van onderwijs en het maken van huiswerk. In overleg met de scholen, ouders en leerlingen moet er dan -orden gezorgd voor huiswerkklassen, waarbij werkloze onderwijskrachten, ouders of verzorgers kunnen helpen. Voor kinderen op het platteland moet er worden gezorgd voor goed busvervoer van en naar de scholen.

Jongerenhuisvesting

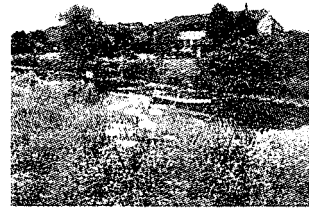
De woningnood onder jongeren vormt een probleem dat in bijna alle iets grotere gemeenten aan de orde is. Het is ook een probleem dat aanleiding geeft voor veel verhitte discussies. Geen wonder want het is een zaak die veel mensen raakt in hun onmiddellijke omgeving. Het is goed de zaken eens nuchter op een rijtje te zetten. Hoe kijk je er als liberale jongeren tegenaan?

Behoorlijke huisvesting voor ieder mens, al of niet in een samenlevingsvorm, is een sociaal grondrecht. Dat betekent dat de overheid de voorwaarden moet scheppen waardoor iedereen zich van een woonruimte kan voorzien, waarvan de prijs in een redelijke verhouding tot de kwaliteit staat. Veel werkende en studerende jongeren, die zelfstandig willen wonen, beschikken nog niet over adequate huisvesting tegen een betaalbare prijs. Jongeren en andere één- en tweepersoonshuishoudens moeten evenveel kans krijgen om aan geschikte woonruimte te komen als anderen. Daarom dienen de gemeenten de bouw van woningen geschikt voor één- en tweepersoonshuishoudens te bevorderen. Vanwege de bestaande achterstand op dit gebied pleit de JOVD ervoor om een tijdelijke, meer dan evenredige toename van één- en tweepersoonseenheden te bewerkstelligen. Een andere mogelijkheid om de achterstand in te lopen is het stimuleren van de verhuur van een ongebruikt gedeelte van een woonhuis, van complete woningen, en van woonbare gebouwen aan jongeren. Het is ongewenst dat organisaties, vaak stichtingen, zich inzetten voor de huisvesting van een bepaalde categorie jongeren. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de stichting voor studentenhuisvesting in de universiteitssteden. Instellingen die de woonbelangen van slechts een bepaalde groep jongeren in een gemeente behartigen, dienen te fuseren en de instelling open te stellen voor

alle jongeren uit die gemeente, opdat de krachten gebundeld worden, en een zo efficiënt en eerlijk mogelijke verdeling van de woonruimte geschikt voor jongeren bereikt wordt. De gemeenten moeten, waar nodig, en voor zover dat in hun vermogen ligt, pogingen in het werk stellen om te bereiken dat lokaal of regionaal één stichting, die zich inzet voor de huisvesting van jongeren, tot stand komt.

Sommige jongeren geven er de voorkeur aan om in een groep te wonen. Door een soepele toepassing van de verschillende gemeentelijke verordeningen moeten hiervoor mogelijkheden geschapen worden. Ook kan daardoor ingespeeld worden op andere woonwensen en bijzondere woonprojecten voor jongeren. Tot slot iets over kraken. Zodra de leegstandswet in werking treedt, zal kraken overbodig geworden zijn, hopelijk. Tot die tijd dienen de gemeenten de nodige zorgvuldigheid en terughoudendheid in acht te nemen bij vorderings- en ontzuimingsacties, en dienen krakers en hun sympathisanten zich te onthouden van geweldadigheden wanneer toch tot ontruiming wordt besloten. Uitspraken van de rechter dienen immers in een rechtsstaat onder alle omstandigheden gerespecteerd te worden.

Buurthuizen

De gemeenschappelijke doelstelling van buurthuizen is het verzorgen van sociaal-culturele voorzieningen. Maar wat houdt dat in?

Het probleem dat met deze omschrijving direct naar voren komt, is dat deze doelstelling op zeer veel verschillende manieren kan worden uitgelegd. Zodoende lijkt ieder buurthuis zo zijn eigen speciale programma te hebben, naast het algemene programma van ontmoetingsavonden, pottenbakken, voorlichting sociale wetgeving, filmavonden, en ga zo maar door. Die programma's zijn dan exclusief voor woningzoekenden, werkloze jongeren en soortgelijke minderheidsgroeperingen. Natuurlijk is iedereen het er over eens dat een buurthuis in een arbeiderswijk met totaal andere problemen te maken heeft dan een buurthuis in een villa-wijk. Toch moeten we er voor oppassen dat het algemene programma niet teveel verdrukt wordt door speciale programma's. Laten we immers niet vergeten dat een buurthuis echt een ontmoetingspunt moet zijn voor de hele buurt. Men moet zich niet al te veel richten op bepaalde groepen in de buurt, je moet met alle groepen in de buurt rekening houden. De praktijk leert dat je als buurtbewoner zonder problemen minder makkelijk toegang hebt tot je eigen buurthuis, gewoon omdat het programma van je eigen buurthuis teveel gericht is op min-

derheidsgroepen in de buurt. Het bovenstaande is niet negatief bedoeld. Buurthuizen kunnen een zeer goede functie hebben, waarbij vrijwilligers een heleboel goed werk kunnen doen, zonder dat daar allemaal dure beroepskrachten voor nodig zijn: mensen met problemen moeten extra aandacht krijgen, maar daarnaast moet er voor iedereen ruimte zijn. Vrijwilligers moeten dan wel een kans krijgen; je ziet steeds vaker dat het vrijwilligerswerk voor buurthuizen dreigt te verstikken in de bureaucratie, die dan meestal nog door de gemeente zelf in de hand wordt gewerkt.

Als je wat voor je buurt wilt doen en een aantal activiteiten wilt organiseren, krijg je te maken met dingen als het aanvragen van een subsidie en het zoeken naar een geschikte ruimte. Voordat deze problemen opgelost zijn, ben je alweer een behoorlijke tijd verder, want ieder verzoek aan de gemeente verdwijnt maanden, zo niet jaren in de ambtelijke molens, je gaat je dan wel eens afvragen of je echt wel zolang moet wachten voordat je aan de slag kunt. Als de gemeente een beetje wil meewerken, hoeft de moed je niet helemaal in de vrijwilligersschoenen te zinken; de gemeente kan met een stimulerende opstelling bereiken dat er snel en goed gewerkt wordt aan een programma voor de hele buurt.

Is jeugdwerkloosheid een zaak van de gemeente? Het lijkt van niet. In h-el Nederland is de economische groei verdwenen en de werkloosheid enorm geroeid. Die werkloosheid komt vooral hard aan bij jongeren. Je komt zo van school op de arbeidsmarkt en je moet maar zien dat je een plaatsje vindt. Dat gaat natuurlijk slecht als er een heleboel mensen zijn die willen werken, terwijl er aan de andere kant meer banen ver-

dwijnen dan erbij komen. Daar kan de gemeente niet veel aan veranderen. Toch kan de gemeente veel voor werkloze jongeren doen. Om te beginnen kan de gemeente zorgen voor een uitbreiding van de voorlichting over sociale wetgeving. Vooral jongeren die direct werkloos worden weten natuurlijk vaak niet alles over de regelingen op dat terrein, terwijl ze er wel veel belang bij hebben. Verder kan de gemeente

JOVD en gemeente

Opmerkingen die vaak gehoord worden zijn: "De JOVD is toch geen partij in de gemeenteraad.", "We kunnen toch niet op jullie stemmen." Klopt! Niets is minder waar; dat wil echter geenszins zeggen dat we dan met onze liberale vingers maar van gemeentelijke zaken moeten afblijven. Gemeentepolitiek is een zaak van velen en niet alleen van diegenen die in de raad vertegenwoordigd zijn; in dat geval kunnen alle belangenverenigingen en actiegroepen wel op het dak gaan zitten. Ook zij zijn actief op verschillende fronten binnen de gemeente. Actiegroepen, zo noem ik ze maar oneerbiedig generaliserend, zijn wat dat betreft heel populair; paddestoelen in de herfst- en er zijn hele goede onder.

Ik zou onze diverse afdelingen niet direct willen vergelijken met actiegroepen- de meeste dan- want al te vaak denk je bij laatstgenoemde aan barricades, verroeste beddespiralen, en klinkers. Het kan ook anders.

Al deze groepen bereiken wel degelijk hun mensen, de publieke opinie, de media. (Vooral demonstraties doen het goed op TV!). Zij kunnen wel zeker invloed uitoefenen op de i.c. gemeentelijke bestuursgang (en maar al te vaak de rechtsgang). Ook de diverse JOVD-afdelingen kunnen een dergelijke invloed uitoefenen, mits zij dit wensen. Het is één van de belangrijkste aspecten die de bestaansvoorwaarde van een vereniging als de onze vormen. Betrokkenheid en invloed; ze kunnen op grofweg twee manieren naar buiten komen: direct en indirect. De directe wijze van invloed op het gemeentelijk reilen en zeilen is wat ons betreft niet erg groot.

Het feit dat we nog altijd een onafhankelijke club zijn, geeft al aan dat we geen directe invloed hebben op gemeentelijke besluiten. Echter, het komt nogal eens voor dat onze leden tevens lid zijn van een echte politieke partij.

Zeere actieve leden kunnen op die manier hun ideeën rechtstreekse inzet laten zijn bij bestuurlijke beslissingen. Door middel van het bijwonen van vergaderingen, zitting nemen in werkgroepen, amendementen van nota's, en noem maar op. Vanuit de betreffende politieke partij kan daadwerkelijk meegewerkt worden aan beleid. Tot zover de directe, nu de directe: die is qua mogelijkheden veel groter. Of dat echter ook inhoud dat de invloed die je uit kunt oefenen veel groter is, is moeilijk te peilen. Als afdeling kun je zorgen dat je bekendheid verwerft, een afdelingsblad is daarbij van groot belang. Naar wie je het stuurt zondig nog belangrijker: naast de eigen leden naar fracties van politieke partijen in de raad, individuele raadsleden, de pers. Door opinies te verkondigen, acte de présence te geven bij gemeentelijke inspraakavonden, te reageren d.m.v. ingezonden

brieven in de kranten op actuele gebeurtenissen, door de pers op de hoogte te brengen van bijeenkomsten, en ga zo maar door. Er wordt weleens gezegd dat het niet uitmaakt hoe je in het nieuws komt, als je er maar in komt. Tot op zekere hoogte is dat waar. Daarnaast is het goed functioneren van een propagandacommissie, en een commissie die zich expliciet bezig houdt met gemeentelijke zaken, eigenlijk onmisbaar. Zij kan bijvoorbeeld door gebruik te maken van een eigengemaakt gemeentelijk kernprogramma, waarin meningen ten aanzien van specifieke gemeentelijke problemen geventileerd worden, aanzet geven tot discussies rond bepaalde opgeworpen ideeën. Interviews kunnen gehouden worden met raadsleden of burgemeester om de kennis te vergroten, goede contacten met de pers dienen onderhouden te worden. Het moge duidelijk zijn dat bovenstaande slechts gerealistiseerd kan worden wanneer er een voldoende aantal actieve mensen zich inzetten. Het lijkt bij vele afdelingen gelukt te zijn- en goed ook. Het advies luidt dan ook: "Aan de weg timmeren." Er zijn mogelijkheden genoeg, waarvan ik er enige geschilderd heb. Benut je mogelijkheden, en timmer ze, mensen!

Werkloos...

helpen bij het organiseren van banenbeurzen en het stimuleren van een goede beroepskeuze en -voorlichting op scholen. Vooral aan dit laatste kan een heleboel worden verbeterd. De aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt is immers niet altijd ideaal, en een betere communicatie tussen leerling, leraar en ouders kan grote teleurstellingen in de toekomst voorkomen. Het gebeurt nog te vaak dat mensen een slecht beeld hebben van het werk waar

ze voor worden opgeleid, of dat ze niet weten dat er in hun toekomstig beroep nauwelijks werk te vinden is. Maar er is meer. De gemeente hoeft het niet bij goede voorlichting te laten. Een actieve gemeente kan een aantal werkloze jongeren aan de slag helpen. Dit kan door het stimuleren van tijdelijke arbeidsprojecten. Natuurlijk biedt zo'n tijdelijke arbeidsplaats maar tijdelijk soelaas, maar de verkregen ervaring

helpt wel bij het zoeken van een baan naderhand. Een goed voorbeeld hiervan is een plan dat de gemeente Leeuwarden in maart dit jaar heeft gelanceerd. In dit plan worden werklozen aangesteld om het achterstallig onderhoud van huizen te laten verzorgen. Natuurlijk kost zo'n project geld, maar een gedeelte hiervan wordt weer terugverdiend, omdat de werklozen gedurende de periode dat ze werken geen uitkering meer hoeven te krijgen. De gemeente hoeft heus niet altijd opinitiatieven van de landelijke overheid te wachten, voordat bepaalde problemen aangepakt kunnen worden. Ook al is het op een bescheiden wijze.

Het is de burger waar het om draait

Een interview met Mr. J. G. C. Wiebenga, burgemeester van Eelde-Paterswolde, en Eerste Kamerlid voor de VVD.

Ons staatsrecht vormt een vrij statisch geheel. Toch valt het niet altijd mee de regels uit Grond- en Gemeentewet toe te passen. Een gemeenteraadslid heeft dan ook geen gemakkelijke taak: hij is degene die het dichtst bij de burger staat, en de eerste klappen opvangt. We vroegen dhr. Wiebenga om eens wat toe te lichten.

(V) Hoe zijn de taken van een gemeente geregeld?

(A) Daarvoor hebben we een goed systeem; de gemeente kan alles regelen, wat een hogere regeling niet doet. Dat is een open systeem dus, flexibel. Alleen...sinds de jaren '60 heeft de rijksoverheid te veel geregeld. Dat hoort bij de werkelijkheid van de verzorgingsstaat. En er zijn veel taken die de gemeente net zo goed kan doen. Denk aan volkshuisvesting en welzijn. Gelukkig komt nu de laatste jaren het besef dat het rijk het allemaal niet aankan. De departementen blijken te log en onhandelbaar voor het parlement, de inter-departementale samenwerking is nihil, en ten derde, het ontbreekt het aan integraal beleid.

(V) Is het mogelijk de landelijke politieke lijn over te brengen en uit te voeren in de gemeente?

(A) Dat verschilt per partij. Kijk, de VVD is een beginselpartij, en liberale bestuurders zullen problemen vaak op gelijksoortige wijze benaderen. We benaderen problemen vanuit dezelfde achtergrond. D'66 is bijvoorbeeld geen beginselpartij. Die heeft voor elk probleem afzonderlijk een andere

benaderingswijze. De kiezer laat je op die manier mooi zwemmen.

(V) Welke taken zouden meer aan de gemeente gedelegeerd moeten worden?

(A) Liberalen denken aan bijvoorbeeld vergroting van het belastinggebied. Taken delegeren kan overigens niet zo maar.

want je moet een goede afweging maken tussen nut en offer. Maar het is natuurlijk belachelijk dat je voor een aanleg van een onrendabele riolering na landelijke goedkeuring, ook nog eens provinciale goedkeuring moet hebben. Bovendien hanteert de inspecteur in de provincie weer andere criteria dan het rijk, en duurt het tijden voordat je die riolering eindelijk eens mag aanleggen. En wat ik U nu vertel is maar een tipje van de sluier hoor...

(V) Hoe is de verhouding gemeente - provincie?

(A) Voor de gemeente worden de Provinciale Staten in toenemende mate belangrijk in het licht gezien van de afstoting van rijkstaken. Het rijk zou vaker beslissingen moeten overlaten aan PS. Die staan namelijk dicht bij de burger, en de burger voelt zich van zijn kant dan dichter bij het bestuur betrokken.

(V) Hoeveel invloed heeft een gemeente op het rijk als ze bijvoorbeeld een militair oefenterrein op haar gebied wil?

(A) Als een gemeente zoiets wil betekent dat dat de burgemeester met zijn wethouders op pad zal moeten. Een gemeente die awt actief is kan meewerken aan het besluit over dat oefenterrein, door op het goede moment bij de goede instantie te zijn. "Een bestuurder moet iemand met karakter zijn, dat

staat helemaal los van zijn op-leiding".

(V) Wordt de macht van de gemeente niet wat veel beperkt doordat een groot deel van de middelen van het rijk moet komen?

(A) Zeker. Naast het gemeentefonds zijn er 572 rijksuitkeringen voor gemeenten. Het hele stelsel van al die uitkeringen moet drastisch vereenvoudigd worden. Die uitkeringen zijn voor de gemeenten van essentieel belang, want ze vormen zo'n 90% van de inkomsten. Die uitkeringen zijn de gulden koorden waarmee het rijk de gemeente kan sturen. Dat kan niet, het toezicht door het rijk moet worden verminderd.

Wiegel en Van Thijn zijn daar trouwens mee bezig, en ik neem aan dat er binnen vijf jaar resultaten zullen worden geboekt.

(V) Hoe staat U tegenover de vereniging van functies in één persoon? Dus bijvoorbeeld burgemeester en PS-lid?

(A) Moet niet verboden worden. Het kan een verarming zijn voor bijvoorbeeld PS, maar ook voor bijv. de Eerste Kamer. Mag ik mezelf als voorbeeld noemen? Ik denk dat het nuttig is dat er in de Eerste Kamer ook burgemeesters en wethouders zitten. Dat bevordert de broodnodige pluriformiteit van de Eerste Kamer. Het CDA verbiedt de vereniging van functies in één persoon voor haar leden. Ik vind dat je het niet moet bevorderen, maar ook niet moet verbieden. Het hangt ook van de persoon af.

(V) Nu de vereniging van functies in het burgemeesterschap. Heeft een burgemeester veel 'macht' in de gemeente?

(A) Veel mensen denken dat, maar dat is een grote vergissing. De burgemeester is wel voorzitter van de gemeenteraad, maar hij heeft geen stem daarin. Hij is voorzitter van B&W maar de wethouders zijn altijd

in meerderheid. Hij heeft een paar, ik zeg met nadruk een paar, zelfstandige taken, maar hij voert die uit onder controle van de gemeenteraad. De beleidsruimte voor de burgemeester is dus geen centimeter groter dan hem door de raad wordt toegestaan.

Als je de burgers vraagt hoe de burgemeester moet worden aangewezen, dan zegt de meerderheid: rechtstreeks kiezen.

Vraag je het aan gemeenteraadsliden, dan zeggen die dat de raad de burgemeester moet kiezen; vraag je het de burgemeesters zelf, dan zeggen ze dat hij benoemd moet worden. Aan elke vorm kleven nadelen. Het rechtstreekse kiezen heeft als nadeel dat de burgemeester niet afzetbaar is; maakt de gemeenteraad de keus, dan wordt het vaak iemand uit de grootste politieke

partij. Benoeming door de kroon heeft als nadeel dat het vaak geen burgemeester uit die plaats is. Voordeel van iemand die niet uit de plaats komt, is dat hij zich wat onafhankelijker kan opstellen. "De burgemeester is primair gemeenteman!"

(V) Onze nationale ombudsman, dr. Rang, heeft gezegd dat de meeste klachten die hij kreeg afkomstig waren van mensen die kritiek hadden op het gemeentebestuur. Hoe verklaart U dat?

(A) Het is begrijpelijk, want de burgers zien die zaken dicht bij huis gebeuren: het zijn veel klachten over plaatselijke of buurtangelegenheden. Onze nationale ombudsman moet ook niet bevoegd gemaakt worden om gemeentelijke zaken te behandelen. We moeten zorgen dat we een provinciale ombudsman krijgen, die de provinciale en gemeentelijke problemen behandelt. Een gemeentelijke ombudsman staat weer te dicht bij de burgers.

(V) Bijna onvermijdelijk. Een vraag over program- en afspiegelingscolleges. Wat vindt U

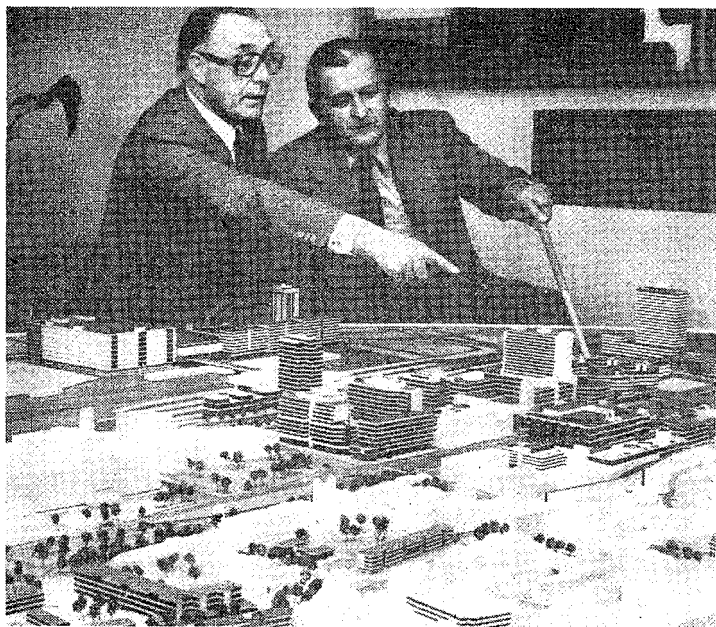

van de tendens naar programcolleges?

(A) Ja, alle grote partijen willen een program-college. Maar de PvdA vond tot voor kort een smalle basis genoeg; de VVD werkt het liefst op brede basis. Program- en afspiegelingscolleges zijn geen tegengestelde begrippen. Je maakt een kwalitatief onderscheid: wel of geen programma en je maakt een kwantitatief onderscheid: brede basis of smalle basis. Smalle basiscolleges laten een grote groep mensen 'niet meedoen'. Daarom is een brede basis beter. Samenwerken op basis van een programma is het beste, want dat biedt voor de burgers een stuk zekerheid. Als ik moest kiezen voor het laten vallen van het programma, of het laten vallen van de brede basis, dan koos ik voor het laten vallen van samenwerking op brede basis. Zo belangrijk is het samenwerken op basis van een programma.

(V) Een uitsmijter?

(A) Eh...Ja...De JOVD doet er goed aan zich ook in de toekomst bezig te houden met de plaatselijke politiek, die voor de burger van groot belang is. Want het is de burger waar het om draait. Vergeet de gemeentepolitiek niet!

Milieu

Gelukkig krijgt het milieu de laatste jaren steeds meer de aandacht die het verdient. Het besef, dat alles wat direct op het milieu ingrijpt ook direct op onze leefomstandigheden zijn invloed heeft, leeft ook bij de bestuurders op gemeentelijk niveau.

Welzijn moet voorop staan: het milieubeleid moet in de eerste plaats de bewoners en hun stad dienen. In conflict-situaties, bijv. vestiging van een milieuvriendelijk bedrijf in de stad, zullen (zoals altijd) belangen af-

gewogen moeten worden, en goed worden bekeken wat voor gevolgen een dergelijke vestiging voor het milieu heeft. Milieueisen zullen een zeer belangrijke, zo niet beslissende rol moeten spelen in de besluitvorming. Het ten koste van 'het milieu' verwerven van maximale welvaart blijft ten allen tijde verwerpelijk. Streng toezicht op bedrijven, particulieren en, niet in de laatste plaats, op de gemeente zelf, is geboden. Wat betreft het schoonmaken van met giftige stoffen besmette grond, is

het natuurlijk in principe wenselijk dat de vervuiler voor de schoonmaakkosten opdraait. Omdat het soms moeilijk is om op te sporen wie dat is, het kan vele jaren geleden gebeurd zijn, moet de gemeente, en indien zij dat niet alleen kan, het Rijk de helpende hand bieden. Snelheid is desondanks geboden, omdat veel bestemmingsplannen, en met name de woonsectoren, in de war worden gebracht en ontoelaatbare achterstanden in uitvoering oplopen. Succesvolle recyclingprojecten, zoals het glascontainerstelsel dat in sommige gemeentes reeds met succes wordt toegepast, vraagt gewoon om uitbreiding. Ook met de recycling van andere 'waardevolle soorten afval' zoals blik, dient begonnen te worden.

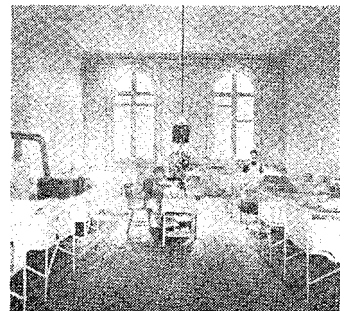
Welzijn

Erg vaak hoor je de politici niet over volksgezondheid. Pas als er ergens gifbelten gevonden worden, ziekenhuizen gaan fuseren, of de drugsproblematiek aan de orde komt, dan wordt er meer aandacht besteed aan dit aspect van de politiek. Dat is vreemd; gezien de enorme sommen geld die er in de gezondheidszorg uitgegeven worden.

Juist nu in een tijd, waarin een einde is gekomen aan de economische groei, en er gekozen moet worden ook in de gezondheidszorg voor noodzakelijke bezuinigingen, nu treden er problemen op. Dure researchprojecten worden op de lange baan geschoven, verdwijnend personeel wordt niet meer aangevuld zodat sommige afdelingen met een tekort aan mankracht komen te zitten, enzovoort. Gemeentelijk overheden snoeien ook in het budget, met name waar het gaat om de noodzakelijke voorlichting en preventie valt veel te halen. En de zeis van M. Hein wordt met gretigheid gehanteerd! Gelukkig zijn er verschillende mogelijkheden om de geslagen bres te dichten: met name op het gebied van voorlichting kennen vele gemeenten diensten die een verdere activering dienen te ondergaan. Met name het inzetten van vrijwilligers kan hier uitkomst bieden. Verder passen in dit kader het vergroten van het aantal polikli-

nische behandelingen, in vergelijking met het aantal ziekenhuisopnamen. Dit om de hoge opname- en verplegingskosten te drukken. Uiteraard mogen dit soort maatregelen niet ten koste gaan van de kwaliteit van de behandeling. Ook het houden van 'open poliklinieken' waar patiënten met specifieke klachten terecht kunnen zonder eerst van het kastje naar de muur gestuurd te worden, verdient een aanbeveling. Door het gebruik maken van vele gelijksoortige onderzoeken in serie kan dure apparatuur rendabeler benut worden.

Slechts als er sprake is van een grotere bewustwording on-

der de mensen waar het gaat om: het functioneren van het eigen lichaam, het onderkennen van gevaarlijke werkomstandigheden, en het verbeteren van verkeerde voedingsgewoonten; dan pas kan men spreken van een verschuiving naar welzijn. De gemeente dient hierin een baanbrekende rol te vervullen.

Gemeente en buitenland

Kunnen gemeentebesturen een eigen internationaal beleid voeren? Deze vraag houdt staatsrechtgeleerden al geruime tijd bezig. Maar ook in de dagelijkse politiek wordt de vraag hoe langer hoe belangrijker. Gemeenteraden en Provinciale Staten worden overspoeld door lawines van moties die solidariteit of afkeuring betuigen met gebeurtenissen in Chili, Zuid Afrika, Afghanistan, en ga zo maar door. Wat kan een lokaal bestuur eigenlijk écht doen?

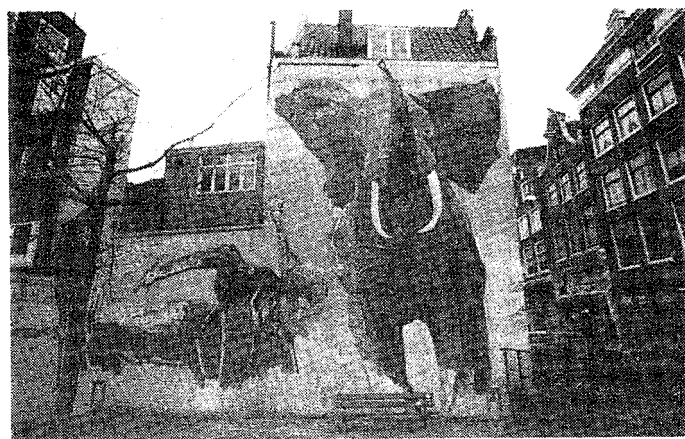
Deze vraag kun je bekijken aan de hand van uitspraken die de regering in de loop van tijd in Zaanstad heeft gedaan over supranationale zaken: Uiteindelijk kan een regering, na een advies van de Raad van State, de beslissing van een gemeente of provincie vernietigen als dit over de schreef gaat. Officieel heet dit dan een uitspraak van de Kroon. Vroeger maakte de Kroon er geen probleem van: buitenlands beleid werd gevoerd door het rijk. Punt. Zo mochten Nederlandse gemeenten geen geldelijke steun geven aan de noodlijdende bevolking van Wenen (1920, 1922), en werd Goirle verboden steun te verlenen aan het zenden van mensen naar Afrika. Ook vernietigde de Kroon een besluit van 10 oktober 1933 van de gemeenteraad van Zaanadam (om van een bepaald land geen goederen te betrekken) wegens strijd met het algemeen belang. Overwegende dat de lagere organen zich ervan dienen te onthouden zich ter zake van bepaalde handelingen een algemene gedragslijn te stellen, stuitend voor een mogelijkheid met

welke de Nederlandse staat vriendschappelijke betrekkingen onderhoudt. Het betrof hier Hitler-Duitsland....

Maar ondertussen is de uitleg van bestaande wetten beïnvloed veranderd. Kernpunt is, dat juridisch gezien, gemeentebesturen zich met alles mogen bezighouden, als het maar met de huishouding der gemeente (het gemeentelijk belang) van doen heeft. In een reeks van koninklijke besluiten sprak de kroon (in 1971 en '72) nog uit dat: "Zowel de zorg voor ontwikkelings samenwerking als die voor de voorlichting terzake tot de rijkszorg behoort, en dat hierom zo'n uitgave niet tot behartiging van enig gemeentelijk belang strekt." Geertsema, toen minister van binnenlandse zaken, heeft grenzen echter belangrijk verlegd. Geertsema hield weliswaar over-eind dat bij ontwikkelingshulp een gemeentelijk belang aanwezig moest zijn, maar hij gaf daarvoor ook mogelijkheden aan. Als er een duurzame band zou zijn of komen tussen een Nederlandse gemeente en een plaats in de derde wereld, of als er sprake was van voorlichting op lokaal niveau over ontwikkelingssamenwerking, "waardoor de geestelijke belangen van de ingezetenen op enigerlei wijze zouden worden gediend." Staatssecretaris Polak en minister Pronk in het volgende kabinet waren nog duidelijker: "Het geven van ontwikkelingshulp moet meer zijn dan het alleen toekennen van een bedrag uit de gemeentekas, en het moet met name gepaard gaan met een wettelijke actie onder de bevol-

king van de gemeente." Die actie zou dan bijvoorbeeld de vorm moeten krijgen van een geldinzameling, het uitzenden van vrijwilligers, of activiteiten voor bewustwording onder de bevolking. Veel gemeenten hebben nu inderdaad ruimte op de begroting gemaakt voor subsidiëring van plaatselijke initiatieven, en ook provincies (bijvoorbeeld Noord Brabant) zijn er nu mee bezig.

Ontwikkelingssamenwerking is niet de enige internationale problematiek waarmee het gemeentebestuur geconfronteerd wordt. Behalve de solidariteits- en veroordelingsmoties die toch wel een zekere tijdsverspilling inhouden omdat het gemeentelijk belang er meestal weinig mee te maken heeft, worden gemeenten ook op een andere manier met buitenland geconfronteerd. Als buitenlandse representanten de gemeente bezoeken, als de gemeente zelf een delegatie naar het buitenland stuurt (bijvoorbeeld naar een congres), bij de uitwisseling van schoolkinderen, sportlieden en kunstbeoefenaars; wanneer beslist moet worden over aankopen in het buitenland, of de vestiging van bepaalde bedrijven, en ga zo maar door. Gemeenten hebben dan niet alleen het recht, maar ook in zekere zin ook de taak om zich een oordeel te vormen en dat bij de besluitvorming te betrekken. Dan moet er een duidelijk beleid klaarliggen, waarin een aantal problemen wordt opgelost. Selectieve verontwaardiging treedt ook hier gemakkelijk op. Ook kan je je afvragen of een gemeente beleid

zou moeten kunnen voeren dat haaks staat op het regeringsbeleid in het kader van de decentralisatie? En een andere belangrijke vraag is of de besturen iedere actie die enige steun in de gemeente heeft, moet ondersteunen als het niet al te gek is. Of, dat het bestuur zich ook inhoudelijk met de zaken van commissies en stichtingen moet be-

zighouden, en afwegen of een actie de moeite waard is. De inhoudelijke discussie is natuurlijk relevanter dan de juridische discussie over wat een gemeente of provincie nu wel of niet zou kunnen. Maar juist inhoudelijk wordt er nog weinig dieper doordacht. Daar zou meer van gemaakt moeten worden.

Woningnood

Woningnood: iedereen weet ervan. Je leest het in de krant of je hebt er persoonlijk mee te maken. Nederland, een land met een grote welvaart kan niet al zijn inwoners het onderdak bieden waar ze recht op hebben. Om te begrijpen hoe deze situatie kon ontstaan moeten we een flink aantal jaren terug in de geschiedenis. Na de tweede wereldoorlog begon Nederland met grote spoed aan de wederopbouw. Er werden veel woningen gebouwd; iedereen woonde immers in gezinsverband, ging men uit het gezin dan was dat om te trouwen en een gezin te stichten. Rond 1970 leek het erop dat de grootste problemen waren opgelost. Men begon zelfs bang te worden dat het goed draaiende woningbouwprogramma een overschot aan woonruimte zou opleveren. De bouwplannen werden teruggeschroefd om niet te gaan bouwen voor de leegstand, zoals Van Dam toen als staatssecretaris zei. Maar men zag drie nieuwe ontwikkelingen over het hoofd: De jongeren gingen sneller uit huis, ze wilden sneller zelfstandig worden; de gezinnen werden kleiner, men nam minder kinderen dan vroeger. Verder nam het aantal scheidingen enorm toe. Dat betekent bij elkaar dat de vraag naar woningen toenam, vooral naar kleinere woningen. De politiek en de huizenbouwers speelden hier niet of nauwelijks op in. Gevolg: een tekort aan woonruimte, of er is wel woonruimte maar die is te duur. Dit geldt zowel voor huur- als koopwoningen. De problemen worden nog groter door de huidige economische crisis, die vrijwel alle oplossingen belemmert. Oplossingen als: meer kleinere wonin-

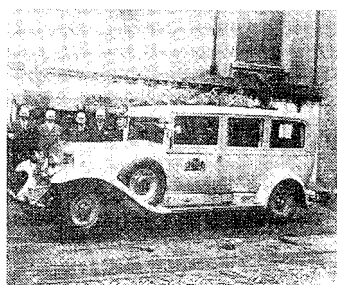
gen bouwen, versobering van de bouwvoorschriften, waardoor goedkoper gebouwd kan worden, of lage belastingtarieven op bouwmaterialen. Zolang dit echter nog niet gerealiseerd is zal de woningnood, en daarmee het kraken

aanhouden. Mensen die op zoek zijn naar geschikte en betaalbare woonruimte, en woonruimte leeg zien staan die voor hen onbetaalbaar is, verliezen op een gegeven moment het vertrouwen in de overheid. Die heeft gezegd dat iedereen vanaf achttien jaar recht heeft op woonruimte, dus nemen ze het recht in eigen hand. Begrijpelijk maar niet terecht. Hoewel veel panden omgebouwd dreigen omgebouwd te worden tot winkelruimte, of leegstaan voor belangen van speculanten. Maar de opzet van kraken mag niet zijn dat men voordringt bij de verdeling van woonruimte. De leegstandswet biedt een oplossing in de goede richting. Als woningen te lang leegstaan kan de gemeente ze voor woningzoekenden opeisen. Maar dat moet dan wel gebeuren. Alleen als de registratie van leegstaande woningen inderdaad op gang komt, en de gemeente ook zorgt dat leegstaande woningen worden gevuld, zal deze wet een leegstandswet zijn en geen anti-kraakwet.

Vervoer

Zonder goed vervoer is men nergens. Of je nu bij voorkeur met de bus, fiets of brommer over de wegen suist, de voorzieningen die je daartoe in staat stellen zijn veelal een zaak van de gemeente waar je in woont. Het is dus wenselijk dat de gemeente hier veel aandacht aan schenkt!

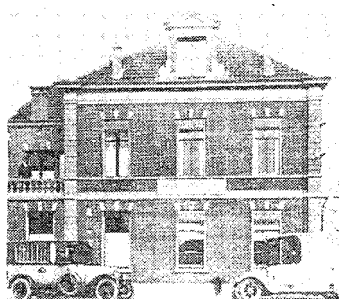

Als belangrijkste doelstelling zal moeten gelden: het scheppen van een zo groot mogelijke mobiliteit voor zoveel mogelijk mensen, zonder dat daarbij de leefbaarheid aangetast wordt. Verkeer en vervoerszaken moeten een integrerend deel uitmaken van het ruimtelijk ordeningsbeleid. Burgers zouden vrij hun vervoer moeten kunnen kiezen! In de praktijk echter moet

hier, om vaak praktische redenen, beperkingen worden aangebracht. Op plaatsen met intensief autoverkeer zal helaas ingegrepen moeten worden als de leefbaarheid onaanvaardbaar blijkt te zijn teruggelopen. Het vervoer zal dan op andere wijze dienen te geschieden. Het openbaar vervoer moet een andere, kwalitatief hoge, andere keuzemogelijkheid blijven, ondanks de sterk gestegen kosten. Immers: veel mensen zijn hier op aangewezen; zoals kinderen, bejaarden, gehandicapten en financieel zwakkeren. Het openbaar vervoer kan gestimuleerd worden door het lijnennet goed uit te balanceren. Centra die druk bezocht worden moeten geschoond blijven van druk autoverkeer. Goede parkeerterreinen, en vervoer van die parkeerterreinen naar die centra dient dan verzekerd te zijn. Een andere mogelijkheid is het relatief duurder maken van parkeermeters in drukke centra, vergeleken met andere minder druk bezochte plaatsen. Opgepast moet worden dat bewoners hier weer niet de dupe van worden. Het verkeersbeleid dient in belangrijke mate ook gericht

te zijn op een grotere verkeersveiligheid voor met name voetganger en fietser. Teneinde voor de laatste categorie hierin tegemoet te komen, moet er met name gezorgd worden voor zoveel mogelijk gescheiden rijwielpaden. Helaas is de taxi geen alternatieve keuzemogelijkheid, wegens het niet geringe kostenaspect. Om een verandering hierin te brengen kan overwogen worden om een proef te nemen met deelprijs-taxi's die als bestemming een theater hebben.

Stadhuis van Delft.

DE GEMEENTE NU EN LATER

Iedereen in Nederland woont in een gemeente. Voor veel zaken uit het dagelijks leven is de gemeente van groot belang. De plaats waar je huis staat, het leveren van electriciteit, de naam van de straat waar je woont, het paspoort waarmee je op vakantie gaat, de gemeente heeft ermee te maken. Er zijn grote gemeenten als Amsterdam en er zijn kleine gemeenten als Bemelen. Al deze gemeenten hebben dezelfde vorm van bestuur. Die staat geregeld in de Gemeentewet, die nog uit de vorige eeuw komt. Hoe die bestuursvorm eruit ziet en wat eraan verbeterd zou kunnen worden is het onderwerp van dit artikel.

DE RAAD

Aan het hoofd van iedere gemeente staat de gemeenteraad. Deze wordt op 2 juni gekozen. De gemeenteraad vergaderd meestal maandelijks en beslist dan over allerlei zaken die de gemeente aangaan. Omdat zij niet de hele tijd alles kan regelen, worden uit haar midden twee tot zeven wethouders gekozen, die samen met de door de landelijke overheid (het rijk) benoemde burgemeester het dagelijks bestuur van de gemeente vormen. Dit heet officieel het college van burgemeester en wethouders, meestal kortweg B&W genoemd. De burgemeester is voorzitter van het college van B&W en de gemeenteraad, maar in de gemeenteraad mag hij niet meestemmen omdat hij niet gekozen is. In de raad zitten vertegenwoordigers van verschillende partijen. In veel gemeenten vind je vertegenwoordigers van het CDA (Christen-Democratisch Appèl), de PvdA (Partij van de Arbeid) en de VVD (Volkspartij voor Vrijheid en Democratie). In kleinere gemeenten treft men ook plaatselijke groeperingen aan die aan de verkiezingen meedoen.

AFSPIEGELING OF MEERDERHEID

De keuze van de wethouders levert een belangrijk strijdpunt bij de verkiezingen op: neem je een afspiegelingscollege of een meerderheidscollege. Bij een afspiegelingscollege mogen alle grote fracties meedoen. Bij een meerderheidscollege mogen alleen enkele partijen, die het in grote lijnen eens zijn en samen een meerderheid in de raad hebben meedoen. De PvdA heeft een voorkeur voor een meerderheidscollege, VVD en CDA kiezen liever voor een afspiegelingscollege.

De term "programcollege" kan verschillende betekenissen hebben. Sommigen noemen ieder college van B&W een programcollege, als het maar gaat werken op basis van een programma waarover de partijen die meedoen het eens zijn geworden. Dikwijls bedoelt men er alleen *meerderheidscolleges* op basis van een programma mee. In de nauwste betekenis van het woord slaat het alleen op meerderheidscolleges, waarbij de partijen die meedoen al vóór de verkiezingen hadden afgesproken om samen te werken.

GEKOZEN BURGEMEESTER

In plaats van al deze varianten zou er eigenlijk een andere mogelijkheid moeten zijn. Ik denk dan aan het systeem met een gekozen burgemeester, die tegelijk met de gemeenteraad wordt gekozen. De burgemeester moet dan worden gekozen op basis van een werkprogramma. De bevolking kan zo zelf kiezen welk beleid men wil, en daarmee wat voor college van B&W men wil hebben. Om een duidelijke uitspraak van de kiezers te krijgen, zou het aantal kandidaat-burgemeesters via een verkiezing in twee rondes uiteindelijk tot twee beperkt moeten worden.

De gekozen burgemeester moet proberen een meerderheid in de raad achter zich te krijgen. Bij een onoverkoombaar conflict tussen burgemeester en gemeenteraad, moeten beide opstappen en komen er nieuwe gemeentelijke verkiezingen. In het kader van democratisering lijkt dit een goed alternatief voor het huidige systeem. Nu heeft de burger immers nauwelijks echte invloed op het te voeren beleid: het hangt er maar vanaf wat partijen onder elkaar afspreken.

REFERENDUM

Een andere mogelijkheid om de burger meer bij het bestuur te betrekken is de invoering van het referendum. Over bepaalde onderwerpen kan dan op verzoek van een deel van de gemeenteraad een algemeen bindend referendum worden gehouden. Dit kan dan alleen met beslissingen die door de gemeenteraad zijn genomen. Op dit manier krijgen burgers de mogelijkheid om zich uit te spreken over omstreden besluiten van de gemeenteraad.

BUITENLANDERS

In veel grotere gemeenten wonen behoorlijke aantallen buitenlanders. De gemeente bemoeit zich ook met hen. Alle gemeentelijke regelingen gelden ook voor hen. Zij hebben dezelfde plichten en rechten als de Nederlandse inwoners van de desbetreffende gemeente. Op één na, zij mogen bij de gemeenteraadsverkiezingen geen stem uitbrengen. Het stemrecht is echter een fundamenteel recht en komt dan ook aan iedere inwoner van een gemeente toe, of het nu een Nederlander of een buitenlander is. Ze zijn er allemaal even goed bij betrokken!

WIJKRADEN

In grote gemeenten is de afstand tussen gemeenteraadsleden en bevolking te groot geworden. In kleinere gemeenten bestaat er vaak nauw contact tussen de kiezer en de gekozenen. Om de afstand tussen kiezer en gekozenen in grotere gemeenten te verkleinen, kunnen wijkraden worden ingesteld. Over zaken die maar één wijk aangaan, kan de wijkraad beslissingen nemen of voorbereiden. Over zaken die meer wijken raken, kan een wijkraad advies uitbrengen. Op die manier kun je als burger wat makkelijker in contact met de politiek komen.

JONGEREN

In de gemeenteraad worden beslissingen genomen door overwegend oudere volksvertegenwoordigers. Jongeren komen in de meeste plaatsen moeilijk aan bod. Toch worden er veel beslissingen genomen die jongeren direct aangaan. Er is een manier om ervoor te zorgen dat jongeren toch bij de besluitvorming worden betrokken. De gemeenteraad kan een Jeugdgemeenteraad instellen, waarin (politieke) jongerenorganisaties vertegenwoordigers hebben. Zo'n raad kan worden gekozen door de jongeren in de gemeente, of worden benoemd volgens de krachtsverhoudingen in de echte gemeenteraad. Bij de instelling moet dan meteen worden geregeld wat de taken en bevoegdheden van de jeugdgemeenteraad zijn. Zo kun je bijvoorbeeld vastleggen dat de jeugdgemeenteraad gevraagd of ongevraagd advies mag uitbrengen over alle zaken die jongeren aangaan.

HERINDELING

In vele, vooral kleine gemeenten speelt het probleem van de gemeentelijke herindeling. Dorpen en stadjes worden vaak tegen hun zin ingedeeld bij grotere of nieuwe gemeenten. De wil van de burgers wordt vaak genegeerd. Niet altijd is het nut van een herindeling duidelijk. Daarom zou gemeentelijke herindeling voorafgegaan moeten worden door een zo'n objectief mogelijke voorlichtingscampagne en een consultatief (advieserend) referendum. Van de uitslag van zo'n referendum mag alleen worden afgeweken als daarvoor goede redenen worden opgegeven.

Achterstanden? Weg ermee!

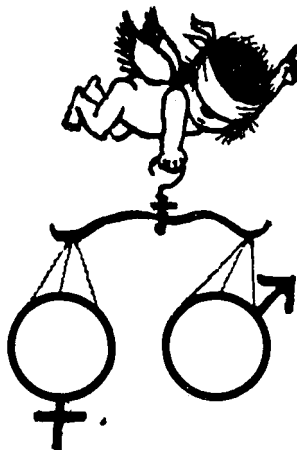
Liberalen willen dat mensen zich zelfstandig, onafhankelijk en actief ontplooiën. Wanneer het mensen echter onmogelijk wordt gemaakt om zelfstandig, onafhankelijk en actief te zijn, dan moeten we hen ondersteunen. Dit kan op allerlei manieren: uitkeringen voor werklozen, aangepaste woonruimte voor gehandicapten enzovoort. Sleutelwoord hierbij is *emancipatie*. Dat betekent voor ons dat een groep mensen die, vergeleken met andere groepen, een achterstand heeft in rechten, invloed en waardering meer invloed krijgt, zodat ze volwaardig kunnen meedoen.

TWEE MANIEREN

De gemeente kan die emancipatie op twee manieren aanpakken. Ten eerste kan ze speciale activiteiten voor emancipatie bevorderen, dat heet *specifiek* beleid. Ten tweede kan ze bij het beleid op andere terreinen als onderwijs, volkshuisvesting, volksgezondheid en sociale zaken steeds de emancipatie in de gaten houden, dat heet *algemeen* beleid. In het vervolg van dit artikel willen we aangeven wat de gemeente kan doen voor drie groepen die een achterstand hebben: vrouwen, mensen die niet in een gezin leven en mensen die uit het buitenland hier zijn komen werken (migranten).

VROUWEN

Het komt nog steeds voor dat in officiële regelingen mannen en vrouwen niet gelijk worden behandeld. De gemeente kan daar op haar terrein een eind aan maken. De gemeente kan activiteiten stimuleren om mensen aan het denken te zetten, zodat ze in de gaten krijgen dat mannen en vrouwen gelijkwaardig zijn en dat er op dat punt nog het nodige werk te doen valt. Vrouwen hebben een duidelijke achterstand in opleiding. Daar om moeten er voorzieningen zijn om op latere leeftijd die achterstand met cursussen of onderwijs weer in te halen. Voor werkloze vrouwen moet dit ook mogelijk zijn, zonder dat ze meteen hun uitkering kwijtraken.

Als er meer deeltijdarbeid wordt ingevoerd, kunnen mannen en vrouwen het werk eerlijker verdelen op een wat eenvoudiger manier. De gemeente kan dat in haar eigen personeelsbeleid bevorderen, maar wil je echt eerlijk delen, dan moet het ook op alle niveaus gebeuren! Ook goede voorzieningen om jonge kinderen op te vangen in speelzalen of dagverblijven zijn belangrijk om meer kansen te geven aan vrouwen die willen werken.

LEEFVORMEN

De gemeente moet er in haar beleid niet automatisch van uitgaan dat mensen in gezinsverband leven. Je ziet tegenwoordig steeds meer mensen die alleen wonen, ongehuwd samenwonen of in een woongroep zitten. De gemeente mag niet één leefvorm (het huwelijk) bevoorluden, ze moet die allemaal gelijkwaardig behandelen. Er moeten dus niet alleen of voornamelijk eensgezinswoningen worden gebouwd. Juist aan woningen voor één of twee mensen is een schreeuwend tekort. Woonruimte moet verder ook eerlijk worden verdeeld. Ieder mens heeft op zichzelf recht op huisvesting, ongeacht of ie nu getrouwd is, samenwoont of alleen leeft. Daar heeft de gemeente per slot van rekening niets mee te maken. De vraag of je getrouwd bent mag bij de toewijzing van woningen niet meespelen. De heffing voor het water dat je vervuult is nu een vast bedrag per aansluiting, dat wordt berekend door van een gezin met twee kinderen uit te gaan. Dat is niet eerlijk. Er moet gewoon een bedrag per persoon worden betaald, want vier mensen vervuilen natuurlijk meer water dan een alleenstaande.

MIGRANTEN

Migranten moeten geleidelijk worden opgenomen in onze samenleving. Het kan daarbij goed zijn als de gemeente bevordert dat buitenlanders niet in bepaalde wijken geconcentreerd raken, maar over de hele gemeente gespreid wonen. Dit moet wel voorzichtig gebeuren, zodat er geen discriminatie ontstaat. Kinderen van migranten die plotseling overgaan naar Nederlandse scholen, moeten goed worden opgevangen. Hiervoor kunnen speciale opvang- en schakelklassen worden gevormd. Verder moeten migranten in het algemeen mogelijkheden krijgen om Nederlands te leren en het moet ook gestimuleerd worden dat ze dit ook doen. Migrantenvrouwen moeten inspraak hebben bij het migrantenbeleid van de gemeente. Het gaat hun immers zelf aan! Verder moeten migranten die wat langer in Nederland blijven, kiesrecht krijgen voor de gemeenteraad.

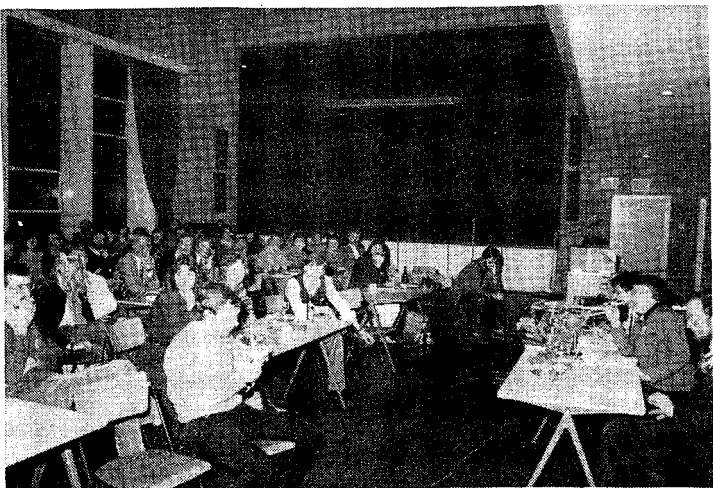
Word actief, wie let je?

Je hoort best wel veel kritiek op de verkiezingen. Gemopper op partijen, die ineens kiezers over de bol proberen te aaien. Maar als de stemmen zijn geweest weinig van zich laten horen. "Ze moeten alleen mijn stem hebben, verder ben ik niet nodig", "Mijn stem haalt toch niets uit". Er zit best een kern van waarheid in deze uitspraken. Toch kun je er zelf een heleboel aan doen. Juist op het gebied van de gemeentepolitiek. Het is beslist niet saai! Het is zelfs spannend om te ontdekken hoe allerlei besluiten tot stand komen en wat voor invloed je er zelf op kunt hebben. Politieke beslissingen grijpen tenslotte ook in op de dingen die jij belangrijk vindt. Als JOVD'er heb je allerlei mogelijkheden om politiek actief te zijn.

WAT KAN EEN JOVD-AFDELING AAN
GEMEENTEPOLITIEK DOEN?

Je kunt een eigen visie op de gemeentelijke politiek ontwikkelen. Bijvoorbeeld door het maken van een eigen gemeentelijk programma. Zo heeft de JOVD-Utrecht al enige keren een eigen "gemeentelijk kernprogramma gemaakt. Dit om een basis te hebben, vanwaar de Utrechtse gemeentepolitiek constructief en kritisch wordt bekeken. Zo'n programma alleen is natuurlijk onvoldoende.

Standpunten moet je ook uitdragen aan gemeenteraadsfracties en wethouders. Ook moet je proberen je standpunt in de krant te krijgen. In allerlei gesprekken met politici, bestuurders en persmensen kun je uitdragen wat de JOVD doet en wil. Het voordeel van beslissingen op gemeentelijk niveau is dat ze vaak minder ondoorzichtig zijn. De betrokkenheid van de burgers is groter. Degenen die de beslissingen nemen zijn ook veel makkelijker aan het jasje te trekken.

ACTIEF IN EEN PARTIJ

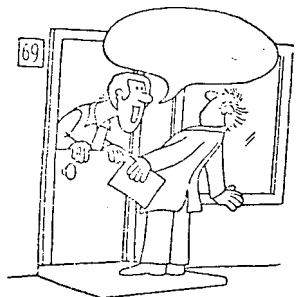
JoyD-ers die lid zijn van een politieke partij, kunnen ook via die partij actief zijn. Zo kun je gaan zitten in een werkgroep die het gemeenteraadsprogramma samenstelt. Als dat minder goed luk je op afdelingsvergaderingen wijzigingsvoorstellen indienen en verdedigen. Verder is het belangrijk om je stem te laten horen als het gaat om de samenstelling van de kandidatenlijst. Je kunt je voorkeur uitspreken en meestemmen. Als je als jongeren samenwerkt, kun je zeker invloed hebben. Ook dit jaar zijn JoyD-ers hoog tot zeer hoog op kandidatenlijsten gekomen. Het "samen sta je sterk" heeft in diverse grote steden als Amsterdam, Groningen en Utrecht geleid tot direct kiesbare plaatsen voor verschillende JoyD'ers. Een schitterend resultaat!

Los van de activiteiten rond de gemeenteraadsverkiezingen, kun je als JOVD-lid ook op andere manieren actief zijn op gemeentelijk niveau. Uitgaande van een lidmaatschap van een politieke partij, kun je:

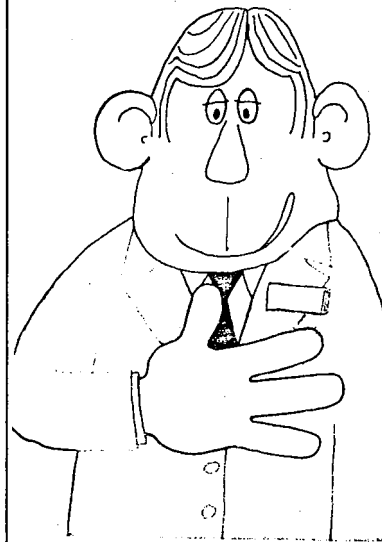
- meewerken in afdelingscommissies, een afdelingsblad, het bestuur;
 - afdelingsvergaderingen bezoeken, waarop je politieke en organisatorische vragen en verzoeken kunt doen.
- Ook de mogelijkheden in maatschappelijke organisaties en actiegroepen mag je niet vergeten. Zij hebben vaak invloed. Soms kun je als vertegenwoordiger van je partij-zitting nemen in een maatschappelijke organisatie.

WAT VOOR ACTIVITEITEN KAN EEN
COVID-AFDELING ORGANISEREN?

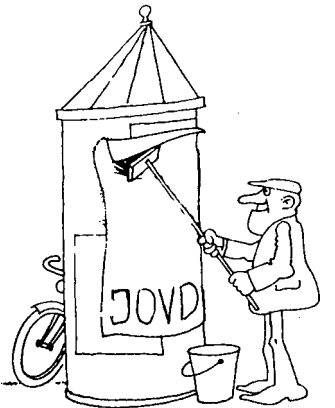
Een greep uit de mogelijkheden:
-Debatten met politici uit de gemeente over onderwerpen die jongeren raken, bijvoorbeeld huisvesting, zeggenschap, subsidiëring van jongerencentra en jongerenorganisaties.

-Politieke actie: je kunt een probleem in de gemeente bestuderen en er een standpunt over innemen. Zo zijn er JOVD afdelingen die handtekeningen acties hebben gevoerd om een jongerencentrum open te houden of een enquête hebben gehouden om een bestemmingsplan te veranderen.

Belangrijk is de activiteiten vantevoren aan te kondigen, bijvoorbeeld via kranten, schoolbladen en bladen van politieke partijen. Contacten met de pers zijn noodzakelijk. Je kunt persmensen duidelijk maken wat de JOVD is, welke activiteiten ze organiseert en waarom ze dat doet. Verder kan de presentatie door affiches, collages, tentoonstellingen, diaserieën en eventueel film.

In ieder geval mogelijkheden
genoeg om als JOVD bezig te
zijn met gemeentepolitiek.
daarvoor moeten de handen wel
flink uit de mouwen gestoken
worden. Wie let je?

- Politieke café's met een bepaald thema. Maakt een inleiding kan ook gebruik gemaakt worden van tentoonstellingsmateriaal, diaserie's, films en dergelijke. Het gaat erom een aanzet te geven voor gesprekken die na een korte inleiding vanzelf verder lopen.
- Politieke markten: standjes met informatie van allerlei groeperingen, zowel politieke jongerenorganisaties, politieke partijen als actiegroepen, vakbonden en werkende jongerenorganisaties. Standwerkers kunnen dan in een korte tijd luidkeels standpunten verkondigen.
- Rollenspelen, om meer zicht te krijgen op de verschillende posities en belangen die mensen in de politiek hebben. Rollenspelen zijn ook handig om de vergader- en discussietechniek te verbeteren.

vervolg van bladzijde I

de JOVD de grootste politieke jongerenorganisatie van het land. Zo'n 80 afdelingen organiseren verschillende activiteiten om de doelstellingen van de JOVD in de praktijk te brengen. Wat wordt er georganiseerd? Debatten met politici en deskundigen over uiteenlopende onderwerpen als energie, culturele minderheden, kraken, ontwikkelingssamenwerking, sociale zekerheid en veiligheidsbeleid. Verder zijn er politieke cafés, themadagen, excursies naar de Tweede Kamer, het Europees Parlement of de Oosterscheldewerken. Ook wordt er vaak hard gewerkt in afdelingscommissies die politieke onderwerpen bestuderen. Veel afdelingen geven een eigen blad uit.

satie. Het zorgt bijvoorbeeld voor de organisatie van congressen en geeft persverklaringen uit over actuele politieke zaken. Ook landelijk zijn er commissies en een blad: DRIEMASTER. Commissie nemen een belangrijke plaats in in de JOVD. Het zijn een soort studiegroepen. Ze bereiden een congres voor, over bijvoorbeeld volkshuisvesting, ondernemingsdemocratisering, Midden Oosten of Noord-Zuidrelaties. Ook zijn er commissie die nota's uitbrengen, zoals bijvoorbeeld over jeugdwerkloosheid of Verenigde Naties en bevrijdingsbewegingen. De JOVD heeft ook een eigen politiek beleidsprogramma: Liberalisme in Beweging.

Kortom, een bruisende club. Kom eens langs bij de JOVD. Je kunt dan zelf meemaken hoe bovenstaande en nog veel meer in de praktijk worden gebracht. Als je meer wilt weten of lid wilt worden: gewoon even de bon in deze krant invullen.

HOOFDBESTUUR

Het hoofdbestuur van de landelijke JOVD regelt allerlei zaken en bestuurt zo de organi-

Aankruisen wat van toelassing is. A.U.B. blokletters gebruiken.

JA! De JOVD spreekt mij aan.

- 0 Ik wordt lid en ontvang op die manier meteen Driemaster.
Mijn geboortedatum is:
- 0 Ik wil donateur worden.
- 0 Ik wordt abonnee van Driemaster. Het abonnementsgeld (f 27,50)
zal ik voldoen met de acceptgiro die mij wordt toegezonden.
- 0 Ik wil graag meer informatie over de JOVD.

0 de heer 0 mevrouw 0 mejuffrouw
voorletters, tussenvoegsel, achternaam

[illegible]

straatnaam, huisnummer

[illegible]

postcede

woonplaats

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	100
---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	-----

Onsturen aan:

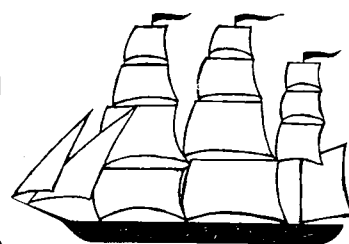
JOVD

Nieuwezijds Voorburgwal 288
1012 RT AMSTERDAM

handtekening:

.....

DRIEMASTER

OPINIEBLAD VAN DE J.O.V.D. - VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR -

JAARGANG 34, NR. 5, JUNI 1982

HERNIEUWDE KENNISMAKING MET ED NIJPELS

Op 19 en 20 mei zal de JOVD weer eens "congresseren", dit keer in het noordhollandse Alkmaar. Een van de grootheden, die tijdens dat bijna folkloristische clubgebeuren ons jong-liberale volk zal toespreken, is drs. Ed Nijpels. Tot voor kort nog "Ed, ons jonge VVD-kamerlid", sinds het vertrek van Heer Wiegel uit het Haagse grote-mensen-circus echter de nieuwe tambour-maitre van het Liberale Kamerkorps. Nijpels blijkt ons dan ook bereid om een traditie - het bezoeken van JOVD-congressen - voort te zetten. Bovendien kreeg DRIEMASTER alvast gelegenheid tot een "hernieuwde" kennismaking.

MISREKENING

Het is vrijdag, twee dagen na de gemeenteraadsverkiezingen, het is bloedheet en doctorandus Ed heeft het druk. Kabinetcrisis, interviews, quasi-formatie, interviews, de ene verkiezing na de andere, het gaat allemaal "gevoel" door en er lijkt geen einde aan te komen. Ed Nijpels moet opeens met van alles en nog wat rekeing houden. En dat terwijl juist gerekend was op een rustige inwerkperiode. "Dat is dus misrekening nummer één..." denkt Nijpels hardop. "Maar niet van mij..."

Ik mag meereiden van Den Haag naar Bergen op Zoom. Als Nijpels zijn zwarte Alfa eindelijk uit de haagsche verkeersellende heeft gestuurd (amsterdamsse toestanden zijn dat daar, zeg) verzucht hij maar weer eens wat hij ook al in andere interviews verzuchtte: "Dat er toch wel erg veel over mij komt..." Ach, denk ik dan, ieder zijn vak. Bovendien: op deze manier manoeuvreert Nijpels zich natuurlijk handig in een underdogpositie van waaruit het relatief makkelijk scoren is. Want laten we eerlijk zijn: Ed Nijpels zit nog pas zo kort dat over zijn positie nog geen discussie nodig is, terwijl daarnaast de electorale omstandigheden voor de VVD dermate gunstig zijn, dat ik me een slechtere entourage zou kunnen voorstellen. Kortom: "zuchten" mag, maar ik zet het voorlopig nog even tussen aanhalingstekens

LOKETENMAATSCHAPPIJ

Uiteraard toont Ed Nijpels zich content met de uitslagen van de laatste verkiezingen. "De verhoudingen die je nu ziet, dat was een paar jaar geleden volstrekt ondenkbaar" zo weet hij te melden. "En het is mijn overtuiging dat de VVD nog verder zal groeien." Nijpels serveert ons vervolgens met hetzelfde zelfvertrouwen een verklaring voor die tendens: "De kiezers zien nu dat we met de voordelen van onze 'verzorgingsstaat' ook de nadelen hebben binnengehaald. Ik noem bijvoorbeeld het geleefd worden door regeltjes en de soms té ver doorgevoerde democratisering. We zijn zo hard op weg om een lokettenmaatschappij te worden, net als in Zweden bijvoorbeeld. Gelukkig kunnen we hier wat eerder aan de bel trekken. Zelfs in de PvdA is het besef doorgedrongen dat de zaken in het verleden toch wat onzorgvuldig zijn aangepakt."

Ter illustratie van dit alles wijst Nijpels vanuit zijn Kamerachtergrond op de ver doorgevoerde rechtsbescherming en rechtsbijstand. "Neem de wet AROB. Die blijkt een zo prima rechtsbe-

door
Wiljan Loomans

scherming te bieden dat iemand, die daar genoeg in schept, in zijn eentje het hele woningbouwbeleid van een gemeente kan frustreren. Dat is natuurlijk nooit de bedoeling geweest. Het is echter wel de consequentie van die wet en de vraag is nu: hoe lossen we dat op?"

Goede vraag. Want: de VVD heeft niet zo hard meegedaan. Dat wordt dus de hand in eigen boezem... Nijpels: "Inderdaad. Om het rotoord maar te gebruiken: het is een collectieve verantwoordelijkheid. Zo'n wet AROB, dat is een schitterend stuk wetgeving, maar ik vrees dat we in ons enthousiasme wat te ver zijn gegaan." Tja, dat komt vaker voor. Een vlugge blik op de kilometerteller bijvoorbeeld leert dat ook de wettelijke beperking (regeltje) van de maximumrijdsnelheid tot 100 km/per uur niet (meer) tot de meest efficiënte normstelling gerekend mag worden...

HAALBAARHEID

Nijpels praat ondertussen rustig verder. Want wat doe je met die constatering als politiek leider van de VVD - inmiddels weer gewoon de derde partij van het land. Nijpels vindt, geheel in jargon, dat over een aantal zaken een "principiële herbezinning" moet plaatsvinden. "En de VVD moet daarbij het voortouw nemen!" Het liefst had de fractievoorzitter daartoe met zijn liberale fractiekameraden in augustus een weekendje belegd om met name de sociale-verkeersproblematiek (de kern veilig stellen, individualisering?) eens grondig door te spreken, maar helaas, dat feest gaat niet door om dat er in die periode alweer (fiks) campagne gevoerd moet worden. Nijpels: "Niettemin moeten we als VVD over deze zaken nadenken. Er is naar mijn mening ook sprake van op een goede manier politiek bedrijven als je je eerst bepaalde doelen voor ogen stelt en je vervolgens gaat afvragen welke daarvan haalbaar zijn." Dat geldt dus ook voor een oppositiepartij. Niet zonder meer met de botte bijl erop af, maar: "Het is de taak van de oppositie om alternatieven aan te dragen. Wat ik vooral bedoel te zeggen is: je moet eerst zeggen wat je wilt; het rekening houden met het haalbare, dat is pas tweede-termijnerk. Je moet je principes niet opofferen aan de haalbaarheid!" (Als dat maar haalbaar is, denk ik aan per ongeluk...)

GROOT ACTEUR

Goed, hoe dat allemaal zal uitpakken, dat weten we eigenlijk pas na 8 september wanneer het

het kiezersvolk opnieuw naar de stembus is gediijgeerd. Scoort de VVD weer zo hoog?

Nijpels zegt te geloven dat de winst van de VVD géén ééndagswinst is geweest. En weer even helemaal terugvallend in die underdogrol: "Ik zal je eerlijk zeggen dat ik zo vlak voor die raadsverkiezingen benoortlijkmiet mijn tenen krom heb gezeten. Want het is natuurlijk niet niks om het fenomeen (jee, daar gaan we weer...) Hans Wiegel op te volgen." En: "Ik ben ervan overtuigd dat als Hans Wiegel op de toneelschool had gezeten hij een heel groot acteur was geworden. Ik ken echt maar heel weinig mensen die het politieke vak zo beheersen als hij. Nee, wat dat betreft zullen de nederlandse liberalen met minder genoegen moeten nemen." Als Ed Nijpels daarmee bedoelt dat het een bezwaar zou zijn dat we hem niet met een Churchill-achtige sigaar op de cover van Elsevier's hoeven zien prijken, ben ik het niet met hem eens...

CDA-VVD-D'66 - KABINET

Inmiddels zijn we in een file beland hetgeen Ed Nijpels doet opmerken dat er blijkbaar weer alles aan gedaan wordt om er zeker van te zijn dat we aan het einde van de dag toch op z'n minst 50 kilometer file kunnen noteren. Ik maak van de gelegenheid gebruik om te bedenken dat ik eigenlijk nog weinig nieuws heb gehoord. (Zou in al die andere interviews dan toch alles al gezegd zijn of... heeft-ie gewoon niets nieuws te vertellen?) De meer direct weg dus maar: Wat moet er na die achtste september gebeuren in dat land?

Nijpels zonder omhaal ("Ik kan niet goed om dingen heen praten" vindt-ie zelf): "Zo snel mogelijk een CDA-VVD-D'66 kabinet, het liefst nog voor Prinsjesdag. Dat kan best, want naar mijn overtuiging zijn we het over een groot aantal zaken gewoon eens."

Nijpels kan die optie nu met oes te meer zelfvertrouwen op tafel leggen omdat hij onlangs (overwachte?) steun kreeg van Jan Terlouw. De D'66-voorman

heeft immers inmiddels gesteld dat zijn partij de blokkade tegenover de VVD op opheffen. Sterker nog: als we Terlouw mogen geloven zal hij opstappen als dat niet gebeurt. Ed Nijpels toont zich (begrijpelijkerwijs) content met de manoeuvre van Terlouw, al verdient ze wat hem betreft geen schoonheidsprijs. "Nee, Terlouw is natuurlijk aan de late kant geweest. Het had veel verstandiger geweest om die stap direct na het vertrek van de PvdA-ministers te doen. Hadden we nu geregeerd tot '85." En de gulle gever spelend: "Kijk, dat aanbod van ons (CDA-D'66-VVD-kabinet) was natuurlijk helemaal niet in ons belang. Ons belang is immers, die verkiezingswinst te verzilveren. Onbegrijpelijk dat D'66 er toen niet op inging. Zelfs op het verzoek om een simpel rondetafelgesprek (over de gang van zaken tot september) werd furieus gereageerd!" Ja, Ed Nijpels had het wel geweten als hij lid was geweest van de D'66-top. "Ik had een

congres bijeen geroepen en gezegd: dit was onze verkiezingsbelofte, namelijk: niet met de VVD in zee; we hebben ons best gedaan met de PvdA; nu is de situatie veranderd, dus, congres, wat doen we?"

Op mijn tegenwerping dat zo iets zo vlak voor de raadsverkiezingen toch gelijk zou staan aan zelfmoord, reageert Nijpels luchtigjes: "Waar het om gaat is dat het land geregeerd gaat worden. Dat is een groter belang dan het voortbestaan van D'66. Bovendien: als ze het wel hadden gedaan waren er in september helemaal geen verkiezingen nodig geweest. En wat die gemeenteraden betreft: veel slechter dan nu had het voor D'66 niet gekund, denk ik. Volgens mij had zo'n stap D'66 juist veel stemmen opgeleverd!"

HOBBEL

Als je de nieuwbakken fractieleider zo hoort, zou je naast

DRIEMASTER

VOOR JOU!

- ☐ Ik word lid (mijn geboortjaar is 19...)
- ☐ Ik wil donateur worden.
- ☐ Ik wil abonnee van DRIEMASTER worden en zal het abonnementsgeld (f27,50) met de toegezonden acceptgirokaart voldoen.
- ☐ Ik wil graag meer informatie over de JOVD.

NAAM

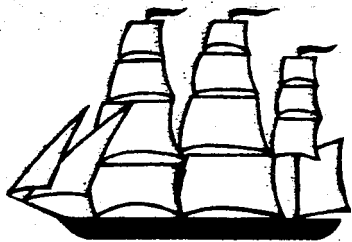
ADRES

POSTCODE PLAATS

Opsturen aan JOVD,
Nieuwezijds Voorburgwal 288,
1012 RT AMSTERDAM

HANDTEKENING:

.....

COLOFON

REDACTIEADRES

Mr. D.U. Stikkerhuis
Nieuwe Zijds Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
(020) 242000

REDACTIE

Hoofdredacteur
Wiljan Loomans
Noorderstraat 20
1621 HW Hoorn

Financieel directeur

Wim Fels
Van der Goesstraat 4
3521 TL Utrecht
(030) 939981

Redacteur Verslaggeving

Caroline Loen
Sijmen Grootstraat 22
1135 HN Edam
(02993) 62515

Redacteur 'De Pers'

Rob van de Pas
P.H. Spaaknes 21
1862 AV Bergen
(02208) 5839

Opmaakredacteur

Annet Schopman
Grachtje 1
3631 AH Nieuwersluis
(02943) 4695

Redacteur

Albert Berens
Abel Tasmanlaan 12
2613 GK Gouda
(01820) 20113

Verantwoordelijke

-Redacteur algemeen politiek
-Redacteur internationaal
politiek

Hoofdredacteur

Joost van Gilse

DRUKWERK

Drukkerij Ebel Noorman B.V.
Groningen

ADVERTENTIES

Voor plaatsing van advertenties in DRIEMASTER kan men contact opnemen met de voorzitter.

HOOFDBESTUUR

Voorzitter
Roelof Houwing
Spilsluizen 24 zz
9712 NT Groningen

Vice Voorzitter

Eric Brinckmann
Struisenburgdwarsstraat 194
3036 AW Rotterdam
(010) 116068

Vice Voorzitter

Frank Rohof
Hengelsestraat 225a
7521 AC Enschede
(053) 358954

Algemeen bestuurslid

Joost van Gilse
Jac. van Beierenstraat 65
2613 JB Delft
(015) 135978

Bestuurslid

Hans Veltkamp
Kerkplein 1
8051 GH Hattem
(05206) 41812

Internationale bestuurslid

Jules Maaten
Herengracht 358
1016 CH Amsterdam
(020) 277618

Beleidsadviseur

Nasta Vulik
Gentiaanstraat 444
7322 CE Apeldoorn
(055) 667052

MEDEWERKER LEDENADMINISTRATIE

Meint Waterlander
Herenwal 101
8441 BC Heerenveen
(05130) 23327

gaan denken dat hij "zijn" CDA-VVD-D66-kabinet bij wijze van spreken al in (de bijkeuken van) het Catshuis heeft klaargezet. Daarbij is een tweetal opmerkelijke kanttekeningen te maken: over het nationale kabinet van Hans Wiegel wordt niet meer gesmoesd en aan een kabinet met de PvdA maakt Nijpels uit zichzelf ook geen woorden meer vuil. (Da's wel eens anders geweest, nietwaar?) Nijpels desgevraagd: "De uitgangspunten zijn gewoon fundamenteel verschillend. Dat is geen ramp, maar dan moet je niet met elkaar in één kabinet gaan zitten. We zitten nu met de breuklijnen in het sociaal-economische vlak, met daarbij dan nog de hobbel van vrede en veiligheid. Begrijp me goed, wij sluiten niemand uit, maar het is zinloos om in deze situatie een kabinet met de PvdA na te streven..."

Dus voor wie het nog niet wist: ook onder leiding van Ed Nijpels stevenen we regelrecht af op het kabinet Van Agt IV. Voor Nijpels - en dus voor de VVD, zo mogen we aannemen - staan daarbij twee stellingen centraal: "er moeten harde (coalitie-)afspraken worden gemaakt" en: "al in het eerste halfjaar van het bestaan van dat kabinet moeten de nodige maatregelen worden genomen." Simpele bewoordingen voor zeer gecompliceerde zaken. Nijpels beseft dat zelf ook. "Het kabinet van Hans Wiegel (*alibi op de tong?*) heeft met haar bestek een begin gemaakt, maar ik ben de laatste die zal zeggen dat hij daarmee tevreden is. De VVD stapt niet blindelings in weer zo'n avontuur. Die harde afspraken zijn nodig om de eigen achterban te binden. Je kunt niet op basis van het aardige gezicht met elkaar regeren. Met name in het CDA is sprake van een zeker talent om gemaakte afspraken steeds weer anders

uit te leggen. Die loyalisten-toestanden moeten we voorkomen. Ik heb daarbij trouwens de indruk dat ook de premier, hoewel traditioneel ingesteld, niet gesteld is op die soort folklore..."

HARDE MAATREGELEN

Nijpels kan het naar zijn zeggen overigens prima vinden met Van Agt (*"Katholieken onder elkaar..."* *"Zou Vrij Nederland hier geschreven hebben"*). Dus die hindernis is reeds genomen. De vraag blijft dan in hoeverre de VVD een dergelijk kabinet electoraal gezien zou overleven. Immers, volgens de statistieken hebben de tot dusver acterende kabinetten Van Agt (I-III) de coalitie-partner(s) van het CDA slechts verlies opgeleverd. Of de VVD er met een positief saldo uit zal komen zou in belangrijke mate afhankelijk kunnen zijn van de slagvaardigheid van zo'n kabinet. Met andere woorden: of zo'n kabinet de machine weer op gang kan krijgen. Zoals gezegd: Nijpels vindt dan ook dat op zo kort mogelijke termijn maatregelen moeten worden genomen. Let wel - om het eenvoudig te maken? - het gaat daarbij om maatregelen op de lange termijn. Centraal staan daarbij: (1) herbezinning op ons sociale verzekeringsstelsel, zodanig dat de kern veilig gesteld (Nijpels: "Er is in Nederland geen hond meer te vinden die er anders over denkt...") en (2) doorvoeren van een vrij stringente loonmatiging. Voorzover dat laatste effect heeft op de koopkracht van de mensen moet dat zoveel mogelijk (!) worden opgevangen door belastingverlaging. Nijpels: "Wat we echt heel goed in de gaten moeten houden is dat het hier gaat om lange termijn beleid. Je moet dan ook zo realistisch zijn om aan te nemen dat de werkloosheid zal toenemen. Daar

valt niet aan te ontkomen. Wij zijn niet tegen maatregelen op korte termijn, mits ze maar niet in strijd zijn met dat lange termijnbeleid. Zo'n

lijkt te zijn weggeborsteld. Ongetwijfeld het werk van kap-salon Wiegel... t telefoontje blijkt inmiddels vlot gepleegd, een grinnende Nijpels stapt weer in.

werkgelegenheidsplan van Den Uyl is dat wel: via allerlei heffingen gelden bij elkaar sprokkelen zonder dat er aan een gezonde basis van de economie (evenwichtig bedrijfsleven) gewerkt wordt. Maar het moet ook over een paar jaar nog betaald kunnen worden." Lichtpuntje: Nijpels ziet wel mogelijkheden om op korte termijn daadwerkelijk iets aan de jeugdwerkloosheid te kunnen doen. Zoals bekend heeft de VVD daartoe al enige tijd plannen op tafel liggen. Maar ook hier geldt: niet 'klakkeloos' banen scheppen, maar: vooral de uitgangspunten voor jongeren verbeteren. Nijpels: "Het is me trouwens opgevallen dat de JOVD niet eerder een dergelijk standpunt heeft ingenomen. Waarvan akte zullen we maar zeggen..."

AARDIGE DINGEN DOEN

Het is alles bij elkaar het bekende VVD-verhaal - maar hadden we anders verwacht? Nijpels blijkt bijvoorbeeld ook niet de garantie te willen geven dat bepaalde voorzieningen (bejaardenzorg, ziekenhuizen e.d.) gespaard zullen worden. Misschien wat te makkelijk: "Het is een illusie om te denken dat we allerlei aardige dingen kunnen blijven doen. We kunnen nu niet meer op ons gemak gaan zitten afwegen, het komt nu aan op snelle maatregelen."

Grote probleem van het hele verhaal lijkt mij: hoe wil je zo'n beleid geaccepteerd krijgen. Want: *de vakbond schreef in al noerd en brandig die vil koste wat kost opbediplumeert aan, het heeft van ons nog...* Nijpels, met iets van "dat-zien-we-dan-wel-weer" in zijn stem: "De vakbond ziet zelf ook dat inkomensoffers nodig zijn (*ja, maar om wat?*). Het probleem ligt, denk ik, meer in het psychologische vlak. Daar zet Nijpels dan tegenover dat ook een regering met de PvdA blijkbaar geen garantie is voor een vakbondvriendelijk beleid. Dat zie je aan de ziekengeldaffaire; die plannen zijn ook geheel aan het brein van Uyl ontsproten..."

VOETBALLER

Bij het eerstvolgende benzinestation maken we even een korte stop omdat via de secretaresse nog snel een afspraakje bij de tandarts geregeld moet worden. Kan ik mooi even de balans opmaken. Nijpels heeft (gelukkig) niet dat elitaire, dat Wiegel altijd vergezelde. Verder valt echter maar weinig revolutionairs te melden. Het enige dat echt opvalt is dat de links-liberale franje, die je zou verwachten, zorgvuldig

zitter heb ik behoefte aan een politieke jongerenorganisatie. Kijk, de JOVD kan gewoon zeggen: dit willen wij, dat vinden wij. Je hoeft als JOVD niet zo direct naar het haalbare te kijken. Daarom vind ik ook dat de JOVD niet de jongerenorganisatie van de VVD moet worden..."

FAMILIEBLAD

Inmiddels staan we bij de tandarts voor de deur. Aan het gebit blijkt weinig te mankeren, dus da's alweer een zorg minder. Kan Ed Nijpels in ieder geval flink de tanden in de komende campagne zetten. De uitdagingen van de laatste verkiezingen betekenen natuurlijk een prima opsteker, maar zie die resultaten nu maar eens vast te houden...

Ed Nijpels heeft er uiteraard zijn zin in. 's Middags staat bijvoorbeeld "Weekend" voor de deur. ("Inderdaad, dat familieblad...")

Sonja Berens: zou zo iets principieel geweigerd hebben...

Ed Nijpels maakt er geen punt van. "Dat is haar probleem. Kijk, voor een heleboel mensen is de politiek iets moeilijks, iets dat ver weg staat. Nou, dan is het goed om die politiek...eh, ja, "vermenselijken" is een te groot woord... nou, om te laten zien dat die politici ook maar gewone mensen zijn... Geschreven wordt er toch, dus dan houdt ik het liever allemaal een beetje in eigen hand..."

Het is voor Ed Nijpels te hopen dat dat lukt - net zoals dat geldt ten aanzien van al het andere dat hij zo graag gerealiseerd zou willen zien...

D.H.M. Dental Depot

Leverancier van tandheelkundige benodigdheden

- * Wij verzorgen de totale inrichting van Uw praktijk
- * Ruim assortiment handinstrumentarium verbruiksmaterialen
- * Bel eens: 05910-13915 te Emmen

Documentatiemap met uitgebreide informatie ligt voor U klaar

Haagjesweg 263
Postbus 138
7800 AC Emmen

GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN

Op 2 juni was het dan zover. De gemeenteraden zijn gekozen, en vergeleken met de laatste gemeenteraadsverkiezingen 1982 de VVD fors in de lift te zitten. De toename van de kiezerszetels ging voornamelijk ten koste van de leden van de CDA fracties.

AARDVERSCHUIVINGEN

Het zijn echter niet de aardverschuivingen geworden die sommigen verwachtten. De vraag rijst dan ook of de VVD een evenredig grote druk op de collegevorming kan uitoefenen vergeleken met de situatie van vier jaar geleden. In een groot deel van de gemeentes waar het college gevormd werd door CDA en PvdA heeft deze tandem de meerderheid behouden.

GROTE STEDEN

In Rotterdam is de PvdA de absolute meerderheid kwijtgeraakt en kijkt deze partij eerst of samenwerking met klein links mogelijk is. Een veel beter idee lijkt het om in deze plaats maar eens over te stappen op een afspiegelingscollege. Klein links zal er weinig voor voelen om de noodzakelijke bezuinigingen op gemeentelijk niveau door te voeren. In Amsterdam meende de VVD na de winst van drie zetels een wethouderszetel te kunnen claimen. Zo eenvoudig ligt dit echter niet; ondanks het feit dat de PvdA de VVD niet meer bij voorbaat uitsluit bij de collegevorming. Het huidige college beschikt nog steeds over een krappe meerderheid. Gevoerd moet worden naar de come-back van de twee jaar geleden uit het college gewerkte CPN. De kansen van de VVD liggen aanzienlijk beter dan vier jaar geleden: zelfs de CPN sluit de VVD niet meer uit in Amsterdam. Groot succes valt te noteren voor de Haagse VVD. Deze pressteerde het zelfs om de grootste partij te worden, een feit dat waarschijnlijk een extra

raadszetel zal opleveren. De fraaie winst die de VVD in Utrecht boekte zal er mogelijk toe bijdragen dat de VVD weer vertegenwoordigd zal worden in het college. Dit is mede te danken aan het verlies van drie zetels van het CDA; dat samen met de PvdA het huidige college vormt. Onderhandelingen zullen desondanks niet eenvoudig zijn omdat het huidige college haar meerderheid behoudt.

KAMELEN EN OLIFANTEN

Het vergelijken van de gemeenteraadsverkiezingen met landelijke- of Provinciale Statenverkiezingen, is ongeveer hetzelfde als het vergelijken van olifanten met kamelen. Zijn Provinciale Statenverkiezingen reeds een minder betrouwbare graadmeter voor de landspolitiek; bij gemeenteraadsverkiezingen gooien plaatselijke omstandigheden en partijtjes nog meer roet in het eten. Een betrouwbare indruk maakt het onderstaande staatje dus niet.

De zetelverdeling in de Tweede Kamer zou er als volgt hebben uitgezien als de verkiezingen van 2 juni hadden geteld voor de Kamer (zie boven):

	Kamer 1981	Staten 1982	Raad 1982
CDA	48	52	52
PvdA	44	34	38
VVD	26	34	34
D'66	17	12	7
CPN	3	4	4
PPR	3	3	4
PSP	3	4	4
SGP	3	4	4
RPF	2	2	2
GPV	1	1	1

Echter: iedere fantast die iets wil mededelen over de steun die de meest wilde varianten van kabinetten zouden krijgen in het in september te kiezen parlement, vindt hierin een evengoede voedingsbodem voor zijn pleidooi, als oud brood voor schimmel.

HERSTEL

Allereerst valt het herstel van de PvdA op. Het uit het kabinet stappen van deze partij heeft de ze partij geen windeieren gelegd. De forse achteruitgang werd een halt toegeeroepen; en dat terwijl dergelijke acties doorgaans beloond worden met afslachten door het kiezersvolk. Het diepste dal heeft de partij inmiddels gehad, en ze zet de tocht naar de herovering van de kamerzetels die ze dreigt kwijt te raken in. Berichten van een redelijker koers moeten het PvdA-electoraat na de intern verdeelde inhoudelijke discussie aanspreken. Wil de PvdA op korte termijn in aanmerking komen voor regeringsverantwoordelijkheid, dan zal er nog heel wat moeten gebeuren, zoals het opruimen van een figuur als Max van den Berg. Het overhoord gooien van de strijdpunten, waarmee de partij zich bij de laatste Kamerverkiezingen profileerde zou kunnen leiden tot een realistische koers. De politieke moed om impopulaire maatregelen te nemen zal aanwezig moeten zijn.

FAMILIE GROEN

De teruggang van D'66 kwam geenszins onverwacht. De kiezers hebben blijkens opiniepeilingen weinig vertrouwen in de nu regerende familie Groen. En vooral de partij die het hele bestel wilde hervormen krijgt de rekening gepresenteerd voor het uitblijven van wapenfeiten. Mogelijk zal een nog groter deel

van hun electoraat een goed heenkomen zoeken bij de PvdA, mits deze een realistischer koers gaat varen. (Ging de groei van D'66 niet vooral ten koste van de PvdA?) Zoals velen voorspelden gaat D'66 achter DS'70 aan.

WILDE EXPERIMENTEN

De VVD tenslotte dient zich te behoeden voor al te wilde experimenten. Juist nu zij op haar hoogtepunt is. De pendel van CDA-signaal-stemmers, die hun stem uitbrachten op de VVD kan niet anders dan maximaal zijn. Traditioneel lieten zij weten dat het CDA niet met de PvdA

door
Wim Fels

(alleen) dient te regeren. Zij voelen niets voor een centrum links beleid. Traditioneel gezien stemmen zij dus op de VVD als deze in de oppositie zit. Het behouden van de steun van deze kiezers aan de VVD lijkt mij een onmogelijke opgave voor de VVD. Hans Wiegel is op het hoogtepunt van zijn feestje opgestapt, hij zal zich ook generaliseerd hebben dat er maar weinig mensen meer te bewegen zouden zijn om op de VVD te stemmen. Zijn opvolger Nijpels staat voor de taak de aanhang te consolideren; al zal het vooruitzicht op 34 kamerzetels toch wat inzakken. Al te rigoureuze koersveranderingen zullen een ware volksverhuizing van kiezers tot gevolg hebben. Het is niet "de taak van de heer Nijpels te proberen het potentieel aan kiezers en leden voornamelijk links van het centrum binnen te halen" zoals ik laatst ergens las. Hiervoor mogen als redenen de volgende overwegingen gelden: Bij het zich als progressief profileren lopen de van huis uit

wat behoudende Nederlanders in grote vaart weg. Juist de nieuwe VVD-kiezers zullen aan hun partij moeten wennen. Verder is het gebied even links van het centrum het territorium van de PvdA. Juist het naar links schuiven van de PvdA heeft D'66 haar kans gegeven. Een slag om deze kiezers lijkt me weinig aantrekkelijk voor de VVD. De Nijpels-variant van het Nationaal Kabinet (PvdA-VVD-D'66) kan beter bewaard blijven voor aan de onderhandelings-tafel met het CDA, en zeker niet in de verkiezingscampagne gebruikt worden: het moet voldoende zijn dat de PvdA de VVD niet meer uitsluit, zodat een brede aanpak mogelijk blijkt. En juist de komende verkiezing heeft de VVD de vaste kiezers meer dan nodig als het opkomstpercentage weer gaat stijgen.

Verkozen:

De redactie is aan het onderzoeken welke JOVD-ers er in de gemeenteraden gekozen zijn. We zijn tot het volgende lijstje gekomen, hoewel dit niet volledig is. Wie er nog meer weet te bedenken, wordt verzocht dit aan de redactie te melden (reacties gaarne naar het redactieadres).

AMSTERDAM: Ariëtta Blok, Frank de Grave, Annelize van der Stoep.
UTRECHT: Dion Bartels, (Annette Schijvenaars werd ook gekozen; ze stond op de eerste onverkiesbare plaats, maar heeft geweigerd)
GRONINGEN: Roelof Houwing.
AMERSFOORT: Ruud Luchtenveld.
TILBURG: Theo Weterings.
NIJMEGEN: Norbert Klein.
MAARSSSEN: Wolter Boerman, Alex Versteeg.

Kostbaar Jaar Verloren!

Het werkloosheidscijfer bereikt de magische grens van 500.000, het financieringstekort van de overheid andert met rappe schreden de 10%, de rentabiliteit van het bedrijfsleven is op haar dieptepunt. Dit zijn enkele kerngegevens die de deplorabele toestand van onze economie markeren. De oorzaken moeten gezocht worden binnen ontwikkelingen die de structuur van onze economie bepalen.

OORZAKEN

In eerste instantie is de verhouding tussen de collectieve en particuliere sector volkomen scheefgegroeid. De gemiddelde economische groei die we het laatste decennium hebben beleefd, is voor meer dan 100% besteed binnen de collectieve sector. Het gevolg hiervan was een interingsproces binnen de private sector. Ten tweede moeten worden vastgesteld dat binnen de private sector, ondanks de negatieve ontwikkeling van de sector als geheel, de loonontwikkeling gedurende deze periode duidelijk positief is geweest, waardoor de intering gawaat tot uiting kwam bij de niet looninkomens (lees: winsten). Het was het particuliere bedrijfsleven dat werd gedwongen in te teren op haar vermogen. Vrijkomende financiële middelen moesten worden gebruikt om de vermogensstructuur van het bedrijf te versterken, waardoor noodzakelijke investeringen niet werden gedaan. Bij vele bedrijven die in de buurt kwamen van de rode cijfers is zelfs fors gedesinvesteerd. Noodzakelijke vervangingsinvesteringen bleven achterwege. Faillissementen en een explosief groeiende werk-

loosheid lieten niet lang op zich wachten. De derde structurele oorzaak is gelegen in het grote aantal belemmeringen aan de aanbodzijde van onze nationale economie. Wanneer bedrijven of individuen willen bouwen, uitbreiden, investeren, dan wordt men geconfronteerd met een enorme ambtelijke bureaucratie: lange lijnen van formulieren, procedures, wachttijden, enz. Dit soort belemmeringen bevorderen onze economische ontwikkelingen beslist niet. Juist voor vele buitenlandse potentiële investeerders betekenen dit soort belemmeringen vaak het definitief niet doorgaan van vestiging in ons land. Mijns inziens zijn deze drie structurele factoren de grootste binnenlandse redenen waarom economisch herstel lang op zich laat wachten. Een liberale sociaal-economische politiek moet erop gericht zijn deze drie factoren in een positieve richting om te buigen.

INLEVEREN

De collectieve sector zal moeten inleveren ten behoeve van de private sector. In eerste instantie zal de collectieve sector jaarlijks minder mogen groeien dan 2/3 van

de jaarlijkse economische groei. Voorwaarde voor een dergelijk beleid is dat er beheersing van collectieve uitgaven mogelijk is. Als gevolg van allerlei koppelmingsmechanismen in de sfeer van de overdrachtsuitgaven is die beheersing steeds moeilijker geworden. In de komende discussie over de grondslagen van onze sociale zekerheid zal kostenbeheersing een belangrijke rol moeten innemen. Indien we er niet in slagen de kosten van onze sociale zekerheid te beheersen, dan zal het steeds moeilijker worden ons sociale zekerheidsstelsel als zodanig veilig te stellen voor de toekomst. Ook op de rijksbegroting en op de begrotingen van lager publiekrechtelijke lichamen zal een beheersing van uitgaven de komende jaren essentieel zijn. Bij het ombuigen van de groei van de collectieve uitgaven zullen overheidsinvesteringen evenwel zoveel mogelijk moeten worden ontzien.

HERBESCHIKKING

Zoals hierboven signaleerd zal ook binnen de particuliere sector een herbeschikking noodzakelijk zijn. De extra ruimte die vrijkomt als gevolg van beheersing van collectieve uitgaven zal binnen de particuliere sector in eerste instantie ten goede moeten komen aan de niet-looninkomens. Vele bedrijven worden dan weer in de gelegenheid gesteld hun eigen financiële structuur te versterken, zodat verdere uitstoot van werkgelegenheid

wordt tegengehouden. Na verloop van tijd zal er weer voldoende draagkracht in het bedrijf aanwezig zijn om te komen tot nieuwe investeringen. Er komt weer geld vrij voor research en innovatie.

door
Robin Linschoten

INVESTEREN

Er zal de komende jaren een verschuiving plaats moeten vinden van consumptieve bestedingen naar investeringen, van collectieve bestedingen naar particuliere bestedingen. Met deze structuurpolitiek distantiëer ik mij van alle mogelijke Keynesiaanse en monetarische varianten om de economische malaise te bestrijden. Een keynesiaanse bestedingspolitiek is erop gericht om in tijden van langdurige stagnatie het uitzieken te verzachten en een sneller herstel te realiseren door de overheidsinvesteringen te laten toenemen. Deze theorie gaat ervan uit dat er niet alleen door het bedrijfsleven, maar ook door de overheid wordt geïnvesteerd. Als de overheid haar investeringen uitbreidt en versnelt in tijden dat het bedrijfsleven inkrimpt en omgekeerd, kunnen de schommelingen van werkgelegenheid worden gedempt en het gemiddelde niveau ervan verhoogd worden. Zonder iets af te doen aan de waarde van deze theorie ben ik

van mening dat een dergelijke oplossing binnen de Nederlandse situatie geen zoden aan de dijk zet.

Deze theorie van Keynes dateert uit de late dertiger jaren uit een periode waarin de collectieve bestedingen een bescheiden percentage van de nationale economie vertegenwoordigden. Onder de huidige situatie waarin meer dan 2/3 van onze economie wordt bepaald door collectieve bestedingen, kan een Keynesiaanse oplossing geen soelaas meer bieden. Het zal slechts leiden tot een groei van collectieve uitgaven. Ook een monetarische oplossing zal m.i. in de Nederlandse situatie geen wezenlijke verbetering te zien geven. Als grootste binnenlandse oorzaak voor de economische stagnatie moet, zoals hierboven vermeld, de scheefgegroeide structuur worden beschouwd. Indien Nederland optimaal wil profiteren op het moment dat de internationale conjunctuur weer aantrekt, zullen de binnenlandse structurele belemmeringen voor herstel moeten worden geneutraliseerd.

Met "Het Bestek"-beleid van het kabinet v. Agt/Wiegel was een begin gemaakt met het oplossen van de genoemde structurele belemmeringen. Door de besluiteloosheid en het non-regeren van het kabinet v. Agt/Den Uyl is een kostbaar jaar verloren gegaan!

J.O.V.D. is subsidiejunk...!

Sinds 1 januari zijn de financiële problemen van de JOVD voorbij. Was het daarvoor moeilijk de strijdes van elkaar te knopen, verd er de laatste jaren ingetreden op het bescheiden vermogen van de JOVD, met de nieuwe subsidiereling voor politieke jongerenorganisaties van het Ministerie van CRM niet de financiële toekomst er heel wat rooskleuriger uit. Maar hoe zit die regeling nu eigenlijk in elkaar en is het nu wel zo wenselijk dat het geld bij de JOVD op de rug groeit?

In 1981 keerde CRM aan de JOVD zo'n f120.000,- uit voor personeelskosten en activiteitenondersteuning. Voor 1982 is hier een bedrag voor uitgetrokken van maar liefst f198.000,-. Als reden voor deze extravagante verhoging met maar liefst 65% geeft CRM dat politieke jongerenorganisaties zowel een functie op het terrein van het sociaal cultureel werk als ook op andere terreinen hebben. Het belang van optimale ontplooiing van jongeren staat hoog in het CRM-vaandel aangezien er behalve waarde voor de jongeren zelf er door de organisaties ook een bijdrage wordt geleverd aan de ontwikkeling van de samenleving. CRM wil haar steentje hiertoe bijdragen door eens flink in de buidel te tasten. Maximale subsidie wordt verkregen door een door de minister vastgesteld bedrag te vermenigvuldigen met het aantal zetels van een in de Tweede Kamer vertegenwoordigde politieke groepering, die de jongerenorganisatie heeft erkend (in het JOVD-geval is dat de VVD), en het aantal leden van de organisatie zelf.

Om nog enigszins een vinger in de pap te houden worden er door CRM enige voorwaarden gesteld. Zo wordt verlangd dat een programma wordt gepresenteerd hoe men van plan is de gulle gave te besteden. Aangezien de JOVD minder dan 3000 leden heeft mag het geld slechts ten goede komen aan landelijke activiteiten die afgestemd moeten zijn op de behoeften van de leden, een bijdrage moeten leveren aan het

jeugdbeleid, zodanig worden op gezet dat het beoogde doel wordt bereikt en andere even eenvoudig te realiseren hollen frasen.

door
Annet Schopman

Vette jaren aangebroken?

In eerste instantie lijkt het allemaal heel aardig en leuk om zo'n smak geld in de schoot geworpen te krijgen, ware het niet dat het tijdstip niet zo gunstig gekozen lijkt. Het komt wat vreemd over dat aan de ene kant van de daken geschreeuwd wordt dat er bezuinigd moet worden, dat de koek op is en de bomen niet meer tot in het bos groeien, en aan de andere kant de 'zeven' vette jaren voor de JOVD aanbrenken. Alle goede bedoelingen van de minister ten spijt, maar om enerzijds te verkondigen dat op CRM niet veel bezuinigd kan worden om aan anderzijds het geld als een pseudo-sinterklaas rond te strooien maakt het vertrouwen in het gebeuren in Den Haag er niet groter op, want is bijna 2 ton subsidie voor een club van zo'n 2500 leden nu echt nodig?

Begrotingsposten opgeschroefd

Hoewel ik van mening ben dat het secretariaat best (meer) door vrijwilligers bemand zou kunnen worden waardoor er tienduizenden guldens bespaard

zouden kunnen worden, misgun ik Connie en Anneliet hun leuke baantje niet. Aangezien het tegenwoordig zeer normaal gevonden wordt dat er op zich overbodige arbeidsplaatsen worden gecreëerd en bestaan zal de JOVD (en CRM) ook wel f70.000,- aan loonkosten blijven spenderen.

Op de in Nuland aangenomen begroting voor 1982 is de post "Politieke werkplannen" opgenomen, een veredelde aanduiding voor de aloude post "Commissies". Hadden de commissies in 1981 f6.231,- nodig voor hun politiek baanbrekend werk, in 1982 mogen zij hier f14550,- aan besteden (een verhoging van 133%). In tegenstelling

tot de f2.166,- die in 1981 voor vorming werd uitgegeven staat hier in 1982 f18.110,- voor op de begroting (verhoging van 736%). En zo is het met de meeste andere posten ook gesteld. Geïnteresseerden kunnen de cijfers in de congresinfo voor Nuland en het jaarverslag 1981 met elkaar vergelijken. Door de ruimere financiële middelen is opeens alles flink opgeschroefd, zonder dat er aanwijsbare redenen zijn dat er bv. aan vorming erkelijk meer behoefte is. Door georek aan belangstelling zijn de laatste jaren nogal wat kaderweekenden en introductiedagen niet doorgedaan. Om de kosten voor de deelnemers te verlagen lijkt wel aardig maar zo worden slechts mensen aangetrokken die voor een prikje ook wel eens een weekendje lol willen hebben. Ook wel een nuttige reden maar daarvoor is de subsidie minder zinvol. Net als met bv. de sociale voorzieningen zal de mislukte hand over hand toe gaan nemen. Bovendien zal de ellende niet te overzien zijn als de subsidie onverwacht wordt ingetrokken of gehalveerd oid.

'Self-supporting'

Het is een goed liberaal principe dat organisaties, bedrij-

ven, instellingen e.d. zonder overheidsbemoeienis en overheidssteun moeten kunnen functioneren. Met een actief financieel beleid zou de extra subsidie niet geaccepteerd hoeven worden en zou de bestaande subsidie zelfs vermindert kunnen worden. Het geeft te denken dat de begrote inkomsten voor 1982 voor wat betreft advertenties voor Driemaster minder zijn dan het ontvangen bedrag in 1981. Toen kwam er f4.280,- binnen; voor 1982 is f2.500,- begroot. Aan donaties kwam in 1981 f5.384,- binnen, voor 1982 wordt f2.500,- verwacht. De rang om meer "self-supporting" te zijn is weg. Waarom moeite doen om geld binnen te krijgen als de overheid zo vriendelijk is de poet zo te overhandigen.

Afgestompte initiatieven

Natuurlijk is het best begrijpelijk dat gebruik wordt gemaakt van bestaande financiële regelingen. Zelfs een 'liberale' vereniging als de JOVD moet wel sterk in haar schoenen staan om zo'n aanlokkelijk aanbod af te slaan.

Het is de fout van CRM en andere ministeries om zomaar subsidies uit te keren. Niet alleen de JOVD en andere politieke jongerenorganisaties worden rijkelijk bedeld maar ook allerlei groeperingen waarvan alleen al gedacht wordt dat er behoefte aan is worden in het leven geroepen en diverse organisaties die er ook maar vaag aan denken steun aan de overheid te vragen worden vorstelijk beloond met natuurlijk geld voor minstens 1 vaste kracht. En ondertussen blijft de regering roepen dat de mensen in het land erop achteruit moeten gaan. Als de overheid eerst eens de hand in eigen boezem steekt en zelf werkelijk de uitgaven vermindert in plaats van slechts ombuigingen te realiseren zullen ook anderen eerder geneigd zijn in te leveren. Blijft de overheid strooien met geld dan zullen de financiële initiatieven die er nog zijn helemaal afstompen en worden de mogelijkheden uit de neerwaarte economische spiraal alleen nog maar moeilijker.

WERK MEE

Eind mei hebben de toen zittende bewindslieden van CRM, de heren Van der Louw en De Boer een gesprek gehad met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten over het Gemeenschapstakenplan "WERK MEE" voor jonge werklozen. In een schriftelijke reactie had de VNG eerder laten weten een aantal bezwaren tegen het plan te hebben. In het gesprek sprak de VNG haar waardering uit voor het feit dat de bewindslieden een aanval willen doen op de kwalijke gevolgen van de jeugdwerkloosheid. Zij pleitte echter voor een vergaande integratie met het Jeugdplan zoals dat is geformuleerd door Sociale Zaken en werkgelegenheid. De delegatie van de VNG merkte op bezwaar te maken tegen de besprekingen in het "Werk mee"-plan, zoals de leeftijdsgrens van 23 jaar, vervolgens de limit van één jaar waarin een jonge werkloze zo'n taak zou mogen uitvoeren, en het feit dat uitgegaan zal worden van

projecten in plaats van individuen. De bewindslieden zijn op deze punten de VNG tegemoet gekomen: in het uiteindelijke plan zullen nuancerende woorden aangebracht. Voorts spraken de gemeenten de vrees uit dat de voorbeelden van gemeenschapstaken zoals ze in het plan zijn beschreven een eigen leven zouden gaan leiden en als limitatieve opsomming zouden worden gezien. Over het axioma dat de taken nooit mogen leiden tot subsidie of concurrentievervalsing bestaat tussen CRM en de VNG geen verschil van mening. Er is afgesproken dat de taken van de plaatselijke commissies die de lokale projecten moeten toetsen, uitgevoerd kunnen worden door bestaande gemeentelijke commissies, zoals ook de meest betrokken maatschappelijke organisaties daarvan deel uitmaken. De VNG was niet gelukkig met het feit dat de bewindslieden geen financiële tegemoetkoming van een en ander kunnen geven.

JAN NAAR IERLAND

Onlangs bracht oud-vice voorzitter Jan van Zonen een bezoek aan de Ierse Republiek als lid van een delegatie van het Nederlands Platform Internationaal Jongerenwerk (NPIJ) voor de JOVD. Het betrof hier een tegenbezoek voor het bezoek dat de National Youth Council of Ireland (NYCI) in december 1981 aan Nederland bracht. Andere delegatieleden waren vertegenwoordigers van CNV-jongeren, Scouting Nederland, welzijnsinstellingen en een stajmediscwerker van het NPIJ. Saillant detail: Piet Heyn Goodhart ging voor de JASON....

De politieke delegatielieden hebben uitgebreid van gedachte gewisseld met de vertegenwoordigers van de vier politieke partijen die in het Ierse Parlement zijn vertegenwoordigd. Daar zijn in de eerste plaats twee grote christen democratische partijen FIANNA FAIL en FINE GAEIL, deze partijen verschillen weinig. F.F. is de grootste partij in Ierland en heeft vrijwel ononderbroken in de Ierse regering gezeten. DE F.G. heeft met haar leider dr. Fitz Gerald een populaire

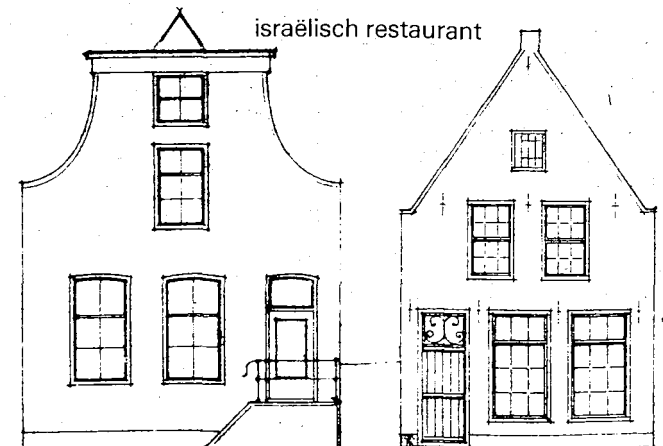
voorman, maar verloor de laatste gehouden verkiezingen. DE F.G. is verbonden met de Christen Democratische Uni van Europa. Er wordt gefluisterd dat het eigenlijk twee conservatieve partijen zijn, doch dat de F.F. wat meer liberale nuigingen heeft. De oudste partij van Ierland is de Labour Party en zij is tevens de derde partij van Ierland. De Labour Party is een soort "rechtse" PvdA. Merkwaardig genoeg is juist de combinatie Labour en FG meer voor een eventuele toetreding van

Ierland tot de NAVO. De Labour heeft te maken met een sterke onderlinge strijd. Tenslotte de kleinste politieke partij: de Workers Party, die zich vooral met buitenparlementaire acties bezig houdt en die in het verleden binding had met de IRA. Zij is het meest te vergelijken met de CPN en PSP.

Ook het Parlement werd bezocht. Opvallend was dat de geachte afgevaardigde, 166 in getal, zich achter glas bevonden. Verder heeft de delegatie een bezoek gebracht aan de Nederlandse Ambassadeur, met wie zij onder andere de positie van het Ierse jongerenwerk en de recente val van het kabinet Van Agt II hebben besproken. Het bezoek was zeer nuttig, er is een goede indruk van Ierland bij de delegatielieden achtergebleven. Ierland is arm, maar vooral Katholiek.....

"De Wilde Stoep"

discotheek
restaurant — bowling — biljart
speeltuim — terras — video-film — pizzeria — bruin-café
israëliisch restaurant

VLIELAND Tel. 05621 - 678

CONGRES- KATERN

Amendementen Juni - congres

1

EXTRA KATERN ZOMERCONGRES
1982, ONDER REDACTIE VAN HET
HOOFDBESTUUR. VEEL LEESPLEZIER!!

Stelling I

1.0.1 afd. Zoetermeer:
Overwegende dat een 'nieuwe internationale economische orde' een kwestie gaat worden van tientallen jaren. Constaterende dat landen in grote financiële moeilijkheden en staande voor een groot tekort aan eerste levensbehoeften geen tijd hebben voor het bouwen van zo'n nieuwe economische orde. Verzoekt om schrapping van stelling 1 en gaat over tot de orde van de dag.
Cie: ontraden

1.0.2 afd. Zeeland:
wijzigen in: Liberalisme heeft als doelstelling "een vrije mens in een vrije samenleving". Om dit ook mondiaal te verwezenlijken achten wij een nieuwe economische orde noodzakelijk. Dit moet bereikt worden in onderling overleg waarbij de Westerse wereld een actieve rol moet spelen. Bevoogding door "ontwikkelde" landen moet tot een minimum beperkt blijven. Toelichting: "Doelstelling" is duidelijker dan "streven". Wij kiezen voor "onderling overleg" i.p.v. "Westers initiatief" daar dit laatste ons aanmatigend overkomt. "Bevoogding kan noodzakelijk zijn om bepaalde culturele misstanden weg te nemen."

Cie: strekking o.k., de cie neemt vervanging van streven door doelstelling over en stelt voor zin 3 van het Zeeuwse amendement over te nemen ipv oorspronkelijke zin 3. De cie wil de mensenrechten wel expliciet vermelden. In de resolutie wordt niet gesproken van de NIEO, maar van een NIEO, die in de resolutie geschetst wordt.

1.0.3 distr. Gelderland:
Vervangen door: "Het Noorden dient het initiatief te nemen tot en vrije samenleving op mondiaal niveau waarin ieder mens vrij kan zijn en in zijn waarde wordt gelaten".
Toel.: een preambule dient kort en krachtig te zijn.
Cie: ontraden.

1.1.1 afd. Laren/Blaricum/Huizen
Toevoegen: "het" voor Liberalisme.
Toel.: beter Nederlands.
Cie: overgenomen, inderdaad.

1.1.2 afd. Laren/Blaricum/Huizen
Toevoegen: "mogelijk" voor "mens" en "samenleving".
Toel.: absolute vrijheid kan leiden tot anarchie.
Cie: ontraden, slecht Nederlands, maar waarderen de strekking.

1.21 afd. Laren/Blaricum/Huizen
"mondiaal" vervangen door "wereldwijd".
Toel: Wij streven naar een zo Nederlands mogelijke tekst.
Cie: overgenomen. Zie 1.1.1.

1.2.3 afd. Amsterdam
Invoegen na "achten wij": o.a.
Toel: Hoewel verreweg de belangrijkste niet de enige noodzakelijkheid.
Cie: overgenomen.

1.2.2 distr. Noord
De zin "Om dit ook mondiaal te verwezenlijken achten wij een nieuwe internationale economische orde noodzakelijk" vervangen door het volgende: "Om dit te verwezenlijken zouden bestaande onevenwichtigheden en ongelijkheden dmv. overleg op mondiaal niveau tussen landen op voet van gelijkheid verholpen moeten worden".
Toel: De NIEO zoals geformuleerd in 'Declaration on the establishment of a new international economic order' en Programm of action on the establishment of a new international economic order' (Res. 3201 (S-VI)) bevat enkele elementen waarmee wij het niet eens zijn. Voorts kiest de concept-resolutie af en toe voor zwakkere formuleringen dan de NIEO en spreekt ze zich niet uit over enkele essentiële onderdelen van de NIEO. Wij vinden het daarom onjuist ons integraal voor een NIEO te verklaren. Wel vinden wij dat ontwikkelingslanden meer kans moeten krijgen en dat de ontwikkelde landen dit moeten initieëren en stimuleren. Evenals in de NIEO kiezen wij voor het overlegmodel op internationaal (VN-)niveau om dit proces te starten, begeleiden, coördineren en zo nodig uit te voeren. Het mag duidelijk zijn dat, ook gezien de openingszin van deze stelling, wij van mening zijn dat ingrijpen cq. reguleren slechts gewenst is als een vrije loop van de bestaande krachten een ongewenste uitkomst geeft.
Cie: ontraden. De cie spreekt niet over de NIEO, maar over een NIEO, die in de resolutie wordt geschetst.

1.2.4 afd. Den Haag:
Schrappen in tweede zin, vijfde regel: ... een Nieuwe Internationale Economische Orde...
In plaats hiervan: ... een verbetering van de huidige Internationale Economische Orde...
Toel: De invulling van de voorgestelde Nieuwe Internationale Economische Orde is zowel in de stelling, alsook in de toelichting onduidelijk.
In de huidige Internationale Economische Orde hebben vele landen zich goed kunnen ontwikkelen, hoewel de positie van de Ontwikkelingslanden verbeterd moet worden op basis van gelijkwaardigheid in het internationale economische systeem.
Cie: ontraden. Zie 1.2.2.

1.2.5. Laren/Blaricum/Huizen:
"nieuwe" vervangen door "wereldwijd".
Toel: Waar vrijheid van de mens voorop staat moet ook vrijheid van economisch handelen gewaarborgd zijn. Protectie en ingrepen in de vrijhandel met welke middelen dan ook wijzen wij af als a-liberaal.
Cie: ontraden, ook onze NIEO is wereldwijd.

1.2.6 Afd. ABCD:
Het woord "nieuwe" vervangen door "voor vernieuwing ontvankelijke".
Toel: het woord nieuwe suggereert een totale ommezwaai, dit achten wij niet juist.
Cie: ontraden, zie ook 1.2.2.

1.2.7 afd. Waterland:
Toevoegen: tussen "nieuwe int.

economische orde" en "noodzakelijk": volgens de principes van de vrije markt economie.
Toel: wij hebben geen behoefte aan een dwangmatige planeconomie.
Cie: ontraden. Zie stelling 3.

1.3.1 afd. Amsterdam:
Restant van de stelling herschrijven in: bij het bereiken hiervan moeten zowel Noord als Zuid een actieve rol spelen. Het wederzijds opleggen van methodieken om dit doel te bereiken wijzen wij af.
Toel: Het verwezenlijken van een nieuwe internationale economische orde vereist een hoge mate van samenspel. Hierbij is een actieve participatie van zowel Noord als Zuid essentieel.
Cie: ontraden. Kunnen ons op zich wel met de strekking van het amendement verenigen, maar zien zin 1 beter verwoord in Zeeland 1.0.2 en zin 2 in de oorspronkelijke tekst.

1.3.2 afd. Utrecht:
Handhaven t/m "noodzakelijk".
Daarna wijzigen in: "Hiervoor hebben de volken, regeringen en internationale organisaties van Noord en Zuid een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De totstandbrenging van een nieuwe internationale economische orde zal moeten geschieden in een dialoog tussen Noord en Zuid, waarin beide een gelijkwaardige inbreng hebben. Het Noorden zal hierbij wel vast mogen houden aan bepaalde beginselen, m.n. op het gebied van mensenrechten.
Cie: ontraden, strekking o.k., voorkeur voor cievariant 1.0.2 Zeeland.

1.3.3 afd. Hart v. Brabant:
Wijzigen derde zin in: "Voor de bereiking hiervan zal in alle landen een wezenlijke mentaliteitsverandering op moeten treden, waarbij de westerse wereld een stimulerende rol kan vervullen."
Toel: De westerse landen zijn niet de enigen die een actieve rol moeten spelen. Ook de ontwikkelingslanden dienen actief mee te werken aan de verwezenlijking van een NIEO. Om de nodige mentaliteitsverandering te verkrijgen kan de westerse wereld een stimulerende rol vervullen. De werkelijke verandering is niet af te dwingen. Als de westerse landen het initiatief nemen zou dit kunnen leiden tot een illusoir worden van een NIEO wegens de weerstand die dit in de ontwikkelingslanden op kan roepen.
Cie: ontraden, zie 1.3.2 Utrecht. De mentaliteitsverbetering nemen we over in de toelichting.

1.3.4 afd. Twente:
Wijzigen: "Bij het ...uitgaan" in: Alle landen moeten een actieve rol spelen om deze nieuwe internationale economische orde te bereiken.
Toel: De NIEO is een zaak van alle landen. Het is dus onlogisch om hier zo'n nadruk op de rol van het westen te leggen. Alleen met betrokkenheid van alle landen kan de NIEO tot stand komen. Het initiatief tot de NIEO ligt inmiddels al ver achter ons (resolutie A/3201 van de zesde zitting van de algemene vergadering van de VN uit 1974).

Cie: ontraden. Strekking o.k.

1.3.5 Laren/Huizen/Blaricum:
"moet" vervangen door "kan".
Toel: moeten impliceert dwang en is als zodanig niet liberaal.
Cie: ontraden, de westerse wereld mag zich zelf wel wat opleggen.

1.3.6 afd. ABCD:
"De westerse wereld" vervangen door "het Noorden".
Toel: Het door elkaar gebruiken van het noorden en de westerse wereld werkt verwarrend. Daarnaast sluit het gebruik van "westerse wereld", het oostblok uit.
Cie: overgenomen. Zie 1.0.2 Zeeland, zin 3.

1.3.7 afd. ABCD:
Toevoegen na "het noorden": zowel als de ontwikkelingslanden.
Schrappen: "en moet het initiatief van haar uitgaan.
Toel: dit initiatief dient van beide te kunnen komen.
Cie: ontraden. De resolutie sluit een actieve rol van het Zuiden zeer zeker niet uit, maar wenst niet te zien dat Noorden alleen maar initiatieven afwacht, daarom een expliciete vermelding van de Noordelijke rol.

1.3.8 Laren/Blaricum/Huizen:
"actieve" vervangen door "stimulerende".
Schrappen: "en moet ...uitgaan".
Toel: Voor het bereiken van een betere economische structuur in de Derde Wereld dient het initiatief van hen zelf uit te gaan. Het is niet aan ons iets op te dringen; wij hebben ons te beperken tot een stimulerende rol.
Cie: ontraden, zie 1.3.7 ABCD.

1.4.1 afd. Waterland:
Schrappen: "bevoogding t/m af".
Toel: dit is een open deur intrappen.
Cie: ontraden, misschien is dit voor liberalen een open deur, echter niet voor iedereen. De cie. is voor uitdrukkelijke vermelding van het afwijzen van bevoogding.

1.4.2 afd. Twente:
Wijzigen: "Bevoogding...verloren" in: "Deze (nieuwe internationale economische orde) moet bijdragen tot het realiseren van alle mensenrechten. De rijke landen behoren hun invloed in de derde wereld ook alleen op dit doel te richten".
Toel. Wij vinden dat de mensenrechten in de oorspronkelijke stelling niet genoeg nadruk krijgen. De vermelding in stelling 2 gaat alleen over het terrein van de ontwikkelingssamenwerking en dat is te beperkt. Door ons amendement wordt een verbinding gelegd tussen de NIEO en het (liberale!) streven naar een wereldrechtsoorde. Wij vinden beïnvloeding door rijke landen in de derde wereld gerechtvaardigd als die op dit doel is gericht. Als je dit bevoogding noemt (sommigen doen dat) dan willen wij die toch niet afwijzen. Redactionaal kan onze tekst logisch beter na de 2e zin, "Om...noodzakelijk", worden ge-

plaatst. In dat geval kan het stuk tussen haakjes uit de tekst worden weggelaten; in het andere geval kunnen de haakjes vervallen.
Cie: ontraden, voorkeur voor eigen formulering, mensenrechten dienen voorwaarden te zijn geen uitgangspunten te zijn.

1.5.1 afd. ABCD:
Schrappen laatste zin.
Toel: Dit komt tot uitdrukking in de tweede stelling.
Cie: ontraden, hebben voorkeur voor expliciete melding in de preambule.

1.5.2 afd. Delfland:
Wijzigen laatste zin in: "De mensenrechten dienen het belangrijkste uitgangspunt te zijn".
Toel: Dit essentiële aspect mag best versterkt in de stelling.
Cie: ontraden. Zie 1.4.2.

1.5.3 Laren/Blaricum/Huizen:
Vervangen: "de mensenrechten... verloren" door: de mensenrechten dienen hierbij echter een absolute voorwaarde te zijn.
Toel: Wij mogen om principiële redenen ondemocratische regimes die de mensenrechten schenden d.m.v. onze steun niet in het zadel houden.
Cie: ontraden, vanwege de toelichting zie stelling 20 en 16.3.1.

1.5.4 afd. Waterland:
Schrappen: in de laatste zin 'echter'.
Toel: er is hier geen sprake van een tegenstelling.
Cie: ontraden, voorkeur voor 1.5.5 afd. Leiden.

1.5.5 afd. Leiden e.o.:
Wijzigen: "echter" in "Hierbij".
Toel: Ten onrechte wordt de suggestie gewekt dat bij het westerse streven om tot een nieuwe economische orde te komen, de mensenrechten per definitie gevaar zouden lopen. Ons amendement zwakt deze suggestie af.
Cie: overgenomen, inderdaad.

1.6. afd. Twente:
Nieuwe stelling toevoegen:
Ecologie
Vanuit onze verantwoordelijkheid voor latere generaties moeten we voorkomen dat economische ontwikkeling leidt tot een onherstelbare aanslag op de ecologie. Bij het totstandkomen van een nieuwe internationale economische orde is de zorg voor de natuur, het milieu en de voorraden van mineralen een onmisbaar onderdeel. Internationale samenwerking is hierbij noodzakelijk.
Toel: Wereldwijd dreigen verschillende ecologische catastrofes. Verschillende diersoorten en plantensoorten zijn uitgestorven en dit lot dreigt nog veel meer soorten te treffen. De gevolgen van ontbossing, vervuiling van water, lucht en bodem en andere aantastingen van het milieu zijn ernstig en zullen nog veel ernstiger worden. Het opraken van grondstoffen zal in de toekomst een steeds groter probleem worden. Een NIEO waarin op deze ontwikkelingen niet geteld wordt, heeft geen bestaansrecht. Alle landen moeten samenwerken om deze problemen aan te pakken,

omdat:

a. eenzelfde ecologisch probleem vaak in meerdere landen aan de orde is;
b. de oorzaken van een probleem vaak in een ander land liggen dan het land dat de gevolgen ondervindt;
c. zonder internationale afspraken de economische concurrentie tussen landen ertoe leidt dat de grenzen van het onaanvaardbare eerder worden overschreden;
d. een gezamenlijke internationale aanpak niet het gevaar in zich draagt dat het ene land het andere gaat betuttelen.
Cie: overgenomen, waardevolle toevoeging.

1.7 afd. Twente:

Nieuwe stelling toevoegen:
Bevolkingspolitiek:

De Nieuwe Internationale economische orde zoals ons die voor ogen staat is alleen mogelijk indien omvang van de bevolking en de productiecapaciteit met elkaar in overeenstemming zijn. Daarvoor is een doeltreffende bevolkingspolitiek nodig, die moet zijn geïntegreerd met het bevorderen van de economische ontwikkeling. Wij pleiten voor het stimuleren van gezinsplanning door het geven van voorlichting, het beschikbaar stellen van middelen voor geboortebeperking en materiële prikkels.
Toel: Armoede en bevolkingsgroei blijken elkaar wederzijds te versterken en vormen zo dus gezamenlijk een vicieuze cirkel. De bevolkingsgroei overtreft de economische groei vaak aanzienlijk en dit leidt tot grote armoede. Anderzijds zijn het vooral de armen die grote gezinnen vormen, ook om dat dit traditioneel als een soort oudedagsvoorziening geldt. Gecombineerd met de ontwikkeling van de gezondheidszorg heeft dit geleid tot een spectaculaire groei van de wereldbevolking, die nog tientallen jaren zal aanhouden. Deze vicieuze cirkel staat een NIEO met vrije mensen in een vrije samenleving in de weg. Om deze cirkel te doorbreken moet enerzijds de economische ontwikkeling worden versterkt, maar is anderzijds bevolkingspolitiek een absolute noodzaak. De een kan zonder de ander niet effectief zijn. Dit betekent ook dat gestreefd moet worden naar projecten waarin beide aspecten een plaats krijgen. Uiteraard is de bevolkingsgroei niet in alle landen een even groot probleem. Bijna alle ontwikkelingslanden erkennen echter tegenwoordig de noodzaak van een bevolkingspolitiek en sommige landen hebben op dit terrein bijzonder effectieve programma's ontwikkeld, evenals de UNFPA, het VN-fonds voor de financiering hiervan. Als liberalen zijn wij tegen dwang en voor versterking van de individuele verantwoordelijkheid. Vandaar ons pleidooi voor het bestrijden van onkunde, het beschikbaar stellen van middelen en maatregelen als aflopen van de kinderbijslag na het tweede kind en oudedagsvoorzieningen die terugvallen op de kinderen onnodig maken.
Cie: overgenomen, waardevolle toevoeging.

STELLING 2

2.0 afd. Zeeland:

Wijzigen in: Ontwikkelingssamenwerking moet er op gericht zijn dat ontwikkelingslanden zich naar eigen inzicht kunnen ontplooiën, op voorwaarde dat de klassieke en sociale grondrechten worden eerbiedigd.
Toel: "Cultuurimperialisme" kan noodzakelijk zijn om bepaalde culturele misstanden (kastenstelsel in India) te doorbreken. De grondrechten moeten eerbiedigd worden. Hierover is geen compromis mogelijk.
Cie: ontraden, voorkeur voor 2.3.1 Utrecht.

2.1.1 afd. Leiden e.o.:

Schrappen: eerste zin.
Toel: Klassieke en sociale grondrechten zijn een deel van het westerse denken. Door te

stellen dat andere culturen niet mogen worden beïnvloed door de onze, zouden we in culturen, waar anders gedacht wordt over grondrechten (of waar men bepaalde grondrechten niet kent/kende), hier geen verandering (=in onze ogen verbetering) in aan mogen brengen. Men denke verder ook aan bepaalde, in onze ogen barbaarse en bloedige "cultuur"gebruiken.
Cie: ontraden, zie 2.0 Zeeland.

2.1.2 Laren/Blaricum/Huizen:
Invoegen voor "liberalisme":
"Het".

Toel: zie stelling 1.
Cie: overgenomen.

2.1.3 afd. Utrecht:

"cultuurimperialisme" vervangen door: "het opdringen van (Westerse) cultuurpatronen";
Invoegen na "zich": "zo veel mogelijk".
Invoegen na "ontplooiën": "Voor op staat dat onze steun ten goede komt aan de gehele bevolking en haar ontplooiingskansen vergroot".
Cie: overgenomen, m.u.v. zin 3 die beter verwoord wordt in Twente 16.3.1.

2.1.4 afd. Kennemerland:

Wijzigen 1 zin in: "wijst agressief ingrijpen in andermans cultuur af".
Toel: Indien er hulp wordt gegeven, kan ingrijpen in de cultuur niet uitsloten worden.
Cie: ontraden, voorkeur 2.1.3 afd. Utrecht.

2.1.5 Laren/Blaricum/Huizen:
Toevoegen: "in de achtergrond".

Toel: In de praktijk zal cultuuroverdracht soms onvermijdelijk zijn.
Cie: ontraden, fout Nederlands, maar zie 2.13 Utrecht.

2.2.1 afd. Kennemerland:

Toevoeging 2e zin: "... zich zoveel mogelijk...".
Toel: zie stelling 4.
Cie: overgenomen zie 2.1.3 Utrecht.

2.2.2 afd. Waterland:

Toevoegen: tussen "zich" en "naar eigen": met als uitgangspunten de klassieke en sociale grondrechten.
Toel: deze grondrechten behoren o.i. geen randvoorwaarden doch uitgangspunten te zijn.
Cie: ontraden, sympathieke strekking.

2.2.3 Laren/Blaricum/Huizen:

Vervangen: "naar eigen inzicht" door "in liberale zin".
Toel: Indien het eigen inzicht een communistisch model zou inhouden, achten wij onze steun misplaatst.
Cie: ontraden, ook liberalen mogen het liberalisme niet dwingend opleggen.

2.3.1 afd. ABCD:

Laatste zin schrappen. Nwe zin toevoegen: "leidraad bij ontwikkelingssamenwerking is de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens".
Toel: Aldus wordt stelliger gezegd dat het gaat om rechten die door vrijwel alle staten ter wereld erkend zijn door ondertekening van de Verklaring. Het woord rand zou kunnen worden geïnterpreteerd als zijnde een bijzaak, terwijl het moet worden gezien als een hoofdzaak.
Cie: ontraden, zie comm. bij de Exportcommissie.

2.3.2 afd. Hart v. Brabant:

Wijzigen laatste zin in: "Daarbij dienen de klassieke en sociale grondrechten gerespecteerd worden".
Toel: De grondrechten dienen meer te zijn dan te gelden als randvoorwaarden. De meeste landen hebben de Universele Verklaring van de Rechten van Mensen de Verdragen van New York van 1966 ondertekend. Dat is de reden om te stellen dat men deze regelingen dient na te leven en te respecteren.
Cie: ontraden, voorkeur voor 2.3.5 afd. Venlo.

1. COMMISSIE EXPORTBELEID:

Laatste zin schrappen. Nwe zin toevoegen: "leidraad bij ontwikkelingssamenwerking is de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens".
Toel: Aldus wordt stelliger gezegd dat het gaat om rechten die door vrijwel alle staten ter wereld erkend zijn door ondertekening van de Verklaring.
Cie: ontraden, zie stelling voor als eigen amendement:
Cie 1: toevoegen na grondrechten: zoals o.a. verwoord in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens.

2.3.3 afd. Amsterdam:

Laatste zin herschrijven in: "De mensenrechten mogen, evenals de klassieke en sociale grondrechten hierbij evenwel niet uit het oog worden verloren".
Toel: Juiste zin op de juiste plaats (zie stelling 1).
Cie: ontraden, pleonasme.

2.3.5 afd. Venlo:

Randvoorwaarden vervangen door voorwaarden.
Cie: overgenomen.

2.3.6 Laren/Blaricum/Huizen:

Vervangen: "Randvoorwaarden" door "primaire voorwaarden".
Toel: Als liberalen achten wij deze voorwaarden essentieel en kunnen derhalve deze rechten niet slechts als randvoorwaarde zien.
Cie: ontraden, voorkeur voor 2.3.5 Venlo.

2.3.4 afd. Zoetermeer:

Overwegende dat de klassieke en sociale rechten als minimum voorwaarde voor de mens moet behoren te gelden.
Verzoekt om de genoemde "randvoorwaarden" zoals aangeduid in stelling 2 te vervangen voor "uitgangspunten".

af. Twente:

Wijzigen: "Randvoorwaarden" in "uitgangspunt".
Toel: de mensenrechten krijgen in deze stelling ten onrechte een marginaal karakter. Randvoorwaarden zijn voorwaarden die grenzen aangeven waarbinnen de ontwikkelingssamenwerking zich moet afspelen. Maar mensenrechten, en zeker de sociale grondrechten, hebben goed beschouwd niet het karakter van "grenzen" maar van doelstellingen of uitgangspunten die meer of minder gerealiseerd worden. Of andersom bekeken, schendingen van de mensenrechten komen overal voor (ook in Nederland) het gaat om de ernst van de schendingen. Wij zijn het met de commissie eens dat mensenrechten een universeel karakter hebben en dus niet als een element van "cultuurimperialisme" beschouwd mogen worden, maar dit moet zorgvuldig geformuleerd worden, de mensenrechten moeten voorop staan.
Cie: ontraden.

2.3.7 Laren/Blaricum/Huizen:

"Ontwikkelingssamenwerking" vervangen door "ontwikkelingshulp".
Toel: Ontwikkelingshulp is gangbaarder in ons taalgebruik.
Cie: ontraden, ontwikkelingssamenwerking is meer dan alleen ontwikkelingshulp.

STELLING 3

3.0.1 afd. Apeldoorn:

Schrappen.
Toel: de wijze waarop het Westers hulpverleent, bepaalt (ten dele) het economisch model van een bepaald land.
Cie: ontraden, de res. sluit beïnvloeding niet uit.

???? Laren/Blaricum/Huizen:

Schrappen.
Nwe stelling 3: Iedere natie mag haar economie vrijelijk inrichten, waarbij intern en externe dwang vermeden dienen te worden. Een vrij verkeer van kapitaal, mensen en kennis bevordert een optimale economische ontplooiing en groei.
Toel: De vrije markt economie heeft in het verleden bewezen beter dan andere modellen een

economische opbloei mogelijk te maken, zoals in West-Europa en Noord-Amerika is gebleken.
Cie: ontraden, in strijd met stelling 2.

3.0.2. afd. Zeeland:

Wijzigen in: Ons economisch model mag niet worden opgelegd aan de "Derde Wereld". Tussen de diverse economische modellen dient flexibiliteit te bestaan.
Toel: De eerste zin van de stelling wordt al ondervangen door het vervolg en is dus overbodig.
Cie: ontraden, blijven voorkeur behouden voor eigen formulering.

3.1.1 afd. Twente:

Wijzigen: "Ieder...wereld" in: "Ieder land moet binnen de (ze) nieuwe internationale economische orde te bepalen".
Toel: De term "volk" is ongelukkig: in één land kunnen meerdere volkeren leven (Joegoslavië), terwijl er maar één economische orde kan zijn, terwijl het ook mogelijk is dat één volk in verschillende economische ordes kennen. Wij gebruiken liever het woord "land". Gecombineerd met onze aandacht voor de mensenrechten betekent dat uiteraard vanzelf dat we vinden dat de bevolking hier democratisch het laatste woord moet hebben. De term "economisch model" is ook ongelukkig. Meestal doelt men met deze woorden op een economisch model, dat in wiskundige formules een beeld van het functioneren van de economie geeft. Wat de commissie bedoeld, wordt meestal economische orde genoemd. Bovendien wordt in onze formulering beter duidelijk dat het niet gaat om een "keuze" tussen enkele blauwdrukken, maar om het opbouwen van een stelsel dat eigen is aan het land. We hebben geen behoefte aan de tweede zin ("Ons...wereld"), die voegt aan de eerste zin niets toe, behalve een verdachtmaking aan ons eigen adres. (Redactioneel kan de tekst van ons amendement beter na de tekst van ons andere amendement op deze stelling komen (als dat wordt aanvaard). In dat geval kunnen de haakjes wegvallen. Anders kan de tekst tussen de haakjes achterwege blijven).
Cie: overgenomen.

3.1.2 afd. Leiden e.o.:

Wijzigen: "Ieder volk moet geholpen worden zijn eigen economisch model te kunnen kiezen".
Toel: Het is een utopie te denken dat alle volkeren in de 3e wereld hun eigen economisch model zouden kunnen kiezen. Er is wel afdoende bewezen dat dat niet gebeurt, althans niet door het volk.
Cie: ontraden, pure bevoogding.

3.1.3 afd. Amsterdam:

Volk veranderen in staat.
Toel: De uitvoerende macht in welk staatsbestel dan ook, komt tot deze keuze.
Cie: ontraden, zie 3.1.1 en 3.3.2 afd. Twente.

3.1.5 afd. Hart v. Brabant:

Invoegen na de 1e zin: "waarbij het onze voorkeur heeft dat deze keuze op democratische wijze geschiedt".
Toel: Wij achten het een verwerpelijke zaak dat een regiem de keuze maakt en daarbij de belangen van de negeert, daar dit het beste uitkomt voor dit regiem.
Cie: geen standpuntbepaling.

3.2.1 afd. Amsterdam:

Schrappen 2e zin: Ons model...
Toel: Reeds gesteld in stelling 1.
Cie: ontraden, expliciete vermelding is o.i. noodzakelijk.

3.2.4 afd. Den Haag:

Tussenvoegen in 1e zin, 3e regel: na ... ons model...
..., alsook economische systemen van andere landen, ...
Toel: Duidelijkheid. In de stelling komt niet tot uiting dat ook andere economische systemen als de westerse niet aan de Derde Wereld mogen worden opgelegd.
Cie: geen standpuntbepaling, voorkeur voor 3.1.1 Twente.

3.2.2 afd. Waterland:

Wijzigen: 2e zin in: Het westers model verdient hier de voorkeur doch mag nooit aan de derde wereld worden opgelegd.
Toel: het westers model is o.i. het enige waarin maximale vrijheid wordt nagestreefd.
Cie: ontraden, het is niet zeker dat ons model voor elk land geschikt is.

3.2.5 Laren/Blaricum/Huizen:

Toevoegen achter "wereld": "...doch dient wel te worden gestimuleerd".
Cie: ontraden, zie 3.2.2 afd. Waterland.

3.1.4 distr. Noord:

3x model veranderen in systemer
3.1.4 afd. ABCD
"Model(len) (3x) vervangen door "syste(e)m(en)".
Toel: zie amendement zie exportbeleid.

Cie: geen standpuntbepaling, iv.m. voorkeur 3.1.1 + 3.3.2.

3.2.3 distr. Noord:

"Ons" veranderen in "een"
Cie: zie comm. bij 3.1.4.

EXPORTCOMMISSIE

"model(len)" (3x) vervangen door "syste(e)m(en)".

Toel: een model is een theoretische constructie om een aantal economische relaties met elkaar in verband te brengen.
Cie: zie commentaar bij 3.1.4.

3.3.1 Laren/Blaricum/Huizen:

Schrappen: "tussen...bestaan".
Toel: een flexibele verhouding tussen een vrije en een onvrije economie is per definitie onmogelijk.
Cie: ontraden, graag bewijzen.

3.3.2 afd. Twente:

Wijzigen: "Tussen ... bestaan" in: "De nieuwe internationale economische orde moet zijn gebaseerd op de onderlinge afhankelijkheid van de landen in de wereld. Deze interdependentie moet tot uiting komen in een vrije wereldhandel".
Toel: de formulering van de commissie is ons niet duidelijk en verder slecht Nederlands. Wij zijn evenals de commissie tegen het streven autarkieën, maar formuleren dat liever positief als een voorkeur voor interdependentie: alleen gezamenlijk kunnen de landen in de wereld de grootste welvaart bereiken. De tweede zin lijkt ons van belang, omdat verder nergens iets wordt gezegd over de invulling van de NIEO-structuur. Wellicht bedoelde de cie met "flexibiliteit tussen economische modellen iets soortgelijks. Onze voorkeur voor vrije handel sluit aan bij een lange liberale traditie. Uiteraard wijzen wij niet af, dat overheden ingrijpen, als ons uitgangspunt maar voorop blijft staan. Bij protectionisme is op den duur niemand gebaat.
Cie: overgenomen.

3.3.3 afd. ABCD:

Wijzigen laatste zin: "T.b.v. een goede wereldeconomie verdient het aanbeveling dat het gekozen economische systeem enige flexibiliteit vertoont t.o.v. de overige systemen".
Toel: Door de landen vrij te laten in hun keuze van het economische systeem, is het zeer wel mogelijk dat met elkaar onverenigbare systemen gekozen worden. Daartoe verdient het aanbeveling dat toch enige flexibiliteit t.o.v. elkaar aanwezig is. Het mag niet zo zijn dat deze flexibiliteit noodzakelijk aanwezig moet zijn daar dan geen vrije keuze meer mogelijk is.

3.4.1 afd. Amsterdam:

Toevoegen: Terwille van een evenwichtige ontwikkeling van de ontwikkelingslanden dient het zoveel mogelijk beperken van structurele onevenwigheden op de betalingsbalans hierbij niet uit het oog te worden verloren.
Toel: Juiste zin op de juiste plaats. Essentie van stelling 8 op deze wijze bij stelling 3 ondergebracht.

Cie: graag behandeling bij stelling 8.

3.4.2 afd. Langstraat:
Toevoegen na "bestaan": een land dat ontwikkelingsulp geeft moet deze stop kunnen zetten indien men dit nodig acht.
Toel: naar onze mening moet er voor het hulp gevende land de mogelijkheid bestaan om als de situatie in een ontwikkelingsland naar hun mening zich fout ontwikkelt de hulp in te trekken.
Cie: ontraden, doet niet terzake.

3.3 EXPORTCOMMISSIE:
Laatste zin schrappen. Nwe zin toevoegen: "De handel tussen de diverse economische systemen dient zo min mogelijk aan belemmeringen onderhevig te zijn".
Toel: Wat is flexibiliteit? Waarom zou een land niet mogen besluiten tot een min of meer gesloten economie (lees: niet-flexibel)? Beter is het te stellen dat indien handel door landen gewenst wordt, deze handel plaatsvindt door zo weinig mogelijk belemmeringen gehinderd.
Cie: geen standpuntbepaling, voorkeur voor Twente 3.3.2.

Stelling 4

4.0.1, dist. Gelderland:
Schrappen.
Toel: in strijd met stel. 2

4.0.2. afd. Amsterdam:
Herschrijven. "Om de economische groei beter te waarborgen is het wenselijk dat de ontwikkelingslanden een proces van diversificatie opstarten. Verbetering van techniek en infrastructuur is hierbij essentieel."
Toel: juist en krachtiger.

4.0.3. afd. Zeeland:
Wijzig. "De ontwikkelingslanden moeten streven naar een verbetering van hun economie, waarbij vooral aandacht moet worden besteed aan de ontwikkeling van de techniek en de infrastructuur waarbij getracht moet worden de fouten hiermee gemaakt in ontwikkelde landen te voorkomen."
Toel: betere formulering.

4.0.5. afd. Utrecht.
Wijzig. "De ontwikkelingslanden moeten streven naar een meer evenwichtige economische structuur door de diversificatie van de productie te laten toenemen. Hiervoor zal verbetering van techniek en infrastructuur essentieel zijn."

4.1.6. afd. ABCD
Wijzig. "moeten" door "kunnen".
Toel: moeten houdt bevoogding in

4.2.7. afd. Den Haag.
Toevoegen eerste regel na "moeten": "gestimuleerd worden te".
Toel: "Moeten" is te dwingend, er kan niet geëist worden doch echter wel gestimuleerd worden om te streven naar een verbetering van de economie d.m.v. verbetering van techniek en infrastructuur.

4.3.8. Exportcie.
"D.m.v." vervangen door "door onder meer diversificatie van het productenassortiment".
Toel: De diversificatie is een essentieel element om een stabiele economie te realiseren. Uit de toelichting bij de stelling blijkt dat eveneens. Waarom dan niet in de stelling opgenomen? Bovendien kan men geen limitatieve opsomming geven van de middelen waarmee "de economie verbeterd" kan worden. Vandaar het invoegen van "onder meer".

Cie: Wij denken de bezwaren van de indieners van de vorige reeks amendementen te kunnen ondervangen door het volgende:

Cie-2. Stelling vervangen door "Het is o.i. wenselijk dat ontwikkelingslanden streven naar verbetering en diversificatie van hun economie, in de eerste plaats door aanwezige menselijke vermogens zoveel mogelijk

te benutten, waarbij vooral aandacht moet worden geschonken aan de ontwikkeling van de techniek en de infrastructuur. Hierbij moet getracht worden de in het verleden hiermee gemaakte fouten te voorkomen.

4.3.9. afd. Twente.
Wijzig. "d.m.v." in "in de eerste plaats door aanwezige menselijke vermogens zo goed mogelijk te benutten en verder door".
Toel: De tekst van de cie. gaat voorbij aan het feit dat een verbetering van de economie in de eerste plaats mensenwerk is. Als initiatief, kennis en vaardigheden ontbreken dan hebben verbeteringen in techniek en infrastructuur geen enkel blijvend effect. Deze fout is in de jaren '60 dikwijls gemaakt, tegenwoordig besteedt men veel meer aandacht aan het benutten en vergroten van de menselijke capaciteiten. Voor liberalen die het individu als drager van de maatschappelijke ontwikkeling zien, moet dit helemaal een vanzelfsprekend en principieel punt zijn.
Cie: accoord, invoegen.

4.3.10. afd. ABCD
Schrappen alles na d.m.v.
Toevoegen: "o.a. verbetering van techniek, infrastructuur en scholing, waarbij gebruik kan worden gemaakt van in ontwikkelde landen opgedane ervaring."
Toel: Wanneer men streeft naar een verbetering van de economie kan men scholing niet uitsluiten. Het woord 'fouten' suggereert dat er iemand zou zijn die bepaald wat fout is. Beter is het gebruik van opgedane ervaring waardoor het ontwikkelingsland vrij is te gebruiken wat het wil, hetgeen bevoogding voorkomt.

Cie: ontraden, zie Cie-2

4.0.4. Distr. Noord.
Schrappen, wijzig. in: "De ontwikkelingslanden zouden moeten streven naar een verbetering van de economie d.m.v. verbetering van de techniek en infrastructuur met name op het platteland. De in ontwikkelde landen gemaakte fouten moeten hierbij kunnen worden vermeden."
Cie: zie stelling 5.

4.4.11. Laren/Blaricum/Huizen
Toevoegen voor 'techniek': "onderwijs".
Toel: zonder een verbetering van het algemene ontwikkelingspeil der bevolking krijgt men de bevolking nooit enthousiast voor de ontwikkelingsprogramma's, dit is onontbeerlijk.
Cie: ontraden, zie stell 11/12

4.4.12. afd. Venlo.
Toevoegen na 'techniek': 'scholing'.
Cie: zie commentaar 4.4.11.

4.4.13. Laren/Blaricum/Huizen
Toevoegen na techniek: "geboortecontrol".
Toel: Zonder beperking der bevolkingsgroei is iedere vorm van ontwikkelingshulp gedoemd te mislukken.
Voorkeur voor een stelling van Twente en stelling 13.

4.7.15. Exportcie.
Schrappen 'kunnen'.
Toel: herhaling moet voorkomen worden.
Cie: zie cie-2.

4.9.16. afd. Kennemerland.
Toevoegen na laatste zin: "Tevens dient erop toegezien te worden dat er geen ongelijke concurrentie ontstaat."
Toel: als voorbeeld kun je hier bij voorstellen de ongelijke concurrentie tussen de textielindustrie in de zg. lage lonen landen en de Nederlandse textielindustrie. Dit moet voorkomen worden.
Cie: ontraden: wij streven naar een nieuwe internationale arbeidsverdeling in het kader van een NIEO.

Stelling 5

5.0.1. afd. ABCD
Geheel schrappen.
Toel: a) 'moet' in eerste zin is bevoogdend. b) alleen spreken van kleinschalige landbouw sluit alle andere vormen zoals visserij, veeteelt uit, dit is weer bevoogdend. c) 'moet' in laatste zin is weer bevoogdend. d) het woord distributie heeft een veel te negatieve bijklank. Met de intentie van de stelling zijn wij het niet oneens maar wij raden de commissie aan de inhoud van de stelling beter te omvatten.
Cie: ontraden. i.v.m.:

Cie-3.
Vervangen 'Een groter..... concentratielanden' door "Het is o.i. wenselijk dat een groter deel van de ontwikkelingshulp wordt gericht op kleinschalige landbouw".

5.0.2. afd. Zeeland.
Wijzig. in: "Een groter deel van de ontwikkelingshulp moet op de kleinschalige landbouw worden gericht waarbij de bestaande arbeidsplaatsen moeten worden gehandhaafd. Aandacht moet worden geschonken aan zowel verhoging van de produktie als verbetering van de distributie van het o. voedsel".
Toel: Niet alleen in de concentratielanden is het noodzakelijk dat kleinschalige landbouw wordt bevorderd maar in alle landen. Vergroting van het aantal arbeidsplaatsen in de landbouw is vrijwel onmogelijk daar al vrijwel de gehele beroepsbevolking in die landbouw werkzaam is.
Cie: ontraden, zie Cie-3.
5.1.3..

5.1.1. Afd. Kennemerland.
Vervangen eerste zin door: "In de concentratielanden moet een groter deel van de ontwikkelingshulp op de kleinschalige landbouw in de vorm van collectieve verenigingen worden gericht, etc."
Toel: coördinatie wordt hier-Cie: suggestie OK, overnemen in de vorm van:

Cie-5: invoegen na 'landbouw' o.a. in de vorm van collectieve verenigingen.

5.1.2. afd. Amsterdam.
Vervangen 'moet' door 'dient... te'.
Toel: tekstueel.
Cie: ontraden.

5.1.3. afd. Utrecht.
Schrappen: "in de concentratielanden".
Toel: dit werkt verwarrend: het zgn. concentratielandenbeleid is een typisch onderdeel van de Nederlandse ontwikkelingsamenwerkingspolitiek. Dit ligt op een ander vlak dan het mondiale probleem van het construeren en opzetten van een NIEO. Vermelding van de concentratielanden leent zich daarom beter voor een andere stelling waarin dit facet afzonderlijk behandeld wordt.
Schrappen: na "waarbij veel arbeidsplaatsen" "moeten".
Toel: overbodig en bovendien niet altijd mogelijk.
Cie: overnemen.

5.1.4. distr. Gelderland.
Schrappen: "waarbij... geschapen".
Toel: verzwakt de stelling.
Cie: ontraden, voorkeur voor 5.1.3.

5.1.5. Laren/Blaricum/Huizen
Vervangen: "veel .. geschapen" door "verhoging van de produktie voorop staat, waardoor de welvaart zal stijgen".
Toel: Werk is geen doel doch een middel.
Cie: ontraden, voorkeur 5.1.3.

5.1.6. Laren/Blaricum/Huizen
Vervangen "veel" door "zo veel mogelijk nuttige".
Toel: spreekt voor zich.
Cie: geen standpunt, voorkeur voor 5.1.3.

5.1.7. Laren/Blaricum/Huizen.
Vervangen: "veel" door "zo veel mogelijk".
Toel: spreekt voor zich.
Cie: ontraden.

5.1.8. Laren/Blaricum/Huizen.
Vervangen "moeten" door "kunnen".
Toel: moeten klinkt wat te absoluut, arbeidsplaatsen zijn geen doel doch middel.
Cie: ontraden.

5.2.1. Laren/Blaricum/Huizen.
Vervangen "verhoging" door "verbetering".
Toel: Het hoeft niet altijd méér. Het gaat om de kwaliteit van het bestaan.
Cie: ontraden, zie echter Cie-6.

Cie-6: toevoegen na verhoging "en verbetering".

5.2.2. Laren/Blaricum/Huizen.
Vervangen "distributie van voedsel" door "voedseldistributie".
Toel: beter Nederlands.
Cie: ontraden.

5.2.3. afd. Zoetermeer
Overwegende dat in de armen landen nog duizenden mensen sterven door de inferieure kwaliteit van het voedsel. Verzoekt om in het genoemde rijtje van verhoging van de produktie en verbetering van de distributie de kwaliteit van het voedsel aan toe te voegen.
Cie: overnemen.

Stelling 6

6.0 Afd. Zeeland.
Wijzig. in: In de ontwikkelingslanden moet een industrialisatieproces op gang te komen. Als deel van dit proces moet een uitgebreide voorlichtingscampagne het gebruik van aangepaste technologie en op het gebied afgestemde methodieken (bv. organisatie) en produkten krachtig stimuleren.
Toel: daar er voorlopig geen landbouwoverschotten te verwachten zijn is dit zinloos te vermelden. Naast methodieken zijn ook aangepaste producten noodzakelijk.
Cie: deel strekking wordt overgenomen in Cie-7.

6.1.1. afd. Den Haag.
Schrappen eerste zin. Vervangen door: "In de ontwikkelingslanden moet een aan elk afzonderlijk land aangepast industrialisatieproces gestimuleerd worden, indien wenselijk en mogelijk gebaseerd op eigen landbouwoverschotten".
Toel: Ten eerst is de eerste zin van de stelling te dwingend, ten tweede is er niet in elk ontwikkelingsland een eigen landbouwoverschot en ten derde is het per ontwikkelingsland verschillend of er in eerste instantie (er vanuit gaande dat er een eigen landbouwoverschot is) vanuit het eigen landbouwoverschot een industrialisatieproces op gang moet komen.
Aanbeveling: de in de stelling vermelde voorlichtingscampagnes zullen internationaal gericht moeten zijn om eventuele subjectieve voorlichtingscampagnes te vermijden en zodoende indoctrinatie te voorkomen. Als het internationale van de voorlichtingscampagnes wordt benadrukt is dat een waardevolle verbreding van de stelling.
Cie: overnemen tot 'worden'. i.v.m. 6.1.7.

6.1.2. afd. Noord-Veluwe.
Schrappen eerste zin, vervangen door: "In de ontwikkelingslanden een industrialisatieproces op gang laten komen, in de eerste plaats op technologische ontwikkeling. Voor multinationals is op het gebied van interne bedrijfsopleiding een taak weggelegd".
Cie: ontraden, voorkeur 6.1.7.

6.1.3. District Gelderland.
Toevoegen: na 'komen': 'indien zij dit wensen' met aanpassing zin.
Toel: is in strijd met stel.2.
Cie: overnemen.

6.1.4. afd. ABCD
Schrappen de zin "in eerste instantie gebaseerd op eigen landbouwoverschotten".
Toel: gebaseerd zijn op impliceert weer bevoogding en alleen spreken van landbouw sluit andere vormen als veeteelt en visserij uit.
Cie: ontraden i.v.m. 6.1.7.

6.1.5. afd. Utrecht.
Schrappen: "in de eerste plaats gebaseerd op eigen landbouwoverschotten". Vervangen door: "Dit zal moeten leiden tot een toename van de werkgelegenheid, een afname van economische en politieke afhankelijkheid, en een betere betalingsbalanspositie. Tevens moet worden gestreefd, zoveel mogelijk bewerkingfasen van de productie in de ontwikkelingslanden zelf te laten plaatsvinden."
Toel: bewezen is dat de ontwikkelingslanden momenteel niet in staat zijn om op basis van eenzijdige en wisselvallige landbouwoverschotten zelfstandig een industrialisatieproces op gang te brengen. dat zichzelf in stand houdt. Voor een initiële injectie, een doorbraak, zal het Noorden moeten zorgen.
Cie: overnemen tweede zin als toevoeging na landbouwoverschotten.

6.1.6. Laren/Blaricum/Huizen.
Toevoegen na 'op': 'eventuele toekomstige'.
Cie: ontraden.

6.1.7. afd. Twente.
Wijzig. "eigen landbouwoverschotten" in "investeringen gefinancierd vanuit de rijke landen en eigen landbouwoverschotten, voorzover die de zelfvoorzienende landbouw niet aantasten."
Toel: de commissie gaat aan en aantal problemen voorbij. In de meeste landen in de 3e wereld zijn de landbouwoverschotten bij lange na niet voldoende om een behoorlijk industrialisatieproces op gang te brengen. Verder zijn er legio voorbeelden te geven van industrialisatie die niet gebaseerd is op eigen landbouwoverschotten maar desondanks een belangrijke bijdrage levert aan de economische ontwikkeling. Juist de ontwikkelingslanden die zich het snelst ontwikkelen (New Industrialising Countries) zijn hier voorbeelden van. Wij denken dat daarom de investeringen die vanuit de rijke landen worden gefinancierd ook genoemd moeten worden. Uiteindelijk zijn het de ontwikkelingslanden zelf, die afhankelijk van hun specifieke situatie moeten beslissen waar zij de investeringen op baseren. Een door ons opgelegde keuze voor investeringen gebaseerd op landbouwoverschotten is in sommige landen onmogelijk en in alle gevallen bevoogdend. Bovendien moet in veel landen van de derde wereld een aanzienlijke economische groei gerealiseerd worden vanwege de bevolkingsgroei, en dat is dan vaak alleen met externe investeringen mogelijk. Als een land zijn industrialisering wil baseren op landbouwoverschotten moet er wel voor worden gewaakt dat deze niet worden gecreëerd ten koste van de zelfvoorzienende landbouw. Veel landen gaan hier vanuit een behoefte aan deviezen wel toe over, zodat de bevolking verhongert.

6.1.8. afd. A'dam/Exportcie.
Vervangen: "landbouwoverschotten" door "landbouwproduktie".
Toel: duidelijker.
Cie: overnemen.
"Gebaseerd" vervangen door "gericht". Cie: overnemen.

6.2.1. afd. Waterland/d.Gld. Schrapen tweede zin. W: er moet gekeken worden naar de rendabiliteit, overschotten op zich moeten voorkomen worden Gld: verzwakt de stelling. Cie: ontraden, onbegrijpelijk.

Cie-7: toevoegen na organisatie: "en aangepaste produkten".

6.2.3. Laren/Blaricum/Huizen Schrapen "organisatie". Toel: deze specificatie is hier overbodig. Cie: geen standpuntbepaling.

6.2.2. afd. Amsterdam. Herschrijven laatste zin in: "Als deel van dit proces dienen de hiervoor vereiste technologie en methodieken (bv organisatie) gestimuleerd te worden." Toel: op zich is het niet relevant hoe dit gebeurt, vandaar dat de zinsnede uitgebreide voorlichtingsprogramma uit de tekst is weggeschreven. Cie: voorlichtingscampagnes wel noodzakelijk in tekst.

STELLING 7

7.1. afd. Amsterdam: Moet vervangen door dient ... te Toel: tekstueel. Cie: overgenomen.

7.2 Laren/Blaricum/Huizen: "moet" vervangen door "kan waar mogelijk". Toel: decentralisatie is niet altijd wenselijk of mogelijk. Cie: ontraden, decentralisatie moet o.i. wel.

7.3 afd. Kennemerland: Toevoeging na uitgevoerd: ...met coördinatie van hogerhand, rekening... Toel: coördinatie blijft noodzakelijk. Cie: ontraden, coördinatie wordt niet uitgesloten.

7.4 afd. Utrecht: Toevoegen na "regio's: "en met het accent op projecthulp". Cie: overgenomen.

7.5 Laren/Blaricum/Huizen: Toevoegen: waarbij stringente controle op de besteding der gelden gewaarborgd moet zijn. Toel: De Nederlandse belastingbetaler heeft er recht op dat zijn geld goed besteed wordt. Dit geldt ook voor de plaatselijke bevolking. Cie: ontraden, heeft geen betrekking op decentralisatie.

7.6 afd. Den Haag: Aanbeveling: Wij verzoeken de cie stelling 7 na stelling 6 te plaatsen. Toel: De resolutie loopt dan beter; namelijk het verbeteren van van de economie (stelling 4) lijkt ons d.m.v. een ontwikkelingsprogramma (stelling 7) het meest gewaarborgd. Cie: overgenomen.

STELLING 8

8.0.1 afd. ABCD: Schrapen in zijn geheel. Toel: De vorming van buffervoorraden moet van de ontwikkelingslanden zelf uitgaan. Voor de financiering hiervan kan men eventueel terrecht bij de ontwikkelde landen. Zo dit gebeurt moet men wel spreken van internationale buffervoorraden.

8.0.1 afd. Amsterdam: Schrapen. Toel: De investeringen vereist voor het aanleggen van buffervoorraden kunnen beter direct in de economie gepompt worden. 8.0.1 afd. Laren/Blaricum/Huizen Schrapen!! Toel: Dit voorstel frustreert een vrije markt en prijsontwikkeling, en is uit dien hoofde niet liberaal. Voorraadvorming is veelal onmogelijk wegens bederfelijkheid der goederen, gebrek aan opslagmogelijkheden en kapitaal om de hiertoe benodigde investeringen te doen. 8.0.1 afd. Apeldoorn: Schrapen.

Toel: in strijd met (relatief) vrije markteconomie. Niet realiseerbaar, gaat gepaard met negatieve gevolgen als: - alle landen toewerken naar de produktie van het meest winstgevendende produkt. - inefficiënte produktie, -opbouw van enorm ambtenarenapparaat. Wenselijk zou zijn het aanbrennen van variatie in het exportpakket.

8.0.2 distr. Noord: De conceptstelling in zijn geheel vervangen door de volgende "Een gelijkmatig inkomen is belangrijk voor een evenwichtige ontwikkeling van de ontwikkelingslanden. Belangrijk hiervoor is:

a. grondstoffenovereenkomsten ter verbetering van de ruilvoet zover dit reëel is t.o.v. bestaande marktsituaties; b. een algemenere en soepelere compenserende financieringsfaciliteit dan zoals het IMF die op het ogenblik kent.

Toel: De conceptstelling doet het voorkomen alsof het instellen van prijsovereenkomsten en nationale buffervoorraden (waarom geen internationale? Nationale zijn vaak niet op te brengen door staten afzonderlijk wat ook duidelijk blijkt uit verzoeken van ontwikkelingslanden om gezamenlijk door producenten en consumenten gefinancierde, dus internationale, buffervoorraden) een evenwichtige ontwikkeling zouden kunnen waarborgen. Dit is echter in tegenspraak met de alledaagse praktijk zoals we die om ons heen zien.

Zo zien we dat nu er na veel getouwtrek principiële overeenstemming over een Geïntegreerd Grondstoffenprogramma (GGP) lijkt te zijn, dat individuele grondstoffenovereenkomsten nauwelijks meer van de grond komen. Integendeel, bestaande overeenkomsten worden, door marktomstandigheden buiten werking gezet. Hoewel buffervoorraden soms goed regulerend kunnen werken blijken de nadelen en tegengestelde belangen van producenten onderling en producenten en consumenten soms zo groot dat buffers niet meer adequaat kunnen functioneren. Om ontwikkelingslanden die niet gedekt zijn door grondstoffenovereenkomsten, maar ook die zonder grondstoffen, toch stabiele exportinkomsten te bieden zou een compenserende financieringsfaciliteit bij dalende totale exportopbrengsten, die niet veroorzaakt zijn door het beleid van het land, uitkomst kunnen bieden. Dit houdt in dat de huidige compenserende financieringsfaciliteit die het IMF op het ogenblik kent voor grondstofproducerende landen uitgebreid wordt naar de totale exportopbrengsten ipv. naar opbrengsten uit grondstoffen.

8.0.3 afd. Utrecht: Wijzigen in: "Via mondiaal overleg moet gestreefd worden naar een geïntegreerd grondstoffenprogramma met een fonds voor de financiering van het aanhouden van buffervoorraden en om de prijsfluctuaties tegen te gaan zodat een evenwichtige inkomensontwikkeling voor de ontwikkelingslanden is gewaarborgd.

8.1.1 afd. Langstraat: Invoeien voor mondiaal overleg: democratisch. Toel: In een groot overlegorgaan bestaat het gevaar dat een klein land door een groot machtsblok wordt platgerukt.

8.1.2 Laren/Blaricum/Huizen: "mondiaal" vervangen door "wereldwijd"

8.1.3 afd. Twente: Schrapen: "van prijsovereenkomsten ... buffervoorraden" Toevoegen: "De volgende oplossingen zouden voor alle betrokken partijen gunstig zijn: a. grondstoffenovereenkomsten ter vermindering van de prijs-schommelingen, zonedig via een gemeenschappelijk fonds met

egalisatie; b. op internationaal niveau beheerde buffervoorraden, ten einde de schommelingen van de prijzen van verbruiksartikelen te beperken."

Toel: In grote lijnen zijn wij het met de cie eens, alleen kiezen wij voor een andere uitwerking. Ipv grondstoffenovereenkomsten met vaste limieten lijkt ons een stelsel waarbij hoge prijzen de producenten meer geld in een fonds moeten storten naargelang de prijs hoger boven een richtprijs stijgt en daaruit meer compensatie ontvangen naarmate de prijs daar dieper onder daalt beter. Prijsfluctuaties worden zo niet afgekept (wat tot marktverstoring leidt) maar afgedempt. Wat voor "ingrijpen" bedoelt de cie eigenlijk in haar toelichting?

Nationale buffervoorraden zijn inefficiënt, omdat de afzonderlijke landen gezamenlijk een grotere voorraad (rente-verlies!) nodig hebben, dan wanneer er een gezamenlijke internationale voorraad is (een soortgelijk probleem speelt in de sociale verzekering). Een nationale voorraad kan bovendien voor speculatie misbruikt worden.

8.1.4 afd. Gelderland: Schrapen vanaf "in het belang..."

Toel: verzwakt de stelling en is bovendien in het belang van iedereen.

8.2.1 afd. Den Haag: 2e zin stelling 8 schrappen. Toel: is overdreven en vanzelfsprekend.

8.2.2 Twente: Toevoegen: "Verder moeten ontwikkelingslanden die sterk afhankelijk zijn van één of enkele grondstoffen streven naar meer diversificatie." De cie heeft dit aspect al aangestipt in de toelichting op stelling 4. Het mag naar ons idee juist in deze stelling niet ontbreken.

8.2.3 afd. Den Haag: Aanbeveling stelling 8 in z'n geheel te handhaven en er aan te koppelen en de 1e zin van stelling 8. Toel.: stelling is dan completer.

CIE: MBT DE AMENDEMENTEN OP STELLING 8 IS NOG GEEN STANDPUNT BEPAALD.

STELLING 9

9.0.1 afd. Leiden: schrappen gehele stelling. Toel: Wat er nu staat is nonsens. De ontwikkelingslanden hebben volgens deze stelling recht op een deel der Noordzeeolie- en gaswinsten! Bovendien ontbreken controle en sancties. Of ziet de cie op elk boorplatform een V.N.-vredesmacht?

Cie: ontraden, echter cie 8. Cie 8: toevoegen na zeebodem (of internationale wateren: muv. het continentaal plat en de territoriale wateren,

9.0.1 afd. Apeldoorn: Schrapen Toel: niet aanvaardbaar: gaat uit van de collectivistische idee; winsten voor ondernemingen komen indirect mensen toch ten goede. Cie: ontraden, redenering klopt niet.

9.0.1 afd. Amsterdam: Schrapen. Toel: het gestelde in deze stelling veroorzaakt investeringsangst. Exploitatiebereidheid wordt door verminderde winstmogelijkheden aanzienlijk vertraagd. Cie: ontraden..

9.0.2 afd. Zeeland: Wijzigen in: De grondstoffen die van de zeebodem gewonnen kunnen worden dienen beschouwd te worden als een gemeenschappelijk erfdeel der mensheid en alle landen dienen tegen een

redelijke vergoeding over deze grondstoffen te kunnen beschikken zonder dat er oneigenlijke concurrentie ontstaat. Toel: Deze formulering komt ons economisch realistischer voor dan de oorspronkelijke stelling Cie: ontraden, aan wie dienen deze vergoedingen ten goede te komen?

9.1.1 afd. Twente: wijzigen: "van de zeebodem" in: "internationale wateren". Toel: Ook de winning van grondstoffen onder de zeebodem (olie) en uit de zee zelf (krill) moeten volgens ons onder stelling vallen. Met "internationale wateren" bedoelen we in dit verband de wateren buiten de exclusieve economische zone van 200 mijl die in het nieuwe Zeerechtverdrag wordt genoemd. Cie: overgenomen.

9.1.2 afd. Hart v. Brabant: Invoeien tussen zeebodem en gewonnen: "en Antarctica". Toel: De grondstoffen te in Antarctica worden eveneens beschouwd als een gemeenschappelijk erfdeel der mensheid. Er is geen reden dit deel van de wereld hier niet te vermelden. Cie: overnemen.

9.1.3 Laren/Blaricum/Huizen: Toevoegen na zeebodem: uit Antarctica en van onze omringende hemellichamen. Toel: Men dient alle nog niet onder enige soevereiniteit vallende rijkdommen voor de gehele mensheid veilig te stellen. Cie: strekking o.k., echter m.b.t. hemellichamen voorlopig irreëel.

9.1.4 distr. Noord: Na mensheid, "...", restant schrappen en vervangen door "De baten dienen evenredig over alle landen verdeeld te worden. Cie: overgenomen, indien bevolkingsevenredigheid wordt bedoeld.

9.1.5 afd. Den Haag: Tussenvoegen in 1e zin, 5e regel: na: "... der mensheid ...". Toel: De stelling is anders in strijd met internationale zee-rechtelijke afspraken. Cie: ontraden, echter cie 8.

9.1.6 afd. ABCD: Schrapen: "...en de baten ervan dienen als zodanig ook aan ontwikkelingslanden ten goede te komen". Toel: zie cie Exportbeleid. Cie: zie bij cieexport EXPORTCOMMISSIE Schrapen: "... en de baten ervan dienen als zodanig ook aan ontwikkelingslanden ten goede te komen". Toel: Er zou moeten worden aangegeven op welke wijze de baten verdeeld worden over welke staten. Cie: ontraden, voorkeur voor 9.1.4 Noord.

9.1.7 afd. Utrecht: "dienen als zodanig ook" wijzigen in: "dienen als zodanig mede" Toel: de baten van de zeebodemgrondstoffen dienen niet alleen aan de ontwikkelingslanden ten goede te komen. ("mede" is i.v.m. de bedoeling taalkundig juist). Cie: ontraden, strekking o.k. maar dit werd bedoeld in de stelling.

9.1.8 afd. Langstraat: Toevoegen na komen: waarbij de door de VN vastgestelde 12 mijls-zone blijft gehandhaafd. De direct voor de kunst v.e. land gevonden bodemschatten moeten ook aan dat land ten goede komen. Cie: ontraden, voorkeur voor cie 8.

STELLING 10

10.1 Afd. A'dam: Schrapen de woorden rendabele alternatieve. Toel: Ook de ontwikkeling van conventionele energiebronnen is essentieel, zoniet essentiëler.

10.3 afd. Zeeland: Schrapen: "Alternatieven". Toel.: Door te spreken van alternatieve energiebronnen wordt de keuzevrijheid van energievoorzieningen te beperkt, bovendien is hier sprake van betuttelend optreden.

Afd. Venlo: Schrapen: "alternatieve". Afd. Laren/Blaricum/Huizen: Schrapen: "alternatieve". Toel: Ook niet alternatieve energiebronnen komen hiervoor in aanmerking.

Afd. ABCD: Schrapen het woord "alternatieve". Toel.: Alternatieve sluit het gebruik van niet-alternatieve energiebronnen uit. Afd. Hart van Brabant: Schrapen: "alternatieve". Toel: De ontwikkelingslanden hebben recht op alle energiebronnen, waarbij het gebruik van rendabele energievormen belangrijk is voor de ontwikkeling van de betreffende landen. Dit laat onverlet dan het gebruik van alternatieve energiesoorten de afhankelijkheid van de conventionele energiebronnen vermindert. Cie: ontraden. Toevoegen voor de ontwikkeling: Naast rendabele en ecologisch verantwoorde conventionele energiebronnen is...

10.2 afd. Twente: Wijzigen: "rendabele" in "rendabele en ecologisch verantwoorde" Toel: De commissie noemt dit aspect niet in de stelling zelf, terwijl wij het evenzeer van belang achten als de rentabiliteit. Verder sluit dit am. natuurlijk aan bij door ons voorgestelde stelling 1a. Cie: overgenomen.

STELLINGEN 11 en 12

Cie 10: stelling herschrijven als: (samengevoegd) Het onderwijs dient in de ontwikkelingslanden zowel kwalitatief als kwantitatief verbeterd te worden. Het dient regionaal opgezet te worden en gericht te zijn om de persoonlijke zelfontplooiing, en de economische ontwikkeling ten dienste staan. Het Noorden dient bereid te zijn om aangepaste leermiddelen, van niet politieke aard, ter beschikking te stellen. Hoge prioriteit in dit alles heeft de strijd tegen het alfabetisme en het "leren om te leven".

11.0.1 afd. Hart v. Brabant: Schrapen van deze stellingen tbv. 1 nieuwe stelling: "Het onderwijs in de ontwikkelingslanden dient zowel kwalitatief als kwalitatief verbeterd te worden, daarbij aangepast aan de cultuur e.d. van de betreffende regio. De educatie dient tegelijkertijd plaats te vinden op drie terreinen, nl. 1) volwasseneneducatie, 2) alfabetisering der kinderen, 3) voorlichting op het terrein van de gezondheidszorg."

Toel: Het is noodzakelijk dat de educatie regio-gericht is, daar er grote verschillen in cultuur binnen één land aanwezig kunnen zijn. Voorts dient de educatie gericht te zijn op de drie genoemde terreinen. De volwasseneneducatie dient zich te richten op het bereiken van een efficiëntere productie, b.v. d.m.v. technische hulp. De alfabetisering van de kinderen valt te beschouwen als toekomstinvestering. De voorlichting omtrent gezondheidszorg is noodzakelijk, vooral op de terreinen voeding en geboorteperking. Hierdoor kan op langere termijn voorkomen worden dat de ontwikkelingslanden in grote problemen zouden komen te verkeren. Cie: ontraden, voorkeur voor Cie 10.

11.1.1 afd. Twente: Wijzigen in: Het onderwijs in de derde wereld moet zijn gericht op:

a. alfabetisering
b. bevordering van hygiëne en goede voedingsgewoonten
c. de economische ontwikkeling van het land
d. de opbouw van een eigen nationale samenleving
e. individuele ontplooiing
De mogelijkheid om onderwijs te volgen moeten worden verruimd zodat iedereen de kans krijgt goed onderwezen te worden.
Cie: ontraden zie Cie 10.

11.02. afd. Gelderland:
Combineren tot één stelling.
Toel. zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.
11.0.2 afd. Den Haag:
Aanbeveling: Aanstelling 12 vastkoppelen stelling 12, zodat er 1 stelling ontstaat.
Toel: Redactioneel beter. Twee aparte stellingen zijn niet noodzakelijk.
Cie: positieve suggesties, zijn deels overgenomen in Cie 10.

11.1.2 Afd. Zeeland:
Toevoegen: "En dient aangepast te zijn aan de behoeften van het desbetreffende land.
Toel: hierdoor wordt voorkomen dat allerlei zinloze prestige-projecten worden opgezet en het onderwijs aan de basis wordt vergeten.
Cie: zie 10.

11.1.3 Laren/Blaricum/Huizen:
Toevoegen: waarbij ontwikkelingsgeld nooit mag worden misbruikt voor propagandadoeleinden.
Toel: Waarborgen dienen te worden gesteld, zodat politieke en religieuze indoctrinatie wordt vermeden. Als liberalen mogen wij onze medewerking aan dit soort praktijken onder geen beding verlenen.
Cie: zie cie 10.

11.1.4 afd. A'dam:
Toevoegen als laatste zin: Versnelde bestrijding van het analfabetisme dient hierbij voorop te staan.
Toel: Juiste zin op de juiste plaats.
Cie: zie Cie 10.

11.1.5 afd. ABCD:
Toevoegen nw zinsdeel na "worden" waarbij het een aanbeveling verdient het onderwijs ten dienste te laten staan van persoonlijke vorming en economische ontwikkeling.
Toel: duidelijker.
Cie: zie Cie 10.

11.1.6 afd. Utrecht:
Toevoegen: "aangepast aan de eigen behoeften".
Toel: gedacht kan hierbij worden aan speciaal onderwijs, dat gepaard gaat met speciale projecten en daarop gericht is. M.n. ook landbouwonderwijs, geschikt voor toepassing in kleinschalige landbouw.
Cie: zie cie 10.

11.1.7 afd. Den Haag:
Bijvoegen na gehele stelling: ..., waarbij de nadruk komt te liggen op stimulering van het ambachtsonderwijs ...
Toel: Ambachtsonderwijs is een structurele verbetering, althans een begin, van de economie.
Cie: zie cie 10.

11.1.8 afd. Zoetermeer:
Overwegende dat het onderwijs een fundamentele functie heeft voor de opbouw van het land. Verzoekt om aanvulling van stelling 11 met de zin: Hieraan dient absolute prioriteit geschenken te worden.
Cie: zie cie 10.

12.0 afd. Twente:
Schrappen.
Toel: Na ons amendement op stelling 11 is deze stelling overbodig. Wij vinden het een nogal detaillistisch standpunt. De ontwikkeling van de 3e wereld verdient in het algemeen de steun van de rijke landen, om dat bij de alfabetiseringscampagnes opeens te gaan noemen en op andere punten niet, is nogal willekeurig. Om ook nog eens de vorm van de steun te specificeren is helemaal over-

dreven. Waarom wel met geld en niet met mankracht? Waarom kan de derde wereld zelf niet voor de lectuur zorgen? Wat ons betreft is alfabetisering als onderdeel van het totale onderwijsbeleid van stelling 11 voldoende.
12.0 afd. ABCD:
schrappen in zijn geheel.
Toel.: zie toel. stelling 11.
12.0 afd. Amsterdam:
schrappen.
Zie toelichting stelling 11.
12.0 afd. Zeeland:
schrappen. Gehele stelling overbodig, gelet op het gestelde in stelling 11.
12.1.1 afd. Utrecht:
schrappen: "en aangepaste lectuur"
Toel. dit spreekt voor zichzelf en is daarom overbodig.
12.1.2 Laren/Blaricum/Huizen:
Vervangen: "aangepaste lectuur" door: "goede onderwijsmiddelen".
Toel. Aangepaste lectuur klinkt te vaag, goede onderwijsmiddelen lijkt ons een betere omschrijving.
12.1.3 exportcie + ABCD:
"lectuur" vervangen door "leermiddelen".
Toel: Er bestaan meer middelen dan alleen lectuur om mensen vaardigheden aan te leren.
12.1.4 Afd. Langstraat:
Toevoegen na worden: mits deze op een zo breed mogelijk politiek draagvlak gebaseerd is.
Cie: zie cie 10.

STELLING 13

13.0.2 afd. Amsterdam.
Stelling volledig herschrijven in: Er dient gestreeft te worden naar decentralisatie van de gezondheidszorg. De bereikbaarheid van de gezondheidszorg dient hierbij voorop te staan. Stelling zoals deze er stond was veel te opslachtig geformuleerd.
Herschreven stelling is tekst veel beter "to the point".
Cie: voorkeur voor 13.0.3.

13.0.3 afd. Zeeland.
Wijzigen in: De gezondheidszorg in de ontwikkelingslanden dient een andere indeling te krijgen. Hierbij moet de nadruk komen te liggen op de eerste lijns gezondheidszorg en op geboortebeperving en hygiëne.
Toel: Eerste lijns gezondheid is een absolute noodzaak in landen waar de infrastructuur slecht is. Geboortebeperving kan een bijdrage leveren aan een betere gezondheid van de vrouw en een hogere levensstandaard in het algemeen. Betere hygiëne zal er toe leiden dat besmettelijke ziekten minder kans krijgen.
Cie: overgenomen.

13.3 Laren/Blaricum/Huizen.
Schrappen: laatste zin.
Toel: Dwang bij de beroepsuitoefening zal de motivatie van het medisch personeel zeker niet ten goede komen, en drukt in tegen onze liberale principes.
Afd. Zoetermeer.
Overwegende dat bevoogding van buitenaf onaanvaardbaar is. Verzoekt om schrapping van stelling dertien vanaf de zin "Medisch personeel etc. etc." Exportcommissie.
"Medisch personeel moet ook gedurende enige tijd in gezondheidszorg werken". Schrappen.
Toel: deze laatste zin straalt pure bevoogding uit. Strijd derhalve met stelling 1.
Afd. Apeldoorn.
Zin "Medisch werken" schrappen.
Toel: Aliberaal: geen vrije keuze van arbeid voor het medisch personeel.
Afd. ABCD.
Laatste zin schrappen.
Toel: te bevoogdend.
Cie: Huidige zin is inderdaad te bevoogdend.
Laatste zin vervangen door: "Het lijkt wenselijk dat medisch personeel na de studie enige tijd in de eerstelijnsgezondheidszorg werkt."

13.0.1 afd. Twente.
Schrappen: "De gezondheidszorg ...werken" (gehele bestaande tekst)
Het is opmerkelijk dat de cie in stelling 3, waar het de economische orde betreft, omstandig betoogt dat bevoogding uit den boze is en dat ieder land zelf moet kunnen kiezen welk stelsel het best balt, terwijl in zede stelling ten aanzien van de gezondheidszorg volledig het tegendeel lijkt te gelden. De organisatie van de gezondheidszorg in Botswana lijkt ons geen onderwerp voor Nederlands beleid. Zie verder ons ander amendement op deze stelling.
Cie: Huidige zin is inderdaad te bevoogdend.
Laatste zin vervangen door: "Het lijkt wenselijk dat medisch personeel na de studie enige tijd in de eerstelijnsgezondheidszorg werkt."

13.4.3 afd. Twente.
Toevoegen: In de gezondheidszorg in de derde wereld moet vooral aandacht worden geschonken aan de preventieve zorg. Hierbij is het belangrijk autochtoon medisch personeel op te leiden, dat direct ten dienste van de bevolking staat in het gehele land.
Dit komt in grote lijnen overeen met wat in de toelichting staat, maar dan de inhoudelijk kernpunten en niet de organisatievorm. Vooral het opleiden van autochtoon medisch personeel dat direct ten dienste van de bevolking staat vinden wij belangrijk, omdat de derde wereld in dit opzicht zo spoedig mogelijk zelfstandig moet worden en autochtone medewerkers vaak dicht bij de bevolking zullen staan.
Cie: ontraden.

13.4.4 afd. Twente.
Toevoegen: Het objectiever benaderen en meer benutten van lokale traditionele geneeskunde is veel zinvoller dan het overdragen van zeer geavanceerde medische technologie. Locale traditionele geneeskunde wordt soms (net als de alternatieve geneeskunde in Nederland) veel te snel afgedaan. Los van verkeerde of zinloze praktijken, kent deze geneeskunde vaak ook waardevolle elementen (bepaalde kruiden, meer aandacht voor de sociale facetten). Het benutten van deze "aangepaste medische technologie is veel doelmatiger dan het proberen te exporteren van dure en vaak te gecompliceerde technieken uit de rijke landen.
Cie: overgenomen.

13.4.5 afd. Gelderland.
Toevoegen: "om de overgang tussen "medicijnman" en Westerse gezondheidszorg te versoepelen, dient er een overgangsregeling in het leven te worden geroepen".
Cie: Hoewel strekking o.k. voorkeur voor 13.4.4.

13.4.2 afd. Laren/Blaricum/Huizen.
Toevoegen: In de medische sector dient de nadruk te worden gelegd op de geboortebeperving
Cie: zie 13.0.3 en 1.0

13.4.1 afd. Kennemerland.
Toevoeging na laatste zin: Ontwikkelingslanden moeten wat betreft de medische voorzieningen zo snel mogelijk zelf voorzienend worden.
Cie: overgenomen.

STELLING 14

14.0.1 Afd. ABCD
Schrappen in zijn geheel.
Toel: Wij wachten de motie van de Commissie Exportbeleid af.
Cie: Welke motie? Wij zijn benieuwd.

14.0.4 afd. Apeldoorn.
Schrappen verlichting vanuit economisch oogpunt tamelijk irrieëel.
Cie: Ontraden. Verhoging achten wij noodzakelijk, ondanks

economische bezwaren. Op langere termijn heeft dat zelfs gunstige gevolgen voor de economie.

14.0.6 Afd. Amsterdam.
Stelling volledig herschrijven in: De Nederlandse regering dient er gegeven de huidige economische situatie naar te streven de huidige 1% norm van het B.N.P. te handhaven en waar mogelijk in internationaal verband verder uit te bouwen. Gezien het feit dat ieder Departement zijn bijdrage aan de noodzakelijke saneringsoperatie, middels bezuiniging moet leveren, lijkt het handhaven van de ontwikkelingshulp, conform de huidige 1% norm, mede gezien het reeds bestaande stuwmeer, voldoende gehonoreerd.
Cie: Ontraden. zie 14.0.4

14.0.2 afd. Hart van Brabant.
Schrappen der stelling ten behoeve van een nieuw stelling: "Nederland dient bij een economische crisis een zo hoog mogelijk bedrag voor ontwikkelingssamenwerking uit te trekken. Een tijdelijk teruggang is misschien niet te vermijden. De belangen der ontwikkelingslanden mogen nimmer uit het oog verloren worden. Na het herstel van de economie dient het te besteden bedrag weer op tenminste het huidige peil gebracht te worden".
Toel: In een economische crisis is het noodzakelijk dat er bezuinigd wordt. Ontwikkelingsamenwerking valt daar eveneens onder. De gevolgen kunnen de eerste tijd opgevangen worden door het zgn. stuwmeer wat is gevormd door niet uitgegeven budgetten.
Cie: ontraden.

14.0.8 afd. Zeeland
Wijzigen in: Nederland dient ook bij een tijdelijk teruglopende economische ontwikkeling het reële bedrag te besteden aan ontwikkelingssamenwerking, geleidelijk te verhogen en er bij de andere landen op aan te dringen het Nederlands voorbeeld te volgen.
Toel: Momenteel is er sprake van een tijdelijke terugval van de economie, deze mag geen gevolgen hebben voor de ontwikkelingshulp, anders gaat het worden als de economische recessie structureel van aard gaat worden, in dat geval zou wel gekeken moeten worden naar de omvang van de hulp. Wij vinden het zinloos een bepaald percentage te noemen inzake de hoogte van de hulp omdat elk percentage een subjectieve keus is. Wel zijn wij van mening dat de hulp moet stijgen, en daarom vinden wij de laatste regel van de stelling volkomen overbodig.
Cie: geen standpuntbepaling, voorkeur voor 14.0.7

14.0.5 afd. Nijmegen.
Stelling 14 schrappen en vervangen door:
Nederland dient in het kader van de in deze resolutie voor gestelde herstructurering van de ontwikkelingssamenwerking, het reële bedrag te besteden aan ontwikkelingssamenwerking voorlopig te handhaven op het huidige niveau (1% BNP)
Toel: Zowel herstructurering als verhoging van het reële bedrag tegelijk gerealiseerd brengt een onoverzichtelijke situatie teweeg ten aanzien van de uitvoering van beide. Men diert derhalve te kiezen voor één van beide. In dit amendement kiezen wij op de eerste plaats voor herstructurering, waarbij na voltooiing van voornoemde herstructurering, alsnog een van de 1% norm afwijkend reëel bedrag kan worden bepaald.
Cie: Het percentage moet omhoog onafhankelijk van de herstructurering. Ontraden.

14.0.3 afd. Noord-Veluwe.
Vervangen door: Nederland dient het reële bedrag te besteden aan ontwikkelings-

menwerking, te koppelen aan de economische ontwikkeling van ons land.
Cie: Ontraden. Voorkeur voor 14.0.8

14.1.1 afd. De Langstraat
Schrappen: Reële.
Als het ontwikkelingsbudget op 1% gehandhaafd blijft (zie stelling 14.2.4) kan het zijn dat het reële bedrag van de ontwikkelingshulp verminderd.
Cie: ontraden.

14.1.3 afd. Waterland.
Wijzigen: 'geleidelijk' t/m ontwikkelingssamenwerking in: gelijk te houden.
Toel: uit humanitaire en solidariteitsoverwegingen zijn wij tegen het verlagen van de ontwikkelingshulp.
Cie: ontraden.

14.1.2 afd. Kennemerland
Veranderen eerste zin in: ...ontwikkelingssamenwerking, op het huidige nivo te handhaven, en ...
Toel: Wij vinden dat bij een teruglopende economie niet de ontwikkelingslanden, maar ook wijzelf niet, de dupe mag worden van die teruglopende economie.
Cie: ontraden.

14.1.4 afd. Den Haag.
Schrappen in eerste zin, vijfde regel: ...geleidelijk aan te blijven verhogen... In plaats hiervan: ...te handhaven....
Cie: ontraden.

14.1.5 afd. Zuid-Oost Drente
"...., geleidelijk aan te verhogen," veranderen in: "in principe gelijk te houden",
Motivatie: Als Nederland de ontwikkelingshulp optrekt, naar 2½%, zal dit eerstens in deze tijd grote problemen in de begroting opleveren, en tweedens zal het een druppel op een gloeiende plaat blijven. Als de andere landen ons voorbeeld van 1% van het BNP volgen, zal het effect veel groter zijn.
Cie: ontraden.

14.2.1 Afd. Laren/Blaricum/Huizen.
Schrappen: Laatste twee zinnen.
Toel: in de huidige situatie waarin onze economie terugloopt en alle departementen moeten inleveren is het niet meer dan redelijk ook ontwikkelingshulp hierin te betrekken.
Cie: Ontraden.

14.2.2 Afd. Laren/Blaricum/Huizen.
Schrappen: voor laatste zin en laatste zin vervangen door: Op bepaalde vormen van de ontwikkelingshulp zal moeten worden bezuinigd.
Toel: Niet alle posten van het departement van ontwikkelingshulp zijn per definitie goede, enkel en alleen omdat het ontwikkelingshulp heet. Men denkt hierbij aan subsidies aan het N.C.O. en marxistische terreurorganisaties in de Derde Wereld zelf.
Cie: Ontraden. Laatste zin schrappen en vervangen door: Wij wijzen bezuinigingen op het totaalbedrag, te besteden aan ontwikkelingssamenwerking af. Zie ook 16.3.2

14.0.7 afd. Venlo.
Wijzigen in: Nederland moet streven naar 2.5% van het BNP dat besteed wordt aan ontwikkelingssamenwerking, in 1990.
Toel: Een vast percentage enerzijds, zijn twee verschillende grootheden.
Cie: Geen standpuntbepaling.

14.2.4 afd. De Langstraat.
Vervangen 2½% door 1%.
In economisch moeilijke tijden moet uitgekeken worden dat niet de eigen economie de dupe wordt van de ontwikkelingshulp las die nog niet eens goed gebruikt wordt.
Cie: Ontraden.

14.1.7 Laren/Blaricum/Huizen.
Vervangen 'geleidelijk....vol-

gen" door: "te handhaven op 1% van BNP".
Toel: In de huidige situatie is dit genoeg. Wij hebben al een z.g. stuwmeer reeds gevoerde maar onbestede hulpgeelden.
Cie: Ontraden.

14.1.6 afd. Utrecht.
"geleidelijk aan te blijven verhogen" wijzigen in: "te stabiliseren en indien mogelijk tezamen met andere landen te verhogen."
"2½ wijzigen in 1½".
Schrappen: "Wij zijn tegen... t/m...ontwikkelingssamenwerking".
Toel: Het zichzelf binden op een percentage van 2½ is in de huidige economische situatie irreëel, evenals het bij voorbaat uitsluiten van elke vorm van bezuiniging. Beter is te pogen, de andere EEG-landen ertoe te brengen hun aandeel van de ontwikkelingshulp als percentage van het BNP op te voeren naar een niveau dat meer over eenkomt met de afspraak van de EEG-landen om jaarlijks 1½ van het BNP aan ontwikkelingshulp te besteden of zelfs de 0,75%-richtlijn van de UNO, opgenomen in de 3e Ontwikkelingsstrategie voor het 3e ontwikkelingsdecennium 1981 - 1991.
Ter illustratie: De in 1978 door de NATO-landen gemaakte afspraak om jaarlijks het defensie-budget met 3% reëel te verhogen bleek evenmin te realiseren.
Cie: Geen standpuntbepaling, voorkeur voor 14.0.8

14.2.3 District Noord + afd. Den Haag + afd. Z.O. Drente.
Schrappen van de zin "Wij streven naar 2.5% van het BNP in 1990."
Toel: Het noemen en bepalen van de norm wordt niet onderbouwd. Bovendien is het niet duidelijk of het gaat om officiële hulp of om de totale middelenoverdracht in het kader van ontwikkelingshulp van een land. Verder is de stelling zonder het noemen van deze norm in overeenstemming met eerder geformuleerde VN-aanbevelingen, waardoor de voorbeeld- cq. voortrekkersrol van Nederland in de Westerse wereld gehandhaafd blijft. Deze rol is echter niet extra gediend met het instellen van een eigen norm.
Cie: geen standpuntbepaling voorkeur voor 14.0.8.

14.4.1 afd. Den Haag.
Toevoegen aan stelling 14.1.4
...Een kritische herbezinning op de effectiviteit van de Nederlandse ontwikkelingshulp is noodzakelijk....
Toel: Men leze het rapport van de Prof. Mr. B.M. Telderstichting over het NCO. Gebleken is dat ontwikkelingsgelden niet altijd terecht komen daar waar zij behoren terecht te komen.
Cie: ontraden, voorkeur voor 16.3.1 en 16.3.2

14.0.4 afd. Apeldoorn.
Nederland dient het percentage, te besteden aan ontwikkelingshulp, te handhaven op + 1% BNP.
Cie: ontraden.

14.2.5 afd. Twente.
Wijzigen: "2.5%" in: "1.5%"
Het percentage van 2,5 dat de commissie neemt is volstrekt ondoordacht, tenzij de commissie verondersteld dat het BNP de komende 10 jaar aanzienlijk zal afnemen. Op de korte termijn ontbreken de financieringsmogelijkheden om het percentage ontwikkelingshulp aanzienlijk te laten stijgen. Bovendien heeft het ongebonden deel van de ontwikkelingshulp een deflatoire werking, die in de huidige economische situatie bijzonder ongewenst is. Verder maakt de commissie niet duidelijk hoe zij deze groei wil financieren: grote sociale-lastendruk? grote financieringstekort? nog

meer extra bezuinigingen? Pas op de langere termijn, na 1985 zijn er wellicht mogelijkheden om het percentage ontwikkelingshulp te verhogen. Bovendien zijn er ook op die termijn pas mogelijkheden te vinden om de ontwikkelingshulp samenwerking verantwoord uit te breiden. Het is fetsisme om te denken dat ontwikkelingshulp samenwerking vooral een kwestie van geld is. Dure projecten zijn niet altijd goede projecten. Ook als er geen nood is, is het toch vaak moeilijk om kanalen te vinden om zinvol hulp te verlenen. Zomaar geld uit geven is meer een gebaar dan effectieve hulp.
Wij zijn in principe wel voor een toename van de ontwikkelingshulp samenwerking, maar we willen dan wel een eerlijk en haalbaar doel kiezen (dat trouwens nog inspanning genoeg zal vragen) en niet veel aplomb een gouden berg beloven.
Cie: zie 14.1.6

STELLING 15

15.0.1 afd. Amsterdam.
Stelling volledig herschrijven in: Er dient gestreeft te worden naar een breedschalig overleg tussen Noord en Zuid om de ontwikkelingshulp samenwerking zo effectief mogelijk te doen zijn.
Stelling zoals deze er stond veel te omslachtig geformuleerd. Ook hier geldt dat de herschrevenstelling juist en beter "to the point" is.
Cie: ontraden, voorkeur voor eigen formulering met overgenomen amendementen.

15.0.2 afd. Zeeland.
Wijzigen in: Er moet naar gestreefd worden de kwaliteit van de hulp te verbeteren en de hulp doeltreffender te maken en er moet op toegezien worden dat de hulp terecht komt op die plaatsen die tussen het hulpverlenende en hulpontvangende land zijn overeengekomen.
Toel: Logischer formulering van de stelling.
Cie: ontraden, voorkeur voor eigen formulering met overgenomen amendementen.

15.1.1 afd. Waterland.
Wijzigen: "nauwkeurig" in: d.m.v. een nauwkeurig controle systeem.
Toel: er moet gestreefd worden naar een wezenlijke vorming van misbruik van ontwikkelingsgelden.
Cie: ontraden, komt op hetzelfde neer.

15.1.3 afd. ABCD.
Schrappen: "wordt besteed".
Hiervoor in de plaats 'resulteert in een besteding'.
Toel: Taalkundig onjuist; een samenwerking kan niet worden besteed.
Cie: ontraden, zie 15.2.1

15.2.1 Exportcommissie.
Toevoegen: 'De inbreng van het bedrijfsleven dient geoptimaliseerd te worden'.
Toel: Er is een breed terrein waar de belangen van een goed ontwikkelingsprogramma en die van het Nederlandse bedrijfsleven kunnen samenvallen, mits het bedrijfsleven leert in te spelen op de behoeften van de ontwikkelingslanden. Een constructieve dialoog en vruchtbare samenwerking tussen beleidsmakers en bedrijfsleven is noodzakelijk.
Cie: overgenomen.

15.1.4 afd. Twente.
Wijzigen: "wordt besteed" in: "verloopt".
Ontwikkelingssamenwerking is veel meer dan ontwikkelingshulp. Dit wordt miskend als je over het 'besteden' van de samenwerking -org slecht Nederlands overigens- spreekt.
Cie: overgenomen.

15.1.2 afd. Twente

Schrappen: 'structurele'.
Het gestelde in de stelling blijft naar onze opvatting niet beperkt tot wat de commissie 'structurele' ontwikkelingshulp samenwerking. Wij zien de zin van deze beperking niet en kunnen hiervoor in de toelichting ook geen argumenten vinden.
Cie: overgenomen.

15.1.5 afd. Twente.
Schrappen: 'Noord en Zuid'.
Wijzigen: 'Het hulpverstrekken en het hulpontvangende land' in 'de hulpverstrekken- en de hulpontvangende landen'.
Het lijkt ons niet zinnig om andere dan de bij de hulpverlening betrokken landen te betrekken bij het vaststellen van de doeleinden. Wat hebben die ermee te maken? Door de meervoudsvorm te gaan gebruiken kan de stelling ook van toepassing blijven op multilaterale hulp. Het lijkt ons echt te zot als een land dat vrijwel niets doet aan ontwikkelingshulp samenwerking (Bijvoorbeeld de Sovjet Unie) wel zou mogen meepraten over hoe het geld van anderen in het land van weer anderen wordt besteed.
Cie: overgenomen.

15.2.2 afd. Leiden e.o.
Toevoegen: 'Bovendien dient het misbruik van ontwikkelingshulpgelden voor z.g. voorlichtingscampagnes voor politieke doeleinden, uitgebannen te worden'.
Toel: B.v. het NCO ontvangt gelden voor steun aan 'bevrijdingsbewegingen' in de derde wereld en voor 'voorlichtings- en bewustmakingscampagnes' onder de Nederlandse bevolking om hier te lande sympathie op te wekken voor (veelal marxistische) terreurorganisaties. Wij knopen met dit amendement aan op de eerste twee alinea's uit de toelichting van de commissie.
Cie: ontraden, voorkeur voor 16.3.2.

15.2.3 afd. Utrecht.
Toevoegen (eventueel als nieuwe stelling): 'De ontwikkelingshulp samenwerking moet bestaan uit een gemengd stelsel van gebonden en ongebonden hulp. Een beperkte mate van gebonden hulp wordt niet afgewezen, mits in EEG-verband gecoördineerd. Ook bij ongebonden hulp zal gestreefd moeten worden naar een zekere mate van controle op de besteding van de gelden'.
Toel: De onderontwikkelde landen geven zelf de voorkeur aan ongebonden hulp; mede daarom kan ongebonden hulp de verstandhouding tussen de ontwikkelde en de onderontwikkelde landen verbeteren; het getuigt ook van meer respect om hulp te verstrekken zonder daaraan voorwaarden met betrekking tot de besteding te verbinden. Gebonden hulp is bovendien voor de ontwikkelingslanden vaak 'duurder'. Daarentegen heeft gebonden hulp voor de verstrekken- landen het voordeel dat het ook hun eigen economie stimuleert en daarnaast de mogelijkheid van controle op de besteding.
Voorzover er gebonden hulp wordt verstrekt, is het gewenst dat er in EEG-verband afspraken hieromtrent worden gemaakt, dit om te voorkomen dat het beleid van de verschillende EEG-lidstaten tegenstrijdigheden gaat opleveren, ten koste van de ontwikkelingslanden. Multilaterale hulp in EEG-verband heeft daarom de voorkeur.
Cie: ontraden, zie toelichting stelling 15.

STELLING 16

16.0 afd. Apeldoorn.
Schrappen.
Toel: Geldverspilling door het verwachte. Langs- elkaar - heen - werken van staat en

privéinstellingen. Aan eerste instantie overlaten.
16.0 afd. Amsterdam.
Schrappen.
Toel: Te veel kretologie en te weinig uitwerking. Daarenboven ontstaat er een zekere willekeur, daar waar het belastingfaciliteiten betreft. Voorts zijn tal van zaken op beide punten middels subsidie mogelijkheden reeds ondervangen.

16.0 afd. Zoetermeer.
Wanneer men hoofdstuk 4 Stelling 16 in de huidige vorm handhaaft, er de mogelijkheid bestaat dat privéinstellingen hulp kunnen gaan geven aan verkeerde doelen, zoals bijvoorbeeld ultra-linkse of rechtse groeperingen, concludeert dat hoofdstuk 4 stelling 16 geschrapt dient te worden.
16.0 afd. Twente.
Schrappen: 'Via...worden.' (hele bestaande tekst)
De stelling verward ontwikkelingshulp samenwerking en het verlenen van humanitaire hulp. Hoewel de grens niet altijd even scherp te trekken is, bestaat zij wel degelijk. Het Rode Kruis is beslist geen instelling voor ontwikkelingshulp samenwerking. Ook voorlichtingscampagnes over ontwikkelingshulp samenwerking kunnen grotendeels aan het particulier initiatief worden overgelaten. Voor wat betreft de ondersteuning hiervan verwijzen wij naar onze stelling 16.2.1. De fiscale faciliteiten bestaan al, je zou hoogstens kunnen pleiten voor verruiming, maar in de praktijk ligt daar het knelpunt helemaal niet. Hoewel het werk van sommige particuliere instellingen bijzonder waardevol is, en zeker ondersteuning verdient moet niet uit het oog worden verloren, dat dat voor sommige andere instellingen (Leprofonds, Medisch Comité Vietnam, zuiver op begering gericht zendingswerk) op zijn minst twijfelachtig is. Al met al hebben wij geen behoefte aan deze stelling, waar nuances ontbreken en open deuren worden ingetrapt. Zie ons andere amendement op deze stelling.
Cie over 16.0: Allen overgenomen.

16.2.1 afd. Twente.
Toevoegen: 'Het ontwikkelingswerk dat door de particuliere medefinancieringsorganisaties wordt verricht moet worden bevorderd door verruiming van de financiële mogelijkheden'.
De particulier MFO's zijn voortgekomen uit het vroegere zendings- en missiewerk (ICCO en Cebemo) en buitenkerkelijk initiatieven (Novib en Hivos). Deze organisaties hebben goede contacten in de derde wereld, en zijn in staat daar kwalitatief hoogwaardige projecten te vinden. Deze projecten zijn meestal niet zo grootschalig en gebaseerd op initiatieven van de bevolking ter plaatse. Het eigen middelen maar vooral met geld van de Nederlandse overheid financieren de MFO's een deel van deze projecten (van de plaatselijke bevolking wordt een eigen inbreng verlangd, desnoods in de vorm van arbeid). De projecten worden goed in de gaten gehouden (dat gaat langs particuliere kanalen beter dan via de overheid) en geconstateerd kan worden dat deze projecten aanzienlijk effectiever en efficiënter blijken dan bilaterale projecten via de overheid in een bepaald land. De afgelopen jaren zijn de MFO's in hun groei gestuit doordat de Nederlandse regering het effectief bestedbare bedrag voor deze instellingen niet langer liet toenemen. Het lijkt zinnig om voor deze specifieke vorm van particulier initiatief te pleiten, omdat een effectieve besteding van het geld beter dan waar ook gewaar-

borgd blijkt.
Cie: overgenomen.
16.1.1 afd. Laren/Blaricum/Huizen en afd. Leiden.
Toevoegen na 'door': a-politieke.
Toel: Iedere politieke inmenging in de binnenlandse aangelegenheden van de Derde Wereld dient bij voorbaat te worden uitgesloten.
Cie: ontraden.

16.1.2 afd. Utrecht.
Invoegen na 'privé-instellingen': 'werkzaam in de ontwikkelingslanden'.
Toevoegen na 'bevorderd te worden': 'Hulp door privéinstellingen mag geen politiek of religieus karakter hebben'.
Toel: eigenlijke ontwikkelingshulp in de derde wereld is veel belangrijker dan activiteiten van overheids- en privéinstellingen gericht op bewustmaking van de bevolking in het Noorden.
Bij veel instellingen die werkzaam zijn op het gebied van ontwikkelingshulp samenwerking staan vaak politieke doeleinden voorop, gericht op maatschappijverandering. Waar het hulp door kerkelijke instellingen betreft kan soms een herlevende tendens geconstateerd worden tot het opdringen van de eigen godsdienst. In beide gevallen is er sprake van oneigenlijke hulp.)
Cie: ontraden, waarom geen politieke of a-religieuze karakter.

16.1.3 afd. Kennemerland.
Toevoeging na laatste zin: ...worden, waarbij toezicht op deze hulp gewenst is.
Toel: Wij willen graag weten hoe dat geld besteed wordt.
Cie: ontraden, voorkeur voor afd. Delfland 16.2.2

16.2.2 afd. Delfland.
Toevoegen: 'Het ministerie dient op de besteding van gelden toezicht uit te oefenen'.
Waar de overheid faciliteiten verleend mag zij t.b.v. haar onderdanen ook toezicht houden op juiste aanwending van daardoor vrijgekomen middelen. Het Ministerie beschikt over het apparaat daartoe.
Cie: overgenomen.

16.2.3 afd. Zeeland.
Toevoegen aan de stelling: 'Er dient een stringent overheidstoezicht te komen op het gebruik van de fiscale faciliteiten in het bijzonder en de financiële middelen van dergelijke stichtingen in het algemeen, zodat misbruik hiervan voorkomen kan worden'.
Toel: Er moet voorkomen worden dat misbruik wordt gemaakt van de geschenken gelden, waardoor er bij 'het publiek' wantrouwen ontstaat tegen dergelijke stichtingen in het algemeen. Hierdoor zouden de goeden onder de kwaden moeten lijden.
Cie: geen standpuntbepaling.

16.3.1 afd. Twente.
Nieuw toevoegen: 'Criteria voor ontwikkelingshulp samenwerking'.
De Nederlandse ontwikkelingshulp samenwerking moet worden geconcentreerd op een beperkt aantal landen. Ontwikkelingshulp samenwerking met landen waar de mensenrechten ernstig en voortdurend worden geschonden vindt alleen plaats voorzover die de ontplooiingsmogelijkheden van de bevolking rechtstreeks en controleerbaar vergroot. Nederlandse ontwikkelingshulp samenwerking mag niet bijdragen aan gewelddadige acties.
Versnippering van de hulp over een groot aantal landen maakt het realiseren van stelling 15 onmogelijk. Zowel goed overleg met het ontvangende land als controle op de besteding zijn dan onmogelijk. Bij concentratie van de hulp kunnen projecten elkaar onderling versterken en kunnen opgedane ervaringen opnieuw benut worden. De tekst over mensenrechten vinden wij belang-

rijk genoeg om van de toelichting naar de resolutie te verplaatsen. De laatste zin lijkt ons vanzelfsprekend. Wij staan kritisch tegenover hulp aan landen met een agressieve politiek en aan bevrijdingsbewegingen.
Cie: overgenomen.

16.3.2 afd. Twente.
Nieuw toevoegen:
Voorlichting over ontwikkelingssamenwerking.
Het is van groot belang dat de Nederlandse bevolking wordt geïnformeerd over ontwikkelingssamenwerking. Om dit doel werkelijk te bereiken moet de NCO worden gereorganiseerd, zodat:
a. een orgaan ontstaat dat representatiever is voor de Nederlandse samenleving in haar geheel;
b. de besluitvorming over de toewijzing van gelden geschiedt door een beperkte groep deskundigen die niet belanghebbend zijn;
c. de criteria voor de toewijzing van gelden weer worden afgestemd op de oorspronkelijke bedoeling van de NCO. Deze zaak is op dit moment aan de orde en zal dat nog wel enige tijd blijven. De NCO die oorspronkelijk werkte met een algemene doelstelling en een brede vertegenwoordiging, is de afgelopen jaren geradicaliseerd zodat ze steeds meer kleine actiegroepjes ging financieren met dubieuze resultaten. De Telderstichting heeft hierover onlangs een rapport uitgebracht, waarvan wij de aanbevelingen geheel onderschrijven.
Cie: overgenomen.

STELLING 17

17.0.1 afd. Amsterdam en afd. Zoetermeer.
Schrappen:
De stelling voegt geen wezenlijke nieuwe elementen aan de resolutie tot. De filosofie achter deze stelling is middele tekstveranderingen en toevoegingen in andere stellingen voldoende verwoord.
Cie: ontraden.

17.0.1 afd. Zeeland.
Schrappen:
De gehele stelling.
Toel: Deze stelling is economisch volkomen onhaalbaar. De verschillen tussen de wisselkoersen zijn veel te groot om die in enigerlij mate met elkaar in overeenstemming te brengen.
Cie: ontraden.

17.1.1 afd. Den Haag.
Schrappen in de eerste zin, tweede en derde regel:
...ruimer en soepeler...
Toel: Indienhulp aan ontwikkelingslanden wordt aangepast aan de sociaal-economische situatie van het ontvangende land dan kan men per land bekijken of deze hulp ruimer en soepeler kan worden verleend. Men moet deze niet bij voorbaat al ruimer en soepeler verlenen, zoals in de stelling gelezen kan worden.
Cie: ontraden.

17.1.2 Laren/Blaricum/Huizen.
Vervangen 'soepeler' door 'strenger'.
Toel: Geldverspilling, corruptie, en steun aan terreurorganisaties dient te worden tegengegaan.
cie: ontraden.

17.1.3 afd. Noord-Veluwe.
Toevoegen achter verleend: waar de democratie gewaarborgd is.
Cie: ontraden
Toevoegen aan de stelling: mits de defensie uitgaven een bepaald percentage van het BNP niet overschreid.
Cie: is ondervangen door de laatste zin.

17.2.2 Laren/Blaricum/Huizen
Schrappen: tweede zin.
Toel: Dit voorstel frustreert een vrije markt ont-

wikkeling en is uit dien hoofde a-liberaal.
Cie: ontraden. VME is geen doel maar een middel.

17.2.3 afd. Hart van Brabant.
Schrappen 'Dienen wisselkoersen te worden gestabiliseerd en'.
Toel: Indien wisselkoersen gestabiliseerd worden, kan een economie onder druk komen te staan. Het is wenselijk dat de koersschommelingen tot een minimum beperkt worden, doch stabilisatie is niet wenselijk
Cie: ontraden.

17.2.1 afd. Den Haag.
Schrappen laatste twee zinnen.
Toel: De systemen zoals die momenteel door het IMF en de Wereldbank worden toegepast voldoen goed en wij hebben er vertrouwen in dat zij deze systemen indien wenselijk of noodzakelijk zelf zullen aanpassen.
Cie: ontraden.

17.2.5 district Noord.
Het tekstgedeelte van de concept-stelling 'en dient er een nieuwe vorm van betalingsbalansondersteuning, het BCS, door de rijkste landen te worden ingevoerd. 'dient vervangen te worden door: 'en dient de schuldenproblematiek van de ontwikkelingslanden aangepakt te worden.
Toel: Wij zijn van mening dat een land niet beloond dient te worden als het een(groot) betalingsbalanstekort heeft c.g. in stand houdt. Uit de toelichting van concept-stelling 17 lezen we echter dat hoe groter het tekort is, des te soepeler de terugbetalingsregeling aan het IMF dient te zijn. Ook de voorgestelde BCS verdeelt gelden slechts onder landen met een tekort en dan nog hoe groter het tekort hoe meer men ontvangt! De manier waarop dit op de korte termijn gefinancierd dient te worden is ook nogal irreal. De voor gestelde 0.5% van het BNP zou ongetwijfeld boven op de huidige 0,7% ontwikkelingshulp-norm komen, enals we zien hoe weinig landen zich aan deze norm houden maakt deze extra norm weinig kans van slagen uitgevoerd te worden.

Tenslotte zijn de grenzen van 1500 US\$ en 4000US\$ wel erg simplistisch om het verschil tussen arm en rijk aan te duiden.
Om toch wat aan de betalingsbalansproblemen van ontwikkelingslanden te doen, menen wij dat verruiming van de trekkingsrechten voor ontwikkelingslanden bij het IMF alsmede versoepeling van de terugbetalingsregelingen enige verlichting kan geven in samenwerking met een uitbreiding van de compenserende financieringsfaciliteit zoals voorgesteld in ons amendement van stelling 8.
Omdat retelasten op en aflossing van schulden vaak een belangrijk deel uitmaken van de betalingsbalansproblemen menen wij dat westerse landen de schuldenlast van de ontwikkelingslanden moeten herzien en die onder de allerarmste onder hen moet kwijtschelden.
Cie: ontraden.

17.2.4 Exportcommissie en afd. ABCD
Achter 'gestabiliseerd' een punt zetten. 'en dient er een nieuwe vorm van betalingsondersteuning het BCS, door de rijkste landen te worden ingevoerd. Hierbij dient rekening te worden gehouden met militaire uitgaven.'
Vervangen door:
'De schuldenproblematiek van de ontwikkelingslanden dient met voortvarendheid te worden opgelost.
Toel: De toelichting van concept stelling 17 geeft ons de indruk, dat hoe groter het betalingsbalanstekort, des te soepeler dient de terugbetalingsregeling aan het IMF te zijn. Dit is natuurlijk absurd. Een land te be-

lonen als het een grote betalingsbalans tekort heeft of het in stand te houden. Het BCS geeft gelden aan landen met een tekort en wel zo dat die landen met groter tekort net meest ontvangen. De voorgestelde 0,5% norm van het BNP is boven de huidige ontwikkelingsnorm van 0,7% welk percentage op dit moment door zeer weinig landen wordt behaald of zich eraan houden. Het invoeren van een extra norm van 0,5% heeft naar onze mening geen kans van slagen. De grens van 1500 US\$ en 4000 US\$, aangevend het verschil tussen een arm en rijk land is toch wel wat te eenvoudig bedacht.
De betalingsbalansproblemen van de ontwikkelingslanden kunnen naar onze mening worden opgelost door de volgende maatregelen:
-versoepeling terugbetalingsregelingen.
-schuldenlast van de ontwikkelingslanden herzien of overwegen tot kwijtschelden van schulden voor de allerarmste landen.
-uitbreiding compenserende financieringsfaciliteiten van het IMF.
-verruiming van de Trekkingsrechten van het IMF voor ontwikkelingslanden.
Cie: ontraden
De schuldenproblematiek van de Derde Wereldlanden moet opgelost worden.

17.3.4 afd. Kennemerland.
Toevoeging na: met onder andere militaire...
Toel: Er zijn ook ander uitgaven die niet rechtstreeks toekomen aan de bevolking. Wij dachten hierbij aan luxe staatsuitgaven.
Cie: overgenomen.

17.3.1 afd. Laren/Blaricum/Huizen.
Vervangen laatste zin door: De hoogte van het militaire budget van een hulp ontvangend land dient in mindering te worden gebracht op de totaal te ontvangen ontwikkelingshulp.
Toel: Het is ongepast dat wij het militaire apparaat van de vaak dictatoriale regimes in ontwikkelingslanden door substitutie mede ondersteunen. (men denke aan Cuba en Afrika
Cie: ontraden. Dan zou er sprake zijn van negatieve be- dragen.

17.3.3 afd. Delfland.
Wijzigen laatste zin in:
'Militaire uitgaven mogen niet worden meegerekend. Tegelijkertijd moet eraan worden gestreefd dezen drastisch te verminderen'.
Wie bepaald welk percentage aan uitgaven redelijk is voor de defensie van een land? Bovendien mag de ondersteuning niet zodanig gebruikt worden dat elders middelen vrij komen om toch hoge militaire uitgaven te doen.
Cie: ontraden. tgv 17.3.2

17.3.2 afd. Waterland.
Wijzigen: Laatste zin in:
Bij bovenmatige defensie uitgaven echter geen betalingsbalansondersteuning.
Toel: het BCS mag noch direct noch indirect leiden tot militaire uitgaven.
Cie: overgenomen.

17.2.3 afd. Twente
Zie ook 17.2.3 Hart van Brabant.
Schrappen: 'dienen...gestabiliseerd en'.
Het stabiliseren van wisselkoersen zou alleen mogelijk zijn als de economische politiek van alle landen gelijkgestemd zou zijn. Nu treden er tussen landen zulke verschillen op, dat er onvermijdelijk ook waarderingsverschillen tussen de onderscheiden valuta's ontstaan. Nu wij uitgaven aan economisch soevereiniteit van ieder land zie stelling 3, moeten we als gevolg daarvan en van de verwarde internationale situatie accepteren dat deze zich uit

in instabiele wisselkoersen. Wij zien niet hoe wat de commissie voorstelt te realiseren is, als je zelf binnen een behoorlijk gecoördineerd geheel als de EG ziet dat het EMS fluctuaties niet kan uitsluiten.
Cie: ontraden.

17.4.1 afd. Twente.
Toevoegen: 'en moeten voorwaarden met betrekking tot een doelmatig economisch beleid gesteld kunnen worden. Deze voorwaarden kunnen er in uitzonderlijke gevallen toe leiden dat landen van betalingsbalanssteun worden uitgesloten.
Wat de commissie als BCS voorstelt is een goed voorstel, maar het gaat ons te ver om het stellen van voorwaarden, zoals dat nu gebeurd geheel achterwege te laten. Dit komt neer op een premie voor puur consumptief gericht beleid. Wel zouden in het nieuwe stelsel de eisen iets verruimd kunnen worden vanwege het meer globale karakter van de steun. Zonder eisen zou het stelsel wel eens even hard op hol kunnen slaan als de sociale zekerheid in Nederland. Verder moet de mogelijkheid blijven bestaan om landen waar absolute chaos heerst of die oorlog gaan voeren uit te sluiten.

Voorts geven we de commissie in overweging om in de toelichting een wijziging aan te brengen, waardoor de donatie aan het fonds niet een percentage van het BNP is, maar een percentage van het (voortschrijdend gemiddelde van) overschot op de betalingsbalans. Op die manier betalen de landen die uiteindelijk profiteren van de tekorten van anderen naarmate hun profijt mee aan het lenigen van de nood. Dit zou bovendien een stabiliserend effect op de wisselkoersen kunnen hebben.
Cie: ontraden.

STELLING 18

18.0.1 afd. Zoetermeer, afd. Hart van Brabant, afd. Zeeland en afd. Laren/Blaricum/Huizen.
Zoetermeer.
Vaststellen dat hoofdstuk 4 stelling 18 onduidelijk is en dat de importantie, in verhouding tot het algemeen karakter van de resolutie, te gering is, concludeert dat hoofdstuk 4 stelling 18 geschrapt dient te worden en gaat over tot de orde van de dag.
Cie: ontraden.
Hart van Brabant.
Schrappen stelling 18.
Toel: De resolutie is opgebouwd uit algemene stellingen waarbij een bijzondere stelling als deze niet in past.
Cie: ontraden. er dient in een resolutie als deze wel degelijk aandacht geschonken te worden aan Lomé.
Zeeland.
Schrappen: de gehele stelling.
Toel: De achterliggende gedachte van deze stelling is in feite al verwoord in stelling 8 en daarom is deze stelling overbodig geworden.
Cie: ontraden.
Laren/Blaricum/Huizen.
Schrappen.
Cie: ontraden.

18.0.2 district Noord.
Schrappen en vervangen door 'de economische en politieke voor- en nadelen van Lomé 1 en 11 dienen voor Lomé 3 geanalyseerd te worden.'
De rest van de stelling valt onder stelling 8.
Cie: ontraden.

18.0.3 afd. Amsterdam.
Stelling volledig herschrijven in: De overeenkomst Lomé 3, tussen de EG en ACS staten dient er meer dan Lomé 2 gericht te worden op de armste landen. Dit in tegenstelling tot het huidige beleid, dat zijn oorsprong vindt in een kolonialistische traditie.

Te gedetailleerd.
Juist in een resolutie Noord-Zuid, die qua opzet terecht breedschalig is opgezet, hoort een te gedetailleerde stelling niet thuis. Herschreven tekst ondervangt deze problemen, zonder daarbij afbreuk te doen aan de essentie.
Cie: overgenomen.

18.1.1 afd. Leiden e.o.
Toevoegen: (in de eerste zin) '...dan Lomé 1 en 2...'
Toel: Ter onderscheid van Lomé 3.
Cie: ontraden.

18.1.2 Exportcommissie.
Schrappen vanaf 'op het stabiliseren'.
Invoegen: 'op de armste ACS-staten'.
Toel: De EG dienen een concentratielanden-beleid te voeren in plaats van het huidige beleid dat gestoeld is op (Frans) kolonialistische traditie. Economische voor- en nadelen worden dagelijks in Brussel geanalyseerd: dit is dus een open deur.
Cie: geen standpuntbepaling i.v.m. voorkeur voor 18.0.3

18.2.1 afd. Utrecht.
Laatste zin ('Bovendien... t/m...worden') wijzigen in: 'Bij de ontwikkelingssamenwerking in het kader van Lomé dient meer aandacht te worden geschonken aan de groep van de armste ontwikkelingslanden. Dit dient te geschieden door het opzetten van een apart fonds voor die landen of door middel van een gegarandeerde automatische toekenning van een bepaald percentage van de beschikbare gelden aan die groep'.
Toel: Gebleken is dat Lomé 1 onvoldoende rekening hield met de belangen van de minst ontwikkelde landen. Onder Lomé 1 ontvingen zes ACP-landen meer dan 50% van de totale Stbex-financiële middelen. Voorkomen moet worden dat de groep van ACP-landen die er relatief iets beter voorstaan, van de Stabex-faciliteiten profiteren ten koste van de groep van minst ontwikkelde landen.
Het is niet nodig dat de voor- en nadelen van de Lomé-overeenkomsten opnieuw uitgebreid geanalyseerd worden: dit is reeds gebeurd te aanzien van Lomé 1; de daaruit gebleken nadelen zijn slechts ten dele weggenomen in Lomé 2).
Cie: geen standpuntbepaling i.v.m. voorkeur voor 18.0.3

18.3.1 afd. Delfland.
Toevoegen: 'Het verdient aanbeveling de allerarmste landen die buiten Lomé 2 vielen in Lomé 3 op te nemen. De staten van Lomé zijn gekozen op historische grondslag. Het zou irreal zijn de gehele wereld op te nemen maar het toevoegen van alle allerarmste landen is mogelijk en humanitair meer dan wenselijk.
Cie: overgenomen, over te nemen ook in 18.0.3

STELLING 19

19.0.1
Afd. Utrecht.
Integraal schrappen.
Toel: De Europese persbureaus kunnen ook zelf hun aandacht meer richten op de derde Wereld, zonder daarbij noodzakelijk gebruik te moeten maken van persbureaus uit die landen. Bovendien zijn persbureaus in de derde wereld vaak staatspersbureaus, waardoor objectiviteit niet gewaarborgd zal zijn indien van deze persbureaus gebruik zal worden gemaakt.
Cie: ontraden.
Afd. Den Haag.
Deze stelling in zijn geheel schrappen.
Toel: De internationale persvrijheid wordt in deze stelling ernstig beknot, hetgeen niet liberaal is, afgezien vna het feit dat de zogenaamde Derde Wereld-persbureaus geen waarborg zijn voor ob-

jectiviteit zodat er dus in feite niets veranderd ten goede.
Cie: ontraden.
Afd. Venlo.
Schrappen.
Toel: Tegenstrijdig met het recht op vrije-nieuwsgaring. Het is aan de pers te bepalen welke informatie zij wel en niet overneemt.
Cie: ontraden.
Afd. Laren/Blaricum/Huizen.
Schrappen.
Toel: Een vrije nieuwsvergaring behoort tot onze vrije westerse grondrechten. De overheid mag hier nimmer regulerend optreden, daar dit leidt tot dictatuur. Zouden wij b.v. het Iraanse of Argentijnse persbureau moeten geloven?
Cie: ontraden.
Afd. Kennemerland.
Gehele stelling schrappen.
Toel: Dit is in strijd met de vrije nieuwsgaring.
Cie: ontraden.
Afd. Amsterdam.
Schrappen.
Volledig in strijd met liberale grondbeginselen, zoals o.a. gefomuleerd in stelling 1
Cie: ontraden.

Afd. Apeldoorn.
Schrappen.
Toel: in strijd met vrijheid van journalisten, zelf te bepalen waar zij nu nieuws vergaren.
Cie: ontraden.
Afd. Waterland.
Schrappen.
Toel: vrijheid van de pers laten.
Cie: ontraden.
Afd. Hart van Brabant.
Schrappen stelling 19.
Toel: We hebben in Nederland het recht van vrije nieuwsgaring. Dit recht wordt sterk uitgehouden als wij van de pers gaan verlangen om gebruik te maken van Derde Wereld persbureaus. Dit kan een precedent scheppen, hetgeen gewens is.
Cie: ontraden.
Afd. Twente.
Schrappen: 'In de...verliezen (gehele bestaande tekst). Het past liberalen niet de pers voor te schrijven hoe zij haar nieuwsgaring dient in te richten en in hoeverre zij de objectiviteit moet betrachten. Dat tast de vrijheid van informatie aan. Kan de commissie trouwens uitlegen waarom zij in de toelichting spreekt van westerse pers en verderop van Europese pers? Verder verwijzen we naar ons andere amendement (19.1.1) op deze stelling.
Cie: ontraden.

19.1.1 afd. Twente
Wij wijzen iedere inbreuk op de vrijheid van informatie af en zijn tegenstanders van plannen om de nieuwsgaring meer aan overheidscontrole te onderwerpen dan voor een minimale bescherming van de openbare orde nodig is. Deze vrijheid bestaat alleen dan volledig als ook de derde wereld hierin deel heeft. Daarom moet de totstandkoming van een onafhankelijke vrije pers in de derde wereld worden ondersteund.
In dit voorstel willen wij ons distancieren van de plannen bij de UNESCO om de overheden in de derde wereld meer invloed te geven op de nieuwsgaring door buitenlandse journalisten. Dat wil niet zeggen dat wij vinden dat de derde wereld zich moet schikken in een door westerse persbureaus gedomineerde nieuwsvoorziening. Het beginsel van gelijkwaardigheid betekent dat ook de derde wereld recht heeft op een plaats in dit geheel. Er moet dan wel sprake zijn van een onafhankelijke vrije pers, maar daar zijn de meeste regimens in de derde wereld niet van gediend. Gelet op ons amendement op stelling 1 durven wij hier best een 'bevoogdende' houding aan te nemen, die trouwens in de derde wereld ook gehoor vindt.

Wij zouden onze steun kunnen geven in de vorm van materieel en opleidingen voor onafhankelijke bladen en persbureaus in de derde wereld.
Cie: overgenomen als nieuwe stelling.

19.1.2 district Noord.
Schrappen en vervangen door Vrije nieuwsgaring is essentieel. De toegang tot de persbureaus markt voor ontwikkelingslanden dient waar mogelijk verbeterd te worden.
Cie: zei 19.1.1

19.1.3 Exportcommissie.
Schrappen gehele stelling.
Nieuw:
'De zogenaamde Derde Wereld persbureaus dienen een reële kans te krijgen om zich te ontwikkelen tot volwaardig functionerende instellingen'
Toel: De oorspronkelijke stelling bestrijdt de persvrijheid door de Europese persbureaus een bepaald gedrag voor te schrijven. Daarom bovendien alleen de Europese pers genoemd en niet ook de Amerikaanse pers?
Cie: overgenomen.

19.1.4 afd. Zeeland.
Wijzigen in: In de toekomst dient de Europese pers zowel gebruik te maken van de zgn. derde wereld persbureaus als van particuliere persbureaus waardoor een zo objectief mogelijke berichtgeving is gewaarborgd.
Toel: Door de stelling op deze manier te formuleren wordt een genuanceerder en duidelijker standpunt verkregen.
Cie: overgenomen, als toevoeging op 19.1.3

Stelling 20

20.0.1. Afd. Twente, Apeld.
Schrappen.
Twente: We vinden het nogal utopisch om te pleiten voor het terugdringen van de wapenhandel, als niemand er ook maar het minste zicht op heeft hoe dat concreet bereikt zou kunnen worden. Wapenhandel is een trieste realiteit. Trouwens als je de bedragen ziet die het Noorder aan wapenhandel uitgeeft, dan is deze stelling het summum van bevoogding. Of en in hoeverre ontwikkelingshulp bijdraagt tot het instandhouden van dictatoriale regimes is concreet vrijwel nooit te bepalen, zinniger is het criterium dat wij in onze stelling 16a voorstellen. Daar staat ook een afwijzing van agressieve politiek geformuleerd. Wij vinden dat in onze tekst (met de nadruk op acties) beter aangeeft dat ook de bevrijdingsbewegingen kritisch bekeken moeten worden. Op basis van deze overwegingen is de stelling overbodig geworden.
Apeldoorn: Inde praktijk niet realiseerbaar. Door hulp wordt bovendien een bepaalde maatschappij-opbouw versterkt
Cie: ontraden.

20.0.2. afd. Amsterdam.
Stelling herschrijven: "Ontwikkelingsgelden mogen ten principale niet worden besteed aan militaire uitgaven".
Toel: Gezien het gestelde in stelling 1 is dit de enige juiste formulering, zonder afbreuk te doen aan de achterliggende filosofie van de stelling.
Cie: overnemen als toevoeging

20.0.3. afd. Waterland.
Wijzigen stelling in: "Indien in ontwikkelingslanden dictatoriale regimes en agressieve politiek in stand blijven moet de ontwikkelingshulp worden stopgezet.
Toel: spreekt voor zich.
Cie: ontraden.

20.0.4. afd. Zeeland.
Wijzigen in: "er mag nooit ontwikkelingssteun verstrekt

worden aan ontwikkelingslanden met een dictatoriaal regime en/of een agressieve politiek.
Toel: wij achten deze formulering duidelijker en sluitender omdat nooit gecontroleerd kan worden of met ontwikkelingsgelden geen wapens worden gekocht door bepaalde landen, geef je deze landen simpelweg geen geld meer, dring je automatisch wapenhandel terug omdat ze minder geld hebben om te besteden., bovendien steun je dergelijke regimes dan ook niet op andere terreinen.
Cie: ontraden.

20.0.5. afd. Venlo.
Vervangen door: "De rol van de wapenhandel moet teruggedrongen worden. Ontwikkelingsgelden mogen ten principale niet worden besteed aan militaire uitgaven"
Toel: het Noorden heeft de wapenhandel van het Zuiden niet te betalen. Tevens moet er naar gestreefd worden dat ook de eigen midelen van de ontwikkelingslanden in mindere mate uitgegeven worden ssn bewapening.
Cie: ontraden, voorkeur voor eigen tekst.

20.1.1. Exportcie.
Schrappen: "de rol van de wapenhandel moet teruggedrongen worden".
Toel: hoort niet in deze N-Z resolutie,
Cie: ontraden.

Noord/N-Veluwe: schrappen hetzelfde. Toevoegen: "hierop moet een intensieve controle worden uitgeoefend".
Cie: ontraden.

20.1.2. afd. Hart v Brabant
Stelling voor de komma wijzigen in: "Ontwikkelingsgelden dienen nimmer gebruikt te worden voor militaire uitgaven. Toel: niet slechts de rol van de wapenhandel dient teruggedrongen te worden, he is zaak dat de gelden die in het kader der ontwikkelings samenwerking in het geheel niet voor militaire uitgaven gebruikt worden.
Cie: ontraden, voorkeur voor eigen tekst.

20.1.3. Noord/Exportcie.
Tussenvoegen na "vvoor": "Militarisering of".
Cie: ontraden.

20.1.4. Afd Z-0 Drenthe.
Wijzigen "Dictatoriale regimes en agressieve politiek" in "Regimes die de mensenrechten op enigerlei schenden of een agressieve politiek voeren."
Toel: een regime hoeft niet direct dictatoriaal te zijn om de mensenrechten te schenden (zie preambule stelling 1)
Cie: overnemen.

20.2.1. afd. Utrecht.
Invoegen na "teruggedrongen worden": "Dit moet primair gebeuren in overleg op regeringsniveau, en niet via het stellen van negatieve voorwaarden bij het verlenen van ontwikkelingsgelden. Toevoegen na "agressieve politiek": "Hulp aan dictatoriale regimes zal meer gebonden moeten zijn".
Toel: overleg op regeringsniveau zal een effectiever middel zijn om de rol van de wapenhandel en de wapenhandel door de derde wereld in het algemeen terug te dringen. Hierbij kunnen dan meer partijen betrokken worden dan door het stellen van negatieve voorwaarden bij het verlenen van ontwikkelingshulp (bv een verbod van een excessief wapenaankoopbeleid Bijhet verlenen van gebonden hulp is meer controle op de besteding van de gelden mogelijk en kan voorkomen worden dat deze direct voor defensie-uitgaven zullen worden gebruikt.
Cie: overnemen.

20.3. Afd. Laren/Blaricum/H. Toevoegen: "en dient aan regimes die zich daar toch schuldig aan maken dan ook te worden onthouden. Dit geldt tevens voor organisaties die dergelijke doelstellingen nastreven.
Toel: overboudig.
Cie: ontraden.

Stelling 21

21.0.1. afd. Amsterdam.
Schrappen.
Zie herschreven stelling 15.
Afd. Apeldoorn: schrappen.
Toel: in de praktijk niet algemeen nageleefd, bevordert collectivistische idee.
Cie: ontraden.
Afd. Zoetermeer: stelling draagt onliberaal karakter, omdat zij TNO's wil verplichten zich aan bepaalde gedragscodes te binden en omdat dit mondiaal wil verwezenlijken, wat de vrije concurrentie kan schaden, en omdat de ontwikkelingslanden zelf dienen te bepalen wat hun houding zal zijn ten opzichte van de TNO's, dus schrappen.
LBH: schrappen: Contract vrijheid tussen rechtspersonen dient onverkort gewaarborgd te blijven. Dit is een essentieel principe.
Cie: ontraden. Z'meer: ook TNO's kunnen mensenrechten schenden.

21.0.2 afd. Twente
Toevoegen als eerste zin: Het bedrijfsleven speelt een onmisbare rol bij de economische ontwikkeling van de derde wereld.
De ze stelling is een waarheid als een koe, maar onze ideologische tegenstanders willen nog wel eens een beeld scheppen, waarin voor bedrijven in de derde wereld slechts de rol van boosdoener is weggelegd. Zowel voor werkgelegenheid, investeringen, overdracht van technologie, opleiding en het stimuleren van andere economische activiteiten kan het particuliere bedrijfsleven in de derde wereld niet worden gemist.
Cie: overgenomen.

21.0.3 afd. Twente
Toevoegen voor de bestaande stelling, maar na ons vorige amendement:
De rol van kleinere ondernemingen bij de ontwikkeling van de derde wereld moet worden vergroot.
Tot nu toe is er onevenredig veel aandacht voor de grote ondernemingen (TNO's) Deze vervullen zeker in eerste instantie een belangrijke rol. Qua werkgelegenheid, mogelijkheden voor de lokale bevolking en binding met het land van vestiging hebben kleinere ondernemingen grote voordelen. Bovendien zijn zij politiek minder bedreigend voor de regeringen van derde wereldlanden. Zowel kleine ondernemingen in Nederland die hun horizon willen verbreden als lokaal ontsane bedrijven verdienen meer stimulanzen. Vaak is ondersteuning in de vorm van voorlichting en begeleiding al voldoende.
Cie: overgenomen

21.1.2 afd. Twente
Toevoegen na: 'bindende' wederzijdse.
De commissie benadert het probleem eenzijdig. Niet altijd zijn TNO's de zwakste partij. Vooral bij nationalisaties verkeren buitenlandse ondernemingen vaak in grote rechts-onzekerheid. Juist wanneer in een gedragscode wederzijds rechten en plichten zijn geregeld, wordt naleving waarschijnlijk.
Cie: overgenomen.

21.1.4 afd. Twente.
Wijzigen: 'derde wereldoverheden wordt geregeld' in 'overneden wordt geregeld, met speciale aandacht voor de derde wereld.

Een dergelijke gedragscode zou ook in de ontwikkelde landen erg waardevol kunnen zijn, omdat die (denk aan de Vrelding-richtlijn) ook wel behoefte hebben aan nadere regeling van hun verhoudingen met TNO's. Discriminatie tussen rijke en arme landen is hier niet zinnig, hoewel de verschillen in situatie natuurlijk best tot uitdrukking mogen komen. Speciale aandacht voor de derde wereld is dus gerechtvaardigd. Maar wanneer eengedragscode werkelijk mondiaal is, draagt dat nog meer bij aan de waarschijnlijkheid van naleving.
Cie: overgenomen.

Van Twente zeer waardevolle toevoegingen.

21.1.1 district Noord.
Toevoegen voor 'bindende' juridische.
Cie: overgenomen.

21.1.3 afd. Den Haag.
Tussenvoegen in eerste zin, vierde regel: na: "...TNO's..." ..met name ten aanzien van investeringen..
Toel: Inversteringen vormen hierbij een wezenlijk onderdeel en zijn zodoende een aparte vermelding waard.
Cie: geen standpuntbepaling.

21.2.1 afd. Laren/Blaricum/Huizen.
Toevoegen na laatste zin: Bij contractbreuk of andere geschillen dient in laatste instantie beroep open te staan bij het internationale gerechtshof te 's-Gravenhage Toel: Dit garandeert in voldoende mate een eerlijke en onpartijdige arbitrage tussen partijen.
Cie: ontraden, is in strijd met het door LBH voorgestane vrije markt mech.

21.2.2 afd. Den Haag
Toevoegen aan gehele stelling ...Protectionistische maatregelen dienen worden tegengegaan...
Toel: Aangezien door de verslechterende wereldeconomie steeds meer wordt overgegaan tot het nemen van protectionistische maatregelen is een krachtige stelling-name (met name door liberalen) hiertegen gewenst, omdat internationale vrijheid gewaarborgd dient te zijn.
Cie: ontraden.

STELLING 22

22.0.1 afd. Den Haag.
Gehele stelling schrappen.
Toel: Hoewel wij de positieve bedoeling van deze stelling begrijpen hebben wij echter moeten constateren dat deze stelling in strijd is met stelling 2 (waarop wij geen amendement hebben ingediend en deze dus door ons wordt onderschreven) namelijk:
-In stelling 22 is nu opeens wel sprake van cultuurimperialisme.
-In stelling 22 is geen sprake van ontplooiing naar eigen inzicht.
m.a.w. Er mag geen sprake zijn van emancipatorisch cultuurimperialisme door ontwikkelde landen opgelegd aan ontwikkelingslanden.
Aanbeveling: De stelling kan zodanig gesteld worden dat emancipatorische veranderingen voorzichtig gestimuleerd worden in ontwikkelingslanden waarbij in eerste instantie rekening moet worden gehouden met culturele waarden in die ontwikkelingslanden.
Cie: ontraden.
afd. De Langstraat.
Schrappen de hele stelling. Het willen bevorderen van de positie van de vrouw in een ontwikkelingsland is een vorm van cultuurimperialisme.
Cie: ontraden

★★★★★★★★★★★★★★
★ **VERVOLG IN HB-INFO** ★
★★★★★★★★★★★★★★

ANDERE ONVREDE

(In verband met een storende communicatiefout kunnen onderstaand artikel eerst in dit nummer van DRIEMASTER publiceren. Waarvoor onze excuses.)

In reactie op het artikel van onze landelijk JOVD-voorzitter Roelof Houwing in het februari-nummer van DRIEMASTER, gevoel ik toch de morele verplichting om het een en ander vanuit een wat oprecht(er) standpunt te belichten.

Ten eerste: Het is mij volstrekt onduidelijk waarom "spontaan" interpunctie geniet. De heer Houwing gaat er waarschijnlijk vanuit dat de door hem verfoeide anti-demonstratie dwingend was. Gezien het later genoemde "aantrekkelijke" (hier is interpunctie wel op haar plaats) van een demonstratie lijkt mij deze interpunctie overbodig. Ten tweede: Indien de advertentie (waarin volgens de heer Houwing iedere demonstrant als rood rapalje werd afgeschilderd) zoals gesuggereerd smadelijke opmerkingen bevatte is dit gezien hetgeen er aan is voorafgegaan (bommen op rails tegen bommen in treinen) begrijpelijk doch af te keuren. Echter indien duizenden mensen reageren op zogenaamd smadelijk opmerkingen lijkt mij de achtergrond, van waaruit deze spontane demonstratie is ontstaan, belangrijker dan de wijze waarop deze demonstranten werden opgeroepen. Hetgeen de heer Houwing opmerkt moet dus

niet dezelfde smadelijke intentie hebben als de door hem verfoeide advertentie. Tevens had hij erop kunnen wijzen dat vaak een rechtgeaarde demonstrant bepaald geen rechtsgeaarde demonstrant is, hetgeen dus subjectiviteit in de hand werkt. Indien overigens de smadelijke opmerkingen tegen iedere rechtgeaarde demonstrant zullen zijn gericht, zal de organisatie zich na de eigen demonstratie zelf een verwijt maken hetgeen dus of de advertentie of de interpretatie van de heer Houwing dubieus maakt.

Ten derde: Dat de OSL-stichtingen niet altijd even fijngevoelig en vaak ongenueanceerd hun mening uiten behoeft van mijn kant geen ontkennen. Fysiek geweld en ongecontroleerde demonstraties zijn echter van OSL-stichtingen niet te verwachten, hetgeen m.i. toch vermeld had moeten worden, alsmede het feit dat de OSL-stichtingen passieve waardering genieten bij een behoorlijk groot gedeelte van de zwijgende meerderheid. Ik had deze kanttekening gaarne van de heer Houwing zelf vernomen, niet als excuus vóór de OSL-stichtingen maar als toelichting over de OSL-stichtingen.

Ten vierde: Een demonstratie is inderdaad een verworvenheid van onze democratie. Dat deze verworvenheid aantrekkelijk is lijkt mij ietwat overdreven. De democratie bestaat bij de gratie van de Staten-Generaal en de hieruit voortvloeiende organen. Democratie bestaat niet bij de

gratie van allerlei actiegroepen en deze maken de democratie zeker niet aantrekkelijk.

Ten vijfde: De opmerking van de heer Houwing dat de politieke partijen niet moeten buigen voor extreme groeperingen verdient ons aller steun. Dat de politieke partijen hun ogen ook niet moeten sluiten voor de door de Nederlandse bevolking geuite angst voor het verdwijnen van een werkelijk aantrekkelijke democratie had in het betoog van de heer Houwing wat meer benadrukt moeten worden. Als politieke jongerenorganisatie moeten wij respons geven aan deze geuite angst, hetgeen dus een wat bredere visie inhoudt dan het verzet tegen extremen groeperingen zoals de heer Houwing betoogt.

Ondergetekende keurt subjectiviteit van een artikel niet af, echter de wat ergerlijke onvolledigheid van de heer Houwing diende toch enige rechtzetting van zijn kant.

Aangezien ondergetekende onvolledigheid van zijn kant niet uitsluit, is eenieder hierbij geïnviteerd op zijn artikel te reflecteren.

door
Peter Wiersinga

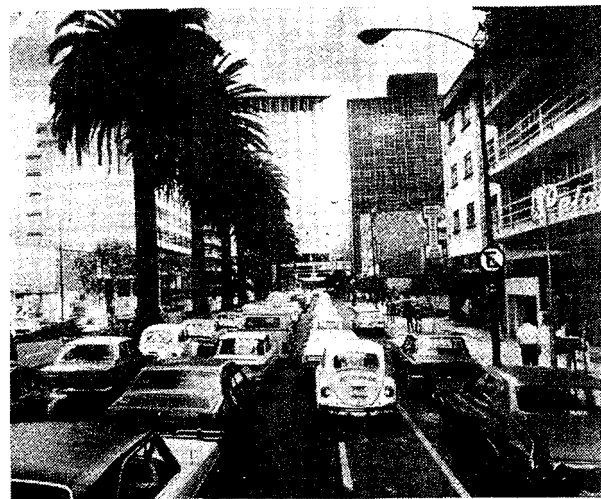
TURN '82

Na enige decennia van continuïteit in de Latijnsamerikaanse politiek van de Verenigde Staten - bijna onvoorwaardelijke politieke en militaire steun aan al dan niet democratisch tot stand gekomen anti-communistische regimes - is een grote koerswijziging nu noodzakelijk en op komst. Gebeurtenissen waarop de V.S. betrekkelijk weinig invloed bleken te kunnen uitoefenen (verkiezingen en een overwinning van ultra-rechts in El Salvador en de Falklandcrisis) luiden een nieuw tijdperk in de Amerikaanse wereldpolitiek in.

De uitspraak van het Salvadoraanse volk, dat in verrassend grote getale opkwam bij de verkiezingen, doet vermoeden dat men, op zoek naar rust en vrede in zijn wanhoop heeft gedacht dat een sterk (semi-militair)

De invulling van een dergelijk nieuw beleid zal enige moeilijkheden met zich meebrengen. In landen waar men jarenlang fascistoïde regimes, die slechts de rijksten onder de bevolking vertegenwoordigen, in het zadel heeft gehouden, zal men het vertrouwen van brede lagen der bevolking moeten veroveren; in landen waarvan men jarenlang de militairen heeft bewapend en getraind om een ondemocratisch bewind te handhaven, zal men deze obstakels moeten verwijderen om de gang naar de democratie mogelijk te maken.

Maar tegenover deze nadelen staan verschillende voordelen. Ten eerste is het moreel beter te verdedigen als men een democratie helpt tot stand komen en handhaven dan een dictatuur, hetgeen de steun van de Amerikaanse bevolking en de Euro-

bewin het beste is; waarmee men wel de hoop op landhervormingen, een eerlijker verdeling van de welvaart en een vrijer bestaan opgaft. Het is nu dan ook aan de V.S. om te erkennen dat de Salvadoranen recht hebben op een betere leefsituatie, hetgeen dus niet gediend is met de huidige polarisatie in dat land. De teleurstelling van de rechtse Argentijnse Junta gezien de Amerikaanse keuze voor het Verenigd Koninkrijk en tegen Argentinië in de Falklandcrisis, doet vrezen voor de sympathie voor het Westen en in het bijzonder voor de V.S. in de Latijns Amerikaanse landen. El Salvador, Argentinië, het zijn er twee uit een lange lijst van landen waar de Amerikanen snel grond verliezen. Hierdoor is de conclusie te trekken dat de V.S. over zullen moeten gaan op een geheel nieuw beleid ten opzichte van het aangrenzende continent. De tijd is gekomen dat de V.S. weer hun oude plaats van leider van de Vrije Wereld innemen, en de vergane glans van de Verdediger van de Democratieën weer oppoetsen.

pese bondgenoten voor het beleid van de V.S. zou herstellen. Ten tweede is gebleken dat men

door
Albert Berens

aan een democratisch land een betrouwbaarder (hoewel soms kritischer) bondgenoot heeft dan aan een door coups en revoluties bedreigde dictatuur. Bovendien is het voor de bevolking van de betreffende landen te prefereren om door een zelfgekozen volksvertegenwoordiging en regering te worden geregeerd dan door een onderdrukkend regime.

De veronderstelling is, gezien het bovenstaande, gerechtvaardigd, dat genoemde hervormingen in het buitenlandse beleid van de V.S. de wereld een stabielere, rechtgetrokken machtsevenwicht tussen het communistische blok en de Vrije Wereld zullen veroorzaken, en de V.S. een beter aanzien ten opzichte van de derde wereld zullen geven.

DE RAADSVERKIEZINGEN BESCHOUWD

Meest opvallende en betreurenswaardige feit, wat we op dit moment kunnen constateren is, dat er een tendens is waar te nemen die gaat in de richting van een voortgaande onbestuurbaarheid van ons land.

Deze conclusie lijkt me gerechtvaardigd, als je kijkt naar de stilstand in de groei van de VVD, het lichte verlies van het CDA en het min of meer onverwachte herstel van de PvdA, met daaraan gekoppeld het verlies van D'66.

Waarom deze conclusie? De stabilisatie van de VVD lijkt n.l. mede te wijten aan de deelname van veel kleine lokale groeperingen aan de verkiezingen. Het probleem wat opdoemt, is dat de VVD welhaast onontkoombaar zal worden geconfronteerd met beleidsdaden van het kabinet Van Agt 3, zonder daar enige formele verantwoordelijkheid voor te dragen.

Ed van Thijn stelde eens dat iedere partij naast het CDA z'n identiteit verliest, dat is juist en D'66 heeft dat nu aan den lijve ondervonden. Voor de VVD betekent dit dat men zich in de huidige omstandigheden niet als steunzool voor het kabinet moet laten gebruiken. Het kabinet moet consequent op z'n voorstellen worden beoordeeld. Iets waar het gegeven de vage opmerkingen van Van Agt en de reactie van de VVD daarop nog niet op lijkt. Hierin schuilt naar mijn idee voor de VVD het grootste gevaar.

Het CDA zal herkenbaar blijven als de motor achter dit kabinet, ondanks het stellige voornemen van de D'66 ministers om zich meer en beter te profileren. Of D'66 vanuit z'n vrije val inmiddels de bodem heeft geraakt is niet duidelijk. De opmerking van Brinkhorst "de harde kern is nu overgebleven" snijdt volgens mij hout.

De PvdA heeft het moeilijk, maar lijkt het dieptepunt gepasseerd te zijn. De ruzieën zijn nog niet uitgewoed, maar de discussies en kwalijke blootlegging van de meningsverschillen worden nu intern afgehandeld. De partij is bezig weer op te gaan treden als eenheid, iets wat nu eenvoudiger gaat dan ten tijde van deelname aan het kabinet, toen er onplezierige besluiten moesten worden verdedigd.

Deze partij bezint zich ongetwijfeld in hoog tempo op een strategie voor de toekomst. In een poging tot koffiedik-kijkerij mag je wellicht veronderstellen dat het nieuwe programma er een stuk realistischer uit zal zien. De kracht van de 'nieuwe realisten' neemt wellicht onder de druk van de slechte verkiezingsresultaten toe. Daarnaast zullen ze hun best doen om de conflicten in de partij beter te gaan beheersen. Dit alles gekoppeld aan een bundeling van de krachten achter één partijleider, zal vast en zeker in omvang doen groeien.

Dit alles betekent dat de verschuivingen in z'n effecten dusdanig marginaal zijn, met als gevolg dat je in een kabinet van CDA en VVD weer serieus rekening hebt te houden met mogelijke loyalisten. Dit laatste komt de daadkracht van een kabinet niet ten goede.

Wat betreft de profilering van D'66 lijkt de angst gerechtvaardigd van diegene die veronderstelt dat deze partij niets zal wijzigen in de samenwerkingsresolutie van 1981. Wat strategisch aantrekkelijk lijkt voor D'66 staat contrair op het landbelang. We moeten er echter vanuit gaan dat dit laatste zwaarder weegt, ook in de partij.

Roelof Houwing

Voor het geval dat D'66 deze samenwerkingsresolutie handhaaft, hebben CDA en VVD een ruime meerderheid nodig, in het andere geval is een kabinet van PvdA en CDA weer een serieus alternatief. Natuurlijk is het laatste woord aan de kiezer, maar de opstelling van de verschillende partijen zal uitmaken welk alternatief in de gunstigste startpositie wordt gemanoeuvreed.

Padruma b.v.

4e Industrieweg 5,
Postbus 73, 8050 AB - Hattem
Telefoon 05206 - 42837

voor uw:

HANDELSDRUKWERK,
STICKERS,
ETIKETTEN OP ROLLEN,
ETIKETTEERAPPARATUUR,

Jacob de Haan bij VN

Het Politiek Jongeren Kontakt heeft in 1981 Jacob de Haan afgevaardigd naar de 36e Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in New York. De ervaringen die deze 21-jarige nieuwkomer op het internationale vlak heeft opgedaan in New York, en het werk dat hij verzet heeft binnen de Nederlandse afvaardiging stonden centraal in het gesprek dat ik met Jacob voerde in Heerlen, na afloop van een lesdag.

Het Politiek Jongeren Kontakt heeft in 1981 Jacob de Haan afgevaardigd naar de 36e Algemene Vergadering van de Verenigde Naties in New York. De ervaringen die deze 21-jarige nieuwkomer op het internationale vlak heeft opgedaan in New York, en het werk dat hij verzet heeft binnen de Nederlandse afvaardiging stonden centraal in het gesprek dat ik met Jacob voerde in Heerlen, na afloop van een lesdag

"Als PPR-jongeren bestuurslid in Groningen had ik geen enkele binding met de internationale politiek. Binnen het PJK en NPIJ was ik een volslagen onbekende. Het was eerder uit een spontane opwelling, en het besef dat ik niet in vijf jaar mijn studie economie wil afsluiten, dat ik mij opgegeven heb voor de functie van jongerenvertegenwoordiger. Dat ik daadwerkelijk benoemd zou worden had ik geen moment verwacht.

In New York heb ik mij de eerste zes weken bezig gehouden met het agendapunt jeugd. Al in Nederland waren er in gesprekken tussen de ministeries van CRM en Buitenlandse Zaken, het NPIJ en PJK, standpuntsbepalingen opgesteld, die ik in opdracht van Buitenlandse Zaken moest verdedigen en toelichten. In New York handel je dus volledig naar instructies van BZ. Je moet onderhandelen over het onderwerp jeugd, totdat het ministerie tevreden is. Dat onderhandelen gebeurt doorgaans met enorme heoveelheden "stroop". Als jongerenvertegenwoordiger had ik het nadeel dat ik nauwelijks ervaring had,

maar niettemin in de slag moest met diplomaten. Alleen het feit dat ik me puur kon concentreren op het agendapunt jeugd heeft in mijn voordeel gewerkt en geresulteerd in de vaststelling van een resolutie-Jeugd die zelfs door een Oostblokland, Roemenië, gesteund werd. De kunst bij het indienen van een dergelijke resolutie is om zoveel mogelijk landen "mee te krijgen" zonder dat dit de sterkte van de resolutie aantast. Dat is bijzonder moeilijk omdat bijna elke steuntoezegging gepaard gaat met concessies, maar ook hier in verwerf je een zekere handigheid en leer je manoeuvreren.

door
Rob Brouwer

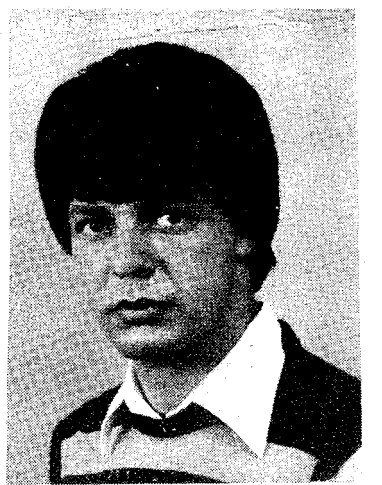
De tweede zes weken in New York waren voor mij van een geheel andere aard. In deze periode géén onderhandelingen maar "slechts" het bijwonen en volgen van discussies en het kritisch volgen van het Nederlandse standpunt inzake ontwapening. Daaraan heb je de handen vol gezien het feit dat er een aparte ontwapeningsscommissie bestaat binnen de VN en het onderwerp uiteenvalt in wel 30 agendapunten. Directe invloed heb je in die tweede zes weken dus niet meer. Je bezit slechts indirect de mogelijkheid om in gesprekken met parlementsleden je ontevredenheid te uiten over een bepaald Nederlands standpunt in de hoop daarmee een gedachtenwisseling binnen het

parlement tot stand te brengen, omdat het uiteindelijk het parlement is dat de handwijze van de delegatie in New York bepaalt.

De ontwapeningsnota die ik o.a. aan de hadn van mijn verblijf in New York heb opgesteld is een poging een inventarisatie te geven van de problemen op het ontwapeningsgebied en kan in principe door iedereen gebruikt worden omdat het slechts feiten weergeeft. Daar waar meningsverschillen bestaan of de juistheid van feiten in twijfel wordt getrokken geef ik de verschillende opinies. Persoonlijk ben ik van mening dat de ontwapeningsproblematiek betrekking heeft op de technologische ontwikkeling en de vraag hoe die onder de knie te krijgen valt, en de alternatieven in het strategisch denken. De rol die hiervoor aan Nederland is toegedacht is verrekt klein. Maar dit geldt niet alleen voor Nederland. Er is bijvoorbeeld weinig kans op een algehele kernstop, ondanks het in 1963 overeengekomen accoord tot gedeeltelijke kernstop. De grote mogendheden willen nu eenmaal nieuwe kermwapens testen en oude zo nu en dan opnieuw uitproberen. Op ontwapeningsgebied zou ik willen zien dat Nederland een wat geloofwaardiger beleid zou voeren. Dat betekent voor mij dat het export-beleid op de helling moet, omdat ik het nogal schijnheilig vind "in het kader van vredesbeleid" wapens te leveren aan bijvoorbeeld Indonesië. Bovendien zouden bestaande bondgenootschappen niet uitgebreid moeten worden. Spanje dus niet in de NATO. Ik ben benieuwd naar de uitkomst van de ontwapeningsconferentie in New York, waarnaar ik ben afgevaardigd, in juni van dit jaar.

Ik ben beslist niet als hemelbestormer naar New York gaan. Ik had geen enkele illusie de "wereld te kunnen verbeteren". De VN zag ik als gegeven en het oordelen wilde ik uitstellen totdat ik zelf gezien had hoe de VN functioneert, hoe Nederland erin mee draait en hoe het Nederlandse afwegingsproces verloopt. Nu ik drie maanden in New York geweest ben, durf ik wel tot een oordeel over de Verenigde Naties te komen, dat toch zeker bijzonder kritisch is. Er is veel dat niet deugd binnen de VN. Met name de politieke wil ontbreekt! Elk land voert zoveel propaganda voor eigen zaak dat de VN een gigantisch circus lijkt te worden, dat bovendien ten onder dreigt te gaan aan de enorme bureaucratie. Mogelijkheden tot veranderingen ten goede binnen de VN zijn er wel, maar moeten niet overdreven worden. De marges zijn smal. De rol die Nederland kan spelen in veranderingen moet ook niet overtrokken worden, hoewel Nederland zeker niet invloedloos is en ook beslist niet gezien kan worden als een slaagsvolgeling van de Verenigde Staten. Naar mijn mening moet Nederland buiten de platgetrapte kaders treden van de Europees Politieke Samenwerking en de NATO. Wij moeten op een nog groter aantal gebieden op de lijn gaan zitten van de NIET-gebonden landen en tevens moet de Nederlandse bereidheid tot eenzijdige initiatieven groter worden. Door intensiever beleid te voeren wat voor mij betekent dat er meer eigen initiatieven genomen moeten worden, moet een aanzet worden gegeven tot veranderingen binnen o.a. de Verenigde Naties.

Hoewel ik namens het PJK ben afgevaardigd, is het mij onmogelijk gebleken in New York een standpunt in te nemen namens het PJK. Dat kan niet en dat moet je ook niet proberen. Het PJK heeft een te diverse

• JACOB DE HAAN

samenstelling om één standpunt te hebben, waarbij bovendien slechts drie van de vijf politieke jongerenorganisaties steun verlenen aan het VN-project. Ook de naam van jongerenvertegenwoordiger is een farce. Je kunt eenvoudigweg niet alle jongeren vertegenwoordigen. Je vertegenwoordigt slechts PJK leden die zoals gezegd niets anders een eenheid vormen. Toch is het werk van jongerenvertegenwoordiger van belang. Je houdt je immers toch bezig met jeugdzaken en je geeft informatie door over de VN via rapporten, spreekavonden en lezingen aan meest middelbare scholen.

Het is mij in New York duidelijk geworden dat internationale politiek de politiek is van kleine stapjes, zelfs van stapjes terug. Vaak is er sprake van "herhalingsoefening", moet er geknokt worden om standpunten die eigenlijk al eerder waren vastgesteld. Dat is frustrerend, zo als het ook frustrerend is dat er in de internationale politiek veelal een beroep wordt gedaan op het morele, terwijl in de politiek zelf weinig moraliteit te bespeuren valt.

EUROPEES JEUGDFORUM

Als er één onderdeel is van het internationale jongerenwerk waar iedereen kritisch tegenover staat is het wel het zogenaamde Jeugdforum van de Europese Gemeenschappen. Nog geen vier jaar geleden tot stand gekomen, maar wonderlijk genoeg zonder dat de jongerenorganisaties zelf er behoefte aan hadden. De EG vond het wel leuk om te laten zien dat ze iets voor jongeren deed, en dat ze een inbreng van jongeren wilden krijgen over zaken die hen in de EG direct aangaan. Daar is ook niets op tegen. Maar het bezwaar van de jongeren was, dat hen plotseling een structuur werd opgedrongen, die meer vóór dan dóór jongeren was. In elk geval, het Jeugdforum van de Europese Gemeenschappen werd geboren. Om de volgende jaren in de couveuse te verblijven.

ALLEGAARTJE

Wie zitten er dan in dat Forum? In de eerste plaats een grote groep internationale jongerenorganisaties, zoals ons eigen IFRLY (de internationale federatie van liberale en radicale jeugd), de conservatieve jongeren (DEMYC en EDS), de socialistische (IUSY), en anderen (YMCA, Scouts, jonge boeren en zo voorts). De andere helft van het Forum zijn de zogenaamde "nationals", d.w.z. het Nederlandse NPIJ (Nederlands

Platform voor Internationaal Jongerenwerk, de koepel waarbij ook de JOVD is aangesloten) en haar EG-equivalenten, zoals het Deense DUF en het Britse BYC.

Deze samenstelling, die we gerust een allegaartje kunnen noemen, zorgde al voor de eerste problemen. Want wie waren de belangrijkste: de (talrijke) internationale organisaties of de nationale koepels? In de ogen van iedere buitenstaander een futiliteit.

door
Jules Maaten

maar in het Forum reden voor jarenlange discussies en soms zelfs grootscheepse obstructie. Uiteindelijk kwam een NPIJ-compromis uit de discussie rollen: beide groepen zouden structureel de helft van de stemmen op de algemene vergadering hebben. Probleem één opgelost. Probleem twee: wat moet het Forum doen, en hoe? Daar twist men nog steeds over. Gedurende de eerste jaren van het Forum, onder een zuid-europees 'regime', werd er veel gepraat, een hoop papier bedrukt, en nauwelijks resultaat geboekt. Sinds eind vorig jaar de oud-NPIJ-voorzitter Ad Melkert de scepter zwaait in het secretariaat, zijn er een aantal belangrijke wijzigingen in het beleid

gekomen. Het accent ligt op actiegerichtheid, op het optreden naar buiten toe, op het bereiken van resultaat. Het vrijwel enige succes van het Forum tot nog toe (dat het Europees Parlement nu intensief bezig is met de alfabetiseringsproblematiek, een issue dat door het Forum was 'ontdekt') kan nu in de schaduw worden gesteld van de jeugdwerkloosheidscampagne van het Forum (gebaseerd op het Britse 'Jobs for Youth'-plan), waarbij de parlementariërs met hun neus op die problematiek zullen worden gedrukt in ontmoetingen met jonge werklozen e.d.

RESULTAAT

Het is duidelijk aan het worden - ook voor diegenen die aanvankelijk sceptisch tegenover de plannen van Melkert stonden - dat deze resultaatgerichtheid het Forum verder zal brengen dan de oude, dwaze interne discussies. Het Forum kost de Gemeenschappen veel geld. Dat brengt ook de verantwoordelijkheid met zich mee, dat er iets nuttigs gedaan wordt.

Vakantie-Vaarclub „Albatros“

Zeezeilreizen a/b de grotere (12-28 meter lange) vaartuigen o.l.v. een ervaren bemanning!

Voor actieve jongeren (16-40 jaar) tegen betaalbare dagprijzen!
Individueel of groepen (korting!) van 6/9/12/16 personen - 2 dagen tot 2 weken
Weekprijzen (all-in) max. f 500,-/600,- p.p.

In Nederland (Jsselse Meer e.d.) a/b een half dozijn tjalken
Vanuit Nederland naar Engeland of Oostzee a/b drie vaartuigen
In de zonnige Middellandse Zee a/b 4 grandioze vaartuigen

Bovendien verzorgt ons nautisch instituut Zeevast te Voorburg van september tot april theoretische vaaropleidingen (praktisch)

Voor inlichtingen en brochures:
Stichting "VAAR-VAST", Postbus 178, 2260 AD Leidschendam. Telefoon 070-863292. (Heer G. Lamsvelt)

"Niet in 1982? Dan zien wij U in 1983!
Wis- en Waarachtig!"

NIEUWE CONGRES OPZET

De gang van zaken op JOVD-congressen was lang niet altijd zoals het zijn moest, daar was iedereen het wel over eens. Met hiervan de oorzaken waren en welke oplossing de beste was, daarover verschilden men binnen de JOVD echter flink van mening. Maar... er moest iets gebeuren om men en daarom kwam het Hoofdbestuur het vorig congres met een nota "Nieuwe congresopzet", waarin zij haar visie op de "problematiek" uiteenzette en waarin zij haar eigen oplossing aandroeg. "Werkgroepen" was het sleutelwoord volgens het Hoofdbestuur.

Het HB was uiteraard niet de enige binnen de vereniging met een visie over de "congresproblematiek" en de vergadering schaarde zich dan ook niet unaniem achter de door het HB aangedragen oplossing. Er werden andere ideeën naar voren gebracht en er werd geruime tijd heftig gediscussieerd, maar uiteindelijk bleek dat deze keer de overredingskracht van het HB groot genoeg was om een meerderheid (zij het geen overweldigende) te krijgen voor haar nieuwe congresopzet. De JOVD gaat dus bij wijze van experiment de komende twee congressen aan de gang met de zgn werkgroepen. Voor de congresganger is het wellicht nuttig te weten wat nu precies de bedoeling is van dit alles.

WERKGROEPEN.....

Bestudering van de zomercongresagenda leert u dat u deze keer extra vroeg uit de vereniging zult moeten. Reeds om elf uur zal voorzitter Roelof Houwing de vergadering openen (overi-

gens nog zonder congresrede, die komt 's avonds pas), waarna vervolgens Prof. Dr. Ir. Voornoeve en Mr van der Stoep zullen spreken over de Noord-Zuidproblematiek. Het lijkt verstandig reeds ruim voor elf uur in Alkmaar aanwezig te zijn, i.v.m. werkgroepopgave en pension-indeling etc. Het is namelijk de bedoeling dat u zich 's morgens na aankomst opgeeft voor de door u gekozen werkgroep. Deze werkgroepen zullen dan terplekke worden ingedeeld, zodat men na de lunch (die overigens niet in de congresprijs is inbegrepen) meteen aan de slag kunnen. Er zullen zes werkgroepen zijn (binnenlandse moties; Internationale moties; Organisatie; 3 x Noord-Zuid) en u zult begrijpen dat de mogelijkheid bestaat dat u niet in de door u gekozen werkgroep zitting kunt nemen omdat deze al vol is. Er zal in ieder geval naar gestreefd worden van iedere delegatie één persoon in iedere werkgroep te plaatsen.

DELEGATIES.....

De delegatie is na de werkgroep het tweede nieuwe verschijnsel in de JOVDiaanse congreswereld. Een afdeling, groep van afdelingen, district of samenwerkingsverband kan een delegatie sturen naar het congres. Deze delegatie hoeft niet alleen te bestaan uit afgevaardigde, ook zij die geen stemmen hebben kunnen hiervan deel uitmaken. Het verdient uiteraard aanbeveling om van te voren met uw delegatie goed te overleggen over met name de werkgroep-verdeling en "het te voeren beleid". Een gedelegeerde vertegenwoordigt dus in zo'n werkgroep zijn afdeling, district etc. In een werkgroep kunnen echter geen besluiten worden genomen, vandaar dat het al dan niet hebben van stemmen hier niet ter zaken doende is.

U DIENT DE DELEGATIES VOOR HET CONGRES, HETZIJ SCHRIFTELIJK, HETZIJ TELEFONISCH DOOR TE GEVEN AAN HET ALGEMEEN SECRETARIAAT, dit is met name van belang bij de werkgroep-indeling.

In zo'n werkgroep wordt het desbetreffende onderwerp op nagenoeg dezelfde wijze behandeld als tijdens de vroegere plenaire vergadering. Uit de discussies dienen de voorzitter en de rapporteur de hoofdgedachten naar voren te halen, om daarvan verslag te doen aan

de plenaire vergadering. Afdelingen kunnen tevens hun amendementen samenvoegen of op andere (democratische) wijze de krachten bundelen. Uiteraard zal bij menig gedelegeerde de behoefte bestaan om even ruggespraak te houden met de rest van zijn delegatie, daarvoor is gelegenheid tijdens de pauze.

Na de borrel en het diner biedt het programma u de congresrede van de voorzitter en een rede van de fractievoorzitter van de VVD, Drs Nijpels. Vervolgens zal men aanvangen met de huishoudelijke vergadering. Ondertussen kunnen de samengevoegde amendementen ecc. worden uitgetipt en vermenigvuldigd door ons secretariaatsteam, zodat deze de volgende dag ter uwer beschikking staan.

door
Caroline Loen

PLENAIR.....

Bij de behandeling van moties en resolutie, de volgende dag, zullen bij ieder onderwerp eerst de rapporteur verslag doen van het werkgroep resultaat. Het is de bedoeling bij

behandeling van bv een stelling, alle amendementen in één keer te behandelen, dus niet meer amendement voor amendement. Men acht dit doenlijk daar men verwacht dat het aantal amendementen op zo'n stelling na het werkgroep overleg danig zal zijn geslonken. Na het verslag van de rapporteur m.b.t. de stelling, zullen de afdelingen die amendementen hebben ingediend het woord mogen voeren. Uitgebreide discussies zullen dan tot het verleden moeten behoren, daar die al binnen de werkgroepen plaats zullen hebben gevonden. De plenaire vergadering zal worden voorgezeten door een presidium, bestaande uit drie man.

Wellicht is één en ander u nu wat duidelijker geworden, laten we in ieder geval met de indieners van deze opzet hopen op een productief en constructief congres.

Liefde is...

ieder eenzaam in
andere werkgroep
zitten.....

JOVD ZEELAND

"LIBERAAL PIONIEREN" IN EEN CONFESSIEONEEL BOLWERK.

Tot voor zo'n vijf jaar geleden was Zeeland een braakliggend terrein op de JOVD-kaart. Liberalen zouden echter liberalen niet zijn als zij niet vroeg of laat toch de kop op hadden gestoken in deze oh zo confessionele provincie. In februari 1978 werd dan ook in Middelburg de afdeling Zeeland opgericht.

Nu, vijf jaar later, behoort Zeeland tot één van de grotere afdelingen, is Zeeland bovendien een bruisende afdeling en een afdeling die zowel "plaatselijk" als "landelijk" van zich laat horen. Driemaster sprak over de JOVD Zeeland met voorzitter en oprichter Adriaan Geelhoed.

De Zeeuwse liberale jongeren zijn vijf jaar geleden niet over één nacht ijs gegaan. Aan de oprichting ging een jaar van "marktonderzoek" en voorbereiding vooraf, want "het was natuurlijk niet niets om in een confessioneel bolwerk dat Zeeland nog steeds is een liberale jongerenorganisatie op te richten" aldus voorzitter Geelhoed. In het begin van de jaren '70 was een JOVD-afdeling in Zeeuws-Vlaanderen in de confessionele pool ten onder gegaan en de oprichters van de JOVD-Zeeland wilden de sprong in het diepe niet wagen voor ze tenminste konden watertrappelen.

Bijna twee jaar later was de JOVD Zeeland met maar 20 leden eigenlijk nog steeds niet veel verder gekomen dan watertrappelen. In het begin van 1980 kwam er echter nieuw bloed in het bestuur. "De opmars begon, aldus Adriaan Geelhoed, zomer 1980 33 leden, eind 1980 50 leden, zomer 1981 75 leden, december 1981 100 leden en momenteel is de afdeling in orde ondanks de 125 leden. Een grote groei dus. Het is moeilijk om te geven waar nu precies het succes aan te danken is. Wel is het zo dat we voortdurend nieuwe leden hebben aan gespoord om kennis te maken met ons. En op zo'n manier ontstaat het bekende 'antronicaleffect'".

Een andere reden van het succes noemt Adriaan de persoonlijke band tussen bestuur en leden, maar ook tussen de leden onder-

ling bestaat. "Je moet zoveel mogelijk op de hoogte blijven van het persoonlijk wel en wee van de leden, ook buiten hun JOVD activiteiten," vindt de Zeeuwse voorman.

De JOVD Zeeland voorziet in de behoefte voor een "totale" vereniging. Buiten de JOVD is er in Zeeland n.l. weinig of geen "liberaal sociaal" leven. Politiek en gezelligheid zijn voor de zeeuwse liberalen onlosmakelijk met elkaar verbonden, maar politiek blijft hen wel de boventoon voeren.

Het Zeeuws afdelingsbestuur telt zeven man. En sinds maart 1980 geven ze een afdelingsblad "Wind en Water" uit, dat geproduceerd wordt door een enthousiaste redactie van negen man. Wind en Water is het enige blad van een politieke jongerenorganisatie in Zeeland. Verder heeft de JOVD Zeeland een actieve commissie gemeenteprovincie-politiek, die nu wordt omgevormd tot een lustrum commissie en een lustrum nota gaat schrijven.

In Zeeland stap je als voorzitter niet even op de fiets om bij je secretaris langs te gaan; er zijn nog al wat afstanden te overbruggen. Binnen de diverse regio's opereren dan ook JOVD-contactpersonen die samen een P.R.-commissie moeten gaan vormen. De afstanden lijken voor de zeeuwse JOVD-ers overigens geen belemmering; om zich actief op te stellen binnen hun

afdeling.

NIET LINKS...

"In de landelijke JOVD politiek heeft de JOVD Zeeland altijd geprobeerd een open oor te hebben voor zowel meningen van "links" als "rechts", om deze verschillende termen maar eens te gebruiken. Ten onrechte is geprobeerd de JOVD Zeeland als "links" af te schilderen. De JOVD Zeeland heeft in de meeste gevallen het HB-standpunt gesteund, omdat de HB-opvattingen het meest met die van de afdeling overeenkomen en niet om bij het HB in een goed bicaalje te komen." De laatste tijd zoekt de JOVD Zeeland meer contact met afdelingen die dezelfde denkbeelden en opvattingen hebben over hoe de JOVD zou moeten functioneren als zichzelf. Daarbij staan voor de zeeuwen een aantal zaken voorop: het belang van de vereniging gaat boven het persoonlijk belang en de JOVD moet een club blijven van waaruit frisse en vooruitstrevende ideeën komen. Met afdelingen die het tegenovergestelde denken kan de JOVD Zeeland niet over de vloer. Overigens blijft het er gaten bij dat de JOVD de goede kant opgaat," zo vindt de zeeuwse JOVD-praes.

In februari 1983 bestaat de afdeling vijf jaar. Het eerste lustrum is een mijlpaaltje waar ze met z'n allen toch wel trots op zijn. Het eerste landelijke JOVD-congres in Zeeland (november in Vlissingen) is voor de afdeling het onmiskenbare bewijs dat ze uit de kinderschoenen zijn gegroeid. "Ook de komende vijf jaar zal de JOVD Zeeland een 'liberaal' voorkeermeepraten!" Daar kan een ieder van opaan.

VOETBALLLEN

Op 9 mei jl, een zonnige voorjaarsdag, begaven de afdelingen Den Haag, Dordrecht, Z.H.E., Waterland en het HB zich naar het plaatsje Alblasterdam in Zuid-Holland, alwaar men het tegen elkaar en tegen drie "echte" zaalvoetbalteams op zou nemen. Een ieder was vol enthousiasme en overtuigd van zijn capaciteiten op het gebied van zaalvoetbal. Maar niet zo zeer de JOVD-sche voetbalprestatie, alswel de zeer goede sfeer maakte deze avond tot een succes. Al gauw bleek dat met name de afdeling 's Gravenhage van zaalvoetbal niet veel kaas gegeten had, zij eindigde dan ook op de achtste en laatste plaats. Maar ook van

de overige JOVD-ers waren de Z.H.E.-ers de enigen die de strijd tegen de "echte" zaalvoetbalteams een beetje konden volhouden en onze gastafdeling eindigde dan ook als tweede. De enthousiaste Dordrechtse veroverden vervolgens de vijfde en de titelverdediger Waterland de zesde plaats. Het HB, dat ook al geen voetbalsterren in het team had, eindigde als zevende.

Na deze uitputtende strijd sloot men de avond af met een borrel in een plaatselijk etablissement, het er over eens zijnde dat deze activiteit van Z.H.E. een groot succes was geweest.

motel hoogveen

in alle rust vergaderen, met alle comfort, in een modern motel.

Motel Hoogveen in het kort:
40 comfortabele kamers met eigen bad, douche en toilet
Plate service, specialiteiten, hollands dagbreeksel en in
buitenshuis open later in restaurant A la Table d'Hôte
Zien voor vergaderingen, recepties, diners en andere
bijeenkomsten
Huisdieren als huisdieren, overnachting voor dieren

Seminars, vergaderingen
dagvergadering v.a. 7.25 p.p.
incl. koffie, thee en lunch, geen
zaalhuur
meerdaags vergadering 7.80 p.p.
incl. overnachting, lunch, diner,
ontbijt, koffie en thee

IDEAAL GELEGEN VOOR
MIDDEN EN NOORD NEDERLAND
aan de A 28 Amersfoort-groningen
ter hoogte van het kluizenblad
hoogveen

EEN OASE VAN
VRIENDELIJKHEID!

Bowlingcentrum met 10 banen (AMF),
bar, eetcounter en dartschool.

RESERVERINGEN: MATHUSENSTRAAT 1, 7007 AP HOOGEVEEN, TELEFOON 0520-63303, TELEX 42535 MOHVNL

Alles over de nieuwe
ziektekostenverzekering voor
studenten (universiteit, hogeschool,
HBO) tot 30 jaar:

Informatie bij:

Makelaars en assurantiekantoor Veltkamp,
Kerkplein 1,
voor midden Nederland. Hattem. (Gld.)
telefoon 05206-1812

Makelaars en assurantiekantoor Houwing,
Heerestraat 21,
voor noord Nederland. Roden. (Dr.)
telefoon 05908-19748

Beste Prikbordofielen,

Jullie kunnen mij gelukwensen met mijn bevordering. Vanaf volgende maand ga ik een andere functie bekleden binnen de organisatie van De Driemaster. Er komt een andere redacteur 'Prikbord', dus kan ik jullie niet meer lastig vallen met mijn vervelende grapjes. Bedankt voor jullie aandacht.

Rob van de Pas

*

Mededelingen voor deze rubriek kunt u blijven zenden aan: Redactie De Driemaster N.Z. Voorburgwal 288 1012 RT Amsterdam.

*

D'66 heeft voor de komende verkiezingen de volgende slogan: "Stem D'66, zolang het nog kan"

*

Mooie tijden voor de Amsterdamse begrafenisondernemers: Het Amsterdamse college van B&W liet zich kisten en kruisigen tegelijk. (Ronald Kool afd. ABCD)

*

RECTIFICATIE

Tot mijn grote onsteltenis stond in het Prikbord van de 'Maan' april een drukfout waar mijn partij-vriend Sjoerd Swane bijna de dupe is geworden. De tekst had natuurlijk moeten zijn: 'Sjoerd Swane: C.B.I.P. (Come Back In Peace)

*

Weet u hoe de nieuwe rage heet? 'Bodybuilding' Wij noemen het gewoon 'Figuur-correctie'.

*

GEVRAAGD

Voor het Algemeen Secretariaat: 2e hands kantoorkast met slot. Niet te duur aub.

*

Liefde is..... Samen op vakantie naar Spanje....

(JOVD afd. Nijmegen)

Waar komt het woord "Polonaise" vandaan? Van die lange rijen voor de winkels in Polen!

Met dank aan Adriaan de Haas.

*

Gehoord op het Binnenhof: Ed Nijpels komt voor z'n eerste bezoek bij Koningin Beatrix, Ed belt aan, Beatrix doet open en zegt: 'Ah, ik zie het al, jij bent zeker het nieuwe vriendje van Willem Alexander.

*

Gezien in de geheime stukken van het P.C.B. (Politiek Campagne Bureau: Frits Westerkamp-Marketing deskundige (red. Foldertjes-rondbrenger). Joyce Niezing-secretaresse (red Tikgeit) Jaap Kruithof-P.R.-deskundige (red. O.H.)

*

Roelof Houwing wordt door de 3M-redactie van harte gefeliciteerd met het behalen van zijn raadszetel in de stad Groningen

*

GEHOORD: Kunnen Adriaan de Haas en De Haze (Robert de Haze Winkelman-red.) niet een TREKHAZENCONFERENTIE beginnen?

*

TENNISTOURNOOI TENNISTOURNOOI

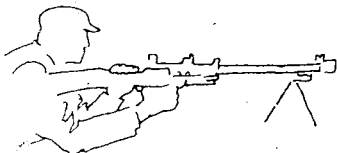
Groots Landelijk JOVD Tennis-tournooi. Op 8 augustus 1982 te Amsterdam Inschrijfgeld: f7,50

Nadere informatie op het congres te Alkmaar of bij Joyce Niezing, Politiek Campagne Bureau, tel. 020-259602

*

Wanneer gaan we nou eindelijk eens aan politiek doen.

WAPENS NEER IN EL SALVADOR

*

Onderstaande advertentie is een serieuze zaak.

GEZOCHT

Kamer in Rotterdam of naaste omgeving voor een 18-jarige JOVD'er die daar in september de MTS voor Houtbewerking gaat bezoeken. Liefst in gezin met leeftijdgenoten en huiselijk verkeer. tel.05248-1715

*

ATTENZIONIE

Te verkrijgen op het JOVD-congres te Alkmaar en het Algemeen Secretariaat:

-JOVD-draagtasen (katoen), 2-zijdig bedrukt. Prijs f3,40 per stuk. f3,- als je er meer dan 25 afneemt.

-Nieuwe JOVD-sticker (10-4cm) Prijs f0,10 per stuk, minimale afname 10 stuks.

Op intekening te bestellen op het congres. JOVD-vlaggen 100-150 cm. JOVD-asbakken, minimale afname 2 stuks. Speciaal voor de JOVD: Samsonite attachékoffer, spotprijs f125=-

*

Nu nog wachten op: JOVD-stortbakken, JOVD-tanga's en JOVD-....veters.

*

Tijd niets meer van je gehoord, Ullrich?

*

Marco Swart voorzitter van het NPIJ, Bart Lijdsman van het PJK, Hans Oliemans bij het JEB, Piet-Heyn Goedhart van Jason, Robin Linschoten secretaris-generaal van LYMEC, Jules Maaten IFLRY-bestuurder etc. etc.: wie zei er dat Nederlandse Liberalen niet actief waren?

*

Informatie IFLRY-Summercamp

Kosten: £40 (incl. eten, overnachting en excursies) Data: woensdag 28 juli - 6 augustus. Plaats: ECCLESMACHAN (bij Edinburgh, Scotland) Opgave vóór 20 juni bij A.S. van de JOVD. Reiskosten zijn niet inbegrepen.

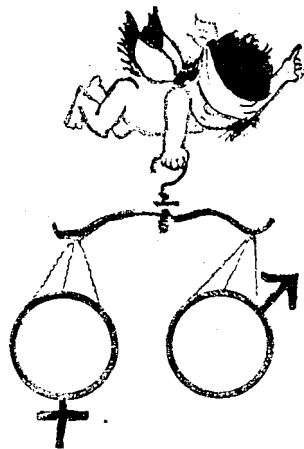
Op het congres zal het complete programma beschikbaar zijn.

*

FORUM INTERNATIONAL Op 8-9-10 juli is er weer een excursie-reis naar Straatsburg. Prijs (inclusief reis en verblijfkosten) ligt tussen de 50 en 65 gulden. Voor informatie kun je bellen naar: Michiel Jacobs 080-225509, Astrid Paanakker 085-422360 of 080-785733.

*

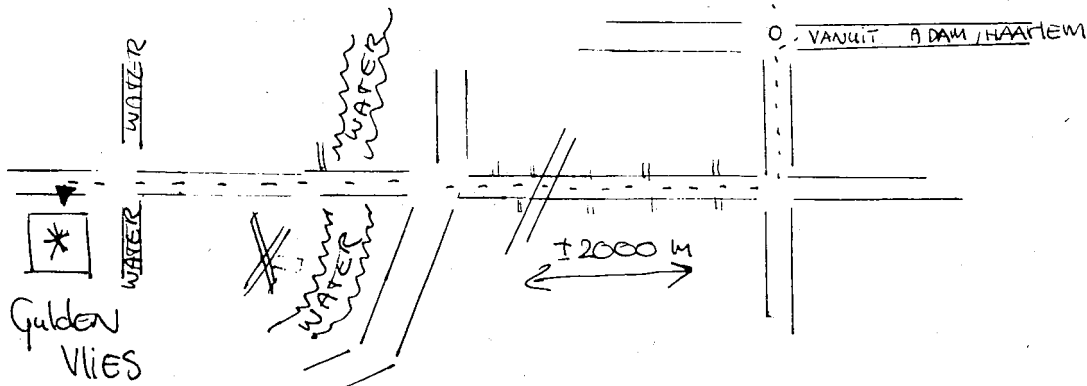
Wist u dat het aantal echtscheidingen evenredig snel toeneemt als de komst van het feminisme.

HIER HADDEN UW GRAPJES KUNNEN STAAN ! DAN HADDEN WIJ OOK EEN KEER KUNNEN LACHEN !

3M DE DIRECTIE

Hoe kom ik per auto NAAR het congres

Programma Zomercongres d.d. 19 en 20 juni 1982 te Alkmaar.

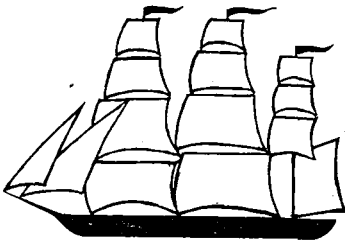
11.00 uur Opening
11.05 uur Rede Prof. Dr. Ir. J.J.C. Voorhoeve
12.00 uur Lunch
13.00 uur Werkgroepen
15.15 uur Pauze
15.45 uur Voortzetting Werkgroepen.
17.30 uur Borrel
18.00 uur Diner
20.00 uur Rede van de voorzitter.
20.15 uur Opening huishoudelijke vergadering.

23.00 uur Schorsing huishoudelijke vergadering

Zondag 20 juni

9.30 uur Hervatting van de huishoudelijke vergadering.
12.00 uur Lunch
13.00 uur Rede van de heer Drs. Ed Nijpels, fractievoorzitter in de 2e Kamer van de VVD.
13.30 uur Hervatting H.V.
14.30 uur Sluiting congres

DRIEMASTER

OPINIEBLAD VAN DE J.O.V.D. - VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR - JAARGANG 34, NR. 6, SEPTEMBER 1982

verkiezingen

Degenen die echt aan de rand van de wanhoop zijn gebracht, dat zijn de diverse propagandisten van de politieke partijen. Voor de zoveelste keer dit jaar moeten zij de actieve partijleden opporren om toch vooral mee te doen aan de campagne. Het is dan ook niet verwonderlijk dat deze dit keer kort gehouden worden. En dat terwijl de opiniepeilingen (zo als gebruikelijk de zaak weer op scherp zettend) een hoogst opmerkelijk resultaat laten zien.

Leek het vóór de peiling van VARA-orakel Maurice de Hondt een duffe aangelegenheid te worden, nu is de spanning rond de komende uitslag gegroeid. Voor de peiling dachten velen er als volgt over: lage opkomst, VVD en CDA samen een ruime meerderheid, en dus op korte termijn een centrum-rechts kabinet. Een kabinet, dat ongestoord door loyalisten eens even orde op zaken zou kunnen stellen. De opiniepeiling laat echter een wat ander beeld zien.

	K'81	S'82	R'82	OP82
CDA	48	52	52	46
PvdA	44	34	38	45
VVD	26	34	34	34
D'66	17	12	7	7
CPN	3	4	4	4
PPR	3	3	4	3
PSP	3	4	4	5
SGP	3	4	4	3
RPF	2	2	2	2
GPV	1	1	1	1

De PvdA herstelt zich (zou zelfs een zetel meer krijgen vergeleken met de vorige Kamerverkiezingen), en de meerderheid van VVD+CDA is kleiner dan verwacht. De universele bijwagen valt terug naar 7 zetels, een resultaat wat te verwachten was na de gemeenteraadsverkiezingen, en de vrolijke escapades van Terlouw. Doordat het overwicht van CDA+VVD zo klein is (slechts 5 zetels, terwijl zeker 6 loyalisten tegen de plaatsing van de nieuwe kernwapens zullen stemmen), en ook de Democraten '66 nauwelijks gewicht in de schaal leggen, is de hele zaak weer opengebroken. Wil van Agt het stempel wat hij in zijn handen heeft ook kunnen drukken, dan zal het CDA toch al gauw 49 à 50 zetels in de kamer moeten bezetten. Dat is nogal zuur, aangezien: a. Lubbers al heeft laten weten weinig zin te hebben in 'gedoe' met loyalisten, en dus over voldoende zetels

om onder deze omstandigheden regeringsverantwoordelijkheid te kunnen dragen; en b. Ook Nijpels al van te voren heeft laten weten weinig trek te hebben in een situatie waarin loyalisten roet in het eten gooien. Als we dan ten slotte de varianten bekijken, dan zien we dat er een pat-dreiging kan ontstaan. De Staphorster variant: (CDA-VVD-SGP-RPF-GPV) 86 zetels. Dat is maar tien meer dan de helft plus één; en dat terwijl: a. de rest van de Kamer dit zeker niet leuk zal vinden, en b. de stabiliteit van het geheel discutabel is, en ook zeker grote bezwaren zullen rijzen bij CDA en VVD. Wat we in deze lijn dan overhouden is de meest voor de hand liggende combinatie VVD-CDA-D'66 (87 zetels). Een redelijk aantal zetels. Een in het oog springend nadeel is zonder meer de relatief grote invloed van D'66 in vergelijking met het aantal zetels dat ze zouden behalen. Of dat echter zal leiden tot een herkenbaar beleid voor de D'66 kiezer valt te bezien, zodat deelnemen aan het kabinet ongeveer hetzelfde betekent als het opheffen van de partij; voorbeelden te over.

Vergeleken met de vorige Tweede Kamerverkiezingen gaat het dit keer in de programma's om de kwestie van de kernwapens. Op sociaal-economisch terrein zijn de grote partijen het redelijk met elkaar eens, hoewel de achterban natuurlijk niet vergeten is. Bij het vormen van een coalitie zullen hier dan ook niet al te veel problemen ontstaan. Anders liggen de kaarten, zoals gezegd, bij de plaatsing van modern nucleair wapentuig. Zoals den Uyl ons bij voortduring laat weten: er is moeilijk een compromis te vinden tussen wel of geen kernwapens. Opmerkelijk is het dan ook niet dat de PvdA en de kleine linkse partijen zich in hun campagnes afzetten tegen VVD en CDA. Hierbij worden ze drifftig gesteund door de atoompacifisten van het IKV. De bedoeling is duidelijk: als voorkomen zou kunnen worden dat VVD en CDA een comfortabele meerderheid halen, dan ligt de weg open naar een eventuele coalitie met de PvdA erin. Deze zou dan de kwestie van de kernwapens volgens eigen scenario kunnen regelen. Het laten glijpen van het laatste der strijdpunten zou een enorm gezichtsverlies voor de socialisten betekenen. Daarom wordt er geschermd met de mogelijkheid van een linkse

door
Wim Fels

meerderheid die kernwapens zou kunnen tegenhouden. Een eenvoudige telling aan de hand van de laatste opiniepeiling leert ons echter dat we daar gelukkig ver van verwijderd zijn. 57+D'66 levert 64, en dat is te weinig. Ook al zouden er misschien een paar CDA-dissidenten losgeweekt kunnen worden.

EN NU

En hoe gaat het nu verder? Dat is moeilijk te zeggen. Mogelijk wordt de PvdA toch de grootste partij. Wie wordt er dan aangesteld als informateur? Slikken de socialisten de kernwapens in en wordt er een nieuwe coalitie met het CDA gevormd, of misschien zelfs wel met de VVD? Programma's beloven veel, maar wat we voor regering krijgen, dat alleen wordt over de rug van de kiezer aan de onderhandelingsstafel beslist. Het is niet mogelijk om Uw stem aan een voorbehoud te verbinden; laat dat echter niemand ervan weerhouden om zijn plicht als stemgerechtigde te gaan doen.

Subsidie? Ja, omdat het nodig is.

Hieronder publiceren wij de reactie, die Marco Swart schreef naar aanleiding van het artikel van Annet Schopman in het vorige nummer van DRIEMASTER. In dat artikel plaatste Annet enkele kritische kanttekeningen bij de subsidiëring van politieke jongerenorganisaties in het algemeen en van de JOVD in het bijzonder door het Ministerie van CRM.

"Het is een goed liberaal principe dat organisaties, bedrijven, instellingen e.d. zonder overheidsbemoeienis én zonder overheidssteun moeten kunnen functioneren" schrijft Annet. Het is een oude discussietruc om je meest aanvechtbare standpunten te vermommen als vanzelfsprekende grondslagen, zodat ze niet meer ter discussie gesteld kunnen worden. Maar onzin is onzin, of je het nu principe noemt of niet. Wat

hier wordt gesteld is een soort economisch anarchisme, het is nooit een liberaal uitgangspunt geweest. Zolang als het liberalisme bestaat heeft het de noodzaak van overheidsingrijpen erkend, het verlangt alleen dat hiervoor een rechtvaardiging bestaat. Liberalen zijn zelfs al heel lang voorstanders van actief overheidsoptreden als dat bijdraagt tot eerlijk verdeelde ontplooiingsmogelijkheden voor ieder mens. Het

"goede liberale principe" is in dit geval eerder iets als: de overheid moet zich alleen met particuliere organisaties bemoeien als dit bijdraagt tot het ideaal van een vrije mens in een vrije samenleving. Dit principe vraagt in het gebruik meer nadenken en afwegen dan dat van Annet. Maar het liberalisme kenmerkt zich ook door het afwijzen van onwrikbare dogma's en door een appél aan je gezond verstand!

EEN STUKJE GESCHIEDENIS

Wat betekent dit nu voor de subsidiëring van het politiek jongerenwerk? Is daar een rechtvaardiging voor? Al sinds 1976 worden de landelijke politieke jongerenorganisaties door de rijksoverheid gesubsidieerd. Daar is een lange discussie aan vooraf gegaan, waarin deze organisaties hebben aangetoond dat zo'n subsidie noodzakelijk was. Voor die tijd waren de politieke jongerenorganisaties overwegend clubs waar aankomend politici werden opgeleid. Daarbij moet je bedenken dat tot het begin van de jaren zeventig de politiek iets was voor mensen van boven de dertig, zodat "twintigers" betrekkelijk weinig mogelijkheden hadden om in hun partij een rol te spelen. Toen in de jaren zeventig de leeftijdsgrenzen voor actief en passief kiesrecht omlaag gingen, konden aspirant-politici in toenemende mate in hun partij aan de bak komen. De politieke jongerenorganisaties kregen leden die gemiddeld jonger waren: zo

rond de twintig. Langzamerhand ontstond bij deze organisaties het besef, dat er voor hen een nieuwe taak was ontstaan. Want de emancipatie van jongeren was met de verlaging van de kiesgerechtigde leeftijd natuurlijk verre van voltooid. Structureren veranderen is niet genoeg, een mentaliteitsverandering is ook - voor liberalen: juist - noodzakelijk. Daar lag het nieuwe werktarrein voor de politieke jongerenorganisaties. Aan de ene kant moesten jongeren bij de

Marco Swart

politiek betrokken worden, als een onderdeel van hun ontplooiing. Dit werd in de JOVD onder de noemer "studiefunctie" gebracht. Aan de andere kant was het belangrijk dat de politieke jongeren, met hun specifieke ideeën en belangen, serieus gingen nemen. Deze taak kreeg in

• Lees verder op pag. 8.

DRIEMASTER

VOOR JOU!

- ☐ Ik word lid (mijn geboortjaar is 19...)
- ☐ Ik wil donateur worden.
- ☐ Ik wil abonnee van DRIEMASTER worden en zal het abonnementsgeld (f27,50) met de toegezonden acceptgirokaart voldoen.
- ☐ Ik wil graag meer informatie over de JOVD.

NAAM _____

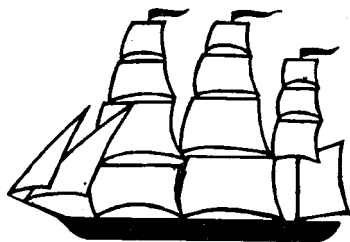
ADRES _____

POSTCODE _____ PLAATS _____

Opsturen aan JOVD,
Nieuwezijds Voorburgwal 288,
1012 RT AMSTERDAM

HANDTEKENING: _____

COLOFON

DRIEMASTER

Het schip van de vrijheid voortgestuwd door verantwoordelijkheid, verdraagzaamheid en sociale rechtvaardigheid.

Redactieadres:

Mr. D.U. Stikkerhuis
N.Z. Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam

Hoofredacteur:

Wiljan Loomans
Noorderstraat 20
1621 HW Hoorn
02290-14604

Eindredacteur:

Wim Fels
Van der Goesstraat 4
3521 TL Utrecht
030-939981

Redacteur Verenigingsnieuws

Caroline Loen
Sijmen Grootstraat 22
1135 HN Edam
02993-62515

Algemeen redacteur

Rob van de Pas
P.H. Spaaknes 21
1862 AV Bergen
02208-5839

Internationaal redacteur

Albert Berens
Abel Tasmanlaan 12
2803 GK Gouda
01820-20113

Redacteur algemene politiek

Atzo Nicolai
Churchilllaan 203-3
1078 EB Amsterdam
020-728835

HB-auditor

Joost van Gilse

Drukwerk:

Ebel Noorman BV
Groningen

Hoofdbestuur:

Voorzitter
Roelof Houwing
Spilsluizen 24 zz
9712 NT Groningen
050-131255

Vice voorzitter politiek

Eric Brinkmann
Struisenburgdwarsstraat 194
3036 AW Rotterdam
010-116068

Vice voorzitter organisatie

Frank Rohof
Hengelsestraat 225A
7521 AC Enschede
053-358954

Algemeen Secretaris

Joost van Gilse
Jac van Beierenlaan 65
6213 JB Delft
02159-11960

Internationaal Secretaris

Jules Maaten
Herengracht 358
1016 CH Amsterdam
020-277618

Penningmeester

Hans Veltkamp
Kerkplein 1
8051 GH Hattum

Tweede secretaris

Meint Waterlander
Herenwal 101
8441 BC Heerenveen
05130-23327

De in deze Driemaster opgenomen verkiezingskrant is op A4 formaat verkrijgbaar bij het algemeen secretariaat. (f0,25 p.st. boven 100 ex. f0,15 p.st.)

Resolutie sociale zekerheid

01 I. PREAMBULE

02 1 Sociale gerechtigheid

- 03 Liberalen willen dat ieder mens zich vrij kan ontplooiën.
04 Eerste voorwaarde hiervoor is dat de elementaire vrijheden voor ieder zijn gewaarborgd.
05 Dit betekent ook dat ieder de mogelijkheid moet hebben zich in de eerste levensbehoeften te voorzien.
06 Verder zijn ongelijkheden in de verdeling van de welvaart wenselijk mits:
a. ieder gelijkwaardige kansen krijgt om zich die welvaart te verwerven;
b. de minst bevoorrechten bij die ongelijkheden toch nog aantoonbaar voordeel hebben.
07 Met inachtneming van het voorgaande geeft een zo groot mogelijke welvaart -zowel materieel als immaterieel- de beste ontplooiingskansen voor ieder mens.
08 Een markteconomie met een stelsel van sociale zekerheid is de beste manier om dit te bereiken.

09 2 Eigen verantwoordelijkheid en solidariteit

- 10 Bij de opzet van zo'n stelsel van sociale zekerheid staan voor ons twee uitgangspunten voorop:
a. solidariteit, vooral met de minst bevoorrechten;
b. persoonlijke vrijheid en verantwoordelijkheid van ieder mens.
11 Om beide uitgangspunten tot hun recht te laten komen, moeten zowel de individuele burgers, de organisaties van werknemers en werkgevers, als de overheid elk meer te beslissen krijgen naarmate de gevolgen van die beslissing ook meer op hun terrein liggen.

12 3 Arbeid

- 13 Iedere inspanning om de welvaart -materieel of immaterieel- te vergroten vinden wij vanuit onze beginselen waardevolle arbeid.
14 Het is voor ons vanzelfsprekend dat wie wil delen in de welvaart ook bereid moet zijn om daar een bijdrage aan te leveren.
15 Tegelijkertijd is arbeid ook een belangrijke vorm van persoonlijke ontplooiing, waar ieder mens recht op heeft.
16 Welvaart is meer dan het nationaal produkt, arbeid is meer dan alleen betaalde arbeid.
17 De technologische ontwikkeling maakt een herbezinning meer dan ooit noodzakelijk.
18 Huishoudelijk werk en vrijwilligerswerk verdienen een duidelijker erkenning als volwaardige bijdrage aan de welvaart.
19 Er is minder betaalde arbeid beschikbaar dan gewenst.
20 Naast het waarborgen en uitbreiden van de beschikbare betaalde arbeid door het versterken van onze markteconomie, is het noodzakelijk deze arbeid eerlijk te verdelen.
21 Scholing, vorming en studie worden steeds belangrijker als een voorwaarde voor ontplooiing.
22 Meer ruimte hiervoor -ook op latere leeftijd- is noodzakelijk.

23 4 Individualisering

- 24 Ieder mens is gelijkwaardig.
25 Bovendien moet ieder mens vrij zijn bij de inrichting van het privéleven, zolang op het belang van anderen geen inbreuk wordt gemaakt.
26 Wij pleiten daarom voor de volledige individualisering van de sociale zekerheid, waarbij ieder meerderjarig individu gelijk wordt behandeld.
27 Binnen de sociale zekerheid mogen mensen niet anders worden behandeld omdat ze met anderen zijn gaan samenwonen en/of getrouwd zijn.

28 5 Functioneel stelsel

- 29 Goede uitgangspunten zijn niet voldoende.
30 Het stelsel moet ook goed functioneren.
31 De belangrijkste criteria daarbij zijn:
a. doelmatigheid;
b. doorzichtigheid;
c. beheersbaarheid.
32 Bij de organisatie moeten verder de bestuurbaarheid, de zorgvuldigheid en de bescherming van de persoonlijke levenssfeer worden gewaarborgd.
33 Hiervoor is een aanzienlijke vereenvoudiging van het stelsel nodig.

34 II. NIEUW STELSEL

35 6 Drietrapsstelsel

- 36 Een nieuw stelsel van sociale zekerheid dient te bestaan uit drie trappen:

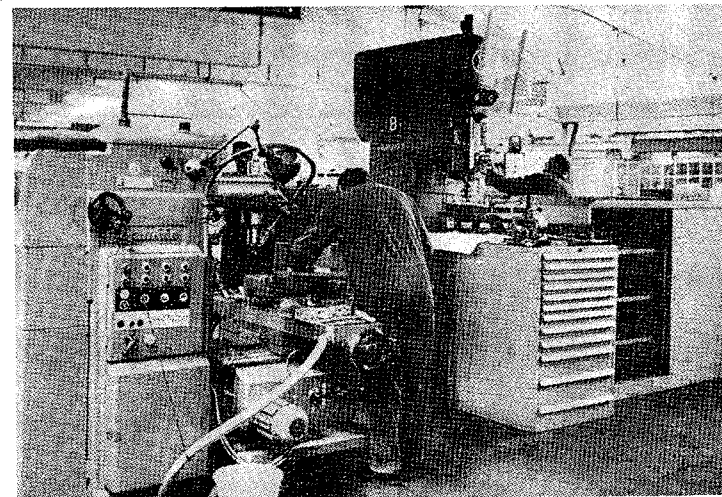
- a. een gefiscaliseerd basisinkomen, als overheidstaak;
b. werknemersverzekeringen voor loonderving en ouderdom, onder verantwoordelijkheid van werknemers en werkgevers;
c. aanvullende verzekering, als persoonlijke verantwoordelijkheid van iedere burger.

37 7 Eerste trap: gefiscaliseerd basisinkomen

- 38 Iedere ingezetene die bereid is een bijdrage te leveren aan de welvaart in onze samenleving, ontvangt van de rijksoverheid een basisinkomen via de belastingdienst.
39 Iemand wordt geacht bereid te zijn een bijdrage aan de welvaart te leveren, indien hij of zij een aanzienlijk deel van zijn of haar tijd besteedt aan:
a. arbeid in loondienst of in eigen bedrijf;
b. het verzorgen van de huishouding in een samenlevingsvorm;
c. daartoe erkend vrijwilligerswerk;
d. studie voor een daartoe erkende opleiding.
40 Minderjarigen, volledig arbeidsongeschikten en gepensioneerden komen in ieder geval in aanmerking voor het basisinkomen.

41 8 Eerste trap: hoogte basisinkomen

- 42 Het basisinkomen moet de minimaal noodzakelijke uitgaven voor levensonderhoud dekken.
43 De precieze hoogte hiervan moet steeds een beleidsmatige beslissing voor een afzienbare termijn zijn.
44 De regelingen voor subsidiëring van woonlasten en ziektekostenverzekering worden in het basisinkomen geïntegreerd door hiervoor niet een normbedrag, maar voor ieder individu de feitelijke lasten binnen redelijke grenzen in aanmerking te nemen.
45 Minderjarigen krijgen een lager basisinkomen, dat toeneemt met de leeftijd.

46 9 Eerste trap: belastingheffing

- 47 Om het basisinkomen en de overheidsuitgaven te financieren wordt over alle inkomsten een uniform percentage belasting geheven.
48 Dit wordt met het basisinkomen verrekend: het saldo wordt als belasting betaald of als negatieve negatieve inkomstenbelasting uitgekeerd.
49 De bestaande aftrekregelingen worden drastisch beperkt en vereenvoudigd.
50 Premies voor verzekeringen in de tweede of derde trap dienen aftrekbaar te zijn, maar de uitkeringen hiervan worden belast.

51 10 Tweede trap: werknemersverzekeringen

- 52 Iedere werknemer -zowel bij het bedrijfsleven als bij de overheid- is verzekerd:
a. tegen loonderving door ziekte, arbeidsongeschiktheid en werkloosheid;
b. van een ouderdomspensioen.
53 De organisaties van werknemers en werkgevers beslissen over het beleid, het beheer en de financiering van deze verzekeringen.
54 De overheid houdt slechts toezicht, zonder hieraan een financiële bijdrage te leveren.

55 11 Tweede trap: loondervingsverzekeringen

- 56 De loondervingsverzekering verzekert iedere werknemer eerst enige tijd van een aanzienlijk deel -maar minder dan het geheel- van zijn laatstgenoten inkomen en vervolgens zodanig van een geleidelijk aflopend bedrag als overbrugging naar het nieuwe inkomen.
57 De duur van beide uitkeringen is afhankelijk van de duur van het arbeidsverleden.
58 Bij arbeidsongeschiktheid ontvangt men een uitkering die afhankelijk is van de mate van arbeidsongeschiktheid en de hoogte van het laatstgenoten inkomen.

Lees verder op blz. 3.

Vervolg van blz. 2.

- 59 In geval van blijvende arbeidsongeschiktheid ontvangt men deze uitkering tot aan het pensioen.
- 60 De vaststelling van de verzekeringsvoorwaarden, uitkeringsbeleid en premiehoogte geschiedt per bedrijf of bedrijfstak behalve bij de "overbruggingsuitkering", waar dit op nationaal niveau plaatsvindt.

12 Tweede trap: pensioenverzekering

- 62 Iedere werknemer moet de opgebouwde premiereserve kunnen "meenemen" bij een verandering van werkgever. Hiertoe worden de rekenrente, sterftetabel, opbouwperiode en andere variabelen bij de berekening van pensioenen voor alle pensioenfondsen wettelijk gestandaardiseerd.
- 63 Wie niet langer in loondienst werkzaam blijft, heeft het recht de opgebouwde premiereserve:
 - a. bij het pensioenfonds te laten berusten, waarna die jaarlijks met rekenrente wordt opgehoogd;
 - b. te benutten voor een eigen oudedagsvoorziening in de derde trap.

13 Derde trap: individuele verzekeringen

- 65 Als aanvulling op het basisinkomen en de werknemersverzekeringen kan eenieder zich aanvullend verzekeren.

III UITVOERINGSORGANISATIE

14 Eerste trap: belastingdienst

- 68 De uitvoering van de eerste trap berust bij de belastingdienst, die hiertoe verder gedeconcentreerd wordt.
- 69 Bij de belastingheffing wordt een stelsel van voldoening op aangifte toegepast.
- 70 De fraudebestrijding wordt geïntensiverd.

15 Tweede trap: gemeenschappelijk bestuursorgaan

- 72 De beleidsbepaling en het innen van de verschuldigde premies voor de loondervingsverzekering geschiedt door de bedrijfstaksbeleidsorganen, waarin werknemers en werkgevers vertegenwoordigd zijn.
- 73 Het contact met de verzekerden verloopt voor alle bedrijfstakken gezamenlijk via regionale organen met lokale vestigingen en een eigen medische dienst.
- 74 De coördinatie tussen de bedrijfstaksbeleidsorganen en de regionale organen verloopt middels een gemeenschappelijk bestuursorgaan.
- 75 Bij het verstrekken van informatie moet de bescherming van de persoonlijke levenssfeer gewaarborgd zijn.
- 76 De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid is belast met de uitoefening van het overheidstoezicht.

Najaarscongres

Het novembercongres van de J.O.V.D. wordt dit jaar op 20 en 21 november gehouden in hotel "Brittania", Boulevard Evertsen 244 te Vlissingen.

De opgavebon moet uiterlijk 6 november op het Algemeen Secretariaat, Nieuwe Zijds Voorburgwal 288, 1012 RT Amsterdam, aanwezig zijn. De betaling moet tevens uiterlijk 6 november op de rekening van de landelijk penningmeester aanwezig zijn. Voor de mensen van wie de betaling en opgavebon voor 6 november niet binnen zijn, kan geen reservering meer plaatsvinden. In verband met de organisatorische afwikkeling is het noodzakelijk dat men zo vroeg mogelijk aanwezig is.

Alle correspondentie gaat via het Algemeen secretariaat, (020-242000) en dus niet via de leden van het hoofdbestuur.

Naam: M/V

Adres:

PC: Plaats:

Afdeling:

Geeft zich hierbij op als deelnemer van de volgende onderdelen van het wintercongres te Vlissingen:

- o Diner zaterdag f 22,50
- o Overnachting met ontbijt f 35,--
- o Lunch zondag f 12,50
- o Gehele congres f 60,--

en zorgt er voor dat het verschuldigde bedrag uiterlijk 6 november op postgirorekening 953500 t.n.v. penningmeester der J.O.V.D. te Amsterdam.

Routebeschrijving:

In Vlissingen aangekomen richting centrum volgen. Op een gegeven moment staan borden 'Boulevard' aangegeven. Deze borden volgen. Aan de rechterzijde ziet u dan de Westerschelde. Meteen eerste straat na 50 m rechts. U bent nu op Boulevard Evertsen. Buslijn vanaf het Station: 56 (stadsdienst). Uitstappen bij halte Ziekenhuis. dan 2 min lopen.

Sociale zekerheid: een dure hobby ?

Naast het voetbal is er nog een nationale hobby waar iedereen meent verstand van te hebben: de Sociale Zekerheid. Dit is uiteraard verklaarbaar: vrijwel elke Nederlander (dan wel ingezetene) wordt er periodiek mee geconfronteerd als de contributie wordt overgemaakt aan de verscheidene fondsen. Ook de JOVD wenst niet achter te blijven in de discussie: reeds meerdere malen is gewezen op het feit dat de JOVD geen model zou hebben hoe een rechtvaardig systeem eruit zou moeten zien. Welnu, vanaf januari dit jaar bestaat er een Commissie Sociale Zekerheid, die het gehele pakket kritisch moest gaan bezien. Vanaf mei kon deze opdracht volledig worden ingevuld. Het gehele pakket, daaronder moest worden verstaan: de uitvoering en wetgeving (voor dit artikel is het laatst genoemde het interessantst). Tevens werd voor de volgende uitgangspunten gekozen:

- individualisering
- sociale gerechtigheid
- doorzichtigheid.

Alvorens het nieuwe plaatje in grote lijnen uit de doeken te doen lijkt het me verstandig heel summier wat inzicht te verschaffen in het huidige stelsel.

WAT IS SOCIAAL ?

Sociaal is wat het algemeen belang raakt. Het begrip verzekering is algemeen bekend: het gezamenlijk dragen van risico's dat voor één individu te groot is. Onder risico verstaan we hier: werkloosheid en ziekte. De Sociale Verzekering heeft een bijzonder karakter, te weten het verplicht door de wetgever. Er zijn echter enorme bedragen mee gemoeid: in 1979 ca. 60 miljard, in 1981 ca. 109 mld. Onze Sociale Verzekeringen hebben een aantal kenmerken die "gewone verzekeringen" niet hebben: te weten

1. men is van rechtswege verzekerd
2. het verplichte karakter
3. het collectieve karakter, het risico wordt gezamenlijk gedragen
4. de garantievrij van het rijk bij betalingsproblemen van een uitvoeringsorgaan
5. het wettelijke karakter: de verzekeringsvoorwaarden zijn in de wet verankerd en voor iedereen gelijk.

Welke wetten we kennen en wat hun werkingssfeer is, zou ik gaarne willen verwijzen naar een uitstekend boekje, de 'Kleine Gids' genaamd, in elke boekhandel verkrijgbaar. Ons systeem van Sociale Zeker-

heid staat onder enorme druk, het is bekend. De maatschappij vernadert, nieuwe technologieën doen hun intrede, wat als resultaat heeft o.a., dat de 'arbeidsreserves' toenemen met alle financiële consequenties. Tevens kennen een aantal wetten (WWV/AOW bijvoorbeeld) bepalingen waar nauwelijks of onvoldoende drukning gehouden wordt met de rol van de vrouw. Steeds meer vrouwen, ook gehuwde vrouwen, willen deel hebben aan de betaalde arbeid. Wij als liberalen zijn van mening dat mannen en vrouwen gelijke rechten hebben op betaalde arbeid en daaruit voortvloeiende aanspraken op een uitkering. Het begrip 'kostwinner' is dan ook volledig uit den boze.

16 Derde trap: particuliere initiatieven

- 79 De organisatie van de individuele verzekeringen is een zaak van particuliere initiatieven.
- 80 Werknemers- en werkgeversorganisaties kunnen ook in deze trap verzekeringen overeenkomen, mits voor iedere werknemer de keuzevrijheid blijft bestaan om hier al dan niet aan deel te nemen.

17 Begeleiding

- 81 Gemeentelijke of intergemeentelijke bureaus verzorgen de begeleiding van mensen met financiële of sociale problemen en de arbeidsbemiddeling voor mensen die al of niet betaald werk zoeken.

DE PENSIOENVOORZIENING

Het meest schrijnende probleem op dit moment is dat veel werknemers één, geen pensioen kennen of twee worden geconfronteerd met de zgn "pensioenbreuk". Wat dient hieronder te worden verstaan? Het is het pensioenverlies dat enerzijds bij verandering van dienstbetrekking kan optreden en anderzijds bij beëindiging van de dienstbetrekking door arbeidsongeschiktheid. De belangrijkste oorzaken:

- A. De opgebouwde aanspraken bij dienstverlating zijn bij

Reinier Schenk

inhalfinanciering 'bijv' als minder dan evenredig met de doorgebrachte diensttijd.; B. Op opgebouwde pensioenaanspraken worden na ingang van het pensioen geen toeslagen verleend, terwijl dit wel gebeurt mbt pensioenen die in aansluiting op het actieve dienstverband; C. De bij de vorige werkgever opgebouwde aanspraken werden niet aangepast aan de loon- of prijsontwikkeling.

In het 'ort' omt de oplossing van de Cie hierop neer: ook de pensioenvoorziening wordt opgenomen in het drietrapsstelsel, m.a.w.. De eerste trap geldt dus ook voor diegenen die de pensioenvoorziening wordt opgenomen

die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt. De kwestie inzake de pensioenbreuk komt aan de orde in de tweede trap. Ter voorkoming van de pensioenbreuk. Zal dus hetzij de oude werkgever, hetzij de nieuwe bereid moeten zijn de "carry-back" premie (inhalfpremie) te betalen. (de evenredigheidsregel). De 3e trap: dat kan zijn een individuele pensioenverzekering bij verzekeringsmaatschappijen. Uiteraard valt over de pensioenvoorziening nog enorm veel meer te vertellen, zoals dat overigens ook geldt voor de overige problematiek. Dit artikel munt zeker niet uit door volledigheid waarde lezer echter schrijver dezes is zich daar volledig van bewust. Er is dan gestreefd naar een oplossing. naast de resolutie in deze uitgave van 3M heeft de Cie ook een zeer lezenswaardige nota samengesteld, waarin alle details worden vermeld. Nieuwsgierig? Bestellen. Doe dat dan ook met de kleine Gids, het luttele bedrag meer dan waard.

Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie

Verkiezingskrant

Kies bewust!

Na de parlementsverkiezingen van mei 1981 zijn we nu toe aan een volgende ronde. Met al twee – gemeente en staten – verkiezingen achter ons, moet iedere stemgerechtigde kiezer zich weer oppeppen voor de verkiezingen van 8 september a.s..

De opkomstcijfers voor de staten en gemeenteraadsverkiezingen waren laag en weinig bemoedigend.

Door Roelof Houwing

Misschien speelt er wel een gevoel van onmacht of onvrede mee. Maar laten negatieve gevoelens niet het maken van een politieke keuze beïnvloeden.

Iedereen moet inzien dat stemmen geen grapje is, maar een zeer belangrijk democratisch recht. Belangrijk omdat kiezen voor een politieke partij in feite de enige concrete manier is om binnen de rechtsnormen je uit te spreken over een politiek beleid (staken, kraken en demonstrenen daargelaten). Maak je geen gebruik van je stemrecht, dan zullen andere partijen, die jouw ideeën niet verwoorden, daarvan profiteren.

Maar naast het uitbrengen van onze stem zijn er nog meer mogelijkheden om je mening kenbaar te maken. Er kunnen in de directe omgeving veel politieke activiteiten ontplooid worden. Politiek is niet weggelegd voor enkelen, politiek gaat iedereen aan.

In de politiek wordt beslist wat men wel en wat men niet mag doen, de wetgeving. Het gaat om je eigen dagelijkse leven, dat door anderen wordt ingeschat.

Daarom is het zo belangrijk dat je in de politiek, waar mogelijk méébeslist en mééwerkt aan politieke ideeënvorming over elementaire zaken.

Het parlement is een machtig orgaan en de samenstelling van het parlement beïnvloedt ons dagelijks leven in hoge mate.

De samenstelling van het parlement is van grote invloed op de vorming van een kabinet en aansluitend daarop het kabinetsbeleid.

Het parlement controleert het regeringsbeleid en ontwikkelt eigen initiatieven. Jouw stem is medebepalend voor de samenstelling van ons parlement.

In deze krant krijg je een idee hoe een aantal liberalen – JOVD-ers en oud JOVD-ers – over belangrijke maatschappelijke problemen van de komende jaren denken.

Deze liberale gedachtenspingsels helpen je wellicht bij je keuze tijdens de verkiezingen op 8 september, en daarna.

Aankruisen wat van toepassing is. A.U.B. blokletters gebruiken

JA. De JOVD spreekt mij aan

- ☐ Ik word lid van de JOVD
- ☐ Ik wil donateur worden
- ☐ Ik wil graag informatie over de JOVD

De heer/Mevr./Mej.

Voorletters:

Achternaam:

Straatnaam:

Huisnummer:

Postcode:

Woonplaats:

Geboortedatum:

Opsturen aan
JOVD
Nieuwe Zijds Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam

Colofon

Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie
Nieuwe Zijds Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
(020) 24 20 00

De bijdragen aan deze krant werden geleverd door:

Roelof Houwing
Mr. A.H. Korthals
Mr. J.G.C. Wiebenga
Robin Linschoten
Loek Hermans
Luc Pruyn
Annelize van der Stoel
Frank de Grave
Jules Maaten

Eindredactie:

Wim Fels

Tussen Den Haag en
Bergen op Zoom is
'n zwarte Alfa waar-
genomen waaruit
vreugdegetuif
werd waargenomen

Waar 'n spookrijder

Huisvesting

Voor een grote groep jongeren wordt het middel van de harde buitenparlementaire actie steeds aantrekkelijker. Het is niet totaal onbegrijpelijk. Een groot aantal problemen schreeuwt om een oplossing en de bestuurders in ons land zijn of lijken in veel gevallen onmachtig.

Het vertrouwen in de politiek is bij velen – vooral jongeren – aan het verdwijnen. Voor hen is het gevoerde beleid op z'n minst onduidelijk en in veel gevallen wordt het onrechtvaardig gevoeld.

Door
Roelof Houwing

Op verschillende beleidsterreinen wordt je dagelijks geconfronteerd met een grote verscheiden aan problemen. Denk aan de milieu-problematiek, het sociaal-beleid in ons land en de woningnood.

Het volkshuisvestingsbeleid staat onder zware druk en verdient erg veel aandacht. De 4 jaren voor het komende kabinet zijn van groot belang waar het betreft de betrokkenheid van de

burger bij de parlementaire democratie. Voorwaarde is dat het vertrouwen in de overheid gaandeweg wordt hersteld. Voor het volkshuisvestingsbeleid betekent dit dat er een duidelijk, integraal en consequent beleid moet worden gevoerd. Wat betekent dat nu heel concreet?

Een groot deel van onze begroting wordt aangewend ten gunste van de woningnood en de sterk gestegen woonlasten. Nu aangegane verplichtingen werken in veel gevallen erg lang door op toekomstige begrotingen en dat verkleint de speelruimte van een regering.

Na een evaluatie van de huidige uitgaven moeten op basis van een aantal principiële uitgangspunten de prioriteiten opnieuw worden gesteld.

Kosten

Ten grondslag aan het beleid zal liggen een keuze voor goedkopere bouw en/of hogere bijdragen in de woonlasten voor de bewoner.

Waar de vraag naar woonruimte nog steeds erg groot is en de inkomenspositie van de mensen er steeds somberder gaat uitzien, ligt het voor de hand dat er in de eerste plaats wordt gekeken naar goedkopere bouwmethoden.

De eerste stappen op die weg zijn gezet. Minister Van Dam begon met het afkondigen van een versobering in de bouw en alom hoor je dat bouwgrond dichter bebouwd moet worden. We moeten echter meer doen. Door actieve voorlichting moeten we streven naar kostenbewuste ontwerpen, vooral waar het betreft bestemmings en stedenbouwkundige deelplannen. Daarnaast kan je met sterk verbeterde organisatie en planningsmethoden over de gehele lengte van het proces komen tot enorme bezuinigingen.

Ook de genoemde andere weg is reeds ingeslagen. Het is onontkoombaar bewoners in de toekomst met hogere woonlasten te confronteren. Evenals in omliggende landen zullen we moeten wennen aan de besteding van een hoger percentage van ons inkomen voor ons woongenot.

1 en 2 persoonshuishoudens

Met in het achterhoofd de gedachte dat het percentage 1 en 2 persoonshuishoudens binnenkort op 70% van onze bevolking zit, kom je al snel tot de conclusie dat de bouw van voorzieningen voor dit deel van de bevolking meer aandacht verdient. Opvoering van de bouw van 1 en 2 persoonseenheden is een eerste voorwaarde voor een succesvol huisvestingsbeleid.

Maar deze conclusie op zich schiet tekort. We zullen meer dan in het verleden rekening moeten houden met een aantal verschillende groepen 1 en 2 persoonshuishoudens. Ik denk aan de jongeren met een krap budget, de jongeren en ouderen met een hoger besteedbaar inkomen en de bejaarden en gehandicapten.

Iedere categorie heeft z'n specifieke voorwensen. In de praktijk zal het gaan betekenen dat er meer nadruk moet worden gelegd op de goedkope eenheden met hoofdzakelijk gemeenschapvoorzieningen, opdat de mensen met een krap budget toch redelijk kunnen wonen.

Belangrijk voor de toekomst is dat de bouw van deze eenheden dermate doordacht is, zodat er indien noodzakelijk snel grotere wooneenheden van kunnen worden gemaakt.

Renteaftrek

De versterking van het eigen woningbezit staat bij liberalen hoog in het vaandel geschreven, wel in de eerste plaats omdat de persoonlijke ontplooiing hiermee in hoge mate wordt gediend.

Maar de financiering van de eigen woning moet in de toekomst in een ander vat worden gegoten.

Naar ons oordeel moet er een systeem van inflatie-neutrale woningfinanciering worden ingevoerd en middels het principe van de index-lening is dit te realiseren.

In het kort komt het hierop neer. In tijden van inflatie is de vergoeding voor geleend geld slechts ten dele een reële vergoeding en voor een goed deel een compensatie voor de waardevermindering van het geleende bedrag. Ontvangen rente is belastbaar en betaalde rente aftrekbaar, dit betekent dat een spaarder in feite wordt beboet voor z'n spaaractiviteiten en de schuldenaar wordt beloond voor het aangaan van schulden.

Ons oordeel is dat de werkelijk betaalde rente en niet de compensatie voor de waardevermindering aftrekbaar gesteld moet worden, consequentie is dat slechts de reële vergoeding voor het uitgeleende bedrag belast wordt.

In een evenwichtige woningmarkt zou dit leiden tot een schuldvergroting gekoppeld aan een waardevermeerdering van het huis, naast lagere woonlasten.

Binnen een gesloten circuit van woningfinanciering zal dit kunnen leiden tot lagere woonlasten in de huur en eigen woningsector.

Woonruimteverdeling

Veel gemeenten kennen een eigen woonruimteverordening.

hierin wordt aangegeven wie en wanneer je voor een bepaalde woning in aanmerking komt.

Het probleem van dit moment is dat er juist in bepaalde sectoren van de woningmarkt grote tekorten zijn. Met name de goedkope huurwoningen vinden gretig aftrek.

Waar er een tekort is, is er geen vrije keuze meer en voor veel huurders betekent dit dat ze worden gedwongen een relatief te dure woning te huren.

Dit gezet naast de praktijk dat veel bewoners met een fors inkomen in goedkope huizen wonen, levert een scheef beeld op.

Veel huurwoningen worden niet meer door de doelgroep bewoond.

Daarom zal bij de woonruimte-toewijzing het inkomen zwaarder moeten tellen en zal het streven erop gericht moeten zijn de woning in relatie tot het beschikbare budget toe te wijzen.

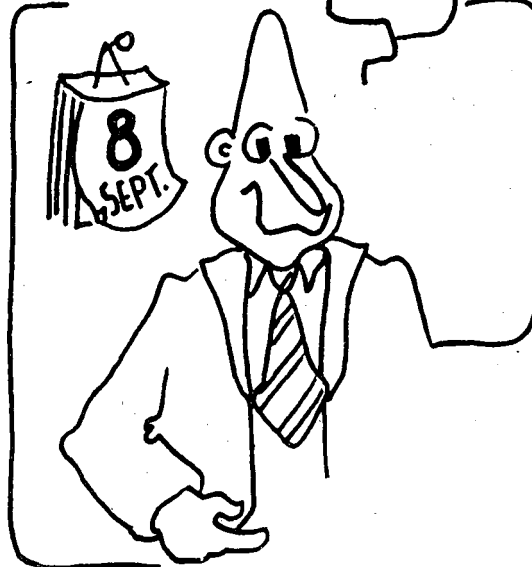
Tevens zullen we moeten aandringen op een beleid gericht op een verbeterde doorstroming van de goedkope huurwoningen naar de duurdere.

Kraken

Veel is er in de afgelopen jaren gesproken over een leegstandswet of anti-kraakwet en nog steeds beroert dat de gemoederen in hoge mate.

Leidraad voor de JOVD inzake deze problematiek is dat de eigenaar van een pand op straffe van een wettelijke dagboete binnen veertien dagen iedere leegstand moet laten registreren. Bewoonbare ruimte die zonder maatschappelijk aanvaardbare reden leegstaat, moet uiterlijk na zes maanden worden gevoerd om urgent woningzoekenden tegen een redelijke vergoeding – de kostprijs – aan huisvesting te helpen. Iedere gemeente moet middels een meldkamer voor leegstand deze regeling effectief maken. Eén en ander impliceert dat bij dit leegstandsbeleid kraken ongerechtvaardigd is en strafbaar gesteld moet worden.

Nijpels ziet er
niet als een Van
Der Berg tegenop.

De politie in de samenleving en de buiten-parlementaire actie

SEPTEMBER 1982

De taakomschrijving van de politie is „de daadwerkelijke handhaving van de rechtsorde en het verlenen van hulp aan hen, die deze behoeven”.

Dit komt neer op een driedelige taak:

- de strafrechtelijke handhaving van de rechtsorde;
- handhaving van de openbare orde;
- hulpverlening.

De discussie over het functioneren van de politie gaat bijna altijd naar aanleiding van de eerste twee taken, terwijl de laatste minstens zo belangrijk is.

De werkzaamheden van de politie zijn de laatste jaren aanzienlijk toegenomen. Dit onder meer door een forse stijging van de criminaliteit en een toenemende verstoring van de openbare orde, waarbij met name het karakter van de verstoringen ernstig is veranderd. Werd in 1966 het uitdelen in het openbaar van krenten nog als een ernstige verstoring van de openbare orde beschouwd, thans is dit wel anders. Ik behoef alleen maar te verwijzen naar wat er de laatste jaren alleen al in Amsterdam is gebeurd.

Door Mr. A.H. Korthals

Zware taak

Onder deze veranderde omstandigheden zal de politie haar taken doeltreffend moeten blijven uitoefenen in het onze rechtsorde. Om zo goed mogelijk op bepaalde situaties te kunnen reageren is het noodzakelijk, dat de individuele politiemans weet wat er in de maatschappij leeft. Aan dit aspect moet bij de opleiding van de politie nog meer aandacht worden geschonken dan thans het geval is.

De zwaardere taak van de politie vraagt zowel om verbreiding van het politie-apparaat, alsook om, verhoging van de kwaliteit door een verbetering van organisatie en werkwijze. De politietaken kan mede verlicht worden door het gedrag van de burgers. Over het algemeen bestaat er teveel onverschilligheid van de mensen omtrent hetgeen rondom hen gebeurt. Wat dat betreft kan de mentaliteit best eens veranderen. Zo zal een grotere aangifte-bereidheid geleidelijk aan kunnen bijdragen tot voorkoming van misdrijven. De politie moet van zijn kant er

VOLGENS VAN DALE ZIJN DRUKKERS SLECHTS DRUKKERS

legtuig cilin- el voor ontact zolang en), be- ij, v.; uitoefe- ...feil,	mend, kweneid, een drukkende stille; - 2. loom makend, armee een drukkende hitte; drukkend weer. druk'ker, m. (-s), 1. die drukt; inz. boek-, plaat- drukker; - 2. knop om op te drukken; - 3. (zouw.) knie die de kraanbalk ondersteunt; - 4. (gemeenz.) zoen: een fikse drukker(d); - 5. zie Drukkerd. druk'- kertje, o. (-s), zie ook ald. druk'kerd, m., (Barg.) gevangenisstraf: een leide drukkerd, een zware straf.	(...proeven), 1 ter correctie v aan de auteu door belasting druk'punt, o trekker van e afvuren een l even vóór he trekker achte
--	---	--

Hofstad Druktechniek bv is een middelgrote drukkerij in 1915 opgericht te 's-Gravenhage en in 1981 verhuisd naar een nieuw en eigentijds gebouw in het industriële gebied Zoeterhage te Zoetermeer.

HOFSTAD IS MEER

Hofstad Druktechniek is ook:

- drukwerkadviseur
- certificaathouder VPGI
- vormgever
- tekstverwerker
- werkteknaar
- filmmonteur
- reproductie-fotograaf
- offsetdrukker
- drukker van tijdschriften en
- drukker van campagnedrukwerk.

In haar marketing-filosofie heeft Hofstad Druktechniek gekozen voor het vervaardigen van hoofdzakelijk tijdschriften en campagnedrukwerk. Dit type drukwerk laat zich efficiënt vervaardigen op een batterij één- en tweekleuren offsetpersen, alle op het formaat 52x72 cm.

De kracht van deze doelgerichte aanpak vinden de cliënten terug in de flexibiliteit van de organisatie die uitmondt in een mix van kwaliteit, prijs en doorlooptijd.

Bij Hofstad Druktechniek werken 35 vakmensen. Zij vormen met elkaar uw gesprekspartner,

zij zijn meedenkers in de realisering van uw produkt en uitvoerders van drukwerk 'op maat', trefzeker geproduceerd.

Hofstad Druktechniek bv

postbus 119, 2700 AC Zoetermeer
Newtonstraat 24, Zoeterhage, wijk 23
telefoon (079) 41 16 11,
telecopier (079) 31 64 73, telex 31606

wel voor zorgen, dat de aangever zoveel mogelijk tevreden wordt gesteld over de wijze van afhandeling van zijn aangifte. Het blijkt, dat bij de bevolking hierover nogal wat ontevredenheid bestaat.

Ook groot-winkelbedrijven kunnen een bijdrage leveren aan preventie van de misdaad, bijvoorbeeld van winkeldiefstallen. Voor een belangrijk deel worden deze veroorzaakt omdat de verkoopmethoden daartoe gemakkelijk aanleiding geeft. Uitstalling van goederen en de benadering van het publiek zijn over het algemeen bepaald niet gericht op terughoudendheid. De zaken liggen vaak letterlijk „voor het grijpen“.

Oplossing

Wie denkt dat de oplossing voor een veiliger samenleving louter berust bij een versterking van de politie, vergist zich. Onze maatschappij zal zich vooral moeten inspannen om de oorzaken van de toeneming van de criminaliteit weg te nemen. Daarvoor is het noodzakelijk, dat die maatschappelijke problemen die mede leiden tot criminaliteit voortvarend bij de wortel worden aangepakt. Ik noem jeugdwerkloosheid, verslaving, rellen op sportvelden. De oplossing daarvoor ligt niet bij politie, maar zowel bij overheid als bij de burger.

Actie

Buitenparlementaire acties komen in velerlei vormen voor. Het is daarom moeilijk deze allen over één kam te scheren. Het gaat er de actie-voerders meestal om bepaalde voor hen fundamentele problemen door de actie aan de orde te stellen. Helaas worden vele acties ontsierd door groepen, die het alleen maar hebben voorzien op ordeverstoring. Echter, en dat kan niet ontkend worden, laten soms organisatoren dergelijke groepen teveel hun gang gaan met misschien wel in hun achterhoofd daardoor meer aandacht voor hun actie te krijgen. De liberalen hebben altijd oog voor maatschappelijke veranderingen. Met waardevolle van een nieuw idee wordt niet altijd onmiddellijk onderkend. Zo'n idee wordt aanvankelijk vaak meer als een ontkenning van de werkelijkheid gezien dan als aanzet voor een nieuwe werkelijkheid. Wil het werkelijk aanvaard worden, dan is daarvoor een moeilijke weg te gaan. Bij voorkeur moet de parlementaire tevens de weg der geleidelijkheid worden bewandeld. Niet ontkend kan echter worden

dat ook regering en volksvertegenwoordiging soms traag op bepaalde toestanden reageren. Dan kan de buitenparlementaire actie een goed middel zijn, mits zij niet intolerant is en zij wordt gevoerd binnen aanvaardbare grenzen. Zo is het onaanvaardbaar dat acties gepaard gaan met geweld. Een dergelijke actie tegen de rechtsorde ondergraaft onze parlementaire democratie. Uitspraken van de onafhankelijk rechter dienen te worden gerespecteerd en moeten ten uitvoer gelegd kunnen worden. Acties gericht tegen een wettig genomen besluit acht ik volstrekt onjuist. Niettemin kunnen vele acties van bijvoorbeeld buurtgroepen, vakbonden vrouwenbeweging, gericht op actieve stellingname, of beïnvloeden van de besluitvorming, belangrijk zijn.

Vaak wordt de politie bij buiten parlementaire acties betrokken en ingezet in verband met het helpen handhaven van de openbare orde en beschermen van personen tegen gevaar. Algemene inzetbaarheid moet uitgangspunt zijn, zodat er gerekend kan worden op de uitvoering van democratisch genomen besluiten. Het is mij dan ook niet altijd duidelijk wat de gewetensbezwaren zijn van de politie bij de uitoefening van zijn taak; ook als deze worden uitgevoerd naar aanleiding van een actie die hen sympathiek is. Het verrichten van die taak houdt namelijk geen zins in dat hij zich daarmee distanceert van het doel (bijvoorbeeld sluiting van een kerncentrale) van de demonstranten. Van hem wordt echter op dat moment verlangd de mensen in hun vrijheid van geweten, van meningsuiting en van demonstratie te beschermen en tevens om de orde te handhaven.

Veiligheid

De burger moet zich in Nederland veilig kunnen voelen. Daaraan dient voortdurend gewerkt te worden. Ik ben er tegen dat de VVD een „law and order“-partij zou worden, dat past niet bij het liberalisme, maar aan de andere kan dient er tegen bepaalde ontsporingen krachtiger te worden opgetreden. Het zinloos vernielen voor miljoenen guldens aan bouw materiaal bij de Amsterdamse Stopera, terwijl de politie daar geen hand naar uitsteekt, is onacceptabel. In dit verband is het ook diep droevig dat D'66 minister Rood heeft besloten de beslissing van zijn PvdA-voorganger, Van Thijn, terug te draaien dat de politie in de vier grote steden met 500 man zou worden uitgebreid. Natuurlijk moet ook de minister van binnenlandse zaken bezuinigen, maar niet hierop.

Wat liberalisme voor mij betekent

„De mens wordt vrij geboren, maar overal bevindt hij zich in ketenen“.

Zo luidt de aanhef van het Contrat Social van Jean Jacques Rousseau (1762). Aan ons de taak om ons zelf te bevrijden.

Door Mr. J.G.C.
Wiebenga

Het leven wordt steeds minder aangenaam. Doemdenkers voorspellen ons het laatste uur van de beschaving. Wat heeft het liberalisme, en wat heeft de VVD de enige partij in ons land

die zich ronduit liberaal noemt, daarover te vertellen?

Sommigen noemen de VVD materialistisch. Dat treft mij. Het is blijkbaar nodig vaker te vertellen wat ons bezielt. Ik doe dat onder het motto: „liberalisme is niet alleen economie, liberalisme is een levenshouding“. Het verschil tussen VVD, CDA en PvdA is niet alleen te meten in een half procent verschil in groei van het nationaal inkomen.

Om dat te verduidelijken, ga ik in op de drie hoofdstromingen in onze politiek.

Confessionaisme

De confessionele stroming is een politieke beweging, waarvan de leden in hun doen en laten *uitgaan* van hun geloofsovertuiging. In veel landen heb je die niet; denk aan de Verenigde Staten, Engeland, Frankrijk. In ons land is zij vooral ontstaan als emancipatiebeweging (de schoolstrijd). In het denken van het CDA speelt het evangelie als norm, als inspiratiebron, als

richtsnoer een centrale rol. Een CDA-memo uit 1969 zegt het zo: „De Christen heeft tot taak aan het licht te brengen, en de mensheid ervan te overtuigen, dat het naleven van Gods geboden de gerechtigheid in de wereld doet heersen”.

Nog een citaat: „Juist in deze tijd, waarin het normbesef zich snel wijzigt, de waardigheid van de mens veelvuldig wordt aangetast en de ontkerstening zich doorzet, zal een partij die zich wil laten leiden door de evangelische opdracht... een bijzonder waardevolle bijdrage kunnen geven aan een evenwichtige uitbouw van onze samenleving”.

Mijn vraag is: waar blijft de mens, en waar de democratie? Die zijn in dit denken ondergeschikt aan de boodschap van het evangelie.

Socialisme

Socialisme is het maatschappelijk streven dat is gericht op de opheffing van de klassenmaatschappij en dat in de afschaffing op beperking van de particuliere eigendom van de produktiemiddelen, een min of meer vergaande regeling van het produktieproces en de verdeling van de opbrengst daarvan door de gemeenschap, het doeltreffendste middel ziet om te komen tot een rechtvaardiger samenleving.

Er zijn verschillende soorten socialisme:

- a) werkend buiten de democratie gericht op revolutie; anarchisme;
- b) werkend binnen de democratie, gericht op revolutie: CPN;
- c) werkend binnen de democratie langs parlementaire weg: PvdA.

Maar allen zijn zij terug te voeren op de filosofische basis ervan: het marxisme. Van het echte marxisme klopt heden ten dage niet veel meer: de kapitalistische samenleving is omgevormd tot een sociale verzorgingsstaat. Er is – tenminste bij ons – geen proletariaat meer. In de Sowjet-Unie is de staat niet afgestorven, integendeel: hij wordt er steeds almachtiger en bloediger. Maar toch is ook de PvdA nog duidelijk een kind van deze richting. Met de komst van Nieuw Links in de jaren zestig

is zij iets teruggeschoven naar haar oorsprong. Frappant is, dat tegelijk daarmee ook de onverdraagzaamheid in die kring is toegenomen. (Vergelijk Max van den Berg als exponent van deze stroming!).

Liberalisme

Het liberalisme is de stroming met als ideaal een maatschappij tot stand te brengen waarin elk mens in staat is te handelen overeenkomstig zijn wezenlijke aanleg, zodat die mens zijn eigen persoonlijkheid zoveel mogelijk kan ontplooien. Het is niet alleen een politieke stroming, het is een levenshouding: vrijheidszucht in vergelijking met het gebruikelijke patroon. Zo bestaat er in de kerken de vrijzinnigheid.

Maar ook internationaal is deze vrijheidszucht er: denk aan de opkomst van Solidariteit in Polen, en aan de revolutie in Nicaragua.

De liberalen onderscheiden zich van de confessionelen daarin, dat zij een bepaald *doel* voor ogen hebben: een pluriforme maatschappij, die vrije mensen waardig is. De confessionele partijen zijn veeleer gebaseerd op eenzelfde vertrekpunt, nl. het evangelie. Terwijl de socialisten het primaat stellen van de gemeenschap, de confessionelen van het evangelie (theocentrisch), poneren de liberalen het primaat van de mens (anthropocentrisch).

Tenslotte hebben confessionelen en socialisten een min of meer statisch toekomstbeeld, respectievelijk het Koninkrijk Gods en de klassenloze maatschappij. De liberalen daarentegen hebben een dynamisch toekomstbeeld, een maatschappij die voortdurend in beweging is, een maatschappij van verscheidenheid in plaats van gelijkheid, van verdraagzaamheid in plaats van polarisatie.

Overheid

Het is in onze ogen de taak van de overheid, mee te helpen een samenleving te scheppen die de vrije mens waardig is. De overheid moet regelen dat ieder gelijksoortige kansen krijgt tot ontplooiing van zijn persoonlijkheid en kwaliteiten. De mens is in deze visie niet ondergeschikt aan de overheid, zoals vroeger onderdanen ondergeschikt waren aan de absolute vorst, en nu aan dictators. Nee, de overheid is er om de mens te dienen.

Dat dienen houdt in:

- a) een garantie tegen ieder misbruik van vrijheid, dat de vrijheid van anderen beperkt;
- b) het verschaffen van een minimaal voldoende bestaanszekerheid aan de mens;
- c) de plicht tot terughoudendheid van de overheid.

De overheid moet geen allesoverheersende molog zijn, die tot in de kleinste details het leven van de burger beheerst. Bureaucratie leidt tot inefficiëntie en moet krachtig bestreden worden. Kortom, de overheid moet waarborgen geven en mogelijkheden scheppen. De mens zelf moet de mogelijkheden invullen.

Mensbeeld

Wij gaan daarbij uit van een positied en optimistisch mensbeeld. Wij vertrouwen, dat als je de mens verantwoordelijkheid en zelfstandigheid geeft, hij die ook goed zal gebruiken. Lukt het hem niet, dan zullen wij hem van harte helpen.

Gaat hij te ver, en schaadt hij andere in hun vrijheid, dan zullen wij hem moeten afremmen. Onderdrukken zullen wij de mens niet, hem emanciperen wel. Ik geloof dat de mens alleen in vrijheid en zich bewust van zijn eigen verantwoordelijkheid zich kan ontplooien, zijn creativiteit kan ontwikkelen, en dat daardoor de dynamiek van de samenleving bevorderd wordt.

Dat is wat liberalisme voor mij betekent.

Ontwikkelingssamenwerking

Gaat het met de Nederlandse economie niet zo best, de situatie in de ontwikkelingslanden is veel en veel slechter tot rampzalig. Miljoenen mensen leven op het absolute bestaansminimum en zijn verstoken van de meest elementaire zaken als huisvesting, kleding, voedsel etc.

Door Luc Pruijn

Deze situatie mag niet langer voortduren. De JOVD beseft dat ook Nederland een duidelijke verantwoordelijkheid heeft om te trachten de situatie te verbeteren. Daarom vinden wij dat op ontwikkelingssamenwerking niet bezuinigd mag worden en dat de daarvoor bestemde gelden tenminste 1% van het BNP moeten omvatten.

Daarnaast is de JOVD ook erg blij met de activiteit van particuliere organisaties op het terrein van de ontwikkelingssamenwerking.

De fout

De grote fout die tot nu toe in het ontwikkelingsbeleid is gemaakt is dat als vanzelfsprekend werd aangenomen dat de arme landen zich met dezelfde middelen en langs dezelfde weg als de rijke landen zouden moeten ontwikkelen. Op deze manier werd ook een brok van onze cultuur in de ontwikkelingslanden geïmporteerd.

In de toekomst zal de ontwikkelingssamenwerking veel meer op basis van de situatie in het ontwikkelingsland plaats moeten vinden. Wij beseffen dat onze methodiek en cultuur vaak helemaal niet hoeft aan te sluiten bij die van de ontwikkelingslanden, zelfs vaak tot ontwrichting van de daar aanwezige maatschappij kan leiden.

De JOVD vindt dat ook en met name op cultureel gebied de rijke landen samen met de arme landen erop moeten letten dat de eigen culturele waarden en identiteit van de Derde Wereld in stand gehouden wordt en niet een ander cultuurpatroon wordt

opgedrongen. De ontwikkelingssamenwerking zal daarom ook veel meer aandacht behoren te hebben voor de specifieke kenmerken en mogelijkheden van de verschillende regio's.

Hulp op maat

De JOVD vindt ook dat het beleid zich vooral dient te richten op de vervulling van de basisbehoeften van de Derde Wereld. Geen export van hoog-ontwikkelde technologische apparatuur in kant en klare vorm, die niet hoeft te passen in de sociaal-economische structuur en waarvan men voor onderdelen altijd op de rijke landen aangewezen is, maar aangepaste technologie, verbeteringen die effect sorteren maar door hun eenvoud passen bij wat men zelf aankan en die het cultuurpatroon ongemoeid laten. Het stimuleren van de kleinschalige landbouw en veel arbeidsplaatsen daarin lijkt een goed middel om de verborgen werkloosheid en de trek naar de steden tegen te staan terwijl tegelijkertijd de landbouwproductie omhoog kan gaan, allereerst voor eigen gebruik. Industrialisatie zal gebaseerd dienen te worden op de mogelijkheden van het land zelf en het is wenselijk dat zoveel mogelijk fasen van de productie in het ontwikkelingsland zelf geschieden.

Dit beleid is ook gebaat bij het zoveel mogelijk verwijderen van invoerbeperkingen voor producten uit de Derde Wereld, iets dat in de toekomstige situatie heel goed mogelijk moet zijn.

Het belangrijkste van alles is dat men in de arme landen gaat beseffen dat men zelf de grootste bijdrage aan de ontwikkeling zal moeten leveren en dat prestige-motieven daarbij geen rol mogen spelen, terwijl wij dienen te beseffen dat het deels onze taak is door het delen van de welvaart het ontwikkelingsproces effectief te stimuleren.

Werkgelegenheidspolitiek

De economische situatie waarin ons land zich bevindt is buitengewoon ernstig. Teneinde binnenlandse belemmeringen voor herstel weg te nemen staan er materieel ingrijpende maar ook zeer experimentele beslissingen voor ons. Overdrachtsuitgaven en met name de sociale zekerheid zullen onder nog grotere spanning komen te staan. Daarnaast zullen we de komende jaren met een aanhoudend hoog werkloosheidscijfer geconfronteerd worden.

Door Robin Linschoten

Overdrachtsuitgaven

Binnen de overdrachtsuitgaven zal met name het herstel van sociale zekerheid de nodige veranderingen moeten ondergaan. Na de tweede wereldoorlog hebben we een enorm bouwwerk aan sociale zekerheid opgetrokken. Ook liberalen hebben daaraan van harte meegewerkt. Anno 1982 blijkt dat stelsel in z'n huidige vorm op termijn niet meer betaalbaar te zijn. Indien we de meest essentiële onderdelen van onze sociale zekerheid, zowel in de sfeer van de werknemers- als van de volksverzekeringen, veilig willen stellen voor de toekomst, dan zullen we moeten zorgen dat het geheel betaalbaar blijft. Daartoe is het noodzakelijk dat een grotere mate van budgettering mogelijk wordt. Politici moeten zich realiseren dat budgettering in de sfeer van de sociale zekerheid alleen mogelijk is indien enige afstand wordt genomen van alle mogelijke koppelingsmechanismen en automatismen. Dat is

alleen mogelijk indien er een behoorlijke sanering in deze sector wordt doorgevoerd. Naast budgettering staan bij een dergelijke sanering voor liberalen een aantal uitgangspunten op de voorgrond.

In de eerste plaats zal het *verzekeringskarakter* van de sociale verzekeringen overeind moeten blijven staan. Bovendien zal de individualisering in de diverse regelingen verder moeten worden doorgetrokken.

De maatregelen die moeten worden genomen zullen onvermijdelijk consequenties hebben voor de inkomens van uitkeringsgerechtigden. Toch zal ook een minimale sociale uitkering een menswaardig bestaan moeten garanderen. Daartoe is het nodig dat er een aparte 'vangnetregeling' blijft bestaan t.b.v. de echte minima.

Werkgelegenheid

De enorme werkloosheid is het meest voelbare gevolg van de verslechterde economische situatie. Het is niet voor het eerst dat de westerse economieën meer arbeidskracht beschikbaar

hebben dan er voor de productie van het nationaal produkt nodig is. Ook in de dertiger jaren en vlak na de oorlog was er een groot arbeidspotentieel dat niet werd benut.

Ook toen zetten regeringen commissies aan het werk om oplossingen te vinden voor de werkloosheidsproblematiek. In 1939 kwam de Hoge Raad van de Arbeid met tal van aanbevelingen. Uitvoering van openbare- en cultuurwerken (overheidsinvesteringen), beperking van de omvang van de beroepsbevolking d.m.v. vervroegde pensionering en verlenging van de leerplicht en arbeidstijdverkorting middels een 40-urige werkweek en een ploegenstelsel.

Bovendien kwam in dat rapport een sterk pleidooi voor industrialisatie naar voren als meer structurele oplossing voor de lange termijn.

In 1950 kwam het kabinet met een nota over werkgelegenheidspolitiek. In deze nota wordt een analyse gemaakt van de groeimogelijkheden van de vraag naar arbeid in verschillende sectoren.

Ook dit rapport heeft als belangrijkste conclusie: industrialisatie.

Ook in deze tijd staan vraagstukken die in verband staan met de werkloosheidsproblematiek centraal. Oplossingen voor de werkloosheid zullen bij de komende verkiezingen in september naar hartelust door de verschillende partijen worden aangeboden. Economen hebben nooit geloofd in het idee van blijvende werkloosheid.

Ondanks het feit dat dat in het verleden niet is opgetreden is het mogelijk dat een situatie van blijvende werkloosheid zich in de toekomst zou gaan voordoen. Om dat te kunnen overzien is het noodzakelijk een inzicht te hebben in de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt de komende jaren. De 'arbeidsmarktverkenningen 1981' van de Raad voor de arbeidsmarkt geven een aantal duidelijke indicaties. In de jaren '80 neemt het aanbod van arbeid zeer sterk toe, maar in de eerste helft van de jaren negentig zal deze trend ombuigen terwijl in de tweede helft van dat decennium het arbeidsaanbod in absolute omvang afneemt.

Een uitsplitsing naar leeftijdsgroepen laat zien dat het aanbod van jeugdigen (tot 25 jaar) al na 1985 zal afnemen.

Gezien het feit dat tot 1985 naar verwachting de vraag naar arbeid ook nog met zo'n half procent zal afnemen, zullen we tot dat jaar te maken hebben met een grote werkloosheid. We hebben dan te maken gehad met een zeer lange periode van werkloosheid maar we moeten ons realiseren dat het geen blijvende is. Wanneer we ons dit laatste goed realiseren zal duidelijk zijn dat maatregelen van overheidswege alleen zin hebben als ze uitgaan van en gebaseerd zijn op deze informatie.

De komende jaren zal het overheidsbeleid m.b.t. de werkgelegenheidsproblematiek gericht moeten zijn op het scheppen van voorwaarden die het mogelijk maken meer arbeidsplaatsen in de marktsector te realiseren.

Het vrije bedrijfsleven moet weer meer ruimte krijgen. Alle mogelijke.

Banenplannen met een duidelijk accent op de kwartaire sector, zullen, gezien de informatie van de arbeidsmarkt verkenningen, in de toekomst weer problemen opleveren.

Arbeidsmarkt

De statistieken wijzen uit dat we op dit moment te maken hebben met 500.000 werklozen. Op zich zelf is dat cijfer alleen macro economisch relevant. Het aantal mensen dat jaarlijks met werkloosheid te maken krijgt is aanzienlijk groter. Dit is vergelijkbaar met een lange rij reizigers die op het vliegveld op een taxi staat te wachten. Op zich maakt het niet zoveel uit hoe lang de rij is, als ze maar binnen vijf minuten allemaal weg zijn. Eigenlijk is dat net zo op een arbeidsmarkt. Het aantal werklozen is pas echt een probleem als ze niet allemaal binnen een redelijke tijd nieuw werk hebben gevonden. Het functioneren van die arbeidsmarkt is daarbij essentieel. Ook hier moeten vraag en aanbod op elkaar aansluiten. Wanneer we ons realiseren dat structureel economisch herstel alleen kan doorzetten bij een herstel van de marktsector, is het bedroevend te constateren dat een te groot deel van de huidige scholieren wordt opgeleid voor een baan in de kwartaire sector. Op die manier wordt aan aanbod gecreëerd dat niet aansluit op de te verwachten vraag bij economisch herstel op wat langere termijn. Zelfs bij doorzettend economisch herstel zal als gevolg van arbeidsmarkt omstandigheden 'de rij' te lang blijven. Het onderwijs heeft de belangrijkste taak deze belemmering te doorbreken. De onderwijspolitiek zal daartoe de juiste voorwaarden moeten scheppen.

Arbeidsburo's

Maar er zijn meer belemmeringen op de arbeidsmarkt, als gevolg van het zeer gespecialiseerde aanbod zijn er veel deelmarkten ontstaan. Hoe groter het aantal deelmarkten is hoe moeilijker het zal zijn een evenwicht te bereiken.

Ook het functioneren van de arbeidsburo's zal drastisch moeten worden verbeterd.

Bij de circa 600.000 banen die er de afgelopen jaren gemiddeld beschikbaar kwamen zijn er zo'n 100.000 via officiële bemiddeling bezet. De arbeidsburo's hadden bij hun bemiddeling op 1 treffer 5 missers. Een ronduit slecht commercieel resultaat. Blijkbaar zijn de arbeidsburo's hoofdzakelijk vervallen tot registratiekantoren. Ze zullen, als ze zichzelf meer tot bemiddelingsinstituut willen maken, meer koopmanskunst moeten ontwikkelen.

Welzijnsbeleid, in welke richting?

Het welzijnsbeleid is de laatste jaren onder een toenemende spanning komen te staan. Een van de belangrijkste redenen was en is de vaak zeer onduidelijke uitvoeringen door de verschillende werkvormen. Gedurende de periode eind jaren zestig en jaren zeventig verzezen welzijnsorganisaties als paddestoelen uit de grond. De ene met nog mooiere, niet of nauwelijks op effectiviteit te toetsen doelstellingen, dan de andere.

Door Loek Hermans

Vooraf vanuit politieke zijde, met de VVD voorop, is de afgelopen jaren geest dat de doelstellingen duidelijker en beter controleerbaar geformuleerd moeten worden.

Mede onder invloed van de teruglopende economie is het stellen van prioriteiten een uiterste noodzaak geworden. De tijd is allang voorbij dat we in ieder vrijkomend klooster een vormingsinstelling kunnen persen zo dat al ooit goed beleid geweest is. Voor de komende jaren zullen een aantal uitgangs-

punten bij de reorganisatie van het welzijnsveld voorop moeten staan.

Algemeen uitgangspunt moet zijn dat het accent van het beleid komt te liggen bij het uitvoerend werk, en veel minder bij ondersteunende activiteiten en de vele koepelstructuren waarmede dit veld bezaaid is. Daarnaast zullen de mensen zelf intensiever bij het werk betrokken moeten worden. Dit kan via vrijwilligerswerk. Beroepskrachten zullen meer als ondersteuning van de zelfwerkende mensen kunnen functioneren. Voor de inschakeling van vrijwilligers zullen meer mogelijkheden moeten worden geschapen. In dit kader past een jongerenplan (zonder dwang) zoals de vorige minister van CRM wilde. Maar ook voor oudere werklozen moet de mogelijkheid tot deelname aan vrijwilligerswerk worden vergroot.

Kiezen

Een keuze maken doet pijn, maar zorgvuldig ombuigen kan langs de navolgende lijnen aangepakt worden:

1) De overheid blijft een belangrijke taak houden t.a.v. de 'harde zorgtaken'. Ik denk daarbij vooral aan bejaardenvoorzieningen, gezinszorg, gehandicaptenbeleid, delen van de geestelijke gezondheidszorg en maatschappelijk werk.

Dat zijn elementaire voorzieningen waarbij de overheid de financiering moet waarborgen. Dit natuurlijk onder voorwaarde van adequate taakuitoefening en efficiency. Ook bij deze voorzieningen moet niet bij voorbaat het systeem van de eigen bijdrage worden uitgesloten.

2) Naast deze z.g. 'harde zorgtaken' bestaat de categorie van taken waarbij de overheid voorwaarde scheppend beleid zou moeten voeren. Dit kan middels het ter beschikking stellen van vooral de accommodatie. Hierbij denk ik aan voorzieningen op het gebied van sport, sociaal cultureel werk en de bibliotheken. Naast deze bijdrage van de zijde van de overheid zou van de gebruiker een eigen bijdrage geëist moeten worden. Deze zou dan, binnen redelijke grenzen, de financiering van de activiteiten mogelijk moeten maken. Het systeem van de eigen bijdrage kan een indicatie verschaffen aan welke voorzieningen de burger behoefte heeft. Hij of zij moet immers een offer leveren. Middels de eigen bijdrage wordt de relatie kosten en baten weer in ere hersteld.

Decentralisatie

Van groot belang bij het toetsen, of instellingen voldoen aan de taakstelling waarvoor ze gesubsidieerd worden, is de invoering van een zodanig registratiesysteem, dat de onderlinge verge-

lijkbaarheid mogelijk wordt. Eenvoudig zal dit niet zijn, maar voor veel eenvoudige problemen zullen we de komende jaren niet komen te staan. Ook op het gebied van het natuurbehoud en de openluchtrecreatie zal een forse wijziging van het beleid moeten komen. Het aankoopbeleid van de overheid van natuurgebieden zal drastisch verminderd moeten worden. Op het gebied van het kunstbeleid zullen pijnlijke ingrepen niet uitblijven. Bundeling van verschillende regionale orkesten is daarbij een eerste stap. Ook bij de toneelvoorziening zal met behoud van een pluriform aanbod, ingekrompen moeten worden.

Als rode leidraad door deze aanpak loopt het decentralisatiebeleid. Natuurlijk zijn er fouten gemaakt, en lopen de lagere overheden in deze tijd van bezuinigen niet warm voor de decentralisatie, maar besluitvorming zo dicht mogelijk bij de burgers is een goede garantie dat die voorzieningen blijven of eventueel nieuwe komen, waar echt behoefte aan is. Consequentie van het decentralisatiebeleid is een vermindering van de rijkstaken.

In het bovenstaande heb ik mij beperkt tot de beleidsterreinen van CRM. Veel van de aangehaalde beleidsgebieden raken aan of overlappen terreinen van volksgezondheid, onderwijs en justitie.

Een consequente afstemming van deze taken op elkaar is dringend noodzakelijk. Wanneer de minister van volksgezondheid de z.g. eerste lijn en de extra-murale zorg wil versterken en tegelijkertijd wordt er bij CRM bezuinigd op de gezinszorg dan ontstaan er grote problemen.

Niet dat ook bij de gezinszorg doelmatiger gewerkt moet worden en ook daar minder financiën beschikbaar zullen zijn, maar onderlinge afstemming tussen de verschillende departementen heeft daarbij nauwelijks plaatsgevonden. Over schuttingen heen kijken en de moed schijnbare zekerheden te herwaarderden. Daar moeten we het van hebben de komende jaren!

Onderwijs: de liberalen een zorg

Het onderwijs is een voorwerp van de aanhoudende zorg der Regering... (artikel 208, Grondwet). Vormt de Grondwet de enige reden voor liberalen zich met onderwijs bezig te houden?

Door Anne-Lize van der Stoep

Wie de liberale beginselen (bijv. de beginselverklaring & het liberaal manifest) en de concrete uitwerking (verkiezingsprogramma's van D'66 & VVD) erop naslaat, ontdekt al spoedig dat niet alleen de Grondwet noopt tot 'aanhoudende zorg'. Voor liberalen behoort onderwijs in belangrijke mate bij te dragen aan de ontplooiing naar aard, belangstelling en vermogen van het individu. Op deze wijze kan het individu zich ontwikkelen tot een actief, mondig, zelfbepalend, creatief en democratisch burger.

Gelijkwaardigheid

Uitgangspunt daarbij is de gelijkwaardigheid van alle burgers. Daar waar de gelijkwaardigheid van individuen en groepen niet wordt gerealiseerd, willen liberalen de oorzaken van die achterstelling wegnemen.

Derde reden voor liberale zorg: de begroting van het ministerie van onderwijs & wetenschappen beslaat ongeveer een kwart van de totale overheidsuitgaven. Zeker in de huidige financieel-economische situatie een reden temeer voor actieve politieke betrokkenheid. Voornaamste vraag hierbij luidt: wordt het geld besteed volgens onze wensen?

Nadrukkelijk staat er politieke betrokkenheid. Velen denken dat onderwijs een objectieve en waardenvrije aangelegenheid is, reden voor de politiek er zich verre van te houden... Wanneer er dan toch een visie wordt verkondigd (toevallig een niet-welgevallige) dan heet dat indoctrinatie te zijn.

Enige nuancerings dient hier aangebracht te worden. Ook de 'onderwijswaarheid' kent haar kleuren en schakeringen. Ter illustratie: vooral vanuit de vrouwenbeweging wordt erop gewezen dat bijvoorbeeld geschiedenisboeken een eenzijdig beeld van de rol en positie van de vrouw geven: meer *his-story* dan *her-story*.

Je niet uitspreken over de inhoud en richting van het onderwijs is ook een politieke keuze. Je geeft daarmee aan dat alles goed is zoals het gaat. Liberalen richten zich op de toekomst en dat brengt vanzelf verandering met zich mee. Bovendien: stilstaan doet achteruitgaan!

Vanaf de jaren 60 heeft men in liberale kring 'de nachtwakers-gedachte' (een uiterst beperkte rol voor de overheid) grotendeels laten varen. Terecht, er staat teveel op het spel!

Concreet: basisonderwijs

Achterstanden dienen zo snel mogelijk te worden weggewerkt. Kinderdagverblijven kunnen daartoe een bijdrage leveren. Na overleg tussen ouders en onderwijsveld moet de politiek daartoe plannen opstellen. In '83 wordt de nieuwe basisschool ingevoerd: een samensmelting van kleuter- en lager onderwijs. Wat de JOVD aanspreekt in dit nieuwe schooltype is de aandacht voor achtergrond, ontwikkelingstempo, belangstelling en vaardigheden van de leerlingen. Belangrijk is verder dat het schoolwerkplan (voorwaarden waaraan het te geven onderwijs moet voldoen) wordt opgesteld door ouders en leerkrachten. Aandacht verdient wel de benoeming van het schoolhoofd: het mogen bij gelijkwaardigheid niet alleen mannen zijn die worden benoemd.

Voortgezet onderwijs

Het huidige voortgezet onderwijs kent een scheiding tussen technisch en algemeen vormend onderwijs. Daarnaast sluit het niet goed aan op het basisonderwijs; wordt de keuze voor een bepaald schooltype te vroeg gemaakt en voldoet het met moeite aan de eisen van het vervolgonderwijs. Belangrijkste bezwaar: het huidige onderwijs gaat teveel uit van de gemiddelde leerling.

Daarom gaat de voorkeur van de JOVD uit naar een vorm van geïntegreerd onderwijs, waarin ruimte bestaat voor de keuze van het onderwijskundige type van de school (vrije tempowerwijze, Jenaplan, levens- of geloofsovertuiging).

Geïntegreerd onderwijs biedt kansen op een individuele ontplooiing van het individu door het afschaffen van het vakkenstelsel. Leergebieden dienen daarvoor in de plaats te komen (vakkenintegratie).

De eerste drie jaar (brugperiode) dient in ieder geval heterogeen te zijn, d.w.z. alle leerlingen bij elkaar. Nadere bestudering verdienen de emancipatoire aspecten van het geïntegreerd onderwijs. Vanaf het eerste jaar zullen leerlingen betrokken behoren te worden bij de gang van zaken in de school. Een brede opvatting van de wet medezeggenschap laat ruimte voor een eigentijdse interpretatie van het begrip democratisering.

Hoger onderwijs

De scheiding tussen hoger beroeps- en wetenschappelijk onderwijs dient te verdwijnen. Er zal daarom één stelsel van hoger onderwijs moeten komen. Onderlinge uitwisseling van materialen, betere aansluiting op de wensen van de student(e) (gemakkelijker overstappen bijv.) en een grotere doelmatigheid kan daardoor bereikt worden.

De structuur van de medezeggenschap blijkt veel te ingewikkeld te zijn geworden en mede daardoor niet te voldoen. De JOVD pleit voor het betrekken van de direct betrokkenen bij de besluitvorming (zie korthedshalve de resolutie Hoger Onderwijs).

De studiefinancieringsregeling moet eveneens op de helling. De JOVD wil een regeling voor iedereen die een opleiding wil volgen na het voortgezet onderwijs, ongeacht het inkomen van ouders of partner.

Afhankelijk van het te verdienen inkomen wordt een terugbetalingsregeling opgesteld voor dat deel dat geen schenking is (zie resolutie hoger onderwijs).

I.v.m. de integratie van de student worden de studentenvoorzieningen opgeheven (zie de resolutie).

Wederkerend onderwijs

Nog steeds zijn er mensen in Nederland die geen volledige lagere school-/voortgezet onderwijs opleiding hebben. De samenleving verandert voortdurend, hetgeen tot gevolg heeft dat de gevolgde opleiding niet meer aan de eisen voldoet.

Deze oorzaken verklaren de noodzaak tot wederkerend onderwijs.

Ieder individu moet zich kunnen her-, bij- en nascholen, daarom dient er educatief verlof te komen.

Opleiding

Onderwijs beïnvloedt mensen in belangrijke mate. Een niet te onderschatten rol spelen de leerkrachten en leermiddelen. Daarom zullen leerkrachten-in-opleiding oog moeten krijgen voor de ontwikkelingen in de samenleving en daarmee om kunnen gaan bij het geven van onderwijs. Als voorbeeld kan men denken aan de veranderende inzichten t.a.v. (opgelegd) rolgedrag van vrouwen en mannen, buitenlandse werknemers, samenlevingsvormen, enz. Het ministerie van onderwijs & wetenschappen heeft toegezegd een toetsingslijst voor leermiddelen te laten ontwikkelen. Aan de hand daarvan kan worden vastgesteld of de leermiddelen aan de verlangens voldoen. De toetsingslijst zou wel eens kunnen leiden tot particulier initiatief ter verandering van de leermiddelen. De JOVD zal dan zeker niet ontbreken.

Herstel van vertrouwen in de politiek: bitter noodzakelijk

8 september a.s. vindt datgene plaats wat binnen de parlementaire democratie als de ware apetheose geldt: de kiezers gaan naar de stembus en kiezen een nieuw parlement. Honderdvijftig vertegenwoordigers van de Nederlandse bevolking, voorzien van grote bevoegdheden. Zo hebben wij Nederlanders dat immers zo'n anderhalve eeuw geleden afgesproken.

door: Frank de Grave

Nederland is een parlementaire democratie, waarin vertegenwoordigers van het volk, door het volk gekozen, het land regeren. Oppervlakkig beoordeeld staat dit systeem anno 1982 nog stevig overeind. Accoord, forse discussies vinden plaats en bezorgde wetenschappers, journalisten en bestuurders besteden vele regels aan suggesties ter verbetering ervan. Doch dit kan nauwelijks als een nieuw fenomeen worden beschouwd.

Bovendien gaat het steeds om het verbeteren van het functioneren van de democratie, niet om het ter discussie stellen van het systeem zelf. Anti-democratisch zouden in Nederland heel weinigen zich zelf willen noemen.

Een wat grondigere beschouwing moet mijns inziens tot een minder rooskleurige beoordeling leiden. In feite ben ik van oordeel dat er een proces gaande is – een proces dat zich de

laatste jaren versneld voortzet – dat het grondbeginsel van onze parlementaire democratie, namelijk de acceptatie door de Nederlanders van de in het verleden gemaakte afspraak dat de beslissingen in Nederland uiteindelijk worden genomen door middels verkiezingen gekozen vertegenwoordigers van ons allemaal, ondermijnt.

Wellicht een wat bouté uitspraak, maar laat ik eens een aantal gebeurtenissen uit het niet al te verre verleden memoreren. In Amsterdam besluit de Gemeenteraad in overgrote meerderheid tot de bouw van een nieuw gemeentehuis annex muziekcentrum op het Waterlooplein, na een uitvoerige discussie en na zeer langdurige inspraakprocedure's. Enkele tientallen demonstranten vernielt vervolgens op grondige wijze zo'n beetje alles wat op het bouwterrein stond. Een wijkcentrum, mede-organisator van de demonstratie, weigert zich van de gebeurtenissen te distancieren, met als argument dat 'men' dit soort reacties kan verwachten als 'men' beslissingen neemt die de 'mensen' niet willen. In feite stelt het wijkcentrum dat de Amsterdamse gemeenteraad een beslissing heeft genomen,

als vertegenwoordigers van de Amsterdamse bevolking, die door diezelfde bevolking niet wordt gewenst, en derhalve niet geaccepteerd behoeft te worden.

De Industriebond FNV stelt in een nota, dat het stakingswapen ter behartiging van de belangen van de werknemers ook mag worden ingezet nadat het Parlement een beslissing heeft genomen.

Actievoerders tegen de aanleg van een weg door het natuurgebied Amelisweerd verklaren, nadat het Parlement, na een jaren durende discussie, heeft besloten tot aanleg van de weg, zich met alle mogelijke middelen te zullen blijven verzetten tegen de feitelijke aanleg van de weg.

Het Interkerkelijk Vredesberaad (IKV) dreigt met burgerlijke ongehoorzaamheid indien het Parlement mocht besluiten tot plaatsing van nieuwe atoomwapens in Nederland.

Krakers motiveren hun vaak geweldadige acties met uitspraken als „jullie demonstratie is de onze niet“.

Allemaal signalen in dezelfde richting: een deel van de Nederlandse bevolking accepteert niet meer als een vanzelfsprekendheid de juistheid en de legitimiteit van besluiten, genomen door gekozen vertegenwoordigers, en nog belangrijker, zij onttrekken zich aan het basisbeginsel van de parlementaire democratie. Als de gekozen vertegenwoordigers hebben gesproken heeft het Nederlandse volk gesproken en daarmee is de beslissing gevallen. Een beslissing die allen, voor- en tegenstanders, bindt.

Overigens moet ter vermindering van misverstanden hier wel worden opgemerkt dat buitenparlementaire actievoerders van allerlei aard die zich richten op beïnvloeding van het parlementaire besluitvormingsproces door mij beslist niet worden beschouwd als mensen die zich wensen te onttrekken aan de basisprincipes van de democratie. Integendeel, actievoerders e.d. zorgen juist voor het geven van signalen naar gekozen vertegenwoordigers omtrent gevoelens die in de samenleving bestaan. Dat een gekozen vertegenwoordiger bij de te nemen beslissing alle belangen moet meewegen, en juist daarom extra kritische de door actievoerders ingebrachte, naar hun aard vaak eenzijdige, argumenten moet toetsen, ook al opdat belangen van mensen die niet door actiegroepen of machige pressieclubs worden verwoord, voldoende worden meegewogen, staat hier buiten. Het beslissende scheidspunt ligt bij de beantwoording van de vraag of men al dan niet bereid is de éénmaal door een vertegenwoordigend orgaan genomen beslissing te aanvaarden.

Een tweede, wellicht nog ernstiger verschijnsel, is het toenemende deel van de kiezers dat bij verkiezingen de gang naar de stembus niet maakt. Ruwweg genomen bleef 1 op de 3 kiesgerechtigde Nederlanders bij de afgelopen Staten- en Raadsverkiezingen thuis. In de grote steden was dit percentage zelfs nog groter. Dit verschijnsel is daarom zo ernstig, omdat daardoor de democratie in zijn diepste wezen wordt aangetast. De legitimiteit van door democratisch gekozen vertegenwoordigers genomen besluiten berust immers op het vertrouwen dat de kiezers hun vertegenwoordigers schenken door op die vertegenwoordigers te stemmen. Bij een zo massaal niet-opkomen van het electoraat wordt die legitimiteit hoewel niet formeel, in ieder geval toch materiaal in ernstige mate bedreigt.

Het lijkt nauwelijks voor discussie vatbaar dat de achtergronden voor de hierboven beschreven ontwikkelingen met een omschrijving zijn weer te geven: gebrek aan vertrouwen in het vermogen van de parlementaire democratie hier en nu op de meest adequate wijze te reageren op de problemen van deze tijd. Deze conclusie moet allen die de democratie een goed hart toedragen met grote zorg vervullen. Zodanig zelfs, dat ik de stelling zou willen verdedigen dat herstel van vertrouwen in de democratie een van de belangrijkste opgaven voor de politiek voor de komende jaren zal moeten zijn. De onvermijdelijke vraag hoe dit moet gebeuren is niet eenvoudig te beantwoorden, zeker niet binnen de beperkte mogelijkheden van dit artikel. Derhalve moet ik mij bepalen tot het aangeven van de richting langs welke de VVD haar bijdrage aan dit noodzakelijke herstel van vertrouwen zou willen leveren.

In de eerste plaats zal nodig zijn een grotere nadruk op de doelmatigheid hiervoor nodig zijn een grotere nadruk op de doelmatigheid en de efficiëntie van de besluitvorming. De

afgelopen jaren zijn deze elementen te vaak naar de achtergrond geschoven. Verregaande inspraakprocedure's en een uitgebreid systeem van rechtsbescherming – hoe juist en nuttig vaak ook – hebben een te grote aanslag gedaan op het vermogen van het bestuur snel en adequaat te kunnen reageren. Een herijking van bestuurlijke processen teneinde een grotere slagkracht van het bestuur mogelijk te maken lijkt dringend nodig. Overigens is hiervoor ook noodzakelijk dat het bestuur de moed en de kracht opbrengt beslissingen te nemen en uit te voeren, hoe pijnlijk de consequenties ook voor bepaalde groepen kunnen zijn. In de tweede plaats moet gewezen worden op de noodzaak bij genomen beslissingen eerlijk en duidelijk de gemaakte belangenafweging weer te geven. Te vaak wordt dit afwegingsproces zeer versluierd of zelfs in het geheel niet weergegeven. Mijns inziens kan dit in ernstige mate afbreuk doen aan de bereidheid de genomen beslissing te accepteren. Met name de neiging bij sommige bestuurders om bij een genomen beslissing uitsluitend te wijzen op de voordelen ervan, kan de geloofwaardigheid van het besluit aantasten. Immers, mensen met bezwaren tegen de beslissing zullen dan kunnen denken dat hun argumenten in de afweging niet zijn meegenomen, hetgeen de acceptatiegraad van de beslissing niet zal vergroten.

Een derde en wellicht belangrijkste element dat ik zou willen aanstippen is de absolute noodzaak dat politieke partijen binnen een democratisch bestel bereid zijn met elkaar tot samenwerking te komen. Niet alleen omdat blokkades, meerderheidsstrategieën, programma-eisen en wat voor is meer de afgelopen jaren is bedacht als schaamdoekje voor een ongebreidelde streven naar macht, de effectiviteit van het democratisch bestuursproces in ernstige mate hebben aangetast, maar ook omdat hierdoor dat deel van de bevolking dat weliswaar politiek is gerepresenteerd, doch buiten de feitelijke bestuursmacht wordt gehouden sneller geneigd zal zijn zich te onttrekken aan de consequenties van de formeel-democratisch genomen meerderheidsbeslissingen. In een tijd, waarin de grondbeginselen van de democratie ter discussie staan, is geen ruimte meer voor ideologische experimenten en politieke haarkloverij, doch dient gestreefd te worden naar een zo breed mogelijk politiek draagvlak voor het te voeren bestuur.

Samenvattend: herstel van vertrouwen in de politiek is bitter noodzakelijk. In dit artikel heb ik een aantal zaken aangestipt welke volgens de VVD noodzakelijk zijn om dat vertrouwen te herstellen. Laat in ieder geval iedereen 8 september a.s. gaan stemmen? Want om de Duitse liberaal Dahrendorf te citeren: „omdat niemand alle antwoorden kent, laten wij voor alles zorgen dat het mogelijk blijft om verschillende antwoorden te geven“.

HOFSTAD IS MEER

Hofstad Druktechniek is ook campagnedrukker

Als partner voor gedrukte communicatie is één van de door ons gekozen marktsegmenten het drukken van campagnedrukwerk.

De helft van onze omzet wordt behaald door o.a. productie van affiches, brochures, catalogi, displays, folders, huis- aan huisdrukwerk, pamfletten,

posters, prijscouranten, reisgidsen en strooifolders. Uit te voeren in zwart, met steunkleur of in vierkleurendruk.

Uw partner voor gedrukte communicatie

Hofstad Druktechniek bv
Newtonstraat 24, Zoeterhage, wijk 23
telefoon (079) 41 16 11.

Liberalisme: de internationale oriëntatie bij uitstek

SEPTEMBER 1982

Liberaal zijn schept verantwoordelijkheid. Het schept de verantwoordelijkheid de mensen gelijke kansen te geven zich te ontwikkelen op hun eigen, zelfgekozen wijze. Deze vuistregel is van toepassing op het binnenlands beleid, maar zeker niet minder op het buitenlandse beleid, zoals liberalen dat voorstaat. Staten noch grenzen kunnen liberalen ervan weerhouden zich in te zetten voor diegenen, die – om wat voor reden dan ook – niet de kansen op ontwikkeling hebben die wij in onze vrije Westerse samenleving genieten.

Mensenrechten (zowel de 'klassieke' als de 'sociale') vormen dan ook de hoofddoelstelling van een liberaal buitenlandbeleid. Vanzelfsprekend geldt de Nederlandse exportpositie daarbij als een randvoorwaarde. Het heeft geen zin op blinde wijze onze export op het spel te zetten. Het exportbeleid dient juist gebruikt te worden om op afgewogen wijze de doelstellingen van het buitenlandse beleid te verwezenlijken.

door: Jules Maaten

Boycot

Het onwrikbare geloof in integratie en contacten, zowel economisch als politiek en cultureel, als belang van de eerste orde speelt daarbij natuurlijk een grote rol. Slechts als laatste redmiddel voor een militair conflict kan tot een algehele boycot worden overgegaan. Dat laat echter onverlet dat wapenembargo's of in voorkomende gevallen sportboycot's (gericht tegen regimes die sportmanifestaties misbruiken voor politieke propaganda) nodig kunnen zijn.

Economische internationale relaties kunnen ook wel vergeleken worden met economie of micro-niveau: er valt per slot van rekening heel wat voor te zeggen geen inkopen meer te doen bij de kruidenier die zijn personeel afranselt en zwaar onderbetaalt, zelfs al is hij goedkoper. Consumentenboycot's op internationaal niveau zouden een grotere betekenis moeten krijgen.

In het geval van Zuid-Afrika heeft de JOVD er al in juni 1980 voor gepleit dat de Nederlandse regering zich in zou zetten voor een internationale boycot in de Verenigde Naties- of E.G.-verband, omdat de dreiging van een boycot voldoende druk op de Zuid-Afrikaanse regering zou uitoefenen om wezenlijke veranderingen door te voeren in het weerszinwekkende apartheidssysteem, en te komen tot een zekere afschaffing van dat systeem. In een eenzijdige boycot door Nederland gelooft de JOVD niet. Betrokkenheid geeft invloed, ook economische betrokkenheid. En die invloed dient (zolang dat nog zin heeft) in positieve zin gebruikt te worden.

Bestaansrecht

In 1981 heeft de JOVD uitgebreid over de midden-oostenpolitiek gediscussieerd. De JOVD is een warm voorstander van het bestaansrecht van de staat Israël binnen de grenzen van voor 1967, maar erkent tevens de nationale rechten van het Palestijnse volk. De JOVD sprak zich uit voor een gelijktijdige wederzijdse erkenning door Israël en de P.L.O., om een gespreksbasis te scheppen. Het is uiterst treurig, dat nu juist de joodse zionisten en de Palestijnen – beide sinds eeuwen onderdrukte volken – elkaar te vuur en te zwaard moeten bestrijden. De JOVD veroordeelt het geweld van beide zijden,

ook de Israelische invasie in Libanon. Deze invasie zal geen oplossing brengen. 'Libanon voor de libanezen', met als enige officiële leger het Libanese, zou de rust in dat land voor de Libanese- en Palestijnse burgerbevolking kunnen herstellen. De JOVD is voorstander van eigen E.G.-initiatieven in het midden-oosten.

Spanning

In 1980 publiceerde de JOVD een alomvattende oost-west-nota. Daarin werd onder meer naar voren gebracht, dat het nauwer aanhalen van de contacten tussen oost en west de spanning zou doen verminderen. De JOVD gelooft in de heilzame werking van een vrij verkeer van goederen, mensen en informatie, echter zonder het ideologische conflict uit de weg te gaan. We zullen de ideologische discussie juist moeten intensiveren, om de kracht van de idealen van het vrije Westen te bevestigen. Zo'n discussie kan echter niet over de hoofden van de betrokken volkeren heen gevoerd worden.

Een hoger niveau van bewapening verhoogt de veiligheid niet. Als de Geneefse onderhandelingen tussen de Sovjet-Unie en de Verenigde Staten niet slagen meent de JOVD weliswaar dat het dubbelbesluit van december 1979 uitgevoerd moet worden, maar liever kiezen wij voor een gelijktijdige bevrozing op wereldniveau van het produceren, testen en plaatsen van nucleaire wapens door oost en west, zoals de Amerikaanse senatoren Kennedy en Hatfield hebben voorgesteld.

Nationalisme

De JOVD benadrukt graag de specifieke rol van Europa binnen het Atlantisch bondgenootschap. Maar binnen de Europese gemeenschappen zelf moet nog veel veranderen. Nationalisme en protectionisme teisteren de samenwerking nu, een oplossing voor de problemen bemoeilijkend. De democratische controle op het beleid moet drastisch verhoogd worden, en de E.G. moet een grotere beschikking krijgen over eigen middelen voor zaken als innovatie, sociaal beleid en regionale ontwikkeling. De JOVD benadrukt de toekomst van Europa als het 'Europa van de regio's', niet als één grote Europese smeltkroes. Een grotere Europese integratie zou de invloed van de Westerse liberale waarden in de wereld zonder twijfel vergroten. Juist Nederland is in de positie om dat doel te bereiken.

Deze uitgave is mede mogelijk gemaakt door Hofstad Druktechniek bv te Zoetermeer en Molier Boekbinders bv, Rijswijk.

Dreigend piraten-terrorisme

De problematiek rond de ether- en kabelpiraterij lijkt zeer binnenkort een wrang hoogtepunt te bereiken. Aan de ene kant nemen de capaciteit en professionele aanpak van de piraten alleen maar toe en loopt de balansstelling van kijkers en adverteerders alles behalve terug. Aan de andere kant wordt men in Den Haag (en in Hilversum- de beschuldiging van 'twee handen op een buik' lijkt niet ongegrond-) steeds banger en worden nog strengere verboden afgekondigd. Op 1 september zal het kabelnet dat nu nog gedeeltelijk open is geheel afgesloten worden voor piraten. Van hun kant klinkt dreigende taal. Als de wederzijdse verharding doorgaat moet het wel tot excessen leiden.

Het Amsterdamse kabelnet dat met zijn meer dan 300.000 aansluitingen het grootste van ons toch al relatief dicht bekabelde land is, is zelfs in Europa een koploper. Ook door het grote aantal piraten en de vergeleken bij Den Haag vooruitstrevende opvattingen van de gemeente vervult Amsterdam een pioniersrol.

Hoe staan de piraten daar in de strijd? Een interview met de grootste radiopiraat "Unique" en een van de grotere TV-piraten "Sinclair".

door

Atzo Nicolai

Half 8 in Americain, uitkijker naar een jongen met rood haar, was de afspraak. Als ik Menno, Peter en Frits van Radio Unique en Johan van Tv-Sinclair gevonden heb en hun volledige namen vraag blijkt de geheimzinnigheid erg mee te vallen. "Bedoel je onze radio-namen of onze echte? Die mag je wel weten als je ze maar niet publiceert." Menno blijkt zelfs onder zijn eigen naam te werken. "Sommigen verklaren me voor gek, maar ik merk wel wat ervan komt."

Peter heeft een part-time audiovisuele baan, Menno werkt fulltime bij een fotozaak, Frits is net afgestudeerd aan de Sociale Academie en Johan is niet ingeschreven werkloos. "Waar we de tijd vandaan halen begrijpen we zelf soms ook niet", verklaart Peter die iets later kwam omdat hij zich bij zijn broodnodige middagdut verslapen had.

Een aantal van hen en de andere medewerkers heeft vroeger ervaring bij een ziekenomroep of Radio Caroline opgedaan.

Radio Unique is een van de eerste kabelpiraten van Nederland en een van de weinige permanente: elke dag wordt van 7 tot 7 uitgezonden. Ze hebben een grote organisatie met strikte taak verdeling. Naast de bovengenoemden, die geoefende woordvoerders blijken, zijn er nog 2 technici, 2 aquisiteurs, 1 boekhouder en een paar discjockeys.

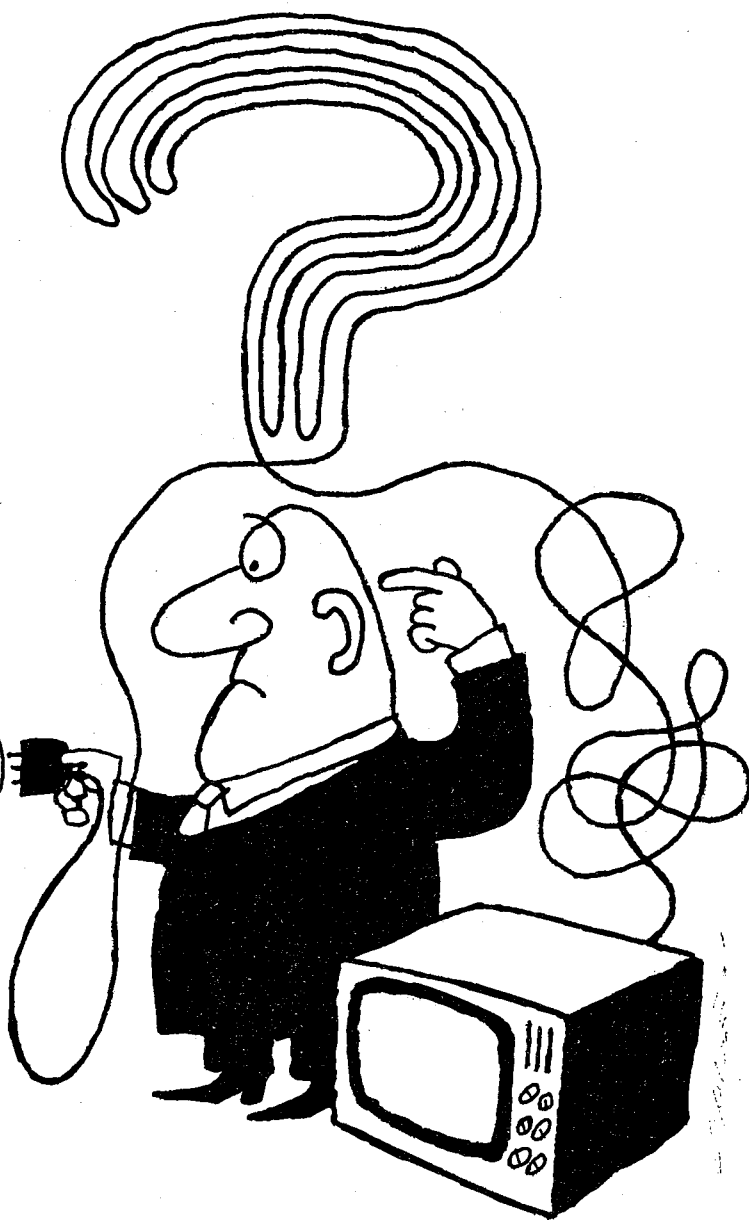
"Nee juridisch hebben we onderling niets geregeld. Als we legaal worden willen we misschien een BV oprichten maar nu hebben we niet eens genoeg tijd om dat precies uit te zoeken. Niemand van ons krijgt loon of verdient er iets aan."

Als er een beetje over is zou dat verdeeld worden, maar er is niets over. Al het geld moet weer in het station gestopt worden. Moet je nagaan: alleen al een studio-apparaat van boven de 20 mille, dan de zenders, de platen, slijtage enz. en alle kosten van het inbeslag genomen worden van zenders. Onze eigen investeringen zijn er natuurlijk al uit maar we draaien op dit moment haast met verlies. Echt waar! Men denkt dat wij allemaal zo'n grove winst maken. Ook die opsporingsambtenaren zijn daar van overtuigd, maar ja die hebben hele maal geen benul van serieuze piraterij."

GOED VERDIENEN

Bij Tv-Sinclair ligt het heel anders. "Wij zijn maar met z'n tweeën, een voor de techniek; een voor de programma's. TV is veel minder werk, je hebt niet een hele dag 'life-programma's zoals bij radio, maar alles ligt gewoon klaar. Soms zijn het filmpjes van een platenmaatschappij bij een single, of TV programma's uit Engeland, nee wij werken niet met eigen producties. "Johan leeft grotendeels van de TV-inkomsten en verklaart desgevraagd er zelfs "goed aan te verdienen".

Als ik over sponsoring begin (een veel gehoord bezwaar tegen piraten: de invloed van een bedrijf zou veel te groot en oncontroleerbaar worden) reageert zowel Unique als Sinclair vrij fel: "Wij worden helemaal niet gesponsord, er is geen enkele band met het zakenleven, alleen gewone advertentieafspraken. Nee voor

In het kader van de artikelenreeks

over mediabeleid nu de piraterij

zover wij weten wordt geen enkele piraat gesponsord. Een bedrijf doet dat niet, en zolang het illegaal is kijken ze helemaal wel uit."

Als ik doorvraag en een concreet geval noem reageert men oprecht wat verbaasd. "Dat moet dan een uitzondering zijn, of een zakenman die toevallig ook radiofanaat is. 't Is onzin, ik werk ook in een fotozaak, maar dat heeft er toch niets mee te maken."

IJDELHEID

Je moet er geld en vooral veel tijd in stoppen, verdient nauwelijks en loopt er groot risico (enige tijd geleden is een piraat veroordeeld tot f 19.000 boete en 3 maanden hechtenis): hoe kon je er toe en waarom blijf je het doen? "Het is de radio-kick. 't Zit in je bloed." Zeggen alle vier in verschillende woorden. Peter legt verder uit: "Van artiesten zeggen ze ook wel dat je dat al op 'n zesde merkt. Wij zijn allemaal al vroeg begonnen met technisch klooiën, of je buurjongen had een zendertje, en je was nieuwsgierig hoe dat nou in Hilversum ging. En als je daar rondgekeken hebt denk je: godverdamme daar wil

ik niet in terechtkomen. Weet je dat er mensen van Veronica onder hun schuilnamen bij piraten werken om eindelijk wat ruimte te hebben!" Soepel vallen ze elkaar bij. Menno: "Wij zijn zoveel beter dan Hilversum, en werken veel goedkoper, wat daar een geld over de balk wordt gesmeten. Moet je 's zien wat de NOS aan ongebruikte faciliteiten heeft staan, daar likken wij onze vingers bij af. Het is een strijd."

De anderen reageren instemmend. "Een strijd voor legalisatie!" Voorzichtig leg ik hun de wat minder hooggestemde beweegredenen van b.v. Einstein TV en piraat 'Karel' voor ("Wat je geinen" en "kick omdat het niet mag"). "Dat 't verboden is is juist zo ellendig. Ook in het begin heeft dat geen enkele aantrekkingskracht uitgeoefend, echt niet. 't Is meer dat gevoel dat een hele wijk, een hele stad naar jou en wat jij doet kan luisteren of kijken. Macht misschien?"

"Nee dat niet, wel ijdelheid denk ik". Menno: "Ik probeer me bij m'n ontbijtprogramma zoveel mogelijk in de luisteraar in te leven: het haastige ontbijt; in de file naar 't werk. Je bent per slot te gast. We krijgen heel veel enthousias-

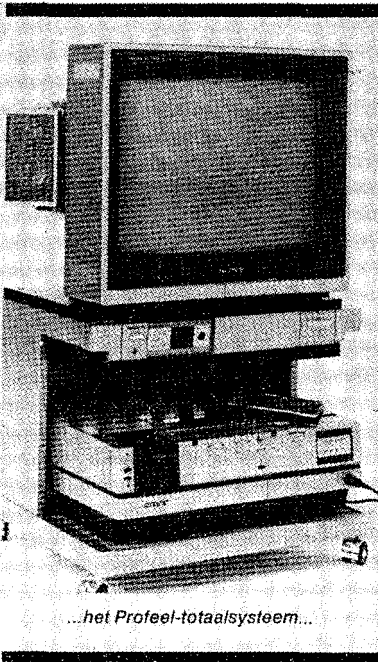
te reacties, meer dan Hilversum, dan ga je wel door."

TURF IN DE LUCHT

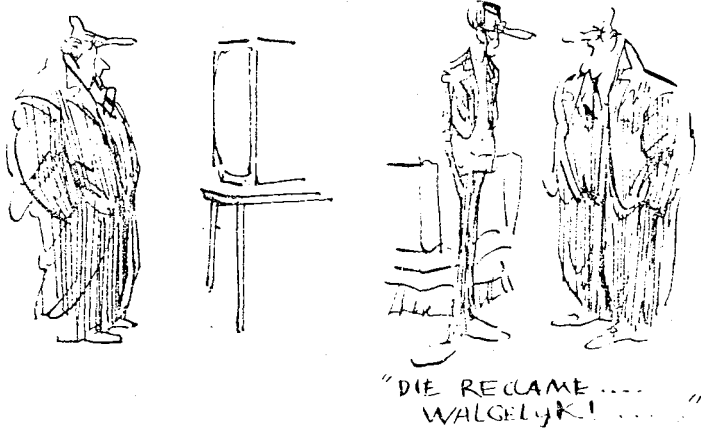
Hoe staat het met het contact met andere piraten; bestaat de TV-piratenbond nog? Johan: "Die heeft maar even in de hoogtijdagen van de TV-piraterij bestaan en is nu weer verwaterd. Wel is duidelijk bepaald wie op welke tijd op welke golflengte uitzendt, we zullen elkaar niet storen. Ja, een beetje overleg is er wel maar we zoeken het niet, veel is gewoon zo gegroeid. En eigenlijk zijn er behalve Sinclair maar 2 grote serieuze TV-zenders: Edison en Mokun Unique is veel feller: "Wij mijden juist elk contact. Er zijn zulke grote verschillen. Het is grotendeels turf wat in de lucht zit! Wij kunnen er niet vaak genoeg op hameren dat de piraten niet over één kam te scheren zijn. Dat is de grote fout die wordt gemaakt en vaak ook expres, ze weten wel beter maar 't komt hun zo beter uit. Wij zijn de dupe van al die jonge jongens (zelfs 13-jarigen weet Johan) die in hun vrije tijd maar wat aanklooien, door hun slechte zenders storing geven, over b.v. Hilversum 4 heen komen, geen enkele professionele aanpak hebben en niet eens naar een legale status kunnen of willen. Er zijn maar enkele serieuze. Met Radio Decibel hebben b.v. een beetje contact. Ze zijn een jongerenzender met veel disco-muziek, wij hebben meer 'middle of the road' programma's, dat loopt elkaar ook niet in de weg. We hebben wel contact met de twee andere grote van Nederland: radio Atlantis in Rotterdam en radio Hofstad in Den Haag."

AGRESSIVITEIT

Als ik hen zo hoor praten, zelfverzekerd maar steeds vriendelijk denk ik met verbazing aan de vaak agressieve sfeer in interviews ("ik zou maar zorgen dat 't een positief verhaal wordt, we weten waar je woont"- Einstein TV) en bange KTA (A= Amsterdams kabelnet) controleurs ("nee m'n voornaam krijg je ook niet 't is zo'n onderwereld die piraterij!").

Lees verder op blz. 11

Vervolg van blz. 10

"Wat een flauwekul. Meer zo'n generalisatie. Ik ken geen piraat die zich zo zou opstellen. Het zijn hoogstens een paar individuen, maar die kun je in het zakenleven ook tegen komen."

Een gemeentelijk kabelcommissie heeft beweerd dat de echte behoefte aan piraten helemaal niet is aan te tonen omdat de aantrekkingskracht geheel zou kunnen liggen in het late uitzendtijdstip, de spanning van het illegale en het nieuwe, en de pornofilmpjes.

Rustig weer legt Johan ze een voor een: "Het late tijdstip is alleen maar een nadeel, sex-filmpjes hebben nooit veel betekend- wij hebben ze bijvoorbeeld nooit uitgezonden- en als die spanning een rol gespeeld zou hebben is die er nu wel af, maar de belangstelling loopt juist niet terug. Kijk eens naar het bedrijfsleven: hun interesse blijft constant. Zij moeten toch een groot publiek hebben om te willen adverteren."

Menno: "Het gaat om het amusement, dat willen de mensen: veel muziek, geen gepraat."

Behangradio dus? "Ja misschien wel, maar wat zou dat? Als men dat nou wil horen. Vorig jaar hadden wij meer luisteraars dan radio STAD, 20.000 tot 40.000 kabelaangeslotenen!"

"Maar die brengen ook zulke vreselijke programma's: eindeloos geouwehoer over minderheden, cultuur e.d." vult Peter aan. Maar als van zichzelf geschrokken voegt hij er onmiddellijk aan toe: "Daar is natuurlijk niets tegen, als het dat maar niet alleen is."

Menno: "Radio STAD heeft ook geen echte functie. Wat b.v. heel nuttig zou zijn is het vermelden van opstoppen in de stad, maar nee, dan zijn ze te goed voor."

Hoe overtuigend het ook allemaal klinkt, ik vraag toch nog even hoe ze kunnen weten hoeveel luisteraars ze hebben: "Dat kun je schatten aan de hand van het aantal reacties dat je krijgt."

GENE TRUC

Een van de grote struikelblokken op dit moment is de auteursrechtelijke problematiek. Na de uitspraak van de Hoge Raad op 30 okt. 1981 is het kabelnet in principe nog steeds open, maar wordt door een KTA-controleur een kanaal onmiddellijk dichtgegooid als een piraat iets uitzendt waar auteursrechten over betaald hadden moeten worden, anders krijgt de KTA enorme boetes. Hier zijn nauwelijks richtlijnen voor aan te geven en het hangt geheel van de persoonlijke beoordeling van die ene controleur af. Een enkele keer wordt de KTA van te voren ingelicht. De

Vrije Keizer schrijft b.v. wel 's dat ze de volgende dag een film van iemand van de film-academie gaan uitzenden en als de KTA-controleur dan een goede bui heeft sluit bij het niet af. Het krankzinnige van deze situatie is moeilijk te ontkennen.

Johan: "Wij hebben de KTA nooit geschreven maar s'at-ten het van te voren zo'n beetje in. Ons verwijten dat we die auteursrechten niet willen betalen is weer zo'n gemene truc. We willen het best maar het kan helemaal niet. We zijn illegaal en dat geld aannemen zou een erkenning van ons inhouden. Trouwens de buitenlandse stations zouden dan natuurlijk net zo goed moeten betalen".

Menno valt Johan snel bij: "Bij de radio zouden we ook best bereid zijn geld aan Buma/Stemra te betalen. Het gaat trouwens maar om hele kleine bedragen."

Makkelijk gezegd, maar zowel Unique als Sinclair verklaren nogmaals nadrukkelijk ertoe bereid te zijn als het volgens een eerlijk systeem gebeurt.

POLITIEKE MAFFIA

Ik begin over nieuwe mogelijke situaties. Dan worden de vier heren voor 't eerst werkelijk fel. Peter en Menno samen: "Wanneer wordt er nou toch eindelijk eens gepraat! 't is ongeloofelijk dat we nog steeds nergens in betrokken zijn. We hebben wel herhaaldelijk met gemeentelijke en landelijke mensen gesproken maar die zeggen allemaal na afloop: 'jongens denk erom, dit gesprek is er nooit geweest', ze proberen ons bestaan nog steeds te ontkennen. Die politici in Den Haag zijn bang de extra boterham die ze met hun commissariaten in Hilversum verdienen te verliezen! Het zijn maffia-praktijken. Het is toch geen democratie meer als je niet kan overleggen!" Maar als ze begrijpen dat ik er ook niet veel aan kan doen komen de gemeenteraden weer tot rust. Een eigen algemeen plan voor een nieuwe situatie blijven ze niet te hebben.

Peter: "Dat kan je ook niet van ons verwachten."

Ik noem wat zaken die op dit moment in de gemeente overwogen worden:

Een 'public-access-kanaal' (=een kanaal met een redactie die voorgedragen programma's selecteert en verdeelt)?

Frits: "Een onzinnig plan. Wij hebben daar natuurlijk niets aan."

Johan: "Een TV-piraat kan toch geen 12 of 24 uur per dag uitzenden, dus bij TV zou 't te overwegen zijn."

Menno springt meteen in: "Al die plannen om binnen de bestaande omroepwet te komen tot een soort mini-landelijk omroepbestel met 't liefst nog een lokale STER zijn onzin en onuitvoerbaar."

ENG ONBENUL

Hoe staan ze tegenover een eventuele 'Kabelraad' (=een

onafhankelijke instantie met door de gemeente benoemde deskundigen en vertegenwoordigers van de aangeslotenen die o.a. moet bepalen wie op de kabel mag)?

"Misschien wel een goed idee, maar dan een wat andere samenstelling: meer nadruk op de aangeslotenen." Zoals het plan van de Amsterdamse VVD voor een soort piraten-verkiezingen?

Peter: "Ja b.v. Dat ziet er toch het gezondst uit, het meeste kleur op de wangen."

Johan: "En als je blijft deskundigen met radio of TV-ervaring. Het is zo vreselijk eng te zien hoe al die mensen zonder enig audiovisueel benul nu de dienst uitmaken."

Vrij verrassend blijken alle vier tegen zomaar opgeroepen te zijn.

"Het moet wel georganiseerd zijn. Waarschijnlijk zullen er meer gegadigden komen dan er plaats is en dan moet er geselecteerd worden."

Aan de hand van welke criteria? "Ja... benoerlijke techniek en organisatie met name en misschien nog meer..."

"Ach" valt een ander in "er komt gewoon een natuurlijke selectie en dan houd je vanzelf de beste over."

Voordat ik m'n zin over het eventueel doen van concessie heb afgemaakt zeggen Peter en Menno al: "We blijven in ieder geval minstens 12 uur per dag uitzenden!"

Andere zaken, zoals het huren van een kanaal waarbij de meeropbrengst aan een niet-commerciële zender wordt gegeven, blijken wel voor overleg vatbaar.

SAMEN MET KRANTEN

En meer lokale informatie (een ook wel gehoorde voorwaarde)?

Unique: "Nu is het lastig, omdat je illegaal bent kun je op weinig plaatsen terecht, maar als er meer mogelijkheden zijn zijn we best bereid. Niet eindeloos lang maar zo nu en dan een uurtje lokale actualiteiten, prima."

Sinclair: "Bij TV ligt het veel moeilijker: er zijn zoveel faciliteiten en mensen nodig voor het maken van zo'n programma. Maar we zouden er best wat ruimte voor willen geven."

En het plan om een audiovisueel centrum op te richten waar je over allerlei apparaten zou kunnen beschikken?

"O prachtig, dat zou een uitkomst zijn."

Menno voegt er aan toe: "Vergeet niet dat we nu ook een lokale functie hebben b.v. door het lokale talent dat gestimuleerd wordt doordat wij hun plaatjes draaien en Hilversum niet."

Een veel opgeworpen bezwaar tegen commerciële zenders is

dat de advertentie inkomsten van kranten en huis-aan-huis-bladen fataal zouden terug lopen.

Menno: "Er is misschien te praten over een vergoedingsfonds. Laat de kranten maar in zo'n kabelraad zitting nemen en laten ze het eerst maar 's voorrekenen, ik denk dat het nogal meevalt."

Frits: "Wat veel beter is is samenwerking tussen kranten en piraten. Het Parool is al met een piraat in die richting bezig, en bij een huis-aan-huisblad is het ook al eens voorgekomen. Dan is die vergoeding niet meer nodig en het je meteen een ideale mogelijkheid voor lokale informatie."

IDIOTE OPSPORING

En als jullie legaal zijn is het dan alles goud wat er blinkt? Kunnen jullie jezelf, ook als je langer gaat uitzenden, goed blijven bedruipen?

Sinclair: "Ja zeker, de interesse van de middenstand neemt toch al toe en als het legaal is durven er veel meer te adverteren. Bioscopen hoeven niet bang te zijn want echte speelfilms zullen we toch niet gaan uitzenden. Sponsoring en 'underwritten-programma's is ook dan niet nodig en alleen maar lastig."

Ook Unique ziet het helemaal zitten: "Dan hebben we meer dan genoeg aan de reclame. En niemand hoeft bang te zijn: veel reclame hebben we daarvoor niet nodig. Langer dan 1 minuut achter elkaar zenden we nu ook al niet uit. De kosten van het vervangen van in beslag genomen apparatuur en het weren tegen opsporing zijn dan ook voorbij."

Peter voegt er nog aan toe:

"Ik ben deze week wat banken langs geweest die waarschijnlijk bereid zijn geld te lenen Menno: "En Hilversum hoeft ook niet zo bang te zijn: Wij willen alleen maar daarnaast bestaan."

Vacature.

Door het vertrek van Conny Guldemont is er binnenkort ruimte voor een nieuwe part-time medewerk(st)er op het Algemeen Secretariaat, voor minimaal 5 dagdelen per week.

Typevaardigheid is een vereiste en goede contactuele eigenschappen worden van groot belang geacht.

De inschaling geschiedt volgens CRM-normen, het salaris wordt gebaseerd op de CAO-welzijn.

Solicitaties te richten aan de Algemeen-Secretaris, onder vermelding van "vacature". Gaarne voor 15 september 1982.

De mooie droom wordt verstoord zover is het nog niet.

"Zeker niet" beamen ze "het gaat zelfs precies de verkeerde kant op."

Peter: "Net vanmorgen is door een opsporingsambtenaar een van onze twee zenders uit een liftschacht gesloopt. Idiot: meer dan een jaar zijn we op de kabel met rust gelaten, nu zijn we naar de ether verjaagd en vier weken later worden op eens op één ochtend negen piraten opgerold. Dat is geen toeval, daar zit een vernardend beleid achter. Als ze willen kunnen ze je altijd zo opsporen."

Frits: "En die krankzinnige willekeur waarmee dat gebeurt: je kan precies de route zien die de opsporingsambtenaar door Amsterdam gereden heeft! Bij radio Decibel vraagt hij meestal wie er deze keer verdachte wil zijn. Ze hebben daar een roulatie systeem voor wie wanneer mee moet om voor te komen!"

Menno: "Ik weet dat ze nu zelfs ergens een zender in beton gaan inbouwen." Overigens, zegt hij terloops tegen de anderen "over de nieuwe zender heb ik gebeld en hij is morgen hier."

De rest lijkt het vanzelfsprekend te vinden.

TERRORISME

En 1 september gaat de kabel helemaal dicht. Johan bitter:

"Ik denk dat 90% van de TV-piraten op zal moeten houden. Een rondstraalzender (om in de ether te gebruiken) is voor TV zo duur, en bovendien moeten de ontvangers een eigen antenne hebben en weten we nog niet of dat gaat lopen Alleen Edison TV schakelt sowieso over. Wij zien het nog even aan."

Peter reageert onverwacht kwaad: "Na 1 september komt er terrorisme!"

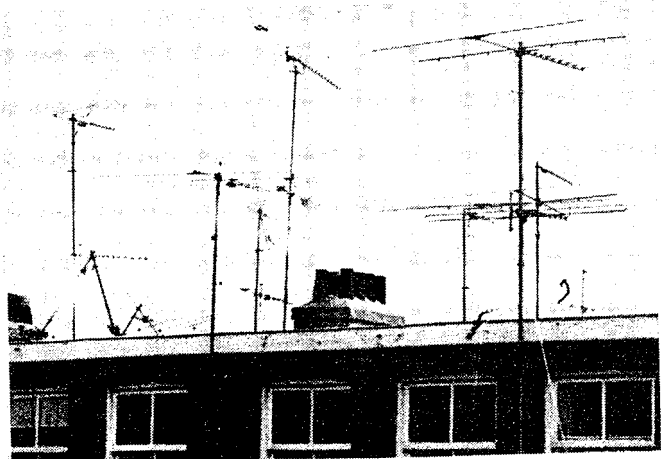
Frits: "Is dat niet wat sterk?"

Peter: "Nee ik denk het echt: terrorisme tegen die politieke maffia. We kunnen niet langer blijven afwachten. We moeten nu of meepraten of we worden vervelend."

Menno en Johan vallen hem bij "Het is zo makkelijk: een handvol goedkope en slechte zendertjes op de centrale antenne richten en heel Amsterdam ziet en hoort niets meer: alle binnenlandse en buitenlandse zenders dood! Eerst natuurlijk maar vijf minuten om te waarschuwen. Jacobse (directeur van de KTA) is ook doodsbang, die weet drommels goed hoe het ligt."

Frits: "Hij zou kunnen weigeren en de kabel open houden. Hij heeft wel's eerder gedreigd zijn eigen gang te gaan als Den Haag te onmogelijke dingen voorschrijft!"

Waar zijn we in dit lieve landje dat zo trots is op z'n vooruitstrevende vrijheid en z'n overvloedige overleg mee bezig?

HAVIKKENVREDE

OPERATIE "PEACE FOR GALILEA" BRENGT VREDE IN LIBANON EN MIDDEN OOSTEN DICHTERBIJ

Sedert enige jaren kent Israël voor het eerst sinds zijn oprichting in 1948 een regering van rechts-liberale signatuur. Onder leiding van "havik" en ex-guerillastrijder Menachem Begin is een kabinet dat op het liberale Likoeid-blok en enige orthodox-Joodse partijen in de Knesset steunt, aange-treden. Commentaren bij de aanvang van de eerste periode van deze combinatie wezen op een onbestemde vrees voor een escalatie in de toch al gespannen situatie in de regio als gevolg van de wijziging in het Israëlische beleid van een "gematigde" socialistische in een agressievere centrum-rechtse lijn. In schril contrast tot deze verwachtingen stonden dan ook de prestaties van het kabinet Begin in zijn verrichtingen om vrede in de regio te bewerkstelligen. Eerst werd vrede gesloten met het Egypte van wijlen president Sadat, waarmede de Israëlische Zuidgrens een betere beveiliging kreeg dan het beste leger had kunnen bereiken. En nu opnieuw wordt door de havikken-regering van Begin bewezen dat de "hardliners" wel degelijk een reële bijdrage aan de vrede kunnen leveren. Een eerdere militaire actie om het Zuiden van Libanon als uitvalsbasis voor de zogenaamde PLO te neutraliseren bleek niet te voldoen; de Unifil- en Chris-

telijke Militiabuffer schoten tekort in het doel beschietingen door en infiltraties van terroristen te voorkomen. Het Israëlische kabinet, inmiddels met de strateeg en "havik" generaal b.d. Ariel "Arik" Sharon versterkt, meende dat alleen de hervorming van Libanon (door de Libanezen) tot een stabiele soevereine staat, waarvan de regering en strijdkrachten in staat zouden zijn tot het beteugelen van externe danwel interne gewapende krachten, de oplossing zou brengen. De aanwezigheid van een Syrische bezettingsmacht -onder de vlag van vredesleger van de Arabische Liga- en de zogenaamde PLO stond deze oplossing, n.l. het tot elkaar brengen van de Libanese Moslem- en Christenleiders voor de vorming van een soort "regering van nationale eenheid", in de weg. Mede gezien de dreigende versterking van de terroristen met Iraanse vrijwilligers en nieuw Sovjet-Russisch materieel, werd medio mei besloten om inderdaad over te gaan tot een gewapend ingrijpen, om de voorwaarden voor de gewenste oplossing te scheppen, n.l. het verdrijven van de Syriërs en de strijdkrachten van de zogenaamde PLO. Troepen werden aan de Israëlische Noordgrens samengetrokken en na een aanslag op de Israëlische ambassadeur in Londen

Begin's paradox: De Havik Als Vredesduif

door
Albert Berens

werd tot actie overgegaan. Aanvankelijk werden de omvangrijke aanvallen te land, ter zee en in de lucht dan ook aangezien voor een, weliswaar erg groot aangepakte, repressaille. Snel bleek dat deze conclusie volkomen misplaatst was; er was sprake van een regelrechte aanval op de militaire aanwezigheid van Palestijnen en Syriërs in Libanon. De Palestijnse terroristen,

die zich in steden, woonwijken scholen, en ziekenhuizen tussen onschuldige burgers hadden verschanst, werden verdreven; de Syriërs, die zich met "on-fijnbare" luchtoelraketten verdedigden, werden zonder Israëlische verliezen verlamd, waarna de opmars tot in de buitenwijken van Beiroet werd voortgezet. Met hevige bombardementen maakte men de in Beiroet omsingelde en verschanste terroristen en Syriërs duidelijk dat zij niet als blijvend verschijnsel zouden worden geaccepteerd. Ondanks scherpe protesten van de "publieke opinie", de westerse pers en regeringen, werd deze tactiek voortgezet totdat een voor alle partijen tevredenstellend akkoord omtrent het vertrek van de ingesloten bereikt was. De uittocht is inmiddels aangevangen, terwijl ook de Libanese partijen met elkaar in

gesprek zijn gekomen, hetgeen dus inhoudt dat de Israëlische opzet in beginsel geslaagd lijkt; "slechts" de Syrische aanwezigheid in de Bekaa-vallei en het vluchtelingen- en wederopbouwprobleem dienen nog bevredigend opgelost te worden. Gezien de harde Syrische houding kon dat weleens leiden tot een militair treffen, wat vrijwel zeker een Syrische nederlaag en terugtrekking tot gevolg zal hebben. Gezien bovendien de door het Westen aangeboden humanitaire hulp, de VN aanwezigheid en de toegeeflijke Israëlische houding in het autonomie-overleg (nu het Libanese probleem nabij een oplossing is, niet onwaarschijnlijk) moet ook de sociale ontreddering in Libanon binnen afzienbare tijd tot een einde gebracht kunnen worden. Zodoende lijken de vooreringen zoals die met name gemaakt zijn onder de beide kabinetten Begin te gaan leiden tot een geleidelijke en gefaseerde beëindiging van de staat van oorlog in het Midden Oosten.

• Vervolg van pag. 1.

de JOVD de noemer "pressiefunctie". Het is duidelijk dat beide functies, studie en pressie, elkaar over en weer kunnen versterken: door je in politiek te verdiepen, zul je ook eerder voor je ideeën opkomen; als je voor je ideeën op wil komen, moet je je in de politieke verdiepen.

POLITIEK JONGERENWERK

Deze nieuwe taken betekenen een ingrijpende wijziging in de maatschappelijke rol van de politieke jongerenorganisaties. Vroeger richtte zich op een beperkte groep jongeren, de eigen leden, en hun persoonlijke

ISRAEL INTERN VERDEELD ?

Van 28 maart tot en met 4 april jongstleden bracht een delegatie van het Nederlands Platform Internationaal Jongerenwerk (N.P.I.J.) een bezoek aan Israël. Doel van de reis was te inventariseren in hoeverre uitwisselingen tussen Israëlische en Nederlandse jongeren wenselijk zijn.

De vijf man sterke delegatie voerde in Israël gesprekken met onder meer vertegenwoordigers van het jeugd- en jongerenwerk, leden van actiegroepen, vakbondsfunctionarissen, politici en ambtenaren.

Bart Lijdsman, voorzitter van het Politiek Jongeren Kontakt (P.J.K.) in Nederland maakte deel uit van de delegatie. Hieronder vindt u zijn bevindingen.

In het vliegtuig op weg van Amsterdam naar Tel Aviv was de beschikbare beenruimte aanleiding van een conflict tussen twee passagiers. Op zichzelf niet iets om lang bij stil te blijven staan. Het voorval is desalniettemin vermeldenswaard, omdat het hier ging om een verschil van mening tussen een Israëliër met een Oriëntaalse en een Israëliër met een Europese achtergrond. Al jaar en dag bepaalt deze tegenstelling het politieke leven in Israël. De verschillende posities die beide bevolkingsgroepen tot op dit moment in de Israëlische samenleving hebben vloeiend voort uit de ontstaansgeschiedenis van de staat Israël. De eerste Joden die naar Zion in Palestina trokken waren afkomstig uit Europa en de Verenigde Staten. Aan het begin van de 20ste eeuw legden deze ashkenazische joden (zoals ze genoemd worden) de grondslag voor het moderne Israël. Pas na het uitroepen van de onafhankelijkheid in 1948 door Ben Goerion kwamen grote groepen joden uit Afrika en Azië naar Israël. Deze oriëntaalse joden hadden vaak een totaal andere culturele achtergrond en levensopvatting. Bovendien waren zij meestal arm en niet geschoold. Het was de vraag of deze toevloed van immigranten niet zou leiden tot een samenleving waarin elke geestelijke en sociale samenhang ontbrak. Een oplossing voor dat probleem probeerde men te vinden door in de jaren zestig een onderwijspolitiek te starten waarin centraal stond het geven van van gelijke ontwikkelingsmogelijkheden aan iedereen. Zonder een oordeel uit te spreken of men hierin geslaagd is, wordt in

Israel nog steeds een onderscheid gemaakt tussen ashkenazische en oriëntaalse joden. Dit gegeven speelt ook een rol in de israelische politiek.

MENACHIM BEGIN

Volgens het parlementslid Jakob van de arbeidspartij maken de oriëntaalse joden op dit moment 60 procent uit van de Joodse bevolking. De huidige premier Begin weet zich gesteund door de oriëntaalse joden. Debet hieraan is zijn poolse afkomst en zijn opstelling tegenover bezette gebieden. In het algemeen gesproken wordt de poolse jood in de Joodse gemeenschap niet hoog aangeslagen. Dezelfde positie hebben de oriëntaalse joden in de Israëlische gemeenschap. Het krijgen van leidende posities was aan hen niet voorbehouden. In Begin vonden de oriëntaalse joden een figuur waarmee men zich kon identificeren. Ook leefde bij hen de wraak tegen de arabieren veel sterker. Nog niet zo lang geleden waren zij het zelf die leefden in een hun veelal vijandig gezinde mohammedaanse gemeenschap. Niet verwonderlijk is het daarom dat de oriëntaalse joden zich in hun houding tegenover de arabieren veel minder toegevend opstellen. Begin anticipeerde met zijn ideeën op deze gevoelens. Niet voor niets wordt zijn partij gekarakteriseerd als contra het establishment en als anti-arabisch.

BEZETTE GEBIEDEN

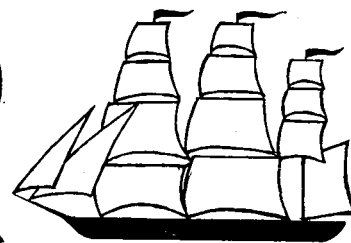
In tegenstelling tot de oppositie is hij niet bereid om in ruil voor vrede de na 1967 bezette gebieden terug te geven. Begin's politiek wordt gekenmerkt door de zogenaamde "groot-Israël" gedachte. In deze visie behoort niet de Sinaï, maar wel het westelijke jordaanoever (Ju-

dea en Samaria) tot de staat Israël. Weliswaar spreken de door Begin ondertekende Camp David-akkoorden uit dat over de status van de Jordaanoevers onderhandelingen moeten worden gestart, maar het is een teken aan de wand dat zowel minister Weizman als Dayan uit de regering Begin stapten, omdat naar hun mening Begin zich op dit punt niet aan de akkoorden hield. Begin blijft aanspraken maken op de Jordaanoevers en gaat door met het stichten van nederzettingen in dit gebied. Hij lijkt daarbij voorbij te gaan aan het feit dat hier ongeveer 1 1/4 miljoen Palestijnen wonen. Een gegeven wat voor de "peace now" beweging in Israël reden was om een actie te starten onder het motto "we don't want to rule another nation". Deze uitspraak geeft het gevaar weer dat in de politiek van de regering Begin ligt opgesloten, namelijk dat door Israël een soort thuislandenpolitiek gevoerd gaat worden naar Zuid-Afrikaans model. Landen die bepaald vriendschappelijke banden onderhouden met Israël, zoals de Verenigde Staten, vinden dat Israël zich moet terugtrekken van de Westelijke Jordaanoevers en zij oefenen grote druk uit om de Israëlische regering hiertoe te bewegen. Desondanks verandert Begin zijn houding niet. Integendeel, de scherpe reacties op bijvoorbeeld de nederzettingenpolitiek gebruikt hij om aan zijn kiezers duidelijk te maken dat als puntje bij paaltje komt Israël op zichzelf is aangevezen. De kritiek geeft Begin de mogelijkheid om Israël in het conflict met zijn buurlanden af te schilderen als de underdog. Dit is een positie die de oriëntaalse joden in Israël aanspreekt. De kritiek van buiten kan Begin daarom niet fel genoeg zijn. Hoe feller de kritiek, hoe sterker zijn positie wordt in zijn eigen land. Of West-Europa en de Verenigde Staten dit effect beogen lijkt niet waarschijnlijk. Betekent dit dat de Westerse wereld dan maar moet accepteren dat een actieve nederzettingenpolitiek wordt gevoerd, de Golan-hoogte wordt geannexerd en democratische gekozen burgemeesters worden ont-

het geval maar tot nu toe lijken Europa en de V.S. er aan voorbij te gaan dat sinds het optreden van Begin de Israëlische regering steunt op heel andere kiezers dan voorafgaande regeringen. Al of niet bewust speelde de Franse president Mitterand hier wel op in. Hij wakte vertrouwen op door naar Israël te reizen om vervolgens in de Knesset, het parlement, harder dan Giscard ooit gedaan heeft duidelijk te maken wat hij van Israël verwachtte, opdat vrede in het Midden Oosten zou kunnen worden gerealiseerd. In schril contrast hiermee staat het Ueropse initiatief. In 1974 besloot de Raad van Ministers dat moest worden onderzocht welke rol Europa zou kunnen spelen in de Midden-Oosten-problematiek. Na jaren niets van zich te hebben laten horen, verklaarde de Europese Gemeenschap op de "top van Venetië" dat het palestijnse volk het recht op zelfbeschikking moet hebben. Deze verklaring op dat moment leidde prompt toe dat de onderhandelingen met Egypte over het palestijnse vraagstuk vastliepen. De druk vanuit Europa op Israël kan alleen een groter effect resulteren wanneer men op de hoogte is van de politieke verhoudingen in Israël. Dat betekent dat er een intensieve dialoog moet worden gevoerd tussen Israël en de landen van de EG. Uitdrukkelijk wordt dan niet alleen een dialoog bedoeld tussen vertegenwoordigers van de diverse regeringen. Zeker moet gedacht worden aan contacten tussen jongeren die zijn georganiseerd in allerlei verbanden, van politieke jongerenorganisaties tot en met padvindingsorganisaties. Volgens sommigen Israëliërs is Sadat de enige geweest die heeft onderkend dat de "zionistische melting pot" niet heeft gewerkt. Aan het brengen van vrede zou hij willen koppelen de wijsheid, die opgesloten ligt in het gezegde "als twee vechten om de beenruimte (lees: levensruimte) loopt de derde er mee heen...". Is er toch nog iemand geweest die in zijn buitenlandse politiek tegenover Israël rekening hield met de binnenlandse situatie daar.

die (nog) geen lid zijn en ze richten zich op een breder belang: het functioneren van de democratie. Want het is sinds de zestiger jaren een algemeen aanvaard uitgangspunt dat de democratie gediend is met de betrokkenheid van de burgers, dus ook die van de jongeren. Vanuit deze filosofie stelden de politieke jongerenorganisaties, gebundeld in het Politiek Jongeren Kontakt (PJK), in 1974 een nota op over wat toen de naam "politieke jongerenwerk" kreeg. Deze notaresulteerte in een experimentele subsidieregeling die uiteindelijk van 1976 tot en met 1981 heeft gegolden. Bij de evaluatie van deze experimentele subsidieregeling was de stelling dat politiek jongerenwerk een algemeen belang dient, al niet omstreeden meer. Ik denk dat dat terecht is. Als er geen moeite wordt gedaan om jongeren op grote schaal bij de politiek te betrekken, dan kan die politiek verworpen tot een elitaire bezigheid waar de meesten zich niet meer bij betrokken voelen. Dat dat een gevaar voor de democratie betekent, een niet eens denkbeeldig gevaar, kan iedereen die geschiedenisboekjes en kranten leest voor zichzelf uitvinden. Het is verder ook zo, dat politieke jongerenorganisaties hun nieuwe taak niet naar behoren kunnen vervullen zonder steun van de overheid. Dat is jammer, maar het komt vaker voor dat een algemeen belang op onvoldoende particuliere ondersteuning kan rekenen om zonder overheidsingrijpen gewaarborgd te blijven. Om die reden heeft de JOVD - hoofdbestuur, verenigingsraad en algemene vergadering - altijd gepleit voor subsidiering. De volledigheid gebiedt te zeggen dat er altijd wel enkele JOVD'ers zijn geweest die zich hiervan distantieerden. Maar dat waren dan ook stevast de JOVD'ers die weinig voelden voor optreden naar buiten, voor scholing en vorming, het waren meestal de JOVD'ers die je tijdens de huishoudelijke discussies rond de microfoon kon vinden en tijdens het politieke werk aan de bar...

DRIEMASTER

OPINIEBLAD VAN DE J.O.V.D. - VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR - JAARGANG 34, NR. 7, OKTOBER 1982

JOVD TEGEN VVD-BLOKKADE.

De VVD wil niet met de PvdA rond de tafel gaan zitten; tenminste, nu nog niet. Het JOVD-Hoofdbestuur heeft zich tegen deze blokkade uitgesproken. Nijpels noemt het weliswaar geen blokkade, maar het is desalniettemin een zware (liberale?) deur die de sociaal-democraten voor de neus is dichtgegooid. De VVD-fractie heeft echter een voorbehoud gemaakt: wanneer binnenskamers blijkt dat met de christen-democraten geen overeenstemming bereikt kan worden, dan is er altijd nog de mogelijkheid om met de PvdA te gaan praten. De met kracht gesloten deur kan in dat geval wellicht op een kier gezet worden.

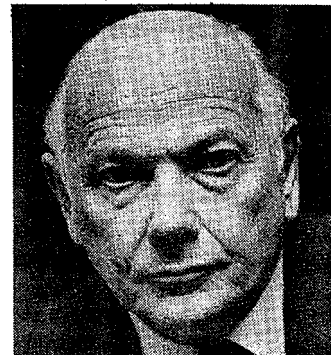
We moeten ons als JOVD, al jarenlang pleitbezorger van een samenwerking tussen PvdA en VVD, afvragen, of een dialoog met de socialisten op deze wijze en in dit stadium van de informatie naar een tweede plaats geschoven mag worden. De VVD-visie, die heeft geleid tot deze handelswijze, is duidelijk. "De kiezers zouden niet begrepen hebben waarom nu uitgeroepen Nijpels met Den Uyl om de tafel zou zijn gaan zitten. Daarnaast zou het politiek-tactisch nadelig zijn geweest, aldus VVD-zeggen. De door van Kemenade voorgestelde parallel-formatie, d.i. het tegelijkertijd bekijken van verschillende regeringscombinaties, zou het CDA in staat hebben gesteld de VVD tegen de PvdA uit te spelen en er zo politieke munt uit te slaan. De positie van het CDA bij de onderhandelingen met de VVD zou er niet slechter op zijn geworden".

De grote vraag rijst dan, of de VVD geen andere formule voor een onderhandeling had moeten voorstellen, één die ook een volwaardig dialoog met de sociaal-democraten had mogelijk gemaakt, zonder de op-

macht beluste christen-democraten in de kaart te spelen. Deze dialoog is niet alleen gewenst maar ook noodzakelijk, als we de verstarde politieke verhoudingen willen doorbreken. Een essentiële vraag hierbij is, wat we nu eigenlijk met het liberalisme in de jaren '80 aanwillen. Het "Liberaal Manifest" geeft hiervoor weliswaar duidelijke richtlijnen aan, maar een uitvoering van deze liberale idealen is alleen dan mogelijk, wanneer de positie van de VVD in het politieke krachtenveld daarvoor perspectieven biedt. Immers rechts in dat krachtenveld geplaatst betekent, dat de liberale beginselen vastroesten dan wel gelijkgesteld worden aan de waarde die aan zo'n rechtse positie gegeven wordt. M.a.w., nieuwe, inspirerende ideeën worden overschaduwd door het conservatieve imago dat de VVD in die positie blijft houden. Liberale initiatieven worden niet op hun juiste waarde getaxeerd, als er niet meerdere aansluitingsmogelijkheden zijn dan alleen die naar de christen-democraten. Juist nu de VVD een echte volkspartij be-

gint te worden moeten die aansluitingsmogelijkheden naar andere politieke richtingen gecreëerd worden. Dit is mogelijk als de VVD streeft naar een middenpositie in de politiek. Van daaruit kan het liberalisme meer aanspreekbaar gemaakt worden; de VVD kan zich dan profileren. Een centrum-positie voor de VVD is mogelijk omdat het liberalisme alle ingrediënten in zich heeft om zo'n positie te kunnen innemen. Alleen de inzet en het ideologisch élan dat hiervoor nodig is ontbreekt bij velen tenen male. Vandaar ook de belangrijke taak van de JOVD om de ideologie levend te houden; er kan niet genoeg gewezen worden op de levensvatbaarheid van het liberalisme. De VVD is namelijk op vele gebieden vooruitstrevender dan het CDA. Neem bijvoorbeeld het onderwijs, de individualisering, de democratisering, welzijn, binnenlands bestuur en justitie. En voor wat betreft specifieke sociaal-economische vraagstukken en de plaatsing van de kruisraketten staat de VVD niet verder van de PvdA af dan het CDA. Kortom, de VVD heeft alles in zich om een middenpartij te zijn. Vanuit die rol gereedeneerd is het juist aannemelijk om de sociaal-democraten niet uit te sluiten als coalitie-partner of op z'n minst als gesprekspartner. We moeten ons realiseren dat er binnen de PvdA grote veranderingen hebben plaatsgevonden. Ook binnen deze partij is het besef gegroeid dat we in Nederland niet meer op de oude

voet voort kunnen. Verandering en zijn daarom noodzakelijk, zeggen ook de sociaal-democraten. Dit betekent echter wel, dat de minder-bevoordeelden in onze samenleving het niet nog moeilijker mogen krijgen. De VVD heeft weliswaar veel kiezers gewonnen door de heldere economische opstelling, maar heeft daarnaast in het urgentie-programma de sociale vraagstukken niet veronachtzaamd. Waarborgen voor de minima en, in tegenstelling tot het CDA

• PvdA-leider Den Uyl.

geen directe ontkoppeling, maar koppeling op afstand. Ook anders dan het CDA, brengt de VVD meer nuanceren aan wanneer er gesproken wordt over maatregelen die genomen moeten worden bij het terugdringen van het financierings tekort; de bestedingsfactor en de koopkracht-relevantie worden niet in de marge weggedrukt. In dit licht gezien, vallen de positieve geluiden van de VVD over de miljoenen-nota te betreuren. Alléén bezuinigen brengt de oplossing niet dichterbij.

Eric Brinckmann

De bezuinigingstendens moet als noodzakelijk middel worden gezien, maar niet als doel op zich. Tevens is er in de miljoenen-nota geen sprake van een evenredige verdeling van lasten. Twee en drie maal modaal blijven nagenoeg in koopkracht gelijk terwijl de minima moeten inleveren. Hopelijk was de positieve reactie van de VVD hierop niet van toepassing.

Zoals gezegd spreekt de JOVD al jaren haar voorkeur uit voor een samenwerking tussen VVD en PvdA. Uit het voorgaande blijkt dat daarvoor voldoende raakvlakken aanwezig zijn. En zijn die er op bepaalde gebieden niet, dan is de afstand tussen PvdA en het CDA veelal niet minder groot dan de afstand tussen PvdA en VVD. Het is daarom bijzonder jammer dat nu niet de mogelijkheid is benut om het ijs te breken en elkaar in onderhandelingen te leren kennen. De VVD staat een duidelijk economisch beleid voor, dat de democratiseringsgedachte niet verloochent, met daarnaast de politieke wil die de sociale rechtvaardigheid (neem o.m. de gelijkberechtiging van man en vrouw) hoog in het liberale vaandel houdt. Deze politieke opstelling had tot een boeiende dialoog kunnen leiden en het fundament kunnen leggen voor een toekomstige samenwerking. Maar wanneer de wil er is om een andere politieke positie te overnemen en een politieke verkenning in de richting gestimuleerd wordt, dan staat er een interessante liberale toekomst voor de deur.

RESOLUTIES EN POLITIEK ACTIEPLAN

JOVD OP VERKEERDE TOER!

Omdat we als JOVD graag politieke uitspraken doen, vinden we dat op ieder congres, dat de JOVD organiseert, op z'n minst een resolutie moet worden vastgesteld. Niet zelden gaat dat evenwel de mist in. De ene keer, omdat het aan de vereniging voorgelegde ontwerp zo gevoelig blijkt voor de amendingsdrift van de afdelingen, dat er nauwelijks iets van overblijft. Een andere keer, omdat men simpelweg amper aan de bespreking van het stuk toekomt. En als de JOVD dan eens zonder maken zo'n hartekreet heeft kunnen slaken, stellen we tevreden en bijna verbaasd vast: "Goh, er is weer eens aan politiek gedaan!" We moeten ons daarbij wel realiseren, dat we doorgaans de eerstkomende jaren aan zo'n uitspraak vastzitten! Dat alleen al dwingt ons ertoe om over de gang van zaken rond die resoluties te blijven nadenken.

RESOLUTIE SOCIALE ZEKERHEID

Neem nu de resolutie sociale zekerheid, zoals we die in november mogen (!) vaststellen. Er is (ooit) een commissie benoemd, bestaande uit een zestal heren (*ja dames, hoe kan dat nou?*), die aanvankelijk het complete sociaal-economische beleid onder de loep zou nemen. "Onbegonnen werk", concludeerde men alras in een heldere bui. Vandaar dat het hoofdbestuur besloot de taakopdracht van de commissie te "beperken" tot ons (complete) stelsel van sociale zekerheid. Welnu, de zes heren zijn aan de slag gegaan en ze zijn erin

geslaagd een concept-resolutie te ontwerpen. Enfin, in de vorige Driemaster hebben we dat kunnen vernemen.

door Wiljan Loomans

Nu gaat men bij het samenstellen van zo'n stuk natuurlijk niet over één nacht ijs. Er wordt gestudeerd, gediscussieerd, geselecteerd. (Daarbij gaan we er gemakshalve - dus tegen beter weten in - maar van uit dat ieder van de zes een gelijkwaardige bijdrage levert.) Uiteindelijk is er van

alle alternatieven één uitgewerkt. Het resultaat is een concept, waarvan die zes JOVD-leden zelf al zeggen: het is een lange termijnstuk, we leggen er de (naar ons idee) meest liberale visie in en die betreft in feite een ideale situatie. Bovendien is het een vrij technisch verhaal geworden. Vandaar dat de commissie zich (naderhand) genoodzaakt heeft gezien om de resolutie te doen vergezellen van een aantal ontwerp-moties, waarin uitspraken worden gedaan over een aantal 'hot issues', die op dit moment op het terrein van de sociale zekerheid spelen.

VERDERE PROCEDURE

Hoe is nu de procedure verder? De afdelingen en districten hebben de mogelijkheid (gehad) om amendementen op het stuk in te dienen. (Wie durft?) Die worden gegroepeerd en van commentaar voorzien, waarna op het congres de beraadslaging over dat hele pakket (concept-resolutie, amendementen, commen-

taar) moet plaats vinden. Voorheen gebeurde dat in de plenaire vergadering, tegenwoordig gaat dat volgens de "nieuwe congresopzet". Die houdt in: beginsel in, dat ons resolutiepakket in stukjes wordt geknipt; ieder partje wordt ver-

volgens in een apart groepje besproken. Naar aanleiding van de rapportage uit de verschillende voorkookpotjes vindt vervolgens alsnog een plenaire beraadslaging plaats, waarna

Lees door op blz. 3

- ☐ Ik word lid (geboortedatum:)
- ☐ Ik wil donateur worden
- ☐ Ik wil abonnee van DRIEMASTER worden en zal het abonnementsgeld (fl. 27,50) met de toegezonden acceptgirokaart voldoen
- ☐ Ik wil graag meer informatie over de JOVD ontvangen

Naam:

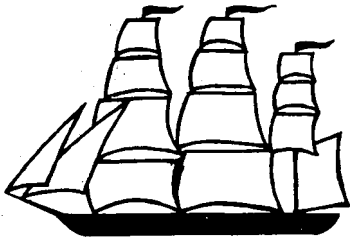
Adres:

Postcode:

Plaats:

Handtekening:

Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie
Nieuwe Zijds Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
(020) 24 20 00

COLOFON

DRIEMASTER

Het schip van de vrijheid voortgestuwd door verantwoordelijkheid, verdraagzaamheid en sociale rechtvaardigheid.

REDACTIEADRES:

Mr. D.U. Stikkerhuis
N.Z. Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
020-242000

REDACTIE:

Hoofdredacteur:
Wiljan Loomans
Noorderstraat 20
1621 HW Hoorn
02290-14604

Eindredacteur:

Wim Fels
Van der Goessstraat 4
3521 TL Utrecht
030-939981

Redacteur Verenigingsnieuws:

Caroline Loen
Sijmen Grootstraat 22
1135 HN Edam
02993-62515

Koffiehulp:

Rob van de Pas
P.H. Spaaknes 21
1862 AV Bergen
02208-5839

Internationaal Redacteur:

Albert Berens
Abel Tasmanlaan 12
2803 GK Gouda
01820-20113

Redacteur Algemene Politiek:

Atzo Nicolai
Churchilllaan 203-3
1078 EB Amsterdam
020-728835

HB-auditor:

Jules Maaten

DRUKWERK:

Ebel Noorman B.V.
Groningen

HOOFDBESTUUR:

Voorzitter a.i./
Vice Voorzitter Politiek:
Eric Brinckmann
Struisenburgdwarstraat 194
3036 AW Rotterdam
010-116068

Vice Voorzitter Organisatie:

Frank Rohof
Hengelsestraat 225A
7521 AC Enschede
053-358954

Algemeen Secretaris:

Joost van Gilse
Jac. van Beierenlaan 65
6213 JB Delft
02159-11960

Internationaal Secretaris:

Jules Maaten
Herengracht 358
1016 CH Amsterdam
020-277618

Penningmeester:

Hans Velkamp
Kerkplein 1
8051 GH Hattem

Tweede Secretaris:

Meint Waterlander
Herenwal 101
8441 BC Heerenveen
05130-23327

Groet

In het kader van tweehonderd jaar vriendschapsbetrekkingen tussen de Verenigde Staten van Amerika en Nederland, juist nu helaas eenzijdige publiciteit over Amerika de boventoon voert, is onlangs het comité "Nederland groet Amerika" opgericht.

De opzet van dit comité is om dat deel van de Nederlandse bevolking, dat de vriendschappelijke banden met de VS wil benadrukken, de gelegenheid te geven een stem te laten gelden naast die van vaak agressieve groeperingen. Kritiek accoord, maar er is meer dat ons met Amerika verbindt, dan ons ervan scheidt.

Met dit doel voor ogen wil het comité de volgende punten met een handtekeningenactie onderstrepen:

1. De positieve waarde van twee honderd jaar diplomatieke betrekkingen en vriendschap met Amerika.
2. De diepe dankbaarheid voor onze bevrijding, en de daarop volgende (Marshall) hulpverlening bij de wederopbouw; dankbaarheid niet alleen bij de oudere, maar ook bij de jongere generatie, die hierdoor in staat wordt gesteld voort te bouwen aan een toekomst van democratische vrijheid.
3. Het vertrouwen in de democratische principes, die in

Stefan Huisman

verbondenheid met het Amerikaanse volk een waarborg vormen voor de rechten, waardigheid, veiligheid en individuele vrijheid van de mens.

HET VRIJHEIDSBEEELD STAAT ER OOK VOOR ONS.

Een zeer loffelijk streven, dat in deze tijd, waarin het anti-Amerikanisme welig tiert, een zo groot mogelijke ondersteuning verdient. Het komt niet dagelijks voor dat die mensen, die het meelopen in demonstraties en het ingooien van ruiten van Amerikaanse consulaten niet tot hun dagelijkse gewoonten rekenen; en misschien kritisch, maar in ieder geval positief over de Verenigde Staten van Amerika denken, de gelegenheid krijgen om op deze manier dit land van hun sympathie te be-

Het vrijheidsbeeld staat er ook voor ons.

tuigen. Ook daarom dient dit initiatief een succesvolle actie te worden. In de afgelopen weken hebben alle afdelingsbesturen van de JOVD een aantal begeleidende teksten en handtekeningenlijsten toegezonden gekregen, waarvan het comité hoopt dat deze op afdelingsvergaderingen, bijeenkomsten en dergelijke door velen getekend zullen worden, en dat de lijsten daarna teruggestuurd zullen worden naar onderstaand adres. Ook individueel kan men helpen de actie tot een succes te ma-

ken, door handtekeningen te verzamelen in de werkring, op school, op de universiteit, et cetera. Zoals gezegd, het bestuur van jouw afdeling heeft een aantal lijsten; ook kun je deze bij ondergetekende verkrijgen, evenals verdere informatie. Bedenk dat als deze actie mislukt, zij die het anti-Amerikanisme pogen aan te wakkeren een argument in handen krijgen waarmee zij hun handelswijzen zullen ondersteunen! Het comité rekent op een ieders medewerking. (Stefan Huisman, Van Humboldtstraat 23 3514 GL Utrecht. 030-732083).

Stichting Nederland Groet Amerika

Postbus 10616 - 's-Gravenhage, 2501 HD Nederland, tel. 070-241990.

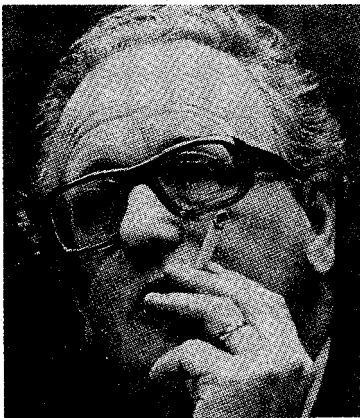
Informatiepoging

De verkiezingsuitslag was duidelijk. VVD en CDA behaalden samen een Kamermeerderheid van 81 zetels. Een vervelend detail, vooral voor het CDA was het feit dat de PvdA de grootste partij werd. Hierdoor stond het CDA voor het dilemma: hoe sturen we de socialisten het bos in zonder te lijken op de heks uit Hans en Grietje.

De bommeldingen waren nog niet binnen, of de fractieleiders van CDA en VVD hadden de Nederlanders al kond gedaan van hun mening dat een snelle formatie moest plaatsvinden. Zowel CDA als VVD stelden de koningin voor om een CDA-informateur te benoemen. Het was echter geenszins een verrassing dat de PvdA-politicus Jos van Kemenade benoemd werd. Immers volgens ongeschreven regels levert de grootste partij de informateur. Een moeizame informatieperiode begon. De opdracht van de informateur luidde: "te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om een kabinet te formeren dat kan rekenen op een brede, dan wel een zo breed mogelijke steun van de volksvertegenwoordiging. Natuurlijk werd er door van Kemenade vooral gezocht in de richting van een CDA/PvdA/...coalitie. Het grote struikelblok, de opstelling van de gemoderniseerde kernraketten werd zo ver mogelijk naar achteren geschoven.

door Wim Fels

Men boog zich eerst over de sociaal-economische problemen die -toegegeven- een veel belangrijker probleem zijn voor Nederland *an sich*. Op dit terrein zijn ook veel meer compromissen denkbaar. VVD-leider Nijpels heeft toen moeten kiezen tussen meepraten en in de running blijven, met als na-deel dat de informatie en daarna mogelijk de formatie eindeloos lang zou gaan duren, of opstappen, en zodoende het CDA voor de keuze te zetten of door te gaan met de PvdA, of de gesprekken met de PvdA te beëindigen. Hiermee zou dan ook een einde komen aan de eerste informatieperiode. Nijpels koos voor de eerste mogelijkheid. Blijkbaar gaat de orakeltaal over Nationale Kabinetten minder op naar mate je partij meer zetels in de Kamer heeft.

• Jos van Kemenade

Het alibi voor het afbreken van de gesprekken was natuurlijk de zgn. "Grote programmatische verschillen tussen PvdA en VVD op sociaal-economisch terrein. Het CDA heeft zich daarna keurig netjes aan de zonder twijfel eerder gemaakte afspraken met de VVD gehouden. Verder gaan met de PvdA zou geresulteerd zijn in grote moeilijkheden. Met een verbluffende eenheid die eenvoudig niet in het CDA kan bestaan (het glazuur moet de loyalisten wel van de tanden springen bij het zolang de tanden op elkaar houden en doorbijten) stelde de fractie zich op achter de uitspraken van de Koning, van Agt en van der Stee. Lubbers had echter twee uur nodig om de informateur duidelijk te maken wat er mankeerde aan diens werkstuk; men moest immers de deur naar de PvdA op een kier houden, want ook de onderhandelingen met de VVD kunnen mislopen, hoewel dat er op het moment dat ik dit schrijf, niet naar uitziet. Schermutselingen zijn er nog geweest over de benoeming van één of twee informateurs. Het CDA wilde er één van CDA huize, de VVD zag graag nog een VVD-er erbij. De PvdA haalde de slimme politieke truc uit door te adviseren slechts één informateur te benoemen,

maar dat moest dan wel een VVD-er zijn (hoe paradoxaal). De koningin heeft de meerderheid die er derhalve in de Kamer was voor een VVD-informateur naast zich neergelegd (zoiets zou onverteerbaar zijn voor het CDA) en heeft de CDA-er Willem Scholten, vice voorzitter van de Raad van State, benoemd. Deze politicus kan zich natuurlijk veel afstandelijker

opstellen dan bijvoorbeeld een Lubbers, en zo mag iedere CDA-er en VVD-er in de Kamer dan toch nog tevreden zijn. Het CDA kan tevreden zijn. In een coalitie met de PvdA had ze immers af moeten zien van de post van Minister President. De grootste coalitiepartij levert deze immers, en van Agt is voor het CDA veel belangrijker dan zo'n kernwapenkwestie?

D.H.M. Dental Depot

Leverancier van
tandheelkundige benodigdheden

- * Wij verzorgen de totale inrichting van Uw praktijk
- * Ruim assortiment handinstrumentarium verbruiksmaterialen
- * Bel eens: 05910-13915 te Emmen

Documentatiemap met uitgebreide informatie ligt voor U klaar

Haagjesweg 263
Postbus 138
7800 AC Emmen

Vervolg van blz. 1:

stemming uiteindelijk definitief uitkomst moet brengen. En dan? Dan vindt de JOVD (op eens) zus of zo over dit en dat.

FOUTE STRUCTUUR

Ik ben van mening, dat die hele procedure het uitstekend zou doen, wanneer elke JOVD'er deskundig zou zijn op het gebied van, in dit geval, sociale zekerheid. Helaas weten we maar al te goed, dat de meesten wat dat betreft niet veel meer weten, dan dat hun vader (of moeder) premie moet betalen. Slechts een handjevol geïnteresseerden kan werkelijk meepraten. Goed beschouwd is ook voor hen slechts een marginale rol weggelegd, want wie heeft het lef en de capaciteiten om die conceptresolutie, waar die commissie weken op heeft zitten zweten, fundamenteel aan te pakken en een alternatief te presenteren? Niemand toch? Eric Brinckman, sinds kort voorzitter van de JOVD, spreekt in deze dan ook van een "foute structuur". "Feitelijk doet een congres niet veel anders dan het voorstel van de commissie aanvaarden. Tijdens zo'n congres zou echter inderdaad een landelijke discussie moeten plaatsvinden. Maar ja, dat gebeurt niet, want vele mensen komen nu eenmaal voor de gezelligheid", aldus onze praeses.

WERKPLAN

Brinckman ziet meer heil in het "Werkplan" dat hij aan de

• Meer jongeren bij politiek betrekken...

vereniging zal presenteren. Dat werkplan betreft op haar beurt de uitvoering van een "Politiek Actieplan". Daarin wordt et hele politieke probleemveld in een viertal 'clusters' (1. bestuurlijk/juridisch; 2. sociaal-economisch; 3. ruimtelijk/milieu; 4. sociaal-cultureel), die weer opgesplitst zijn in twee of drie 'hoofdonderwerpen'. Voor cluster 3 bijvoorbeeld zijn "volkshuisvesting" en "milieu". Daarmee zijn we er echter nog niet, want bij elk hoofdonderwerp is een 'thema' gekozen (bij volkshuisvesting is dat "betaalbaar wonen") aan de hand waarvan dan 'deelonderwerpen' als "woonruimteverdeling" en "stadsvernieu-

wing" moeten worden aangepakt. Brickman's werkplan nu vertelt dan wie er moet aanpakken - hij wil vooral een discussie op afdelings- en districtsniveau zien, die dan landelijk gecoördineerd moet worden door een commissie of een werkgroep.

HOOI

Aldus is een buitengewoon ambitieuze planning opgezet. Het werkplan ziet er op het eerste gezicht best gezond uit. Maar het is de vraag of de JOVD met het politiek actieplan niet

veel (en dan bedoel ik: véél) teveel hooi op haar vork neemt. Voor 1983 bijvoorbeeld zou een twintigtal (!) deelonderwerpen moeten worden behandeld. Dan zijn wij, politieke hobbyisten, wel genoodzaakt om er een dagtaak van te maken! Denken we echt, dat we dat kunnen? En denken we echt, dat we daarmee zoveel meer mensen zouden bereiken?

Ik hoop het niet...

BEPERKEN

Goed, de huidige structuur

deugt dus niet en de toekomstige al evenmin. Wat moeten we dan wel? Ik denk, dat we, als we ooit dat gat willen opvullen, dat er momenteel zit tussen die paar honderdduizend jonge VVD-stemmers aan de ene en die krappe JOVD-leden aan de andere kant, ons in ons "politiek actieplan" moeten beperken tot de vraagstukken, die vooral voor jongeren om een oplossing vragen. Ik noem de positie van jongeren in het sociale zekerheidsstelsel, het minimumloon, het onderwijs, de jeugdwerkloosheid, jongerenhuisvesting, het drugbeleid. Let wel: ook daar betreft het al steeds een immense problematiek. En o.k., ook in die benadering is deskundigheid vereist. Maar ze sluit naar mijn overtuiging wel veel beter aan op de eigen interessewelds van jongeren. Ze zullen daarom eerder bereid zijn zich actief op te stellen. Op die manier bereiken we veel meer (liberale) jongeren dan we op dit moment met onze politieke hockeyclub doen. Want als we echt, om met de woorden van Brickman te spreken, het liberalisme (en de JOVD) "aanspreekbaar" willen maken, zullen we ervoor moeten zorgen dat die jongeren ervaren dat er inderdaad wat te bereiken valt. We zijn weliswaar geen echte politieke partij - dat zullen we niet worden ook - en we zijn ook geen liberale jongeren-vakbond, maar we zouden er wel dicht tegenaan moeten zitten! En wees maar niet bang: dat kan ook gezellig zijn.

GENSCHER ROOIE KOHL

Niet erg verrassend kwam de coalitiëwisseling in west-Duitsland. Verrassingen kunnen we eerder verwachten in mogelijke beleidswijzigingen van de nieuwe regering onder bondskanselier Kohl, of liever gezegd: in het uitblijven van die beleidswijzigingen. Een groot aantal begrotingsvoorstellen van de regering-Schmidt bleef ongewijzigd, de rest wordt 'nog bestudeerd'. Wellicht gebeurt in de BRD hetzelfde als in ons land ruim een jaar geleden, toen van de door de PvdA met veel tamtam aangekondigde wijzigingen in de begroting in de praktijk weinig of niets terecht kwam. Nog minder verrassend dan de regeringswisseling is de keldering van onze Duitse genoten in het liberaal geloof. FDP-leider Genscher heeft wonderlijk gedraaid, en dat breekt hem nu, de verkiezingen in Hessen (waar de FDP niet boven de drempel van 5% uitkwam) waren een duidelijke vingerwijzing. Politiek gezien is de

verandering van partner door de FDP wel berispelijk. De FDP moest na al die jaren erg op gaan passen niet een bijwage van de sociaal-democraten te worden, en bovendien zijn er op sociaal-economisch gebied duidelijke overeenkomsten tussen FDP en de CDU van Helmut Kohl. Maar Genscher heeft

door

Jules Maaten

zich politiek onbetrouwbaar getoond door op een zo slinkse wijze zich uit de sociaal-liberale coalitie weg te manoeuvreren. Van dat soort spelletjes zijn de kiezers terecht niet gediend. Het is treurig, dat de afstraffing van Genscher op de schouders van de hele FDP terecht komt. De vraag is, of het sop de Kohl wel waard zal blijken te zijn.

Na gedurende dertien aaneengesloten jaren bestuurd te zijn door een sociaal-democratisch/liberale coalitie van SPD en FDP, wordt ons oostelijke buurland, de Bondsrepubliek Duitsland, geregeerd door een christen-democratisch/liberale coalitie van CDU/CSU en FDP, onder bondskanselier Helmut Kohl. Deze op zich interne Duitse aanlegenschap heeft grote invloed op de hele westerlijke 'vrije' wereld. Naast het economische effect, waarvan Nederland als handelspartner veel van zal merken, is er ook een belangrijk internationaal politiek effect. Dat effect is tweeledig. Ten eerste zal deze regerings-

wisseling een loyale opstelling van Duitsland binnen de NATO verzekeren. Hetgeen met name de Amerikanen met plezier zal vullen. Die opstelling zal zich bijvoorbeeld uitten in het zonder meer accepteren van het NATO dubbelbesluit inzake de plaatsing van Pershing II en Cruise-raketten voor de middellange afstand. Als men daarbij in gedachte houdt dat in Engeland onder het conservatieve bewind van Mevrouw Thatcher de voorbereidingen voor plaatsing al in volle gang zijn, dat in Italië de voorbereidingen eveneens getroffen worden, en dat in Nederland een centrum-rechts kabinet van christen-democraten en

liberalen zijn beslag krijgt, hetgeen doet vermoeden dat ook hier de plaatsing wel doorgang zal vinden, dan is het niet moeilijk om een voorstelling van de Amerikaanse vreugde te maken. Dit voorbeeld illustreert het feit dat de Duitse machtswisseling de NATO-eenheid zal bevorderen. Ten tweede zou dit effect echter een minder plezierige wijziging in de internationale politieke verhoudingen kunnen hebben. Ondanks alle positieve contacten en gedwongen verbintenissen als gevolg van het aardgascontract tussen West Europa en de Sovjet Unie zou de ontspanning in Europa kunnen verminderen. Want zal de als 'rechts door zee' te typeren Helmut Kohl opeens een 'rooie Kohl' blijken te zijn,

Albert Berens

door de door zijn voorgangers gevoerde traditionele "Ostpolitik" voort te zetten? Het is aan de nodige twijfel onderhevig, zeker als men mag verwachten dat de Beierse premier Strauss over enige tijd na eventuele nieuwe verkiezingen eveneens zitting zal nemen als vice-bondskanselier in het kabinet Kohl. Als we hierbij opnieuw kijken naar de verrechtiging bij de overige NATO landen (Nederland-Van Agt III, Verenigd Koninkrijk-Thatcher, USA-Reagan) die zelfs in het buitenlandse beleid van het door Mitterands socialistisch-communistische coalitie bestuurde Frankrijk te onderkennen valt is er reden te veronderstellen dat we de toekomst met enige angst tegemoet moeten zien. Al met al zal de Duitse machtswisseling dus in de toekomst mede afhankelijk van de uitslag van eventueel te houden tussentijdse verkiezingen, die de opkomst van Strauss en de ondergang van de FDP zouden kunnen betekenen; mogelijk een zeer sterk stempel gaan drukken op de verhouding tussen Oost en West.

Helmut Kohl.

Padruma b.v.

4e Industrieweg 5,
Postbus 73, 8050 AB - Hattem
Telefoon 05206 - 42837

voor uw:

HANDELSDRUKWERK,
STICKERS,
ETIKETTEN OP ROLLEN,
ETIKETTEERAPPARATUUR,

Zionisme niet alleen ja en amen

Michel Hovestad

Het Midden-Oosten, en in het bijzonder Israël en Libanon, is de laatste tijd weer vaak het middelpunt van gesprek. De massamoorden in de kampen Chatilla en Sabra, en de geruchten, als zou het Israëlische leger iets met deze monsterachtige daden te maken hebben, hebben voor de staat Israël in ieder geval als gevolg gehad dat ze een stuk goodwill en geloofwaardigheid heeft moeten inleveren. Dit is ook in Nederland het geval, waar bijvoorbeeld gruwelijke beelden op de televisie de achting voor de Israël's heeft doen dalen, en die voor de Palestijnen doen stijgen. Over de situatie in het Midden Oosten, de opinie in de wereld en die in Nederland, had ik een gesprek met Henoeh Wajsborg de kersverse voorzitter van de Nederlandse Zionisten Bond.

NZB

Ik heb bij hem thuis afgesproken, ergens twee hoog in Amsterdam. De koffie staat al klaar, zodat hij meteen met het gesprek kan beginnen. Eerst even voorstellen; Henoeh Wajsborg is 31 jaar, joods van geboorte, maar hij is nu niet religieus. Toen hij negen was werd hij lid van een orthodoxe zionistische jeugdvereniging, en bleef lid tot zijn 19e. Hij was twintig toen hij lid werd van een Nederlandse Zionistische Studentenvereniging. Hij werd er actief, hetgeen leidde tot zijn benoeming als voorzitter van die organisatie. Vervolgens ging hij voor een periode van 1½ jaar naar Israël, keerde terug, en kwam als penningmeester in het bestuur van de Nederlandse Zionisten Bond. In juni van dit jaar is hij voorzitter geworden. Verder is hij, zoals hij dat zelf uitdrukt: "van beroep hoofd van een personeelafdeling van een warenhuisketen in Nederland", en lid van de PvdA.

INVASIE

"Ik begrijp, en ik steun ook wel dat Israël Libanon is binnenge-

vallen", begint hij langzaam en aarzelend als ik hem vraag wat hij vindt van de Israëlische invasie op zichzelf. "De inval is te rechtvaardigen als het betreft het allereerste doel, namelijk de 40-kilometergrens, die ervoor zorgde dat de veiligheid van Noordisraël gewaarborgd werd, maar het is een andere zaak als die invasie zover gaat dat die beperkte actie uitgebreid wordt. Ik kan me namelijk wel voorstellen dat de Israëlische regering na zoveel succes gehad te hebben gehad bij een beperkte actie, dan meteen maar het onderste uit de kan heeft willen halen, dus doorstoten naar Beiroet, en het verwijderen van de PLO uit Libanon, maar ik vraag me af of het een directe zaak is voor de veiligheid van de Israëlische burgers". Toch is hij bijzonder blij met het feit dat de PLO uit Beiroet is vertrokken, maar op mijn opmerking of hij vindt dat dat hiervoor zoveel bombardementen voor nodig waren, zegt hij: "Nee, dat niet, ik denk dat de methode van actie zeer zeker niet de mijne zou zijn, ik denk dat de Israëlische regering zodra ze zag dat Beiroet niet zo makkelijk zou vallen, zij niet verder zou moeten gaan. Ik denk dat het voeren van oorlog je moet verlagen tot de methoden van je tegenstander, ik vind dat het Israëlische leger geen burgers had moeten treffen, ook al zitten er PLO-strijders onder die burgers. Op zichzelf is dat een laffe zaak.

SYRISCH LEGER

Het aanvallen van Syrische raketstellingen is in de ogen van Henoeh Wajsborg een volstrekt terechte zaak, dat is namelijk een situatie waar Israël voor zijn eigen veiligheid moet zorgen. "Als je zegt daar als Syrisch vredesleger aanwezig te zijn, dan geeft het geen pas raketstellingen op te stellen, die niet voor de vrede in Libanon dienen, maar defensie of agressie tegen Israël. En dat doe je op grondgebied van een staat die je eigenlijk zou moeten verdedigen tegen een burgeroorlog. Volstrekte onzin dus! "

GOEDWILLEND TOEZIEN

De heer Wajsborg is het geheel met mij eens als ik stel dat er in Libanon middeleeuwse toestanden heersen, en dat vanuit dat oogpunt gezien een dergelijk bloedbad als dat van Sabra en Chatilla voorspeld had kunnen worden. Dat het Israëlische leger niet heeft ingegrepen vindt hij heel erg, en hij is dan ook blij dat er in Israël ontzettend veel oppositie is. Het hoe en waarom van de passiviteit van het Israëlische leger vindt hij te precair om er een uitspraak over te doen. Het is duidelijk dat deze gebeurtenissen hem niet onberoerd hebben gelaten en dat de twijfel over het doen en laten van de Israëlische legerleiding die bij hem leeft, zich uit in de voorzichtige manier van beantwoorden. Hij haalt geruchten aan dat de Israëlische geheime dienst de regering al van tevoren had ingelicht over de mogelijkheid van het ontstaan van zo'n bloedbad. De geruchten over de assistentie van het Israëlische leger wil hij niet op voorhand ontkennen, maar hij acht het de taak van de onderzoeksc commissie de waarheid hierover aan het licht te brengen.

PALESTINA

De uitgebalanceerde mening die Henoeh er op na houdt waar het betreft de vestiging van een Palestijnse staat, stemt het meest overeen met de mening van de arbeiderspartij in Israël. Zelf is hij altijd voor een Palestijnse staat geweest, hij zegt: "Vroeger ging ik nog iets verder dan de Israëlische Socialisten. Ik dacht aan een onafhankelijke Palestijnse staat bestaande uit de West-Bank en de Gazastrook, als een derde staat binnen het vroegere mandaatsgebied, maar ik denk nu dat dat een Utopie is. Waarom? Omdat bijvoorbeeld de daadkracht van de Palestijnse bevrijdingsbeweging niet echt meer bestaat, militair is ze volkomen de mist ingegaan, en politiek is er geen

OPINIE

Het verschijnsel Begin. Volgens Henoeh doet Menachem Begin Israël meer kwaad dan goed, en als in Israël demonstraties tegen de regering worden georganiseerd, dan kun je volgens Henoeh wel vragen zetten bij Begin's premierschap. Ik noem cijfers uit een Elsevier-enquête, waaruit blijkt dat het aantal mensen in Nederland met weinig of geen sympathie voor de Israël's vanaf '79 gestegen is van 39% toen tot 65% nu. Hij antwoordt dat de mening van buitenlanders over een andere regering dan de hunne er in feite weinig toe

doet, zolang de regering in kwestie maar genoeg vertrouwen in eigen land geniet. Maar Israël moet haar problemen zelf oplossen, zonder zich daarbij teveel van de wereldopinie aan te trekken. Zo langzamerhand nadert het einde van het gesprek, en bij het afscheid geeft hij mij een boekje, geschreven door een Russische jood in de 19e eeuw over de zelfemancipatie van de Joden. Als ik het inkiijk zie ik een opsomming van stellingen, waarvan één mij opvalt. Die luidt: "Geen offer is te groot, om het doel te bereiken (de vorming van een Joodse staat), dat de aan alle kanten wankele toekomst van ons volk kan verzekeren."

• Beiroet...

MY COUNTRY...?

De toestand in het Midden-Oosten is een snel van perspectief wisselend conflict. Was er voor enige weken een constante lijn in het Israëlische beleid te bespeuren, nu is die lijn definitief verbroken. Sedert de oprichting van de staat Israël was het een goed gebruik, dat in geval van oorlog de 'hele' bevolking als één blok achter de regering ging staan. Bovendien nam die regering altijd leden, meestal de leiders, van de Knesset, op in de regering, zodat het met recht een regering van Nationale Eenheid genoemd kon worden. Deze beide gewoontes zijn nu doorbroken: grote massa's burgers gaan demonstreren om van hun afkeer van het beleid blijkt te geven. En ook de oppositie, de arbeiderspartij, ziet zich genoodzaakt het regeringsbeleid af te vallen. Maar nog andere 'goede gebruiken' zijn gesneuveld. Reeds in het begin van de Libanese oorlog werd meer dan ooit gebruik gemaakt van het bezetten van een Arabische hoofdstad. Werd er vroeger

voor de poorten van Damascus, Amman en Caïro een eind gemaakt aan de Israëlische opmars, dit maal ging men wel over tot de bezetting van Beiroet. Dat dit resulteerde in een slachtpartij in de Palestijnse wijken van Beiroet kon men misschien voorspellen noch artilleriebeschietingen, mede tegen burgerdoelen (waarin weliswaar militaire doelen verborgen zaten) maar ook ging men voor het eerst over tot

Albert Berens

voorkomen; een feit is echter dat deze hebben plaatsgevonden voor een deel onder Israëlische verantwoordelijkheid. En het gegeven dat het al jaren een traditie is tussen Palestijnen en Christelijke strijdgroepen om over en weer massaal wrede daden te begaan, mag niets afdoen aan de stelling dat dergelijke uitpattingen niet tolerabel zijn.

De door Begin en consorten opgeroepen sfeer van landverraad rondom diegenen die het regeringsbeleid of eigenlijk het beleid van het trio Begin/Sjammir/Sjaron afkeuren, is in werkelijkheid een gevaarlijke sfeermakerij in de trend van: "My country right, my country wrong, my country." Daar deze redenatie in een democratisch land niet mag en kan opgaan, moeten de protesten op de juiste waarde geschat worden en dienen de Minister-President en de ministers van Defensie en Buitenlandse Zaken hun ontslag aan te bieden. Want al staat er misschien een meerderheid van het Israëlische volk achter hen, men zal eveneens rekening moeten houden met de grote minderheid die niet achter hen staat, en de internationale (publieke) opinie, inclusief de Joodse minderheden buiten Israël, die het gevoerde beleid niet slechts afwijzen, maar ook de beleidsmakers niet langer kunnen steunen.

"De Nude Stoep"

discotheek
restaurant — bowling — biljart
speeltuin — terras — video-film — pizzeria — bruin-café
israëliisch restaurant

VLIELAND Tel. 05621 - 678

◦ VREDE-EN-VRIJHEID ◦

Speciaal katern i.v.m de campagne "Vrede en Vrijheid"

VREDE . . .

Eric Brinckmann

Er is geen woord dat zoveel genoemd wordt en tegelijkertijd zo irerend is. De geschiedenis van de mensheid is onlosmakelijk verbonden met het gewapend conflict. Vrede betekent dikwijls de voorbereiding van een nieuwe oorlog.

De Tweede Wereldoorlog bracht de ommekeer naar een tijdperk met het meest destructieve wat de mens ooit heeft voortgebracht: het nucleaire wapen. Nog nooit had een oorlog zoveel mensenlevens gekost en zulke vernietigingen met zich meegebracht. De stellige overtuiging leefde dat dit nooit meer mocht gebeuren; het zou de laatste oorlog zijn. Nog tijdens de oorlog, Jalta 1945, werden de kaarten voor een sombere toekomst reeds geschud. De basis voor de Oost-West polarisatie en daarmee de bewapeningswedloop werd gelegd.

De nieuwe generaties in Europa zijn opgegroeid in een wereld gedomineerd door politieke en militaire spanningen. De "Koude Oorlog" werd een begrip. Regionale conflicten raakten onoplosbaar verstrengeld met geo-politieke belangen, die een afgeleide waren en nog steeds zijn, van de Oost-West verhoudingen. SALT I was een eerste grote stap naar een wederzijds overleg en wederzijdse ontwapening. De afsluiting van SALT II kan op zichzelf gezien een succes genoemd worden, maar de daarop volgende stap van feitelijke reductie werd doorkruist door een aantal internationale conflicten die het wederzijds vertrouwen ondermijnden. De bewapeningswedloop werd hierdoor nieuw leven ingeblazen.

Alle ogen zijn nu gericht op Genève. Het belang van deze onderhandelingen kan niet genoeg onderstreept worden. De plaatsing van nieuwe kernraketten (i.c. de Cruise en Pershing II raketten) zal ongetwijfeld afhangen van de resultaten in Genève. Desalniettemin moet Nederland haar kritische rol binnen het Bondgenootschap benutten om de interne discussie over kernwapens gaande te houden. Op deze manier kan het inzicht bij de betrokken partijen gestimuleerd worden dat de plaatsing van nieuwe raketten op de lange termijn geen bijdrage levert aan een veilige samenleving waarin het begrip vrede een positieve inhoud kan krijgen.

Ontwapenings-seminar

VERSLAG VAN HET SEMINAR OVER ONTAPENING VAN DE "INTERNATIONAL FEDERATION OF LIBERAL AND RADICAL YOUTH" (IFLRY) VAN 11 T/M 14 FEBRUARI 1982 OP DE FERRY VAN TRAVEMUNDE (DUITSLAND) NAAR HELSINKI (FINLAND) V.V.

Thilo Schelling van de DJD beet als eerste de spits af met een lezing getiteld "The present situation in the disarmament machinery". Op basis van officiële publicaties van de NAVO en de regeringen van haar lidstaten had hij een studie gemaakt van de balans tussen Oost en West en was tot de conclusie gekomen dat de verschillende publicaties met elkaar strijdige feiten en aantallen bevatten. Ook zag hij het dubbelbesluit van de NAVO (1979, principebesluit tot plaatsing van middellange afstands-raketten in West-Europa gekoppeld aan onderhandelingen met de Sovjetunie) als een belangrijke cesuur in de wapenwedloop waardoor ze weer wordt versneld. Voor deze theorie had hij een reeks militair-strategische argumenten verzameld.

A) "Window of vulnerability". De NAVO strategie gaat ervan uit dat op elk terrein een gelijkwaardigheid met het Oostblok moet worden nagestreefd, zeker op nucleair terrein. Zo redenerend blijkt dat er een gat bestaat tussen de korte afstands-raketten en de intercontinentale raketten, dat in de USSR gevuld is met haar middellange afstands-raketten, de SS-4, SS-5 en SS-20. De NAVO wil dat gat opvullen met 572 Cruise Missiles en Pershing-raketten. De spreker argumenteerde dat het Westen wel degelijk raketten heeft die in dit gat passen, te weten de Franse middellange afstands-raketten (die buiten de NAVO vallen) en een zeer groot aantal (enige honderden) op onderzeeboten, Amerikaans zowel als Engels, in alle zeeën rond de Sovjetunie. En zelfs al zou er sprake zijn van een gat, dan is dat de moeite van het opvullen niet waard vanwege de "overkill": de beschikbare hoeveelheid kernwapens is genoeg om de aarde tenminste 11x te vernietigen dus er zijn genoeg kernwapens om de taak van het gat over te nemen, ook al staan ze ergens anders.

B) Strategische argumenten. Al 20 jaar staan de SS-4 en SS-5 raketten op West-Europa gericht. De nieuwe middellange afstands-raket SS-20 is moderner, dat wil zeggen in staat om beschermd of diep in de aarde gelegen doelen te vernietigen en een doel tot op een afstand van 30-100 meter te treffen, hetgeen exact genoemd kan worden. Deze modernisatie was het argument voor de NAVO om zelf nieuwe raketten te plaatsen. Als de Cruise Missiles en Pershings in Duitsland worden geplaatst betekent dit dat de SS-20 6 à 7 minuten nodig heeft om zo'n raket vanuit de Sovjetunie te bereiken en te vernietigen. Deze tijd is korter dan de tijd die verstrijkt tussen het signaleren van de lancering van een SS-20 door het Westen en het als reactie daarop lanceren van een bijvoorbeeld Cruise Missile. De enige manier om de opstellingen in West-Europa onkwetsbaar te maken is ze mbiel op te stellen en beschermd, omdat ze anders een "gewone" SS-4 luchtexplosie niet overleven. Zoiets is in een dictatuur als de USSR mogelijk en wellicht in de Nevada woestijn ook (MX-systeem), maar niet in een land als West-Duitsland of Nederland. Het punt is dus dat een SS-20 een Cruise Missile bereikt en vernietigd vóór deze gelanceerd kan worden. De enige manier om vernietiging te voorkomen

is zelf als eerste te lanceren, ofwel de wapens zijn gericht op de "first-strike", hetgeen betekent dat degenen die het eerste lanceert wint.

Bij plaatsing van de nieuwe raketten zal dus de USSR ook aangevallen kunnen worden zonder zelf op tijd terug te kunnen slaan, hetgeen de hele bodem uit het afschrikingsprincipe en daarmee de vrede slaat. De enige mogelijkheid voor de USSR is zelf de raketten in West-Europa als eerste aan te vallen. Een dergelijke situatie deed zich voor toen de USSR op Cuba raketten wilde plaatsen die de USA konden bereiken vóór dat land een tegenlancering kon doen. De crisis die volgde deed de USSR uiteindelijk z'n raketten van Cuba terughalen, maar ook moest de USA zijn middellange afstands-raketten uit Italië en Turkije terughalen, die immers ten opzichte van de Sovjetunie in dezelfde positie verkeerden. Volgens de spreker is de situatie nu minstens net zo ernstig als tijdens genoemde Cuba-crisis in 1962.

C) Kwaliteitsargumenten. Een voorbeeld is dat het Warschaupact over zo'n 25.000 tanks zou beschikken terwijl de NAVO er maar 12.000 ter beschikking heeft, dit ter rechtvaardiging van het in gebruik nemen van het anti-tankwapen de "neutronengranaat". Volgens de spreker worden hierbij de helikopter anti-tank systemen en hand anti-tankwapens vergeten. Dezen moeten meegeteld worden omdat de NAVO tenslotte een defensief bondgenootschap is, waarbij ook nog geldt dat de verhouding tussen verdedigende en aanvallende tanks vanuit het oogpunt van te lopen risico van vernietiging niet 1:1 maar zelfs 1:3 kan zijn! Bovendien zijn de westelijke tanks van hogere kwaliteit dan de soms stokoude oostelijke tanks. De technologie van de NAVO staat over het algemeen op een hoger peil. Zo maakte de Cruise Missile in één klap een omvangrijk en duur Sovjet luchtverdedigings en waarschuwingssysteem waardeloos. Aan het einde van zijn argumentatie redden de spreker het mogelijk dat er naast militaire redenen nog andere redenen achter de wapenwedloop zouden kunnen zitten, namelijk de USSR economisch uit te putten en haar aan haar eigen ondraaglijke defensie-inspanning en eventuele sociale gevolgen daarvan ten onder te laten gaan. Zo'n situatie is riskant en vrede-gevaarlijk, zeker voor West-Europa. Daarna geeft de spreker een overzicht van de verschillende ontwapeningsbesprekingen en hun uiterst gering succes, daarbij opmerkend dat het in ieder geval ambtenaren aan het werk houdt.

Unto Vesa, een lid van het Tapere Peace Research Institute in Finland hield een voordracht onder de titel "Nordic Nuclear Free Zone, a regional disarmament effort". Het idee van een nucleaire vrije zone in Noord-Europa werd voorgesteld door de Finse president Kekkonen in 1963. Dit idee werd geformuleerd vlak na de Cuba-crisis en is een regionale uitwerking van het plan van de Zweedse minister Undaen voor een wereldwijde club van nucleaire vrije landen. Maar de landen waren ver-

deeld, Zweden hield vast aan het Undaanplan en Denemarken en Noorwegen wilden zelfstandig kunnen beslissen over al of niet plaatsing van kernwapens. Een nieuwe fase treedt in als in 1968 het nonproliferatieverdrag (tegen de verspreiding van kernwapens) wordt gesloten, ook door de Noord-Europese landen. Men voelde dat regionale overeenkomsten in deze sfeer van détente mogelijk zouden kunnen zijn. In Helsinki en in de VN werd erover gesproken maar directe onderhandelingen tussen de kernwapenmogendheden werden belangrijker gevonden en Zweden lag weer dwars.

De negatieve ontwikkelingen in de internationale verhoudingen leidden president Kekkonen ertoe het idee in 1978 voor de derde maal ter tafel te leggen. Het doel was via een afzonderlijk wapenbeheersings-overeenkomst Noord-Europa van nucleaire strategien af te zonderen. Problemen waren er natuurlijk met het NAVO-lidmaatschap van Denemarken en Noorwegen. Zweden stelde het probleem van de begrenzing van de zone en wilde de Baltische zee en het Kola schiereiland inbegrepen zien. De houding van de USSR, in deze cruciaal, was sterk negatief omdat de Baltische zee als doorvaart voor nucleaire onderzeeboten fungeert en op de Kola nucleaire raketten staan opgesteld.

De laatste jaren is er wat beweging gekomen door de Labourregering in Noorwegen, de Carter administratie in de Verenigde Staten en zelfs in het Sovjetstandpunt over de Kola. In Noorwegen ontstond een heftig debat over het opslaan van strategische NAVO-voorraden in het Noorden van het land met de mogelijkheid voor nucleair gebruik, terwijl ook de vredesbeweging in Noorwegen een aanzienlijke aanhang heeft. De nieuwe Amerikaanse regering, de nieuwe conservatieve regering in Noorwegen en het incident met de Russische nucleaire onderzeeboot op de Zweedse kust bij Karlskrona hebben de atmosfeer weer verslechterd. Sommige landen willen bovendien de nucleaire vrije zone verbinden aan vooruitgang die in Centraal-Europa op ontwapeningsgebied bereikt moet worden. Aangezien de meeste problemen die de zone in de weg staan van politieke aard zijn, is er geen reden voor excessief optimisme.

De spreker was van mening dat een gevormde nucleaire vrije zone zich gemakkelijk zou kunnen uitbreiden over heel Europa. In de discussie werd door sommigen echter de mening geponneerd dat een zone juist het nucleair vrij maken van onringende landen zou bemoeilijken door het grote verschil. Speciale aandacht werd gevraagd door IJsland, dat een Baltische nucleaire vrije zee vreesde omdat alle Sovjetonderzeeboten dan de noordelijke route langs IJsland zouden moeten nemen. Niet zozeer een conflict maar een nucleair ongeluk in de IJslandse viswateren (waar de economie van het land bijna volledig van afhankelijk is) werd gevreesd.

Voor meer informatie:

Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie
Nieuwe Zijds Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
(020) 24 20 00

Het Palme-rapport

HET PALME - RAPPORT : REALISME EN IDEALISME.

Rob Brouwer

Tegen de achtergrond van het groeiende bewustzijn van een dreigende kernoorlog en de gevaren van oorlog in het algemeen, wat leidde tot ontwapeningsmanifestaties door mensen uit alle werelddelen, is de Commissie Palme bij elkaar gekomen. Voor- en tegenstanders moesten erkennen dat het een unieke groep was; lang niet allemaal deskundig op het gebied van wapenbeheersing en ontwapening maar stuk voor stuk routiniers in de politiek. Leden van de Commissie komen uit Oost en West, Noord en Zuid. Het Warschau-pact, de NAVO, Europese neutrale landen, Japan en vele Derde Wereldlanden zijn vertegenwoordigd in de Palme-commissie.

Ondanks de fundamentele verschillen in opvatting over internationale vraagstukken en de verschillen in politieke en ideologische oriëntatie is de commissie er toch in geslaagd voorstellen te doen die realistisch lijken en voor de regeringsleiders althans de moeite waard zijn om te bespreken. De Commissie bereikte overeenstemming op tal van punten: feitelijke militaire situaties in verschillende delen van de wereld, over een analyse van de gevaren die vrede en veiligheid bedreigen en een breed opgezet actie-programma.

GEDEELDE VEILIGHEID.

Veiligheid, aldus de commissie, moet bereikt worden door samenwerking met de tegenstander die daarmee geen tegenstander meer is, maar bondgenoot wordt (vandaar ook de titel van het Palme-rapport: bondgenoten in veiligheid). "Internationale veiligheid dient te berusten op een verbintenis om gezamenlijk te overleven, niet op een bedreiging met wederzijdse vernietiging". De commissie doet om gedeelde veiligheid te bereiken tal van voorstellen op voornamelijk de lange termijn, waarbij het uiteindelijke doel algemene en volledige ontwapening is. Om zover te komen wil de commissie aanzetten tot het denken over een geleidelijk proces van inperking en ombuiging van de wapeningswedloop. Opvallend daarbij is dat er niet voorgesteld wordt om eenzijdige actie te ondernemen. De commissie is overtuigd van "de noodzaak van evenwichtige en overeengekomen wapenvermindering, ten einde een blijvende neerwaartse spiraal te bewerkstelligen". Bovendien stelt de cie dat "wat voor eenzijdige keuzen een land ook maakt in zijn streven naar veiligheid, het blijft niettemin kwetsbaar in het geval van een kernaanval en het blijft uiteindelijk dus toch veiligheid ontberen". In hoeverre het Nederlandse commissie-lid Den Uyl dit in overeenstemming kan brengen met de PvdA standpunten op het gebied van vrede en veiligheid is mij een raadsel. Zelf wist hij het kennelijk ook niet helemaal. Den Uyl beperkte zich desgevraagd tot het commentaar dat Palme in zijn inleiding dingen had geschreven die hem (Den Uyl) vóór publicatie niet bekend waren. Toch spreekt Palme in zijn inleiding overduidelijk van WIJ (de commissie-leden):

Het voorstel in het Palme-rapport dat vóór en na publicatie waarschijnlijk het meest de aandacht heeft getrokken van de media, is het voorstel om een zone in Centraal-Europa in te stellen die vrij is van nucleaire gevechtswapens. Andere voorstellen zijn echter evenzeer "spectaculair": een zone in Europa ZONDER chemische wapens. Verder een aanzienlijke inkrimping van alle typen strategische kernwapensystemen en reductie van conventionele bewapening omdat, aldus de cie, "reductie van en pariteit in conventionele strijdkrachten de weg opent naar een denuclearisering van Europa". De commissie stelt een programma voor "gericht op indamming van de kwalitatieve wapenwedloop, via een verdrag tot verbod van alle proefnemingen met kernwapens, een verdrag tot uitbanning van chemische wapens en overeenkomsten gericht op beperking van militaire activiteiten in de ruimte.

Terecht wordt door de cie geconstateerd dat er op lang niet alle terreinen voorstellen tot reductie of beheersing worden gedaan, maar de opzet van het Palme-rapport is veeleer een programma uit te werken dat gericht is op een onmiddellijke en aanzienlijke wapenvermindering, met de eerder vermelde totale ontwapening als finaal doel. Aan de bovenvermelde voorstellen liggen primair voorwaarden ten grondslag die de cie kernachtig heeft geformuleerd: a) alle naties hebben een rechtmatige aanspraak op veiligheid; b) militair geweld is geen legitiem middel voor de oplossing van geschillen tussen naties; c) matiging is noodzakelijk bij het uitdragen van nationaal beleid; d) veiligheid kan niet worden verwezenlijkt door militaire superioriteit; e) vermindering en kwalitatieve beperking van de bewapening vormen noodzakelijke voorwaarden voor gedeelde veiligheid; f) het leggen van verbanden tussen wapenbeheersingsonderhandelingen en politieke gebeurtenissen moet worden vermeden.

DE DERDE WERELD.

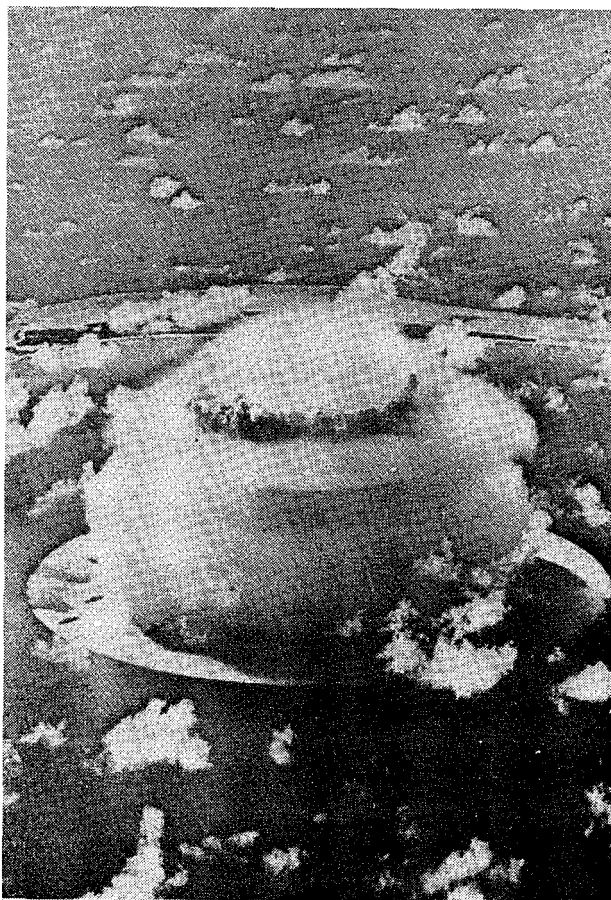
In de commissie hadden ook leden afkomstig uit de Derde Wereldlanden zitting. Geheel terecht, want ook in de Derde Wereld wordt de veiligheid bedreigd, is het niet door kernwapens, die ook hier aanwezig zijn, dan wel door armoede, ontbering en economische ongelijkheid. Juist in deze landen is het extra voelbaar dat de militaire inspanningen ten koste gaan van het economisch opbouw-proces ten gevolge van het beslag dat gelegd wordt op schaarse hulp-

bronnen en de enorme sommen geld die direct naar defensie vloeien. De cie constateert dat de Noord-Zuiddialoog zich momenteel "in de ijskast" bevindt, iets dat onmiddellijk dient te veranderen om de economische ontwikkeling van de Derde Wereldlanden niet tegen te houden en om problemen op militair terrein in de toekomst te voorkomen. Bij het niet hervatten van de dialoog verslechtert het psychologisch klimaat tussen Noord en Zuid in ernstige mate "wat de gevaren van een oorlog dichterbij brengt", temeer daar regionale conflicten in de Derde Wereld door spanningen die nog heersen tussen Oost en West, maar al te snel hun regionaal karakter kunnen verliezen.

Regionale conflicten ontstaan in de Derde Wereld veelal omdat er vaak historische tegenstellingen bestaan op basis van religie, ras of stam. Het aantal grensconflicten is schrikbarend hoog, wat zijn oorzaak voornamelijk vindt in de vele landen met een bijzonder gering bevolkingsaantal (32 landen in de Derde Wereld met minder dan 200.000 inwoners), wat de verleiding voor wat grotere landen erg groot maakt "om hun politieke en territoriale ambities via militaire acties na te streven." De Noord-Zuid dialoog moet een stabiele binnenlandse structuur in de Derde Wereldlanden bevorderen, wat uiteindelijk regionale conflicten moet voorkomen. Tevens moet het karakter van de internationale betrekkingen gewijzigd worden. Daarvoor hoeven geen nieuwe structuren of organen in het leven te worden geroepen, aldus de cie, maar kan worden volstaan met een herstructurering van de Verenigde Naties.

DE VERENIGDE NATIES.

"De rol van de Verenigde Naties in veiligheidskwesties beantwoordt tot op dit moment nog maar nauwelijks aan het oorspronkelijke concept zoals dat in het Handvest is vastgelegd." Er kan pas tot een vredesoperatie worden overgegaan wanneer het conflict al is uitgebroken en dan ontbreekt het de VN vaak aan "tanden" en overeenstemming om ook daadwerkelijk met succes op te treden. Het wordt in het rapport dan ook van het grootste belang geacht dat de VN een relevante en groter rol in de veiligheids-politiek gaat spelen. De grote mogelijkheden moeten daarbij bereid zijn eerderconsensus te bereiken en bij politieke conflicten die zich na de Tweede Wereldoorlog in overgrote meerderheid tussen Derde Wereldlanden hebben voorgedaan, grotere terughoudendheid te betrachten. Het rapport bepleit het eerder inzetten van een "collectieve veiligheidsprocedure" daar waar een conflict dreigt. Internationale overeenkomsten moeten zo'n procedure mogelijk maken. De collectieve veiligheidsprocedure oordeelt niet over de inhoudelijke aspecten van een geschil, zodat

voltooid verleden tijd of toekomstige tijd?

Leonid Brezhnev op bezoek bij Richard Nixon, juni 1973

er met inachtneming van de internationale overeenkomsten, geen overeenstemming bereikt hoeft te worden binnen de Veiligheidsraad. De VN wordt op deze manier slagvaardiger.

De vraag doet zich echter voor waarom collectieve veiligheidsoperaties beperkt moeten blijven tot Derde Wereldlanden, zoals door het rapport wordt voorgesteld. Het rapport geeft daar m.i. geen steekhoudende argumenten voor; er wordt gesproken over praktische haalbaarheid en het onmogelijke van een collectief (!) universeel veiligheidsbeleid. In feite is dat een onderkenning van het feit dat er niet bijster veel overeenstemming bestaat over zo'n systeem van collectieve veiligheid. Vandaar die beperking tot de Derde Wereld. Het lijkt mooier dan het is!

In het kader van de vergroting van de rol van de VN past verder ook het voorstel van de cie om aan de secretaris-generaal een grotere rol toe te kennen, zodat die bij bedreiging van vrede deze bedreiging onmiddellijk onder de aandacht van de Veiligheidsraad kan brengen. Verder dient er een speciale jaarlijkse boodschap "inzake de toestand van de internationale gemeenschap" te worden uitgebracht door de secretaris-generaal persoonlijk op een bijeenkomst van de Veiligheidsraad in aanwezigheid van de ministers van Buitenlandse Zaken.

AANBEVELINGEN EN VOORSTELLEN.

In een hoofdstuk dat de bovenstaande titel draagt, wordt een samenvatting gegeven van wat in het verder rapport tussen de regels door te lezen valt. Het is in het kader van deze Driemaster ondoenlijk alle aanbevelingen en voorstellen te noemen en te belichten. Daarom noemaals een greep uit de meest opmerkelijke voorstellen van de cie.

Een kwantitatieve en kwalitatieve beperking van strijdkrachten, kwantitatieve en kwalitatieve beperkingen en verminderingen bij de Russische en Amerikaanse strategische wapensystemen, wat noodzaakt tot het ratificeren van het SALT II akkoord en het opstellen van een vervolgverdrag dat moet leiden tot een wezenlijke pariteit op aanzienlijk lagere en stabielere niveau's van bewapening. Nadruk moet komen te liggen op reducties en kwalitatieve beperkingen die de angst zouden moeten verminderen voor de "First Strike". Het ABM-verdrag (inzake beperking van anti-ballistische raketsystemen) moet van kracht blijven. Tevens handhaving van een duidelijke nucleaire drempel, een duidelijk onderscheid dus tussen conventionele en nucleaire wapens. Dit voorstel dient gelezen te worden als een afkeuring van de zogenaamde "mini-nukes" en het neutronenwapen.

Een vermindering van de kernwapens op middellange afstand en een verbod op de stationering van nieuwe kernwapensystemen voor de korte afstand in gebieden van waaruit dezelfde doelen bereikt zouden kunnen worden die nu bedreigd worden door kernwapens van de middellange afstand.

Een alomvattend kernstop-verdrag, een verbod op anti-satellietsystemen, een ontwapeningsverdrag inzake chemische wapens, het universeel onderschrijven van het Non-Proliferatieverdrag. Regionale conferenties over veiligheid en samenwerking, het instellen van vredeszones.

Tot slot van deze gigantische hoeveelheid van aanbevelingen en voorstellen (de cie doet er nog veel meer) wil ik nog even terugkomen op de kernwapenvrije zone in Centraal Europa en daarbij volstaan met de opmerkingen die Georgi Arbatov met betrekking tot dit voorstel gemaakt heeft (Arbatov is lid van het Centraal Comité van de CP van de Sovjetunie, afgevaardigd naar de Opperste Sovjet en directeur van het instituut voor de Verenigde Staten en Canada van de academie van wetenschappen van de Sovjetunie). Arbatov sprak er namelijk zijn twijfels over uit of er van dit voorstel wel zo'n wapenbeheersingswaarde uitging. Nucleaire munitie kan immers snel weer ingevoerd worden in een aanvankelijk nucleairvrij gemaakt gebied. Vandaar zijn voorstel om te komen tot een compleet verbod op alle middellange afstands- en tactische kernwapens. "Dit zou neerkomen op een echte nul-optie voor Europa".

CONCLUSIE.

Een lang niet volledig verslag van het Palme-rapport "Bondgenoten in Veiligheid". Toch blijkt al uit het hierboven geciteerde dat er nuttige suggesties worden gedaan in het rapport.

Het bevat vele idealen die slechts uiterst moeizaam verwezenlijkt kunnen worden of wellicht zelfs nooit. Daarnaast echter bevat het een realistische kijk op de huidige wapeningsproblematiek; een inventarisatie van strijdpunten en wijvingen en voorstellen die wel de kracht in zich dragen verwezenlijkt te worden. De commissie-leden zijn het op belangrijke punten eens geworden, nu de regeringsleiders nog!

Nieuwe dimensies

NIEUWE DIMENSIES IN DE BEWAPENINGSWEDLOOP.

LUC PRUIJN

De ontwikkeling in de militaire machtsverhouding tussen Oost en West wordt aangeduid met de term "bewapeningswedloop". Dit impliceert de introductie van steeds meer en technologisch steeds hoger staande wapens op een dusdanig snelle manier dat resultaten van beheersingsonderhandelingen op het moment dat ze bereikt worden al verouderd zijn. De vraag hoe zo'n proces nog afgestoot kan worden is er één die dringend een antwoord behoeft. Het volgende artikel zal hiertoe een aanzet geven door het verschijnsel van de wapenwedloop wat nader onder de loep te nemen. Een onderzoek naar wapenwedlopen in de afgelopen 100 jaar heeft uitgewezen dat ze niet allemaal in een oorlog eindigen maar vaak ook in een verdrag; echter in de helft van de gevallen volgde wel een gewapend conflict. De manier waarop een wapenwedloop werkt lijkt erg eenvoudig: een land voelt zich al of niet terecht op de een of andere manier bedreigd en geeft wat meer uit aan bewapening, waarop zijn partner in de race zich op zijn beurt bedreigd voelt en hetzelfde doet. Het eerste land ziet deze bewapening als tegen zichzelf gericht en geeft weer meer aan bewapening uit en volgens een actie-reactie proces gaan de militaire uitgaven spiraalsgewijs omhoog. Logisch is daarbij dat er niet alleen naar een nummeriek maar ook naar een technisch overwicht wordt gestreefd, want onverwachte nieuwe wapens kunnen afschrikken of in een conflict de doorslag geven. De Tweede Wereldoorlog heeft met z'n ontwikkeling van o.a. nucleaire en raketwapens een enorme versneling in de militaire technologische vooruitgang te weeggebracht. En dit bracht een compleet nieuw element in de wapenwedloop: de technologie werd zo verfijnd dat veel langere research nodig was om nieuwe wapens te produceren. Dit betekent dat men omdat de ontwikkeling van een wapen nu zo'n 10-15 jaar research vergt niet meer kan reageren op een wapen dat de potentiële tegenstander in gebruik neemt maar vóóruit moet bedenken wat voor wapens de tegenstander zou kunnen ontwikkelen en wat voor antwoord daarop gegeven moet worden. Men moet anticiperen op toekomstige ontwikkelingen omdat een voordeel voor de tegenstander van 10-15 jaar onaanvaardbaar is.

Omdat men niet weet waar de partner in de race mee bezig is moet op alle terreinen research worden verricht. Het is dus gemakkelijk te begrijpen dat de budgetten voor research in de hele geschiedenis nooit zo hoog geweest zijn als nu. Tot nu toe is de wapenwedloop behandeld als een actie-reactie proces naar aanleiding van externe factoren. De interne omstandigheden in een land zelf die het proces op gang houden zijn minder bekend. Het is niet vreemd dat een instituut als het leger zo veel mogelijk "bij" wil zijn en moet blijven, de modernste wapens ter beschikking wil hebben om haar taak eventueel goed uit te kunnen voeren. Het leger heeft dus belang bij de research. De wapenindustrie is net als elke onderneming commercieel en gericht op het maken van zoveel mogelijk winst, en doet daarom research, om met nieuwe moderne produkten op de markt te kunnen komen. Leger en wapenindustrie hebben hier dus een belangengemeenschap. De situatie heeft echter nog een heel andere kant. Nieuwe wapens voor het leger kosten geld, geld dat uit de defensiebegroting komt. Het is absoluut logisch dat bij uitgaven de vraag gesteld wordt of ze gerechtvaardigd zijn of dat men het geld beter voor iets anders kan gebruiken. Het leger moet dan zichzelf en zijn positie legitimeren en zo de uitgaven rechtvaardigen, het zal moeten aantonen dat het onmisbaar is, en dat kan het alleen door te laten zien dat het met de nieuwe wapens haar afschrikkende taak vervuld, met andere woorden dat er van een reële bedreiging sprake is. De wapenindustrie heeft als er over de introductie van nieuwe wapens gesproken wordt al zo'n 10-15 jaar research en researchkosten achter de rug. Zo'n bedrijf zal vanuit commerciële overwegingen alles doen om zijn nieuwe wapens te introduceren om de researchkosten eruit te krijgen en om zijn produkten te slijten om winst te maken. Het is voorstelbaar dat als er een situatie ontstaat waar de financiële middelen krappere worden (bijvoorbeeld een economische crisis) of waar het nut van bepaalde nieuwe wapens betwijfeld wordt

(om alle mogelijke redenen) het leger zijn toevlucht zal nemen tot het meer benadrukken of groter voorstellen van de bedreiging, om toch zijn zin te krijgen. De wapenindustrie kan om zijn research terug te verdienen en zijn produkten te slijten tot hetzelfde middel zijn toevlucht zoeken. Een situatie waarin 10-15 jaar research moet worden terugbetaald en het leger zijn legitimiteit moet bewijzen is een veel zelfstandiger en ondoorzichtiger proces dan vaak wordt aangenomen. En hier hebben we dan iets dat geen grootscheepse samenzwering tegen onze veiligheid is zoals sommigen beweren maar veel eerder een vaak onbewuste doch logische en reële belangen gemeenschap. Wat er in een dergelijke situatie gebeurt als een regering meent de economische crisis te bestrijden door de wapenindustrie te steunen, of als ze de aandacht van binnenlandse (economische) problemen naar het buitenland probeert af te leiden, kan de lezer zich zelf proberen voor te stellen.

De laatste ontwikkelingen op wapengebied als deel van de wapenwedloop zijn als volgt. De doelgeleiding van raketten wordt verbeterd door sturing vanuit satellieten (waartegen weer signaalstoringssystemen ontwikkeld worden) of geavanceerde autonome sturing (Cruise Missile). Het explosieve vermogen van conventionele wapens wordt vergroot door middel van de Fuel Air Explosives, waarbij explosieve stoffen eerst over een groot gebied worden verspreid waarna met een aparte lading over het gehele oppervlak de explosie ontstaat. Ook kan de explosie worden verlengd door toevoeging van bijvoorbeeld aluminium, dat langzamer verbrandt. Op het gebied van kernwapens is de ontwikkeling van wapens met meer straling en minder directe vernietigingskracht, de Enhanced Radiation Weapons, pas begonnen (neutronengranaat); de kernwapens die minder radioactiviteit in het explosiegebied induceren zodat het gebied snel weer te betreden is; de kernwapens met relatief klein explosief vermogen (mini-nukes) voor gebruik op het slagveld en wapens met een groter doordringend vermogen (tot 50 meter ondergronds). Daarnaast zijn er berichten over laserwapens en anti-satelliet-satellieten. Opnieuw mag de lezer zelf oordelen hoe een eventueel toekomstig conflict eruit zou kunnen zien!

Niet geheel mislukt

VERSLAG VAN DE ONTAPENINGSKONFERENTIE SSOD II.

JAKOB DE HAAN

Van 7 juni tot en met 10 juli 1982 vond in New York de Tweede Speciale Ontwapeningszitting van de Verenigde Naties plaats. In onderstaand artikel geeft Jakob de Haan zijn indrukken en ervaringen weer. Jakob de Haan vertegenwoordigde het PJK (Politiek Jongeren Kontakt) in de Nederlandse delegatie naar de Tweede Speciale Ontwapeningszitting (SSOD II).

"De Tweede Speciale Ontwapeningszitting van de VN is niet helemaal mislukt". Dit was ongeveer het gevoel dat in de Nederlandse delegatie heerste na afloop van de conferentie. Weliswaar was van de belangrijkste twee agendapunten weinig terecht gekomen, maar het had erger gekund. De twee belangrijkste agendapunten van deze Ontwapeningsconferentie waren: de toetsing van de aanbevelingen en besluiten van de Eerste Speciale Ontwapeningszitting en een alomvattend ontwapeningsprogramma. De behandeling van beide onderwerpen vond plaats in twee werkgroepen die zich weer opsplitten in diverse redactiegroepen. In 1978 vond de Eerste Speciale Ontwapeningszitting van de VN plaats. Het slotdocument van deze conferentie bestond onder andere uit een Declaratie en een Actieprogramma. In de Declaratie werden de doeleinden en principes van de ontwapeningsbesprekingen vastgelegd. Algemene en volledige ontwapening onder doeltreffend internationaal toezicht is het einddoel. Maatregelen tot nucleaire ontwapening en de voorkoming van een nucleair conflict hebben de hoogste prioriteit. In het Actieprogramma werd een groot aantal maatregelen aanbevolen door de conferentie. Aanbevelen, want de Algemene Vergadering van de VN kan slechts aan bevelingen doen. Ook als ze bijeenkomt tijdens een Speciale Zitting gaat deze regel op. De Tweede Speciale Ontwapeningszitting zou nu moeten toetsen wat er van de uitvoering van het slotdocument van de Eerste Ontwapeningszitting was terechtgekomen. Sinds 1978 is de internationale situatie aanmerkelijk verslechterd. Veel wapenbeheersingsbesprekingen stokten. Van de uitvoering was dan ook niet zo veel terecht gekomen. De niet-gebonden landen wilden dat de oorzaak van dit falen werd aangewezen. De Westerse landen, de VS en het Verenigd Koninkrijk voorop, voelden hier niet zo veel voor. Zij wilden de toetsing beperkt houden tot feitelijke constatering. De Oostbloklanden stelden zich zeer terughoudend op, zodat met name de niet-gebonden landen en de westerse landen het met elkaar aan de stok kregen. Overeenstemming werd niet bereikt. Ook met betrekking tot een alomvattend ontwapeningsprogramma werd geen overeenstemming bereikt. In de Committee of Disarmament was reeds drie jaar onderhandeld over

een dergelijk alomvattend ontwapeningsprogramma. De Committee on Disarmament is een forum van 40 landen die in Genève over ontwapeningsmaatregelen onderhandelen. De tekst die de Committee on Disarmament voorlegde aan de Ontwapeningsconferentie stond bol van de haken, dat wil zeggen dat men er niet in was geslaagd om overeenstemming te bereiken. Niet alleen de inhoud van het programma ook over de aard, de tijdschema's en over de volgorde van de maatregelen verschillen de meningen. Veel niet-gebonden landen pleitten voor een juridisch bindend programma, een standpunt dat voor de westerse landen onaanvaardbaar is, omdat de Algemene Vergadering van de VN slechts aan bevelingen kan doen. Ook strakke tijdschema's zoals voorgesteld door de niet-gebonden landen waren voor de westerse landen niet acceptabel. Waarschijnlijk -as het wel mogelijk geweest om over de aard en de tijdschema's overeenstemming te bereiken.

Onderhandelingen hierover waren al in een vrij gevorderd stadium. Met name over de inhoud van de maatregelen en de volgorde ervan verschilden de meningen zodanig dat geen overeenstemming kon worden bereikt. Cruciaal hierbij waren de standpunten ten aanzien van een verbod op het nemen van kernproeven. De VS en het Verenigd Koninkrijk en Frankrijk wilden een dergelijk verbod zeker niet in de eerste fase van het ontwapeningsprogramma. Eerst zouden reducties van kernwapens moeten plaatsvinden. De niet-gebonden landen daarentegen zagen een kernstopverdrag juist als één van de eerste stappen in het programma. Uiteindelijk werd besloten dat de Committee on Disarmament de onderhandelingen verder zal voeren.

Toen duidelijk werd dat de conferentie geen overeenstemming zou bereiken over het toetsingsdocument en een alomvattend ontwapeningsprogramma, vroegen de Oostbloklanden aandacht voor het onderwerp preventie van een nucleaire oorlog. De Sovjetunie wilde een aparte werkgroep die zich met dit onderwerp zou bezighouden. Omdat het onderwerp als zodanig niet op de agenda stond, sloot de voorzitter om op deze wens niet in te gaan. Bulgarije diende over de preventie van een nucleaire oorlog een stuk in, waarin no-first-use centraal stond. De Sovjetunie had tijdens de conferentie beloofd nooit als eerste kernwapens te zullen gebruiken. Omdat in de westerse kring de indruk bestond dat het oostblok probeerde de zwarte piet van het mislukken van de zitting naar het westen te spelen, stelden de West-Duitse en Nederlandse delegaties in het week-einde van 2 tot 4 juli een document op over het voorkomen van oorlog, in het bijzonder van een nucleaire oorlog. Frankrijk, het Verenigd Koninkrijk en de VS waren niet zo gelukkig met dit initiatief.

Men sprak van een slechte tactieken had kritiek op de inhoud van het document. Nadat de nodige druk was uitgeoefend en enkele veranderingen in de tekst waren aangebracht gingen deze drie landen akkoord. Het document werd vervolgens ingediend. Uiteindelijk werd echter over dit onderwerp geen resultaat bereikt. In de kleine redactiegroep die voor het onderwerp werd ingesteld bestonden grote meningsverschillen. Toen de redactiegroep op 8 juli weer bijeen zou moeten komen, kwam de Oostduitse voorzitter bijna 2 uur te laat, hetgeen zelfs in VN-kringen veel is. De Sovjetunie stelde dat de redactiegroep eigenlijk geen bestaansrecht had omdat de werkgroep waar de redactiegroep onder viel inmiddels was opgeheven. Blijkbaar kende de Sovjetunie toch niet zo'n grote waarde toe aan het onderwerp als ze wel wilde doen geloven.

Gelukkig was er één moment waar, op het allerlaatste moment, wel overeenstemming over kon worden bereikt: de wereldontwapeningscampagne. De westerse landen hamerden bij dit punt sterk op de noodzakelijk geachte vrijheid van informatie. De wereldontwapeningscampagne heeft drie doelstellingen: informatievoorziening, opvoeding en begrip kweken bij de bevolking voor de ontwapeningsdoel-einden van de VN. In de praktijk zal het waarschijnlijk met name om de verspreiding van VN-materiaal gaan. Weinig resultaten dus. Toch niet helemaal mislukt? Tevredenheid bij de Nederlandse delegatie over het feit dat de onderhandelingen over een alomvattend ontwapeningsprogramma zullen worden voortgezet. Belangrijk is ook dat het slotdocument van de Eerste Speciale Ontwapeningszitting is herbevestigd. De situatie is dus niet verslechterd. En dat is al heel wat want de verwachtingen waren bijzonder laag gespannen. De internationale situatie is sinds 1978 enorm verslechterd. Bovendien zijn de Sovjetunie en de VS juist begonnen met hun besprekingen over strategische en middellange afstandswapens en dus niet erg bereid om nu al compromissen te sluiten. Heel duidelijk kwam dit tot uiting in de starre houding van de Amerikaanse delegatie. De Sovjetunie maakte goede sier met de "no first use" verklaring. Belangrijker waren enkele verschuivingen in de standpunten ten aanzien van chemische wapens en controle over kerncentrales. Opvallend was overigens de positie van de niet-gebonden landen waar bijzonder weinig druk vanuit ging om compromissen te vinden. Mogelijk dat de verdeeldheid van de niet-gebonden beweging hier een rol bij speelt. Andere factoren die mogelijk een rol hebben gespeeld bij de magere resultaten: de slechte voorbereiding van de conferentie en de tijdelijke afwezigheid van de voorzitter. Geen resultaat dus om al te blijmoedig over naar huis te schrijven, maar het had slechter gekund.

JOVD standpunten

Jules Maaten

In 1980 publiceerde de JOVD een alomvattende oost-westnota, die de hele problematiek van het oost-west conflict in kaart bracht en vanuit een (liberale) visie oplossingen trachtte aan te dragen. Daarnaast hebben achtereenvolgende congressen van de JOVD zich met deze problematiek beziggehouden. Centraal in een liberaal buitenlandbeleid staat het verantwoordelijkheidsbesef. De verantwoordelijkheid om mensen gelijke kansen te geven zich te ontwikkelen op hun eigen, zelfgekozen wijze. Staten noch grenzen kunnen liberalen ervan weerhouden zich in te zetten voor diegenen, die - om wat voor reden dan ook - niet de kansen op ontwikkeling hebben die wij in onze vrije Westerse samenleving genieten. Mensenrechten (zowel de 'klassieke' als de 'sociale') vormen dan ook de hoofddoelstelling van een liberaal buitenlandbeleid, waarbij de Nederlandse exportpositie als een vanzelfsprekende randvoorwaarde geldt. Bij de oost-westproblematiek speelt echter ook een binnenlandspolitiek probleem mee: namelijk hoe bewaren we onze eigen vrijheden, die vrijheden die ons in tijden van internationale ontspanning o.m. in staat stellen het op te nemen voor verdrukten elders in de wereld? Het onwrikbare geloof in integratie en contacten, zowel economisch als politiek, is daarbij een belang van de eerste orde. Liberalen geloven in de heilzame werking van intensievere contacten, het kweken van begrip voor elkaar. Dat is ook een van de oorzaken, waarom veel liberalen zo aarzelen bij het instellen van allerlei boycotts.

Het begrip 'vreedzame coëxistentie' wordt in het Westen op vele manieren uitgelegd. Eigenlijk geeft het alleen het ontbreken van een openlijk conflict aan. Ideologisch blijft de confrontatie echter gewoon doorgaan. Wij moeten echter niet bang zijn voor een dergelijke confrontatie. Nog steeds geloven wij dat we in 'het minst slechte systeem' leven, dat er bestaat. Dit systeem is het waard om te verdedigen. Wanneer er nu een ideologisch conflict ontstaat, moeten wij die discussie niet uit de weg gaan, maar juist aangaan. We zullen, als 2 verschillende systemen, met elkaar moeten leven. In de Slotakte van Helsinki hebben oost en west elkaars systemen gerespecteerd. Ook al zouden we dat principieel afwijzen, die wederzijdse erkenning is er, en we zullen daaruit de consequentie moeten aanvaarden dat we naast elkaar levend veel contacten zullen hebben, zowel om de onderlinge misverstanden weg te nemen als om de discussie te voeren. Wat liberalen wel afwijzen, is een strijd op economisch terrein. Die zou de ontspanning alleen maar in gevaar brengen en zou de positie van de burgers in het Oostblok er alleen maar op doen achteruitgaan.

De verslechterende economische situatie in de wereld en in het bijzonder het groeiende tekort aan fossiele brandstoffen brengt het Westen eigenlijk in dezelfde positie als het oosten. Beide staan in dit opzicht op termijn tegenover de energieproducerende landen. Hoe ongewenst deze situatie overigens ook is, zij zou toch ontspanningsbevorderend moeten kunnen werken. Juist nu is een grotere samenwerking op economisch en technologisch gebied noodzakelijk. Gezamenlijk zou er beter kunnen worden gezocht naar oplossingen voor het energievraagstuk. Dit moet natuurlijk op basis van gelijkwaardigheid gebeuren. Van een land, dat wagentjes naar de maan kan sturen kan men op technologisch terrein verwachten dat het zijn mannetje staat. Wij kunnen de tweede wereld niet als derde wereld gaan beschouwen. Maar daarom ook, zullen de kredieten, die door het westen verstrekt zijn, wel betaald moeten worden door het oostblok.

In het buitenlandse beleid dient zoveel mogelijk te worden gedaan via de diplomatieke kanalen. Het meest zal men kunnen bereiken in onderhandelingen met het oostblok via de zgn. 'quiet diplomacy'. Wij wijzen de 'luidsprekerdiplomatie' af, omdat deze de beleidsdoelstellingen niet dient, maar slechts het stilhouden van de achterban tot doel heeft. Wel zou het zo moeten zijn, dat nadat men met deze diplomatie resultaat heeft geboekt, de loop van de onderhandelingen openbaar wordt, opdat de publieke opinie een rol blijft spelen. Om wederzijds onbegrip en wantrouwen weg te nemen dient men zo veel mogelijk te streven naar openingen naar elkaar, wederzijdse bezoeken en het bevorderen van de 'free flow of information'. De nabije toekomst zal een situatie te zien geven, waarin ieder landde mogelijkheid heeft met een satelliet elk gewenst deel van de aarde te bereiken met een zender. Het hoeft daarom geen opzien te baren wanneer bijvoorbeeld de Sovjet-Unie uitzendingen zou richten op west-Europa. Liberalen hoeven daarvoor geenszins bang te zijn, integendeel. Ware liberalen juichen dit juist toe, omdat in een liberaal mediabeleid iedereen de vrijheid wordt gegeven te verkondigen wat hij of zij wil. Omgekeerd zullen wij in west-Europa ernaar moeten streven op onze beurt ook uitzendingen te verzorgen gericht op de Sovjet-Unie en de andere oostbloklanden. Het is vreemd, dat er nog steeds geen uitzendingen in het Russisch plaatsvinden door Radio Nederland Wereldomroep, een zaak waar

Kamerleden als Bolkestein al jaren voor ijveren. In hetzelfde kader is het faciliteren van onder-richt in de Russische taal op scholen in Nederland zeer belangrijk. Centraal in het vergroten van deze free flow of information staat natuurlijk, dat dit wederzijds ongestoord moet kunnen gebeuren. Daarom dient onmiddellijk een eind te komen aan het storen van uitzendingen, waar dat nu nog gebeurt.

De dialoog dient altijd open gehouden te worden. Juist, wanneer er iets gebeurt in het oostblok, dat niet onze instemming heeft, dienen we de betrekkingen niet te verbreken, maar de dialoog te versterken. Deze dialoog meete meer verdiept worden. Natuurlijk moeten alle schendingen van de mensenrechten aan de kaak worden gesteld. Het bestaat alleen al van het fenomeen 'politiek gevangene' moet een constant schrikbeeld zijn voor een ieder. Het moet duidelijk gemaakt worden dat het absoluut onaanvaardbaar is, dat de mensenrechten zoals geformuleerd in de Slotakte van Helsinki en de Grondwet van de Sovjet-Unie zelf niet geëerbiedigd worden. Het is daarom ook van belang, dat in de toekomst, als er overeenkomsten met het oostblok gesloten worden over deze principes, zij niet de aard krijgen van vrijblijvende aanbevelingen (zoals de Slotakte) maar van bindende verdragen, zodat naleving beter gewaarborgd is. De dialoog moet echter niet alleen oost-west zijn. Recente ontwikkelingen (aardgaspijp) geven aan dat over de oost-westproblematiek ook een Europa-VS-discussie zeer nuttig en noodzakelijk is.

Helaas neemt de wapenwedloop nog altijd het grootste deel van de zorgen over het voortbestaan van de wereld in beslag. De angst voor een nucleaire oorlog is nog immer gigantisch, de twijfels over de voortdurende bewapeningsspiraal terecht groot. Op het ogenblik bestaat er een steeds ernstiger vormen aannemende wedloop. Iedere keer produceert de ene partij een weer meer verfijnd wapen, waarop de ander meent als antwoord weer zijn arsenaal te moeten uitbreiden en perfectioneren. Deze ontwikkeling duurt al zo verscheidene decennia voort, en het lijkt er niet op dat er spoedig een eind aan zal komen. Op haar congres in Scheveningen in maart 1981 sprak de JOVD haar steun uit voor het zgn. NAVO-dubbelbesluit: plaatsing van de 48 kruisraketten als de onderhandelingen in Geneve tussen de VS en de USSR mislukken. Wel meende het congres toen, dat Nederland nucleaire taken, die ook conventioneel zouden kunnen worden vervuld, moest afstoten. Later, in Alkmaar in juni 1982, sprak het JOVD-congres echter ook haar steun uit voor een voorstel dat de Democratische senator Kennedy en de Republikein Hatfield in de Amerikaanse senaat naar voren hadden gebracht, namelijk de zgn. 'freeze-option': een wederzijdse verifieerbare mondiale bevestiging van het testen, produceren en plaatsen van nucleaire wapens. Het congres meende, dat dit voorstel allerwege steun verdiende. Omdat uitvoering ervan een ommekeer in de spiraal van de nucleaire wedloop betekent. Daarnaast meende de JOVD toen, dat de Nederlandse regering in haar beleid een gorte nadruk moet blijven leggen op de bestrijding van bacteriologische en chemische wapensystemen en dat er gestreefd moet worden naar een duidelijke bundeling van de west-Europese staten binnen het Atlantisch bondgenootschap om zo te kunnen komen tot een autonoom west-Europees vredesbeleid.

Andere partijen meten op buitenslands beleid met 2 maten. Wij hebben aan één Maaßen genoeg!

Resolutie

Het Executive Committee van de International Federation of Liberal and Radical Youth (IFRLY) heeft op 1 mei 1982 te West-Berlijn met steun van de JOVD de volgende resolutie over Polen aangenomen:

The IFRLY Executive Committee meeting in Berlin West on May 1st 1982, recalling the resolution on Poland adopted by the IFRLY Congress in November 1981, where hope was expressed for the continuation of the democratic developments initiated in August 1980 and all governments were demanded to abstain from interfering in the internal affairs of Poland;

- condemns the declaration of the state of war of December 13th 1981;
- condemns the blatant interferences and especially those by the USSR, in Polish internal affairs, which were the main causes of the state of war and constitute a serious breach of the spirit and the letter of the CSCE Final Act;
- expresses its support for all Polish citizens fighting for the respect of their constitutional rights, the implementation of the Gdansk agreement of August 1980, and the reestablishment of the free trade unions;
- notes the recent decision by the Polish authorities to release 1000 political prisoners and demands the immediate liberation of all people imprisoned in Poland because of their political beliefs;
- calls upon the Polish authorities to re-open dialogue and negotiations with the free trade unions and the church, in order to find solutions to the present economic and political crisis which could be accepted by the majority of the Polish people;
- invites the Western governments and financial institutions to continue economic relations with Poland but not to consider preferential interest rates when discussing the granting of and the re-scheduling of the payment of Polish debts as long as the above-mentioned request are not met.

M.A.D.

EN ANDERE AFKORTINGEN.

- M.A.D. : Mutual Assured Destruction. Situatie waarbij in geval van conflict de wederzijdse vernietiging van beide (of alle) oorlogvoerende partijen verzekerd is. Hierop is de afschrikking gebaseerd.
- I.C.B.M. : Inter Continental Ballistic Missile. Lange afstands-raket die in staat is de afstand tussen de continenten te overbruggen.
- M.R.R.M. : Medium Range Ballistic Missile. Middellange afstands-raket.
- S.L.B.M. : Submarine Launched Ballistic Missile. Ballistische raket die van onder de waterspiegel door een onderzeeboot wordt gelanceerd.
- A.B.M. : Anti Ballistic Missile. Anti-raket raket of systeem.
- M.I.R.V. : Multiple Independently Retargetable Vehicle. Raket(kop) met meerdere afzonderlijk te richten koppen of ladingen.
- E.R. : Enhanced Radiation. Kernwapens waarbij de stralingscomponent vergroot is ten koste van de directe vernietigingskracht.
- T.N.F. : Theater Nuclear Forces. Kernwapens die bedoeld zijn voor gebruik in het Europees "theater", oftewel gebied.
- C.T.B. : Comprehensive Test Ban. Situatie waarin een eenduidig verbod op alle kernproeven zou bestaan.
- M.B.F.R. : Mutual Balanced Force Reduction. Onderhandelingen over beperking en reductie van de conventionele strijdkrachten in Europa.

Nieuwe JOVD-voorzitter Eric Brinckmann: IK BEN EEN IDEALIST

Zonder dat we er eigenlijk echt erg in hebben gehad, heeft Roelof Howing er onlangs als JOVD-voorzitter de brui gegeven. Sindsdien treedt Howing's laatste adjutant, Eric Brinckman, op als ad interim-voorzitter. Niet verwonderlijk is het dan ook, dat op het komend congres in Vlissingen voorgesteld zal worden om Brinckman van dat predicaat "ad interim" te ontdoen, zodat hij een echte voorzitter kan worden. Maar wie is dat dan wel, die Eric Brinckman, en wat heeft hij allemaal voor moois voor ons in petto? Een kennismakingsgesprek.

door Wiljan Loomans

SIAMESE TWEELING

Eric Brinckman blijkt geboren en getogen Rotterdammer en, zoals zoveel jong-liberale kaderleden, rechtenstudent van zijn vak. Qua uiterlijk heeft hij nogal wat weg van Ed van Thijn, maar als ik hem dat meedeel, weet hij, geloof ik, niet of-ie dat nou wel zo leuk moet vinden. Eénentwintig is-ie pas en dat zal vast wel betekenen dat hij één van de jongste voorzitters is, die de JOVD in huis heeft gehaald. Maar wat voor voorzitter moet dat dan worden?

Want zoals je weet kun je die voorzitters aardig catalogiseren. Zo had je een Frank de Grave, die toch vooral de politieke confrontatie leek te kiezen. Daarna kwam Robert de Haze Winkelman, die wat op de winkel heeft gepast, en tot voor kort hadden we dan Roelof Howing, die met name in het organisatorische vlak een aardige schoonmaak heeft gehouden. Nu is het (ogenschijnlijk?) rustig in de JOVD. Wat gaat Eric Brinckman doen?

Eric vindt dat er allereerst voor gezorgd moet worden dat de "eenheid" behouden blijft. "Natuurlijk moet je daarbij de politieke verschillen respecteren. Het mag niet zo zijn dat je mensen om politieke redenen aan de kant zet met het idee van 'aan jou heb ik toch niets'." Wel voegt hij er nadrukkelijk aan toe, dat wat er allemaal achter de rug is in zijn ogen moest gebeuren. "De inproductiviteit, de teloorgang moest gestopt worden. We zullen de zaak nu opnieuw moeten opstarten. (Politiek jargon?) De politieke discussie moet op grote schaal binnen de vereniging worden gevoerd gaan worden, want alleen op die manier kunnen we een grote politieke output realiseren."

Brinckman blijkt daartoe een uitgebreid "politiek actieplan" en een daarbij behorend "werkplan" - een soort siamese tweeling dus - in elkaar gedraaid te hebben, waarin afdelingen en vooral districten aan de slag worden gezet.

Da's natuurlijk heel mooi, al die plannen - maar je bent vast niet de eerste. Wat denk je dat ervan terecht komt?

Eric: "Het werkplan is ambitieus... maar haalbaar. Als de welwillendheid er is."

Precies. En dat is nou net de vraag.

Eric: "Nou ja, inderdaad is dat moeilijk, omdat je niet weet hoe groot de bereidheid is. Maar ik vind dat we politiek gezien weer mee moeten gaan spelen. En ik denk dat dat politieke bewustzijn toch wel aanwezig is. Ik heb in ieder geval goede hoop, zet dat er maar bij."

"AANSPEEKBAAR"

Dat doe ik dus maar. Maar: kun je misschien wat concreter aangeven wat je precies voor ogen hebt staan? Waar wil je naar toe? Blijkbaar is dat een vraag, die het goed bij hem doet, want hij lijkt plotseling warm gedraaid.

Daarbij blijkt hij ook nog het nodige aan ondersteunend gebaren werk in huis te hebben. "Kijk, ik zie als taak van de JOVD dat zij de liberale ideologie zoveel mogelijk moet onderstrepen, profileren in het politieke krachtenveld. Wat bedoel ik daar mee? (Ja, vertel eens.) We moeten, uitgaande van het Liberaal Manifest, veel meer dan de VVD het liberalisme aanspreekbaar maken. Juist door onze onafhankelijke positie kunnen we daar accent op leggen." En een beetje met de blik naar het plafond: "In de VVD draait het gewoon veel meer om de mannetjes dan om de ideologie. Wij moeten zorgen dat de VVD op koers blijft. We moeten voorkomen dat het CDA de VVD in de conservatieve hoek drijft. Dat gebeurt toch al veel te vaak. De VVD zal juist als volkspartij een middenpositie moeten innemen."

Is dat niet een beetje merkwaardig? We hebben toch altijd zo'n hekel aan de middenpositie die het CDA inneemt?

Eric: "Je moet onderscheid maken tussen middenpositie en CDA. Het is helemaal niet vanzelfsprekend dat het CDA daar zit. De VVD is een volkspartij maar nog altijd wordt een product van de VVD bijvoorbeeld conservatief genoemd. Wij zullen het vooruitstrevende in de liberale politiek moeten onderschrijven."

Da's een mooie gedachte, maar sluit die wel aan bij de realiteit? Denk je niet, dat die paar honderdduizend jongeren op de VVD hebben gestemd, juist vanwege dat conservatieve luktje dat ze bij zich draagt?

Ontwikkend: "Nou, ik hoop dat ze gestemd hebben op basis van het urgentieprogramma van de VVD. Nee, niet 'wat hoop je' maar 'wat denk je?'"

Eric: "Ja kijk, weten doe ik het niet. Maar als er rechtse tendensen zijn, den moeten we die opvangen met een goed onderbouwd politiek programma." *Ik denk dat er een heleboel mensen zijn die op een partij stemmen zonder dat ze het programma ooit hebben ingekeken.*

Eric: "Ja, da's zonder meer een feit."

DEMOCRATISCH

Toch is de VVD een volkspartij geworden. Daar staat tegenover dat de JOVD nog altijd als een "ballenclub" staat aangeschreven. De meeste LTS'ers hebben daar nu eenmaal geen boodschap aan...

Eric: "Da's waar, maar daar hebben we in ons werkplan in voorzien. We gaan ons met name richten op scholieren en werkende jongeren - en dan niet de meest bevoorrechte, die toch al in de JOVD zitten. Een voorbeeld: het volgende politieke jaar staat voor ons in het teken van de jeugdwerkloosheid. En ik denk dat er ook aan scholieren nog heel wat vormingswerk te slijten valt. Nogmaals: juist bij die groepen moeten we het liberalisme echt aanspreekbaar ma-

ken."

Ja, maar hoe dan?

Stille.

Wil je die groep wel echt bereiken?

Een beetje verontwaardigd: "Als je de toekomst van de JOVD wilt verzekeren is dat gewoon een must. We moeten een pluriforme basis hebben, niet een elitair clubje. Vandaar dat we vooral op een praktische manier politiek willen gaan bedrijven: betrokken instanties mobiliseren, zoveel mogelijk mensen mee laten doen. Niet alleen die blauwe blazers."

Dan zul je toch eerst die blauwe blazer moeten afschaffen.

Eric snel: "Nee, nee, da's niet democratisch; ieder mag zich kleden zo hij of zij wil."

Maar het betekent op dit moment wel, dat de aanpassing steeds van één kant moet komen.

Eric, voor mijn gevoel een beetje tegen beter weten in: "Ik hoop dat de vereniging inziet dat het een wederzijdse aanpassing moet zijn. Wij zijn niet alleen een borrelclub. Er moet door iedereen gediscussieerd kunnen worden. En vandaar ook een onderwerp als jeugdwerkloosheid. Ander belangrijk punt: minderhedenbeleid." En daarbij wil hij nu dan toch nog even zeggen dat die verkiezing van mijnheer Janmaat van de Centrum-partij natuurlijk democratisch gezien geoorloofd is, maar moreel voor de JOVD toch volstrekt verwerpelijk is.

IETS BEREIKEN

Ik voel me toch geroepen om nog wat relativeringen aan te brengen op de ambitieuze plannen. *Want volgens mij blijft "JOVD" synoniem aan "politiek hobbyisme". Kijk, een vakbond verdedigt de belangen van haar leden, een politieke partij die van haar kiezers.*

Maar een JOVD? Waarom zou ik daarbij gaan zitten? Dat moet toch wel een hobby zijn?

Eric: "Ja, ik weet dat dat een stokpaardje van je is. (Ach, zeg maar gerust: stalen ros!) Nou, dan kom ik toch weer terug op de liberale ideologie. Misschien is dan een onderscheid met andere voorzitters, dat ik een idealist ben. In de JOVD kom je natuurlijk om wat te leren, zeker, maar: daar hoort élan bij. En als hoofdbestuur moeten we dat aanwakkeren."

Nog wat concreter dan (want ik ben nog niet tevreden). *Er stemden honderdduizenden jongeren op de VVD, de JOVD heeft maar zo'n 4500 leden. Dan mis ik er nog een paar honderdduizend...*

Brinckman: "Bij het voeren van een politieke discussie moet je het gevoel hebben dat je er iets mee bereikt. Dat gevoel ontbreekt. Wat dat betreft vormt zo'n VVD-jongerencontact in zekere zin een bedreiging. Ze denken blijkbaar dat zij bij de VVD meer bereiken. Wij zullen de jongeren een alternatief moeten bieden. Op het nieuwe h.b. rust dus de zware taak, om die liberale jongeren hier te halen en te houden."

En na enig aarzelen voegt hij eraan toe: "Maar ja, ik geef toe, er is natuurlijk sprake van enig hobbyisme."

Zou je de zaak dan niet wat overzichtelijker maken door expliciet op te gaan treden als VVD-jongeren en niet meer te zeuren over die onafhankelijkheid?

Eric Brinckman vindt dat aan

de ene kant die onafhankelijkheid juist heel belangrijk is. "Geven we die op, dan neemt de druk vanuit de partij rechtvaardig toe;" Van de andere kant vraagt hij zich af of die afstand wel zo groot is. "In feite worden we toch al als de jongeren van de VVD gezien. Belangrijkste blijft evenwel dat we vrij kritiek kunnen uiten er dat de politieke discussie binnen de JOVD niet verstomd." *Heb je er behoefte aan het imago van de VVD op te gaan poetsen?*

Eric: "Niet direct dat van de VVD, wel dat van het liberalisme." En opnieuw: "Dat moet aanspreekbaar worden."

• Eric Brinckmann.

KIESVERENIGING

Dat zal voorlopig niet meevalen. Zeg je "liberalisme", dan zeg je "VVD". Maar als je bijvoorbeeld ziet hoe de "oplossingen" van de VVD voor de sociaal-economische problemen van verschillende kanten (Schouten, Kuiper) van tafel worden geveegd, waarbij steeds het nadelig effect van die

plannen voor de koopkracht van met name de laagstbetaalde accent krijgt, dan zet ik althans grote vraagtekens. Eric ook: "Ik vind het inderdaad een zwak punt van de VVD dat ze de miljoenennota zo ontvangen hebben. Daaruit blijkt immers bijvoorbeeld dat 1 x modaal achteruitgaat, terwijl 2 x modaal gelijk blijft. Dat is toch compleet in strijd met het eigen urgentieprogramma, waarin staat dat we naar draagkracht moeten inleveren? Wat is het gevolg? Juist, dat het CDA straks de nuances gaat aanbrengen en dat de VVD opnieuw in de conservatieve hoek gedrukt wordt."

Zou dat niet mede een gevolg kunnen zijn van het feit, dat men binnen de VVD erg geneigd lijkt om zonder meer de top te volgen?

Eric: "Inderdaad. Vroeger was de VVD geen politieke partij maar een kiesvereniging - ik weet dat een aantal mensen mij die uitspraak niet in dank zullen afnemen. Nu zijn ze gegroeid, maar veel meer dan in andere partijen is de politieke top heilig. Ik vind dat de VVD best meer zelfkritiek mag hebben. Nou, daar ligt dus weer een taak voor de JOVD."

Het lijkt erop, dat Eric Brinckman opgelucht is nu hij die kreet kan slaken. Idealisme moet tenslotte gevoeld worden. Of de realiteit mee wil werken om alle plannen tot een succes te maken, dat moet natuurlijk nog blijken. Eric Brinckman zelf gelooft er in ieder geval in en hij lijkt bereid om er flink werk van te maken.

En hoewel dat zo langzamerhand ook al heel wat waard kan zijn, is het in het verleden niet altijd voldoende gebleken...

Vakantie- Vaarclub „Albatros”

Zeezeilreizen a/b de grotere (12-28 meter lange) vaartuigen o.l.v. een ervaren bemanning!

Voor actieve jongeren (16-40 jaar) tegen betaalbare dagprijzen!
Individueel of groepen (korting!) van 6/9/12/16 personen - 2 dagen tot 2 weken
Weekprijzen (all-in) max. f 500,-/600,- p.p.

In Nederland IJsselmeer e.d.) a/b een half dozijn tjalken
Vanuit Nederland naar Engeland of Oostzee a/b drie vaartuigen
In de zonnige Middellandse Zee a/b 4 grandioze vaartuigen

Bovendien verzorgt ons nautisch instituut Zeevast te Voorburg van september tot april theoretische vaaropleidingen (praktisch)

Voor inlichtingen en brochures:
Stichting "VAAR-VAST", Postbus 178, 2260 AD Leidschendam. Telefoon 070-863292. (Heer G. Lamsvelt)

"Niet in 1982? Dan zien wij U in 1983! Wis- en Waarachtig!"

NOTA EXPORTBELEID

Paul Elion

Na lang wachten heeft de Staatssecretaris van Economische Zaken Ir. W. Dik een maand geleden aan de Tweede Kamer een exportnota aangeboden.

De nota beoogt het inzicht in de positie van Nederlandse ondernemingen op buitenlandse markten te vergroten en geeft een nadere uiteenzetting van het beleid dat de regering momenteel op dat gebied voert en van de richting van nieuwe beleidsinitiatieven. Hieronder volgt een samenvatting van de exportnota.

Een zeer belangrijk deel van onze werkgelegenheid spruit rechtstreeks of indirect voort uit de Nederlandse exportprestaties. Verbetering van de concurrentiepositie van het Nederlandse bedrijfsleven is daarom erg belangrijk, te meer nu de gevolgen opvangen moeten worden van de vermindering van de opbrengsten uit de export van aardgas. Een andere reden dat een substantiële vergroting van onze exportprestaties zo belangrijk is, is dat door de internationalisatie en specialisatie van het economisch proces, landen als Nederland -die een relatief kleine thuismarkt hebben- gedwongen worden tot een grotere exportprestatie als compensatie voor de op diverse terreinen onvermijdelijk toenemende invoerpenetratie, m.n. ook door de toenemende exportcapaciteit van de landen van de Derde Wereld. Alhoewel exporteren primair een zaak is van het bedrijfsleven, beïnvloedt de overheid vanuit verschillende invalshoeken de positie van het Nederlandse bedrijfsleven op buitenlandse markten.

1. MACRO-ECONOMISCHE UITGANGSPUNTEN

Voor een fundamentele oplossing van het werkgelegenheidsvraagstuk is bevordering van de economische groei en aanpassing van de economische structuur van groot belang. Daarom dient de nationale ruimte in de komende jaren primair voor verhoging van de bedrijfsinvesteringen en verbetering van de externe positie te worden aangewend. Vervolgens is beperking van de kosten- en lastenstijging noodzakelijk. Bovendien is vernieuwing en aanpassing van de industriële productie -en daarmee het exportpakket- geboden, naast oriëntering op nieuwe doelregio's. Dit zijn belangrijke voorwaarden voor een structurele versterking van de concurrentiepositie. De ontwikkeling van het Nederlandse exportaandeel van de buitenlandse markten hangt ook in belangrijke mate samen met de Nederlandse concurrentiepositie in termen van relatieve prijzen en kosten. Een rechtstreekse invloed op het relatieve kosten- en prijsniveau gaat uit van veranderingen van de gulden. Om een zo groot mogelijke stabiliteit van de wisselkoers te bereiken heeft Nederland in het verleden steeds deelgenomen aan daarop gerichte internationale wisselkoersarrangementen en neemt ons land thans deel aan het EMS. Een noodzakelijke voorwaarde voor het bereiken van het beoogde doel is dat de economische ontwikkeling van de deelnemende landen en in het bijzonder de inflatieniveau's zo min mogelijk uiteenlopen.

Aan deze voorwaarde is nu en in de afgelopen jaren niet voldaan: de koersaanpassingen -zoals die ook in het recente verleden hebben plaatsgevonden- zijn hier het gevolg van. Deze inflatieverschillen tasten ook de concurrentieverhoudingen aan.

2. INDUSTRIEPOLITIEKE UITGANGSPUNTEN

Het industriebeleid van de regering is gericht op het behoud van succesvolle en levensvatbare industriële activiteiten en het aantrekken en bevorderen van nieuwe activiteiten. Als zodanig beoogt het industriebeleid versterking van de aanbodstructuur van het bedrijfsleven. Aan een vernieuwend industriebeleid wordt thans langs drie hoofdlijnen gestalte gegeven:

1. De overgang van een defensief beleid naar een meer offensief beleid; met een defensief beleid wordt bedoeld dat financieringsfaciliteiten zoals het Matchingfonds, de Regeling Gebundelde Exportinitiatieven, de Garantieregeling Turn-key-projecten, de gemengde kredieten etc. Zonder dit uitzicht vindt geen ondersteuning plaats. Beperking van deze vorm van ondersteuning aan het bedrijfsleven is van belang, omdat daarmee financiële ruimte vrijkomt voor een meer offensief beleid dat gericht is op het ontwikkelen van nieuwe producten en productieprocessen. Zo is het Ontwikkelingskrediet een belangrijk instrument om tot een rechtstreekse bevordering van nieuwe ondernemersinitiatieven tot stand te brengen, ten aanzien van nieuwe producten en productieprocessen.

2. In de tweede plaats draagt een aantal flankerende maatregelen op andere terreinen van overheidsbeleid bij tot een versterking van de industrie. Te noemen zijn o.a. de problematiek van de startende en groeiende bedrijven, het technologiebeleid, de financieringsproblematiek van het bedrijfsleven, enz. De regering is van mening dat alleen bij voortgang op deze terreinen herindustrialisatie van ons land van grond kan komen.

3. Gericht stimuleren van industriële activiteiten binnen zogenaamde aandachtsgebieden. Het betreft hier een nieuwe aanpak. Uitgangspunt voor de regering is de erkenning van het belang van het industriebeleid in samenhang met het exportbeleid dat gericht is op een bredere marktorientatie van het bedrijfsleven. Achtergrond hierbij is dat de verschuiving die zich in de internationale markt voordoet en die het noodzakelijk maakt dat de Nederlandse industrie nieuwe markten aanboort zonder

daarbij overigens de bestaande afzetmarkten te verwaarlozen. De bijdrage van de overheid kan liggen op het gebied van informatieverschaffing, financiële ondersteuning, risicodelingen (internationaal, via bilaterale contacten met andere overheden) de creatie van de voorwaarden van de afzet. Behalve dit vernieuwend industriebeleid kan met name ook het sectorbeleid van de overheid ook een bijdrage leveren aan de versterking van de Nederlandse concurrentiepositie in brede zin. Het sectorbeleid biedt de mogelijkheid om voor knelpunten op sectoren regelingen te treffen ten einde deze knelpunten op te heffen. Dit sectorbeleid is niet uitsluitend gericht op de productiestructuur, maar ook op de distributie- en afzetstructuur van sectoren. T.o.v. het terrein en de instrumenten van het exportbeleid is het sectorbeleid ondersteunend van karakter.

voorzien in preferentiële behandelingswijzen met name de minder ontwikkelde ontwikkelingslanden.

HET EXPORTBELEID

Uitgangspunten van het exportbeleid zijn:

1. de noodzaak tot het vergroten van de betrokkenheid van middelgrote en kleinere ondernemingen bij de export. In het exportbeleid moet als aanvulling op het macro-economische beleid en aan een specifieke structuurmaatregelen ten behoeve van middelgrote en kleine ondernemingen tot het aanyngen c.q. het vergroten van de afzet over de landsgrenzen een centrale plaats dienen te nemen. Ook zal veel aandacht geschonken worden aan de mogelijkheden tot bundeling van economische krachten in de categorie der kleine en middelgrote bedrijven.
2. De wenselijkheid om het exporterend bedrijfsleven naar vermogen bij te staan in de ontplooiing op nieuwe markten. De voorkeur van de Staatssec-

• Export-bevordering...

3. HANDELSPOLITIEKE UITGANGSPUNTEN

Meer dan de helft van de door Nederland voortgebrachte goederen en diensten vindt zijn afzet over onze landsgrenzen. Deze bijna extreme afhankelijkheid van buitenlandse handel dicteert de door de jaren heen consant gebleven grondbeginselen van de Nederlandse handelspolitiek: het bevorderen van een onbelemmerd internationaal verkeer van goederen en diensten en het nastreven via internationale samenwerking van bindende gedragsregels. Aangezien meer dan 70% van onze totale buitenlandse afzet zijn weg vindt naar andere EEG-lidstaten, is een actief en lid-tisch mededingingsbeleid van de Europese Commissie noodzakelijk. Nederland moet hiertoe haar steentje bijdragen. Voor de ontwikkelingslanden geldt dat de Nederlandse handelspolitiek ten opzichte van deze landen twee aspecten heeft: Zij dient op handelspolitiek terrein een bijdrage te leveren aan de economische ontwikkeling van deze landen, door groei en stabiliteit van de exportopbrengsten mogelijk te maken. Tegelijkertijd dient voorkomen te worden dat Nederlandse belangen v.w.b. de export, investeringen en de grondstofvoorziening op onrechtvaardige wijze in het gedrang komt. De handelspolitiek moet in afzienbare toekomst blijven

retaris gaat uit naar de snel groeiende markten in het Midden-Oosten, het Verre Oosten en het Westelijk Halfrond. Met name op deze markten dienen Nederlandse ondernemingen gebruik te maken van hun sterkste kanten: hun technische en industriële know-how en hun organisatorische vermogen tot het behandelen van ingewikkelde projecten onder dikwijls moeilijke omstandigheden. De Staatssecretaris kent prioriteit to in zijn beleid aan programma's van ondernemingen die gericht zijn op de ontplooiing van deze eigenschappen.

EXPORTINSTRUMENTEN

Voorlichting en promotie. Dit zijn de klassieke exportbevorderingsmiddelen. Dit middel heeft zich ontwikkeld tot het organiseren en beschikbaar stellen van een geheel aan diensten op het gebied van onderzoek, voorlichting, samenwerking en promotie ten behoeve van het (potentieel) exporterend bedrijfsleven. Waar mogelijk dient deze dienstverlening te worden toegesneden op de specifieke behoeften van het middelgrote en kleinbedrijf. De staatssecretaris wil ook streven naar meer integratie van het exportaspect in het hoger onderwijs, met name het

H.E.A.O. Voorts worden van overheidswege pogingen ondernomen om in het onderwijs op iniversitair niveau meer aandacht te doen schenken aan het thema exportmarketing. Uit efficiëncy- en doelmatigheidsoverwegingen wordt een verdere intensivering van de samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven nagstreefd. Daarnaast is van belang de coördinerende rol van de overheid via de Economische Voorlichtings Dienst binnen het centrale exportbevorderingsnetwerk en in de onderlinge samenwerking met particuliere bedrijfsleven-organisaties. Gezien het feit dat de Staatssecretaris van mening is dat voor wat betreft de inbreng van de zijde van het bedrijfsleven, de particuliere organisaties een nuttige initiërende en aanvullende functie vervullen en dat hun deelnemen in het centrale exportbevorderingsnetwerk dient te worden gecontinueerd, wil hij deze en andere vooraanstaande exportbevorderende organisaties centraal huisvesten. Het Ministerie van Landbouw en Visserij is bereid om ten behoeve van het Nederlands bedrijfsleven de kennis en ervaring die aanwezig is bij de onderzoekinstellingen, opleidingsinstituten diensten en directies op agrarisch gebied in te zetten.

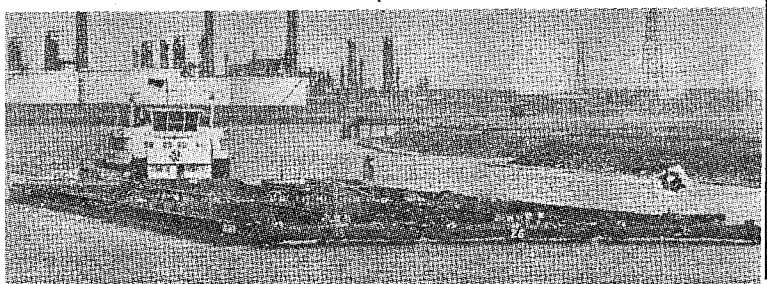
Export van middelgrote en kleine bedrijven.

Veel kleinere bedrijven zijn qua mankracht en financiële middelen niet of slechts incidenteel in staat te exporteren. Financiële ondersteuning van individuele bedrijven zal in dit soort situaties nauwelijks uitkomst bieden of wel neerkomen op een niet efficiënte inzet van middelen. Omdat door het gezamenlijk optreden door meerdere ondernemingen het opzetten van exportactiviteit wel binnen de mogelijkheden ligt, is de Subsidieregeling Exportbevorderende Samenwerking verbanden. Industrieel en Ambachtelijk Midden- en Kleinbedrijf in het leven geroepen. Deze subsidieregeling beoort het tot stand brengen van op de afzet in het buitenland gericht samenwerkingsverbanden door

middel van het verstrekken van een bijdrage in de daaraan verbonden exploitatiekosten gedurende de eerste drie jaren na de oprichting.

Een ander steunregeling is de Subsidieregeling Gebundelde Exportinitiatieven. Deze regeling richt zich op de ondernemingen die hun exportinspanningen willen intensiveren door het bewerken van verder gelegen markten. Door combinaties te vormen van producenten die langs dezelfde afzetkanalen worden verkocht, kunnen bedrijven een sterker exportpakket aanbieden.

Dit vormt een globaal overzicht van de wijze waarop staatssecretaris Wim Dik nu en in de toekomst aan het exportbeleid van de Nederlandse Regering gestalte wil geven. In de volgende Driemaster zal de JOVD-exportcommissie de exportnota van de Staatssecretaris aan de liberale beginselen toetsen. Mocht U belangstelling hebben voor de JOVD-exportcommissie, schroomt U dan niet U op te geven bij de voorzitter van de commissie: Marcel Gubels, Lage der A. 23A, 9718 BK Groningen. (050-140988)

ONBEVANGEN . . .

door
Caroline Loen

Maandagmiddag half vijf had ik op het binnenhof afgesproken met Robin Linschoten. Daar aangekomen kwam ik meteen in aanraking met één van de facetten van 't kamerleven: de vergadering waarin Robin zat was uitgelopen, het gesprek ging niet door...

Een nieuwe afspraak werd gemaakt en ik sprak, nu telefonisch, met het gloednieuwe en, zoals in bijna iedere krant te lezen is geweest, piepjonge kamerlid van de VVD.

"Mijn politieke loopbaan begon bij de JOVD Apeldoorn, waar ik zo'n tien jaar geleden lid van werd." vertelt hij. "Toen ik rechten ging studeren ben ik naar Amsterdam verhuisd en heb daar met enkele anderen de afdeling Amsterdam opnieuw opgericht. Deze was al enige tijd ter ziele. Ik werd voorzitter van de JOVD Amsterdam en na een tijdje werd ik benoemd tot Internationaal Secretaris van de JOVD. Na mijn HB-tijd werd ik Secretaris Generaal van de LYMEC." Toen hij zijn studie had beëindigd verhuisde Robin naar Dron-ten, alwaar hij zich meer op de VVD ging richten. Enige tijd geleden werd hij wetenschappelijk medewerker van de VVD-fractie.

ONBEVANGEN

Het feit dat je het jongste kamerlid bent zal aan de ene kant een voordeel voor je zijn, t.v.m. alle publiciteit die je er door krijgt. Vind je het echter aan de andere kant niet vervelend dat je steeds de Benjamin genoemd wordt?

"Ach, zoiets is van te voren te verwachten. Ik denk dat die publiciteitsstroom binnen een paar weken weer over zal zijn. Ik hoop dan meer beoordeeld te worden op mijn inhoudelijke werk. Voor de VVD is de extra publiciteit natuurlijk positief en de pers schijnt het een leuk onderwerp te vinden. Uiteraard behaal ik liever publiciteit met wat ik inhoudelijk doe, maar het stoort me niet."

Vind je niet dat een kamerlid meer levenservaring nodig heeft?

"Levenservaring is belangrijk, voor iedereen en dus ook voor een kamerlid. Het heeft echter ook voordelen dat een jonger persoon, met wat minder levenservaring, onbevanger tegen de zaken aankijkt. Het is een goede zaak dat de verschillende generaties in de fractie vertegenwoordigd zijn." De levenservaring van de wat oudere en de onbevangenheid van de wat jongere fractieleden vullen elkaar juist goed aan vindt Robin Linschoten.

Over de beslissing om zich kandidaat te stellen voor de kamerverkiezingen heeft hij niet lang na kunnen denken. "Het kwam allemaal nogal plotseling." Het kamerlidmaatschap zal zeker gevolgen hebben voor zijn privéleven verwacht hij. "In de komende jaren zal voor mij prioriteit nummer één de politiek moeten zijn, mijn privéleven zal wat meer naar de achtergrond gedrongen worden. Wat voor gevolgen dat in de praktijk zal hebben kan ik nu natuurlijk nog niet zeggen."

M.b.t. zijn werk: "Bij het kamerwerk hangt het erg van het onderwerp af of het accent meer op het individuele werk of op de samenwerking ligt. De VVD-kamerleden die in een bepaalde kamercommissie zitten vormen samen een fractiecommissie. Hierin vindt veel onderling overleg plaats. Bij uitgebreide en belangrijke onderwerpen wordt uitvoerig overlegd, bij wat minder belangrijke onderwerpen komt het meer op het individuele werk aan. In wezen zijn kamerleden allemaal kleine zelfstandigen, maar in zo'n grote fractie als de onze is een zeer goede or-

ganisatie nodig. We proberen zoveel mogelijk te werken met deze fractiecommissies."

PRESSIEFUNCTIE

De JOVD, zo zegt Robin, is de laatste jaren qua ledental wel vooruitgegaan, maar ze mag best weer wat meer de politieke pressiefunctie in gaar nemen die ze in het verleden had. Het is de afgelopen jaren vrij rustig geweest. Interne problemen zijn ten koste gegaan van de rol die de JOVD in het liberale kamp vervult. Volgens het oud-HBld mag de JOVD zich best wat kritischer opstellen.

• Robin Linschoten.

Even over het nieuw te vormen kabinet: "Een eventueel CDA/VVD kabinet zal een zeer breed maatschappelijk draagvlak hebben. Dat merk ik ook als ik overal in het land spreekbeurten hou. Er is erg veel instemming met de VVD-opvattingen. Ik denk overigens niet dat een CDA/VVD kabinet grotere problemen zal hebben met de vakbeweging dan een CDA/PvdA kabinet."

SAMENWERKING PVDA OP LANGE TERMIJN

Verwacht u iets van samenwerking met de socialisten op langere termijn?

"Op de lange termijn kan samenwerking tussen socialist en liberalen een zeer goede zaak zijn. Er zijn m.i. twee argumenten waarom de VVD de PvdA nooit moet uitsluiten van samenwerking. Ten eerste bestaat de kans dat het CDA uiteindelijk te klein wordt om een meerderheid te vormen met de VVD of de PvdA. Een tweede en veel belangrijker punt is,

Met de vraag hoe hij als mens is heeft Robin het even moeilijk, uiteindelijk zegt hij: "Ik ben een mens dat erg veel van gezelligheid houdt. Ik praat graag; als ik na een dag hard werken thuis kom vind ik het prettig met een stel kennissen uitgebreid te praten over hele andere dingen dan politiek." Zijn slechtste eigenschap is zijn ongeduldigheid. Over het vinden van zijn beste eigenschap doet hij langer. "Het is zo moeilijk zoiets over je zelf te zeggen." Dan heel bescheiden: "Misschien is mijn beste eigenschap wel dat ik redelijk goed kan luisteren."

HONDEBAAN

Laatste vraag: Wiegel kwam jong in de Kamer en was rond z'n dertigste leider van de VVD; Nijpels kwam jong in de Kamer en is nu op z'n 32ste leider van de VVD. Wat denk je gaat de geschiedenis zich wellicht voor de derde maal herhalen? Linschoten jong in de Kamer, rond z'n dertigste leider van de VVD?

"Het is niet te hopen voor de partij!" is zijn eerste reactie. Dan serieuzer: "Ik

kamerleden en op de respectievelijke momenten dat de partij een nieuwe leider nodig had waren beiden 'de aangewezen man'. De toekomst zal moeten leren of ik een goed kamerlid zal zijn en dan is het nog de vraag of ik op dat moment de aangewezen man ben. Ten derde weet ik niet of ik het ooit zal ambieëren. Ik geloof trouwens dat niemand ooit staat te springen om leider van een partij te worden als hij werkelijk weet wat het inhoud. Want echt, het is een HONDEBAAN....."

NADER BEKEKEN JOVD

Delfland

door Luc Pruyn

geprezen & verguisd

Door sommigen geprezen, door sommigen verguisd, dat geldt bij uitstek voor 75 mensen verspreid over een gebied dat zich uitstrekt van Maasland tot Leidschendam en Monster tot Nootdorp, tezamen de afdeling Delfland. Ons voornaamste organisatorisch kenmerk is de totaal doorgevoerde onderafdelingsstructuur, vanwege het grote afdelingsgebied en de soms moeizame communicatiemiddelen, met al zijn problemen om aan kader te komen maar tegelijk een waarborg voor de continuïteit van datzelfde kader. De structuur staat ook garant voor minstens vier werkgroepen gemeentepolitiek, waarnaast op afdelingsniveau ad-hoc commissies en een werkgroep Internationale Politiek functioneren. Dit halfjaar doen we experimenten met veel meer werkgroepen, huiskamerbijeenkomsten etc. om de betrokkenheid bij de liberale meningsvorming te vergroten, en om de politieke output te verhogen. Spreekbeurten, zelfs

van prominenten, bleken vaak statisch en van feesten maken wij geen JOVD-gewoonte. Wij vullen ons eenvoudige afdelingsblad (Delfland Magazine) met artikelen die wij een echt politiek-inhoudelijke draai proberen te geven, geen gewone of anti-vul-maar-in-verhaaltjes, geen domme kreten maar humoristische zinnen en een veelheid aan cartoons, ook als ze toevallig uit een linkse krant komen. Wij onderhouden goede tot zeer goede relaties met zowel VVD als D'66 afdelingen, wat onze eventuele invloed ten goede komt.

eenheidsworst

Flexibel willen we zijn, geen liberale eenheidsworst maar beargumenteerd, beredeneerd, steeds bereid tot discussie, die veelvuldig kan plaatsvinden omdat van elk probleem wel voor- en tegenstanders in onze afdeling zitten. Voor elk knelpunt of probleem willen we een liberale oplossing zoeken, en ook als zo'n probleem door linkse groepen wordt gemonopoliseerd willen wij ons

niet laten leiden door anti-gevoelens en het probleem negeren maar juist het monopolie trachten te doorbreken. Het liberalisme is een levenshouding, dat staan we voor, daar komen we voor in actie! We hebben een hekel aan het organisatorisch gerotzooi dat de JOVD nu achter zich heeft gelaten en dat slechts diende ten behoeve van individuele politieke carrières.

onafhankelijk

Wij hechten erg aan de onafhankelijkheid van de JOVD omdat dat toch de beste waarborg is voor een zelfstandige ontwikkeling tot liberale politieke verantwoordelijkheid. En wij vinden dat niet strijdig met een gevoel van verbondenheid met welke liberale partij dan ook! We zorgen er altijd voor met een ruime delegatie op een congres aanwezig te zijn. Wil je eens kennismaken, spreek ons dan gewoon aan. Een exemplaar van de Delfland Magazine hebben we ook vast nog wel over!

DEAR READER

We have the distinguished honour of being members of the committee formed to raise the five million guilders to place a statue of Joop den Uyl in front of the house of parliament.

This committee was in quite a quandary about selecting the proper location for the statue. It was thought unwise to place it beside a statue of George Washington who never told a lie, or besides a statue of Lloyd George who never told the truth, since Joop den Uyl could never tell the difference.

After careful consideration we thought it would be a good idea to place it beside a statue of Christoffer Columbus, the greatest socialist of them all, in that he started out not knowing where he was going and on returning didn't know where he had been, and did it all on borrowed money.

If you are one of the citizens, who has any money left after paying your taxes, we expect a generous contribution from you for this very worthwhile project.

Yours sincerely,

The committee of the Joop den Uyl Fund.
Bank Account: 42.06.25.453.

motel hoogveen

in alle rust vergaderen, met alle comfort, in een modern motel.

Motel Hoogveen in het kort:

- 40 comfortabele kamers met eigen bad, douche en toilet
- Plaisirs: service, specialiteiten, hollands dagschoon en de oude wettelijke open tafel in restaurant A la Table d'Hôte
- Zalen voor vergaderingen, recepties, diners en andere bijeenkomsten
- Hulpdiensten als flipovers, overheadprojector aanwezig

seminars, vergaderingen
dagvergaderarr. v.a. f. 2250 p.p.
incl. koffie, thee en lunch, geen zaalhuur
meerdere vergaderarr. f. 80.-p.p.
incl. overnachting, lunch, diner, ontbijt, koffie en thee.

IDEAAL GELEGEN VOOR
MIDDEN EN NOORD NEDERLAND
aan de A-28 amersfoort-groningen
ter hoogte van het klaverblad
hoogveen.

EEN OASE VAN
VRIENDELIJKHEID!

Bowlingcentrum met 10 banen (AMF),
bar, eetcounter en dartschool.

RESERVERINGEN: MATHUSENSTRAAT 1, 7307 AP HOOGVEEN, TELEFOON 05280 83303, TELEX 42639 MOHGVNL

POLITAKTIEK

door Atzo Nicolai

OOSTINDISCHE WATJES

De stembus heeft gesproken, zoals dat heet. En nogal luid en duidelijk denkt de onschuldige kiezer. Maar dan is hij toch iets te onschuldig, de politici weten beter. Wat die stembus allemaal schijnt te zeggen, je staat er van te kijken. Eerst bouwen ze samen ijverig aan de toren van het landsbe- lang, maar zodra de verkiezings- uitslag bekend wordt ontstaat telkens weer een babylonische spraakverwarring.

"De kiezer heeft duidelijk het kabinetsbeleid afgewezen en ge- kozen voor links beleid door de PvdA te belonen voor het uit de regering stappen" zegt PvdA- voorzitter Max van den Berg op een partijraad in Zutphen. Gekozen voor een links beleid? Als ik alle linkse partijen bij elkaar optel (inclusief D'66 en EVP) zie ik een achteruitgang ten opzichte van de kamerver- kiezingen van '81 van 8 zetels, terwijl rechts (inclusief CDA) met 8 zetels vooruit gaat. Beloning voor het opstappen? De PvdA, die het kabinetsbeleid fel bestreed, is drie zetels groter geworden, maar de VVD, die er veel positiever tegen- over stond, en het 'gedoogde', maar liefst 10.

"Nee" zegt de VVD "de uitslag

laat duidelijk zien dat de kie- zer een versterking - namelijk met de VVD erbij - van het hui- dige kabinetsbeleid wil." Het is ook hier weer even "duide- lijk" wat "de kiezer wil". Maar gemakshalve wordt even vergeten dat er bij de laatste verkie- zingen maar twee partijen ver- loren hebben (afgezien van de PPR die haar restzetel weer kwijt- raakte) namelijk de beide rege- ringspartijen, in totaal zelfs 14 zetels.

Den Uyl kiest de laatste Sta- tenverkiezingen om de voor hem gunstigste vergelijking te kun- nen maken en rekent voor dat CDA, D'66 en VVD samen 7.5 % verloren hebben. Hij vindt dat de kiezer dus zeker niet wil dat die partijen samen gaan regeren. Verder heeft hij het vooral over het belang van het her- stel en de eerste plaats van zijn partij. Maar na de kamer- verkiezingen '81 verklaarde hij voortdurend dat het ver- lies van de PvdA wel jammer was, maar niet zo erg (het ging wel om 9 zetels) omdat het veel belangrijker was dat CDA en VVD hun meerderheid waren kwijt geraakt. Tja, dat is geen spraakverwar- ring rond een stembus, dat zijn watjes in de oren. Oost-

indische watjes.

Leuk om te zien hoe D'66 tel- kens wordt ingedeeld bij de "vijand". Om een verlies van die vijand te kunnen voorre- kenen. Den Uyl stopt het bij CDA en VVD, de VVD bij de PvdA. De hoofdredacteur van het blad van de VVD schrijft dat een van de belangrijkste gegevens van de uitslag is, dat de kiezers de "combinatie PvdA-D'66" 8 zetels hebben laten verliezen.

"PvdA en CDA zijn nu niet meer zoals bij de vorige verkie- zingen door de kiezer tot el- kaar veroordeeld." Ik heb nooit begrepen wat daarmee bedoeld wordt. Hoe kan je nu aan de grote van een partij zien met wie de stemmers wil- len samenwerken? Wat moet ik me bij zo'n "veroordeeling" voorstellen: Jan schiet op de morgen van de verkiezingen even zijn buurman aan: "Zeg Kees, ik ga zo PvdA stemmen en ik had gedacht, als jij nou CDA gaat stemmen kunnen we die partij- en misschien tot samenwerking met elkaar veroordelen."

De lijsttrekkers van de klei- ne linkse partijen weten dat veel meer mensen achter hun ideeën staan maar niet op hen stemmen vanwege het "grote partijen-effekt". Een mooi toverwoord bij het vertalen

van een uitslag. Als we nu de opkomst van de Centrupar- tij nog verklaren met het "kleine partijen-effekt" zijn we weer een stuk wijzer.

Van Agt wijt het verlies van de CDA geheel aan de loyalisten: de CDA-stemmers staan helemaal niet achter hun ideeën en willer gewoon dat er samen met de VVD geregeerd wordt. Maar mevrouw Ubels lijsttrekster van de E.V.P. (het links ont- snapte geweten van het CDA) weet dat het CDA verloren heeft om- dat er juist te weinig ruimte voor het loyalisme was, daarom is de EVP ook zo opgekomen.

In al dit tegenstrijdige gekra- keel hebben het IKV en Pax Christie met hun stemadvies ge- lukkig grote duidelijkheid ge- schapen. Als je tegen kruisra- ketten was moest je links stem- men, als je er voor was rechts (inclusief D'66). Een degrada- tie van algemene verkiezingen tot een "kruisrakettenreferen- dum" zoals Bart Tromp het in het Parool uit drukte.

Vol spanning werd de uitspraak van het IKV verwacht: "de kie- zer wil duidelijk wel/geen kruisraketten", en aangezien de tegenstemmers in zetels uitge- drukt met 56-94 van de voorstem- mers verloren hebben zou dat dan "...wel kruisraketten" worden.

Maar nee, nu wordt er gezegd zoals onlangs door een spreker bij de actie bij 't Harde dat "de aanbevolen partijen niet gewonnen hebben en de kiezer dus (!) de kernraketten geen rol heeft laten spelen bij zijn keuze, maar nog minstens even sterk tegen plaatsing is" (luid applaus uit de menigte). Voor zo'n stembusvertaling zijn Oostindische watjes onvoldoende vermoedelijk is hier sprake van volledige doofheid.

Als de vredesbeweging de politi-

ci niet kan helpen zijn er al- tijd nog de werkgevers- en werknemersorganisaties. Wim Kok van de FNV ziet het inderdaad heel helder: "Het kabinetsbeleid is inzet geweest, dat is afgewezen, dus het is vreemd om het versterkt voort te zetten met de VVD". Misschien twijfelt hij zelf toch even: dan ook maar een watje in het linkeroor en een dreigement erop laten volgen: "Als er geen PvdA-CDA-D'66 kabinet komt vrees ik een mij- nenveld van sociale conflicten". Een CDA-VVD-kabinet is nu in aantocht dus die watjes kan hij mooi inhouden tegen al de komende ontploffingen.

VNO voorman Van Veen met een al even fijne neus voor "de volkswil" meent dat de kiezers juist het huidige beleid ver- sterkt willen voortzetten. Maar misschien is zijn voor- naamste motivering: als ik nou het tegenovergestelde van Kok zeg moet het wel in de buurt van de waarheid komen.

Ik heb acht september j.l. ook een hokje rood gemaakt en ben dus eigenlijk ook "kiezer", maar voor zover ik me kan her- inneren hebben geen van de bo- vengenoemde beweegredenen en wensen bij mij een rol ge- speeld. Ik wilde alleen maar dat mijn partij zo groot moge- lijk werd en zoveel mogelijk invloed zou krijgen, maar die wens is natuurlijk wel erg simpel. Ja, ik ben blij dat de politi- ci mij uit kunnen leggen hoe ik tot die keuze gekomen ben en wat ik verder allemaal wil.

EVENEMENT!!

Zaterdag 13 november organiseert de JOVD afd. Amsterdam een spectaculaire HOCKEY WEDSTRIJD in het Wagner-stadion (Amster- damse Bos, Amstelveen) om 19.00 uur tussen "bedrijfsleven in spē" en "VVD in spē".

NIJENRODE - JOVD

met als spelers: twee leden van het Nederlands Elftal: Pierre Hermans en Roderik Bouman, en vele prominenten uit de JOVD: Frank de Grave, Robin Linschoten, Jules Maaten, Hans de Haan, Jaap v.d.Weyde, Derk Kapelle enz. enz. Ook Ed Nijpels zal aanwezig zijn!

Vanaf 20.00 uur die avond is er GROOT FEEST in een disco in de spannendste buurt van A'dam: de Toyshop, Oude Zijds Ach- terburgwal 220 met o.a. een optreden van Nico Haak.

Voor een slaapplek wordt gezorgd als je je van te voren op geeft bij het secretariaat afd. A'dam: Carolien Harrems, 020- 443619, Mensinge 52, 1083 HD Amsterdam.

hockey + feest !!

RESPONS GEVRAAGD!

Als redactie van dit blad zijn we zo nu en dan toch echt wel benieuwd naar wat onze le- zers van dat blad vinden. (Ui- teraad zeggen we zoiets pas als we vinden, dat we (ein- delijk) weer eens een accep- tabele editie in elkaar heb- ben gedraaid.)

Niet alleen reacties trouwens. Wat nog veel belangrijker is: we zitten te springen om arti- kelen die geschikt zijn voor publicatie in DRIEMASTER. Dat

betekent: geen uittreksels van scripties of (quasi-)weten- schappelijke werken van ande- ren. Wel vlot geschreven stuk- ken. Een eigen mening is ook nooit weg. En bovendien: je hoeft het helemaal niet eens te zijn met wat er nu alle- maal in die DRIEMASTER wordt geschreven! Pak eens die pen en laat weten wat je ervan vindt! DRIEMASTER is er ten- slotte niet voor die paar au- teurs, die er regelmatig in publiceren, maar vooral voor haar publiek. We rekenen op voldoende respons. Afspro- ken?

PRIKBORDJE

Op vrijdag 1 oktober jongst- leden zijn - gôh, hoe heten ze ook al weer - Olaf Jan Oomes en Elisabeth Kanis in het hu...getrouwd. Frank de Grave, lid van de amsterdam- se gemeenteraad en van de Tweede Kamer, verbond het paar in de echt. (Mooi, he. Maar heeft die jongen niet wat beters te doen?) Jongens, proost op de goede afloop, hè!

Olaf en Elisabeth zijn trouwens niet de enige, zo vernamen wij uit betrouwbare bron. Erik-Pi- eter Vlaanderen en Liliane Langhout gingen hen ergens in augustus al voor. Wanneer pre- cies? Dat konden we zo gauw niet achterhalen, want op het Algemeen Secretariaat hing geen kaartje meer. Ook jullie, als jullie dit überhaupt nog le- zen! - van harte gefeliciteerd

Rob van de Pas is inmiddels binnen het redactieteam een treedje omhoog geklauterd. (Zie colophon.) Blijkbaar bevalt zijn nieuwe functie hem niet voldoende, want Rob heeft inmiddels zijn ontslag ingediend. (Echt waar? Voor degenen, die het vertrek van deze meester op de vier- kante centimeter en weergalo- ze prikboardfiel ten zeerste betreuren, bestaat de mogelijk- heid van hun afhankelijkheid blijk te geven door - simpel- weg - voor voldoende Prikbord- materiaal te zorgen. Of is het al te laat, Rob? Afijn, lezers, U weet wat U te doen staat!

Alles over de nieuwe ziektekostenverzekering voor studenten (universiteit, hogeschool, HBO) tot 30 jaar:

Informatie bij:

Makelaars en assurantiekantoor Veltkamp, Kerkplein 1, Hattem. (Gld.) voor midden Nederland. telefoon 05206-1812

Makelaars en assurantiekantoor Houwing, Heerestraat 21, Roden. (Dr.) voor noord Nederland. telefoon 05908-19748

Politiek

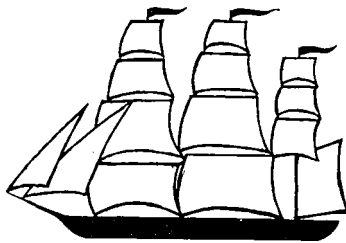
door Wiljan Loomans

"CDA en VVD zijn het eens gewor- den over het vraagstuk van de kernwapens." Tenminste, zo stond het in de krant. Hoe "eens" zijn ze het dan wel? Ook dat stond erin: "in een nieuw regeerakkoord zal in de eerste plaats worden uitgegaan van de resultaten van het ontwa- peningsoverleg tussen de VS en de Sowjet-Unie in Genève." Maar...wat nu als dat overleg geen concrete "resultaten" op- levert? De krant weet: "Dan zal een nieuw kabinet zich beraden over de dan te volgen gedragslijn. Een defi-

nitief standpunt over het al dan niet plaatsen van nieuwe kernwa- pens zal niet in het regeerac- koord worden opgenomen." Maar...? Dus...dan beginnen ze opnieuw? En ik maar denken: "He, geluk- kig, ze zijn het eens..."

DRIEMASTER

OPINIEBLAD VAN DE J.O.V.D. - VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR - JAARGANG 34, NR. 8, NOVEMBER 1982

FORMATIE

Als je even niet oplet dan gebeuren er de vreemdste dingen. Dachten wij na de laatste verkiezingen nog aan een zoveelste kabinet Van Agt nummer zoveel, blijkt deze persoon niet te opteren voor het premierschap. Dit is niet de enige verrassing die kleeft aan het verse regeerploegje dat op vier november bij onze kwien op de stoep stond. Het scenario lag klaar: het werd een low-budget speelfilm. De spelers moesten dus zelf voor de jolijt zorgen. En dat terwijl er de laatste tijd al zoveel Nederlandse films op de markt zijn gebracht. Een recensie.

Nadat Lubbers en Nijpels het eens waren geworden over de inhoud van het regeerakkoord kon begonnen worden aan het invullen van de ministersposten (het CDA ging bemannen, de VVD bemensen), zoals dat tegenwoordig zo leuk heet.) Het maken van een regeerakkoord lijkt me een helse klus, want juist als het stuk af is, zijn er weer allerlei nieuwe ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld de bekende financiële tegen- en meevallers. Verder blijken dat soort stukken om de een of andere reden altijd voor tweemaal (tegenovergestelde) uitleg vatbaar. Daarom is het bemensen van de regeerploeg minstens zo belangrijk als dat akkoord.

NIEUW! FRIS!

In het nieuwe kabinet zitten een aantal (vijf) mensen zonder parlementaire ervaring. Dat hoeft echter geen beletsel te vormen voor een vruchtbaar ministerschap, want ook mannen als Van Agt en Duisenberg kwamen als nouveauté in de Haagse politiek, en je moet de mensen op hun daden beoordelen, nietwaar? In het PvdA/CDA/D'66 kabinet zaten veel meer bekende politici. Die konden elkaar evenwel niet luchten of zien, het is dus nog niet zo gek, al die nieuwe mensen.

Open brief aan VVD

In een persverklaring van 22 oktober j.l. en in een open brief aan de VVD-fractie, drie dagen later, heeft het Hoofdbestuur van de JOVD een aantal kanttekeningen geplaatst bij het (toen nog) ontwerp-regeerakkoord. Een mengeling van schouderklopjes en opgeheven vingertjes, zo zou ik de brief kunnen typeren. Met name het voorgenomen beleid ten aanzien van jongeren verontrust het Hoofdbestuur zeer, terwijl daarnaast naar de mening van de JOVD fundamentele liberale beginselen in, zo heet het, "gevaarlijke nevelen" zijn gehuld.

GELIJKE BEHANDELING

Het Hoofdbestuur noemt het een goede zaak, dat de VVD een 'follow up' uit de onderhandelingen met het CDA heeft weten te behalen wat betreft het Voorontwerp van de Wet Gelijke behandeling. Maar: de formulering in het concept-regeerakkoord vindt het wel "bijzonder vaag". "Betekent het 'buitengewoon ernstig nemen van kritiek uit de samenleving', dat ook de onaanvaardbare negatieve geluiden, met name uit de behoudende hoek van het CDA, verdisconteerd zullen worden in het nieuwe akkoord?", zo vraagt men zich geschrokken af. Men eist dan ook dat wordt vastgehouden aan de uitgangspunten van het huidige voorontwerp, wil de doelstelling ervan niet

door
Wim Fels

Het is verder wat wonderlijk te moeten constateren dat de ministersposten schijnbaar willekeurig over de gegadigden zijn verdeeld. De Ruiter, een relativerend politicus die het goed deed op justitie wordt ingezet op de post van defensie. Verder kan afgevraagd worden wat Mevrouw Schoot die deskundige op allerlei gebieden (zoals onderwijs) is, gaat doen op een haar onbekend terrein als ontwikkelingssamenwerking. Wat is de reden van het vertrek van De Koning naar de post sociale zaken? Dat op een moment wanneer er voor juist dat departement onrustige tijden aanbreken, zoals de te verwachten arbeids-onrust. Zo ook de benoeming van de diverse staatssecretarissen. Wie Ploeg op defensie had verwacht zal zeker vreemd opkijken van de benoeming van parlementair redacteur Schwieter, daarover straks meer.

ZAKEN ZIJN ZAKEN

Veel van de nieuwe ministers zijn direct of indirect afkomstig uit het bedrijfsleven. De aanduiding met de term 'zakenkabinet' is dan ook vrij voor de hand liggend. Minder voor de hand liggend is het dan ook, dat

• Nieuwe fractie

de vakbeweging zich rustig houdt in deze tijden van adempauzes en looningrepen. Het is natuurlijk wel zo, dat de contacten van Lubbers met de vakbeweging stukken beter zijn dan die van Van Agt. Dat is echter lang niet voldoende voor een goede dialoog. Dat weet men bij het CDA drommels goed; het is dan ook vreemd dat de traditie van het CDA om een goede zij het een gevoelsmatige band te hebben met de vakbeweging. Wie de dialoog met hen zal mogen gaan voeren blijft een verrassing.

LEEGLOOP

Bij de VVD heeft men het doorschuiven van kamerleden naar de regering weten te beperken. Dit moest ook wel, gezien de

enorme verkiezingswinst die deze partij behaalde. Bij het CDA liggen de zaken wat anders. Na het vertrek van hun aanvoerder Van Agt. Tussen twee haakjes: is het U ook opgevallen dat de CDA-achterban, het kader zogezegd, zijn vertrek voor zoete broodjes nam, en het gepleegde bedrog op de koop toe? VVD-ers zouden anders gereageerd hebben als Nijpels na de verkiezingen in de Tweede Kamer gingen zitten wachten op een benoeming tot Commissaris der Koningin in een onzer provinciën. Nu Lubbers dus doorgeschoven is, en de fractie in de Kamer overgelaten wordt aan Bert de Vries, is het maar afwachten hoe de CDA-fractie zich op gaat stellen. De ervaring leert dat in CDA-VVD kabinetten het

CDA zich wat linksiger gaat opstellen. Hoe de vleugels zich gaan opstellen zal bepalend zijn voor de houding naar het kabinet in het algemeen. Of deze de Vries de bindende figuur in deze fractie zal zijn, zoals Lubbers dat jaren geweest is, dat valt te bezien. Een nieuwe aanval van loyalitis zou het kabinet in grote moeilijkheden kunnen brengen. De befaamde kernwapenkwestie zou weer het struikelblok kunnen worden. Of de historie van het vorige CDA-VVD kabinet zich zal herhalen, waarbij de liberalen de meest enge drankjes moesten slikken (Appellatie CDA Controlee), dat zal moeten blijken; of het kabinet de rit van vier jaar uitzit?

JONGEREN

Jongerenorganisatie als zij is, toont de JOVD zich verder "geschrokken" van het voornemen om jongeren tussen de 18 en 23 jaar, die 6 maanden werkloos zijn geweest, niet onder een WWV-regeling te laten vallen

maar direct te confronteren met de Bijstand. Dat is volgens het Hoofdbestuur naast de voorgenomen bezuinigingen op het Jeugdloon een te groot offer voor jongeren in die leeftijdsklasse. De lasten dienen immers

• Vervolg op pagina 2

In dat kader wijst men er ook op dat in het concept niets vermeld staat over een departementale werkgroep die het overheidsbeleid ten aanzien van discriminatie van homoseksuelen zou moeten gaan onderzoeken, gericht op beleidsvorming in de nabije toekomst. Dat was namelijk een voornemen in het VVD-urgentieprogramma. De JOVD-hoofdbestuurleden gaan er dan ook vanuit dat het daarmee niet bij een voornemen is gebleven.

INDIVIDUALISERING

In de verklaring en de brief signaleert het Hoofdbestuur verder, dat de individualiseringsgedachte alleen tot uiting komt in het voorgenomen fiscale beleid. De JOVD is echter van mening dat tevens op het vlak der sociaal-economische wetgeving, in het personen- en familierecht en in het onderwijs krachtig gepleit moet worden voor het opheffen van ongelijkheden tussen man en vrouw. Ze constateert, aldus de stukken, dat het bovenstaande blijken de beloften in het VVD-urgentieprogramma ook uitgangspunt van de VVD-beleid zal blijven.

door
Wiljan Loomans

verdwijnen "in een poel van vervaarlijk maatschappelijk drijfzand". (Inmiddels lijkt in de definitieve versie van het regeerakkoord deze eis te zijn ingewilligd.) Het JOVD-Hoofdbestuur is daarnaast met de VVD van mening dat een Wet Gelijke Behandeling effectief moet zijn. Dat betekent in haar ogen, dat zo'n wet niet louter en alleen op mentaliteitsverandering gericht moet zijn. "Daadwerkelijke veranderingen zijn hard nodig. Formele vastlegging alleen is niet voldoende", schrijft het Hoofdbestuur.

- Ik word lid (geboortedatum:)
- Ik wil donateur worden
- Ik wil abonnee van DRIEMASTER worden en zal het abonnementsgeld (fl. 27,50) met de toegezonden acceptgirokaart voldoen
- Ik wil graag meer informatie over de JOVD ontvangen

Naam:

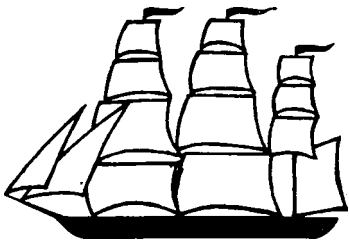
Adres:

Postcode:

Plaats:

Handtekening:

Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie
Nieuwe Zijds Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
(020) 24 20 00

COLOFON

DRIEMASTER

Het schip van de vrijheid voortgestuwd door verantwoordelijkheid, verdraagzaamheid en sociale rechtvaardigheid.

REDACTIEADRES:

Mr. D.U. Stikkerhuis
N.Z. Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
020-242000

REDACTIE:

Hoofdredacteur:
Wiljan Loomans
Noorderstraat 20
1621 HW Hoorn
02290-14604

Eindredacteur:

Wim Fels
Van der Goesstraat 4
3521 TL Utrecht
030-939981

Redacteur Verenigingsnieuws:

Caroline Loen
Sijmen Grootstraat 22
1135 HN Edam
02993-62515

Internationaal Redacteur:

Albert Berens
Abel Tasmanlaan 12
2803 GK Gouda
01820-20113

Redacteur Algemene Politiek:

Atzo Nicolai
Churchilllaan 203-3
1078 EB Amsterdam
020-728835

HB-Auditor:

Joost van Gilse
Jac. van Beijerenlaan 65
6213 JB Delft
02159-11960

SLUITINGSDATUM KOPIJ:

10 december 1982

DRUKWERK:

Ebel Noorman B.V.
Groningen

Medewerking werd tevens verleend door Carolien Harrems.

HOOFDBESTUUR:

Voorzitter a.i./
Vice Voorzitter Politiek:
Eric Brinkmann
Struisenburgdwarsstraat 194
3036 AW Rotterdam
010-116068

Vice Voorzitter Organisatie:

Frank Rohof
Hengelostraat 225 A
7521 AC Enschede
053-358954

Algemeen Secretaris:

Joost van Gilse
Jac. van Beijerenlaan 65
6213 JB Delft
02159-11960

Internationaal Secretaris:

Jules Maaten
Herengracht 358
1016 CH Amsterdam
020-277618

Penningmeester:

Hans Veltkamp
Kerkplein 1
8051 GH Hattum
05206-41812/41798/43460

Tweede Secretaris:

Meint Waterlander
Spilsluizen 24 zz
9712 NT Groningen
050-143005

Niet nu met PVDA Peter Elzinga

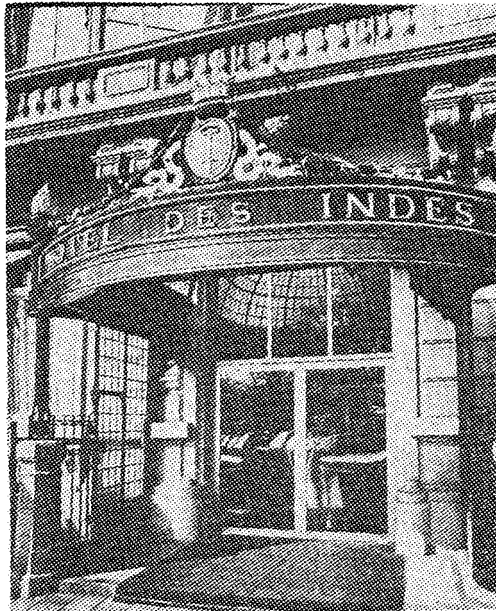
Op de voorpagina van Driemaster nummer 7, van oktober '82, prijkte de volgende tekst: JOVD tegen VVD-blokkade. Ik was teleurgesteld dit van het hoofdbestuur te moeten vernemen. Het is bekend binnen de JOVD, dat bepaalde mensen zeer warm lopen voor het idee om samen met de PVDA een vruchtbare samenwerking aan te gaan of gesprekken in die richting te laten plaatsvinden. Ook Roelof Houwing was een bekend pleitbezorger daarvan en meende zelfs, dat de VVD en de PVDA al rijp waren voor zo'n samenwerking. VVD-fractieleider Nijpels, al jaren lang lid van de Des Indes gespreksgroep, heeft altijd verkondigd dat de VVD toenadering moest zoeken tot de PVDA. Persoonlijk ben ik van mening dat dit op zichzelf een zeer prijzenswaardig idee is. De PVDA vertegenwoordigt een grote groep mensen in ons land, reden genoeg om die mogelijkheid van samenwerking met de PVDA t.z.t. serieus te onderzoeken. Alleen vraag ik mij af, of wij thans toe zijn aan zo'n liberaal/socialistisch verbond. Ik meen van niet. Ik noem daarvoor de volgende argumenten: de PVDA heeft zich in het verleden sterk geïsoleerd, zowel t.a.v. de VVD als van het CDA, en zelfs ook van haar voormalige bijwagen D'66. Dat werd overduidelijk in het kabinet Van Agt II. Maar ook na de verkiezingen van 8 september zette de PVDA zichzelf buiten spel. Kernpunten daarbij waren de

• Hotel des Indes

genoemd heb. Nijpels had voor de verkiezingen echter beloofd de formatie zo kort mogelijk te houden, en dat hij uit was op een VVD/CDA coalitie. Iets waar Van Kemenade logischerwijze het laatst aan dacht. Nijpels brak toen de gesprekken af met Van Kemenade, niet onvriendelijk maar een terechte en juiste beslissing gezien zijn uitspraken voor de verkiezingen. Maar ook omdat veel mensen de VVD hebben gesteund om die coalitie CDA/VVD

verschillen omtrent Vrede en Veiligheid. (het al dan niet laten van kruisraketten) de middenschool van Van Kemenade en het grootste struikelblok, het sociaal-economische beleid. Op dit laatste punt, viel zoals bekend de coalitie CDA/PVDA/D'66 uiteen. Toen Van Kemenade na de verkiezingen tot informateur werd benoemd, was te verwachten dat er een zeer lange formatieperiode zou komen, gezien de grote verschillen die ik eerder

tot stand telaten komen en een kans te geven. Ook de meerderheid van het CDA liet bij monde van Van Agt vóór de verkiezingen al doorschemeren het liefst met de VVD te willen regeren. Nijpels heeft dus eigenlijk gehoor gegeven aan de wens van de kiezer, de liberale kiezer wel te verstaan die zich in meerderheid uitsprak voor een CDA/VVD coalitie. De stagnatie die vrijwel zeker was ontstaan bij de informatie, door ellenlange gesprekken en programmatische onderzoeken van Van Kemenade is nu gelukkig voorkomen door het optreden van Nijpels die er voortijdig een einde aan maakte. Gezien deze feiten is het voor mij onbegrijpelijk dat de heer Brinckmann, als hopelijk realistisch denkend mens, deze handelwijze van Nijpels heeft afgekeurd, en dit bovendien als JOVD heeft onderstreept. Het getuigd van een slechte politieke anticipatie. Tenslotte wil ik nog opmerken dat de deur waarschijnlijk gesloten blijft voor de PVDA zolang zij zich niet echt realistisch opstelt. En alle goed bedoelde woorden om een toekomstige samenwerking met de PVDA aan te gaan, zijn alleen levensvatbaar als er sprake zou zijn van programmatische overeenkomsten op essentiële punten. In de huidige situatie is dat overduidelijk niet het geval. Dus realisering van de grote JOVD hoofdbestuur-droom zal daarom nog lang op zich laten wachten, vrees ik.

• Vervolg van pagina 1

evenredig verdeeld te worden. Ten aanzien van jongerenhuisvesting biedt het concept-regeerakkoord naar de mening van de JOVD te weinig houvast. "Er wordt geen woord in het concept-regeerakkoord gerept over de huisvesting van een- en tweepersoonshuishoudens en woongroepen, terwijl hieraan een duidelijke behoefte is in vooral de grote steden." (Weliswaar circuleert een getal van 19000 eenheden, maar het is volstrekt onduidelijk voor wie die bestemd zijn: voor jongeren, voor dertigers, veertigers, vijftigers of voor anderen?)

ARBEIDSTIJDVERKORTING

Kanttekening ook bij de passage over arbeidstijdverkorting: CDA en VVD blijken daarvan weinig te verwachten. Wel kunnen bij de overheid en de gesubsidieerde sectoren jongeren aangesteld worden, die dan maximaal 32 uur mogen werken met een evenredige vermindering van loon. (Ook hier dus een beknotting op het jeugdloon.) De brief: "Het is een goede zaak dat getracht wordt via een kortere werktijd (niet alleen bij de overheid) arbeidsplaatsen te scheppen. Dit is één facet van een rechtvaardige en meer evenwichtige aanpak van het werkloosheidsprobleem." Maar, zo gaat het stuk verder, "het dient niet puur en alleen op basis van leeftijd te geschieden. Het stimuleren van jongeren én ouderen om te kiezen voor kortere werken is een betere en meer rechtvaardige weg." Iedereen heeft immers het recht om zich via arbeid te ontplooiën. Daar moeten de mensen op

gewezen worden. "Morele verantwoordelijkheid zal een positieve druk uitoefenen op een vrije keus. De kans is op deze manier waarschijnlijk dat er op breder vlak banen bijkomen", meent het JOVD-Hoofdbestuur.

JEUGDWERKPLAN

De JOVD toont zich verheugd over het feit dat in het concept-regeerakkoord veel aandacht wordt besteed aan een jeugdwerkplan. Het plaatst echter een groot vraagteken bij de in de betreffende passage genoemde 'scholingsplicht'. Hier zou uit opgemaakt kunnen worden dat de opvatting bestaat dat jongeren ongemotiveerd zouden zijn en niet bereid te zoeken naar werk of vervolgscholing. Het Hoofdbestuur meent echter, dat het merendeel der jongeren wel degelijk alles in het werk stelt om aan de slag te komen of vervolgscholing als alternatief kiest. "Elke vorm van feitelijke of morele verplichting is zinloos en niet liberaal. Verplichtingen zullen een averrechtse werking hebben", schrijft het JOVD-presidium verantwoordigd.

EMANCIPATIE

Tenslotte benadrukt het Hoofdbestuur van de JOVD dat zij het volharden van de VVD in haar pogingen een coördinerend bewindspersoon voor emancipatiezaken te krijgen, van harte onderschrijft. Zoals bekend is die volhardendheid niet voor niets geweest: in de persoon van mevr. Kappeyne van de Coppello is immers een dergelijke bewindsvrouw aangesteld.

D.H.M. Dental Depot

Leverancier van tandheelkundige benodigdheden

- * Wij verzorgen de totale inrichting van Uw praktijk
- * Ruim assortiment handinstrumentarium verbruiksmaterialen
- * Bel eens: 05910-13915 te Emmen

Documentatiemap met uitgebreide informatie ligt voor U klaar

Haagjesweg 263
Postbus 138
7800 AC Emmen

Het onderwijs is woest

door
Wiljan Loomans

Er woedt een storm in het onderwijs. En als er wat betreft de bezuinigingsvoorstellen ten aanzien van dat departement niets veranderd is in de periode tussen het schrijven van dit artikel en het verschijnen van dit blad liggen een groot aantal scholen op het moment dat U dit leest "plat". Want de mensen in het onderwijs zijn woest. Van hoog tot laag, van klein tot groot, van openbaar tot protestants-christelijk, ze pikken het niet langer. DRIEMASTER zet eens op een rij wat de redenen zijn, die tot deze grote onrust hebben geleid.

GAT VAN PAIS

De laatste jaren lijkt de onderwijsbegroting in het teken staan van, wat wel wordt genoemd wordt, "uitermate merkwaardig knutselen". Op de een of andere manier slaagden de opeenvolgende ministers (Pais Van Kemenade, en Deetman) er niet in hun collegea's, onder wie die van financieën, te overtuigen van de eigenaardige samenstelling van de onderwijsbegroting: 15% materiële kosten, tegen 85% kosten in de salarissfeer. Het gevolg: een groot aantal boekhoudkundige 'trucs' van minister Pais naast een plan tot het extra korten van de onderwijssalarissen. Daartegen werd, zoals bekend, met succes door alle onderwijsbonden stelling genomen. Zo ontstond het gat van Pais. Van Kemenade nam dat groten-deels over. Minister Deetman kwam daardoor in de laatste begroting te zitten met een tekort van 278 miljoen. Hij presenteerde de rekening van dit falend beleid aan de mensen van het onderwijs.

KORTINGSWET

In de eerste plaats wil de minister met een Wet Interimhouding Salarissen Onderwijspersoneel komen, waardoor 1,65% extra gekort kan worden op de salarissen van het onderwijspersoneel. Dat is niet een kwestie van "minder meer", neen, men krijgt gewoon minder uitbetaald. De onderwijsgevers zouden dus op z'n minst driedubbel moeten inleveren: ten eerste geldt ook

voor hen het algemene matingsprogramma, dat voor iedereen geldt; ten tweede vallen ze onder de reeds genomen maatregel van 1% korting

strekt onduidelijk is waarom alleen juist daar de rekening gepresenteerd wordt voor het gat in de begroting. Onderwijs is een algemene voor-

• Kwaliteit van onderwijs op het spel

op de prijscompensatie van inkomens in de collectieve sector; en ten derde dan deze extra korting. Gezien het huidige inflatietempo kan dit totale pakket erop neerkomen, dat in feite een heel maandsalaris moet worden ingeleverd. Opgemerkt moet daarbij worden dat de minister al in juni een nota herstructurering Onderwijssalarisstructuur uit heeft gebracht. Ook dit voorstel is door de onderwijsbonden als bezuinigingsvoorstel ontkend. Merkwaardig is daarbij overigens, dat de minister tijdens de behandeling van de begroting heeft verklaard dat, zodra de opbrengst van de wijziging in de salarisstructuur hetzelfde zal zijn als de opbrengst van de 1,65% korting, de kortingswet van de baan is. Dat is merkwaardig, omdat die nota dus aan de ene kant een cruciale rol speelt, waar het gaat om de kortingswet, terwijl ze aan de andere kant nog niet in het overleg tussen de minister van Binnenlandse Zaken en de ambtenarenbonden over de ambtenarsalarissen is gebracht.

BRANDWEERAUTO'S

Het onderwijspersoneel reageert woedend op de voorstellen tot extra korting. Dat er bezuinigd moet worden kan het begrijpen, maar vol-

ziening, waarvan iedereen profiteert. Dan moet ook iedereen er aan meebetalen. "Brandweerauto's worden toch ook niet betaald uit de salarissen van de brandweerlieden?" zo redeneert men. Daarbij komt, dat, nu deze korting alleen voor deze beroepsgroep geldt, er in feite ontkoppeling plaatsvindt. Bovendien schept het een dubbel precedent: niet alleen kan die 1,65% voor de minister van Onderwijs een begin zijn, maar ook andere ministers kunnen kans zien om op gelijke wijze het verschil tussen de uitgaven en de inkomsten op de begroting te verhalen op hun werknemers. (Wat dat betreft kent het nieuwe regeerakkoord echter een passage, dat dat niet zal gebeuren.) Tenslotte raagt men zich af, of het juist is, dat het percentage voor ieder, die bij het onderwijs betrokken is, gelijk is. Moeten niet de sterkste schouwers (hoogleraren bijvoorbeeld) de zwaarste lasten dragen?

AFSCHAFFING OVERGANGSRECHT

Die forse financiële aderlating is echter lang niet het enige. Een ander voorstel dat erg veel weerstanden oproept, behelst de afschaffing van overgangsrecht. Het is gebruik dat bij herstructurering van maatregelen in de inkomenssfeer zittende werknemers worden ontzien. Zij hebben immers nooit een contract afgesloten waarbij ze op bepaalde vooruitzichten konden rekenen. Overgangsrecht is namelijk één van de belangrijkste peilers van de hele rechtspositie. Nu wil de minister echter door het gefaseerd afbouwen van de zogenaamde taakuren van alle leraren met een eerstegraads-onderwijsbevoegdheid, in 1983 nog eens 12,5 miljoen op tafel brengen. Die taakuren zijn de uren waarin die docenten niet lesgeven, maar allerlei ander werk voor de school verrichten. "Eerstegraads" werden voor 29 uur aangesteld, waarvan 3 taakuren. Het voorstel van Deetman is nu dat ze een keuze moeten maken. Ofwel voortaan met 26/29 van het salaris genoegen nemen, ofwel meer lesuren draaien. In salaris uitgedrukt zou ook die maatregel neerkomen op een kor-

ting van zo'n 10%. Daarbij komt, dat ze een verlies van zo'n 1900 extra arbeidsplaatsen oplevert. "Extra", namelijk bovenop de 3500 die al wegvalten tengevolge van de daling van het leerlingental. Tenslotte is dan nu de vraag: wie gaat dat werk, dat gedurende de taakuren werd verricht, overnemen?

ANDERE MAATREGELEN

Verder stelt de minister zo'n 33 'kleinere' maatregelen voor die alle een directe uitwerking hebben op de werkgelegenheid in het onderwijs en de taakomvang van het onderwijspersoneel (die toch al flink boven het gemiddelde schijnt te liggen.) Om er een aantal te noemen: door een beperking van de vervanging in het kleuter- en lager onderwijs, en in het buitengewoon onderwijs, vindt een uitstoot van 500 arbeidsplaatsen plaats; de kennelijk noodzakelijke groei van het buitengewoon onderwijs wordt afgeremd projecten buitengewoon onderwijs en basisonderwijs worden afgebouwd; de cursusgelden voor avondscholen VWO, HAVO en MAVO gaan omhoog; het HBO krijgt geen studentendecaan; in het onderwijs voor werken de jongeren wordt voor '83 3 miljoen gesneden; het begeleiden van aanstaande onderwijsgevers gaat tot de taak van de leraar behoren, zonder dat hij daar langer een vergoeding voor krijgt; ook wordt voorzien in de afschaffing van de vergoeding voor de tweede correctie bij het centraal-schriftelijk examen.

REGEERACCOORD

In het (in)formatie werk van Nijpels en Lubbers wordt er wat betreft het onderdeel onderwijs in de ogen van de onderwijsgevers nog een schepje bovenop gedaan. Zoals bekend riep informateur Scholten twee werkgroepen in het leven: Eén om de financieel-economische zaken door te lichten (werkgroep A), en één die zich bezig zou houden met de welzijnspolitiek in de ruimste zin van het woord. Onder die werkgroep B ressorteerde ook onderwijs. De werkgroep stond onder leiding van niemand minder dan minister Deetman. Hoewel hij wat betreft bezuinigingen al een zekere reputatie had opgebouwd, wed het werk van zijn groep volgens de vakorganisaties volkomen ondergesneeuwd door het werk van de financieel-economische jongens onder leiding van Van Aardenne. Het concept-regeerakkoord bevat dan ook een groot aantal nieuwe maatregelen, waaronder: -vergroting klassegrootte in basis en voortgezet onderwijs; -kleuters pas op 1 augustus in plaats van op vierde verjaardag naar school; -verkortingsduur opleiding en scholing; -vermindering exploitatiekosten lager en kleuteronderwijs; -beperking uitgaven buitengewoon onderwijs; -beperking uitgaven wetenschappelijk onderwijs; -beperking uitgaven wetenschapsbeleid.

Dit totaalpakket, waarin kennelijk ook al de begroting '83 was meegenomen, bleek toch te veel van het 'goede'. In de fracties van CDA en VVD werd tegen een aantal maatregelen protest aangetekend. Toen echter puntje bij paaltje kwam, werd het concept mede onder druk van belastingtabellen van Van der Stee ondanks alles tot definitief accord verheven, zonder dat er wezenlijke dingen veranderd waren.

ZUUR

Bij alle grieven die er bij de onderwijsbonden al bestonden, kwam er in de formatiefase nog één: voortdurend is het onderwijs voorgehouden, dat het geld, dat vrijkomt door bezuinigingen in die sector, ook in het onderwijs zelf besteed zou worden. Ten aanzien van de extra maatregelen, die in het accord aan de al op stapel staande worden toegevoegd, blijkt die vlieger echter niet meer op te gaan. Dat maakt de zure appel voor de onderwijsgevers de misschien dubbel zo zuur.

GEEN REACTIE JOVD

Het is duidelijk dat de fracties in de Tweede Kamer in een moeilijk parket te zitten. Er moet bezuinigd worden, maar het lijkt onmogelijk omdat op een "nette" manier te doen. Wat betreft de sector onderwijs lijken sociaal-economische argumenten echter wel erg veel vóór te hebben. Zaken als de kwaliteit van het onderwijs en de rechtspositie van de onderwijsgevers raken op de achtergrond. We zijn benieuwd, hoe een ander uiteindelijk gestalte zal krijgen in de regeringsverklaring, die binnenkort verschijnt. Misschien dat de JOVD daar eens extra op kan letten. Tot dusver immers is enige reactie van die zijde om trent deze maatregelen achterwege gebleven.

MEVROUW GINJAAR

Interessant is tenslotte, dat mevrouw Ginjaar onlangs heeft voorgesteld de salarissen van het onderwijspersoneel uit de begroting van O&W te halen en ze, evenals dat met de andere ambtenarsalarissen het geval is, onder te brengen bij Binnenlandse Zaken. Voordelen daarvan zijn dat ambtenaren- en onderwijssalarissen dan gelijk zijn en dezelfde behandeling krijgen en dat uiteindelijk duidelijk wordt wat Onderwijs eigenlijk met haar geld doet. (Denk aan de 15% uit het begin van dit artikel.) Bijkomstig gevolg is dat daardoor de rust in het onderwijsveld zou terugkeren, waarmee de kwaliteit van het onderwijs alleen maar gediend kan zijn. Mevrouw Ginjaar is inmiddels staatssecretaris geworden, dus wellicht dat ze er inderdaad werk van gaat maken. Ook wat dat betreft zou de JOVD echter best een oogje in het zeil mogen houden...

motel hoogeveen
in alle rust vergaderen, met alle comfort, in een modern motel.

- seminars, vergaderingen
- dagvergaderarr. v.a. f 22.50 p.p. incl. koffie, thee en lunch, geen zaalhuur
- meerdere vergaderarr. f 80,- p.p. incl. overnachting, lunch, diner, ontbijt, koffie en thee.

IDEAAL GELEGEN VOOR MIDDEN EN NOORD NEDERLAND aan de A-28 amersfoort-groningen ter hoogte van het klaverblad hoogeveen.

Motel Hoogeveen in het kort:
 ■ 40 comfortabele kamers met eigen bad, douche en toilet
 ■ Plate service, specialiteiten, hollands dagschotels en de oude wijk open trefpunt restaurant A la Table d'Hôte
 ■ Zalen voor vergaderingen, recepties, diners en andere bijeenkomsten
 ■ Hulpdiensten als flipovers, overheadprojector aanwezig

EEN OASE VAN VRIENDELIJKHEID!

Bowlingcentrum met 10 banen (AMF), bar, eetcounter en dartschool.

RESERVERINGEN: MATHUSENSTRAT 1, 7907 AP HOOGEVEEN, TELEFOON 05280-83303, TELEX 42639 MOHOVNL

Discriminatie

De emancipatieraad heeft onlangs een advies uitgebracht aan het kabinet over het omstreden Voorontwerp van een Wet Gelijke Behandeling. Dat deze wet inderdaad omstreden, zo niet bestreden behoort te zijn, hoop ik jullie in dit artikel te kunnen verduidelijken.

Wat is de strekking van het door de emancipatieraad gegeven advies?

"Alle vormen van discriminatie onderbrengen in één wet, zal afbreuk doen aan de effectiviteit van de wetgeving. Daarom moet er zo snel mogelijk een wet tegen seksdiscriminatie komen". - Tot nu toe, zou je zeggen van dat is zo gek niet, maar... - Een wet tegen seksdiscriminatie is volgens de emancipatieraad bij uitstek geschikt om bijvoorbeeld een onderscheid op grond van huwelijkse staat of gezinsomstandigheden, dus o.a. het al dan niet kostwinner zijn, te verbieden! En dit laatste, daarover wil ik het hebben. Deze woorden lijken niet zoveel om het lijf te hebben, maar wat houden ze nu in? Ik zal dit weergeven door middel van een voorbeeld. Bij aanstelling of ontslag dient dus geen voorrang aan kostwinners boven niet-kostwinners te worden gegeven, want dit zou discriminatie zijn. M.a.w.: drie mensen solliciteren, twee mannen en een vrouw. Alle drie blijken ze even goede papieren etc. te hebben; echter de vrouw wordt

aangenomen omdat zij een voorkeursbehandeling geniet! Immers, daar waar vrouwen ondervertegenwoordigd zijn, zullen zij bij gelijkwaardigheid de voorkeur verkrijgen boven mannen. Is de vrouw kostwinner, dan vind ik dat dit inderdaad moet opgaan. Is zij echter geen kostwinner, dan wordt deze laatste gediscrimineerd. Ervan uitgaande dat anno 1983 volgens het planbureau drie à vier op de tien mensen werkloos zullen zijn, is het zeer waarschijnlijk dat in ieder geval één van deze twee mannen, die hier kostwinners zijn, werkloos zal zijn. En iedereen weet dat je er dan altijd op achteruit gaat omdat je in de WW 80% van je laatste salaris ontvangt. Al met al een zeer a-sociaal advies van de emancipatieraad!

Wie schetst mijn verbazing als ik de strekking van dit advies terugvindt in de beleidsprogramma's van de PvdA, de PSP en de PPR; deze partijen stellen dus zodoende het individu, in dit geval de vrouw, boven het gezin! Deze partijen zeg-

INGEZONDEN

gen dat er nu sprake is van een voordeel voor de man in het rollenpatroon. Welnu, wordt het bovengenoemd advies door de regering overgenomen en in een wet verwerkt, dan zullen we over enige jaren een rollenpatroon hebben in het voordeel van de vrouw! Klaarblijkelijk onderschrijven ook de vrouwen in de VVD het advies. Zij maken immers ook deel uit van deze raad. Welnu, zouden de dames het gezin niet boven "het bewust worden van de vrouw" stellen?

Naar mijn mening beseffen de meeste vrouwen in de emancipatieraad en de daarbij aangesloten groeperingen helemaal niet wat voor strekking dit advies zal hebben. Hopelijk komen speciaal de moeders onder hen nog tot een zelfonderzoek en zetters de zaak nog eens op een emancipatorisch in plaats van een feministisch rijtje!

INGEZONDEN

Traag geval

In de Driemaster van oktober 1982 geeft Luc Pruyn een verslag van het seminar over ontwapening, van de "International Federation of Liberal and Radical Youth" (IFRLY). In dit verslag komt Thilo Schelling van de Deutsche Jungdemocraten (DJD) aan het woord. Hij hield een lezing op het seminar. Schelling stelde ongeveer het volgende: (zakelijk weergegeven) a) Zelfs al zou het westen met betrekking tot middellange afstands raketten een achterstand hebben, dan nog is het niet nodig deze achterstand in te lopen door het plaatsen van kruisraketten en Pershings-II. Er zijn, aldus Schelling, al zoveel kernwapens, dat de wereld een paar maal vernietigd kan worden (overkill). Meer kernwapens zijn dus overbodig. b) De kruisraket is een first-strike wapen.

Mijns insziens zijn beide stellingen onjuist: a) Ik ga er inderdaad vanuit dat het westen een achterstand heeft met betrekking tot eurostrategische atoomwapens. In de diverse publicaties, onder andere in de brochure "kernwapens in discussie" van het ministerie van Defensie (gratis aan te vragen, voor zover nog in voorraad) vinden we de volgende eurostrategische verhoudingen (1980): VS, Groot Brittannië en Frankrijk: 399 systemen, waaronder veel kwetsbare vliegtuigen, die niet door de russische verdediging heen kunnen dringen; dit is ook een belangrijk argument voor modernisering. Dit tegenover de USSR met 1385 systemen; waaronder de moderne SS-20. Deze

verhouding is nog veranderd in het nadeel van het westen, doordat de USSR doorging met het plaatsen van SS-20-raketten. Als we nu kijken naar de overkill zit, dan zien we dat die vooral bij de intercontinentale strategische systemen te vinden is. (Eind 1980: VS 2283 en USSR 2582 systemen) Het gaat hier om zeer zware kernladingen van honderden kilotonnen, en zelfs één of meer megaton. De eurostrategische kernkoppen hebben kleinere ladingen. De SS-20 raket bijvoorbeeld heeft drie afzonderlijk richtbare koppen van elk 150 kiloton (overigens nog altijd 10 keer de kracht van de bom op Hiroshima). Zou men een gat laten vallen m.b.t. Eurostrategische wapens, dan heeft het westen slechts twee opties tegen een dreiging of aanval met SS-20-raketten: of niets daar tegenoverstellen, of de zware strategische wapens. Het eerste is vanuit de afschrikkingsgedachte onwenselijk, het tweede is zeer onwaarschijnlijk. De Amerikanen zouden zelf megatonwapens over zich heen krijgen. Het eurostrategisch gat moet dus worden gedicht, mede om de koppeling met de strategische systemen geloofwaardig te maken. b) De kruisraket is een betrekkelijk traag geval, dat zeer laag vliegend, en met omwegen zijn doel moet bereiken. Deze kenmerken maken de kruisraket bijzonder ongeschikt om hem als first-strike wapen te gebruiken. Hij doet er zo lang over het doel te bereiken, dat in geval van ontdekking de tegenpartij alle tijd heeft zijn raketten af te vuren, voordat zij vernietigd wordt.

Ton Hooijmaijers

Verslag van dialoog

Van 14 t/m 17 oktober vond in Amersfoort de "European Dialogue of Youth and Students on Peace and Disarmament" (Europese dialoog tussen jongeren en studenten over vrede en ontwapening) plaats. De conferentie scheen met meer dan 150 deelnemers uit zowel Oost- als West-Europa een nogal zeldzaam evenement te zijn, omdat alle gesprekken op top-niveau beëindigd zijn of op basis van wantrouwen en manipulatie plaatsvonden.

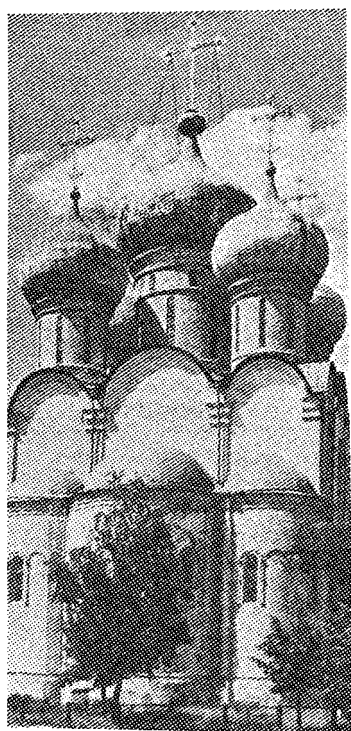
OPENING

Op 15 oktober werd de conferentie geopend door de heer Van Boven, die minister De Boer verving, aangezien die zoals bekend enkele dagen tevoren door een hartattaque werd getroffen. Na deze opening volgden twee speeches door resp. Robert Rydberg, de voorzitter van CENYC (d.i. het internationale overkoepelende orgaan van nationale jongerenorganisaties, zoals bijvoorbeeld de Nederlandse NPIJ), en Marco Swart, die optrad als voorzitter van het Nederlands Platform van Internationaal Jongerenwerk (NPIJ).

WERKGROEPEN

Alle deelnemers werden verdeeld over vier werkgroepen. De werkgroepen hadden ieder een eigen thema, dat weer verdeeld werd in subthema's. De thema's van de werkgroepen waren respectievelijk Europese Veiligheid, Oost-West-betrekkingen, Vredesopvoeding en Vredesbewegingen. Ik zat in werkgroep twee en aangezien ik alleen de bezigheden van mijn werkgroep gevolgd heb, weet ik te weinig van de overigen om er zinnig commentaar op te geven. Verschillende landen en/of organisaties hadden voor input gezorgd, een zogenoemd opwarmertje voor de discussie. In onze werkgroep waren dat de Britten en NPIJ/JOVD, ik dus zagezegd. De Britten hadden voor een film gezorgd, die wegens technische problemen pas de volgende dag kon worden

Carolien Harrems

• Vrede en veiligheid

vertoond. Harrems moest dus de spits afbijten met een snel in elkaar gedraaid verhaal over de mechanismes achter de wapenwedloop en conversie. Kennelijk té snel in elkaar gedraaid, want het sloeg niet in zoals het bedoeld was. (ach, ik ben toch ook maar een amateur.)

FILM

's Avonds vond er een zogeheten Social Evening plaats, waarbij er zeer veel genodigden naar het conferentieoord kwamen, een band, de media, verschillende vredesbewegingen en Robin Linschoten. Zaterdag begon met ontbijt in de jeugherberg en de lang verwachte film van de Britten. Die film was erg interessant en handelde over de wijze waarop men in de VS de mensen wijs maakt dat het bouwen van kernwapens absoluut noodzakelijk is en hoe men eventueel een kernwapenoorlog zou kunnen doorstaan, werkelijk om te bescheuren!! Helaas ontdekte men na een uur dat de film nog twee uur zou duren en dat was wat teveel van het "goede". Hierdoor kwamen we echter niet toe aan het gedeelte van de film dat over het Russische gezichtspunt handelt. Het is trouwens erg opvallend dat met name op internationaal gebied, waarop men zoveel gelegenheid heeft eenzijdigheid te vermijden, eenzijdigheid des te vaker voorkomt!

De discussie vlotte die dag echter veel beter en men kon duidelijk merken dat er veel openlijker werd gesproken over de verschillende onderwerpen. Merkwaardig was overigens dat de Westerse landen twistten over een- of tweezijdige ontwapening en dat de Oostbloklanden op zulke momenten gewoon niets zeiden. (Hoezo

Walter de Bruin

„De Wude Stoep“

discotheek
restaurant — bowling — biljart
speeltuin — terras — video-film — pizzeria — bruin-café
israëlsch restaurant

VLIELAND Tel. 05621 - 678

merkwaardig?)

UITNODIGING

De zaterdag werd geheel gespendeerd aan de werkgroepen en 's avonds was er een meeting over het press-communiqué, dat als ik het CDJA moet geloven, tot zes uur 's ochtends duurde. Ik moest die avond op de jeugherberg passen en kon er dus helaas niet bij aanwezig zijn.

Zondag was de plenaire zitting met o.a. een mondeling verslag van de werkgroepen en suggesties voor de 'follow up'. Hierna werd de conferentie gesloten. Met een uitnodiging voor een cocktail-party op de Russische ambassade en een moe maar voldaan gevoel reisde ik terug naar Amsterdam om mijn koffer te gaan pakken voor het seminar/congres in Florence. Waarvan acte...

INTERVIEW MET MIENT JAN

Wiljan Loomans

Hoe macaber misschien ook, maar het onderwerp "kernwapens" is een in JOVD-kringen doorgaans geliefd thema. Fred van der Spek (PSP) en Jan Dirk Blaauw (VVD) zijn waarschijnlijk meer dan hun collega-kamerleden voor een avondje debatteren bij JOVD-afdelingen in trek.

De vraag die daarbij rijst is, of een debat tussen die twee nu vanwege de discussie in huis wordt gehaald, of omwille van de voorstelling. Zien we het misschien alleen als een spectaculaire eenacter in twee bedrijven? Van der Spek blijkt het in dat toneelstuk in de ogen van het JOVD-publiek "natuurlijk" ook altijd te verliezen. Ongetwijfeld komt dat ook omdat hij een partij representeert, die niet alleen pacifistisch, maar bovenal ook socialistisch is. En dat ligt ons, liberalen, nu eenmaal niet.

Opvallend is, dat er binnen de JOVD (en de VVD) niet echt veel over kernbepanning gediscussieerd wordt. We zijn het gewoon allemaal eens. Of...moeten we dat eens een keertje testen? Terwille van de duidelijkheid brengen we een interview met Mient Jan Faber, de man die van discussiëren over kernwapens een dagtaak heeft moeten maken. Een uitgebreid relaas.

HOMOGEEEN

Mient Jan Faber is van huis uit doctor in de wiskunde, maar daar doet hij niet zoveel meer aan. Hij is tegenwoordig voor alles het bekende gezicht van het Interkerkelijk Vredesberaad. Wat dat zo langzamerhand nog met kerken te maken heeft? Faber legt uit, dat het IKV in 1966 door een negental kerken, onder wie de drie grote, met een "vrije" opdracht op pad is gestuurd. "Ook toen al zag men de kernbepanning als een uitzichtloos probleem. Daarom namen men dat unieke besluit en zei: ga maar aan de slag en zie maar waar je uitkomt, als je ons maar blijft rapporteren." Vandaar dat het niet toevallig is, dat het IKV een "homogene" club is, met (maar) één mening. "Dat moet wel", aldus Faber. "Want als je alleen maar een aardige debatclub bent voor 10 verschillende meningen, kom je geen stap verder." Faber rolde zelf via contacten uit het politieke-vluchtelingenwerk in 1974 het IKV binnen. Let wel: daarbij was toch wel sprake van enige aarzeling. "Want ja, je salaris wordt voor de helft gereduceerd en je bent je vak kwijt..."

ONGEHOORD MOEILIK

Sindsdien zijn we allemaal bang voor de bom, of we willen of niet. Er hoeft bij wijze van spreken maar één schakelaartje los te zitten en in een mum van tijd wordt de godganse wereld in de as gelegd. Buiten dat: het zal niet de eerste keer zijn dat zo'n ding echt gebruikt wordt. Toch is "Hiroshima" in de ogen van velen een zegen geweest. Is Mient Jan Faber het daarmee eens of niet? Faber, met een aanloopje: "Eh, zoals je het formuleert is het natuurlijk waar. Men ziet het dan als een eindpunt van een afgrijselijke slachting, die Tweede Wereldoorlog heet, dat wellicht, zo gaat die redenering dan verder, een aantal andere slachtoffers heeft voorko-

zullen het niet als een "zegen" hebben ervaren.) Bovendien werd een heel nucleair tijdperk ingeluid met alle risico's van dien. Faber heel voorzichtig: "Ik vind dat een ongehoord moeilijke discussie, waarin geen eenduidige antwoorden mogelijk zijn." Volgens hem is het dan goed om je te realiseren waartoe oorlogen kunnen leiden. "Het is een ladder die afgevoerd wordt, tot het meest afgrijpselijke eindpunt toe. In zo'n situatie kan dat allemaal, omdat er al zoveel is gebeurd. Maar niemand heeft daarin het laatste woord en niemand heeft ook een absoluut gelijk aan zijn zijde."

NIET TOEREIKEND

Laten we nu eerst eens een inventarisatie opstellen. Uitgangspunt is natuurlijk: één kernwapen is er in feite al één teveel. Niettemin ligt de wereld zo langzamerhand met die dingen volgestapeld. Dat betekent: een enorme dreiging. "Oh,

hemeltje, als dat maar goed blijft gaan" denkt iedereen wel eens. En iedereen vindt, dat die dingen zo snel mogelijk moeten worden opgeruimd. Als dat eens zou kunnen... Maar hoe moet dat dan? In dat verband worden twee kanten tegenover elkaar gezet: éénzijdig ontwapenen (d.w.z.: aan één (lees: deze) kant ontwapeningsinitiatieven nemen) tegenover tweezijdig ontwapenen: via onderhandelingen aan beide kanten "wegstrepent". Wat is er nou zo verkeerd aan dat "tweezijdige" standpunt? Mient Jan lijkt zich te realiseren dat hij tegenover iemand van een liberaal blad zit, want hij stelt onmiddellijk dat hij natuurlijk ook voor tweezijdig ontwapenen is. "Standpunten worden vaak versimpeld, dat is een beetje het punt hè. Vandaar dat het altijd goed is om er een gesprek over te hebben." Het grote punt is volgens hem: hoe breng je dat ontwapenings-

ontwapenen ("Ik denk zelfs dat dat niet eens kan"). Maar je moet wel aanzetten vinden.

Wat is dan zo ontoereikend aan dat onderhandelen?

Faber blijkt wat dat aangaat vrij duidelijk: "Ik denk dat ze veel te beperkt zijn. Ze gaan over getalletjes, over wapensystemen waarvan men veronderstelt (accent) dat ze vergelijkbaar zijn en dus met elkaar in evenwicht moeten worden gebracht. Het gaat niet om ontwapenen of afschaffen, maar om het bereiken van een evenwicht. Nou, ik stel eenvoudigweg vast dat dat niet zo vreselijk veel oplevert." En de uitleg: men is het bijvoorbeeld niet eens dat bepaalde systemen te vergelijken zouden zijn. Ander punt is dat de Russen zeggen: die kruisraketten worden helemaal niet neergezet

frontatie en is funest voor de ontspanningspolitiek. Volgens werd onder druk van de VS dan toch maar het NAVO-dubbelbesluit genomen, waarin wel om zo'n evenwicht wordt gevraagd. Tenslotte komt Reagan in november '80 met zijn nul-

optie. Die vraagt volgens Faber nog meer van de Russen. Hij noemt dat een "typisch amerikaans" proces, dat ten koste gaat van de Europese politieke overtuiging. (Mient Jan toont zich wat dat betreft wel erg bezorgd.) Faber: "Dat betekent dat, als je het echt goed dooranalyseert (en Mient Jan vindt natuurlijk dat hij dat inmiddels gedaan heeft), je van dit overleg niet meer kunt verwachten dan dat, eh, dat wat er is gelegitimeerd wordt."

oorlog, maar door in gedachten als het ware Wereldoorlog-III te spelen, hopen we maar dat-ie nooit tot uitbarsting komt." Faber vindt dat maar een "hele malle, malle toestand". "Welnu, als die bepaling zo gerelateerd is aan die blokken-tegenstelling, zul je het ook in die kontekst moeten aanpakken. M.a.w.: een werkelijke ontspanningspolitiek tussen West en Oost is een voorwaarde, die bij elk initiatief tot ontwapening betrokken moet worden." Vervolgens ontvouwt Mient Jan ons de IKV-gedachtengang. (Geen patentoplossing dus...) Nederland moet haar beleid in het kader van de Oost-Westverhouding veel uitdrukkelijker politiek formuleren. Concreet betekent dat: alle mogelijke initiatieven op het gebied van de Helsinki-gesprekken ondersteunen; zelf nieuwe initiatieven aandragen; gewoon vanuit Nederland (dus niet alleen in NAVO-verband, waar teveel dat confrontatie-idee heerst) een actiever politiek naar Oost-Europa voeren. En vooral: bewegingen, die zich met Oost-West bezig houden en graag in contact willen komen met soortgelijke bewegingen in Oost-Europa, in het kader van je buitenlands beleid ondersteunt.

SIGNAAL

Da's echter pas één peiler. De tweede is, zoals Faber het formuleert, "dat je dat als het ware legitimeert of onderbouwt met een aantal concrete maatregelen op het gebied van, zeg maar, de nucleaire bepanning, omdat die in feite Europa in zijn ban houdt". Daarom: een signaal, dat we afmoeten van dit systeem, omdat het ons alleen maar van kwaad tot erger voert. Gedoeld wordt dan op het idee, om Nederland kernwapenvrij te maken. Faber vindt dat zoiets juist bij Nederland past, omdat we zo'n klein land zijn. "In de Bondsrepubliek ligt dat alweer heel anders", voegt hij eraan toe. Ook probeert hij duidelijk te maken, dat het IKV zich realiseert dat je daarmee allerlei andere politiek hobbels zult tegenkomen. "Desalniettemin zullen we die weg moeten leren lopen, al is het een eindeloos lange weg."

EMANCIPATIE

De inventarisatie en uitleg, zoals Faber hierboven presenteert roept vragen op. Er is namelijk geen enkele garantie, dat dat alles voor de Oost-Europeanen iets oplevert. En wat onszelf betreft: is het geen spelen met vuur? Wat zijn de risico's? Mient Jan Faber ziet dat (simpelweg?) niet zo waar in. "Nee, ik denk dat het soort stappen, dat wij voorstellen, in termen van risico's buitengewoon beperkt zijn. "Hij gelooft niet, dat er een zekere instabiliteit zal ontstaan. "Daarvoor zijn die stappen, eh, weliswaar duidelijk maar toch qua omvang beperkt".

Ook binnen de NAVO zitten er risico's aan.

"Ja, jazer, maar dat zou ik dan ook bijna meenemen. Eh, de NAVO kan een heleboel dingen aan. Denk aan kwesties als Griekenland-Turkije, Frankrijk, etc". Faber vindt dat aanmerkelijk grotere strubbelingen, waar de NAVO toch weer overheen is gekomen. "In die zin moet je dat ook niet zo opblazen", stelt hij rustig. Dat probleem is in feite ondergeschikt aan het andere: zal het van de andere kant goede stappen ople-

• Onderhandelen alléén niet voldoende

vanwege de militaire noodzaak, maar ze moeten de verbondenheid symboliseren tussen de VS en Europa. (Europa zou bang zijn dat de VS hen anders op het beslissende moment in de steek zou laten.) Welnu, zegt de Rus dan, daar hoeven wij niet over te onderhandelen, want dat is een West-Westprobleem. En: "Tegelijkertijd moet je je realiseren dat het gaat om twee partijen, die daar met heel specifieke politieke doelstellingen om de tafel zitten." Alsof hij Reagan citeert: "Ik bedoel, de Russen zijn er naar mijn overtuiging sinds jaar en dag op uit de Amerikanen terug te dringen. Ze willen eigenlijk het liefst alleen met West-Europeanen te maken hebben. Je ziet dat aan het soort voorstellen dat ze inbrengen." Omgekeerd gelooft Mient Jan Faber, dat de VS de Sowjet Unie de prijs wil laten betalen. "Ook Van Mierlo heeft in dat verband wel gezegd, dat hij zo ongelukkig is met wat dan wel "de nul-optie" heet. (Hier een Pershing-II en Kruisraketten, daar alle SS-20, SS-4 en SS-5 weg.) Die prijs is onbetaalbaar voor de Russen. (Hoor om?) Als een "hele aardige" illustratie van die specifieke politieke tegenstelling voert Faber de gang van zaken in de NAVO op. Voordat het NAVO-dubbelbesluit werd genomen, vond in het bondgenootschap een uitgebreide discussie plaats, waarin de Europeanen, de Bondsduitsers voorop, zeiden: we moeten niet een situatie krijgen, waarbij er een soort evenwicht binnen Europa (eurostrategisch evenwicht) ontstaat. Dat is buitengewoon slecht, zo zeggen, want dan krijgen we hier die wapenrace. Het geeft con-

ACTIEVERE POLITIEK

En zich kennelijk opnieuw realiserend in welk verband het gesprek plaatsvindt: "Daarmee is dat overleg door mij nog niet veroordeeld. Het is noodzakelijk dat de wapenrace, die gevoerd wordt, op de een of andere manier gecontroleerd wordt. Ook al stelt het dan in termen van ontwapening niet veel voor..." En gedreven: "Maar er moet veel meer naast komen. De West-Europese regeringen moeten veel meer definiëren wat ze zelf willen. Er zal een veel actievere politiek gevoerd moeten worden, anders komen we er nooit uit."

IMAGINAIRE OORLOGVOERING

Dat blijkt een kernpunt bij Faber. Zo langzamerhand wordt het echter tijd om te vragen, hoe we er dan wel uit zouden komen.

Mient Jan begint weer opvallend voorzichtig: "Nou, eh, daar is geen patent-oplossing voor. Laat ik dat maar meteen zeggen. Ook het IKV heeft die niet." En op zo mogelijk nog bescheidener toon: "Het enige is, dat wij denken dat het noodzakelijk is een aantal dingen naast elkaar te zetten. De Oost-Westtegenstelling, dat blokkenken vindt zijn uitdrukking in de zogenaamde "afschrikkingsfilosofie". Die houdt eigenlijk een soort imaginaire oorlogvoering in: het is geen vrede, het is geen

• Hiroshima...

men. Dat is vast waar." Vervolgens legt hij uit, dat daar echter een andere redenering tegenover staat. Dat geldt natuurlijk met name voor de slachtoffers van die bom. (Die

proces op gang? Stelling, die het IKV dan hanteert, is dat de bestaande middelen niet toereikend zijn. Faber zegt daarbij helemaal niet te denken aan eenzijdig

vervolg blz. 5

veren?
Faber zegt te denken, dat je daar hele pessimistische beschouwingen over kunt geven. Biina teleurgesteld: "Je moet je inderdaad gewoon realiseren, dat de Sovjet-troepen in Oost-Europa een politieke functie hebben, namelijk het onderdrukken van anti-socialistische elementen. Daar ligt een ongehoord zware politieke structuur". Dat is volgens hem echter maar één vaststelling en blijkbaar geen doorslaggevend. Van de andere kant vindt hij, die samenleving en "buitengewoon kwetsbaar", omdat er sinds WO-II nogal wat gaande is aan emancipatie-processen. Polen is natuurlijk het voorbeeld. "Goed, dat wordt dan, eh, op het laatste moment militair onderdrukt. Maar ja, wat in zo'n geval is 'onderdrukt', ik bedoel: al die mensen zijn er nog steeds. Er is daar heel wat gegroeid". Faber blijkt dat ook in andere Oost-Europese landen te signaleren: nieuwe generaties, die zoeken naar vormgeving. (Hij vindt het overigens een vergissing om te veronderstellen dat men zou willen worden als het Westen. Nee, het gaat vooral om het verkrijgen van rechten, mensenrechten.)

GESELEN

Faber vindt, dat je in je buitenlandse politiek rekening moet houden met dat nieuwe potentieel. Hoe? "Door op de een of andere manier in Europa meer openheid te creëren in je eigen opstelling. "Merkwaardig genoeg stuit Faber wat dat betreft ook zelf op de nodige weerstand: hij komt er bij een aantal Oost-Europese landen niet meer in. Hij ziet daar evenwel nog geen reden in om te zeggen: "Zie je wel, hup, plaatsen die raketten! Integendeel, hij ergert zich kapot aan bijvoorbeeld de wijze waarop in Madrid opgetreden wordt. "Wij gebruiken daar de kwestie Polen en de Sovjet Unie ongenadig mee te geselen, waardoor we bij onze achterban tevoorschijn komen als de redders van

• Reagan

de wereld. (Hij zegt, dat op lichtelijk smadelijke toon.) Maar de vraag is, of je daarmee het doel bereikt, dat je voor ogen hebt staan. Integendeel, je maakt het daardoor bijvoorbeeld Solidarnosc alleen maar moeilijker. Dat is een hele slechte politiek."

VRINDEN

Van de ene kant klinkt dat aan-nemelijk, maar aan de andere kant vraag je je toch af of wij wat betreft de welwillendheid van de Oost-Europese regeringen alleen maar vriendelijk glimlachend moeten blijven toekijken. Faber: "Nou ja, ik denk dat je daarom moet zeggen dat we ontdekt hebben, dat veranderingsproces GEWELDIGE vormen is gaan aannemen."

Alles goed en wel, maar die mensen hebben er tot dusver weinig aan gehad. Ze hebben nog steeds niets te vertellen. (En Mient Jan Faber lijkt te

willen zeggen dat dat nog onze schuld is ook.) Hij: "Maar je kunt niet ontkennen, dat dat proces er is. Wij moeten dat op een gedegen, genuanceerde wijze ondersteunen. Dat betreft dan de manier waarop je zelf politiek bedrijft. Denk aan de gaspijpleiding, maar ook aan het oplossen van de werkloosheidsproblemen." De IKV-secretaris vertelt daarop dat "vrienden uit dat nieuwe potentieel" wat dat aangaat bang zijn voor monetaristische oplossingen in het Westen, omdat dat altijd gepaard gaat met een vorm van militarisme. Hij vult dat overigens wel aan met de opmerking, dat dat ook wel iets te maken zal hebben met de manier waarop men daar is grootgebracht...

NIET AAN DE ORDE

Wanneer we nu eens een tussenbalans op maken, dan blijkt dat het IKV de algemeen heersende en terechte vrees voor een wereldomvattende catastrofe heeft vertaald in een aantal heel goede bedoelingen. Kanttekening daarbij: men lijkt ervan uit te gaan dat alle liefde in eerste instantie van één kant moet komen: via "genuanceerde" steun aan aan de emancipatiebeweging daar en via directe eigen initiatieven in de Nederlandse

buitenlandse politiek moeten de oude mannen aan de Oostelijke top geleidelijk aan bewerkt worden.

Maar...voorlopig wordt er alleen maar hard terug geslagen. Is JOVD wat dat betreft niet wat te goedmoedig? Ontbeert hij wellicht een in de ogen van vele even gezonde als gerechtvaardigde dosis wantrouwen jegens "gene zijde"? Gelooft hij niet in russische expansie-neigingen?

Faber: "Nee, dat is totaal niet aan de orde. De Navo is ook niet opgericht, omdat er een onmiddellijke dreiging vanuit het Oosten zou zijn. Nee, het ging om het beschermen van een "way of life". Dat..."

Bescherming waartegen dan?? Blijkbaar voelde men toch een dreiging...

Faber gelooft dat dat vooral een dreiging van binnenuit was. Opkomende communistische partijen in West-Europa bijvoorbeeld. "Men dacht die ontwikkeling onder controle te krijgen door als het ware de hele veiligheidsstructuur onder één paraplu te brengen." En: "Niet te ontkennen is dat die andere factor er ook was. Maar men zag dat niet ogenblikkelijk als een bedreiging. (Nu wel misschien?) Het Warschaupact is wat dat betreft iets antagonistisch: ook de Russen wilden hun "way of life" beschermen..."

Waarom zijn daar dan zoveel wapens voor nodig?

Faber: "Ik denk dat je, ja, dat is natuurlijk een hele wezenlijke vraag."

Waarom blijft iedereen niet gewoon in zijn eigen landje? Faber zegt, dat dat eigenlijk te maken heeft met de hele filosofie die er gegroeid is in de Oost-Westtegenstelling.

"Kijk, er zit natuurlijk een kern van waarheid in die tegenwerking. Bloksystemen hebben op zich ook een stabiliserende werking. Je kunt, denk ik, goed volhouden dat het bestaan van beide blokken tot de jaren zestig een rustgevend betekenis heeft gehad. Je moet je niet afvragen hoeveel slachtoffers dat gehad heeft (denk aan Hongarije bijvoorbeeld...), maar desalniettemin."

TE SNEL

"Grote probleem waar we nu mee zitten is: dat datzelfde blok-

kensysteem als een fundamentele rem is gaan werken. In tal van opzichten, maar vooral dat het gevaar ontstaat dat, als er echt iets in beweging komt in die samenlevingen, zich ook dat militaire gaat bewegen. M.a.w.: als Polen was "gelukt" en het

• Schmidt

was vervolgens ook in de DDR gaan "lopen", was het resultaat geweest: oorlog in Europa! Want, al zegt Faber dat er niet bij, dat hadden de Russen natuurlijk niet genomen. (Waarom eigenlijk niet, zou je zeggen.) Vandaar dat Helmut Schmidt het

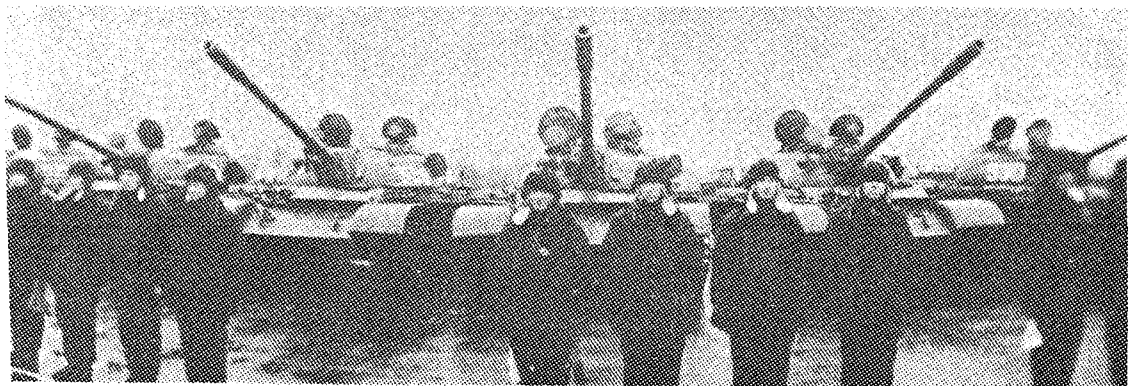
Maar we moesten dat wel oproepen om aan te kunnen geven wat er aan de hand is."

KAMMINGA

Wat van de juistheid van deze interpretatie ook zij, duidelijk is gelopen worden dat vele mensen in Europa er gevoelig voor blijken. Niettemin lijken liberalen op voorhand doorgaans slechts "allergisch" te reageren op het IKV-geluid. Dat heeft uiteraard zijn oorzaken. Die kunnen van specifieke inhoudelijke aard zijn (de redenering van de Vredesbeweging deugt niet), terwijl ook een rol kan spelen dat het IKV zich tot voornamelijk in de linkse hoek lijkt te willen manifesteren. Er zit tenslotte veel meer aan vast, dan alleen het kernwapenvraagstuk. Het "stemadvies" speelt daarbij uiteraard een rol... Faber vindt dat "natuurlijk" erg jammer. Hij probeert duidelijk te maken, dat hij het eigenlijk alleen maar betreurt. Aan de lezers van dit blad denkend: "Liberalen kunnen wat

ons betreft een hele wezenlijke bijdrage leveren, juist vanuit de liberale beginselen." (Die kent-ie dus.). Meer concreet over het stemadvies: "Ja, dat was dus geen stemadvies ten gunste van een linkse partij. Het ging ons erom om te waarschuwen tegen een CDA/VVD-regering." Hij blijkt als het ware bereid daar in deze kolommen vooral het CDA de schuld van te geven. "Kijk, men mag best VVD stemmen, als men dan maar een kandidaat kiest, die niet voor samenwerking met het CDA is. Want in zo'n coalitie komen krachten bij elkaar, die ons in een richting voeren van waaruit geen weg terug meer mogelijk is." Faber ziet dat bewaarheid in het nieuwe regeerakkoord: "De ruimte voor een eigen Nederlandse inbreng is daar zo piepklein gemaakt, dat ik eenvoudigweg niet meer zie, hoe die plaatsing van nieuwe kernwapens moet worden voorkomen. Deze regering heeft haar eigen creativiteit enorm beperkt en dat vind ik heel kwalijk."

Mient Jan Faber vertelt dan tenslotte dat hij Jan Kamminga een brief heeft gezonden met het verzoek, om tot geregeld overleg te komen. Het verbaast me niet, wanneer hij daarop opmerkt dat het antwoord van Kamminga nog niet binnen is. Alle goede bedoelingen van het IKV ten spijt...

• Inval totaal niet aan de orde

helemaal niet zo leuk vond, wat daar gebeurde. "Als die evolutieprocessen te snel gaan, dan is het afgelopen met Europa omdat er een enorm stuk bewapening overheen ligt."

En alsof hij de volgende vraag voelt aankomen: "Ik heb de neiging om daarvan te zeggen: ik kan dat in belangrijke mate meevoelen, alleen: die processen van onderop zijn zo de moeite waard dat we ze moeten steunen. Met de Vredesbeweging doen we dat. We zien hoe onderdrukkend die harde structuur werkt en dan moeten we er ook iets meedoen. Aan die structuur en dus aan de bewapening. Op dat terrein moeten initiatieven worden genomen. Probleem is dan: we kunnen niet meer aan ontspanning doen omdat we met die ongehoord zware bewapeningsstructuur zitten, die dat tegenhoudt."

Je zegt zelf al: het aanwakken van die processen kan gevaarlijk zijn. Bovendien constateerde je, dat die blokken stabiliserend werkten. Waarom laat je dat dan niet zo??

Faber: "Nee, we hebben een periode gehad dat ze stabiliserend werkten. De Navo en het WP zijn ook niet als altijddurend bedoeld." En een beetje moedeloos: "Desalniettemin houdt men krampachtig aan die

structuur vast, terwijl we juist in een tijd zijn gekomen in Europa, en dat is mijn stelling, waarin we die harde structuren moeten verzachten. Het moet stapsgewijs, maar het moet. Dat is ook heel sterk het verwijt aan de Vredesbeweging, zo van: Oh hemeltje, wat roepen jullie wel niet op.

Vakantie- Vaarclub „Albatros”

Zeezeilreizen a/b de grotere (12-28 meter lange) vaartuigen o.l.v. een ervaren bemanning!

Voor actieve jongeren (16-40 jaar)

tegen betaalbare dagprijzen!

Individueel of groepen (korting!) van 6/9/12/16 personen - 2 dagen tot 2 weken

Weekprijzen (all-in) max. f 500,-/600,- p.p.

In Nederland IJsselmeer e.d.) a/b een half dozijn tjalken

Vanuit Nederland naar Engeland of Oostzee a/b drie vaartuigen

In de zonnige Middellandse Zee a/b 4 grandioze vaartuigen

Bovendien verzorgt ons nautisch instituut Zeevast te Voorburg van september tot april theoretische vaaropleidingen (praktisch)

Voor inlichtingen en brochures:

Stichting "VAAR-VAST", Postbus 178, 2260 AD Leidschendam. Telefoon 070-863292. (Heer G. Lamsvelt)

"Niet in 1982? Dan zien wij U in 1983!
Wis- en Waarachtig!"

Jan naar Japan

Nog maar net gekomen van zijn reizen naar onder andere Israël, Italië, en Ierland, en met in het vooruitzicht een studiereis naar de V.S., maakte oud vice voorzitter organisatie Jan van Zanen een studiereisje naar Japan. Ieder jaar, medio maart, organiseert de Japanse regering een essay-contest voor jongeren in West Europa. Van de ruim 1000 inzenders werden er 50 beloond met een geheel verzorgde 14-daagse reis naar Japan. Jan van Zanen was een van de twee Nederlandse winnaars.

ANDERE WERELD

"Je hebt het idee in een volkomen westerse wereld te arriveren, maar al heel snel merk je dat dat nog veel "Amerikaans" is dan de Amerikanen zelf" maar een heel klein oppervlakkig vernisje is. Het bijgehoort is er heel sterk, het wemelt van de geluksbrengende artikelen" zo vertelt Jan van Zanen. "Japanners zijn heel formeel en hechten sterk aan hun oude gebruiken en cultuur. Hun mentaliteit verschilt veel van de onze. Een werknemer blijft bijvoorbeeld zijn leven lang bij een baas. Het zijn keiharde werkers, die geen enkele waarde hechten aan vrije tijd; de vakantie-dagen zijn klein in aantal. Gemiddeld wordt er twee uur per dag overgewerkt. De vakbonden belemmeren de economie niet, maar helpen het bedrijf te ontwikkelen.

Ondanks de enorme productie is er geen overproductie, door dat er snel aan vernieuwingen wordt gedaan. Verder wordt er veel gedaan aan onderzoek en ontwikkeling, ook door het bedrijfsleven. In ons land zijn we bang voor nieuwe ontwikkelingen en automatisering, maar door mijn bezoeken aan bedrijven daar, moet ik wel concluderen dat we in West Europa en speciaal in ons land hopeloos achter lopen."

GEEN GEKRAS

Tijdens de reis viel het Jan op hoe schoon en hygiënisch het land is. "Nergens rommel of gekras op de muren." De 50 Europese jongeren hadden 14 dagen lang een druk programma. Er werden lezingen gehouden over politiek, economie

door Caroline Loen

en de japanse maatschappij, en ze bezochten fabrieken, tempels, musea, traditioneel Japans theater, en de theeceremonie. Tijdens de lezingen werd heel kritisch gesproken over de mate waarin Japan oorzaak is van de grote werkloosheid in West-Europa.

HIROSHIMA

Het bezoek aan Hiroshima, de eerste stad die door een atoomaanval werd getroffen, maakte een diepe indruk. "Als monument staat er een gebouw dat vlak bij het hypocentrum van de aanval stond, en niet is ingestort. Rondom is later alles weer opgebouwd, alsof er niets gebeurd is. De tentoonstelling en film die we te zien kregen waren afschuwelijk; ik ben er de hele dag ziek van geweest. En in Japan wordt nog steeds erg aangehikt tegen militaire uitgaven, speciaal voor kernwapens. Ze hebben een heel klein defensieleger; heel begrijpelijk."

KEIZER

De keizer is, vanwege zijn oorlogsverleden, niet erg populair bij de bevolking. Politiek gezien deelt sinds jaar en dag de liberaal-democratische partij de lakens uit. "Japan kent geen armoede: 90% behoort tot de middenklasse. Er is vrijwel geen criminaliteit. De groepsmentaliteit doet echter niet altijd even plezierig aan. Het leven is er naar mijn gevoel veel onpersoonlijker; onze gezelligheid is er niet te vinden.

LINKSE COUP

De jongste verkiezingsuitslag in Spanje, die in het parlement de socialisten aan een absolute meerderheid hielp, is het startschot geweest van een nieuwe fase in de moderne Spaanse geschiedenis, en daarmee een verandering in de NATO-strategie.

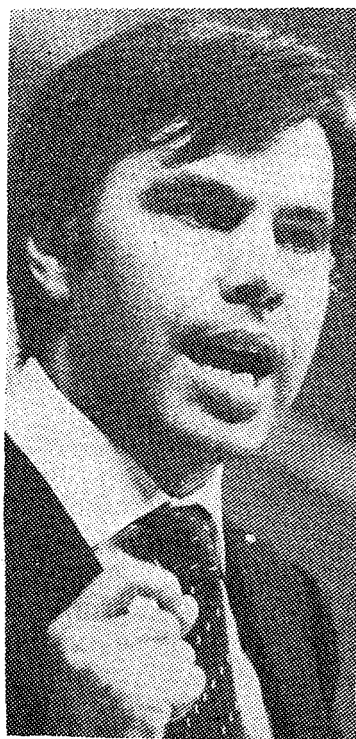
Onder het bewind van van de sedert de vooroorlogse burgeroorlog aan de macht zijnde dictator Franco, is Spanje na de tweede wereldoorlog een belangrijk Amerikaans- en dus NATO-steunpunt in het Middellandse Zeegebied geweest. Hoewel Spanje mede gezien haar fascistische regering niet tot NATO behoort

de, vormde het een belangrijke bondgenoot hetgeen met name in het toelaten van Amerikaanse troepen en bases gestalte

door Albert Berens

kreeg. In deze constructie werden de belangen van het westen op de Zuid-Europese flank uitstekend behartigd. Vervolgens ontstond er in een overgangperiode na Franco's dood een nieuwe situatie. Aan vankelijk waren centrum-rechtse coalitiekabinetten gedwongen op een rustige wijze de zaken op militair en politiek gebied aan te pakken, zowel nationaal als internationaal, om vooral niet de Generaals en legerleiding aanleiding te geven tot het plegen van een staatsgreep, om een Franco-achtig bewind in ere te herstellen. Gedurende een aantal voorzichtige jaren waarin de democratisering werd doorgezet, en het kader van de strijd krachten aan het idee van een minder nationalistisch en meer democratisch beleid gewend raakte, werd er naar een actief lidmaatschap van politiek en economisch belangvolle organisaties als NATO en EG gestreefd ondanks problemen - door de koning voorkomen militaire coups en dergelijke- ontwikkelde Spanje zich tot een democratie. Wel-

iswaar één met een democratisch waterhoofd gebaseerd op een fascistische en wankelend stel benen, maar toch een democratie; onderwijl een trouw bondgenoot blijvend. Nu is echter het moment van de waarheid aangebroken. De socialisten zijn met een overweldigende stemmeerderheid uitverkoren om de confrontatie met de nog steeds sterke anti-democratische krachten in den lande aan te gaan. Want niet alleen zullen zij de macht en omvang van de strijdkrachten, steeds een staat binnen de staat vormend, definitief pogen in te dammen en verminderen. Ook zullen zij het Spaanse lidmaatschap van de NATO, één jaar na dat dat is aangegaan, beëindigen. Terwijl de militairen zich daar net mee hebben kunnen verzoenen in de hoop dat daardoor dan toch tenminste hun belangen niet verder aangetast zouden kunnen worden. Bovendien zal men ook in Spanje met een economische depressie geconfronteerd worden, en deze zonder belangrijke internationale steun (daar het EG lidmaatschap onwaarschijnlijk wordt als men inderdaad de NATO verlaat) moeten bestrijden. Er staan Spanje een paar hete jaren te wachten. Wat echter veel onrustbaarder is, is het feit dat deze te verwachten ontwikkelingen een onberekenbare ontwikkeling op de internationale krachtsverhoudingen zullen hebben, met name in het Oost-West perspectief, daar de Spaanse toestanden niet geheel los gezien kunnen worden van de gebeurtenissen op NATO's zuidflank.

• Felipe Gonzalez

* INTERNATIONAAL *

DAVID STEEL

In september had ik de mogelijkheid om de leider van de Britse liberalen, David Steel te interviewen.

door Wilfried Derksen

(WD) Wat verwacht U van de toekomst van de Britse liberalen en hun partners in de Alliance?

(DS) Ik denk dat de toekomst er goed uitziet, sinds de vorming van de Alliance geven de enquêtes een solide basis van meer dan 20 % aan. Het grootste deel van die tijd zelfs als belangrijkste uitdager van de conservatieve regering, nog voor de Labour oppositie. Rond de tijd van Shirley Williams' overwinning in Crosby, was het ademhalende potentieel van de Alliance gemobiliseerd, een aanhang van tegen de 50% van het electoraat. De mogelijkheid is er, nu moeten we hem alleen nog kunnen benutten. Ik hoop natuurlijk dat dat betekent dat de Liberals voor het eerst in veertig jaar in de regering komen.

(WD) Zou U premier willen zijn in die Alliance regering?

(DS) De Liberal Party en de SDP zijn gelijkwaardige partners in de Alliance, en ik heb met Roy Jenkins afgesproken

dat we moeten worden beschouwd als gemeenschappelijke leiders van de Alliance. We zijn beiden namelijk democratisch gekozen tot partijleider. Daar aan toegevoegd hebben we wel besloten dat het nodig is om een kandidaat-premier voor de Alliance te hebben. Wie dat is weet ik op dit moment nog niet. Natuurlijk zou ik premier willen zijn, is het niet van het volgende kabinet, dan van een toekomstig kabinet.

tegenover diegene die elke echte waarde van hun stem is ontzegd. Zij zullen de sleutel zijn naar verdere constitutionele hervormingen en kunnen in de economische sfeer een grote stabiliteit veroorzaken. De publieke opinie staat aan onze kant en ook socialistische en conservatieve Lagerhuisleden raken steeds meer overtuigd van de redenen voor een electorale hervorming, al is het niet in verband met de concrete uitwerking (die, alles bij alles, velen van hen zou beroven van hun tegenwoordige ge-

privilegeerde positie). Maar het is aan de kiezers om hierover te beslissen.

(WD) Hoe staat U tegenover eenzijdige ontwapening?

(DS) De Liberal Party, niet minder dan anderen, heeft gereageerd op de groeiende angst voor een nucleaire holocaust. Ik ondersteun positieve ontwapening, inclusief

(WD) Ziet U goede kansen om verkiezingen met evenredige vertegenwoordiging te realiseren?

(DS) Verkiezingshervormingen zullen de hoogste prioriteit hebben in elke regering die de Alliance zou kunnen vormen na de verkiezingen. Zij zullen een goed medicijn zijn voor een lang bestaande en groeiende onrechtvaardigheid

het afschaffen van het Britse Trident programma, en het beëindigen van het bestaande Britse nucleaire wapen, de Polaris. Tegelijkertijd houden wij vast aan onze verbintenis met de NAVO, ons vertrouwen in de collectieve westerse veiligheid, en de afschrikingsdoctrine. Dit betekent volgens mij meerzijdige- en geen eenzijdige- ontwapening. Daarom hoop ik ook dat

de onderhandelingen in Genève tot tastbare resultaten zullen leiden.

(WD) Hoe groot is de invloed van jongeren in de Liberal Party?

(DS) De liberalen hebben altijd een levendige en onafhankelijk denkende jongeren vleugel aangemoedigd, en de recente geschiedenis toont dat de invloed van de Young Liberals, als groep en als individuen belangrijk kan zijn bij het bepalen van de koers van de partij.

(WD) Wat is de positie van de Liberals tegenover de beide Nederlandse partijen die claimen liberaal te zijn, VVD en D'66?

(DS) De Liberals hebben al lang

warme en vriendschappelijke relaties met de VVD, onze bondgenoten in de ELD en de Liberale Internationale. Zover ik weet heeft D'66 nog nooit gevraagd om het lidmaatschap van deze internationale flora van het liberalisme, maar desondanks hebben we contacten gehandhaafd en hopen dat D'66 ooit in samenwerking met de VVD zal kiezen voor lid worden van de liberale familie.

(WD) Dank U voor dit korte interview. (Met dank aan Jane Moncreiff, lid van de Schotse Jonge Liberalen, die geholpen heeft met de voorbereidingen van dit interview.)

Padruma b.v.

4e Industrieweg 5,
Postbus 73, 8050 AB - Hattum
Telefoon 05206 - 42837

voor uw:

HANDELSDRUKWERK,
STICKERS,
ETIKETTEN OP ROLLEN,
ETIKETTEERAPPARATUUR,

Israël bouwt. Aan zijn nederzettingen; aan zijn toekomst; aan een vooruitgeschoven militaire muur, en aan een andere beschermingsmuur. Een zware geluidsweringswal wordt rond Israël opgetrokken zodat men de President 's nachts zacht kan slapen ondanks de voortdurend voorbijderende trein van kritiek. Natuurlijk komt er ondanks alle goede voorzieningen wel 's kritiek over de geluidswal heen. Maar daar is ook iets op gevonden. Er wordt niet inhoudelijk verdedigd, nee de kritiek wordt omgedraaid of er wordt een andere truc op toegepast en de criticus wordt zelf onder vuur genomen. Dat is de tactiek: ter verdediging onmiddellijk de aanval-ler aanvallen en op de man spelen.

Enige tijd geleden was er sprake van duidelijke maar genuanceerde kritiek van de dito bondskanselier van West-Duitsland Schmidt op het Israelische regeringsbeleid. Begins reactie bleef niet uit. Het was misdadig dat Schmidt kritiek durfde te leveren. En de wijze waarop hij "deze nazi" uitschold was in diplomatieke kringen lichtelijk ongebruikelijk. In het algemeen heeft Israël niet zo'n moeite met kritiek uit Duitsland. Als er één volk is dat absoluut niet het recht heeft iets van Israël te zeggen dan is het wel het Duitse vanwege het oorlogsverleden.

Maar er zijn er meer die tegen het beleid van Begin zijn. Na de invasie in Libanon, de bombardementen op Beiroet en vooral na de massamoorden in Chatila en Sabra is het mondiale rumour zo luid geworden dat Israël zelfs last heeft van het lawaai. Maar gelukkig komt een deel van de kritiek vanuit christelijke organisaties en die kan zo terzijde worden geschoven. Het is toch schandalig dat de Kerk iets van Israël durft te zeggen. Met zijn theorie over de joden als moordenaars van Christus is het christendom één van de grondleggers van het antisemitisme. En wat heeft de Kerk in de oorlog tegen de jodenvervolgging gedaan? Nee, als er iets niets van Israël mag veroordelen dan is het wel de Kerk.

POLITAKTIEK

door Atzo Nicolai

maliën- en andere kolder

West-Europa als geheel, ja wel, is eveneens schuldig er moet zich daarom gediend houden. R. Naftaniel (Directeur van het Centrum voor Informatie en Documentatie Israël) schrijft in het NRC Handelsblad (27-10-'82): "De joden waren in de oorlog zo goed als weerloos en de Westerse regeringen boden hen nauwelijks steun om aan de gewisse dood van de gaskamers te ontsnappen. Hoeveel hadden er niet gered kunnen worden als de geallieerden de gaskamers van en treinsporen naar Auschwitz hadden gebombardeerd?" Zo kunnen we nog een tijdje door gaan. En wat is er dan nog over? Wie mag er wel kritiek leveren op Israël? Niemand eigenlijk. Zelfs in Israël is dat nauwelijks toegestaan. Zeker, er is een Vrede Nu beweging en er worden protestdemonstraties gehouden maar massaal is het zelden, en zo iets wordt door beide kanten meteen in een uiterst intolerante sfeer getrokken.

De socialistische parijleider Perez die kritiek had op de oorlog in Libanon wordt door Begin en al zijn volgelingen nog steeds als "verrader" uitgesproken. Intimidatie over en weer lijkt een algemeen politiek verschijnsel te worden. Een socialist parlementariër wordt steeds opgeheld met het dreigement: "Let op je dochter, verrader!" Het gaat zover dat een ander voortdurend bedreigd parlements lid een open brief publiceerde "aan mijn moordenaars" waar in hij het tot haat opwekkende Begin-regime "mijn collectieve moordenaar" noemt.

Van legale kant wordt censuur gebruikt om kritici de mond te snoeren. Vorige week werd nog een toneelstuk verboden omdat het be

ledigend was voor de fundamentele waarden waarvoor Israël staat. De hoofdredacteur van een groot Israelisch dagblad gelooft dat de overheid de persvrijheid in gevaar brengt door het volk op te zetten tegen de pers en nieuwsbronnen voor de journalistiek te sluiten. U ziet hen bouwen aan een intern net van informatie-muur-ties. Het ministerie van buitenlandse zaken suggereert dat de persvrijheid die de buitenlandse pers in Israël geniet in het landsbelang langs wettelijke weg aan banden moet worden gelegd. Zo, dat is weer een geruststellende verhoging van de geluidswal. De pers in z'n algemeenheid is trouwens een bolwerk van anti-Israël ideeën en antisemitisme. Telkens wordt er door joden op gewezen hoe erg er door de media gemanipuleerd wordt. Simon Wiesenthal beweert zelfs (NRC Handelsblad 18-10-'82, Volkskrant 19-10-'82) dat linkse speciaal bij de media infiltreren, vooral bij de televisie. Er is dus niet alleen sprake van een perscomplot maar ook van een links-politiek complot. Hij weet ook voorbeelden van bewust foutieve doorgave van gegevens of van oneerlijke informatie selectie.

En ook de linkse kritiek op Israëls beleid zet aan tot antisemitisme. Wiesenthal: "De bommen in Parijs en Wenen waren alleen maar mogelijk omdat de linkse extremisten de atmosfeer geschapen hebben dat de jood de uitbuiting en de moordenaar is"

Na de aanslag in Rome beschuldigde de Romeinse joodse gemeenschap in een officieel communiqué de pers en de politici ervan de afgelopen week een antisemitisch klimaat te hebben gecreëerd met name door de invasie in Libanon en de moord op de Palestijnen zo sterk bekritiseren

Dus mensen die dan wellicht kritiek zouden mogen uitleveren moeten dat alsnog maar weer voor zich houden omdat dat tot antisemitisme zou kunnen leiden. Het wordt als een beangstigend automatisme gezien: van anti-Begin naar anti-Israël naar anti-joods.

Begin gaat het zelfs zo ver dat hij elke vorm van kritiek op Israëls politiek als antisemitisme beschouwd. Een wel erg verkrampte visie voor een winnaar van de Nobelprijs voor de vrede. Salomon Bouman formuleert het als volgt: "De door de Tweede Wereldoorlog getraumatiseerde Begin kan kennelijk niet doorgronden dat kritiek ook wordt ingegeven uit liefde voor en bezorgdheid om het lot van Israël."

Al met al blijft de vestigingswal ongenaakbaar en Begin gemaliekolderd. De enige mogelijkheid lijkt nog om het aan de joden zelf over te laten om kritiek te leveren. Dat gebeurt ook. Drie weken geleden een telegram naar Jeruzalem van Liberale Rabijnen uit o.a. Nederland waarin de verontwaardiging werd uitgesproken over het uitblijven van een onderzoek naar de gang van zaken rond de massamoord op de Palestijnen; een grote advertentie met kritiek in de Jeruzalem Post van 50 Oost-joodse joden, en zo zijn nog meer voorbeelden te noemen.

Eindelijk een bres geslagen denkt U hoopvol. Maar nee, zo er al een gaatje door zou ontstaan wordt dat onmiddellijk gedicht. Wiesenthal heeft achterhaald dat de meeste van deze kritici slechts "gelegenheidsjoden" zijn: "als er een gelegenheid is op Israël te schelden verklaren zij zich jood". Van hen hoeven we ons dus ook niet zoveel aan te trekken.

Helaas werkt de afschermingswand niet tegen demonstraties van Israëli's zelf in Israël zelf. De betekenis daarvan kan niet geheel gebagitaliseerd worden. Dit wordt op een andere manier bestreden. Er wordt gepoogd iedereen ervan te overtuigen dat dergelijke acties a-sociaal en letterlijk levensgevaarlijk zijn omdat het koren op de molen van het antisemitisme is. In de woorden van Wiesenthal: "Niets verheugt de antisemieten meer dan dat hij joden als getuigen tegen joden heeft." En over de kort geleden gehouden demonstratie tegen Begin en Sharon: "Wat hebben ze bereikt? Dat ze het antisemitisme overal hebben aangewakkerd".

Alsof het allemaal nog niet wrang genoeg is: deze goochelhouding wordt ook naar buiten Israël getransporteerd. Begin voelt zich namelijk vertegenwoordiger van alle joden. Na de bomaanslag in Parijs viel hij o.a. Mitterand aan verklaarde dat de Fransen te weinig bescherming aan de joden boden en dat de Franse joden dan maar zich zelf tegen aanslagen moesten gaan verdedigen. Een prominente Franse jood schreef toen een felle brief aan Begin: "Uw functie geeft U niet het recht te spreken uit naam van miljoenen joden buiten Israël die U niet hebben gekozen." Begins antwoordbrief is een uiterst markant staaltje van omkering, trucage, dogmatisme, afweer door aanval en noncommunicatie: "Hoe durft U mij vanuit het buitenland te beleren? Hoe kunt U de Israelische politiek analyseren en kritiseren terwijl U in Parijs zit, de prachtige Lichtstad? U kunt niet de Israëli's gaan vertellen wat ze wel en niet moeten doen terwijl U zelf geen gebruik maakt van het recht naar Israël te emigreren."

Wij mogen niet meer vanuit onze leunstoel in Amsterdam de wan-toestanden in Zuid-Afrika, Cambodja, Uruguay en Rusland veroordelen. Het wordt nu wel heel duidelijk wat de voorwaarden zijn om kritiek op het Israëli's beleid te mogen spuien: je moet van een bepaald ras, en een bepaald geloof zijn (en praktiserend, niet voor de gelegenheid), je moet er geweest zijn, en je moet er zelfs blijven wonen, en je moet het eens zijn met het beleid van de regering. Dan mag je kritiek hebben

CHARLES KOMT ?

PROGRAMMA NAJAARSCONGRES 20 EN 21 NOVEMBER 1982 TE VLISSINGEN

Zaterdag 20 november

11.00 uur Opening
11.05 uur Aanvang werkgroepen
12.00 uur Lunch
12.45 uur Hervatting werkgroepen
14.00 uur Rede m.b.t. het congres-thema van de heer Dr. R. W. de Korte
14.45 uur Hervatting werkgroepen
16.15 uur Pauze
16.35 uur Hervatting werkgroepen
17.45 uur Borrel
18.00 uur Borrel
20.00 uur Rede van de voorzitter
Rede van de heer Ch. Schwieter
Rede van de heer R.L.O. Linschoten
21.15 uur Opening huishoudelijke vergadering
23.30 uur Schorsing huishoudelijke vergadering tot zondagmorgen

Zondag 21 november

9.30 uur Hervatting huishoudelijke vergadering
12.00 uur Lunch
12.45 uur Hervatting huishoudelijke vergadering
16.30 uur Sluiting van het congres

EUROPEES VERVOERBELEID

Op 11 december organiseren Kamer van Koophandel en Europese beweging een studiedag over Europees vervoerbeleid, in postiljonmotel Bunnik, Utrecht. In het forum zullen naast mensen uit het transportwezen, de heer Wallis de Vries (voorzitter E.B.) en mevrouw Smit-Kroes plaatsnemen. Voor nadere informatie kunt U terecht bij: Studiedag Europees vervoerbeleid, postbus 48, 3500 AA Utrecht. tel. 030-331412 tst 158.

NOVIB

De NOVIB heeft een nieuw spel op de markt gebracht. Het heet WERELD-DELEN, en heeft tot doel jong en oud vertrouwd te maken met het ontwikkelingswerk. Vele prominente Nederlanders hebben zich positief over dit spel uitgelaten. Voor nadere informatie omtrent dit spel, dat f42,50 kost, kunt U contact opnemen met: NOVIB, telefoonnummer 362, 2500 WD Den Haag. Tel. 070-624081.

SOLLICITATIES

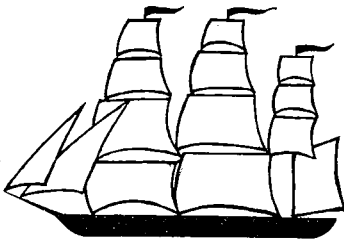
Jeugdwerkloosheid is een groeiend probleem. Steeds meer jongeren worden er de dupe van. Dat manifesteert zich niet alleen in een aanzwellende stroom van ontslagen, maar vooral ook in de wijze waarop jongeren hun eerste stappen op de arbeidsmarkt moeten ervaren: er blijkt lang niet altijd een baan voorhanden. Sterker nog: het kan maanden duren voordat men aan de slag kan.

In DRIEMASTER willen we voortaan ruimte reserveren, waarvan JOVD'ers, die daar prijs op stellen, gebruik kunnen maken om hun contacten op de arbeidsmarkt te vergroten. Bij wijze van proef (maar daarom niet minder serieus bedoeld) is Wiljan Loomans de eerste, die er van profiteert. Mensen die hem verder kunnen helpen, worden verzocht te schrijven of te bellen.

WILJAN ZOEKT EEN BAAN

Naam en adres: Wiljan Loomans, Noorderstraat 20, 1621 HW Hoorn. Tel.: 02290-14604. Leeftijd: 23 jaar.
Opleiding : Gymnasium alpha (met economie); studie nederlands recht (privaatrecht en bestuursrecht) aan Vrije Universiteit Amsterdam.
Overige bezigheden : student-assistent vakgroep Staats- en bestuursrecht; lid onderwijscommissie van de faculteit; mentor; hoofdredacteur Driemaster.
Gewenste baan: Journalistiek, bedrijfsleven, advocatuur.

DRIEMASTER

OPINIEBLAD VAN DE J.O.V.D. - VERSCHIJNT 10 MAAL PER JAAR - JAARGANG 34, NR. 9, DECEMBER 1982

WAT WIL VVD MET JOVD?

Reeds geruime tijd gonst het binnen en buiten de JOVD van de geruchten als het gaat om de relatie tussen VVD en JOVD. De parlementaire redactie van het weekblad De Tijd bijvoorbeeld lijkt er een behoorlijk belegde boterham aan te kunnen verdienen. Wat hangt de JOVD allemaal boven het hoofd? Een brute liquidatie? Een geruisloze annexatie misschien? Of "slechts" een vreedzame integratie? DRIEMASTER ging op onderzoek uit. Behoedzaam weliswaar, maar toch...

OPVANG

De VVD heeft het bij de laatste reeks verkiezingen uitstekend gedaan. De partij kent een populariteit als nooit tevoren. Vooral ook onder de jonge kiezers blijkt de belangstelling naar liberale maatstaven overweldigend. En de toekomst lijkt er alleen nog maar zonniger uit te zien: recente schoolenquêtes spreken wat dat betreft boekdelen. Niet verwonderlijk is het dan ook dat binnen de VVD het besef is doorgedrongen dat er op korte termijn iets aan jongerenopvang zal moeten worden gedaan. Voor de coördinatie van dat werk bestaat al enige tijd de Nieuwe Kiezerswerkgroep (NKW), een commissie uit de landelijke propagandacommissie van de VVD. Bovendien ontstaan er op steeds grotere schaal zogenaamde "VVD-jongerencontacten": jonge VVD'ers die min of meer georganiseerd als groep in de partij gaan optreden.

ONAFHANKELIJKE JOVD

Daarnaast opereert echter al van oudsher de onafhankelijke JOVD: een liberale jongeren-

organisatie die zich door, laten we zeggen, vaak progressieve begeleiding van de VVD toch een eigen plaats in de nederlandse politiek heeft verworven. Uiteraard pikt de JOVD de nodige graantjes mee van het electorale succes van de VVD: ook de JOVD is momen-

Wiljan Loomans

teel groter dan ooit. Dat heeft zij echter mede te danken aan de goede organisatie aan de basis. De JOVD is er immers juist op ingesteld om jongeren op te vangen. Ze toont zich daarbij overigens niet ondankbaar ten op zichte van de VVD. Van alle kanten wordt tegenwoordig immers benadrukt dat de JOVD zich als liberale jongerenorganisatie primair richt op de VVD, omdat dat de grootste liberale partij is. Vandaar dat de JOVD zeker in de sfeer van jongerenopvang ook best bereid is tot samenwerking met de VVD.

AANHALINGSTEKENS

Ook in ander verband zou men

de hedendaagse onafhankelijkheid van de JOVD tussen kleine aanhalingstekens kunnen zetten. Omdat de VVD immers geen jongerenorganisatie binnen de eigen gelederen had, heeft zij de JOVD erkend als de enige liberale jongerenorganisatie. Mede dankzij die erkenning kan de JOVD aanspraak maken op de (broodnodige) subsidie, die voor politiek jongerenwerk van overheidswege beschikbaar is.

MOEILIJK PAKKET

Het ontstaan van de jongerencontacten (VVDJC) heeft de VVD nu wat betreft die erkenning in een moeilijk pakket gebracht temeer omdat initiatieven tot oprichting van VVDJC vooral zijn uitgegaan van ontevreden ex-JOVD'ers. Zodoende lijkt er een tegenstelling te zijn gecreëerd tussen VVD en JOVD. En dat in een tijd dat ze elkaar juist hard nodig hebben! Nu die tegenstelling er echter is, is het voor de VVD zaak dat er duidelijk komt. De roep daar toe wordt al gehoord sinds het VVD-congres van april 1982 in Nijmegen. Illustratief in dit verband mag dan ook zijn de toespeling in het hoofdredactionele artikel in het VVD-blad "Vrijheid en Democratie" van 14 december j.l. Daarin wordt namelijk, náde constatering dat het een zware opgave is om alle nieuwe VVD kiezers bij de partij te houden, met zoveel woorden

gesteld: "Van het bestuur wordt veel vereist: bijv. een duidelijk jongerenbeleid".

GESPREK

Ondertussen blijft het niet bij schrijven alleen. Een eerste oriënterende gespreksronde is al achter de rug! Op 9 december j.l. blijkt er namelijk in het gebouw van de Tweede Kamer in Den Haag een bijeenkomst te zijn geweest met vertegenwoordigers van alle betrokken groeperingen. Zo werd het VVD-hoofdbestuur, van wie het initiatief tot de ontmoeting was uitgegaan, vertegenwoordigd door secretaris Van den Berg, adjunct-secretaris Tangel en de "baas" van de landelijke propagandacommissie, Klein Molenkamp. (Voorzitter Kamminga vertoefde op dat moment in het buitenland.) Voor de VVDJC namen Frans Bakhuis en Sjoerd Swane, beiden ex-JOVD'er, deel, terwijl de NKW haar vertegenwoordigers had in Peter Smit en Clemens Cornielje. Bovendien waren aanwezig de kamerleden Nijpels, De Grave en Linschoten, allen ooit lid van het hoofdbestuur van de JOVD. Namens de JOVD tenslotte traden voorzitter Eric Brinckmann en secretaris Joost van Gilse als gesprekspartners op.

EEN JONGERENORGANISATIE

Wat exact besproken is, weten wij niet. Er zou evenwel door

VVD-fractieleider Nijpels een voorstel ter tafel zijn gebracht, dat aldus zou luiden: er komt één jongerenorganisatie van de VVD, maar ze moet in beginsel onafhankelijk kunnen opereren; via een aantal zogenaamde "kwaliteitszetels" zouden die jongeren dan permanente inspraak op de verschillende VVD-niveau's (hoofdbestuur, kamercentrales, commissies, e.d.) kunnen krijgen. Zo'n organisatie zou gewoon JOVD kunnen blijven heten. Het enige wat nodig zou zijn, is een statutenwijziging in de trant van "De JOVD is de jongerenorganisatie van de VVD".

LIQUIDATIE

Dat voorstel zou dus in feite neerkomen op de liquidatie van de VVDJC, iets wat het JOVD-hoofdbestuur waarschijnlijk niet onwelgevallig zou zijn. Begrijpelijkerwijs voelen de VVDJC daar niets voor. Zij stellen zich op het standpunt dat die JOVD dan maar onomwonden deel moet gaan uitmaken van de VVD. JOVD'ers dus op de een of andere manier als lid van de VVD. Uiteraard is dat iets dat voor de JOVD onverteerbaar is. Ook in de JOVD is het besef aanwezig dat één jongerenorganisatie veruit het beste zou zijn. Maar zij vindt dan wel dat zowel de politieke en organisatori-

Lees verder op blz. 7.

Rustig JOVD congres

Op 20 en 21 november congresseerde onze organisatie in Vlissingen. De sfeer van de congressen van vroeger lijkt geheel afgesloten. Niet alleen zijn programma zowel als opzet totaal anders - dit was het tweede congres met de indeling in werkgroepen - ook de deelnemers zijn anders; en het zijn er ook veel meer. Anders is ook de voorbereiding; was vroeger een info van enkele kantjes voldoende, tegenwoordig moet de postbode even aanbellen omdat het congresboek niet meer in de brievenbus past.

ENCYCLOPAEDIE

"Goedemorgen meneer, een pakje voor U". Na het verwijderen van het pakpapier blijkt ons een figuur in driedelig pak tegemoet. "Hij redt ut wel" wordt als verklarende tekst vergoelijkend gemeld. Verder wordt de ontvanger vriendelijk opgedragen ("gelieve") f2,50 over te maken "zijnde de prijs van dit lijvige boekwerk". Bij het opslaan van de inhoudsopgave wordt inderdaad het bange vermoeden bevestigd dat het zich hier om meer dan honderd pagina's handelt. Vijf pagina's zijn nodig om uit te leggen hoe men zich op het congres dient te verhouden. Op bladzijde 31 beginnen dan de amendementen, maar we weten reeds uit eerdere ervaring dat met het grootste deel daarvan in de werkgroepen reeds afgerekend gaat worden. Na bladzijde 67 komen we dan tenslotte de werkplannen tegen, dat zijn de dingen die we de komende jaren met onze organisatie gaan doen, en dat is nogal wat.

DELEGATIES

Wat als een rode draad door de congresorganisatie loopt dat is het werken met de delegaties. In je eentje kun je niks meer klaarmaken, de hele congrespartij wordt in vijf moten gehakt, waarvan dan vijf groepen er één te beoordelen krijgen. Je kunt je dus beperken tot één van de vijf delen, hoewel niet precies van tevoren bekend is van waar tot waar de delen lopen. Een delegatie van meerdere personen kan de zaak wel klaren, al moeten er dan van tevoren wel goede afspraken onderling gemaakt worden; en tussentijds overlegd. Het grote voordeel van dit systeem is dat semi-overbodige amendementen door resoluut optreden de werkgroepeliders in de prullenmand gekeild kunnen worden. Wie het congresonderwerp sociale zekerheid resoluut wilde aanpakken moest wel weten waar hij aan begon. De commissie had een stevig technisch stuk in elkaar getimmerd. Er was een afdeling die het sociale zekerheidstelsel fundamenteel anders wenste aan te

pakken, met verklaringen van begrippen en ondoorzichtige discussies over wat liberaal is en wat niet. Ik vroeg me toen af waarom die afdeling niet iemand voor die commissie geleverd had, voor directere inbreng.

door Wim Fels

Pikant detail was, dat vrijwel direct bij aankomst op zaterdag met de werkgroepen begonnen mocht worden. Vooral de mensen uit het Noorden des lands moesten zich te pletter haasten om op tijd te zijn. Dit leverde nogal wat komische situaties op, bijvoorbeeld een Wim Hoving, die in zijn eentje bij alle werkgroepen tegelijk wilde zijn.

UITBLAZEN

Na de lunch mocht de heer De Korte vertellen wat hij van het systeem van sociale zekerheid vond. Het verhaal dat het vroeger allemaal niet opkon werd weer eens uit de kast gehaald. Alles schijnt nu dus op te zijn, en bezuinigingen derhalve onafwendbaar. Dat verhaal hebben we al eerder, en niet alleen van De Korte gehoord. Derhalve reageerde de zaal wat lauw op het verhaal van De Korte. Wel kreeg hij de

obligate, en derhalve volkomen overbodige vraag over het wachtgeld van Schwieter voor-geschoteld, die hij beantwoordde door de band met dat verhaal over de BV-Nederland nog eens af te draaien. Schwieter zelf was ook uitgenodigd voor

het congres, maar moest helaas verstek laten gaan door een verblijf in het buitenland. Ver-guisd door de gehele Nederlandse pers, die volgens goed Neder-

VERVOLG OP PAGINA 2

☐ Ik word lid (geboortedatum:)

☐ Ik wil donateur worden

☐ Ik wil abonnee van DRIEMASTER worden en zal het abonnementsgeld (fl. 27,50) met de toegezonden acceptgirokaart voldoen

☐ Ik wil graag meer informatie over de JOVD ontvangen

Naam:

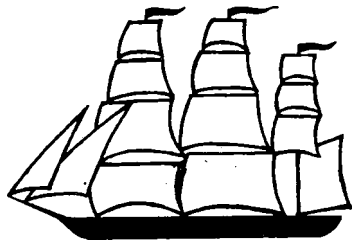
Adres:

Postcode:

Plaats:

Handtekening:

Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie
Nieuwe Zijds Voorburgwal 288
1012 RT Amsterdam
(020) 2420 00

COLOFON

DRIEMASTER

Het schip van de vrijheid, voortgestuwd door verantwoordelijkheid, verdraagzaamheid en sociale rechtvaardigheid.

REDACTIE

HOOFDREDACTEUR
Wiljan Loomans
Noorderstraat 20
1621 HW Hoorn
02290-14604

EINDREDACTEUR
Wim Fels
Van der Goesstraat 4
3521 TL Utrecht
030-939981

REDACTEUR VERENIGINGSNIEUWS
Caroline Loen
Sijmen Grootstraat 22
1135 HN Edam
02993-62515

REDACTEUR ALGEMENE POLITIEK,
Atzo Nicolaï
Churchilllaan 203-3
1078 EB Amsterdam
020-728835

REDACTEUR INTERNATIONALE POLITIEK
Albert Berens
Abel Tasmanlaan 12
2803 GK Gouda
01820-20113

EXTERNE INTERNATIONALE CONTACTEN
Wilfried Derksen
Reestraat 53
6531 JK Nijmegen
080-551249

WND. REDACTEUR PRIKBORD
Joost van Gilse

DRUKKER
Ebel Noorman b.v.
Groningen

HB-AUDITOR
Joost van Gilse
Jules Maaten

SLUITINGSDATUM
12 januari 1983

HOOFDBESTUUR

VOORZITTER
Eric Brinckmann
Struisenburgdwaarsstraat 194
3036 AW Rotterdam
010-116068

VICE VOORZITTER POLITIEK
Antoin Scholten
Lindenlaan 21
6561 CG Groesbeek
08891-1990

VICE VOORZITTER ORGANISATIE
Frank Rohof
Hengelsestraat 225 A
7521 AC Enschede
053-358954

ALGEMEEN SECRETARIS
Joost van Gilse
Jacoba van Beierenlaan 65
2613 JB Delft
02159-11960

PENNINGMEESTER
Hans Veltkamp
Kerkplein 1
8051 GH Hattem
05206-41812

INTERNATIONAAL SECRETARIS
Jules Maaten
Turfschip 96
1186 XN Amstelveen
020 410300

TWEDE SECRETARIS
Meint Waterlander
Spilsluizen 24
9712 NT Groningen
050-14300

VERVOLG VAN PAGINA 1

lands gebruik van mening is, dat als iemand vanuit de eigen gelederen omhoog valt, dit slechts op een misverstand berusten kan, en als het dan ook nog op een catastrofe uitdraait een houding aanneemt van ziet, we wisten het wel. Als een hardloper een been breekt, dan is het feest bij de kruipers. Goed, geen Schwieterdus, dan maar weer terug naar de werkgroepen.

BORREL EN DINER

Nadat de werkgroepen hun werkzaamheden hadden afgesloten, stortten de jonge liberalen zich in grote getale op borrel en diner. Op dit punt gekomen moet beslist met vele bossen lof gezwaaid worden in de richting van de organisatie van het congres. Het diner was uitstekend, ondanks de wat lange tijd die er tussen de diverse gangen lag, maar dat kan niet anders met zoveel deelnemers. Nadat dit deel van het congres was afgesloten, kon overgegaan worden op het avondprogramma.

De grote zaal van hotel Britannia was afgeladen. Ondanks de verlaging van de gemiddelde leeftijd zien de leden er nog precies hetzelfde uit als

vroeger. Ook was erevoorzitter Geertsema er weer, zodat iedereen weer tevreden kan zijn. Die avond stonden er diverse mensen achter het spreekgestoelte. JOVD-voorzitter Eric Brinckmann gaf een reprise van eerder geventileerde uitlatingen in persberichten en Driemaster, en gaf zijn visie op de actuele politieke situatie. Hierna mocht Robin Linschoten, lid van de Tweede Kamer voor de VVD, en sindsdien bij de JOVD weer in de mode, een verhaal houden over wat er in de Nederlandse politiek op sociaal-economisch terrein dient te gebeuren. Zijn verhaal kwam hoewel wat dor en theoretisch, toch weloverwogen over. Jammer derhalve, dat de zaal erg onrustig was. Na de pauze kon de huishoudelijke vergadering beginnen. De agendapunten rond de benoeming van de bestuursleden werd naar het eind van de avond verschoven.

CONGRESSECRETARIAAT

Gelegenheid dus om even een bezoek te brengen aan het congressecretariaat, waar Lilian Rinders en Ruud Boerman zich onder supervisie van algemeen secretaris Joost van Gilse zich te pletter zaten te typen, en de handen bevuilden met stencil-

inkt. In de zaal werd men reeds bediend met de rapportage van de werkgroep die de moties bekeken had, en moest het secretariaat de rapportage van de overige werkgroepen verwerken voor de volgende dag. Het was dus een in en uitgelopen van rapporteurs en mensen die er zoals ik niets te zoeken hadden.

NIEUWE OUWE NIEUWE

Het naar achteren geschoven agendapunt betreffende de bestuursmutaties kon vervolgens aan de orde komen. Roelof Houwing mocht nog even het spreekgestoelte beklimmen om de hamer definitief aan Eric Brinckmann te overhandigen, en Eric gaf de klompen aan zijn opvolger. (De klompen zijn traditie, en bedoeld om mee door de porceleinkast der Nederlandse politiek te wandelen.) Roelof liep het hele congres al rond met een gezicht alsof hij het niet kon geloven eindelijk van het gezeur af te zijn, en was dan ook een ietwat olijk tijdens zijn afscheidsrede; volgens mijn notities zou hij gezegd hebben: "U zult wel denken, wat doet die pias achter het spreekgestoelte", maar nu ik dit hier thuis schrijf, kan ik me nauwelijks voorstellen dat hij iets dergelijks gezegd

heeft. Vervolgens mochten wij de nieuwe Vice Voorzitter Politiek aanschouwen. Wie echter op een inspirerende rede had gehoopt kon dat wel vergeten. Want na het overnemen van de klompen ging hij weer zitten, en ook het verdere congres heeft de nieuwe VVP zich rustig gehouden. En dat compenseert de spraakwaterfall van de voorzitter dan weer wat. Na zov-el vrolijkheid achter de bestuurstafel werden de leden in de gelegenheid gesteld om wat discoklanken te consumeren op het feest, georganiseerd door de gastafdeling Zeeland, onder leiding van Curator Geelhoed en de zijnen. Ook hier past het de koelkastdeur open te zwaaien voor een portie lof!

ZONDAG

Op zondag kon de vergadering zonder al te veel grote problemen afgerond worden. Met name de resolutie werd in recordtempo behandeld. Ook de rondvraag leverde geen al te grote problemen op, omdat de voorzitter niet echt diep op de vragen inging. Kleine oneffenheden konden niet verhinderen, dat het een rustig, maar geslaagd congres was.

Sociale dienstplicht aanvaard

Zonder grote problemen is de ontwerp-resolutie Sociale Zekerheid door het najaarscongres aanvaard. Hoewel ruim een kwart van de ingediende amendementen in de resolutie zal worden verwerkt, is er in hoofdlijnen maar één wezenlijke wijziging aangebracht. De Algemene Vergadering sprak zich uit voor de invoering van een sociale dienstplicht. Dit werd voorgesteld door District Noord, dat vond dat het een onmisbaar onderdeel bij de realisering van het voorgestelde stelsel was. De Commissie Sociale Zekerheid was dat niet met District Noord eens, maar wilde de principiële uitspraak over sociale dienstplicht aan de vergadering overlaten. Driemaal bleek ook hier scheepsrecht: nadat soortgelijke voorstellen het de afgelopen vijf jaar het twee keer niet haalden, was er nu een duidelijke meederheid voor.

BASIS INKOMEN VLOT ONDERSCHREVEN.

De nieuwe congresopzet met behandeling vooraf in werkgroepen bleek opnieuw een onmisbare voorwaarde om de resolutie, één van de langste in de JOVD geschiedenis, af te krijgen. Over veel problemen kon in de werkgroepen al overeenstemming worden bereikt, zodat de Algemene Vergadering alleen over principiële kernpunten hoefde te beslissen. Het basisinkomen, waartegen vóór het congres nog aanzienlijke bezwaren leken te bestaan, werd na bespreking in de werkgroep volledig aanvaard. Men was het erover eens dat de invoering heel geleidelijk zou moeten plaatsvinden en geen inbreuk op een liberaal inkomensbeleid zou mogen opleveren. Dit werd in een nieuwe stelling verwoord. Het fundamentele uitgangspunt dat ook degenen die geen betaalde arbeid verrichten, maar wel een bijdrage leveren aan de welvaart (huis-

vrouwen, vrijwilligers, studerende) een zelfstandig recht op een bestaansgarantie hebben werd echter vrij gemakkelijk aanvaard. Aan deze reeks werden de werkzoekenden volledigheidshalve nog toegevoegd.

DIEPGAANDE DISCUSSIE.

De discussies stonden op een behoorlijk niveau, maar er deden eigenlijk te weinig mensen aan mee. Waarschijnlijk is de sociale zekerheid eigenlijk iets te ingewikkeld om als congresonderwerp te dienen. Desondanks waren er verschillende afdelingen en districten die er veel werk van hadden gemaakt. Behalve district Noord viel vooral de afdeling Rijnmond op, die verschillende principiële punten goed gefundeerd aan de orde stelde. Vooral de wenselijkheid om naast het basisinkomen ook een progressief belastingtarief te handhaven en het afschaffen van werknemersverzekeringen leverde diepgaande discussies op. De vergadering besloot in meerderheid deze voorstellen niet te volgen. Het is opmerkelijk dat bij de hele behandeling van de resolutie niet of nauwelijks is gesproken over

Marco Swart

de standaardisering van de pensioenvoorziening, de uitvoeringsorganisatie en de taak van gemeenten om voor begeleiding van mensen met financiële problemen te zorgen. Dit zijn toch bepaald principiële kernpunten.

EN VERDER

Nu de resolutie is vastgesteld gaat de commissie Sociale Zekerheid aan de hand van de door haar gepubliceerde bundel en

de toelichtingen op de amendementen een nota produceren waarin de resolutie verder wordt uitgewerkt en toegelicht. Daarbij zal ook worden geprobeerd de financiële consequenties nog verder door te rekenen.

Tenslotte wil de commissie aan de hand van de resolutie komen tot een aantal uitspraken over actuele onderwerpen en die aan de vereniging voorleggen. Al met al is er nu een basis gelegd waar de JOVD nog vele jaren mee uit de voeten zal kunnen.

D.H.M. Dental Depot

Leverancier van tandheelkundige benodigdheden

- * Wij verzorgen de totale inrichting van Uw praktijk
- * Ruim assortiment handinstrumentarium verbruiksmaterialen
- * Bel eens: 05910-13915 te Emmen

Documentatiemap met uitgebreide informatie ligt voor U klaar

Haagjesweg 263
Postbus 138
7800 AC Emmen

Doorbraak

****INGEZONDEN****

L. Lantain

Eind november kwamen werkgevers en werknemers overeen de prijscompensatie per een januari 1983 in te ruilen voor arbeidstijdverkorting. Gesteld kan worden dat daar nog niet veel van verwacht mag worden; werkgevers en werknemers hebben alleen maar richtlijnen gegeven die moeten dienen als leidraad voor de onderhandelingen op bedrijfstakniveau. Dat deze ruil op bedrijfstakniveau niet zal meevallen bleek wel uit de kritiek van de voedingsbond en van de vereniging der metaalwerkgevers.

Ook moet nog worden gezien of deze arbeidstijdverkorting enig effect op korte termijn

zal sorteren ten aanzien van de groeiende werkloosheid. Want wat zullen de gevolgen zijn als geen enkel resultaat waarneembaar is; zullen de werknemers dan nog steeds bereid zijn prijscompensatie in te leveren?

Ondanks alles lijkt arbeidstijdverkorting toch een manier om het werk te herverdelen en het groeiend aantal werklozen te stoppen, ook al is dit nog toekomstmuziek. Daarom is het belangrijk dat werkgevers en werknemers tot een akkoord - op centraal niveau - zijn gekomen (waar blijft de overheid?), samen met een dalende inflatie en een dalende rente kan dit misschien leiden tot iets wat op herstel lijkt.

Padruma b.v.

4e Industrieweg 5,
Postbus 73, 8050 AB - Hattem
Telefoon 05206 - 42837

voor uw: **HANDELSDRUKWERK,
STICKERS,
ETIKETTEN OP ROLLEN,
ETIKETTEERAPPARATUUR,**

VRIJHEID

Erik Kersbergen

****INGEZONDEN****

Regel: De vrijheid van de één wordt ingeperkt om de anderen de mogelijkheid te geven goed te functioneren. Dat juist dit functioneren weer wordt beperkt doordat er teveel regels zijn, geeft het dilemma aan waarover ik het wil hebben. Paradoxaal genoeg zou je diegenen die in hun functioneren worden beperkt doordat er teveel regels zijn, kunnen helpen door de vrijheid van diegene die al deze regels uitvaardigt nu eens aan banden te leggen, door middel van een regel: Je bent dan precies op 0 teruggekeerd. Regels en vrijheid, tegenstelling en wisselwerking. Waar vinden we de balans tussen beide begrippen? Met onderstaande voorbeelden wil ik aangeven in welke richting er gezocht moet worden. Dat indien je op een brommer zit het verboden is geen valhelm te dragen dat accepteren we, maar waarom accepteren we niet het verbod om indien je je bij vrieskou op een fiets begeeft alleen een T-shirt te dragen? De reden om een dergelijk verbod in te stellen zijn vanuit de beschermingsgedachte

waaruit alle regels voortkomen erg zinvol. Zou het individu niet tegen zichzelf in bescherming moeten worden genomen? Indien wielrijder ziek wordt, en dat risico is duidelijk aanwezig, wie draait er op voor de kosten? Ziekteverzuim, eventueel langdurige arbeidsongeschiktheid, en dokterskosten worden toch door de gemeenschap gedragen. Zou die gemeenschap het individu niet kunnen verplichten zich zo te gedragen dat de gemeenschap zo min mogelijk schade van zijn gedrag ondervindt?

Ik wil nog een stapje verder gaan: Een automobilist woont in Amsterdam en wil naar Breda rijden. Zou je als maatschappij de man niet moeten verplichten om de kortste route te nemen indien er geen enkele noodzaak aanwezig is om dit niet te doen? Immers, om dit traject 'voor de lol' via Friesland af te leggen berokkent de maatschappij toch alleen maar

schade? Een nutteloze aanslag op de (wereld) energievoorraad extra luchtvervuiling, overbodige extra wegenbelasting, en een vergroot risico op een ongeluk, waar de maatschappij dan weer voor moet opdraaien. Vergezochte voorbeelden, maar ik geloof dat als je eenmaal de weg van de regelgeving ter bescherming bent ingeslagen, dat je hier vroeger of later wel terecht komt. En mocht het ooit nog eens zover komen, dan denk ik dat liberale tegenargumenten als: "ontoelaatbare aantasting van de vrijheid", worden afgedaan met: "daar heb je die egoïsten die het gemeenschapsbelang aan hun laars lappen ook weer". Het is goed dat er regels zijn regels om mensen te beschermen tegen willekeur van anderen. De vraag is echter waar de regelarij moet worden gestopt. Ik geef geen antwoord op deze vraag omdat ieder antwoord wat ik dacht te hebben steeds weer lek bleek te zijn. Misschien dat dit stukje de aanleiding kan zijn om over dit onderwerp binnen de JOVD een discussie te beginnen. Het raakt immers de kern van het liberalisme: de vrijheid.

Onderwijs op stellen

Bernard Tilman

****INGEZONDEN****

Ten tijde van het verschijnen van dit blad zullen de stakingen in het onderwijs meer of minder succesvol blijken te zijn geweest.

De eerste reactie bij velen is dat men het een schande vindt dat er in het onderwijs gestaakt is voor maar 1,65% salariskorting; iedereen moet toch inleveren gezien de sociaal economische situatie, en ambtenaren mogen al helemaal niet staken!

Ik denk dat er toch méér aan de hand is. De onderwijsgeevenden zijn gelijk gesteld aan ambtenaren (zie motie Rietkerk/Lubbers, en het huidige regeerakkoord), maar moeten naast de algemene korting op alle ambtenareninkomens nog eens extra 1,65% salaris inleveren. Vandaar dus dat de bonden spreken van dubbel pakken. Maar dit is nog niet alles, er liggen nog zo'n handje of zes maatregelen gereed. Een daarvan heeft tot gevolg dat de klassegrootte in basis en voortgezet onderwijs vergroot wordt, verder liggen er maatregelen van rechtspositionele aard in het verschiet (de beruchte IIO's-nota). Al deze maatregelen hebben mede tot gevolg dat de werkloosheid onder onderwijsgeevenden (nu al één op de acht = 25000) sterk zal toenemen. Er is slechts een maatregel waar het voorafgaande niet voor op gaat.

Werkloze onderwijsgeevenden mogen onder bepaalde condities met behoud van uitkering ingezet worden. De leraren en onderwijzers die men enerzijds uit het onderwijs stoot worden anderzijds weer binnen gehaald. Onderwijs en Wetenschappen is uit de brand. Als men deze gedachtegang voortzet is de uiterste consequentie ervan dat men in één klap alle onder-

wijsgeevenden wegens gebrek aan financiële middelen ontslaat om ze vervolgens met behoud van uitkering terug te laten komen.

Kortom van een degelijke en goed gemotiveerd horizontaal bezuinigingsbeleid is geen sprake. Integendeel ik verdenk het nieuwe kabinet ervan dat het met een verdeel en

dentie wordt het in Nederland m.i. hoog tijd dat het stakingsrecht van ambtenaren erkend wordt. Conflicten tussen ambtenaren en overheid kunnen namelijk in hetzelfde vlak liggen als die tussen werkgevers en werknemers. Als zo'n situatie zich voordoet dan is het heel goed verdedigbaar ambtenaren een recht op sta-

heers politiek de bezuiniging en er door probeert te drukken zelfs al zou dat betekenen dat de onderwijsgeevenden voortaan hun salaris van sociale zaken ontvangen.

STAKINGSRECHT

De onderwijsgeevenden zijn gelijk gesteld met ambtenaren en mogen dus niet staken. Dit ondanks dat door Nederland het Europees Sociaal Handvest is geratificeerd waarbij echter juist in zake het stakingsrecht van ambtenaren een voorbehoud is gemaakt. Des te opmerkelijker is tegen deze achtergrond de uitspraak van de president van de Amsterdamse rechtbank d.d. 17 november 1982 waaruit men kan concluderen dat de stakingen in het onderwijs niet onrechtmatig waren. Ondanks incidentele jurispru-

ding niet te ontszeggen, mits dit recht binnen zeer nauw omschreven grenzen verleend wordt. Hierbij dient echter voorop te staan dat iedere ambtenaar mag staken. Het uitsluiten van groepen ambtenaren is in strijd met het gelijkheidsbeginsel, uitgangspunt voor een gecoördineerd arbeidsvoorwaardenbeleid in deze overheidssector. Dus geen functionele beperkingen om een stakingsrecht voor ambtenaren te begrenzen.

Daarentegen vind ik wel dat er een 'strekking' begrenzing van het ambtelijk stakingsrecht geformuleerd zou moeten worden. Daarbij denk ik aan voorwaarden waaraan iedere stakingsactie getoetst moet worden wil zij legaal zijn. Deze voorwaarden, ontleend aan de beschrijving van de kenmerken van burgerlijke ongehoor-

zaamheid (b.o.) gegeven door C. Schuyt (diss. Recht, orde en b.o.), luiden: A. Een actie dient geen illegale nevenwerkingen te hebben, werkwijzen moeten 'gewoon' aan de slag kunnen. B. De actie moet gewetensvol zijn (o.a. gericht op een gerechtvaardigd eigenbelang, maar niet op een willekeurig politiek belang). C. De actie moet op een rationele en weloverwogen wijze uitgevoerd worden (m.b.t. proportionaliteit bijvoorbeeld), er is een duidelijke samenhang tussen becritiseerd object en de gekozen handelwijze. D. Men heeft verder, indien mogelijk, eerst andere legale wegen gebruikt, zoals een door redelijkheid en zorgvuldigheid gekenmerkt overleg. E. De verhouding tot de medeburgers, moet tijdens de actie voldoen aan: geweldloosheid en een zogoort mogelijk respect voor andermans rechten

Een voordeel van deze methode van begrenzing van het ambtelijk stakingsrecht is dat iedere actie, hoe creatief ook getoetst kan worden. Daardoor kan iedere groep ambtenaren in principe gebruik maken van het stakingsrecht. De ambtenarenstaking vormt een signaal naar de overheid/werkgever en de maatschappij en wellicht een aanzet tot een nieuwe dialoog tussen werkgever en werknemer. Pas gedurende tien jaar kunnen ambtenaren zich beroepen op grondrechten van klassieke aard. Het is te hopen dat zij niet zo lang hoeven te wachten om een beroep te mogen doen op de sociale grondrechten, waaronder het stakingsrecht.

NATIONALE ZAAK

De stakingen in het onderwijs zijn een goed voorbeeld van acties die voldoen aan bovengenoemde voorwaarden. Het opkomen voor het gelijkheidsbeginsel op de wijze zoals door de onderwijsvakorganisaties in de praktijk gebracht is, mede gezien bovengenoemde rechterlijke uitspraak, zelfs meer dan zich redelijk opstellen.

"Bij de wetgeving voor het hoger beroepsonderwijs zal speciale zorg worden besteed aan wettelijke regelingen voor de lerarenopleidingen, omdat de positie en de vakbekwaamheid van de leraar van groot belang zijn voor het onderwijs." Deze zin uit de regeringsverklaring legt een duidelijk verband tussen de positie van de onderwijsgevende en de kwaliteit van het onderwijs. Naast een goede opleiding zij het echter ook op arbeidsvoorwaarden die de positie van de onderwijsgeevenden bepalen en dus ook de kwaliteit van het onderwijs beïnvloeden. Gezien de in het vooruitzicht gestelde maatregelen schijnt de minister van C&W zich van de kwaliteiten van het onderwijs niet veel aan te trekken. Onderwijs zou juist in de huidige malaise een hoge prioriteit verdienen. Tenslotte is dat op den duur van belang voor alle Nederlanders. Daarom is het m.i. goed dat de onderwijzenden één front gevormd hebben om deze minister eens goed wakker te schudden!

Overheid mede - oorzaak crisis

Jos van de Mortel

****INGEZONDEN****

Dat de politiek van de grootste landen door ieder land in een soortgelijk systeem gevolgd dient te worden, is een ubiquiteuze mythe. Zo ben ik er heilig van overtuigd dat de bezuinigende politiek van de Nederlandse overheid leidt tot het verlies van nu al tenminste 625000 arbeidsplaatsen. Later in het betoog zal dit eenieder duidelijk voor ogen staan. In A.V.B./W.B.O. van november wordt het overheidsbeleid in de volgende slagzin aangehaald: "Sociaal beleid Nederland leidt tot a-sociale gevolgen". Wat is nu het geval? Het over- schot op de handelsbalans van Nederland bedraagt volgens ramingen in en van het Financieel Economisch Magazine voor het volgend jaar zo'n slordige fl. 25 miljard (zie figuur).

Lopende rekening in mrd \$		
Projecties		
	1982	1983
Ver. Staten	2.0	-15.0
Canada	1.0	0.0
Japan	7.0	9.0
W.-Duitsland	1.0	2.0
Frankrijk	-10.0	-6.0
Groot Britt.	4.0	-3.0
Italië	-5.0	-3.0
Spanje	-2.5	-1.5
Nederland	6.0	9.0
België	-6.5	-5.0

Handelsbalansoverschotten hebben de overheid in het verleden altijd aangezet tot opvoering van de overheidsbeste-

dingen. Op zichzelf genomen m.i. een goede zaak! De manier waarop die bestedingen dan worden gedaan echter niet! Het overheidsbeleid leidde niet tot de gewenste resultaten zodat de overheid in navolging van de ons omringende landen een bezuinigingsbeleid is gaan voeren en het initiatief aan het nu nog met liquiditeitsproblemen kampende bedrijfsleven wil gaan overlaten.

De crisisverschijnselen nu gaan echter onrustbarend veel op die in de jaren '30 lijken. De oplossing werd toen aangedragen door Keynes: Overheidsbestedingen opvoeren! Dat heeft de overheid nu ook geprobeerd. Helaas echter is de verhouding ambtenaar:zelfstandige in vergelijking met de jaren '30 nu drastisch veranderd o.a. door het Den Uyl-beleid vanaf '72.

Om duidelijkheid te creëren moet ik nu in detail gaan. De sector waar ik wellicht het best in zit is de bouw, maar het verhaal dat nu opgehangen gaat worden geldt evenzeer voor o.a. de vervoerssector, kunst en cultuur enz. Neem nu dus de bouw. Onder het motto "bescherming van de zwakken" heeft de overheid de particuliere woningbouw vooral in Amsterdam volledig weggeconcentreerd. Balans; derving van de belastinginkomsten, verpaupering en monotone in de bouwstijl, krakersrellen die vaak gepaard gaan met duur vandalisme, geplande chaos en chaotische planning, een enorme werkloosheid in de bouw (m.n. in de architectenwereld).

Daar komt nog bij dat de overheid nu moet toegeven dat het door haar gevoerde woningbouwbeleid volstrekt onrendabel is. Een vergelijking met buitenlandse statistiekjes leert ons al snel dat; a. De Nederlander gemiddeld het kleinste deel van zijn inkomen besteedt aan huisvesting.

b. Huur- en woningprijzen in Nederland relatief gezien het laagst zijn. Bij werkloosheid o.i.d. moet dan bovendien eerst nog bij bezit van een eigen huis dit vermogen a.h.w. opgesoepeld worden. De particulier gebouwde binnenstad van Amsterdam is bovendien veel mooier dat het daaromheen gebouwde. Ter bescherming van de zwakken lijkt het voldoende om alleen woningen te bouwen voor die zwakken. Al met al is dit dus nodig voor niets. Ik ben geen Zeeuw maar grote bewondering heb ik voor Provinciale Staten aldaar. Ondanks de kritiek van overheidswege op de Deltawerken (hoor ik dat de reputatie van ons land op het spel staat i.v.m. verzakking van de pilaars?), heeft men nu weer goedkeuring gegeven aan een tunnel-brugproject van enkele miljarden. Voordelen: Ten eerste concurreert de overheid niet op deze manier een bedrijfstak weg.

Ten tweede helpt de overheid via haar opdrachten bedrijven know-how te ontwikkelen op dit zo Holland-eigen gebied. Kortom: Besteedt de overheid het overschot op de handelsbalans aan dit soort toekomstinvesteringen dan betekent dit fl. 25 miljard/fl. 40.000,- gemiddeld per werknemer=

625000 werknemers plus werkgelegenheid in toeleveringsindustrieën en bezuinigingen op uitkeringen. I.p.v. het initiatief aan de VS te laten (o.a. de recente rentedalingen) en de koersstijgingen op Wall Street die immers enkel het bedrijfsleven aan winst kunnen helpen, te bekritisseren en met huiver te aanschouwen dient Nederland een eigen politiek te voeren. Politiek van het buitenland nakijken gaat beter met een computer dan met een kabinet.

Ik hoor U al zeggen: Hoe kan heel Nederland het bij het verkeerde eind hebben en jij bij het goede? Een analogie die ik heel geschikt vind is de volgende: Er is een sprookje van

Andersen over twee bedriegers die een koning een 'onzichtbaar pak hebben verkocht. De koning stapte daarop naakt door zijn hof, zijn onderdanen dwingend zijn pak te bewonderen, vast overtuigd dat hij er een aan had. Hans Andersen was geen gek. Hij gebruikte het kindersprookje als zijn scherm voor sommige waarheden die volkomen onacceptabel waren voor de verlichte denkers uit zijn tijd. Er is zelfs een tijd geweest dat iedereen geloofde dat de zon om de aarde draaide, totdat plots de telescoop werd uitgevonden. Helaas, de Verlichting is geschied, maar als zo'n tijdperk nog ooit aanbreekt dan zal dat het tijdperk worden waarna het particulier initiatief de leidraad zal vormen

Vakantie- Vaarclub „Albatros”

Zeezeilreizen a/b de grotere (12-28 meter lange) vaartuigen o.l.v. een ervaren bemanning!

Voor actieve jongeren (16-40 jaar)

tegen betaalbare dagprijzen!

Individueel of groepen (korting!) van 6/9/12/16

personen - 2 dagen tot 2 weken

Weekprijzen (all-in) max. f 500,-/600,- p.p.

In Nederland IJsselmeer e.d.) a/b een half dozijn tjalken

Vanuit Nederland naar Engeland of Oostzee a/b drie vaartuigen

In de zonnige Middellandse Zee a/b 4 grandioze vaartuigen

Bovendien verzorgt ons nautisch instituut Zeevast te Voorburg van september tot april theoretische vaaropleidingen (praktisch)

Voor inlichtingen en brochures:

Stichting "VAAR-VAST", Postbus 178, 2260 AD Leidschendam. Telefoon 070-863292. (Heer G. Lamsvelt)

"Niet in 1982? Dan zien wij U in 1983!
Wis- en Waarachtig!"

JEUGDWERKLOOSHEID

Antoin Scholten

Het inmiddels flink uit de kluiten gewassen spook van de jeugdwerkloosheid waart ook binnen onze JOVD-gelederen. Bekend is dat vele JOVD-ers een universitaire of een daarop gelijkende opleiding volgen, dat gezien de verjonging van de JOVD het aantal scholieren toeneemt en dat een kleine minderheid binnen de georganiseerde liberale jeugd werkt of werk zoekt en/of werkloos is. Misschien is het best eens interessant om de verhouding tussen werkende, werkloze en studerende JOVD'ers door middel van een eenvoudige enquête te onderzoeken.

Alleen onze hoofdredacteur mag sinds de laatste DRIEMASTER beroemen op het feit de meest bekende werkzoekende JOVD'er te zijn. Waarom de heer Loomans echter ondanks zijn politiek redactionele en uitstekend gehonoreerde topfunctie binnen onze vereniging zoekt naar ander werk, is mij vooralsnog een raadsel. (NL is overigens inmiddels alweer ex-werkloos, Red.)

Het JOVD-hoofdbestuur heeft een hoge prioriteit gelegd bij het actief bezig zijn met het voor vele jongeren uitzichtloze feit te behoren tot een grijze massa van tweehonderd en negentien-duizend werklozen onder de 23 jaar. Zij vormen 37% van het totaal der werklozen.

Het is onze plicht mee te denken aan ook maar de geringst mogelijke bijdrage tot oplossing van deze maatschappijverlamende problematiek.

Moeten de ouderen in het arbeidsproces langs de weg van vervroegde pensioenering het veld ruimen om jongeren toekomstperspectief te bieden?

Het is niet makkelijk de scheef gegroeide verhouding tussen vraag en aanbod van werk recht te trekken.

Kunnen we bedrijven verplichten bij het aantrekken van nieuw personeel een aantal schoolverlaters op te nemen, om zo jon-

geren te helpen aan de veel gevraagde en vaak vereiste ervaring?

Weinig liberale gedachten, maar gezien de huidige uitzichtloze situatie het overdenken waard. En wat te denken van educatief verlof, omscholing, bijscholing en niet te vergeten arbeidstijdverkortings?

Dit alles en in bijzonder arbeidstijdverkortings kan niet gebeuren zonder vooraf onderzoek te hebben wat de invloed is op zowel de economie als de maatschappij. Verslechtering van de arbeidsproductiviteit en de concurrentiepositie draagt niet in positieve zin bij tot oplossing van de jeugdwerkloosheid.

in het kader van een plaatsingsbevorderende maatregel en het scheppen van tijdelijke arbeidsplaatsen door middel van de werkgelegenheidsverruimende maatregelen.

Het Hoofdbestuur heeft geen pasklare oplossing om het spook uit te bannen.

Het Actieplan Jeugdwerkloosheid moet een discussie binnen onze o zo bruisende club aanwakken, een discussie via de afdelingen naar de districten, via een districtsnotitie met

een regionale inventarisatie van de werkloosheidsknelpunten naar een landelijke commissie om uiteindelijk in de eerste plaats de jeugdwerkloosheid landelijk te inventariseren en in de tweede plaats de vrucht van de discussie te vervatten in een resolutie.

Als alles goed gaat is de JOVD op deze manier bezig binnen al haar geledingen met een stukje politiek waar we al jaren geleden mee begonnen hadden moeten zijn. Fijn, eindelijk weer iets politieks, hoor je dan! Is de JOVD dan toch op de goede toer!?

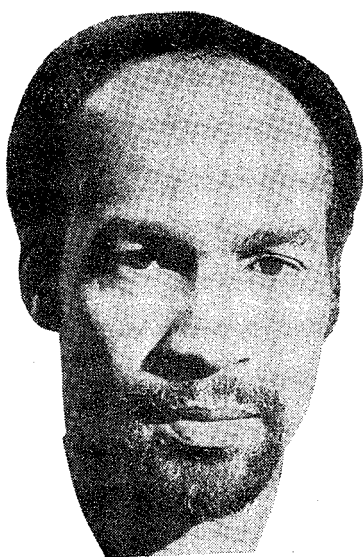
SURINAME...

Albert Berens

In Suriname is het, niet lang na de onafhankelijkheid, al gekomen tot een verzwakking van de democratie. Werden kort na de onafhankelijkheid de ontwikkelingsgelden al verkeerd of helemaal niet besteed, nu is het zelfs zover gekomen dat men behalve de corrupte politici en ambtenaren ook de andere kwalen van de gemiddelde bananenrepubliek in Midden-Amerika heeft overgenomen. Na eerdere staatsgrepen, pogingen tot tegen-coups en rellen in het land, is de situatie enige weken geleden tot een climax gekomen, bij het op de vlucht (of toch door middel van executies?) neerschieten van leiders van de oppositie. Nu is het de vraag in hoeverre Nederland daar wat aan kan doen. Voor we echter tot de beantwoording van die vraag overgaan, moeten we eerst bepalen of we ons wel met de interne aangelegenheden van een ander land moeten bemoeien. Hoewel het het ongetwijfeld tegenover de gedekoloniseerde wereld een slechte indruk zal maken, kunnen we het als onze plicht zien om in te grijpen. Wij hebben immers een land de onafhankelijkheid gegeven, dat daar blijkens de ontwikkelingen nog niet voldoende op voorbereid was. Dat bleek overigens ook al duidelijk genoeg uit de omvangrijke migratie van Surinamers naar Nederland in de jaren na de onafhankelijkheid. Velen gaven toch de voorkeur aan het Nederlanderschap boven de eigen nationaliteit. Hoewel deze stap voor de meesten berustte op economische motieven,

geeft het toch een beeld van het gebrek aan toekomstverwachtingen in het eigen land. Al met al is het duidelijk dat de Nederlandse overheid in het afgelopen decennium slechts verheugd is geweest met het feit dat we ons laat-

ting is om het Surinaamse volk te helpen bij het afschudden van dit moorddadige bewind. Dan is de vraag die zich alsnog opdringt: Wat doen we aan die situatie om hem ten goede te doen keren? De maatregelen die nu door

Bouterse... koloniaal verleden konden uitwissen door Suriname -op zich terecht- onafhankelijk te laten worden. Men heeft daarbij ten onrechte verzuimd het nieuwe Surinaamse bewind een kans te geven op het voeren van een goed beleid, en hen bij te staan bij het streven daarnaar. Nu zitten de Surinamers met de brokken van onze fouten uit het verleden. Het zal duidelijk zijn dat het in feite een morele verplichting is om het Surinaamse volk te helpen bij het afschudden van dit moorddadige bewind.

de regering genomen zijn, zijn onvoldoende. Het stoppen van de wapenleveranties en de betalingen aan het Suriname van Bouterse, zal slechts averechtse gevolgen hebben. Men zal op zoek gaan naar vervangende leveranciers van in principe niet even betrouwbare aard. In dit verband doen de contacten met Cuba voor voedselleveranties en de geruchten inzake de aanwezigheid van Cubaanse militairen.

ergste vrez. Met het oog ook op ons andere koloniale verleden, in de Oost, en de manier waarop dat beëindigd werd, met name in Nieuw-Guinea, zou het goed zijn als we dit keer onze verantwoordelijkheid niet zouden ontduiken, maar gewoon zouden aanvaarden. Dit kan bijvoorbeeld door het dreigen met, of gebruiken van, militaire kracht. Onze op Curacao gelegerde mariniers zouden zonder al te moeite of kosten, en wat belangrijker is, zonder verder verlies van mensenlevens, in Suriname in kunnen grijpen. Hierdoor zou het mogelijk gemaakt kunnen worden, dat er een burgerlijke regering komt

die het land met Nederlandse hulp en Nederlands geld weer op poten kan zetten. Vervolgens zou men in een soort Gemeenbest-relatie met Nederland zich kunnen ontwikkelen tot een volwaardige democratie, met een parlementaire traditie. Nederland zou, om herhaling van de huidige voorvallen te voorkomen, de verdediging van het gebied voor een periode op zich kunnen nemen. Het gaat niet aan om een land waarmee vele Nederlandse staatsburgers een emotionele band hebben en waarvoor wij een morele verantwoording hebben, zo maar te leten verworpen tot een militaire dictatuur.

CONVENTION

EUROPEAN LIBERTARIAN CONVENTION--- BRUSSEL 1983

Van 14 t/m 19 augustus 1983 organiseert het Libertarisch Centrum (B, NL), in samenwerking met de PVV-jongeren, en onder auspiciën van Libertarian International, de European Libertarian Convention.

Doel: het radicaal-liberale antwoord op grote politiek-filosofische vraagstukken. Opzet: 's morgens plenaire voordrachten, 's middags seminars. Het voorlopige programma:

14 aug. 1983	opening etc.
15 aug.	law peace and defence -libertarian principles of law. -the production of security. -foreign policy and the arms race
16 aug.	happiness, health and education -the psychology of freedom -desocialization of health care -free education vs state education
17 aug.	freedom and progress for the third world -feodalism and collectivism: the political structures of the Third World -the fallacy of foreign aid - spec.: the EEG - friend or foe of freedom
18 aug.	the crisis of official capitalism -the illusion of a mixed economy -money, banks and economic crisis -going bust with compulsory social security
19 aug.	liberty at the front-door -libertarian mutualism vs forced cooperation -the privatization of municipal services -urban planning and conservation

plaats: Campus Vrije Universiteit Brussel
kosten: (incl. overnachtingen, excl. diners) ± f650,--

Aanmeldingsformulieren/brochure: Heikantvenstraat 39
2190 ESSEN BELGIE

inlichtingen: dr. Nico W.M. Apeldoorn tel. 020-852287

Snap jij d'r nog wat van?

Het wordt de gewone liberaal de laatste tijd weer eens flink lastig gemaakt. Want hoe kun je tegenwoordig nog zonder rode koken te krijgen je sympathiën voor de JOVD en/of de VVD aan de man brengen, laat staan verdedigen? Da's immers alleen voor mensen met een minstens driedubbelmodale portemonnee. Kapitalist!

INKOMENSPLAATJE

Oorzaak van alle ellende is het zogenaamde "inkomensplaatje", dat in de regeringsverklaring van het eerste kabinet Lubbers aan den volke werd gepresenteerd. 1 x Modaal levert zo'n 3,5 procent aan koopkracht in, terwijl 4 x modaal er niets op achteruit gaat. Hoe kun je dat in godsnaam verantwoorden? "Zie je wel, de VVD is er alleen voor de hoge inkomens!"

LASTENVERLICHTING

Ik moet zeggen: de hele kwestie ligt me behoorlijk zwaar op de maag. Voor mijn gevoel ontbreekt er steeds iets. Het NOS-journaal bijvoorbeeld vertelt wel, hoe dat inkomensplaatje eruit ziet, maar niet waarom. Zie daar als rechtgeaarde sterveling maar eens achter te komen. Je kunt natuurlijk een keer naar Den Haag Vandag kijken, maar ja, "da's toch alleen voor de geleerden, mijnheer Sonnenberg..."

door
Wiljan Loomans

Welnu, de oorzaak schijnt voornamelijk te liggen in de sfeer van de sociale (on)zekerheid. Bekend is, dat deze regering lastenverlichting van het bedrijfsleven als één van de voorwaarden ziet, waarop de economische malaise bestreden moet worden. In dat kader nu wil men een deel van de pre-

mies, die voor sociale verzekering van de werknemer door de werkgever worden betaald, voortaan door de werknemer zelf laten betalen. Daarmee bereik je lastenverlichting van het bedrijfsleven, maar aan de andere kant betekent het een directe aantasting van de koopkracht van de looninkomens. Via, via, via zou dat laatste neerkomen op een inleverpercentage van 3,5 op modaal niveau.

4 X MODAAL

Voor de (echt) hoge inkomens bestaat er echter een premiegrens. Tot zeg f60.000 betalen zij net als ieder ander premie; voor het deel van hun inkomen, dat boven die grens ligt, zijn ze echter niet verzekerd en betalen ze dus ook geen premie. In gu'dens uitgedrukt blijkt iedereen echter evenveel in te leveren; als percentage van het totale inkomen levert hoog echter minder in dan laag. Daar komt bij dat hoge inkomens ook wat betreft hun sociale verzekeringspremies gebruik kunnen maken van het aftrekstelsel in de inkomstenbelasting. Tenslotte blijkt een en ander nog te maken te hebben met de manier waarop de lonen zijn geïndexeerd: voorheen stegen lagere lonen relatief sneller dan hoge; nu krijg je een tegengesteld effect: hoge lonen dalen minder snel dan lage.

KANTTEKENINGEN

Goed, dit is wat ik ervan gesnapt heb. (Ik weet dat ik me op glad ijs heb begeven, maar 't moest even.)

In weerwil van wat de meer traditionele bronnen weten te vermelden, blijkt ons inkomensplaatje dus best verklaarbaar. De vraag is dan, of het ook verdedigbaar is. Wat dat betreft een aantal kanttekeningen.

Opvallend is bijvoorbeeld dat in het politieke plaatjesboek voortdurend en uitsluitend gewerkt wordt met (slechts) een beperkt aantal rekenvoorbeelden, die dan vervolgens tot heilige koetjes worden verklaard.

Bovendien werkt men alleen met bruto-bedragen. Netto gezien zijn de verschillen naar mijn idee al veel kleiner. (Iemand met een ton zit al gauw in het 65 %-tarief.)

Ook is vaak niet duidelijk hoe bijvoorbeeld huursubsidies e.d. in de berekeningen worden meegenomen.

Tenslotte valt op te merken dat men in de plaatjes alleen werkt met looninkomens. De vrije sector hangt er maar zo'n beetje bij.

IN ELKAAR GEDRUKT

Ongetwijfeld hebben de maatregelen van het kabinet Lubbers denivellerende effecten. Wat je dan ook ziet, is dat dat als een politiek discussiepunt bij uitstek wordt gezien. Koren op de molen van de linkerzijde natuurlijk, die

Lees verder op blz. 7.

De Oude Stoeper

discotheek

restaurant — bowling — biljart

speeltuin — terras — video-film — pizzeria — bruin-café

israëliisch restaurant

VLIELAND

Tel. 05621 - 678

Crisis in europees liberalisme

Het begin van de jaren tachtig lijkt een interessante tendens aan te geven binnen het Europees liberalisme. Binnen het liberale kamp blijken de meer behoudende partijen winst te boeken, terwijl tegelijkertijd de meer progressieve partijen in crisissituaties zijn geraakt.

Het Scandinavisch liberalisme, van oudsher een progressieve stroming, boekt in Denemarken, Noorwegen en Zweden teleurstellende verkiezingsresultaten. terwijl in Finland de liberale Volkspartij opgegaan is in de veel grotere Middenpartij. Positieve uitzondering in Scandinavië is het kleine IJsland, waar de vooruitgangspartij een stevige basis verworven heeft.

Door de polarisatie in Zuid-Europa tussen communisme/socialisme enerzijds en conservatisme anderzijds komen liberale partijen nauwelijks aan bod. Alleen in Catalonië boekt de liberale "Convergentie en Eenheid" goede resultaten. De situatie in de Benelux zal bekend zijn. De liberale partijen VVD, PVV, PRL en DP boeken goede resultaten, terwijl tegelijkertijd D'66 geen krediet meer lijkt te krijgen van de kiezer. In het Verenigd Koninkrijk zal de Liberale Partij door het verkiezingsstelsel niet veel kans hebben. De laatste jaren vond er in het Duits liberalisme een ver-

rassende ontwikkeling plaats. Met een uitgesproken voorkeur voor de sociaal-democraten en een duidelijk sociaal-liberaal programma ging de FDP (Freie Demokratische Partei) de verkiezingen van 1980 in en haalde daar met 10,6 % van de stemmen een van de beste resultaten in de geschiedenis van de FDP. Sinds deze verkiezingen heeft er een duidelijke ledenaanwas ter rechterzijde plaats gevonden, waardoor het bestaande evenwicht tussen de wirtschafstliberale en de sociaal-liberale vleugels werd doorbroken. Er waren zelfs pogingen ter oprichting van een nieuwe jongerenorganisatie, de Jungliberalen, om de

Wilfried Derksen

bestaande jongerenorganisatie, de Jungdemokraten, te concurreren.

Door middel van een opgeblazen crisis, met als aanleiding de radicalisering binnen de SPD, maar met als werkelijke oorzaak politieke onwil bij een deel van de FDP-top, werd het bondgenootschap met de SPD verbroken. Climax in deze crisis was het zg. Lambsdorff papier en de daaropvolgende "constructieve motie van wantrouwen". Deze motie werd ondersteund door circa 30 van de 53 FDP-parlementariërs. Op dat moment verloren veel sociaal-liberale leden, en een groot deel van het e-

lectoraat, het vertrouwen in de FDP-leiding. Op het partijcongres in Berlijn trachtten de sociaal-liberalen door middel van een tegenkandidaat het tij te keren. Genscher won echter de voorzittersverkiezingen. In een aangrenzend zaaltje werd besloten een conferentie in Bochum te houden, waar eventueel een nieuw huis, een nieuwe partij, opgericht zou kunnen worden. Dit alles in de hoop om de sociaal-liberalen bij elkaar te kunnen houden. Het mocht niet zo zijn, al op het congres in Berlijn besloten Gerhard Baum c.s. om in de partij te blijven, en in de weken voor de conferentie in Bochum besloten Günther Verheugen en Ingrid Matthäus-Maier over te stappen naar de SPD.

In opdracht van het JOVD-congres vertrok een JOVD-delegatie, bestaande uit Hans Veltkamp en schrijver dezes, naar de conferentie "Die Zukunft der Liberalen" op 28 november in Bochum. Daar maakten wij de oprichting mee van een nieuwe partij, de "Liberale Demokraten". Onder aanvoering van de architect Ulrich Krüger zal een grote groep liberalen, basisleden, Jungdemokraten, en voormalige partijlozen, politiek verder gaan.

Naast deze partij, of beter gezegd om deze partij heen, bestaat ook nog de Unie van

Liberale Verenigingen. Zij bestaat uit leden van de LD, uit leden van de FDP (voor zover dat nog niet verboden is zoals in Noordrijn-Westfalen), uit liberale leden van de SPD en partijlozen.

Men moet zich afvragen wat deze ontwikkeling betekent voor het Europees Liberalisme. Zal de nieuwe partij gaan meewerken bij de Europese Liberaal-Democraten ELD, of zal zij samen met D'66 e.d. een eigen federatie gaan vormen. Hiertoe werden stappen ondernomen door D'66, die onder andere Doeke Eisma afvaardigde. Mijns inziens zal een eigen federatie leiden tot versnippering van het Europees liberalisme, en een versterking betekenen van de behoudende krachten in de ELD. In maart zullen we merken hoeveel liberalen er nog in de Bondsraad zullen zitten. Het verdwijnen van het Duits liberalisme kan voor Duitsland geen gunstige gevolgen hebben en het is dan ook te hopen dat een van de partijen, LD of FDP, er in zal slagen de kiesdrempel te halen, hoewel het te betwijfelen is dat de FDP nog liberaal is.

ACTIEKATERN

In de LAG van december kondigt het District Gelderland aan dat het districtsblad voortaan een actiekatern zal omvatten. Dit katern heeft als doel de JOVD-ers meer te betrekken bij mensenrechten, vluchtelingen en andere aspecten van internationale politiek.

AGENDA

In augustus 1983 organiseert het Libertarisch centrum een conventie over het radicaal-liberalisme en zijn antwoord op grote politiek filosofische vraagstukken in Brussel. Informatie bij de heer N. Apeldoorn (020-852287)

Internationale agenda

13-20 januari: IFLRY-delegatie naar Polen.

20-23 januari: IFLRY seminar in Berlijn over de economische politiek in het oostblok.

24-27 februari: Algemene ledenvergadering van het Jeugdforum in Luxemburg.
februari-maart: JOVD-delegatie naar de USSR.

MEDEDELINGEN

In november is het eerste nummer van International Driemaster verschenen. Deze engelstalige uitgave van de JOVD is bestemd voor buitenlandse relaties van de JOVD. Belangstelling, stuur een briefje naar de internationaal secretaris van de JOVD, p/a alg. secr.
Kopij kan gestuurd worden (in het Engels) naar Wilfried Derksen, Reestraat 53, 6531 JK Nijmegen.

Summercamp 1983

In de zomer van komend jaar zal het IFLRY summercamp in Nederland worden georganiseerd. Gedurende tien dagen, eind juli, begin augustus, zal een grote groep liberale jongeren elkaar ontmoeten in een jeugdhotel in de bossen ten zuiden van Nijmegen.

Internationale contacten

Frank Rohof en Jules Maaten vertegenwoordigden op 25 tot 28 november de JOVD op het IFLRY seminar over nieuwe technologieën en hoger onderwijs en daaropvolgend op de jaarvergadering van het jongeren Oost-West overleg te Nicosia.

Hans Veltkamp en Wilfried Derksen vertegenwoordigden de JOVD op het oprichtingscongres van de Liberale Demokraten. (Bochum, 28-11)

Eli Leenaars vertegenwoordigde de JOVD op het jaarcongres van de Mouvement des Jeunes Radicaux de Gauche in de buurt van Parijs op 10 en 11 december.

In het kader van hun jumelage met het LVSV-Brussel namen verschillende Gelderse JOVD-ers deel aan een mosselensouper.

Op het JOVD congres in Vlissingen waren ook vertegenwoordigers van de PVV-Jongeren aanwezig. Het JOVD seminar over Liberalisme in Groesbeek werd bijgewoond door leden van de DJD, het LVSV en Forum International België.

All-European Framework

Van 30 november tot 2 december werd in Nicosia (op Cyprus) de z.g. Third Consultative Meeting of the Framework of All-European Youth and Students Cooperation gehouden. Dit framework werd opgestart in 1980 en is een overleg van jongerenorganisaties uit oost en west, variërend van Britse conservatieven tot Russische communisten. In de afgelopen twee jaar heeft het framework een groeiend aantal activiteiten georganiseerd, van werkkaropen met een specifiek onderwerp tot environment-camps. De voornaamste activiteit in het afgelopen jaar was de "European Youth and Students Dialogue on Peace and Disarmament", die door het Nederlands Platform voor Internationaal Jongerenwerk (NPIJ, waarbij ook de JOVD is aangesloten) in Amersfoort werd georganiseerd. Carolien Harrems schreeft er al over in de vorige Driemaster. Ook onze internationale federatie, de IFLRY, organiseerde een activiteit, in de Bondsrepubliek, over de CVSE-conferentie, Helsinki slotdocument e.d.

CONSENSUS

De activiteiten voor een heel jaar worden telkens aan het eind van het voorgaande jaar vastgesteld door de Consultative Meeting, die dan tevens de gastheer van die evenementen aanwijst, en een aantal andere zaken afhandelt, zoals welke organisatie het technisch secretariaat ter hand neemt en mogelijke

aanmeldingen van nieuwe organisaties die het constituerend document willen ondertekenen en daarmee gaan participeren in het framework. Alle beslissingen in het framework worden genomen bij consensus. Deze consensus is bereikt, zo zegt het constituerend document, op het moment dat geen enkele organisatie kenbaar maakt het oneens te zijn met een voorgedragen beslissing. Er wordt dus niet officieel gestemd, maar intensief in de wandelgangen gelobbyd om een com-

promis te bereiken, zowel bij consultative meetings als bij de andere evenementen. Vaak komt het voor, dat de laatste twee nachten van de bijeenkomst niet wordt geslapen, omdat onder tijdsdruk (vertrekende vliegtuigen) nog een slotdocument kan worden vastgesteld. Het slotdocument is het enige officiële verslag van een bijeenkomst, en in feite is een vergadering van de opening af aan al bezig met het formuleren van het slotdocument. De Dialogue in Amersfoort was daarop een verrassende uitzondering. Net als bijvoorbeeld IFLRY gaat het ook het NPIJ veel meer om de inhoud van de daadwerkelijke discussie dan om het verslag dat uiteindelijk op papier komt te staan, en bij de dialogue was dan ook gekozen voor een opzet waarbij de discussies in de vier werkgroepen slechts mondeling plenair werden toegelicht door de werkgroepsvoorzitters en als slot-

document niet meer dan een tevoren geprepareerde, zuiver technische persverklaring werd vastgesteld.

ACTIEPROGRAMMA

Bij een consultative meeting kom je echter niet om een slotdocument heen, omdat daarin de beslissingen over het actieprogramma voor het komende jaar komen te staan, naast de andere besluiten en een verslag van de politieke discussie (=voorlezen van voorbereide speeches). Geen slotdocument betekent geen beslissingen.

Aan een discussie over het actieprogramma voor 1983 kwam de consultative meeting in Nicosia niet eens toe. Er lagen een aantal interessante voorstellen op tafel, zoals een gezamenlijk van socialistische, liberalen en oosteuropaan voor een conferentie over economische samenwerking.

Als een van de moeilijkste punten zag ieder de discussie over mogelijke Amerikaanse deelname aan dit (Europese) framework, bijvoorbeeld op ad hoc basis. Maar zelfs aan die discussie kwam men niet toe. Het bleef vier dagen steken op de aanmelding van een nieuwe 'organization wishing to subscribe to the constituent document', namelijk de European Union of Jewish Students. Deze EUJS heeft kort geleden het internationale jongerenwerk 'ontdekt', en er liggen al aanmeldingen bij andere jeugdfora, zoals het Europees Jeugdforum. Nu is het bij toelating moeilijk om een compromis te bereiken, het is ja of nee. Hoewel IFLRY en CENYC (de internationale koepel van het NPIJ)

Jules Maaten

met een aantal compromissen zijn aangekomen -die in de parktijk neekwamen op uitstel van de beslissing - groeven de oosteuropaanen enerzijds en de conservatieven anderzijds zich steeds dieper in hun stellingen, respectievelijk tegen en vóór toelating. Probleem voor de oosteuropaanen was met name de mogelijke band tussen EUJS en Israël, die teveel buiten het Europees kader zou vallen.

Voor 1983 is er uiteindelijk geen actieprogramma vastgesteld, door het ontbreken van een slotdocument. Op zich triest. Het framework was het enige oost-westgebeuren in de wereld dat goed functioneerde. Er ligt wel een slotdocument, van ongeveer vier regels. Om te zeggen dat er vergaderd is en waar dat gebeurd, en om een buitengewone consultative meeting aan te kondigen in de Bondsrepubliek, van 6 tot 9 juni 1983. Er zal voor die tijd heel wat afgeleefd worden... Voor de JOVD werd in Nicosia althans het positieve resultaat geboekt dat (na eerdere onderhandelingen in mei en oktober van dit jaar) er nu tot een uitwisseling gekomen zal worden met de raad van jeugdorganisaties in de Sovjet-Unie, K.M.O. De JOVD is de eerste Nederlandse politieke jongerenorganisatie die aan iets dergelijks begint. K.M.O. heeft een kleine delegatie van de JOVD uitgenodigd voor eind februari/begin maart, waar de hele relatie nog eens diepgaand zal worden bediscussieerd.

POLITAKTIEK

door Atzo Nicolai

homogeen, heterowel

In vroeger tijden kwam homofilie in de beste kringen voor. Vooral in de beste kringen. Variaties op het heterofiele thema waren weggelegd voor machthebbers en vooraanstaanden. Van de pedofiele homofiele contacten van de Griekse wijsgeren met hun schandknappen tot incestueuze homofiele relaties in de 18e eeuwse Europese koningshuizen.

In onze tijd is homofilie gelukkig een algemeen aanvaard verschijnsel. De man in de straat wordt niet meer nageropen of er op aangekeken als hij meer van Jan Modaal houdt dan van Marie Modaal. Dat lijkt zo. Maar helaas, het is niet algemeen geworden: de rollen zijn alleen omgedraaid. De huidige machthebbers prediken voortdurend acceptatie en integratie van homofielen en reageren alert op gevallen van discriminatie. Maar hoe staat het met henzelf gesteld?

Begin november heeft premier Van Agt de beslissing van het Koninklijk Huis goedgekeurd om een vrijwel afgeronde sollicitatie met een kandidaat voor de functie van maatschappelijk werker af te breken omdat was gebleken dat de betrokkene homoseksueel was. De zes maanden durende sollicitatieprocedure was in alle opzichten positief verlopen. Op het laatste moment werd bij het veiligheidsonderzoek door de veiligheidsdienst van het Hof en de BVD ontdekt dat de betrokkene homofiel is en werd de sollicitatie abrupt afgebroken. Jawel, bij het 'veiligheidsonderzoek'. Daar kwam deze gevaarlijke eigenschap aan het licht.

In antwoord op een brief van de sollicitant aan de koningin schreef de grootmeester van het Koninklijk Huis (de hoogste ambtenaar in Harer Majesteits dienst) P.J.M. Jonkman, dat het "niet zo is, dat in principe personen met een geaardheid als de Uwe" (hoe fijntjes omschreven) "uitgesloten zijn van indienstneming bij het personeel van de koninklijke hofhou-

ding". Maar het was zo verbazend, schreef hij verder, dat hij "pas in een zeer laat stadium gewag maakte van deze geaardheid". Hij concludeert dat gezien de vertrouwelijkheid van het werk "Uw geaardheid inderdaad problemen met zich mee kan brengen".

Een projectgroep van het COC maakte bezwaar bij Minister Van Agt tegen dit geval van beroepsverbod.

Van Agt wacht met zijn antwoord tot vlak voor zijn aftreden. 2½ maand heeft hij nodig om een brief terug te schrijven, maar komt dan ook met iets heel slims. Eerst verwijt hij de grootmeester nota bene te grote openhartigheid. (Ja, Van Agt zou zoiets heel anders gespeeld hebben.)

Hij stelt in al even omzichtige bewoordingen als Jonkman dat 'deze geaardheid' geen grond voor het afwijzen van een kandidaat mag zijn. "Bij de werving van personeel van het Hof dient zelfs de schijn van discriminatie te worden vermeden." Dat klinkt goed denk je, maar dan verder.

De motivering van Jonkman is "ontoereikend". Belangrijk is dat de vertrouwensrelatie tussen sollicitant en de personeelschef is verstoord doordat de betrokkene niet tijdig opening van zaken heeft gegeven, zegt Van Agt.

De persoon in kwestie maakt er helemaal geen geheim van; er is gewoon niet eerder naar gevraagd. Had hij bij het eerste sollicitatiegesprek moeten binnen komen met "Goedemiddag meneer, ik ben Huppeldepup. Ik zou graag maatschappelijk werker bij U willen worden, maar ik ben wel homoseksueel"?

Maar goed, Van Agt zegt nog steeds duidelijk dat homofilie op zichzelf geen probleem is. Helaas spreekt hij zichzelf helemaal tegen als hij vervolgt: "In een tijd waarin homofilie om uiteenlopende redenen nog niet overal wordt geaccepteerd is het denkbaar dat zich uitzonderlijke situaties voordoen waarin de mogelijkheid tot het opbouwen van vertrouwelijke, intensieve

en persoonlijke contacten niet optimaal aanwezig is."

Bedoeld hij dat het Hof zo'n maatschappelijke enclave of anachronisme is, dat de confrontatie met het verschijnsel homofilie nog te schokkend is? Dat de tuinman op het Huis ten Bosch opeens de schellen van de ogen zullen vallen als hij voor het eerst een echte homofiel door het toegangshek ziet binnentreden; hij verliefd op deze maatschappelijk werker wordt en zijn gezin in de steek zal laten?

Of is hij bang dat 'zo iemand' geen begrip kan hebben voor de huwelijksproblemen van de koetsier? (Hoeveel begrip zou de vorige maatschappelijk werker gehad hebben voor een homofiele koetsier?)

Om verder van gezeur af te zijn past Van Agt een laatste trucje toe: "De relatie is nu zo verstoord dat vervulling van de vacature door betrokkene niet meer als reëel aan te merken valt."

Tja, regering en Kamer doen zo hun best. Er ligt nu een voorontwerp van de Wet Gelijke Behandeling waar de Tweede Kamer lang op gewacht heeft, die discriminatie op grond van homofilie bij sollicitaties expliciet verbiedt. Met deze wet in de hand zullen binnenkort ook op de School met den Bijbel in Staphorst onderwijzers in roze overall rondlopen. Maar voor het kroost van de Hofdame kun je toch beter het zekere voor het onzekere nemen; je weet nooit hoe snel kinderen iets overnemen.

Kamerleden hebben aan de regering vragen gesteld over deze affaire. Geen leden van een liberale fractie die tolerantie en anti-discriminatie toch zo hoog in haar vaandel heeft staan. Nee, de PvdA (Dales en Haas-Berger) was, zoals vaker op dit gebied, alerter dan de VVD.

Natuurlijk heeft ook de VVD haar homowerkgroep; houdt zij zich ook intensief met de kwestie bezig (je moet wel erg

christelijk zijn om dat niet te doen), maar hoe ligt het bij haar voormannen?

Nijpels werd op een originele wijze met het verschijnsel geconfronteerd: hij werd zelf van homofilie beschuldigd. "Beschuldigd" schreven sommigen. 't Is me nogal een aantijging. In een openhartig interview in De Tijd van 17 december j.l. verdedigt Nijpels zichzelf. Fel ontkent hij dat het VVD-Kamerlid Metz hem gechanteerd zou hebben met zijn vermeende seksuele contacten met mannen; uitvoerig legt hij uit waarom het niet zo is. Noch hij noch de interviewer Gerard Driehuis komen op het idee dat je je af kunt vragen of in deze tijd een jonge fractieleider van een liberale partij in Nederland überhaupt met zoiets gechanteerd zou kunnen worden. Ik bedoel: stel dat de 'laster' wel waar is, zou Nijpels dan samen met Schwieter en Aantjes de directie van de Kampeerraad moeten gaan vormen? Zou een beetje homofilie onaanvaardbaar zijn bij zo'n functie?

Het is enigzins schrikbarend om Nijpels' reactie te lezen:

"Het feit dat je ooit seksuele contacten met mannen hebt gehad is op zichzelf toch juist?"

Nijpels, een toon hoger" (wel verdacht eigenlijk)

"Dat feit is helemaal niet juist! Het is hardnekkig en buitengewoon onplezierig."

Is het zo erg?

Het is natuurlijk wel zo dat het in de Tweede Kamer heel uitzonderlijk zou zijn. Kent U homoseksuele of lesbische Kamerleden? Zouden er werkelijk geen zijn - dat kan toch niet? Of zouden ze er niet voor uit durven komen - dat is nog erger? Wat een homogeen gezelschap hetero's!

Er wordt beweerd dat een op de twintig mensen meer houdt van mensen van zijn eigen geslacht dan van het andere. 150 gedeeld door 20 is 7½. In de Kamer moeten dus statistisch gezien 7 homofielen zitten, en één bi-seksueel (voor die halve).

Machthebbers moeten het goede voorbeeld geven aan het volk.

Ze kapitellen ons. Ze kapiteller andere landen (VS met name). Maar eerst de hand in eigen boezem steken homaar. Een beschamende voorbeeldfunctie van het Koninklijk Hof, regering en Parlement.

Ik geef een feestje op de dag dat als nieuwe Minister-President de Tweede Kamer binnentreedt een lachende lesbische Joodse negerin.

op de voorpagina van 'vrijheid en democratie' werd op 2 november j.l. al ruchtbaarheid gegeven aan de ontluikende romance van twee prominente politici van een 'zekere geaardheid'.

Vervolg van pagina 1. ****
sche als de financiële en secretariële onafhankelijkheid gewaarborgd moet zijn. Bovendien zit ze eigenlijk ook niet zo te springen om die kwaliteitszetsels: mensen moeten lid van een bestuur of commissie worden omdat ze goed zijn, niet omdat ze lid zijn van een jongerenorganisatie.
FAILLIET

Al met al zijn er dingen gaande, waarvan het nodig is dat ze in de openbaarheid komen. De grote vraag daarbij blijft: welke krachten spelen hier op de achtergrond? Waar wil men naar toe? Uiteraard zal hier een rol spelen dat ook de VVDJC zo langzamerhand als VVD-jongeren recht menen te hebben op subsidie. En de VVD kan tenslotte maar één jongerenorganisatie hebben... Mocht de VVD, na zoveel jaar, de JOVD laten vallen, dan betekent dat ongetwijfeld het failliet van de JOVD. Die kant dreigt het vooralsnog niet direct op te gaan. Integendeel, de VVD zal zich realiseren dat zij op haar beurt belang

heeft bij een gezonde, grote en goed georganiseerde jongerenorganisatie als de JOVD.

STROOMVERSNELLING

Niettemin is het op dit moment (19 december 1982) met name ook voor het JOVD-hoofdbestuur onduidelijk hoe de verhoudingen precies liggen. Van den Berg bijvoorbeeld staat niet bepaald als JOVD-minded bekend. Nijpels en Kamminga schijnen daarentegen wat dat betreft minder slecht voor te hebben. Feit is, dat het balletje rolt. Zo is er tijdens de JOVD-hoofdbestuurvergadering van 11 en 12 december j.l. een ware toeloop van ex-JOVD-kopstukken als Linshoten, De Grave en ook De Haze Winkelman geweest. Bovendien staat er voor 27 december een tweede gespreksronde in Den Haag op het programma.

Kortom: de zaak lijkt in een stroomversnelling terecht te zijn gekomen. Een JOVD-hoofdbestuur zal dan het hoofd boven water moeten zien te houden. Of haalt de JOVD 1984 niet?

Terug aan de basis

De rubriek "aan de basis" is terug van weggeweest. Met ingang van het januari-nummer is er op de verenigingspagina weer ruimte voor afdelingen met een enigzins interessant verhaal. De bedoeling van deze rubriek is afdelingen de mogelijkheid te geven ideeën en ervaringen uit te wisselen. Dus iedere afdeling die denkt dat zijn geschiedenis interessant genoeg is, die nieuwe ideeën en activiteiten heeft ontwikkeld die ook voor andere afdelingen de moeite waard zijn, wordt aangeraden contact op te nemen met de redacteur verenigingsnieuws. Ook afdelingsbladen en krantenartikelen zijn van harte welkom. Als een afdeling op een opmerkelijke of interessante manier de pers heeft gehaald is ook dat de moeite waard om in Driemaster te publiceren.

DE REDACTIE ROEPT DE AFDELINGEN DAN OOK OP MEE TE WERKEN AAN DEZE RUBRIEK; VOOR JULIE EEN LEUK STUKJE PUBLICITEIT, VOOR ANDEREN EEN STIMULANS.

DE REDACTIE WENST U EEN VOORSPOEDIG NIEUWJAAR

Vervolg van blz. 5.

geen moeite zullen doen om wat dat betreft verheldering te brengen. Neen, men wil de berekeningen van de regering zelf wel een keer maken...

Van de andere kant kun je je afvragen in hoeverre het wenselijk is dat de loonstruc-tuur nog verder in elkaar gedrukt wordt dan nu het geval is. Ongetwijfeld zullen socialisten wat dat betreft een andere mening zijn toegedaan dan liberalen. Betreurenswaardig blijft naar mijn mening, dat de hele gang van zaken voor Jan met de Pet onduidelijk blijft. Misschien kan die duidelijkheid omtrent het inkomensplaatje er niet komen omdat er ten aanzien van talloze groepen nuances nodig zijn. Denk aan de jongeren, de minimuminkomens, de bijstandmoeders. Welnu, maak dan duidelijk dat het niet duidelijk te maken is...

De rubriek "Prikbord" geeft verstrooiing en informatie zonder gebonden te zijn aan enige staatkundige partij, kerkelijke richting of belangengemeenschap, uitsluitend tot Uw vermaak en/of ergernis. Ook U kunt Uw (altijd bescheiden) bijdrage leveren aan deze meedogenloze rubriek vol nonsens, kolder, onzin, flauwekul, humor, satire en informatie via het bekende redactie-adres.

16-12 Commissaris v. politie v. Nijmegen spreekt bij afd. Nijmegen. 20.00 u. Nijmeegse Jeugd Raad (Grote Markt).

17-12 Mr. Geertsema spreekt voor Distr. Gelderland in Dronten. Inl.: 055-417407.

6-1 Nieuwjaarsborrel afd. Nijmegen in Café De Bonte Os.

9-1 Nieuwjaarsborrel afd. Doetinchem.

14-1 Nieuwjaarsborrel afd. Kennemerland.

15-1 Introductiedag voor nieuwe leden in Overijssel.

21-1 Pol. avond over kernwapens van de afd. Midden Limburg.

22/23-1 Kaderweekend over het maartcongres.

29-1 introductiedag nieuwe leden in Friesland.

5-2 Introductiedag voor nieuwe leden in Noord-Holland.

12-2 Verenigingsraadsvergadering in het Stikkerhuis.

19-2 Districtenraadsvergadering in het Stikkerhuis.

Een goede hond is niet lief, hij is trouw.
Een goede vrouw is niet trouw zij is lief.
Daarom houden vele mannen naast een hond er ook een vrouw op na.

*

Ullrich is kleiner gaan wonen. Het nummer van zijn postbus is bij de redactie bekend.

3-M 30N

Ik word lid van de JOVD en ontvang op die manier meteen Driemaster. Mijn geboortedatum is :

Ik wil donateur worden.

Ik word abonnee van Driemaster en zal het abonnementsgeld (f 27,50) met de toegezonden accoustigirokaart voldoen.

Ik wil graag meer informatie over de JOVD ontvangen.

NAAM :

ADRES :

POSTCODE : PLAATS :

HANDTEKENING :

Opsturen naar: Algemeen Secretariaat
JOVD, Nieuwe Zijds Voorburgwal 288,
1012 RT Amsterdam. (tel. 020-242000)

JAJA! GA IN ZEE MET DE DRIEMASTER!!

door Waarnemer PRIKBORD

De motie Rechtshulp leek wel een motie links-hulp.

*

Charl (die overigens gewoon Karel schijnt te heten) is laatst bijna verdronken. Hij had verteld dat hij zijn zwemdiploma had.....

*

Volgens welingelichte kringen heeft hij ook weer een baan aangeboden gekregen als redacteur van een krant..... De Fabeltjeskrant!

*

En Ploeg hij boerde voort.....

*

Een JOVD-congres blijkt twee keer zo druk bezocht te worden als een VVD-congres.

** VACATURE *** VACATURE **

Wegens het vertrek van de betreffende redacteur zoekt de redactie van DRIEMASTER een nieuwe

redacteur "Prikbord" (m/v)

Functie-eisen

- een royaal gevoel voor humor;
- inzicht in zowel het verenigingspolitieke als het landelijke politieke leven
- goede beheersing van de Nederlandse taal

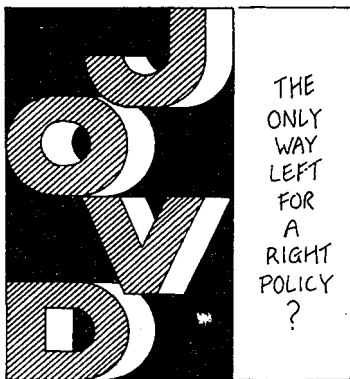
- ervaring in of gevoel voor soortgelijk werk;
- flexibiliteit inzake de inpasbaarheid;
- kunnen werken in teamverband.

De werkzaamheden vinden plaats in Amsterdam. Er bestaat een reiskostenregeling.

Aangezien de redactie op 30 januari een voordracht aan het hoofdbestuur wil maken, wordt geïnteresseerden verzocht vóór die datum te reageren. Zij kunnen hun schriftelijke sollicitatie richten aan: De redactie Driemaster, Nieuwezijds Voorburgwal 288, 1210 RT AMSTERDAM. Voor nadere inlichtingen kan men zich wenden tot de hoofdredacteur of de eindredacteur.

De landelijke JOVD Media Commissie, welke de concept-media resolutie voor het zomercongres juni 1983 te Bunnik voorbereidt en samenstelt, is nu op plaats voor enige geïnteresseerden. Belangstellenden worden verzocht zich te wenden tot: Louis S. Madgarasz
Javastraat 2
3531 PP UTRECHT
tel.: 030-948379
weekend : 033-802121

Eric B. te R. schrok onlangs nogal van de kosten van zijn Escort-service-beurt.

Zgn. bumperstickers met de tekst "liberals do it freely" zijn te verkrijgen bij de afd. Leiden, postbus 2114.

*

De VVD-jongeren in Vechtstreek schijnen overigens nog in hun maag te zitten met grote hoeveelheden JOVD-glazen.

*

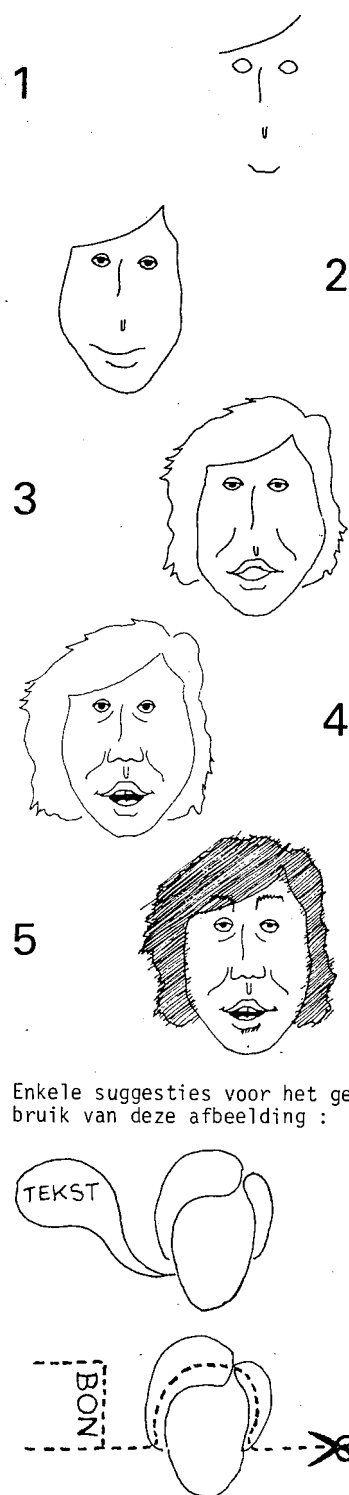
Aan een riviertje dat de grens vormt tussen Oost- en West-Duitsland, zat aan de ene kant een Duitser en aan de andere kant een Rus te vissen. De Duitser haalde elk ogenblik een vis uit het water, de Rus echter niets. Na een vroeg de Rus: "Hoe komt het dat de vissen bij jou wel buiten en bij mij niet?" "Dat komt", schreeuwde de Duitser terug, "omdat ze bij jou gun bek niet open durven te doen!"

LEF

Liberté, Egalité en Fraternité, kort en krachtig LEF, is de naam voor een nieuw politiek kaderblad. Iedere liberaal: jong en oud, die bij wil blijven en prikkelende informatie niet schuwt, haalt met LEF een onmisbaar kwartaalblad in huis. Wat heeft LEF te bieden? Artikelen van deskundigen, welke ideologisch, beschouwend en/of opiniërend van aard zijn. Artikelen die goed te gebruiken zijn voor behoefte aan diepgaande informatie (maar wel begrijpelijk), studie en JOVD-congresvoorbereidingen. Als naslagwerk blijven de artikelen hun waarde houden! LEF is onderverdeeld in vier rubrieken: 1. Liberalisme, 2. Thema's, 3. Commissies, 4. Levensbeschouwelijke en Politieke stromingen. Wil je meer informatie? Een proefexemplaar aanvragen? Wil je voor f15,- abonnee worden? Het een en ander kun je gerust vragen aan: redactie LEF
Stolberglaan 41
3583 XL UTRECHT
Tel. 030-517537

portret van een politicus; streek voor streek....

Als extra service voor Prikbord hier een spoedcursus in het tekenen van een politicus. Leuk voor in je afdelingsblaadje.

UITNODIGING TOT DIALOOG

Na twee uitsluitend voor vrouwelijke cursisten bestemde themaweekenden organiseert de emancipatiecommissie nu een gemengd weekend om te spreken over emancipatie en de gevolgen daarvan op o.a. politiek terrein.

Dit weekend, met als doel het verkrijgen van wederzijds begrip en integratie, zal plaatsvinden van 21 t/m 23 januari. Het voorlopig programma ziet er als volgt uit:

- 21/1 vrijdagavond:-opening, kennismaking met de cursisten voor zover nodig, -introductie van het cursusprogramma en de definitieve vaststelling daarvan.
- 22/1 zaterdagmorgen. discussie over het individualiseringsprincipe aan de hand van de leesmap.
- 22/1 zaterdagmiddag. Groepsge-sprek voortkomend uit de discussieochtend.
- 22/1 zaterdagavond. Integratiespel.

23/1 zondagochtend. Training in vergadertechnieken.
23/1 zondagmiddag. Conclusie en evaluatie.

Om voorbereid op het weekend te komen krijgt elke cursiste van tevoren een leesmap thuisgestuurd. Met het oog daarop sluit de inschrijvingstermijn op 14 januari. De totale kosten komen op ongeveer f45,- waarvan f 25,- bij aanmelding op girorekening 5393950 gestort dient te worden. Inlichtingen kun je krijgen bij: Ingrid Greunsvan
Nijenrode Breukelen
03462-1044 tst 315
Jaap Kruithof
Couberg 14 Zoetermeer
079-213890
Aanmelden gaarne bij het Algemeen secretariaat (zie colofon.)

Opp(ri)kkertjes

(Kosteloze bemiddelingservice voor alle lezers; Contactadvertenties alleen met recente foto.)

*

TE HUUR
Kamer 4 bij 4,5 mtr.; met gebruik van lift, badkamer en kleingebruik van keuken. C.v.; balkon. Voor heer, b.b.h.
Huurprijs: f 475,- p/m.
Minervaplein, Amsterdam. Tel.: 020-723455

*

TE KOOP
Laser 54290, compleet in wedstrijdvoering, inclusief dekzeil etc.
Te bevragen : 03240-13737

*

GEZOCHT
Kamer in Amsterdam met (gebruik van) keuken en douche. Reacties: Jan van Gilse, Tel.: 02159-11960

*

GEVRAAGD
Actievelingen die mee willen helpen aan het JOVD lustrum in maart 1984. De voorbereidingen zijn begonnen en er wordt o.a. gedacht aan een musical en een lustrum-ALMANAK (!). Geef je op bij het algemeen secretariaat.